

Apsūdzēto tiesības kriminālprocesā

Ja jūs tur aizdomās vai apsūdz noziedzīgā nodarījumā, jums noderēs šajās uzziņu lapās atrodamā informācija par kriminālprocesu un visiem tā posmiem. Uzziņu lapās skaidrotas jūsu tiesības un pienākumi katrā posmā, sākot no pirmstiesas izmeklēšanas un beidzot ar posmu pēc tiesas procesa beigām. Uzziņu lapās atradīsiet informāciju arī par to, kas notiek sīku pārkāpumu gadījumā, piemēram, ja neievērojat ceļu satiksmes noteikumus.

Ja jūs tur aizdomās vai apsūdz noziedzīgā nodarījumā, jums ir dažas likumīgi garantētas un nodrošināmas tiesības. Jums jāzina savas tiesības un jābūt labi informētam arī par to, kas un kad notiek dažādos kriminālprocesa posmos. Uzziņu lapās ir aplūkoti galvenie jautājumi — kuras iestādes veic izmeklēšanu, kā saņemt juridisko palīdzību, kāda ir dažādu organizāciju un amatpersonu loma un tiesības, kādi procesuālie termiņi jāievēro un uz kādu palīdzību varat cerēt. Atradīsiet arī informāciju par saviem procesuālajiem pienākumiem.

Situācija dažādās valstīs atšķiras, tāpēc jums jāizprot procesa norise un jābūt labi informētam par savām tiesībām un pienākumiem. Pievērsiet uzmanību šajās uzziņu lapās aprakstītajai kriminālprocesā iesaistīto personu lomai un procesuālajiem termiņiem.

Turpmākās uzziņu lapas būs jūsu ceļvedis, kas jūs iepazīstinās ar katras dalībvalsts kriminālprocesa svarīgākajiem posmiem, skaidrojot jūsu tiesības un galvenos noteikumus, kuri jāievēro, lai jūs tās varētu īstenot.

Lai iegūtu sīkāku informāciju par konkrētu valsti, noklikšķiniet uz tās karodziņa.

Šī informācija neaizstāj juridisku palīdzību un ir izmantojama tikai kā vispārīga norāde. Ja jums vajag palīdzību, konsultējieties ar advokātu vai citu speciālistu, kas palīdzēs tikt skaidrībā par to, kā rīkoties konkrētajā situācijā.

Šajās uzziņu lapās visas atsauces uz vīriešu dzimuma personām ir uzskatāmas arī par atsaucēm uz sievietu dzimuma personām (un otrādi), ja kontekstā nav skaidri norādīts citādi.

Šo lapu uztur Eiropas Komisija. Informācija šajā tīmekļa vietnē nav uzskatāma par Eiropas Komisijas oficiālo nostāju. Komisija neuzņemas nekādu atbildību vai saistības attiecībā uz informāciju vai datiem, kas ietverti vai izmantoti šajā dokumentā.

Autortiesību noteikumus Eiropas tīmekļa vietnēs lūdzu skatīt juridiskajā paziņojumā.

Sakarā ar Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības Komisija pašlaik atjaunina daļu šīs tīmekļa vietnes satura. Ja vietnē ir saturs, kurā vēl nav atspoguļota Apvienotās Karalistes izstāšanās, tas ir bez nolūka un tiks labots.

Lapa atjaunināta: 18/01/2019

Apsūdzēto tiesības kriminālprocesā - Beļģija

Mūsu tulkotāji pašlaik gatavo versiju valodā, kuru esat izvēlējies.

Jau ir pieejami tulkojumi šādās valodās: [fr](#) [nl](#).

Šajās informatīvajās lapās ir paskaidrots, kas notiek, ja kādu tur aizdomās vai apsūdz tāda pārkāpuma izdarīšanā, kura izskatīšana notiek tiesā. Vairāk informācijas par nenozīmīgiem pārkāpumiem, piemēram, ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumiem, kuriem parasti piemēro noteiktu sodu, piemēram, naudas sodu, skat. [informatīvo lapu Nr. 5](#).

Ja esat noziedzīgā nodarījumā cietušais, pilnīgu informāciju par savām tiesībām atradīsiet [šeit](#).

Īss kriminālprocesa apskats

Tālāk tekstā ir sniegts īss kriminālprocesa stadiju apskats.

Izmeklēšanas tiesas

Pirmstiesas palāta un apsūdzības izvirzīšanas (apelācijas) palāta ir izmeklēšanas tiesas. Tās pārbauda aizturēšanas ordera likumību, pieņem lēmumu par pirmstiesas aizturēšanas atstāšanu spēkā, nodrošina lietas apstākļu izpēti kontroli un lemj par lietas nodošanu attiecīgajai kompetentajai tiesai.

Procedūras norise pirmstiesas palātā:

- tiek izsūtīta pavēste ierakstītā vēstulē,
- iepazīšanās ar lietas materiāliem kancelejā,
- papildu pasākumu veikšanas pieprasījums pirms tiesas sēdes,
- tiesas sēde par tādu apsūdzību esamību, ar kurām pietiek iztiesāšanai,
- tiesnešu apspriede un tiesas lēmuma pasludināšanas dienas noteikšana,
- rīkojuma par prejudiciālu jautājumu uzdošanu pasludināšana. Izņemot likumos paredzētus gadījumus, apsūdzētajam nav tiesību iesniegt apelāciju par šo rīkojumu.

Kriminālpalātas

Ja esat apsūdzēts kriminālpārkāpuma izdarīšanā (pārkāpums, par kuru piemērojama sods ir naudas sods 26 vai mazāk euro apmērā un/vai brīvības atņemšana no astoņām dienām līdz pieciem gadiem), jūs izsauks krimināltiesas priekšā, kas noteiks, vai esat vainīgs jums izvirzītajās apsūdzībās, pasludinās attaisnojošu vai notiesājošu spriedumu un attiecīgajā gadījumā noteiks cietušajiem izmaksājamo summu kā zaudējumu atlīdzību un procentus. Krimināltiesā var piespriest maksimums 20 gadus ilgu brīvības atņemšanu par tādu noziegumu, kura kvalifikācija ir mainīta.

Procedūra krimināltiesā:

- tiesu izpildītāja uzaicinājums,
- iepazīšanās ar lietas materiāliem kancelejā,
- tiesas sēde,
- mēnesi ilga tiesnešu apspriede,
- sprieduma pasludināšana,
- tiesības iesniegt apelāciju.

Zvērināto tiesa

Ja jūs apsūdz nozieguma izdarīšanā (pārkāpums, par kuru piemērojama maksimālā sods ir mūža ieslodzījums), jums būs jāstājas zvērināto tiesas priekšā. Zvērināto kolēģiju veido 12 no sabiedrības vidus izraudzīti pārstāvji, kas noteiks, vai esat vainīgs izvirzītajās apsūdzībās. Šie zvērinātie kopā ar tiesu, ko veido trīs tiesneši, lems, vai esat atzīstams par vainīgu, un par jums piespriežamo sodu. Tomēr lēmumu par cietušajiem izmaksājamo summu kā zaudējumu atlīdzību un procentus pasludinās tikai tiesa, ja cietušie būs iesnieguši šādu pieprasījumu.

Procedūra zvērināto tiesā:

- apsūdzības izvirzīšanas palātas lēmums par lietas nodošanu atpakaļ un tiesu izpildītāja aktā fiksētā liecība,
- iepazīšanās ar lietas materiāliem kancelejā (bezmaksas kopija pēc pieprasījuma),
- sākotnējā noklausīšanās: nopratināmo liecinieku saraksta izveide un zvērināto kolēģijas atlase, veicot izlozi,
- lietas izskatīšana mutvārdos,
- debātes par vainīgumu, pēc tam attiecīgi par sodu un civilprasībām,
- apelācija nav piemērojama (iespējama kasācijas sūdzības iesniegšana).

Detalizētu informāciju par šīm procedūras stadijām un savām tiesībām atradīsiet informatīvajās lapās. Šī informācija nav pielīdzināma advokāta konsultācijai, un tai ir tikai informatīvs raksturs.

Eiropas Komisijas loma

Lūdzu, ņemiet vērā, ka Eiropas Komisijai nav nekādas lomas kriminālprocesā dalībvalstīs, un tā nevarēs jums palīdzēt, ja vēlēsit iesniegt sūdzību. Informācija par to, kā un kam varat iesniegt sūdzību, ir norādīta šajās informatīvajās lapās.

Noklikšķiniet uz tālāk tekstā norādītajām saitēm, lai atrastu nepieciešamo informāciju

[1 – Advokāta konsultācija](#)

[2 – Manas tiesības izmeklēšanas gaitā](#)

- Aizturēšana un nopratināšana policijā
- Informatīvie materiāli
- Izmeklēšanas materiāli
- Īpašs gadījums: apcietināšana
- Izmeklēšanas pabeigšana

[3 – Manas tiesības procesa laikā](#)

[4 – Manas tiesības pēc procesa](#)

[5 – Ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumi un citi nenozīmīgi pārkāpumi](#)

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešanas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Dalībvalstis, kas ir atbildīgas par nacionālā satura lapu pārvaldību, atjaunina daļu šīs tīmekļa vietnes satura, ņemot vērā Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības. Ja vietnē ir saturs, kurā vēl nav atspoguļota Apvienotās Karalistes izstāšanās, tas ir bez nolūka un tiks labots.

Lapa atjaunināta: 04/06/2012

1 – Advokāta konsultācija

Lūdzu, ņemiet vērā, ka šai lapai nesen tika atjaunināta oriģinālvalodas [nl](#) versija. Mūsu tulkotāji pašlaik gatavo versiju valodā, kuru esat izvēlējies.

Jau ir pieejami tulkojumi šādās valodās: [fr](#).

Ja esat jebkādā veidā iesaistīts kriminālprocesā, ir ļoti svarīgi saņemt neatkarīgu advokāta konsultāciju. Informatīvajās lapās ir sniegta informācija par to, kad un kādos apstākļos jums ir tiesības uz advokāta pārstāvību. Tajās vēl var uzzināt, kāds būs advokāta sniegtā palīdzība. Šajā vispārējā informatīvajā lapā ir apkopota informācija par to, kā atrast advokātu un kādā veidā tiks apmaksāts advokāta honorārs, ja nevarat samaksāt par tā sniegtajiem pakalpojumiem.

Kā atrast advokātu?

Ikviens Beļģijas advokāts atrodas tās tiesas rajona advokātu kolēģijas pakļautībā, kurā atrodas tā birojs. Briselē ir divas apvienības: viena no tām apvieno franču valodā runājošos advokātus, savukārt otra – nīderlandiešu valodā runājošos advokātus.

Franču valodā un vācu valodā runājošo advokātu kolēģiju apvienībā (*Ordre des Barreaux francophones et germanophone – O.B.F.G.*) ietilpst Valonijas reģiona advokātu kolēģijas un Briseles Franču valodā runājošo advokātu kolēģija.

Briseles Nīderlandiešu valodā runājošo advokātu kolēģija un flāmu advokātu kolēģijas ir apvienotas Flāmu advokātu kolēģiju apvienībā (*Orde van de Vlaamse Balies – O.V.B.*).

Advokātu saraksts ir pieejams telefongrāmatās un uzziņu katalogos vai internetā (<https://avocats.be/fr> vai <http://www.advocaat.be/>). Jūs varat sameklēt advokātu, kas parasti nodarbojas ar krimināltiesās apsūdzētu personu aizstāvību, meklējot atbilstoši vēlamajai lietai („*matière préférentielle*” franču valodā un „*voorkeurmaterie*” holandiešu valodā) kategorijā „krimināltiesības” („*droit pénal*” franču valodā un „*strafrecht*” holandiešu valodā).

Vēl jūs varat meklēt advokātu savā apkaimē pēc kopienas vai tiesas rajona kritērija.

Advokātu sarakstu varat lūgt arī jebkura biroja sekretariātā.

Vēl jūs varat nepastarpināti sazināties ar jums ieteiktu advokātu, nosūtot vēstuli vai e-pastu vai piezvanot.

Kā samaksāt advokātam?

Parasti advokāta pakalpojumus apmaksājat jūs. Pirms uzsākt pakalpojumu sniegšanu advokāts var lūgt, lai iemaksājat noteiktu naudas summu. Likumā nav noteikta konkrēta honorāra summa. Tomēr advokāta pienākums ir jūs informēt par rēķina sastādīšanas principiem: stundas likmi, kuru nosaka atkarībā no jūsu aizstāvībai pavadītā laika, vai noteiktu likmi par pakalpojuma sniegšanu (konsultācija, iepazīšanās ar lietu, apsvērumu izteikšana u.tml.).

Minētajai samaksai vēl pieskaita biroja un tiesu administrācijas izdevumus.

Ja jūsu rīcībā nav advokāta nolīgšanai nepieciešamo līdzekļu, jūs varat lūgt bezmaksas juridisko palīdzību attiecīgajam juridiskās palīdzības birojam, kuram ir pakļauts jūsu advokāts. Visu rajonu biroju saraksts ir pieejams internetā:

- [franču valodā](#);
- [nīderlandiešu valodā](#).

Ja saņemat sociālo palīdzību no Sociālās rīcības sabiedriskā centra (*Centre public d'action sociale – C.P.A.S.*), vecāka gadagājuma personām garantētos ienākumus, ienākumus aizstājošus pabalstus personām ar invaliditāti, aprūpējam bērnu, par kuru saņēmt garantētos ģimenes pabalstus, mītat sociālajā mājoklī, esat nepilngadīga persona, esat parādā ievērojamas naudas summas (kollektīvā likvidācija), esat aizturētais, saskaņā ar protokolu uzaicināts apsūdzētais vai garīgi slims cilvēks, jūs varēsiet saņemt bezmaksas palīdzību no advokāta.

Tas pats ir attiecināms uz gadījumu, ja dzīvojat viens un jūsu ikmēneša ienākumi nepārsniedz EUR 860 vai arī ja dzīvojat ar kādu kopā un kopējie ar jums dzīvojošo pilngadīgo personu ienākumi nepārsniedz EUR 1104 (vairāk kā EUR 145,15 uz apgādībā esošu personu).

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešanas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Dalībvalstis, kas ir atbildīgas par nacionālā satura lapu pārvaldību, atjaunina daļu šīs tīmekļa vietnes satura, ņemot vērā Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības. Ja vietnē ir saturs, kurā vēl nav atspoguļota Apvienotās Karalistes izstāšanās, tas ir bez nolūka un tiks labots.

Lapa atjaunināta: 04/06/2012

2 – Manas tiesības lietas apstākļu izpētes un izmeklēšanas laikā un pirms lietas nodošanas izskatīšanai tiesā

Lūdzu, ņemiet vērā, ka šai lapai nesen tika atjaunināta oriģinālvalodas [nl](#) versija. Mūsu tulkotāji pašlaik gatavo versiju valodā, kuru esat izvēlējies.

Jau ir pieejami tulkojumi šādās valodās: [fr](#).

āds ir lietas apstākļu izpētes un kriminālizmeklēšanas mērķis?

To mērķis ir apkopot pierādījumus, kas apliecina noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, un pārbaudīt faktus, kas var attaisnot aizdomās turamo personu vai atklāt, ka noziedzīgs nodarījums nav noticis.

Kādi ir lietas apstākļu izpētes un izmeklēšanas posmi? Kas ir katra posma īstenotājs?

Policija izmeklē noziedzīgus nodarījumus, noskaidro to izdarītājus un vāc pierādījumus.

Ja tai ir radušās aizdomas par iespējamu noziedzīgu nodarījumu, tā informē karaļa prokuroru, kas nolemj:

- izbeigt lietu bez tālākas virzības,
- pats veikt izmeklēšanu (informācijas vākšana),

- nodot lietas izskatīšanu izmeklēšanas tiesnesim, pieprasot apkopot precīzus faktus, nevis informāciju par konkrētu personu (izmeklēšana).

Karaļa prokuroram nav tik plašas pilnvaras kā izmeklēšanas tiesnesim. Izmeklēšanas tiesnesis vai karaļa prokurors vada lietas apstākļu izpēti un dod rīkojumus policistiem, kuri veic attiecīgās lietas apstākļu izpētes procedūras (nopratināšana, kratīšana, DNS parauga ņemšana u.tml.).

Pēc lietas apstākļu izpētes beigām

Informatīvo materiālu gadījumā karaļa prokurors var:

- izbeigt lietu bez tālākas virzības,
- ierosināt darījumu: atcelt valsts apsūdzību (neuzsākt kriminālprocesu) apmaiņā pret noteiktu naudas summu (tradicionāla rīcība ceļu satiksmes noteikumu kodeksa neievērošanas gadījumā),
- ierosināt mediāciju mazāk nozīmīgu nodarījumu gadījumā: netiek ierosināts tiesas process, bet noziedzīga nodarījuma izdarītāja pienākums ir izmaksāt cietušajam kompensāciju un attiecīgā gadījumā iziet terapiju vai apmācību,
- izsaukt aizdomās turamo tiesneša priekšā, lai izskatītu lietu pēc būtības,
- izsaukt apsūdzēto uz tiesu, nosūtot pavēsti: aicinājumu nodod apsūdzētajai personai, kad tā ir aizturēta (ne vairāk kā uz 24 stundām) vai atrodas karaļa prokurora priekšā, lai paātrinātu procesu.

Izmeklēšanas materiālu gadījumā materiālus nodod valsts prokuratūras dienestam, kas formulēs galīgo apsūdzību. Pēc tam apsūdzētajam tiek dota iespēja iepazīties ar savas lietas materiāliem. Viņu izsauc uz pirmstiesas palātu, un kas pēc tam, kad ir uzklauts izmeklēšanas tiesneša ziņojums par lietas apstākļu izpēti, uzklauti iespējamie civilprasītāji (cietušie), izskatīts valsts prokuratūras dienesta apsūdzības raksts un aizstāvības apsvērumi, var:

- nodot lietu izmeklēšanas tiesnesim papildu lietas apstākļu izpētes veikšanai, vai,
- ja izmeklēšana ir pabeigta:
- atlikt sprieduma izpildi, ja publisko debašu rezultātā ir iespējama kaitējuma nodarīšana apsūdzētajam,
- noteikt ievietošanu sociālās aizsardzības iestādē, ja persona ir izdarījusi noziedzīgu nodarījumu nopietnā psihiskas nestabilitātes stāvoklī, kā rezultātā tā nespēja kontrolēt savas darbības pārkāpuma izdarīšanas brīdī, un aizvien atrodas šajā stāvoklī,
- pārsūtīt lietu izskatīšanai kompetentajā iestādē (policijas tiesā vai krimināltiesā). Ja tā uzskata, ka fakti ir jāizskata zvērināto tiesā, tā izdod rīkojumu par dokumentu pārsūtīšanu ģenerālprokuroram, jo zvērināto tiesu drīkst sasaukt tikai apsūdzības izvirzīšanas palāta.

Apsūdzētā tiesības uz apelāciju, kuras ir ierobežotas noteiktos procedūras jautājumos, īsteno apsūdzības izvirzīšanas palātā.

Lietas apstākļu izpētes laikā izmeklēšanas tiesnesis, pastāvot noteiktiem nosacījumiem, var izdot apcietināšanas orderi:

- ja pastāv nopietni pierādījumi par vainu,
- ja veiktas darbības, par kurām piemērojams sods ir vismaz gadu ilga brīvības atņemšana,
- ja tas ir absolūti nepieciešams sabiedrības drošības garantēšanai.

Ja maksimālais piemērojams sods nepārsniedz piecpadsmit gadus brīvības atņemšanas, orderi drīkst izsniegt tikai tādā gadījumā, ja pastāv nopietnas aizdomas par bēgšanas mēģinājumu, atkārtotu noziedzīgu nodarījumu, slēpšanās no tiesas, pierādījumu pazūšanu vai slepenu norunu ar trešo personu.

Apsūdzētajam jāierodas pirmstiesas palātā piecu dienu laikā pēc ordera izdošanas un pēc tam katru mēnesi līdz izmeklēšanas beigām (ik pēc trīs mēnešiem tāda nozieguma gadījumā, kura kvalifikāciju nav iespējams mainīt).

Manas tiesības lietas apstākļu izpētes un izmeklēšanas laikā

- [Aizturēšana un nopratināšana policijā \(1\)](#)
- [Informatīvie materiāli \(2\)](#)
- [Izmeklēšanas materiāli \(3\)](#)
- [Īpašs gadījums: pirmstiesas apcietinājums \(4\)](#)

- [Izmeklēšanas pabeigšana \(5\)](#)

Aizturēšana un nopratināšana policijā (1)

Kādos gadījumos un uz cik ilgu laiku policija var mani aizturēt?

Jūs var aizturēt nozieguma vai kriminālpārkāpuma izdarīšanas brīdī vai tūlīt pēc tā izdarīšanas, vai pēc karaļa prokurora vai izmeklēšanas tiesneša pieprasījuma, ja pastāv nopietni vainu apliecināši pierādījumi. Policija nedrīkst aizturēt ilgāk kā uz 24 stundām.

Vai mani drīkst pārmeklēt?

Jā, aizturēšanas brīdī vai arī, ja pastāv aizdomas, ka jums ir ierocis vai bīstams priekšmets, vai ir apdraudēta sabiedrības drošība.

Vai policija drīkst ienākt manā mājoklī?

Jā, noziedzīga nodarījuma izdarīšanas brīdī vai tūlīt pēc tā izdarīšanas, vai arī ar jūsu piekrišanu.

Vai tā drīkst pārmeklēt manu biroju un automašīnu?

Jā, šajā situācijā ir piemērojami tādi paši nosacījumi kā jūsu mājokļa gadījumā. Tomēr atsevišķas vietas ir neaizskaramas un citām ir piemērota īpaša aizsardzība: to pārmeklēšanā ir jāievēro īpaša procedūra (diplomāta, deputāta birojs, vietas, kurās tiek glabāti dienesta noslēpumi u.tml.).

Jūsu automašīnu drīkst pārmeklēt, ja pastāv aizdomas, ka tā ir izmantota noziedzīga nodarījuma izdarīšanai, meklēšanā esošu personu, pierādījumu vai sabiedrības drošību apdraudošu priekšmetu pārvadāšanai.

Vai es varu sazināties ar ģimenes locekli, draugu, ārstu, vēstniecības pārstāvi?

Ja policisti uzskatīs to par nepieciešamu vai arī tas tiks pieprasīts, jūs izmeklēs ārsts. Šajā posmā policisti lemj par to, vai dot jums iespēju piezvanīt. Ja esat nepilngadīga persona, policista pienākums ir iespējami ātri rakstveidā vai mutiski informēt jūsu vecākus, skolotāju vai personu, kas par jums rūpējas.

Kādas ir manas tiesības, kad mani nopratina policija?

Jums ir tiesības klusēt un neinkrīminēt sevi, tas ir, nesadarboties pierādījumu meklēšanā pret jums.

Nopratināšanas sākumā jūs informēs, ka:

- jūs varat pieprasīt, lai visus jums uzdotos jautājumus un jūsu sniegtās atbildes pieraksta, ievērojot jūsu lietoto terminoloģiju,
- jūs varat pieprasīt, lai tiek uzsākta šāda informācijas sniegšana vai nopratināšana,
- jūsu teikto var izmantot kā pierādījumu tiesā.

Jūs varat izmantot jūsu rīcībā esošos dokumentus, nebaidoties, ka tā rezultātā nopratināšana varētu tikt pārcelta uz vēlāku laiku. Nopratināšanas laikā vai pēc tās jūs varat pieprasīt, ka minētie dokumenti tiek pievienoti nopratināšanas protokolam vai nodoti glabāšanai tiesas kancelejā.

Nopratināšanas beigās jums iedos izlasīt protokolu, ja vien jūs nepieprasāt, ka tas tiek nolasīts. Jums uzdos jautājumu, vai jūsu teiktajā ir nepieciešams veikt kādus labojumus vai papildinājumus.

Ja vēlēšities izteikties citā valodā, kas nav procesa norises valoda, tiks izsaukts zvērināts tulks, jūsu paziņojumi tiks sastādīti jūsu izvēlētajā valodā vai arī jums pašam lūgts uzrakstīt paziņojumu. Ja nopratināšanā piedalīsies tulks, tiks fiksēts viņa vārds, uzvārds un ieņemamais amats.

Jūs informēs par to, ka varat saņemt nopratināšanas protokola bezmaksas kopiju.

Vai tiks pieprasīta informācija par manu agrāko sodāmību?

Policijas dienestiem ir pieejams galvenais sodāmības reģistrs.

Vai varu saņemt advokāta palīdzību?

Advokāts nevar piedalīties nevienā nopratināšanā un nevar tikt ar jums aizturēšanas periodā, kas ilgst 24 stundas.

Informatīvie materiāli (2)

Lietas apstākļu izpēti vada karaļa prokurors. Sākotnēji informācija tiek apkopota ar izmeklējošu mērķi: tā ir slepena, rakstiska un neitrāla.

Kādas darbības karaļa prokurors drīkst veikt informācijas apkopošanas posmā?

Izņemot likumos noteiktus gadījumus, informācijas apkopošanas darbības nedrīkst nekādā veidā ierobežot vai aizskart individuālas tiesības un brīvības. Noteiktos apstākļos ir pieļaujama priekšmetu izņemšana.

Karaļa prokurors, cita starpā, drīkst:

- apmeklēt notikuma vietas,
- uzklaut vai likt policijai uzklaut aizdomās turamo, liecinieku liecības,
- aizturēt kādu personu (kas neatrodas nozieguma vietā) uz 24 stundām,
- veikt DNS analīzi ar aizdomās turamās personas piekrišanu,
- pārtvert un konfiscēt vēstuli (bet neatvērt to),
- iegūt bankas informāciju atbilstoši noteiktiem kritērijiem,
- veikt kratīšanu, ja persona ir pieķerta noziedzīga nodarījuma izdarīšanas vietā, vai ar tās personas piekrišanu, kas attiecīgi izmanto vietu,
- pielietot īpašas meklēšanas metodes, kas var būt ļoti traucējošas.

Ko es varu darīt, ja informācijas apkopošanas darbība aizskar manas tiesības?

Jūs varat pieprasīt tās izbeigšanu, izsakot pamatotu lūgumu par steidzama lēmuma pieņemšanu, piemēram, ja jums piederoši priekšmeti tiek izņemti kā pierādījumi. Karaļa prokurors 15 dienu laikā paziņos savu lēmumu. Ja lēmums netiek paziņots vai arī tas ir nelabvēlīgs, jūs varat iesniegt prasību apsūdzības izvirzīšanas palātā.

Vēl šajā gadījumā jūs varat pieprasīt, lai karaļa prokurors pilnvaro Centrālo līdzekļu aresta un konfiskācijas biroju pārdot priekšmetu vai atdot to pret galvojumu.

Vai man ir pieejami lietas materiāli?

Pretēji izmeklēšanas posmam nav noteikumu, kas paredzētu pilnīgu vai daļēju materiālu satura paziņošanu attiecīgajām personām informācijas apkopošanas laikā. Jūs varat lūgt, lai karaļa prokurors nodrošina piekļuvi materiāliem, jo tieši viņš ir pilnvarots atļaut vai liegt šāda veida piekļuvi.

Vai es varu ietekmēt lietas materiālu izskatīšanas iznākumu?

Nē. Tikai karaļa prokurors varēs pieņemt lēmumu par lietas izbeigšanu bez tālākas virzības, izmeklēšanas tiesneša piesaistīšanu, izsaukt vai aicināt jūs stāties tiesas priekšā, lai izskatītu lietu pēc būtības, vai ierosināt citu veidu, kā atcelt valsts apsūdzību (darījums vai starpniecība: šajā gadījumā process nenotiks, ja samaksāsi sodu naudu vai ievērosi starpniecības rezultātā noteiktos nosacījumus).

Izmeklēšanas materiāli (3)

Izmeklēšanu veic izmeklēšanas tiesneša vadībā un pārzinā, kuru norīkojis karaļa prokurors, vai šķietamais pārkāpuma upuris, iesniedzot sūdzību un ceļot civilprasību.

Kādas darbības drīkst veikt izmeklēšanas tiesnesis?

Izmeklēšanas tiesnesis drīkst veikt jebkuras darbības, kuras var būt noderīgas karaļa prokuroram, un izmantot būtiskus tiesību ierobežošanas līdzekļus: izdot apcietināšanas orderi, veikt telefonsarunu noklausīšanos, kratīšanu bez piekrišanas, vēl plašākas īpašas meklēšanas metodes u.tml.

Vai izmeklēšanas tiesnesim ir mani jānoprotina?

Noprotināšana izmeklēšanas tiesneša vadībā ir obligāta tikai gadījumā, ja ir izdots apcietināšanas orderis.

Vai tiesneša pienākums ir mani informēt, ka par mani tiek vākti materiāli?

Principā tiesneša pienākums ir apsūdzēt jūs, ja pastāv nopietni pierādījumi par jūsu vainu. Apsūdzība tiek izvirzīta un paziņota pēc noprotināšanas vai nosūtīt vēstuli, un tās rezultātā jums ir tiesības pieprasīt piekļuvi lietas materiāliem un tiesības pieprasīt papildu izmeklēšanas pasākumus.

Vai tiesnesis drīkst noklausīties manas telefonsarunas?

Jā, ievērojot ļoti precīzus noteikumus.

Vai es drīkstu iebilst pret kratīšanu?

Jūsu mājoklī drīkst veikt kratīšanu, ja ir tiesneša parakstīts kratīšanas orderis un ja kratīšanas norises ilgums ir no 5 līdz 21 stundām bez izņēmumiem.

Vai tiesnesis drīkst mani fiziski piespiest pakļauties DNS parauga ņemšanai?

Jā, ievērojot noteiktus nosacījumus.

Kā es varu pretoties izmeklēšanas darbībai, kas aizskar manas tiesības?

Jūs varat iesniegt prasību par steidzama lēmuma pieņemšanu (sk. Informatīvie materiāli).

Vai drīkstu piekļūt materiāliem lietas apstākļu izpētes laikā?

Ja esat neaizturēta apsūdzētā persona, jūs varat lūgt piekļuvi materiāliem, nosūtot pieprasījumu izmeklēšanas tiesnesim, kas drīkst atteikt piekļuvi, bet kura pienākums ir pamatot savu atteikumu. Ja nesaņemt atbildi no izmeklēšanas tiesneša vai arī ja atbilde ir nelabvēlīga, jūs varat iesniegt prasību apsūdzības izvirzīšanas palātā.

Vai es drīkstu pieprasīt noteiktu izmeklēšanas darbību izbeigšanu?

Jā, neatkarīgi no tā, vai esat vai neesat aizturēts. Jūs varat to pieprasīt lūguma veidā. Izmeklēšanas tiesnesis drīkst noraidīt lūgumu, ja uzskata, ka pasākumam ir būtiska nozīme patiesības pārbaudīšanā vai arī tas var kaitēt izmeklēšanai. Jūs varat iesniegt apelāciju.

Īpašs gadījums: pirmstiesas apcietinājums (4)

Kā jānorit nopratināšanai tiesneša klātbūtnē?

Nopratināšanai pirms apcietināšanas ordera izsniegšanas jānotiek 24 stundas pirms brīvības atņemšanas, pretējā gadījumā apcietināšanas orderis tiks pasludināts par spēkā neesošu. Nopratināšanā īpaša uzmanība jāpievērš ordera izsniegšanas iespējai un inkriminētajiem faktiem.

Advokāts nedrīkst piedalīties nopratināšanā.

Vai mani pēc tam drīkst nopratināt tiesnesis?

Jūs varat pieprasīt rezumējošu nopratināšanu. Šis ir vienīgais nopratināšanas veids, kurā drīkst piedalīties jūsu advokāts.

Kad es drīkstu satikt savu advokātu?

Pēc tam, kad jūs pirmo reizi ir nopratinājis izmeklēšanas tiesnesis.

Vai es drīkstu apstrīdēt apcietinājuma ordera likumību vai izsniegšanas pamatojumu?

Jūs nevarat iesniegt apelācijas sūdzību par lēmumu piemērot apcietināšanas orderi.

Piecu dienu laikā pēc ordera izsniegšanas jums būs jāierodas pirmstiesas palātā. Iepriekšējā dienā jums tiks nodrošināta piekļuve jūsu lietas materiāliem. Jūs vai jūsu advokāts varēsiet pieprasīt jūsu atbrīvošanu.

Jūsu advokāts varēs apstrīdēt orderi tikai pirmajā reizē, kad stāsieties pirmstiesas (un apelācijas) palātas priekšā. Ja tiek apstiprināta apcietinājuma ordera izsniegšana, jums ir tiesības uz apelāciju. Jums būs jāierodas apsūdzības izvirzīšanas palātā 15 dienu laikā. Gadījumā, ja šie termiņi netiek ievēroti, jūs nekavējoties tiksiet atbrīvots.

Aizturēšanas apstiprinājums ir spēkā vienu (vai trīs) mēnešus. Jūs katrā uzklausišanas reizē varat apstrīdēt apcietinājuma ordera pamatojumu un/vai nozīmīgus vainas pierādījumus. Lietas materiāli tiks nodoti jūsu rīcībā divas dienas pirms katra tiesas apmeklējuma.

Vai es drīkstu cietumā sazināties ar trešām personām?

Jums aizvien ir iespēja sazināties ar savu advokātu.

Tomēr izmeklēšanas tiesnesis var aizliegt jums sazināties ar citiem cilvēkiem ne ilgāk kā trīs dienas.

Kad mani drīkstēs atbrīvot?

Izmeklēšanas tiesnesis drīkst jūs atbrīvot jebkurā brīdī vai arī jūs var atbrīvot, balstoties uz izmeklēšanas tiesas lēmumu tās apmeklējuma laikā. Atbrīvošanai var noteikt nosacījumus vai piemērot galvojumu.

Esmu citas valsts pilsonis. Vai man izmeklēšanas laikā jāatrodas valstī?

Apcietinājuma orderi var izsniegt, ja pastāv slēpšanās no tiesas risks. Izmeklēšanas tiesnesis vai tiesa drīkst atbrīvot jūs pret galvojumu. Iemaksātā naudas summa tiks atmaksāta, ja piedalīsieties visos procesa posmos.

Atbrīvošanas gadījumā jums pieprasīs piedalīties visās nopratināšanās, jo īpaši izskatot lietu tiesā pēc būtības. Izmeklēšanas tiesnesis drīkst pavēlēt jums neatstāt valsti, izdodot rīkojumu par nosacītu atbrīvošanu. Attiecīgajā atbrīvojumā paredzēto nosacījumu spēkā esamību drīkst pagarināt par trīs mēnešiem. Jūs varat tos apstrīdēt pirmstiesas palātā.

Izmeklēšanas pabeigšana (5)

Ko varu darīt, ja izmeklēšana ieviecas?

Pēc gada jūs varat iesniegt pamatotu prasību apsūdzības izvirzīšanas palātai, kas uzraudzīs izmeklēšanas norisi.

Vai pirms procesa var mainīt apsūdzības punktus?

Karaļa prokurors iepazīstas ar tiesneša izsniegtajiem materiāliem un formulē apsūdzības, par kurām apsūdzētajai personai būs jāatbild tiesas priekšā. Vēl tas var izteikt lūgumu par lietas izbeigšanu vai pieprasīt tiesnesim veikt noteiktus papildu lietas apstākļu izpētes pasākumus. Šajā gadījumā karaļa prokurors vēl var mainīt soda kvalifikāciju vai arī to var darīt pirmstiesas palāta, kas pieņem lēmumu par lietas turpmāko likteni.

Vai es varu pirms procesa atzīt savu vainu visos apsūdzības punktos vai tikai dažos no tiem?

Nē, jūs tiek atzīti par nevainīgu, līdz, izskatot lietu pēc būtības, tiek pasludināts notiesājošs spriedums.

Kā notiek lietas izbeigšana?

Pirmstiesas palāta pēc izmeklēšanas tiesneša ziņojuma, iespējamās civilprasības, prokurora un aizstāvības uzklauššanas pieņem lēmumu par:

- apsūdzētā lietas nodošanu kompetentajai tiesai,
- lietas izbeigšanu,
- sprieduma pasludināšanas atlikšanu: ir konstatēti fakti, bet nav pasludināts sods. Tiesnesis nosaka pārbaudes termiņu, kas var būt atkarīgs no nosacījumiem, kuri jāievēro,
- sociālās aizsardzības (ievietošanas attiecīgā iestādē) likuma piemērošanu.

Kādas ir manas tiesības šajā posmā?

Jūs varat iepazīties ar lietas materiāliem un nokopēt dokumentus pirms stāšanās pirmstiesas palātas priekšā. Vēl jūs varat pieprasīt, ka tiek veikti papildu lietas apstākļu izpētes pasākumi. Ja izmeklēšanas tiesnesis atsakās tos veikt, jums ir tiesības iesniegt prasību apsūdzības izvirzīšanas palātā.

Vai es drīkstu iesniegt apelācijas sūdzību?

Jūs nedrīkst iesniegt apelāciju par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu, izņemot nelikumības, izlaiduma vai spēkā neesamības gadījumā, kas ietekmē izmeklēšanas darbību, pierādījuma iegūšanu vai attiecas uz lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu, ja atsaucaties uz nepieļaujāmību vai valsts apsūdzības atcelšanu.

Vai mani var apsūdzēt par pārkāpumu, par kuru mani jau tiesāja citā Eiropas Savienības dalībvalstī?

Principā nē.

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Vairākās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešanas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datus, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Dalībvalstis, kas ir atbildīgas par nacionālā satura lapu pārvaldību, atjaunina daļu šīs tīmekļa vietnes satura, ņemot vērā Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības. Ja vietnē ir saturs, kurā vēl nav atspoguļota Apvienotās Karalistes izstāšanās, tas ir bez nolūka un tiks labots.

Lapa atjaunināta: 04/06/2012

3 – Manas tiesības tiesā

Lūdzu, ņemiet vērā, ka šai lapai nesen tika atjaunināta oriģinālvalodas [fr](#) versija. Mūsu tulkoņi pašlaik gatavo versiju valodā, kuru esat izvēlējies.

Jau ir pieejami tulkojumi šādās valodās: [nl](#).

urā tiesā notiks lietas izskatīšana?

- Policijas tiesa izskata mazāk svarīgas lietas (nelielus likumpārkāpumus, par kuriem piemēro naudas sodu EUR 1 līdz 25 apmērā, (Lauku kodeksa pārkāpumi u.c.) un jebkāda veida Ceļu kodeksa pārkāpumus (negadījumi ar letālu iznākumu u.c.)).
- Krimināltiesā izskata kriminālpārkāpumus un mazāk smagus noziegumus, kas kvalificēti kā sīki noziedzīgi nodarījumi (noziedzīgi nodarījumi, kuriem uzreiz var piemērot atbildību mīkstinošus apstākļus).
- Zvērināto tiesā izskata visnopietnākos noziegumus (kuriem nevar vai nevēlas piemērot atbildību mīkstinošus apstākļus).

Vai tiesas prāva būs atvērta?

Principā tiesas prāva ir atvērta un notiek visām personām (garāmgājējam, žurnālistam) pieejamā zālē, izņemot ja pastāv draudi drošībai.

Ja jūs tiesā par seksuāla rakstura pārkāpumu (izvarošana u.tml.), jūs varat pieprasīt tiesai noteikt slēgtu tiesas sēdi, t.i., atļaut tikai tādu personu klātbūtni tiesas zālē, kuras ir iesaistītas prāvā.

Ja ir jāizlemj jautājums par tāda likumpārkāpēja ievietošanu psihiatriskajā slimnīcā, kas nevar atbildēt par savu rīcību nopietnu psihiskās veselības traucējumu dēļ, var pieprasīt slēgtu tiesas sēdi, pret kuru var iebilst valsts prokuratūra.

Kas izskatīs lietu?

Profesionālie tiesneši to izskatīs policijas tiesā vai krimināltiesā. Savukārt zvērināto tiesā lēmumu par apsūdzētā vainu pieņem 12 zvērinātie. Pēc tam viņi kopā ar trīs tiesnešiem lemj par piemērojamo sodu.

Vai tiesas prāvas laikā var mainīt apsūdzības punktus?

Valsts prokuratūras dienests un tiesnesis var izmantot dažādas pieejas izvērsto apsūdzību izskatīšanai. Piemēram, ja esat sabojājis automašīnas stiklu, valsts prokuratūras dienests var apsūdzēt jūs zādzības mēģinājumā, lai gan patiesībā jūsu mērķis bija tikai to zīst. Tiesa to var kvalificēt citādi un uzskatīt, ka jūsu mērķis bija nodarīt bojājumu. Tomēr tās pienākums ir brīdināt jūs, lai jūs varētu aizstāvēties atbilstoši jaunajam apsūdzības veidam.

Kas notiks, ja atzišu savu vainu visos vai atsevišķos apsūdzības punktos tiesas prāvas laikā?

Sods automātiski netiks samazināts.

Kādas ir manas tiesības tiesas prāvas laikā?

Vai man jāpiedalās tiesas prāvā? Vai mana klātbūtne ir nepieciešama visas tiesas prāvas laikā?

Jūs jebkurā brīdī var pārstāvēt advokāts. Tas nav attiecināms uz gadījumu, kad jums būs personīgi jāstājas tiesas priekšā, ja tiesa būs pieņēmusi rīkojumu, saskaņā ar kuru jums jāpiedalās tiesas sēdē.

Vai lietas izskatīšana var notikt bez manas klātbūtnes?

Ja nepiedalāties lietas izskatīšanā vai arī jūs nepārstāv advokāts, lai atbildētu uz apsūdzībām, tiesas prāva notiks bez jūsu klātbūtnes un lēmums tiks pieņemts aizmuguriski.

Ja es dzīvoju citā dalībvalstī, vai varu piedalīties tiesas prāvā ar videokonferences starpniecību?

Nē.

Vai varu lūgt tulka palīdzību, ja nesaprotu valodu, kurā runā tiesnesis?

Jā.

Vai man ir jānolīgst advokāts?

Nē, izņemot, ja stājaties zvērināto tiesas priekšā.

Vai man tiks norīkots advokāts?

Jā, noteiktos gadījumos (skat. [informatīvo faktu lapu Nr. 1](#)).

Vai es varu mainīt advokātu?

Jā, arī nenorādot pamatojumu.

Vai man ir tiesības izteikties tiesas prāvas laikā?

Jā.

Vai man ir jārunā tiesas prāvas laikā?

Tas nav obligāti.

Kas notiks, ja tiesas prāvas laikā neteikšu patiesību?

Jums ir tiesības neinkriminēt sevi un izvēlēties aizsardzības stratēģiju pēc saviem ieskatiem. Tas ietver arī tiesības klusēt.

Kādas ir manas tiesības attiecībā uz pierādījumiem, kas savākti pret mani?

Vai es drīkstu apstrīdēt pret mani savāktos pierādījumus?

Jā.

Kā?

Tiesas sēdes laikā pieprasot tiesnesim veikt citas izmeklēšanas.

Kāpēc?

Lai pierādītu apsūdzības neiespējamību.

Kādus pierādījumus varu iesniegt sev par labu?

Jebkāda veida dokumentu, pieprasījumu veikt atkārtotu ekspertīzi, uzklaut jaunus lieciniekus u.tml.

Vai drīkstu izmantot privātdetektīva pakalpojumus, lai iegūtu pierādījumus savā labā?

Jā.

Vai šādi pierādījumi ir pieļaujami?

Jā.

Vai varu lūgt lieciniekus izteikties man par labu?

Jā.

Vai es vai mans advokāts drīkstam uzdot jautājumus citiem lieciniekiem?

Jā, ar policijas vai tiesneša starpniecību.

Vai es vai mans advokāts drīkstam apstrīdēt liecinieku teikto?

Jā.

Vai tiks ņemta vērā informācija par manu iepriekšējo sodāmību?

Jā.

- Kāda veida informācija?

Iepriekš piespriestie sodi.

- Kādos nosacījumos? Kurā posmā?

Tie ļauj dubultot maksimālā soda griestus un var apgrūtināt labvēlīgu pasākumu noteikšanu.

- Vai var tikt ņemti vērā iepriekš piespriestie sodi citā dalībvalstī?

Jā, informācija par tiem var tikt nosūtīta tiesnesim.

Kas notiks tiesas prāvas beigās?

Kādi ir iespējamie tiesas prāvas iznākumi?

- Apsūdzību nepieņem, ja nav ievērots kāds būtisks noteikums. Tomēr pastāv iespēja, ka tiks ierosināta jauna lieta.
- Jūs attaisno, ja nav savākts pietiekami daudz pierādījumu, lai nešaubīgi pierādītu jūsu vainu.
- Notiesāšana.

Notiesāšanas gadījumā tiesnesim ir iespēja izvēlēties vienu no 5 soda veidiem atkarībā no noziedzīgā nodarījuma veida un jūsu iepriekšējās sodāmības:

- brīvības atņemšana,
- darbs: viena gada laikā veikt neatalgotu darbu kopienas labā brīvības atņemšanas vai naudas soda vietā,
- naudas sods,
- spriedums ar nosacītu soda izpildi vai no nosacīta soda izrietošas vai neizrietošas apsūdzības atcelšana (vairs neizdarīt pārkāpumus, iziet apmācību, vairs neapmeklēt noteiktas vietas u.tml.) vienu līdz piecus gadus,
- vienkārša vainas pasludināšana.

Kāda ir cietušā loma tiesas prāvas laikā?

Cietušais var izteikties par faktiem, kas attiecas uz viņu, un pieprasīt naudas kompensāciju.

Kā?

Mutiski vai iesniedzot rakstisku pieprasījumu.

Kurā posmā?

Tiesas sēdes laikā, uzreiz pēc tam, kad jūs ir nopratinājis tiesnesis.

Vairāk informācijas skat. informatīvajās lapas par [cietušo tiesībām](#).

Saites

[Tiesu adreses](#)

[Tieslietu ministrijas tīmekļa vietne](#)

[Cietumu adreses](#)

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešanas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Dalībvalstis, kas ir atbildīgas par nacionālā satura lapu pārvaldību, atjaunina daļu šīs tīmekļa vietnes satura, ņemot vērā Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības. Ja vietnē ir saturs, kurā vēl nav atspoguļota Apvienotās Karalistes izstāšanās, tas ir bez nolūka un tiks labots.

Lapa atjaunināta: 04/06/2012

4 – Manas tiesības pēc tiesas lēmuma pasludināšanas

Lūdzu, ņemiet vērā, ka šai lapai nesen tika atjaunināta oriģinālvalodas [nl](#) versija. Mūsu tulkoņi pašlaik gatavo versiju valodā, kuru esat izvēlējis.

Jau ir pieejami tulkojumi šādās valodās: [fr](#).

ai es drīkstu iesniegt pārsūdzības rakstu?

Vai es drīkstu iesniegt pārsūdzības rakstu pret tiesas prāvā pasludināto spriedumu/lēmumu par piespriesto sodu?

Spriedumu, kuru pasludina jūsu prombūtnē vai arī ja jūs nepārstāv advokāts, pieņem aizmuguriski. Pastāv īpašs pārsūdzības raksta veids – iebildums. Ir iespējama arī apelācija.

Ja spriedums ir pasludināts jūsu klātbūtnē, lēmums ir pārsūdzams. Šajā gadījumā ir iespējama apelācija, ko var iesniegt tikai tādā gadījumā, ja lēmumu ir pieņēmusi tiesa. Nevar iesniegt apelāciju par apelācijas tiesas un zvērināto tiesas spriedumiem.

Kā? Kam?

Ja esat aizturēts, iebildumus un apelāciju var iesniegt cietuma kancelejai. Ja esat brīvībā, iebildumus iesniedz tiesu izpildītājam, savukārt apelācija jāpiesaka tās tiesas kancelejā, kura pasludināja spriedumu.

Kādā termiņā?

Pārsūdzības raksts ir jāiesniedz 15 dienu laikā.

- Iebilduma iesniegšanas termiņš sākas nākamajā dienā pēc iepazīšanās ar lēmuma tekstu rakstveidā (tiesu iestādes paziņojums).
- Apelācijas termiņš sākas nākamajā dienā pēc tiesas sēdes, kuras laikā tika pasludināts spriedums.

Kāds ir pārsūdzības raksta pamatojums?

Atšķirīgs viedoklis par konstatētajiem faktiem vai tiesību aktu pamatojumu.

Kas notiks, ja iesniegšu pārsūdzības rakstu?

Kas notiks, ja iesniegšu pārsūdzības rakstu, atrodoties cietumā?

Ja iesniedzat pārsūdzības rakstu par lietu, saistībā ar kuru tikāt aizturēts un jums ir piespriests brīvības atņemšanas sods, jūs paliksiet cietumā līdz jauna lēmuma pieņemšanai. Šīs jaunās tiesas prāvas laikā jūs varat iesniegt prasību par pagaidu atbrīvošanu.

Ja esat aizturēts saistībā ar citu lietu, pārsūdzības raksta iesniegšana neietekmēs jūsu situāciju.

Cik ilgā laikā pārsūdzības raksts tiks izskatīts?

Iebildumi tiek izskatīti 15 dienu laikā, ja atrodaties brīvībā, vai 3 dienu laikā, ja esat aizturēts. Apelācijas izskatīšana tiek noteikta vēlākais 60 dienas pēc pārsūdzības raksta iesniegšanas.

Vai es līdz ar pārsūdzības rakstu varēšu iesniegt jaunus pierādījumus?

Jā.

Kādi noteikumi ir piemērojami?

Tie paši noteikumi, kas stājas pirmās instances tiesneša priekšā (skat. [informatīvo faktu lapu Nr. 3](#)).

Kas notiks pārsūdzības raksta izskatīšanas laikā?

Vispirms tiesnesis pārbaudīs, vai pārsūdzības raksts tika iesniegts noteiktajā termiņā, un pēc tam no jauna izskatīs iesniegtos pierādījumus un iespējamo piespriežamo sodu.

Kāds ir iespējamais tiesas lēmums?

Kas notiks, ja tiesa pieņems/noraidīs pārsūdzības rakstu?

Ja tiek pieņemts pārsūdzības raksts saistībā ar iebildumiem vai apelāciju, ir divi iespējamie varianti:

- procesa nepieņemamība vai attaisnošana, kā rezultātā jūs tiek atbrīvots, ja bijāt aizturēts,
- spriedums, kurā ir paredzēts mazāks sods.

Ja pārsūdzības raksts tiek noraidīts:

- iebildumu gadījumā spriedums tiks atstāts spēkā, nepalielinot piespriesto sodu;
- apelācijas gadījumā ir iespējama piespriestā soda atstāšana spēkā vai palielināšana.

Vai man ir tiesības iesniegt pārsūdzības rakstu pret augstāku/citu instanci?

Var iesniegt apelāciju par tiesas pasludinātu lēmumu attiecībā uz iebildumiem apelācijas tiesā. Var iesniegt kasācijas sūdzību saistībā ar lēmumu, kas pasludināts attiecībā uz apelāciju, kasācijas tiesā 15 dienu laikā, iesniedzot iesniegumu apelācijas tiesas kancelejā. Tas neietekmēs sprieduma izpildi.

Kādos apstākļos?

Kasācijas sūdzība ir pamatoti iesniedzama tikai tādā gadījumā, ja nav ievērotas tiesības vai procedūra.

Ja pirmais lēmums bija nepamatots, vai man tiks izmaksāta kompensācija?

Jā, ja jūs aizturēja saistībā ar konkrēto lietu.

Kādā veidā?

Izmaksājot atlīdzību, lai kompensētu aizturēšanas dēļ radītos zaudējumus.

Kā?

Iesniedzot rakstveida pieprasījumu Federālajā publiskās pārvaldes dienestā tieslietās.

Ja manu pārsūdzības rakstu pieņem, vai manā lietā pasludināto spriedumu reģistrēs sodāmības reģistrā?

Nē.

Kādā gadījumā spriedums ir nepārsūdzams?

Ja 15 dienu laikā pēc aizmuguriskas sprieduma pasludināšanas tiesu iestādes paziņojumā nav iesniegts neviens iebildums.

Ja 25 dienu laikā pēc sprieduma pasludināšanas nedz jūs, nedz valsts prokuratūras dienests neesat iesnieguši apelāciju.

Vai pēc Beļģijā notikušas tiesas prāvas mani var izraidīt, ja esmu citas dalībvalsts pilsonis?

Jā.

Vai izraidīšana notiek automātiski?

Nē, ir nepieciešama Beļģijas un otras dalībvalsts piekrišana.

Kādos apstākļos?

- **1. gadījums:** lai izpildītu nepārsūdzamu Beļģijā pasludinātu spriedumu jūsu izcelsmes valstī, saskaņā ar kuru piespriests vismaz 6 mēnešus ilgs ieslodzījums (skat. arī: [Tieslietas no A līdz Z](#)):

a) ar jūsu piekrišanu, tikai tādā gadījumā, ja jums ir uzturēšanās atļauja Beļģijā. Skat. [Eiropas Konvencija](#);

b) bez jūsu piekrišanas, ja jums šobrīd vai vairs nav uzturēšanās atļaujas Beļģijā (skat. [Eiropas Konvencija](#)) vai arī Beļģija attiecībā uz jums ir izdevusi **Eiropas apcietināšanas orderi**, garantējot atgriešanos izcelsmes valstī.

- **2. gadījums:** bez jūsu piekrišanas, lai jūs tiesātu izcelsmes valstī, balstoties uz valsts, kuras pilsonis jūs esat, izsniegtu **Eiropas apcietināšanas orderi**. Ja jums ir jāpabeidz soda izciešana šeit, Beļģija var sagaidīt soda izciešanas beigas un pēc tam nodot jūs izcelsmes valstij vai arī var uz laiku atbrīvot jūs, lai jūs varētu tiesāt, garantējot jūsu atgriešanos Beļģijā piespriestā soda izciešanas pabeigšanai. Ja jūs dzīvojat šeit, jūs varat pieprasīt Beļģijai, lai tā nogādā jūs, garantējot atgriešanos citā valstī piespriesta soda izciešanai Beļģijā;
- **3. gadījums:** bez jūsu piekrišanas, lai izciestu jūsu izcelsmes valstī sodu, kas piespriests, balstoties uz valsts, kuras pilsonis jūs esat, izsniegtu **Eiropas apcietināšanas orderi**. Ja jums ir jāpabeidz soda izciešana šeit, Beļģija sagaidīs soda izciešanas

beigas un pēc tam nodos jūs izcelsmes valstij. Ja jūs dzīvojat šeit, jūs varat pieprasīt Beļģijai, lai tā atsaka ordera izpildi un jūs varētu izciest sodu Beļģijā, nevis izcelsmes valstī.

Vai es varu pārsūdzēt lēmumu par izraidīšanu?

Jā, ja vien netiek pārsūdzēta brīvprātīga došanās projām, kurai pats esat piekritis.

Īstenojot atgriešanos ar mērķi izciest Beļģijā piespriestu sodu jūsu izcelsmes valstī (1. gadījums), pārsūdzības rakstu par atcelšanu un atlikšanu var iesniegt 60 dienu laikā **Valsts padomē**, kā arī pārsūdzības rakstu **tiesnesim pagaidu noregulējuma tiesvedībā** steidzamā kārtā.

Izpildot jūsu izcelsmes valsts izdotu Eiropas apcietināšanas orderi (2. un 3. gadījums), **izmeklēšanas tiesnesis** veic pirmo pārbaudi, un tā darbību 15 aresta dienas kontrolē **pirmstiesas palāta**. **Apelāciju** var iesniegt **apsūdzības izvirzīšanas palātā** 24 stundas pēc pirmstiesas palātas rīkojuma pasludināšanas (skat. [informatīvo lapu Nr. 3](#)). Apelāciju var iesniegt arī kasācijas tiesā 24 stundas pēc apsūdzības izvirzīšanas palātas sprieduma pasludināšanas.

Ja esmu notiesāts Beļģijā, vai mani var vēlreiz tiesāt par to pašu noziegumu?

Nē.

Informācija par apsūdzības punktiem/soda veidu

Vai sodāmības reģistrā tiek ierakstīta informācija par soda veidiem un ar tiem saistītajiem apsūdzības punktiem?

Jā.

Kā un kur tiks glabāta šī informācija?

Šī informācija tiks glabāta Federālā publiskās pārvaldes dienesta tieslietās pārvaldītā datubāzē ar nosaukumu „Galvenais sodāmības reģistrs”.

Cik ilgi šī informācija tiks glabāta?

Policijas piespriestais sods (1 līdz 7 dienas ieslodzījumā, soda nauda EUR 1 līdz 25 apmērā, 20 līdz 45 stundas darba) tiks dzēsts no reģistra pēc 3 gadiem.

Pārējie piespriestie sodi netiks dzēsti no reģistra. Tomēr tos ir iespējams dzēst, uzsākot rehabilitācijas procedūru.

Vai šo informāciju drīkst glabāt bez manas piekrišanas?

Jā.

Vai es drīkstu iebilst pret šīs informācijas glabāšanu?

Nē.

Kam ir pieejams mans sodāmības reģistrs?

Tiesu iestādēm un policijai ir neierobežota piekļuve sodāmības reģistram.

Sodāmības reģistru nedrīkst jaukt ar izrakstu no sodāmības reģistru, ko pieprasa noteiktas valsts iestādes vai personas (darba devējs u.tml.) un kurā netiek norādīta visa reģistrā fiksētā informācija. Piemēram, vienkārši paziņojumi par vainīgumu, atrašanās ieslodzījumā sešus mēnešus vai vairāk un soda nauda ne vairāk kā EUR 500 apmērā vai lēmumi attiecībā uz Ceļu kodeksa pārkāpumiem, saskaņā ar kuriem autovadītāja tiesības tiek atņemtas vairāk kā uz 3 gadiem, netiks atkārtoti iekļauti izrakstā 3 gadus 25 dienas pēc sprieduma pasludināšanas. Izrakstā netiks norādīta informācija par vienkāršu vai nosacītu pasludināta sprieduma atlikšanu.

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Vairākās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Dalībvalstis, kas ir atbildīgas par nacionālā satura lapu pārvaldību, atjaunina daļu šīs tīmekļa vietnes satura, ņemot vērā Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības. Ja vietnē ir saturs, kurā vēl nav atspoguļota Apvienotās Karalistes izstāšanās, tas ir bez nolūka un tiks labots.

5 – Nenožīmīgi pārkāpumi

Lūdzu, ņemiet vērā, ka šai lapai nesen tika atjaunināta oriģinālvalodas versija. Mūsu tulkotāji pašlaik gatavo versiju valodā, kuru esat izvēlējies.

Jau ir pieejami tulkojumi šādās valodās: .

ā notiek nenožīmīgu ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumu izskatīšana?

Ja vietējā policija konstatē Ceļu kodeksa pārkāpumus, tā var nosūtīt fiksētā transportlīdzekļa īpašniekam veidlapu, lai noskaidrotu personu, kas vadīja transportlīdzekli pārkāpuma izdarīšanas brīdī. Pēc tam karaļa prokurors var piedāvāt jums darījumu, kas paredz kriminālprocesa izbeigšanu, iemaksājot noteiktu summu ar bankas starpniecību pievienotās vērtības nodokļa, reģistrācijas un nekustamo īpašumu administrācijai.

Samaksājot šo summu, jums nebūs jāierodas policijas tiesā un varēsiet izvairīties no pienākuma maksāt lielāku kompensāciju un segt papildu tiesas izdevumus.

Tomēr, piekrītot darījumam, jūs atzīstat pārkāpumu un savu atbildību iespējamo cietušo priekšā, ja jūsu pārkāpuma rezultātā ir nodarīts kaitējums citam lietotājam.

Kā notiek šādu pārkāpumu izskatīšana?

Policijas tiesas kompetentā valsts prokuratūras dienesta pienākums ir piedāvāt minētos darījumus. Nodokļu iestādes naudas sodu nodaļa nodrošina veikto maksājumu uzskaiti un informē par tiem valsts prokuratūru.

Procedūra?

Darījuma piedāvājumu paziņo likumpārkāpējam ierakstītā vēstulē vai policijas darbinieka izsniegtā brīdinājumā. Maksājuma veikšanas termiņš ir no 15 dienām līdz 3 mēnešiem, izņēmuma gadījumos 6 mēneši.

Piemērojamais sods?

Ja netiks samaksāts sods vai tiks noraidīts piedāvātais darījums, valsts prokuratūras dienests izsauks likumpārkāpēju policijas tiesas priekšā, lai tā varētu pieņemt attiecīgu lēmumu par sodu (naudas sods, ieslodzījums, autovadītāja apliecības atņemšana) saskaņā ar tiesību aktiem.

Vai par šādiem pārkāpumiem tiek sodīti arī citu dalībvalstu pilsoņi?

Jā.

Kā?

Policists, kurš konstatē pārkāpumu, piedāvā darījumu.

Atteikuma gadījumā viņš var nekavējoties pieprasīt tiesību aktos noteiktās minimālās summas samaksu, piedraudot ar tūlītēju konkrētā transportlīdzekļa konfiskāciju.

Ja darījums netiek pieņemts, noteikto summu var atmaksāt vai atskaitīt pēc policijas tiesas sprieduma pasludināšanas.

Kā notiek citu nenožīmīgu pārkāpumu izskatīšana?

Sabiedrisko normu neievērošanu (maksas stāvvietas, valsts īpašums) uzrauga pašvaldības administrācija. Maksājuma neveikšanas gadījumā jums būs jāstājas vietējā mirtiesneša priekšā.

Administratīvo naudas sodu sociālās, finanšu, futbola sacensību, dzelzceļa un citu sabiedrisko transportlīdzekļu satiksmes drošības u.c. lietās ir pilnvarotas pārvaldīt specializētas administrācijas. Dažādu lietu tiesvedību uztic civillietu tiesnesim.

Vai šos pārkāpumus iekļaus manā sodāmības reģistrā?

Ar dalību satiksmē saistītus sodus fiksē sodāmības reģistrā. Sodāmības reģistrā nenorāda administratīvos sodus un sodus, kas saistīti ar tiesību aktiem par futbolu.

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešanas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Dalībvalstis, kas ir atbildīgas par nacionālā satura lapu pārvaldību, atjaunina daļu šīs tīmekļa vietnes satura, ņemot vērā Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības. Ja vietnē ir saturs, kurā vēl nav atspoguļota Apvienotās Karalistes izstāšanās, tas ir bez nolūka un tiks labots.

Lapa atjaunināta: 04/06/2012

Apsūdzēto tiesības kriminālprocesā - Bulgārija

Lūdzu, ņemiet vērā, ka šai lapai nesen tika atjaunināta oriģinālvalodas [bg](#) versija. Mūsu tulkotāji pašlaik gatavo versiju valodā, kuru esat izvēlējies.

Šajās faktu lapās ir paskaidrots, kas notiek, ja personu tur aizdomās vai attiecībā uz to ir izvirzīta apsūdzība par noziedzīgu nodarījumu, kuru izskata krimināltiesā. Lai iegūtu informāciju par ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumiem, kuriem parasti piemēro sodu, kas paredzēts par maznozīmīgiem pārkāpumiem, piemēram, naudas sodu, skatīt [5. faktu lapu](#).

Ja esat cietušais saistībā ar noziedzīgu nodarījumu, informāciju par savām tiesībām atradīsiet [šeit](#).

Kriminālprocesa īss apraksts

Bulgārijā kriminālprocesam ir divas stadijas – pirmstiesas un tiesas process.

- **Pirmstiesas procesa** mērķis ir ar izmeklēšanas palīdzību iegūt pierādījumus, lai pierādītu vai noliegtu pieņēmumu, ka noteikta persona ir izdarījusi noteiktu noziedzīgu nodarījumu. Izmeklēšanu veic izmeklēšanas tiesneši vai izmeklēšanas policisti prokurora vadībā. Izmeklēšanas mērķis ir nodrošināt pamatu, lai palīdzētu prokuroram pieņemt lēmumu, vai pret aizdomās turēto personu celt un uzturēt apsūdzību tiesā vai kriminālprocesu izbeigt.
- **Tiesas process** sākas ar to, ka prokurors pret personu tiesā ceļ apsūdzību par noziedzīgu nodarījumu, kuru izdarījusi šī persona. Abām tiesas procesā iesaistītajām pusēm – prokuroram un apsūdzētajai personai un aizstāvības advokātam – ir vienādas tiesības. Tiesa izskata prokurora sagatavotos pierādījumus, bet pēc pušu pieprasījuma vai tiesas iniciatīvas var savākt un izskatīt jaunus pierādījumus, lai noskaidrotu patiesību.

Tiesas process beidzas ar tiesas spriedumu, ar ko apsūdzēto atzīst par vainīgu un nosaka sodu vai pasludina par nevainīgu.

Plašāku informāciju par kriminālprocesa stadijām un jūsu tiesībām atradīsiet faktu lapās. Šī informācija neaizstāj juridiskās konsultācijas un ir paredzēta tikai jūsu zināšanai.

Eiropas Komisijas loma

Ņemiet vērā, ka Eiropas Komisijai nav nekādu pilnvaru kriminālprocesos dalībvalstīs, un tā nevar jums palīdzēt, ja jums ir sūdzības. Šajās faktu lapās ir sniegta informācija, kā un kam iesniegt sūdzību.

Sīkāku informāciju skatiet [šeit](#) norādītajās saitēs

[1. Juridiskās konsultācijas](#)

[2. Manas tiesības noziedzīga nodarījuma izmeklēšanā un pirms lietas ierosināšanas tiesā](#)

- Izmeklēšana (t. sk. apsūdzības izvirzīšana un noprotināšana)
- Aizturēšana (t. sk. Eiropas apcietināšanas ordenis)
- Pirmā tiesas sēde
- Apcietināšana vai atbrīvošana
- Prokuratūras sagatavošanās tiesai
- Aizstāvības sagatavošanās tiesai
- Drošības līdzekļi, lai novērstu izvairīšanos no kriminālvajāšanas

- Aizliegums izbraukt no Bulgārijas

[3. Manas tiesības tiesas procesā](#)

- Aizsargāta liecinieka nopratināšana

[4. Manas tiesības pēc lietas izskatīšanas tiesā](#)

[5. Maznozīmīgi ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumi](#)

Saites

[Kriminālprocesa kodekss](#)

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstīs. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešanas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Dalībvalstis, kas ir atbildīgas par nacionālā satura lapu pārvaldību, atjaunina daļu šīs tīmekļa vietnes satura, ņemot vērā Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības. Ja vietnē ir saturs, kurā vēl nav atspoguļota Apvienotās Karalistes izstāšanās, tas ir bez nolūka un tiks labots.

Lapa atjaunināta: 09/03/2020

1. Juridiskās konsultācijas

Ir ļoti svarīgi saņemt neatkarīgas juridiskās konsultācijas, ja kādā veidā esat iesaistīts kriminālprocesā. Faktu lapās atrodama informācija par to, kad un kādos apstākļos jums ir tiesības saņemt advokāta palīdzību. Tajās arī norādīts, ko advokāts darīs jūsu labā. Šajā vispārīgajā faktu lapā ir paskaidrots, kā atrast advokātu un kā tiks segtas advokāta pakalpojumu izmaksas, ja nevarat atļauties advokāta honorāru samaksāt pats.

Kā atrast advokātu

Ja uzskatāt, ka jums ir nepieciešams advokāts, taču nevienu nepazīstat, varat izvēlēties kādu no advokātiem, kuri strādā rajona, kurā dzīvojat, apgabaltiesā. Varat arī [Augstākās advokātu padomes](#) tīmekļa vietnē atrast divdesmit septiņu Bulgārijas Advokātu kolēģiju kontaktinformāciju. Ja esat apcietināts, jums ir tiesības tikties ar advokātu, sākot no jūsu aizturēšanas brīža. Tāpat jums ir tiesības pēc apcietināšanas sazināties ar radnieku vai draugu, un tad jūs varat tiem lūgt nolīgt jums advokātu.

Samaksa par advokāta pakalpojumiem

Ja esat izvēlējis savu advokātu, jūs maksāsit par tā pakalpojumiem saskaņā ar rakstisku līgumu, kas noslēgts starp jums un jūsu advokātu.

Ja nevarat atļauties advokāta pakalpojumus, bet vēlaties tos izmantot un tas nepieciešams taisnīguma interesēs, jums ir tiesības uz bezmaksas juridisko palīdzību. To var nodrošināt pēc jūsu pieprasījuma vai arī tad, ja saskaņā ar tiesību aktiem jums ir jāsaņem aizstāvība. Atkarībā no procesa stadijas (skatīt [1. faktu lapu](#)) šo lēmumu pieņem prokurors (pirmstiesas izmeklēšanas laikā) vai tiesa (tiesas procesa laikā) pēc tam, kad ir veikta jūsu mantiskā stāvokļa izvērtēšana.

Ja jums ir nepieciešams saņemt juridisku konsultāciju, prokurors vai tiesa nekavējoties nosūtīs savu lēmumu attiecīgās Advokātu kolēģijas padomei, lai tā piešķir jums advokātu. Ievērojiet, ka tad, ja tiksiet notiesāts, jums būs jāatmaksā summa, kas samaksāta jums piešķirtajam advokātam.

Saites

[Advokatūras likums](#)

[Likums par juridisko palīdzību](#)

[Kriminālprocesa kodekss](#)

[Valsts Juridiskās palīdzības birojs](#)

[Augstākā advokātu padome](#)

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešanas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Dalībvalstis, kas ir atbildīgas par nacionālā satura lapu pārvaldību, atjaunina daļu šīs tīmekļa vietnes satura, ņemot vērā Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības. Ja vietnē ir saturs, kurā vēl nav atspoguļota Apvienotās Karalistes izstāšanās, tas ir bez nolūka un tiks labots.

Lapa atjaunināta: 09/03/2020

2. Manas tiesības noziedzīga nodarījuma izmeklēšanas laikā (pirms lietu nosūta izskatīšanai tiesā)

āds ir noziedzīga nodarījuma izmeklēšanas mērķis?

Izmeklēšanā savāc pierādījumus, lai pierādītu vai noliegtu pieņēmumu, ka persona ir izdarījusi noziedzīgu nodarījumu. Izmeklēšanu var ierosināt, iesniedzot izmeklēšanas iestādēm sūdzību par noziedzīgu nodarījumu vai arī, pamatojoties uz šo iestāžu rīcībā esošu informāciju par iespējamu noziedzīgu nodarījumu. Ja policija kādu personu aiztur noziedzīga nodarījuma izdarīšanas brīdī, arī tas var būt par pamatu izmeklēšanas sākšanai.

Parasti visas izmeklēšanas procesa stadijas veic policija. Dažas lietas izmeklē izmeklēšanas tiesnesis vai prokurors. Tomēr virzīt un uzraudzīt pirmstiesas izmeklēšanu var tikai prokurors.

Kādas ir pirmstiesas procesa stadijas?

Izmeklēšana (t. sk. apsūdzības izvirzīšana un nopratināšana)

Izmeklēšanas iestādes cenšas iegūt pierādījumus, lai pierādītu vai noliegtu pieņēmumu, ka ir izdarīts noziedzīgs nodarījums. Ja ir iegūti pietiekami pierādījumi, lai pamatotu pieņēmumu, ka konkrētā persona ir izdarījusi noziedzīgu nodarījumu, izmeklēšanas iestādes amatpersonai par to rakstiski jāpaziņo attiecīgajai personai, kurai šis paziņojums jāparaksta. Pēc tam aizdomās turētā persona tiek nopratināta.

Aizturēšana

Ja policijai ir pierādījumi, kas dod pamatu uzskatīt, ka persona ir izdarījusi noziedzīgu nodarījumu, policija šo personu var īslaicīgi aizturēt un turēt apcietinājumā, bet ne ilgāk par 24 stundām. Tikai prokurors var izlemt, vai pagarināt aizturēšanas laiku, bet ne ilgāk par 72 stundām. Pretējā gadījumā aizturētā persona ir jāatbrīvo. Aizturēšanas mērķis ir konstatēt, vai personai ir jāizvirza apsūdzība. Aizturēšana kriminālvajāšanas ietvaros nodrošina, ka aizdomās turētā persona ierodas pirmajā tiesas sēdē.

Pirmā tiesas sēde

Parasti prokurors nosaka, kādi ir [līdzekļi, kas jāpiemēro aizdomās turētajai personai, lai novērstu izvairīšanos no kriminālvajāšanas](#). Ja prokurors nolemj, ka [līdzekļi, kas jāpiemēro aizdomās turētajai personai, lai novērstu izvairīšanos no kriminālvajāšanas](#), būs pirmstiesas apcietinājums vai mājas arests, prokurors iesniedz tiesai attiecīgu pieprasījumu un nodrošina, ka aizdomās turētā persona ierodas tiesā.

Apcietināšana vai atbrīvošana

Ja pret aizdomās turēto personu ir celta apsūdzība, tikai tiesa var nolemt, vai [līdzekļi, kas jāpiemēro aizdomās turētajai personai, lai novērstu izvairīšanos no kriminālvajāšanas](#), būs pirmstiesas apcietinājums vai mājas arests, vai arī aizdomās turētā persona ir jāatbrīvo.

Prokuratūras gatavošanās tiesai

Kad izmeklēšana ir pabeigta, izmeklēšanas iestādes amatpersona nosūta iegūtos pierādījumus prokuroram. Prokurors izskata pierādījumus un izlemj, vai ir pietiekami pierādīts pieņēmums, ka ir izdarīts noziedzīgs nodarījums. Tikai tad prokurors var izvirzīt apsūdzību tiesā. Pretējā gadījumā prokurors pieņem lēmumu par lietas izbeigšanu.

Aizstāvības gatavošanās tiesai

Kad aizdomās turētajai personai un tās aizstāvim ir paziņots par apsūdzību, aizstāvis var savākt pierādījumus aizdomās turētās personas labā. Kad izmeklēšana ir beigusies, pēc aizdomās turētās personas un aizstāvja pieprasījuma izmeklēšanas iestādes

amatpersonai ir jāļauj aizdomās turētajai personai un aizstāvības advokātam iepazīties ar visiem iegūtajiem pierādījumiem, kā arī jādod pietiekams laiks to izskatīšanai.

Manas tiesības izmeklēšanas laikā

Atcerieties, ka procesa stadijas „aizturēšana”, „pirmā tiesas sēde” un „apcietināšana” ir iespējamas, bet ne obligātas. Izmantojiet šeit norādītās saites, lai uzzinātu vairāk par savām tiesībām katrā procesa stadijā.

- [1. Izmeklēšana \(t. sk. apsūdzības izvirzīšana un nopratināšana\)](#)
- [2. Aizturēšana \(t. sk. Eiropas apcietināšanas orderis\)](#)
- [3. Pirmā tiesas sēde](#)
- [4. Apcietināšana vai atbrīvošana](#)
- [5. Prokuratūras sagatavošanās tiesai](#)
- [6. Aizstāvības sagatavošanās tiesai](#)
- [7. Līdzekļi, kas jāpiemēro aizdomās turētajai personai, lai novērstu izvairīšanos no kriminālvajāšanas](#)
- [8. Aizliegums izbraukt no Bulgārijas](#)

1. Izmeklēšana (t. sk. apsūdzības izvirzīšana un nopratināšana)

Ko man pastāstīs par notiekošo?

Ja pret jums ir savākti pietiekami pierādījumi, izmeklēšanas iestādes amatpersona izsauks jūs un rakstiski paziņos par noziegumu, kurā tiek apsūdzēts. Uzreiz pēc tam izmeklēšanas iestādes amatpersonai ir jūsu jāinformē par jūsu tiesībām izmeklēšanas laikā. Jūs parakstīsiet dokumentu, kurā norādīts, ka esat ticis informēts par savām tiesībām.

Vai tiks nodrošināts tulks, ja es nerunāju attiecīgās valsts valodā?

Jā. Jūs varat atteikties parakstīt dokumentu, ar ko jums paziņo par apsūdzību, ja jums nav bijis nodrošināts tulks. Tulks jums palīdzēs visā izmeklēšanas laikā. Jums nav jāmaksā par tulka pakalpojumiem.

Kurā procesa stadijā es varēšu runāt ar advokātu?

Izsaucot jūs, lai paziņotu par apsūdzību, izmeklēšanas iestādes amatpersonai ir jūsu jāinformē, ka varat ierasties kopā ar advokātu. Izmeklētājam ir jādod jums pietiekami daudz laika, lai jūs varētu sazināties ar advokātu. [Kriminālprocesa kodekss](#) nosaka, kad jums jānodrošina iespēja pieaicināt aizstāvi. Par advokāta izvēli un tiesībām uz bezmaksas juridiskajām konsultācijām, lūdzu, meklējiet informāciju [šeit](#). Jums ir tiesības tikt ar aizstāvi apstākļos, kas nodrošina sarunas konfidencialitāti. Ja nerunājat attiecīgās valsts valodā, varat pieprasīt tulku.

Vai man pieprasīs sniegt informāciju? Vai man jāsniedz informācija?

Tiklīdz jums būs paziņots par apsūdzību, izmeklēšanas iestādes amatpersona jūs nopratinās. Saistībā ar apsūdzību varat liecināt vai klusēt. Varat arī paskaidrojums sniegt vēlāk izmeklēšanas laikā.

Kas notiks, ja es pateikšu ko tādu, kas lietā var tikt vērst pret mani?

Vainas atzīšana var samazināt sodu. Atteikšanās liecināt nevar jūsu situāciju pasliktināt. Tiesa nevar atzīt jūs par vainīgu tikai uz jūsu atzīšanās pamata.

Es esmu ieradies no citas valsts. Vai man jābūt klāt izmeklēšanas laikā?

Kā aizdomās turētajam jums jābūt pieejamam izmeklēšanas iestādēm. Šajā nolūkā jums var piemērot [līdzekļus, lai novērstu izvairīšanos no kriminālvajāšanas](#). Izmeklēšanu var veikt, jums neatrodoties valstī, ja:

- nav zināma jūsu atrašanās vieta;
- jūs nevar izsaukt citu iemeslu dēļ;
- esat izsaukts, bet neesat ieradies, un/vai sniedzis pamatotu iemeslu, kāpēc neesat ieradies.

Šādos gadījumos atbilstoši [šeit](#) norādītajai procedūrai jums piešķirs valsts apmaksātu aizstāvības advokātu.

Ja atrodaties ārpus valsts, jūs var nopratināt, izmantojot videokonferenci, ja tas netraucē izmeklēšanu. Tādā nopratināšanā jums ir tādas pašas tiesības kā tās, kas izklāstītas iepriekš šajā faktu lapā.

Vai mani var nosūtīt atpakaļ uz manu mītnes valsti?

Jā, bet atbilstoši noteikumiem, kas norādīti [Kriminālprocesa kodeksā](#). Jums būs nepieciešamas advokāta konsultācijas.

Vai mani turēs apcietinājumā vai atbrīvos?

Jūs var turēt apcietinājumā. Lai iegūtu plašāku informāciju, skatīt [3. sadaļu "Pirmā tiesas sēde"](#) un [4. sadaļu "Aizturēšana vai atbrīvošana"](#).

Vai es izmeklēšanas laikā varu izbraukt no valsts?

Varat, ja neesat apcietināts, bet par izbraukšanu jāinformē izmeklēšanas iestāde. Ja tā uzskatīs, ka jūs varētu izvairīties no izmeklēšanas, kā drošības līdzeklis var tikt piemērots [aizliegums izbraukt no valsts](#).

Vai man pieprasīs pirkstu nospiedumus, DNS paraugus (piemēram, matus, siekalas) vai citus ķermeņa sekrētu paraugus?

Jums var pieprasīt nodot šādus paraugus, ja tos nevar iegūt citā veidā. Jums tie ir jādod. Ja atteiksieties, tos ar tiesas atļauju paņems piespiedu kārtā. Ja paraugu ņemšanai nepieciešamas darbības ar jūsu ķermeni, paraugu ņemšanu veiks ārsts. Jums ir tiesības no izmeklēšanas iestādes amatpersonas saņemt informāciju par šādu paraugu ņemšanas procedūru.

Vai man var veikt personas pilnīgu pārmeklēšanu?

Izmeklēšanas iestādes amatpersona var likt veikt personas pilnīgu pārmeklēšanu, lai iegūtu pierādījumus vai konfiscētu priekšmetus, kuri varētu traucēt izmeklēšanai vai palīdzēt jums aizbēgt. Personas pilnīgai pārmeklēšanai jābūt atļautai ar tiesas lēmumu, vai arī pārmeklēšana pēc tam būs jāapstiprina tiesai. Jums ir tiesības iepazīties ar pārmeklēšanas protokolu un tiesas lēmumu.

Vai var veikt pārmeklēšanu manās mājās, darba telpās, automašīnā utt.?

Sk. atbildi uz iepriekšējo jautājumu.

Vai es varu atzīt savu vainu visās vai kādā no man izvirzītajām apsūdzībām?

Jūs varat atzīt savu vainu pirmās pratināšanas laikā pēc tam, kad esat uzzinājis, par ko esat apsūdzēts. Par atzīšanos un jūsu tiesībām šajā sakarā, lūdz, skatiet šajā faktu lapā iepriekš sniegto informāciju.

Vai pirms tiesas var mainīt apsūdzības?

Ja ir iegūti jauni pierādījumi, apsūdzības var tikt mainītas. Par jaunajām apsūdzībām jums uzreiz ir jāsaņem paziņojums, un jūs saistībā ar tām ir jānopratina.

Vai man var izvirzīt apsūdzību par noziedzīgu nodarījumu, par kuru man jau izvirzīta apsūdzība citā dalībvalstī?

Jā, izņemot gadījumu, ja tas ir citādi noteikts saskaņā ar spēkā esošu starptautisku nolīgumu, kura puse ir Bulgārija.

Vai tiks pieprasīta informācija par manu sodāmību?

Jā, neatkarīgi no tā, vai to vēlaties vai ne.

2. Aizturēšana (t. sk. Eiropas apcietināšanas orderis)

Ko man pastāstīs par notiekošo?

Aizturēšanu (policijas veiktu aizturēšanu) liek veikt policijas virsnieks. Jūs nevar aizturēt ilgāk par 24 stundām. Aizturēšanas pamats ir norādīts aizturēšanas lēmumā. Jums ir tiesības uzzināt aizturēšanas pamatu, iepazīties ar aizturēšanas lēmumu un parakstīt to. Policijas iestādēm ir jāsākotnēji jāatbrīvo, tiklīdz vairs nav pamata jūsu aizturēšanai.

Vai tiks nodrošināts tulks, ja es nerunāju attiecīgās valsts valodā?

Ja nerunājat attiecīgās valsts valodā, jums ir tiesības uzreiz uzzināt aizturēšanas iemeslu. Tulks tiks nodrošināts bez maksas.

Kurā procesa stadijā es varēšu runāt ar advokātu?

Jūs varat sazināties ar advokātu no aizturēšanas brīža. Plašāku informāciju, lūdz, meklējiet [šeit](#).

Vai man pieprasīs sniegt informāciju? Vai man jāsniedz informācija?

Jums var pieprasīt sniegt informāciju saistībā ar aizturēšanu. Jūs varat informāciju sniegt, bet jums tā nav obligāti jāsniedz.

Kas notiks, ja es pateikšu ko tādu, kas lietā var tikt vērst pret mani?

Šajā procesa stadijā nekāda jūsu sniegtā informācija netiek pieņemta kā pierādījums. Tādēļ to nevar izmantot pret jums. Kā pierādījums var kalpot tikai tā informācija, kuru esat sniedzis izmeklēšanas laikā, pēc tam, kad jums ir paziņota izvirzītā apsūdzība. Lai iegūtu plašāku informāciju, skatīt [1. sadaļu "Izmeklēšana \(t. sk. apsūdzības izvirzīšana un nopratināšana\)"](#).

Vai es drīkstu sazināties ar kādu ģimenes locekli vai draugu?

Jā, drīkstat. Policijas virsniekam par jūsu apcietināšanu nekavējoties jāpaziņo jūsu norādītajai personai.

Vai es varu saņemt ārsta palīdzību, ja man tā nepieciešama?

Jums ir tiesības uz medicīnisko palīdzību, ja jums tā nepieciešama. Policija jums nodrošinās ārstu.

Vai es drīkstu sazināties ar savu vēstniecību, ja esmu ārvalstnieks?

Jūs drīkstat sazināties ar savas valsts konsulāro biroju. Iestādei, kura jūs apcietina, uzreiz jūs ir jāinformē par jūsu tiesībām.

Vai man var veikt personas pilnīgu pārmeklēšanu?

Pēc apcietināšanas tiek veikta personas pārmeklēšana. Tiesai pēc tam ir jānodrošina pie jums atrastās personīgās mantas izmantot kā pierādījumus. Jums ir tiesības iepazīties ar pārmeklēšanas protokolu.

Vai es varu pārsūdzēt?

Jūs varat apstrīdēt policijas veiktās aizturēšanas likumību, iesniedzot tiesā pārsūdzību. Tiesa nekavējoties izskatīs jūsu pārsūdzību.

Kas notiks, ja esmu aizturēts uz Eiropas apcietināšanas ordera pamata?

Ja dalībvalsts attiecībā uz jums izdod [Eiropas apcietināšanas orderi](#), jūs var aizturēt citā dalībvalstī un pēc tam, kad tiesnesis jūs ir uzklauzījis, izdot jūsu dalībvalstij. Jums ir tiesības uz advokāta un, ja nepieciešams, tulka piedalīšanos noklausīšanās laikā.

3. Pirmā tiesas sēde

Kāpēc notiek pirmā tiesas sēde?

Kad jums ir paziņots par apsūdzībām, kas celtas pret jums kā pret „aizdomās turēto”, prokurors var pieprasīt [drošības līdzekli, lai novērstu izvairīšanos no kriminālvajāšanas](#), jums piemērot pirmstiesas apcietinājumu vai mājas arestu. Ikvienu no šiem diviem drošības līdzekļiem piemēro tiesa pēc prokurora ieteikuma. Tā kā šādu līdzekļi nevar piemērot bez jūsu klātbūtnes, jūs ir jānogādā tiesā, kura lems par drošības līdzekli.

Kādas ir iestāžu lomas?

Prokurora uzdevums ir nodrošināt, lai jūs ierastos tiesā. Kamēr jūs ir aizturējusi policija, prokurors var pagarināt jūsu aizturēšanu, bet ne ilgāk kā par 72 stundām. Vienīgais aizturēšanas mērķis ir nodrošināt jūsu ierašanos tiesā šo 72 stundu laikā. Tiesa jūs noklausīsies, izskatīs iegūtos pierādījumus un saskaņā ar tiesību aktiem nolems, vai jūs paturēt apcietinājumā vai atbrīvot.

Ko man pastāstīs par notiekošo?

Jums ir tiesības no prokurora saņemt informāciju par to, kāpēc esat aizturēts un kad jūs tiesās.

Vai tiks nodrošināts tulks, ja es nerunāju attiecīgās valsts valodā?

Ja nerunājat attiecīgās valsts valodā, jums ir tiesības bez maksas saņemt tulka pakalpojumus tiesas sēdē.

Kurā procesa stadijā es varēšu runāt ar advokātu?

Jūs varat sazināties ar advokātu pirms pirmās tiesas sēdes. Par advokāta izvēli un jūsu tiesībām uz bezmaksas juridiskajām konsultācijām meklējiet informāciju [šeit](#).

Vai man pieprasīs sniegt informāciju? Vai man jāsniedz informācija?

Tiesa lūgs jūs apstiprināt jūsu personas datus. Jums ir tiesības uz noklausīšanos tiesā, lai tā izlemtu, vai jūs paturēt apcietinājumā vai atbrīvot. Jūsu advokāts dos jums padomu, ko teikt.

Kas notiks, ja es pateikšu ko tādu, kas lietā var tikt vērst pret mani?

Šajā procesa stadijā nekāda jūsu sniegtā informācija netiek pieņemta kā pierādījums. Tādēļ neko no jūsu teiktā nevar izmantot pret jums.

Vai es varu saņemt informāciju par pierādījumiem pret mani?

Jums un jūsu advokātam ir tiesības iepazīties ar pierādījumiem, uz kuru pamata prokurors ir pieprasījis jūs apcietināt. Jums būs pietiekami daudz laika, lai pirms tiesas sēdes iepazītos ar pierādījumiem.

Vai tiks pieprasīta informācija par manu sodāmību?

Tiesa pieprasīs informāciju par jūsu sodāmību neatkarīgi no tā, vai to vēlaties vai ne.

4. Apcietināšana vai atbrīvošana

Ko man pastāstīs par notiekošo?

Kad tiesa būs izskatījusi savāktos lietas materiālus un uzklaustījusi prokuroru, jūsu advokātu un jūs, tajā pašā tiesas sēdē jūs uzzināsi tiesas lēmumu.

Pirmajā sēdē tiesa var:

- noteikt jums [drošības līdzekli, lai novērstu izvairīšanos no kriminālvajāšanas](#), piemēram, turēt pirmstiesas apcietinājumā vai piemērot mājas arestu;
- nolemt piemērot vieglāku [drošības līdzekli, lai novērstu izvairīšanos no kriminālvajāšanas](#) un atbrīvot jūs;
- atbrīvot jūs, nenosakot nekādu [drošības līdzekli, lai novērstu izvairīšanos no kriminālvajāšanas](#).

Šajā sēdē tiesa nelemj par to, cik pamatotas ir jums izvirzītās apsūdzības.

Vai es drīkstu sazināties ar kādu ģimenes locekli vai draugu?

Ja tiesa nolems, ka jūs jāpatur apcietinājumā, par to nekavējoties paziņos jūsu ģimenei.

Vai es varu saņemt ārsta palīdzību, ja man tā nepieciešama?

Ja esat aizturēts, jums ir tiesības uz medicīnisko palīdzību, ja jums tā ir nepieciešama.

Vai es varu sazināties ar savu vēstniecību, ja esmu ārvalstnieks?

Ja esat apcietināts, tiesa izdos rīkojumu nekavējoties sniegt paziņojumu Bulgārijas Ārlietu ministrijai, lai tā varētu sazināties ar jūsu valsts konsulāro biroju.

Vai es varu pārsūdzēt?

Jūs varat iesniegt pārsūdzību attiecībā uz tiesas lēmumu par jūsu apcietināšanu vai atbrīvošanu trīs dienu laikā no tā paziņošanas datuma. Apelācijas tiesa izskatīs jūsu pārsūdzību septiņu dienu laikā no pirmās instances tiesas lēmuma paziņošanas dienas. Apelācijas tiesas lēmums būs galīgs.

5. Prokuratūras sagatavošanās tiesai

Kāds ir šīs procesa stadijas mērķis?

Šī procesa stadija sākas pēc izmeklēšanas pabeigšanas (plašāku informāciju par izmeklēšanu, lūdzu, meklējiet [šeit](#)). Šī procesa stadija ir nepieciešama, lai prokurors varētu izskatīt iegūtos pierādījumus un nolemt, vai ir pietiekami pierādījumi par to, ka ir izdarīts noziedzīgs nodarījums. Tikai tad lietu nodod tiesā, lai uzsāktu kriminālprocesu.

Kam ir galvenā loma?

Prokuroram. Šajā procesa stadijā prokurors nolemj, vai lietu nodot izskatīšanai tiesā. Prokurors var arī izbeigt pirmstiesas procesu, ja tā noteikts tiesību aktos. Tad lieta netiek nodota izskatīšanai tiesā. Prokurors pirmstiesas procesu var arī atlikt, ja tas atļauts saskaņā ar tiesību aktiem, uz tik ilgu laiku, kamēr vairs nav pamata atlikšanai, un tad process tiek atsākts. Ja prokurors konstatē kaut ko nepareizu veidā, kā aizdomās turētais ir iepazīties ar izmeklēšanas materiāliem, prokurors var lietu nodot atpakaļ izmeklētājam, lai labotu pārkāpumu, vai arī var izlabot to pats.

Vai man pastāstīs par notiekošo?

Ja apsūdzības pret jums ir iesniegtas tiesā, tiesa nosūtīs jums apsūdzības kopiju. Ja prokurors izbeidz vai aptur procesu, lēmuma kopiju jums nosūtīs prokurors.

Vai es varu pārsūdzēt?

Jūs varat iesniegt pārsūdzību tiesā pret prokurora lēmumu par lietas izbeigšanu septiņu dienu laikā no lēmuma kopijas saņemšanas. Pirmās instances tiesa izskatīs pārsūdzību septiņu dienu laikā no tās iesniegšanas dienas. Tiesas lēmumu var pārsūdzēt apelācijas tiesā, kura pieņems galīgo lēmumu. Jūs varat arī iesniegt pārsūdzību tiesā attiecībā uz prokurora lēmumu par pirmstiesas procesa atlikšanu. Tad tiesas lēmums būs galīgs.

Vai es saņemšu kādu papildu informāciju?

Ja prokurors konstatē kaut ko nepareizu veidā, kā esat iepazinies ar izmeklēšanas materiāliem, un nodod lietu atpakaļ izmeklēšanas iestādes amatpersonai, lai labotu pārkāpumu, vai izlabo to pats, jums ir tiesības saņemt informāciju par turpmākajām darbībām.

6. Aizstāvības sagatavošanās tiesai

Kāds ir šīs procesa stadijas mērķis?

Šīs procesa stadijas mērķis ir pēc izmeklēšanas pabeigšanas dot jums un jūsu advokātam iespēju iepazīties ar visiem izmeklēšanā iegūtajiem pierādījumiem, tostarp materiāliem, kas liecina jums par labu. Tā jūs zināsit, uz kādiem pierādījumiem balstīsies prokurors, izvirzot pret jums apsūdzību tiesā. Tas palīdzēs jums un jūsu advokātam organizēt aizstāvību tiesā.

Vai man pastāstīs par notiekošo?

Ja jūs vai jūsu advokāts pieprasīs, pēc izmeklēšanas pabeigšanas un pirms lietas materiālu nosūtīšanas prokuroram izmeklētājs jums un jūsu advokātam darīs zināmu vietu, datumu un laiku, kad varēsiet iepazīties ar pierādījumiem. Jums un jūsu advokātam ir tiesības uz pietiekami ilgu laiku, lai iepazītos ar lietas materiāliem.

Vai tiks nodrošināts tulks, ja es nerunāju attiecīgās valsts valodā?

Ja jūs nerunājat attiecīgās valsts valodā, jums jāiepazīstas ar pierādījumiem tulka klātbūtnē. Jums nav jāmaksā par tulkošanas pakalpojumiem.

Vai man pieprasīs sniegt informāciju? Vai man jāsniedz informācija?

Šajā procesa stadijā jūs nepratinās, un jums nav jāsniedz nekāda informācija par lietu.

Kādu informāciju es saņemšu?

Jūs varat iepazīties ar visiem iegūtajiem pierādījumiem un izlasīt visu liecinieku liecības. Jūsu advokāts izskaidros jums savāko pierādījumu nozīmi.

Kādas ir manas tiesības pēc tam, kad būšu iepazinies ar pierādījumiem?

Ar sava advokāta palīdzību jūs varat pieprasīt jaunus pierādījumus un izteikt piebildes vai iebildumus par jebkādam ar izmeklēšanu saistītām darbībām. Izmeklēšanas iestādes amatpersona jūsu pieprasījumus, piebildes un iebildumus ierakstīs protokolā, prokurors, savukārt, izlems, vai tie ir pamatoti.

Kas notiks, ja mani pieprasījumi, piebildes un iebildumi būs pamatoti?

Prokurors izmeklēšanas iestādes amatpersonai dos norādījumu veikt papildu darbības attiecībā uz izmeklēšanu. Jums ir tiesības šeit iepriekš norādītajā kārtībā saņemt informāciju par šādām darbībām un jauniem pierādījumiem, ja tādi ir.

7. Līdzekļi, kas jāpiemēro aizdomās turētajai personai, lai novērstu izvairīšanos no kriminālvajāšanas

Jums var piemērot piespiedu drošības līdzekļus, ja, balstoties uz pierādījumiem, ir pietiekams pamats domāt, ka esat izdarījis noziedzīgu nodarījumu, kurā tiek apsūdzēts. Drošības līdzekļu mērķis ir neļaut jums aizbēgt, izdarīt jaunu noziedzīgu nodarījumu vai traucēt iespējamā sprieduma izpildi.

Līdzekļi, lai novērstu izvairīšanos no kriminālvajāšanas līdzekļi, ir:

- **parakstīšanās** – jūs uzņematies saistības neaizbraukt no savas pastāvīgās dzīvesvietas valsts bez kompetentās iestādes atļaujas;
- **drošības nauda** – jūs samaksājat noteiktu naudas summu vai kā nodrošinājumu noguldāt vērtspapīrus. Ja jūs aizbēgat un slēpjaties, šī summa tiek konfiscēta, un jums tiek piemērots stingrāks drošības līdzeklis;
- **mājas arests** – jums ir aizliegts atstāt mājokli bez atļaujas;

- **pirmstiesas apcietinājums** – jūs piespiedu kārtā tur izolācijā.

Persona tiek turēta pirmstiesas apcietinājumā policijas telpās vai cietumā.

Jums ir tiesības zināt par jums piemērojamo līdzekli, lai novērstu izvairīšanos no kriminālvajāšanas, un jums ir jāparaksta paziņojums par to. Parakstīšanos un drošības naudu piemēro prokurors. Mājas arestu un pirmstiesas apcietinājumu nosaka tiesa pēc prokurora pieprasījuma. Drošības līdzekļa piemērošanu pamato ar apsūdzības smagumu, pierādījumiem un jūsu personīgo statusu. Pamatojoties uz šiem aspektiem, tiesa var nolemt jums nepiemērot nekādu drošības līdzekli.

Bez jūsu klātbūtnes jums nevar piemērot nekādu līdzekli, lai novērstu izvairīšanos no kriminālvajāšanas. Tiesai ir jāizskata visi jūsu iesniegtie pieprasījumi mainīt tādu līdzekļus kā „pirmstiesas apcietinājums” un „mājas arests” pret vieglākiem.

Policijas veiktā apcietināšana un prokurora noteiktā aizturēšana līdz 72 stundām ir sagatavošanās pasākumi un saskaņā ar tiesību aktiem nav līdzekļi, lai novērstu izvairīšanos no kriminālvajāšanas.

8. Aizliegums izbraukt no Bulgārijas

Ja esat apsūdzēts noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, par kuru var piemērot vairāk nekā piecu gadu ilgu cietumsodu, prokurors var aizliegt jums bez atļaujas izbraukt no Bulgārijas. Par aizliegumu nekavējoties paziņos robežpunktiem. Drošības līdzekļa mērķis ir neļaut jums izvairīties no izmeklēšanas.

Jūs vai jūsu advokāts var pieprasīt prokuroram atļaut jums vienu reizi uz noteiktu laika posmu izbraukt no valsts. Prokurors dos atbildi trīs dienu laikā no jūsu pieprasījuma saņemšanas datuma. Ja pieprasījums tiek noraidīts, jums ir tiesības iesniegt pārsūdzību tiesā. Tiesa nekavējoties izskatīs jūsu pieprasījumu bez jūsu uzklaustīšanas. Tiesa var apstiprināt prokurora atteikumu vai atļaut jums izbraukt no valsts uz noteiktu laika posmu. Šis lēmums būs galīgs.

Tādā pašā veidā jūs un jūsu advokāts var pieprasīt tiesai pilnībā atcelt aizliegumu izbraukt no Bulgārijas. Ja tiesa nolems, ka nepastāv risks, ka jūs aizbēgsiet, lai slēptos ārzemēs, tā var atcelt aizliegumu.

Iepriekšminētajās tiesas procedūrās netiks ņemts vērā pret jums izvirzīto apsūdzību pamatojums.

Saites

[Kriminālprocesa kodekss](#)

[Likums par lekšlietu ministriju](#)

[Izdošana un Eiropas apcietināšanas orderis](#)

[Likuma par lekšlietu ministriju izpildes noteikumi](#)

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešus kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Dalībvalstis, kas ir atbildīgas par nacionālā satura lapu pārvaldību, atjaunina daļu šīs tīmekļa vietnes satura, ņemot vērā Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības. Ja vietnē ir saturs, kurā vēl nav atspoguļota Apvienotās Karalistes izstāšanās, tas ir bez nolūka un tiks labots.

Lapa atjaunināta: 09/03/2020

3. Manas tiesības tiesas procesā

ur un kā notiks lietas izskatīšana?

[Kriminālprocesa kodekss](#) nosaka, vai pirmās instances tiesa, kurā izskatīs jūsu lietu, būs rajona vai apgabaltiesa. Lai iegūtu vairāk informācijas par tiesām, apmeklējiet [Augstākās tiesas padomes](#) tīmekļa vietni.

Parasti tiesas process ir publisks. Tomēr ir iespējams, ka viss tiesas process vai atsevišķas tiesas sēdes notiek aiz slēgtām durvīm. Tas tiek darīts, lai aizsargātu valsts noslēpumus, sabiedrības morāli vai aizsargātu liecinieku slepeno identitāti.

Atkarībā no nozieguma smaguma, par kuru izvirzīta apsūdzība, lietu iztiesā tiesnesis vai tiesnešu palāta viena tiesneša un divu piesēdētāju sastāvā. Īpaši smagu kriminālnozieģumu lietas iztiesā tiesnešu palāta divu tiesnešu un trīs piesēdētāju sastāvā. Tiesnesim un tiesas piesēdētājiem tiesas procesā ir līdztvērtīgas balsis.

Vai tiesas procesa laikā var mainīt apsūdzību?

Tas ir iespējams, ja tiesas procesa laikā ir pierādīti jauni apstākļi, kuri līdzt tam nebija zināmi izmeklēšanas iestādēm un kuri pamato apsūdzību. Jaunu apsūdzību var izvirzīt tikai tad, ja:

- nepieciešams veikt būtiskas izmaiņas sākotnējā apsūdzības rakstā minētajos faktos;
- pat bez šādām izmaiņām jaunā apsūdzība ir par smagāku noziedzīgu nodarījumu.

Ja ir izvirzīta jauna apsūdzība, jūs varat lūgt iespēju sagatavoties aizstāvībai pirms tiesas procesa sākuma.

Ja esat atzinis savu vainu kādā noziedzīgā nodarījumā, par kuru jums izvirzīta apsūdzība, jūs varat saņemt vieglāku sodu. Tomēr tiesa nevar pieņemt spriedumu tikai uz jūsu atzīšanās pamata.

Kādas ir manas tiesības tiesas procesā?

Ja esat apsūdzēts nozieģumā, par kuru paredzēta brīvības atņemšana vairāk nekā uz pieciem gadiem, jums ir jāpiedalās tiesas procesā. Ja esat ārvalstnieks un jūsu klātbūtne ir obligāta, tiesas process var notikt bez jums tikai saskaņā ar noteikumiem, kas izklāstīti [šeit](#). Tādos gadījumos jums [šeit](#) noteiktajā kārtībā tiks piešķirts deģurējošais advokāts.

Parasti nav atļauta piedalīšanās tiesas procesā ar videokonferences palīdzību. Izmantojot videokonferenci, tiesa var jūs tikai nopratināt, turklāt tikai tad, ja atrodaties ārpus valsts un tiesa uzskata, ka patiesības noskaidrošana netiks traucēta. Obligāta piedalīšanās nozīmē jūsu fizisku klātbūtni visa tiesas procesa laikā. Ja jūsu piedalīšanās nav obligāta, jums ir tiesības piedalīties tiesā. Ja nerunājat attiecīgās valsts valodā, jūs varat bez maksas izmantot tulka pakalpojumus.

[Kriminālprocesa kodeksā](#) ir norādīti gadījumi, kad ir obligāti jānodrošina aizstāvība. Informāciju par advokāta izvēli un tiesībām uz bezmaksas juridisko palīdzību skatīt [šeit](#). Jūs varat nomainīt savu advokātu. Ja esat aizturēts vai apcietināts, jūs varat tikties un runāt ar savu advokātu apstākļos, kas nodrošina sarunas konfidencialitāti. Ja nerunājat attiecīgās valsts valodā, jums var palīdzēt tulks.

Jūs varat runāt tiesā, bet tas nav obligāti. Pat tad, ja kaut kas no jūsu teiktā nav patiesība, tas attiecībā uz jums neradīs negatīvas sekas. Jums ir jāapstiprina jūsu personas dati.

Kādas ir manas tiesības attiecībā uz pierādījumiem pret mani?

Jūs varat apstrīdēt pret jums savāktos pierādījumus. Jūs varat paziņot, ka tie nav pieļaujami, jo nav iegūti likumīgā veidā vai, lai gan ir pieļaujami, nepamato apsūdzību. Parasti pierādījumus apstrīd tiesas procesa beigās, kad advokāts izklāsta aizstāvības argumentus. Pierādījumu pieļaujamību var apstrīdēt arī tiesas procesa laikā.

Jums ir tiesības pieprasīt jebkādu pierādījumu, kas saskaņā ar tiesību aktu noteikumiem ir pieņemami un liecina jums par labu. Jūs varat pieprasīt aizstāvības liecinieku nopratināšanu. Jūs varat pieprasīt pierādījumu iegūšanu jebkurā tiesas procesa brīdī. Pierādījumi, kas iegūti ar privātdetektīva palīdzību, ir pieņemami, ja iegūti likumīgā veidā. Jūsu advokāts var novērtēt šādu pierādījumu vērtīgumu.

Jūs un jūsu advokāts var apsūdzības lieciniekiem viņu klātbūtnes gadījumā uzdot jebkādu jautājumus. Specifiskāka ir [aizsargāta liecinieka](#) nopratināšanas procedūra. Jūs varat apstrīdēt to, ko liecinieki ir liecinājuši pret jums. Parasti tas tiek darīts tiesas procesa beigās, kad advokāts izklāsta aizstāvības argumentus.

Vai tiks ņemta vērā informācija par manu sodāmību?

Tiesā savāks informāciju par iepriekšējo sodāmību neatkarīgi no tā, vai jūs tam piekrītat vai ne. Ja esat iepriekš atzīts par vainīgu kriminālnozieģumā, tā rezultātā varat saņemt smagāku sodu. Informācijai jābūt aktuālai līdzt tiesas procesa beigām. Jebkādu iepriekšējo sodāmību citā dalībvalstī ņems vērā, ja to agrāk ir atzinusi Bulgārijas tiesa.

Kas notiks tiesas procesa beigās?

Ja tiesa nolemj, ka apsūdzētā vaina ir pierādīta, izslēdzot saprātīgas šaubas, tiesa atzīs jūs par vainīgu un piespriedīs sodu saskaņā ar tiesību aktiem. Pretējā gadījumā jūs pasludinās par nevainīgu.

Iespējamie sodi

- Mūža ieslodzījums – ar soda aizstāšanas tiesībām vai bez tām. To piespiež par vissmagākajiem kriminālnoziegiem. Mūža ieslodzījumu bez soda aizstāšanas tiesībām nevar aizstāt ar ieslodzījumu uz noteiktu laiku. Brīvības atņemšana uz noteiktu laiku – ne vairāk kā 20 gadi vai izņēmuma kārtā līdz 30 gadiem. Sodū izcieš cietumā.
- Pārbaudes laiks ar noteiktu termiņu – ietver jūsu uzraudzības un ietekmēšanas līdzekļus, bez brīvības atņemšanas. Šāds līdzeklis var būt piespiedu darbs.
- Īpašuma konfiskācija – piespiedu kārtā atņem jūsu īpašumu vai tā daļu.
- Naudas sods – jums jāsamaksā noteikta naudas summa.
- Tiesību ierobežošana uz noteiktu laiku – jums nebūs tiesību ieņemt noteiktu amatu vai nodarboties ar noteiktu profesiju, saņemt apbalvojumus vai dienesta pakāpes.
- Publisks nosodījums – jums pasludinātais spriedums tiks atbilstošā veidā padarīts publisks.

Kāda ir cietušā loma tiesas procesa laikā?

Cietušais kā privāts apsūdzētājs uzturēs apsūdzību, ko jums izvirzījis prokurors, un pieprasīs notiesāšanu. Kā civilprasītājs cietušais vēlēšies, lai jūs notiesā un jūs atlīdzināt zaudējumus, kas radušies noziedzīga nodarījuma rezultātā. Cietušais tiesas procesa sākumā iesniegs lūgumrakstu, un, ja tiesa tā nolems, tas tiks īstenots saskaņā ar iepriekš norādīto.

Aizsargāta liecinieka nopratināšana

Liecības došana var apdraudēt liecinieka vai viņa/viņas ģimenes un draugu dzīvību vai veselību. Ja tiesa tiek pārliecināta, ka briesmas ir reālas, pēc liecinieka pieprasījuma vai ar viņa/viņas atļauju tiesa veic pasākumus, lai pēc iespējas ātrāk nodrošinātu viņa/viņas drošību. Šāds pasākums var būt apdraudētā liecinieka identitātes neatklāšana.

Ja aizsargātam lieciniekam ar slepenu identitāti ir jāliecina, tiesa nopratinās viņu bez tiesas procesā iesaistīto pušu klātbūtnes. Tiesību akti nosaka, ka tiesai jāveic visi iespējamie piesardzības pasākumi, lai neatklātu liecinieka identitāti. Pēc nopratināšanas tiesa nekavējoties nodrošinās jūs un jūsu advokātu ar neparakstītu liecinieka nopratināšanas protokolu. Jūs un jūsu advokāts jautājumus lieciniekam varat uzdot rakstiski.

Saites

<https://www.lex.bg/bg/laws/ldoc/2135512224> Kriminālprocesa kodekss

<https://www.lex.bg/bg/laws/ldoc/1589654529> Kriminālkodekss

<https://www.lex.bg/bg/laws/ldoc/2135560660> Likums par tiesu varu

<http://www.vss.justice.bg/bg/vlast/1.htm> Augstākās tiesas padome

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Dalībvalstis, kas ir atbildīgas par nacionālā satura lapu pārvaldību, atjaunina daļu šīs tīmekļa vietnes satura, ņemot vērā Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības. Ja vietnē ir saturs, kurā vēl nav atspoguļota Apvienotās Karalistes izstāšanās, tas ir bez nolūka un tiks labots.

Lapa atjaunināta: 09/03/2020

4. Manas tiesības pēc tam, kad tiesa ir pieņēmusi lēmumu

ai es varu pārsūdzēt?

Kad tiesa būs atzinusi jūs par vainīgu vai attaisnojusi, tā pasludinās spriedumu, kuru jūs uzzināsi tiesas procesa beigās. [Kriminālprocesa kodeksā](#) ir noteikts, kad tiesa var izbeigt kriminālprocesu bez sprieduma pasludināšanas. Šādā gadījumā tiesa pieņems lēmumu. Jūs varat iesniegt pārsūdzību gan par spriedumu, gan lēmumu.

Pārsūdzībai jābūt rakstiskai, un uz tās jābūt jūsu parakstam. To iesniedz apelācijas instances tiesai ar pirmās instances tiesas starpniecību. Ja pirmās instances tiesa ir rajona tiesa, apelācijas instances tiesa būs apgabaltiesa. Par apgabaltiesas spriedumiem un lēmumiem pārsūdzību iesniedz apelācijas tiesā. Ja vēlaties iegūt vairāk informācijas par tiesām, lūdzu, skatiet [Augstākās](#)

[tiesas padomes](#) tīmekļa vietni. Pārsūdzības par spriedumiem iesniedz 15 dienu laikā no sprieduma pasludināšanas dienas, par lēmumiem – septiņu dienu laikā no to paziņošanas dienas.

Jūs varat pārsūdzēt tiesas secinājumus attiecībā uz faktiem, kurus tā uzskatījusi par pierādītiem, attiecīgo tiesību aktu piemērošanu un netaisnīgu sodu. Neatkarīgi no tā, cik daudz un kādas ir pārsūdzības, apelācijas instances tiesa nolems, vai viss spriedums ir pareizs vai ne.

Kas notiks, ja es pārsūdzēju?

Kad pirmās instances tiesa būs saņēmusi jūsu pārsūdzību, tā nosūtīs pārsūdzības kopiju prokuroram un citām tiesvedībā iesaistītajām pusēm. Tā pati tiesa nosūtīs lietu ar pārsūdzību un sprieduma pamatojumu apelācijas instances tiesai. Ja tiesa ir noteikusi turēt jūs pirmstiesas apcietinājumā [kā līdzekli, lai novērstu izvairīšanos no kriminālvajāšanas](#), pārsūdzības rezultātā jūs netiksiet automātiski atbrīvots. Bet jūs varat lūgt apelācijas instances tiesai nomainīt šo drošības līdzekli pret vieglāku. Tiesa lems par jūsu pārsūdzību atsevišķā sēdē.

Nav noteikta termiņa, kurā apelācijas instances tiesai ir jānosaka pārsūdzības izskatīšanas datums. Tas ir atkarīgs no tā, kad var sagatavot sprieduma pamatojumu, kā arī no tiesas noslogojuma.

Jūs varat apelācijas instances tiesai iesniegt jaunus pierādījumus, jo šī tiesa var atklāt jaunus faktus. Šajā tiesā noteikumi par pierādījumu izmantojamību ir tādi paši kā pirmās instances tiesā.

Kas notiek pārsūdzības izskatīšanas sēdē?

Jūs varat piedalīties pārsūdzības izskatīšanas sēdē, bet tas nav obligāti. Jūs un jūsu advokāts varat izteikt mutiskus apsvērumus par pārsūdzībā iekļautajiem punktiem. Citas klātesošās lietā iesaistītās puses var izteikt savas domas par pārsūdzību.

Apelācijas instances tiesa var nolemt:

- atcelt spriedumu un nodot lietu atkārtotai izskatīšanai prokuroram vai pirmās instances tiesai;
- atcelt pirmās instances tiesas spriedumu un pasludināt jaunu spriedumu;
- nolemt mainīt spriedumu, paredzot vieglāku sodu;
- atcelt spriedumu un izbeigt kriminālprocesu;
- atlikt kriminālprocesu [Kriminālprocesa kodeksā](#) paredzētajos gadījumos;
- apstiprināt pirmās instances tiesas spriedumu.

Kas notiks, ja pārsūdzība tiek apmierināta/noraidīta?

Ja neesat apmierināts ar apelācijas tiesas spriedumu vai nolēmumu, jūs varat iesniegt pārsūdzību Augstākajā kasācijas tiesā. Ja apelācijas instances tiesa ir apgabaltiesa, jūs varat iesniegt pārsūdzību Augstākajai kasācijas tiesai tikai tad, ja apgabaltiesa ir pasludinājusi jaunu spriedumu.

Augstākā kasācijas tiesa neatklāj jaunus faktus un tāpēc nepieņem jaunus pierādījumus. Šī tiesa var tikai konstatēt, vai pareizi ir piemēroti tiesību akti un vai piemērotais sods ir taisnīgs. Augstākā kasācijas tiesa izskatīs tikai tai iesniegtajā pārsūdzībā iekļautos punktus.

Jums ir tiesības uz kompensāciju tikai tad, ja notiesājošs spriedums ir atcelts un apelācijas instances tiesa pasludina jaunu spriedumu, ka esat attaisnots. Lai iegūtu vairāk informācijas, lūdzu, skatiet, likumu par kompensācijām [Šeit](#). Ja pēc pārsūdzības izskatīšanas paliek spēkā notiesājošs spriedums, kaut vai ar vieglāku sodu, tas tiek reģistrēts sodāmības reģistrā. Attaisnojošs spriedums netiek reģistrēts.

Kad esat izmantojis visas iespējas iesniegt pārsūdzību Apelācijas tiesā un Augstākajā kasācijas tiesā, vairs nav iespējams pārsūdzēt spriedumu. Spriedums kļūst galīgs, ja par to nav iesniegta pārsūdzība vai pārsūdzība ir iesniegta pēc noteiktā termiņa, vai pēc tam, kad Augstākā kasācijas tiesa ir pasludinājusi savu lēmumu.

Es esmu no citas dalībvalsts. Vai mani pēc tiesas var nosūtīt atpakaļ?

Jūs var nosūtīt atpakaļ. Dažos gadījumos to var izdarīt pat tad, ja jūs tam nepiekrītat. Jūsu nosūtīšana nenotiks obligāti pēc tam, kad jūsu spriedums stāsies spēkā. Ir jāievēro kārtība, kas sīki izklāstīta [Kriminālprocesa kodeksā](#). Jums būs nepieciešamas juridiskas konsultācijas.

Ja esmu notiesāts, vai mani var vēlreiz tiesāt par to pašu noziedzīgo nodarījumu?

Tiesību aktu noteikumi neļauj jūs tiesāt par noziedzīgu nodarījumu, par kuru jau esat notiesāts. Šis aizliegums ir spēkā arī tad, ja jūs esat bijis notiesāts citā dalībvalstī.

Informācija par apsūdzībām un sodāmību

Informāciju par jums izvirzītajām apsūdzībām saglabās policijas reģistrā. Ja esat attaisnots, jūs varat pieprasīt policijai šo informāciju no reģistra izņemt.

Informācija par jūsu notiesāšanu tiks iekļauta sodāmības reģistrā. Tā glabāsies attiecīgajā rajona tiesā. Ja esat dzimis ārpus Bulgārijas, jūsu sodāmības reģistrs tiks glabāts Tieslietu ministrijā.

Nekāda informācija par sodāmību netiek izņemta no reģistra, kamēr jūs nerasniedzat 100 gadu vecumu, tad tā tiek uzņemta mikrofilmā un pēc tam iznīcināta. Jums nav jādod piekrišana informācijas glabāšanai par jūsu sodāmību. Jums nav arī tiesību iebilst pret šīs informācijas glabāšanu.

Saites

[Kriminālprocesa kodekss](#)

[Likums par valsts un pašvaldību atbildību par zaudējumiem \(kas radīti pilsoņiem\)](#)

[2008. gada 26. februāra Dekrēts Nr. 8 par Sodāmības reģistru funkcijām un struktūru](#)

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Dalībvalstis, kas ir atbildīgas par nacionālā satura lapu pārvaldību, atjaunina daļu šīs tīmekļa vietnes satura, ņemot vērā Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības. Ja vietnē ir saturs, kurā vēl nav atspoguļota Apvienotās Karalistes izstāšanās, tas ir bez nolūka un tiks labots.

Lapa atjaunināta: 09/03/2020

5. Maznozīmīgi ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumi

ā izskata un kādus sodus piemēro par maznozīmīgiem ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumiem?

Maznozīmīgus ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumus, kas saistīti ar atļautā braukšanas ātruma pārsniegšanu, automašīnas novietošanu neatļautā vietā utt., uzskata par administratīvajiem pārkāpumiem. Tos izskata administratīvā kārtībā. Par tiem var piemērot naudas sodu vai sodīt ar transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšanu uz noteiktu laiku. Par smagākiem pārkāpumiem var piemērot abus soda veidus.

Pārkāpumus konstatē un sodus uzliek Ceļu policija. Pārsūdzību par administratīvā pārkāpuma protokolu, kuru noformē, piemērojot administratīvo sodu, jūs varat iesniegt attiecīgā rajona tiesā septiņu dienu laikā no datuma, kurā jums izsniegts administratīvā pārkāpuma protokols. Jums ir tiesības aizstāvēbai izmantot advokāta pakalpojumus. Nevar iesniegt pārsūdzību par soda naudu, kas mazāka par BGN 50.

Rajona tiesa var apstiprināt vai atcelt administratīvo sodu. Jūs varat iesniegt pārsūdzību par rajona tiesas lēmumu attiecīgajā administratīvajā tiesā. Tās lēmums ir galīgs. Plašāku informāciju par tiesām skatīt [Augstākās tiesas padomes](#) tīmekļa vietnē.

Ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumiem, kurus izdarījuši citu dalībvalstu pilsoņi, piemēro tādu pašu procedūru.

Vai šie pārkāpumi tiek reģistrēti manā sodāmības reģistrā?

Šie pārkāpumi netiek reģistrēti jūsu sodāmības reģistrā.

Saites

[Administratīvo pārkāpumu kodekss](#)

[Ceļu satiksmes likums](#)

[Ceļu satiksmes likuma izpildes noteikumi](#)

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstīs. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešanas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Dalībvalstīs, kas ir atbildīgas par nacionālā satura lapu pārvaldību, atjaunina daļu šīs tīmekļa vietnes satura, ņemot vērā Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības. Ja vietnē ir saturs, kurā vēl nav atspoguļota Apvienotās Karalistes izstāšanās, tas ir bez nolūka un tiks labots.

Lapa atjaunināta: 09/03/2020

Apsūdzēto tiesības kriminālprocesā - Čehija

Lūdzu, ņemiet vērā, ka šai lapai nesen tika atjaunināta oriģinālvalodas [CS](#) versija. Mūsu tulkotāji pašlaik gatavo versiju valodā, kuru esat izvēlējis.

Atbilstīgi Čehijas Konstitūcijai sodu drīkst piemērot tikai tad, ja tas ir saskaņā ar tiesību aktiem, un tādā veidā, kā noteikts attiecīgajos tiesību aktos. Minētajos tiesību aktos ietilpst [Kriminālkodekss](#), [Likums par nepilingadīgo tiesībām](#) un [Kriminālprocesa kodekss](#), ar kuriem tiek izveidoti kriminālprocesa noteikumi, ietverot arī īpašos nosacījumus par tiesību izmantošanu un piemērošanu.

Šajās faktu lapās sniegts skaidrojums situācijai, kad personu apsūdz vai tur aizdomās par noziedzīgu nodarījumu. Informāciju par mazāk smagiem nodarījumiem, piemēram, ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumiem, par kuriem parasti piespriež naudas soda noteiktā apmērā, meklējiet [5. faktu lapā](#).

Ja esat noziedzīgā nodarījumā cietušais, [šeit](#) atradīsiet visu vajadzīgo informāciju par savām tiesībām.

Kriminālprocesa īss apraksts

Turpmāk ir sniegts kopsavilkums par kriminālprocesā parasti sastopamajiem posmiem.

1. Sagatavošanās process

Sagatavošanās process ir kriminālprocesa pirmais posms. Tas ir iedalīts divās daļās:

- izpētes stadija, kurā iestādes, kas atbildīgas par kriminālprocesu, veic procedūras, pēc kurām sāk kriminālvajāšanu;
- izmeklēšanas stadija, kas ilgst no kriminālvajāšanas sākuma līdz apsūdzības uzrādīšanai vai, tieši otrādi, tās atcelšanai (sk. [2. faktu lapu](#)) [#Podstránka_2](#) .

2. Iepriekšējās apspriedes par apsūdzību

Iepriekšējās apspriedēs tiesa izvērtē, vai sagatavošanās procesā ir pareizi noskaidroti visi lietas aspekti un vai apsūdzībai ir pietiekams pamats, lai turpinātu procesu. Tāpat tā lemj par attiecīgās tiesas jurisdikciju izskatīt šo lietu.

3. Tiesas process

Šī ir kriminālprocesa vissvarīgākā daļa, kurā pārbauda pierādījumus un pieņem spriedumu lietā. Šajā kriminālprocesa posmā notiek apsūdzētā(-o), liecinieku un cietušās(-o) personas(-u) uzklausišana tiesā. Tiesas process ir atklāts un notiek mutiski čehu valodā. Ja neprotat čehu valodu, jums ir tiesības uz tulku.

4. Pārsūdzības process

Apsūdzētajam, viņa ģimenei, advokātam, prokuroram vai cietušajai personai ir tiesības pārsūdzēt spriedumu 8 dienu laikā. Pārsūdzības gadījumā tiesa pārskata pirmās instances tiesas spriedumu.

Eiropas Komisijas loma

Lūdzu, ņemiet vērā, ka Eiropas Komisijai nav nekādas saistības ar dalībvalstu kriminālprocesi, tāpēc ja jums ir kāda sūdzība, tā nevar sniegt jums palīdzību. Informāciju par to, kā un kam iesniegt sūdzību, ir sniegta šajās faktu lapās.

Sīkāku informāciju skatiet [šeit](#) norādītajās saitēs

[1. Juridiskās konsultācijas](#)

[2. Manas tiesības noziedzīga nodarījuma izmeklēšanas gaitā un pirms lietas nodošanas tiesai](#)

- Izpēte
- Izmeklēšana
- Apcietinājums
- Sagatavošanās procesa lēmums, apsūdzība
- Saīsināts sagatavošanās process

[3. Manas tiesības tiesas procesā](#)

- Tiesas process
- Sodi; cietušā tiesības

[4. Manas tiesības pēc tiesas sprieduma pieņemšanas](#)

[5. Ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumi un citi mazāk smagi nodarījumi](#)

Saites

[Čehijas Tieslietu ministrija](#)

[Čehijas Iekšlietu ministrija](#)

[Čehijas Advokātu kolēģija](#)

[Informācija par cilvēktiesībām](#)

[Juridiskā informācija visiem](#)

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešus kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Dalībvalstis, kas ir atbildīgas par nacionālā satura lapu pārvaldību, atjaunina daļu šīs tīmekļa vietnes satura, ņemot vērā Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības. Ja vietnē ir saturs, kurā vēl nav atspoguļota Apvienotās Karalistes izstāšanās, tas ir bez nolūka un tiks labots.

Lapa atjaunināta: 03/07/2019

1. Juridiskās konsultācijas

Šajā faktu lapā varat noskaidrot, kādos gadījumos jums ir tiesības uz advokāta pārstāvību, kur meklēt advokātu un kādas iespējas ir segt izdevumus par advokāta pakalpojumiem, ja nevarat tos atļauties. Tāpat šeit uzzināsiet, kādu palīdzību jums sniegs advokāts.

Kur meklēt advokātu?

Aizstāvību krimināllietās drīkst nodrošināt tikai tie advokāti, kas iekļauti advokātu reģistrā, kuru pārvalda [Čehijas Advokātu kolēģija](#) (ČAK).

Ja jums ir vajadzīgs aizstāvības advokāts, sazinieties ar [Čehijas Advokātu kolēģiju](#) (<http://www.cak.cz>/vai arī nepastarpināti sazinieties ar kādu no reģistrā iekļautajiem advokātiem).

Kas notiek, ja es neizraugos sev advokātu?

Ja jūs neizraugāties sev advokātu, jums sevi jāaizstāv pašam.

Dažos gadījumos jums ir obligāti jābūt aizstāvības advokātam, un, ja noteiktā laikā neizraudzīsieties sev aizstāvības advokātu, to iecels tiesa. Aizstāvības advokātam ir jābūt šādos gadījumos:

- ja atrodaties pirmstiesas apcietinājumā vai ārstniecības iestādē, kas veic medicīnisko novērošanu;
- ja jums ir ierobežotas spējas veikt tiesisku darbību;
- ja esat bēglis;
- ja jums vēl nav 18 gadu;
- ja jums ir fiziskās vai garīgās veselības traucējumi un tiek apšaubītas jūsu spējas sevi pienācīgi aizstāvēt;
- ja jums var piespriest vairāk nekā 5 gadu ilgu brīvības atņemšanu;
- ja esat aizturēts un pret jums tiek ierosināts vienkāršots process;
- ja saskaņā ar procesu jūs varat tikt pakļauts profilaktiskas ārstēšanas kursam (neskaitot alkoholisma ārstēšanu);
- ja noteiktā procesā ir kāds ārvalstu elements.

Kurš apmaksā advokāta pakalpojumus?

Par advokāta pakalpojumiem maksā apsūdzētais. Ja tiesa ieceļ jums advokātu, aizstāvības izmaksas sedz valsts. Tāpat valsts maksā par šiem pakalpojumiem, ja jums ir tiesības uz bezmaksas aizstāvību.

Kāds ir advokāta honorāra apmērs?

Maksa par aizstāvības advokāta pakalpojumiem ir noteikta līgumā, kas noslēgts starp jums un aizstāvības advokātu, vai arī [Liku mā par advokātu honorāriem](#) (ja līgums nav noslēgts).

Kādā gadījumā man ir tiesības uz bezmaksas aizstāvību?

Ja jums nav pietiekami daudz līdzekļu, lai apmaksātu aizstāvības pakalpojumus, jums ir tiesības uz samazinātu honorāru vai bezmaksas aizstāvību (abi tiek dēvēti par „bezmaksas aizstāvību”). Jūsu pieteikumu izskatīs vai nu tiesnesis, vai tiesas priekšsēdētājs, pamatojot lēmumu ar informāciju par jūsu finansiālo situāciju. Šis pieteikums ir jāiesniedz [sagatavošanās](#) procesa laikā ar prokurora starpniecību vai arī tiesvedības laikā.

Bezmaksas aizstāvību jums var arī piešķirt, neiesniedzot minēto pieteikumu, ja fakti liecina, ka jums tāda pienākas.

Saites

[Likums par advokātu honorāriem](#)

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Dalībvalstis, kas ir atbildīgas par nacionālā satura lapu pārvaldību, atjaunina daļu šīs tīmekļa vietnes satura, ņemot vērā Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības. Ja vietnē ir saturs, kurā vēl nav atspoguļota Apvienotās Karalistes izstāšanās, tas ir bez nolūka un tiks labots.

Lapa atjaunināta: 03/07/2019

2. Manas tiesības noziedzīga nodarījuma izmeklēšanas gaitā un pirms lietas nodošanas tiesai

ādas ir kriminālizmeklēšanas stadijas?

Sagatavošanās procesa nolūks ir pārbaudīt, vai ir veikts noziedzīgs nodarījums, un noskaidrot iespējamo vainīgo (izpētes stadija), pēc tam iegūt pierādījumus un sagatavot lietu izskatīšanai tiesā (izmeklēšanas stadija).

Sagatavošanās procesu veic policija, un tās darbu uzrauga prokurors, kas pieņem lēmumu par to, vai process ir veikts pareizi.

Dažus pasākumus var veikt tikai prokurors vai vienīgi saskaņā ar viņa lēmumu (piemēram, izbeigt sagatavošanās procesu), savukārt tiesnesis ir pilnvarots lemt par dažiem citiem pasākumiem (piemēram, par aizdomās turētā paturēšanu apcietinājumā, aizturēšanu, dzīvesvietas pārmeklēšanu un tālruņa sarunu noklausīšanos).

Noklikšķiniet uz kādu no šīm saitēm, lai uzzinātu sīkāku informāciju par pirmstiesas izmeklēšanas stadijām.

- [Izpēte \(1\)](#)
- [Izmeklēšana \(2\)](#)
- [Apcietinājums \(3\)](#)
- [Lēmums sagatavošanās procesā, apsūdzība \(4\)](#)
- [Saīsināts sagatavošanās process \(5\)](#)

Process pirms kriminālvajāšanas sākšanas — izpēte (1)

Kāds ir izpētes mērķis?

Lai noteiktu noziedzīga nodarījuma sastāvu un noskaidrotu vainīgo, policija drīkst:

- uzklaut liecības;
- gūt ekspertu viedokļus;
- izpētīt dokumentus;
- meklēt lietiskos pierādījumus un pārmeklēt nozieguma vietu;
- sastādīt policijas protokolus, noņemt pirkstu nospiedumus un ķermeņa mērus, pārmeklēt aizdomās turētos;
- veikt steidzamas operācijas;
- aizturēt aizdomās turētos;
- pēc vajadzības veikt citas izmeklēšanas darbības.

Izpētes beigās pieņem lēmumu sākt attiecīgās personas kriminālvajāšanu vai arī veikt kādu citu darbību (atlikt lietu, pārcelt lietu uz vēlāku laiku, nodot lietu izbeigšanai ar nekrimināla rakstura sankcijām).

Kādus termiņus piemēro šai stadijai?

Atkarībā no lietas smaguma pakāpes tiek noteikts divu, trīs vai sešu mēnešu termiņš. Ja nav iespējams laikā pabeigt izpēti, prokurors drīkst mainīt vai pagarināt termiņu, ņemot vērā rakstisku pamatojumu.

Kādu informāciju man sniedz par darba gaitu?

Šajā stadijā jūs nesaņemat informāciju par darba gaitu, izņemot gadījumu, ja ir vajadzīga jūsu tieša iesaistīšana procesā.

Vai man tiek nodrošināti tulka pakalpojumi, ja neprotu valodu?

Gadījumā, ja jums ir jāsniedz skaidrojums par konkrētiem notikumiem, policija nodrošina tulku, kurš mutiski pārtulko gan jautājumus, gan jūsu sniegtās atbildes, kā arī rakstisko protokolu pirms jūs to parakstāt.

Kad es drīkstu konsultēties ar advokātu?

Jūs drīkstat sniegt skaidrojumu sava advokāta klātbūtnē. Šajā stadijā jums nav obligāti vajadzīga advokāta aizstāvība, un, ja brīvprātīgi neizraugāties sev advokātu, jums tas netiek nodrošināts. Jūs drīkstat konsultēties ar advokātu par visu, izņemot to, kādu atbildi sniegt uz jau uzdotu jautājumu. Šajā stadijā jums personīgi jānodrošina tulks sev un savam advokātam.

Vai man pieprasīs sniegt informāciju un vai man tā ir jāsniedz?

Policija drīkst no jums pieprasīt paskaidrojumu par faktiem, kas iekļauti izmeklēšanā. Jūsu pienākums ir sniegt patiesus paskaidrojumus. Jūs drīkstat atteikties sniegt paskaidrojumu, ja tā rezultātā jūs (vai jums tuvu personu) var apsūdzēt noziedzīga nodarījuma izdarīšanā. Tāpat atteikumu drīkstat pamatot ar to, ka jūs saista pienākums saglabāt konfidencialitāti.

Kas notiek, ja mani izteikumi var kaitēt manai lietai?

Jūsu liecību izmanto tikai tam, lai varētu pamatot lēmumu par kriminālvajāšanas uzsākšanu pret noteiktu personu, kura izdarījusi konkrēto noziedzīgo nodarījumu. Ja ir uzsākts kriminālprocess, šo jūsu agrāk sniegto liecību var izmantot tiesā kā pierādījumu tikai tādā gadījumā, ja to vēlāk nav iespējams sniegt no jauna. Turklāt liecība ir jāsniedz tiesneša klātbūtnē. Citādi tā vēlāk jāsniedz no jauna (tiesā) turpmākā kriminālprocesa stadijā.

Vai drīkstu sazināties ar ģimenes locekli vai draugu?

Pēc jūsu pieprasījuma policija informē jūsu tuviniekus vai draugu par jūsu aizturēšanu ar nosacījumu, ka tas netraucē policijas izmeklēšanai un nesagādā pārmērīgas grūtības.

Vai drīkstu konsultēties ar ārstu, ja vajadzīgs?

Ja par jums uzsākta izpēte vai esat aizturēts, policija nodrošina iespēju veikt medicīniskās pārbaudes un saņemt ārsta slēdzienu par jūsu veselības stāvokli. Ārsta slēdzienā var būt noteikts, ka policijai ir nekavējoties jūs jāatbrīvo, un šajā gadījumā tai pēc vajadzības jūs jānogādā ārstniecības iestādē.

Vai drīkstu sazināties ar vēstniecību, ja esmu citas valsts pilsonis?

Jums ir tiesības jebkurā kriminālprocesa stadijā sazināties ar vēstniecību un pieprasīt privātas pārrunas ar vēstniecības pārstāvi.

Es dzīvoju citā valstī. Vai man ir jāpiedalās izmeklēšanā?

Tiesnesim ir tiesības aizliegt jums izceļot no Čehijas, kamēr neesat sniedzis liecību, ja tas ir būtiski lietai un tādējādi palīdz saglabāt pierādījumus. Jums var nākties liecināt arī pēc tam, kad esat izceļojuši no Čehijas, ja šāds pieprasījums ir nosūtīts attiecīgajām iestādēm jūsu mītnes valstī.

Vai mani drīkst nosūtīt atpakaļ uz mītnes valsti?

Šajā stadijā to darīt nedrīkst.

Vai mani paturēs apcietinājumā vai atbrīvos?

Ja lietā ir vajadzīga jūsu klātbūtne, jūs nonākat tiesas priekšā vai tiek aizturēts. Ja jums neizvirza apsūdzību vai 48 stundu laikā no aizturēšanas brīža jūsu lieta nenonāk tiesneša rokās, policijai jūs ir jāatbrīvo.

Vai izmeklēšanas laikā drīkstu izceļot no valsts?

Jā.

Vai no manis pieprasīs pirkstu nospiedumus, DNS paraugus (piemēram, matus, siekalas u. c.) vai ķermeņa šķidrumu paraugus?

No jums var pieprasīt pirkstu nospiedumus vai DNS, asins vai bioloģiskā materiāla paraugus, izmērīt ķermeņa daļas, pārmeklēt jūs u. c., ja ir jāpārliedzina par jūsu identitāti, jāpārbauda, vai uz jūsu ķermeņa neatrodas nozieguma pēdas vai šādā veidā ir nepieciešams gūt pierādījumus.

Jūsu fizisku pretošanos pārbaudei drīkst pārvarēt ar prokurora piekrišanu. Par atteikšanos pakļauties jums var piespriest naudas sodu CZK 50 000 apmērā.

Ja turpmākajā procesā vai noziedzīgu darbību profilakses, izmeklēšanas un atklāšanas nolūkos šādi iegūta informācija vairs nav nepieciešama, to iznīcina.

Vai pirms tiesas procesa drīkstu atzīt savu vainu visās apsūdzībās vai dažās no tām?

Ja jūsu atzīšanās ir ticama, to var izmantot kā pamatu, lai sāktu kriminālvajāšanu vai pasludinātu spriedumu saīsinātajā procesā.

Vai man sniegs informāciju par personām, kuras liecinājušas pret mani, un citiem pierādījumiem?

Šajā procesa stadijā jums šāda informācija netiek sniegta.

Vai tiek pieprasīta informācija par manu sodāmību?

Jā, policija pieprasa pārskatu par jūsu sodāmību.

Kriminālvajāšanas sākšana — izmeklēšana (2)

Kāds ir šīs stadijas mērķis?

Veicot izmeklēšanu, policija meklē un izpēta pierādījumus, kas ir būtiski lietai. Policija meklēs pierādījumus gan par labu apsūdzētajam, gan pret viņu.

Kāds ir izmeklēšanas termiņš?

Atkarībā no lietas smaguma pakāpes tiek noteikts divu, trīs vai sešu mēnešu termiņš. Prokurors drīkst pagarināt termiņu, ņemot vērā policijas iesniegtu rakstisku pamatojumu. Tomēr prokuroram vismaz reizi mēnesī jāizskata katra lieta un jāpārbauda šo iemeslu pamatotība.

Policijai darbs jāpaveic iespējami īsā laikā. Kavēšanās gadījumā varat lūgt prokuroru atrisināt šo problēmu. Gadījumā, ja kavēšanās notikusi prokurora vainas dēļ, jūs varat pieprasīt atrisināt šo jautājumu augstākstāvošai amatpersonai.

Apsūdzētais drīkst arī pieprasīt kompensāciju par nefinansiālu kaitējumu, kas radies procesa kavēšanas rezultātā, kā arī zaudējumu atlīdzību. Nosakot sodu, tiesa ņem vērā visus kavējumus šajā posmā.

Kādu informāciju man sniegs par darba gaitu?

Jums paziņo lēmumu par kriminālvajāšanas sākšanu. Tajā iekļauj sīku izklāstu par nodarījumu, kurā jūs apsūdz, tā juridisko pamatojumu un cēloņus. Jums ir tiesības 3 dienu laikā apstrīdēt šo lēmumu, un prokurors pēc tam izskata jūsu iebildumus un pieņem lēmumu.

Jums vai jūsu aizstāvības advokātam tiek sniegta informācija par izmeklēšanas darbībās un jums ir tiesības tajās piedalīties ar aizstāvības advokāta starpniecību, lai noplatinātu lieciniekus un iesniegtu pierādījumus. Izmeklēšanas gaitā jums un jūsu aizstāvības advokātam var būt liegta pieeja lietas materiāliem, ja tam ir attaisnojoši iemesli.

Vai man tiek nodrošināti tulka pakalpojumi, ja neprotu valodu?

Izpētes laikā, ja neprotat čehu valodu, jums tiek nodrošināts tulks vai nu valodā, kuru protat, vai arī jūsu dzimtajā valodā.

Tāpat tulka pakalpojumus jums nodrošina izmeklēšanas procesā. Jūs varat piedalīties šajā stadijā ar policijas atļauju un pēc vēlēšanās uzdot jautājumus.

Pēc jūsu pieprasījuma tiek rakstveidā pārtulkots lēmums par kriminālvajāšanas sākšanu, lēmums par apcietināšanu vai lēmums par kriminālvajāšanas nosacītu pārtraukšanu.

Kad es drīkstu konsultēties ar advokātu?

To var darīt jebkurā laikā, turklāt jums ir tiesības uz konsultāciju konfidencialitāti. Pēc advokāta pieprasījuma tiek nodrošināti tulka pakalpojumi. Jums ir iespēja personīgi izraudzīties advokātu (sk. [1. faktu lapu](#)).

Vai man pieprasīs sniegt informāciju un vai man tā ir jāsniedz?

Jums ir tiesības gan izteikties par konkrēto lietu, gan arī klusēt.

Vai drīkstu izteikt iebildumus pret izmeklēšanā iesaistītu policijas amatpersonu, prokuroru vai tiesnesi?

Jūs drīkstat izteikt iebildumus pret policijas amatpersonu, prokuroru, protokolētāju, probācijas dienesta darbinieku, tiesas sekretāru, tiesas ekspertu, tulku un tiesnesi, ja uzskatāt, ka tie nespēj būt objektīvi, t. i., viņiem ir personīgo interešu konflikts jūsu lietā vai saistībā ar kādu no iesaistītajām personām vai pārstāvjiem, kā rezultātā viņi nespēj pieņemt objektīvus un taisnīgus lēmumus.

Runājot vispārīgi, personu uzskata par neobjektīvu arī tad, ja tā ir bijusi saistīta ar konkrēto procesu, tikai citā procesuālā uzdevumā. Piemēram, tiesnesis, kurš sagatavošanās procesā pieņēmis lēmumu par apcietinājumu, izdevis orderi par tālruņa sarunu noklausīšanos u. c., nedrīkst arī pasludināt spriedumu par apsūdzētā vainu un noteikt sodu.

Jūsu pretenziju par neobjektivitāti vispirms izskata tā persona, pret kuru jums ir iebildumi.

Ja jūs neapmierina šīs personas lēmums, jūs drīkstat par to 3 dienu laikā iesniegt sūdzību, kuru izskata augstākstāvoša amatpersona. Kriminālprocesā nedrīkst piemērot tās personas procesuālos lēmumus, kuras objektivitāte ir apstrīdēta.

Kas notiek, ja mani izteikumi var kaitēt manai lietai?

Viss jūsu teiktais var kalpot gan par labu jums, gan pret jums. Šajā procesa stadijā jūsu sniegto liecību var izmantot kā pierādījumu.

Vai drīkstu sazināties ar ģimenes locekli vai draugu?

Policija pieņem lēmumu par to, vai izmeklēšanas, aizturēšanas un apcietinājuma laikā drīkstat sazināties ar ģimenes locekļiem vai draugiem. Ja atrodaties apcietinājumā, jums ir tiesības sūtīt vēstules (apcietināto personu vēstuļu saturu pārskata Čehijas Republikas Cietumu dienests, lai nepieļautu liecinieku ietekmēšanu, kā arī prokurors, kuram ir tiesības tās cenzēt).

Atrodoties cietumā, jums ir tiesības reizi divās nedēļās satikties ar apmeklētājiem, taču, ja esat apcietināts, jo pastāv iespēja, ka jūs varētu ietekmēt lieciniekus, šādas tikšanās notiks kādas trešās personas klātbūtnē.

Vai drīkstu konsultēties ar ārstu, ja vajadzīgs?

Ja atrodaties apcietinājumā, jums ir pieejams cietuma ārsts, kura pienākums ir nodrošināt jums pienācīgu medicīnisko aprūpi. Ja esat pakļauts izpētei vai aizturēts, skatiet informāciju [#Podstránka_1šeit](#)

Vai drīkstu sazināties ar vēstniecību, ja esmu citas valsts pilsonis?

Jā, jebkurā procesa stadijā. Tikšanās ar vēstniecības pārstāvi notiek konfidenciali. Tiesa ar jūsu piekrišanu informē vēstniecību par to, ka jūs atrodaties apcietinājumā.

Es dzīvoju citā valstī. Vai man ir jāpiedalās izmeklēšanā?

Jums tas nav jādara, ja izpēte par jums jau ir notikusi un nevēlaties piedalīties izmeklēšanā. Ja ir aizdomas par jūsu bēgšanu, jūs patur apcietinājumā vai arī atbrīvo pret rakstisku apliecinājumu, ka pēc uzaicinājuma saņemšanas apņematies ierasties.

Vai mani drīkst nosūtīt atpakaļ uz mītnes valsti?

Jā, šāda rīcība ir pieļaujama saskaņā ar nosacījumiem par jūsu izdošanu vai nodošanu kriminālvajāšanai citai valstij vai arī soda izciešanai citā valstī, ja vien to pieļauj tiesību akti.

Vai izmeklēšanas laikā drīkstu izceļot no valsts?

Jā, tomēr jums ir jānorāda derīga pasta adrese vai kā citādi jānodrošina saziņa ar iestādēm, kuras atbild par kriminālprocesu. Pretējā gadījumā jūs var atbrīvot un paturēt apcietinājumā.

Vai no manis pieprasīs pirkstu nospiedumus, DNS paraugus (piemēram, matus, siekalas u.c.) vai ķermeņa šķidrumu paraugus? Vai mani drīkst pārmeklēt?

Vajadzības gadījumā to drīkst darīt. Jums ir pienākums pakļauties šāda veida prasībai.

Vai drīkst pārmeklēt manu mājokli, uzņēmuma telpas, automobili vai citus īpašumus?

Mājokli drīkst pārmeklēt saskaņā ar tiesneša izdotu orderi. Citas telpas drīkst pārmeklēt ar prokurora vai policijas izdotu orderi.

Vai pirms tiesas procesa drīkstu atzīt savu vainu visās apsūdzībās vai dažās no tām?

Jā, policijas veiktās izpētes laikā.

Vai pirms tiesvedības sākšanas drīkst mainīt apsūdzību?

Nē, mainīt drīkst tikai apsūdzības juridisko formulējumu. Lai jūs apsūdzētu citos nodarījumos, jāizdod jauns lēmums par kriminālvajāšanas sākšanu.

Vai mani drīkst apsūdzēt nodarījumā, par kuru mani jau reiz apsūdzēja kādā citā dalībvalstī?

Jā, izņemot gadījumu, ja citā dalībvalstī jūsu kriminālvajāšana noslēdzās ar tiesas spriedumu, to pārtrauca, kriminālvajāšanu izbeidza ar vienošanos vai izlīgumu, vai arī lietu nodeva pārskatīšanai kā pārkāpumu, nevis noziedzīgu nodarījumu.

Vai man sniegs informāciju par personām, kuras liecinājušas pret mani?

Liecinieku identitāte un to sniegto liecību saturs ir pieejami lietas materiālos, turklāt jums vai jūsu aizstāvības advokātam ir iespēja uzzināt šādu informāciju, personīgi piedaloties liecinieku nopratināšanā. Jums neatklāj slepenu liecinieku identitāti.

Vai man sniegs informāciju par citiem pierādījumiem pret mani?

Jā, tiklīdz jums un jūsu aizstāvības advokātam ir tiesības izskatīt lietas materiālus.

Vai tiek pieprasīta informācija par manu sodāmību?

Jā.

Apcietinājums (3)

Vai mani paturēs apcietinājumā vai atbrīvos?

Apcietināt drīkst tikai personu, kura ir apsūdzēta noziedzīgā nodarījumā.

Ja 48 stundu laikā no apcietināšanas brīža vai 24 stundu laikā no aizturēšanas brīža tiesā ir iesniegta prasība par jūsu apcietināšanu, tiesa pieņem lēmumu par to, vai jūs jāpatur apcietinājumā vai ne.

Jūs var apcietināt uz šāda pamata:

- ja rodas aizdomas par jūsu izvairīšanos no kriminālvajāšanas vai soda izciešanas (apcietināšana pret bēgšanu);
- ja rodas aizdomas, ka kavēsiet izmeklēšanas norisi, piemēram, ietekmējot lieciniekus (apcietināšana nolūkā novērst slepenu vienošanos);

- ja rodas aizdomas, ka pabeigsiet iesākto noziedzīgo nodarījumu vai izdarīsit jaunu (apcietināšana profilaktiskos nolūkos).

Ja nav pamata jūs apcietināt vai šādi pamatojumi zaudējuši spēku, prokurors pieņem lēmumu par jūsu atbrīvošanu.

Tāpat jūs ir jāatbrīvo no apcietinājuma, kad beidzies likumā noteiktais termiņš. Apcietināšana nolūkā novērst slepenu vienošanos var ilgt 3 mēnešus. Kad jūs apcietina pret bēgšanu vai profilaktiskos nolūkos, noteiktais termiņš ir viens gads gadījumā, ja jums var piespriest ne vairāk kā 5 gadus ilgu sodu, ilgāka iespējamā soda gadījumā termiņš ir divi gadi, trīs gadi īpaši smagu noziegumu gadījumā un četri gadi tādu noziegumu gadījumā, par kuriem var piespriest ārkārtēju sodu.

Tomēr sagatavošanās procesā drīkst piemērot tikai vienu trešdaļu šā termiņa, bet atlikušās divas trešdaļas izmanto tiesas procesā.

Jūsu apcietinājuma pamatojumu regulāri izvērtē. Tomēr prokuroram ir jāpieņem jauns lēmums pēc trīs apcietinājumā pavadītiem mēnešiem, kā arī 30 dienas pēc apsūdzības uzrādīšanas, kā arī ik pēc trīs mēnešiem kopš brīža, kad stājies spēkā kārtējais lēmums.

Kādā veidā mani var atbrīvot no apcietinājuma?

Jums vienmēr ir tiesības pieprasīt atbrīvošanu pēc 14 dienām, kad stājies spēkā kārtējais lēmums par apcietinājumu. Tomēr, ja pieprasījumā varat uzrādīt citu pamatojumu atbrīvošanai, jūs to drīkstat iesniegt jebkurā laikā.

Jums ir tiesības pieprasīt, lai apcietināšanu pret bēgšanu vai profilaktiskos nolūkos aizstātu ar:

- rakstisku apliecinājumu, ka izturēsieties likumpaklausīgi un ieradīsieties tiesā pēc uzaicinājuma;
- tiesas noteiktu finansiālu nodrošinājumu (drošības naudu);
- probācijas dienesta pārstāvja uzraudzību;
- ieinteresētas pilsoņu biedrības vai citas uzticamas personas sniegtu garantiju.

Tiesību aktos noteikts, ka dažu noziedzīgu nodarījumu gadījumā apcietināšanu profilaktiskos nolūkos nedrīkst aizstāt ar finansiālu nodrošinājumu. Drošības naudu drīkst iemaksāt arī kāda cita persona.

Sagatavošanās procesa lēmums - apsūdzība (4)

Kāds ir šīs stadijas mērķis?

Ar šo stadiju noslēdzas krimināllietas izmeklēšana, un prokurors lemj par turpmāko procesu:

- iesniegt lietu citai iestādei;
- izbeigt kriminālvajāšanu;
- nosacīti izbeigt kriminālvajāšanu;
- piekrist mierizlīgumam;
- izvirzīt tiesā apsūdzību pret jums.

Kādu informāciju man sniegs par darba gaitu?

Jūs informēs par prokurora lēmumu vai apsūdzību. Jums ir tiesības iesniegt šādas pretenzijas:

- par lietas ierosināšanu pret jums;
- par kriminālvajāšanas pārtraukšanu;
- par kriminālvajāšanas nosacītu pārtraukšanu;
- par mierizlīgumu.

Augstākstāvošs prokurors izskata jūsu pretenziju un pieņem lēmumu.

Vai man tiek nodrošināti tulka pakalpojumi, ja neprotu čehu valodu?

Sk. iedaļu [Kriminālvajāšanas sākšana — izmeklēšana \(2\)](#).

Kad es drīkstu konsultēties ar advokātu?

Sk. iedaļu [#Podstránka_2Kriminālvajāšanas sākšana — izmeklēšana \(2\)](#).

Vai mani paturēs apcietinājumā vai atbrīvos?

Ja ir pamats jūs turēt apcietinājumā un nav beidzies likumā noteiktais termiņš, apcietinājuma ilgums netiek mainīts, izvirzot apsūdzību.

Vai pirms tiesas procesa drīkst mainīt apsūdzību?

Šajā stadijā apsūdzības un prokurora lēmuma pamatā jābūt tikai tiem faktiem, kuri izmantoti apsūdzības izvirzīšanai. Tomēr prokurors pēc vajadzības drīkst mainīt juridisko formulējumu.

Vai mani var atzīt par vainīgu un noteikt sodu bez tiesas procesa?

Maznozīmīgākos gadījumos tiesnesis drīkst pieņemt lēmumu krimināllietā bez tiesas procesa, pasludinot jūsu vainu un piespriesto sodu.

Lēmums krimināllietā var būt šāds:

- nosacīta brīvības atņemšana vai mājas arests uz 1 gadu;
- sabiedriskie darbi;
- noteiktas rīcības aizliegums uz 5 gadiem;
- finansiāls sods;
- uzturēšanās aizliegums uz 5 gadiem;
- izraidīšana no valsts uz 5 gadiem;
- tamlīdzīgs sods.

Ja jūs neapstrīdat lēmumu 8 dienu laikā no tā saņemšanas brīža, tas stājas spēkā un ir izpildāms. Ja jūs minētajā termiņā apstrīdat lēmumu vai to nevar piegādāt, tiks uzsākts tiesas process. Sk. [3. faktu lapu](#).

Vai man sniegs informāciju par pierādījumiem pret mani?

Apsūdzībā ir iekļauti pierādījumi, kurus prokurors izmantos tiesas procesā. Lietas materiālos var atrasties vēl citi pierādījumi vai arī tie var parādīties lietas izskatīšanas laikā.

Vai tiek pieprasīta informācija par manu sodāmību?

Minētais ziņojums jau ir pievienots lietai.

Saīsināts sagatavošanās process (5)

Kāds ir šīs stadijas mērķis?

Saīsināto procesu var izmantot, ja aizdomās turētais ir pieķerts noziedzīga nodarījuma izdarīšanas brīdī un viņam par to var piespriest ne vairāk kā 3 gadus ilgu brīvības atņemšanu, vai arī gadījumā, ja tiesas process paredzams tuvāko 2 nedēļu laikā.

Šāda procesa gadījumā policija nesāk kriminālvajāšanu, bet informē personu, ka to tur aizdomās par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu. Ja saīsinātais sagatavošanās process tiek pabeigts divu nedēļu laikā, prokuroram ir tiesības iesniegt tiesā prasību par vainīgā sodīšanu.

Kādu informāciju man sniegs par darba gaitu?

Jūs informē par noziedzīgu nodarījumu, par kura izdarīšanu jūs tur aizdomās, ne vēlāk kā līdz brīdim, kad tiek sākta izpēte. Tāpat jums tiek izklāstītas jūsu tiesības.

Vai man tiek nodrošināti tulka pakalpojumi, ja neprotu valodu?

Jā, jums tiek nodrošināts tulks vai nu valodā, kuru protat, vai arī jūsu dzimtajā valodā. Rakstisks tulkojums tiks nodrošināts prasībai par soda piemērošanu.

Kad es drīkstu konsultēties ar advokātu?

Jebkurā laikā, ja jums ir advokāts. Ja pēc izpētes jūs patur apcietinājumā un jums nav sava advokāta, tiesa jums to iecel.

Vai man pieprasa sniegt informāciju, un vai man tā ir jāsniedz?

Sk. iedaļu [Kriminālvajāšanas sākšana — izmeklēšana \(2\)](#).

Kas notiek, ja mani izteikumi var kaitēt manai lietai?

Jūs varat pasliktināt savas izredzes, un tiesa jūs var pasludināt par vainīgu.

Vai drīkstu sazināties ar ģimenes locekli vai draugu? Vai drīkstu konsultēties ar ārstu, ja vajadzīgs?

Sk. iedaļu [Kriminālvajāšanas sākšana — izmeklēšana \(2\)](#).

Vai drīkstu sazināties ar vēstniecību, ja esmu citas valsts pilsonis?

Sk. iedaļu [Kriminālvajāšanas sākšana — izmeklēšana \(2\)](#).

Vai man ir jāpiedalās izmeklēšanā, ja esmu citas valsts iedzīvotājs?

Jums tas nav jādara, ja jūs atbrīvo. Tomēr ieteicams sazināties ar iestādēm, kuras atbild par kriminālprocesu, un norādīt tām derīgu pasta adresi, lai jūsu prombūtnē nerastos aizdomas par bēgšanu, par kuru varat saņemt sodu.

Vai mani drīkst nosūtīt atpakaļ uz mītnes valsti?

Jā, ja ar tiesas spriedumu jums kā sods paredzēta izraidīšana.

Vai mani paturēs apcietinājumā vai atbrīvos?

Jūs apcietina tikai tad, ja tam ir pamatojums. Sk. iedaļu [Pirmstiesas apcietinājums \(3\)](#).

Vai no manis pieprasīs pirkstu nospiedumus, DNS paraugus (piemēram, matus, siekalas u.c.) vai ķermeņa šķidrumu paraugus? Vai drīkst izmeklēt manu ķermeni? Vai drīkst pārmeklēt manu mājokli, uzņēmuma telpas, automobili vai citus īpašumus?

Sk. iedaļu [#Podstránka_2Kriminālvajāšanas sākšana — izmeklēšana \(2\)](#).

Vai pirms tiesas procesa drīkstu atzīt savu vainu visās apsūdzībās vai dažās no tām?

Jā, kad esat pakļauti sākotnējai izpētei, vai saīsinātajā procesā, kad tiesa uzklausa jūsu liecību.

Vai pirms tiesas procesa drīkst mainīt apsūdzību?

Apsūdzībai nedrīkst pievienot jaunus faktus, bet juridisko formulējumu drīkst mainīt.

Vai mani drīkst apsūdzēt pārkāpumā, kurā mani jau reiz apsūdzēja kādā citā dalībvalstī?

Sk. iedaļu [Kriminālvajāšanas sākšana — izmeklēšana \(2\)](#).[#Podstránka_2](#)

Vai man sniedz informāciju par personām, kuras liecinājušas pret mani? Vai man sniedz informāciju par citiem pierādījumiem pret mani?

Jā, šādu informāciju varat iegūt, kad jums ļauj piekļūt lietas materiāliem (parasti saīsinātā procesa laikā) vai arī izpētes procesā, ja jūs tajā piedalāties.

Vai tiek pieprasīta informācija par manu sodāmību?

Jā.

Saites

[Kriminālprocesa kodekss](#)

[Tieslietu ministrija](#)

[Juridiskā informācija visiem](#)

[Kriminālkodekss](#)

[Likums Nr. 273/2008 par Čehijas Republikas policiju](#)

[1963. gada 24. aprīļa Vīnes konvencija par diplomātiskajām attiecībām](#)

[Likums Nr. 101/2000 par sadarbību personas datu aizsardzībā](#)

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir

atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Dalībvalstis, kas ir atbildīgas par nacionālā satura lapu pārvaldību, atjaunina daļu šīs tīmekļa vietnes satura, ņemot vērā Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības. Ja vietnē ir saturs, kurā vēl nav atspoguļota Apvienotās Karalistes izstāšanās, tas ir bez nolūka un tiks labots.

Lapa atjaunināta: 03/07/2019

3. Manas tiesības tiesas procesā

Šajā fakto lapā izklāstītas jūsu tiesības tiesas procesā.

Pamattiesības

Kriminālprocesā jums ir šādas tiesības:

- sagaidīt, lai iestādes, kuras atbild par kriminālprocesu, paveiktu darbu pēc iespējas ātrāk un pilnībā ievērotu jūsu tiesības un pamatbrīvības;
- pieprasīt, lai iestādes, kuras atbild par kriminālprocesu, rīkotos tā, lai nevarētu pamatoti apšaubīt faktus, kuriem ir būtiska nozīme pareiza sprieduma pieņemšanā. Tām vienlīdz rūpīgi jāizvērtē pierādījumi gan par labu jums, gan pret jums;
- saņemt no iestādēm, kuras atbild par kriminālprocesu, informāciju par savām tiesībām un gūt iespēju šīs tiesības pilnībā izmantot;
- izteikt viedokli par visām apsūdzībām, kas vērstas pret jums, un to pamatā esošajiem pierādījumiem;
- atteikties sniegt liecību;
- izskatīt lietas materiālus, saņemt izrakstus un veikt piezīmes, kā arī izgatavot kopijas par personīgajiem līdzekļiem;
- piedalīties lietas apspriešanā tiesas procesā un apelācijas tiesas atklātajās sēdēs;
- sniegt noslēguma paziņojumu tiesas procesā un apelācijas tiesas atklātajā sēdē, kā arī tiesības iesniegt galīgo petīciju;
- savai aizstāvībai iepazīstināt ar apstākļiem un pierādījumiem;
- iesniegt petīcijas (par pierādījumu un lēmumu pieņemšanas metožu pārbaudi) un pieteikumus;
- izmantot tiesiskās aizsardzības līdzekļus (parastos — sūdzību; pārsūdzību, iebildumus un ārpuskārtas petīciju par tiesvedības atjaunošanu; sūdzību par tiesību pārkāpumiem; pārsūdzību);
- izraudzīties aizstāvības advokātu (gadījumā, ja to neizraugāties, advokātu var izraudzīties kāds no ģimenes locekļiem vai cita iesaistītā persona) un saņemt viņa konsultācijas pat tajos darbības posmos, kurus vienpersoniski risina iestāde, kura atbild par kriminālprocesu;
- runāt privāti ar savu aizstāvības advokātu, ja atrodaties pirmstiesas apcietinājumā vai izciešat piespriesto cietumsodu;
- pieprasīt nopratināšanu sava aizstāvības advokāta klātbūtnē un viņa piedalīšanos pārējos sagatavošanas procesa posmos;
- sazināties ar iestādēm, kuras atbild par kriminālprocesu, savā dzimtajā valodā vai jebkurā citā valodā, kuru protat, ja apliecināt, ka neprotat čehu valodu.

Tiesas process

Iepriekšējās apspriedes par apsūdzību

Ja ir izvirzīta apsūdzība, to izskata galvenais tiesnesis un nolemj, vai ir jāveic iepriekšējās apspriedes. Pretējā gadījumā var uzreiz sākt tiesas procesu.

Pabeidzot iepriekšējās apspriedes par apsūdzību, tiesa var pieņemt šādu lēmumu:

- nodot lietu jautājuma par jurisdikciju izskatīšanai;
- nodot lietu izskatīšanai citai iestādei (piemēram, ja nav noticis noziedzīgs nodarījums, bet gan pārkāpums);
- izbeigt kriminālvajāšanu;
- apturēt kriminālvajāšanu;
- nodot lietu atpakaļ prokuroram papildu izmeklēšanai;

- nosacīti apturēt kriminālvajāšanu vai apstiprināt mierizlīgumu.

Kur notiek tiesas process?

Pirmās instances tiesas process notiek apgabala vai reģionālajā tiesā atkarībā no tā, cik smags ir noziedzīgs nodarījums, turklāt jurisdikciju nosaka pēc vietas, kurā noticis noziedzīgs nodarījums, kur dzīvo apsūdzētais vai kurā tika atklāts noziedzīgs nodarījums.

Vai tiesas process ir atklāts?

Jā, tiesas process notiek atklāti. Tomēr dažos gadījumos sabiedrība tajā nedrīkst piedalīties.

Kas pieņem spriedumu lietā?

Lietu izskata vai nu tiesneši koleģiāli, vai viens tiesnesis.

Vai drīkst izteikt iebildumus tiesnesim?

Jā, sk. [2. faktu lapu](#).

Vai tiesas procesa laikā drīkst mainīt apsūdzību?

Tiesas procesa mērķis ir pieņemt spriedumu vienīgi par apsūdzībā uzrādīto rīcību. Tomēr, ja kļūst zināms, ka jūs esat veikuši citus noziedzīgus nodarījumus, laikā, kad notiek iepriekšējās apsūdzības par apsūdzību, vai tiesas procesa noslēgumā var nolemt, ka šī lieta ir jānosūta atpakaļ prokuroram papildu izmeklēšanai.

Pārskatītajā apsūdzībā būs iekļautas jaunās apsūdzības. Tiesa var pieņemt lēmumu par to, vai rīcībai, par kuru ierosināts tiesas process, ir jāizvirza mērenāka vai stingrāka apsūdzība, nekā to ir noteicis prokurors.

Kas notiek, ja tiesas procesā es atzīstu savu vainu visās apsūdzībās vai dažās no tām?

Ja jūs atzīstat savu vainu, tiesa tik un tā pārbauda un izvērtē to cilvēku sniegtos pierādījumus, kuri liecina jums par labu.

Kādas tiesības man ir tiesas procesā?

Skatiet šīs faktu lapas sākumā iedaļu par [pamattiesībām](#). Noteiktās procesuālās situācijās pastāv virkne citu īpašu tiesību.

Vai man ir jāpiedalās tiesas procesā? Vai tas var notikt bez manas klātbūtnes?

Tiesas process var notikt bez jūsu klātbūtnes, izņemot gadījumu, ja:

- atrodaties pirmstiesas apcietinājumā;
- cietumā izciešat piespriesto sodu;
- lieta attiecas uz noziegumu, par kuru jums var piespriest vairāk nekā 5 gadu ilgu cietumsodu. Tomēr pat šajos gadījumos jums nav jāpiedalās tiesas procesā, ja pieprasāt tiesai to veikt bez jūsu klātbūtnes.

Gadījumā, ja ir obligāti jānodrošina aizstāvība (sk. [1. faktu lapu](#)), tiesas process var notikt tikai tad, ja tajā piedalās aizstāvības advokāts.

Ja dzīvoju citā dalībvalstī, vai varu piedalīties ar videokonferences starpniecību?

Šādā veidā nav iespējams piedalīties tiesas procesā.

Vai man jāpiedalās visā tiesas procesā?

Jums jāpiedalās visā tiesas procesā, tomēr procedūrās, kas notiek ārpus tiesas procesa, jūsu klātbūtne nav obligāta, tomēr jums vai jūsu advokātam ir tiesības tajās piedalīties, ja jūs to vēlaties.

Vai man ir tiesības uz tulku, ja neprotu valodu?

Jā, skatiet šīs faktu lapas sākumā iedaļu par [pamattiesībām](#).

Vai man ir jāizraugās advokāts? Vai man tiks nodrošināts advokāts? Vai varu mainīt advokātus?

Kriminālprocesa kodeksā noteikts, kuros gadījumos obligāti jānodrošina aizstāvība. Sk. [1. faktu lapu](#).

Vai drīkst izteikties tiesas procesā? Vai man tas ir obligāti jādara?

Tiesas procesā jums ir tiesības uz aizstāvību — jūs varat personīgi sevi aizstāvēt vai uzticēt to aizstāvības advokātam. Visā procesa gaitā tiesa ļauj jums vai jūsu aizstāvības advokātam izteikt viedokli par jebkuru īstenoto procesuālo darbību. Jums nav obligāti jāizmanto tiesības uz aizstāvību, un jūs drīkstat atteikties sniegt liecību.

Kādas ir sekas nepatiesai liecībai tiesas procesā?

Apsūdzētajam nav obligāti jāsniedz tiesā patiesa liecība. Tomēr, ja jūs tišām izklāstāt nepatiesus faktus, lai panāktu kādas citas personas kriminālvajāšanu, jūs vēlāk var apsūdzēt apmelošanā.

Kādas ir manas tiesības attiecībā uz pierādījumiem pret mani?

Jums ir tiesības izteikt viedokli par pierādījumiem un iesniegt papildu pierādījumus vai arī tādus pierādījumus, kas pamato jūsu aizstāvību.

Sniedzot noslēguma paziņojumu, jums ir iespēja izteikt viedokli par pierādījumiem pēc tam, kad tie ir izskatīti tiesas procesā.

Kādus pierādījumus drīkstu sniegt savā labā un ar kādiem nosacījumiem?

Jūs drīkstat sniegt ne tikai liecību, bet arī ierosināt iegūt pierādījumus, kas mazina jūsu vainu vai apliecina, ka neesat vainīgs, tostarp, piemēram, liecinieku liecības, pierādījumu apstrīdēšanu, liecinieku identificēšanu, nozieguma ainas atveidošanu, ekspertu uzklausišanu, rakstveida pierādījumus, kratīšanu u.c.

Jums ir tiesības pieprasīt, lai tiesa izskata šādus pierādījumus. Tiesa, savukārt, pieņem lēmumu, to darīt vai ne. Tiklīdz galvenais tiesnesis paziņo, ka visi vajadzīgie pierādījumi tiesas procesā ir iegūti, vairs nevar iesniegt jaunus pierādījumus.

Vai drīkstu izmantot privātdetektīva pakalpojumus pierādījumu iegūšanai?

Jā, jūs varat izmantot privātdetektīva pakalpojumus, taču viņam jārikojas saskaņā ar tiesību aktiem, lai iegūtos pierādījumus varētu izmantot tiesas procesā. Privātdetektīvam nav atļauts ietekmēt lieciniekus.

Vai drīkstu lūgt lieciniekiem runāt manā labā?

Jūs varat ierosināt, lai tiesa uzklausa kādu noteiktu personu, ja uzskatāt, ka tās liecība var palīdzēt jūsu lietā. Tomēr jūs nedrīkstat ietekmēt lieciniekus.

Vai tiek ņemtas vērā ziņas par manu sodāmību?

Piespriežot sodu, var tikt ņemta vērā jūsu sodāmība gadījumā, ja tā vēl nav dzēsta.

Kāds ir tiesas procesa noslēgums?

Tiesas procesa noslēgums var būt šāds:

- lietu var nodot atpakaļ prokuroram papildu izmeklēšanai;
- ja nav noticis noziedzīgs nodarījums, bet gan cita veida pārkāpums, lietu var nodot izskatīšanai citām iestādēm. Kriminālvajāšanu var izbeigt;
- kriminālvajāšanu var nosacīti izbeigt vai arī var apstiprināt mierizlīgumu;
- tiesa var pieņemt spriedumu par apsūdzētā vainu vai attaisnot apsūdzēto.

Spriedumi — cietušā tiesības

Kādu sodu man var piespriest?

Ja izdarīts noziedzīgs nodarījums, saskaņā ar Kriminālkodeksu jums var piespriest šādu sodu:

- brīvības atņemšanu, kas var būt bez nosacījumiem, nosacīta vai nosacīta ar uzraudzību, ja vien tiesību akti īpašos gadījumos neparedz ko citu. Jums var piespriest arī ārkārtas sodu — vai nu 20–30 gadu ilgu brīvības atņemšanu, vai arī mūža ieslodzījumu;
- mājas arestu;
- sabiedriskos darbus;
- mantas konfiskāciju;
- naudas sodu;

- kādas lietas vai cita īpašuma konfiskāciju;
- noteiktas rīcības aizliegumu;
- uzturēšanās aizliegumu;
- aizliegumu ierasties sporta, kultūras un citos sabiedriskos pasākumos;
- goda nosaukumu vai apbalvojumu zaudēšanu;
- militāras pakāpes zaudēšanu;
- izraidīšanu no valsts.

Kāda ir cietušā (personas, kurai nodarīts kaitējums) loma tiesas procesā?

Cietušajam jeb personai, kurai noziedzīga nodarījuma rezultātā ir nodarīts materiāls, morāls vai cita veida kaitējums, ir tiesības:

- uz pilnvarotā pārstāvību; gadījumā, ja cietušais apliecina, ka tam nav pietiekamu finanšu līdzekļu, viņš var saņemt bezmaksas juridisko palīdzību no advokāta;
- iesniegt petīcijas par turpmāku pierādījumu iegūšanu;
- izskatīt lietas materiālus;
- piedalīties tiesas procesā un apelācijas tiesas atklātā sēdē;
- pirms tiesas procesa noslēguma izteikt viedokli par lietu;
- pieprasīt, lai tiesa no apsūdzētā piedzen kompensāciju, ja saskaņā ar tiesību aktiem cietušajam ir tiesības uz kompensāciju par nodarīto kaitējumu un apsūdzētais ir atzīts par vainīgu. Pieteikumu jāiesniedz ne vēlāk kā līdz brīdim, kad tiesas procesā sāk izskatīt pierādījumus;
- ja cietušajam draud briesmas gadījumā, ja apsūdzētais vai notiesātais tiek atbrīvots, cietušajam ir tiesības pieprasīt savlaicīgi saņemt informāciju par to, ka apsūdzētais ir atbrīvots vai izbēdzis, kā arī par citiem līdzīgiem apstākļiem.

Saites

[Tieslietu ministrija](#)

[Krimināllikums plašai sabiedrībai](#)

[Palīdzība noziegumos cietušajiem](#)

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešanas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Dalībvalstis, kas ir atbildīgas par nacionālā satura lapu pārvaldību, atjaunina daļu šīs tīmekļa vietnes satura, ņemot vērā Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības. Ja vietnē ir saturs, kurā vēl nav atspoguļota Apvienotās Karalistes izstāšanās, tas ir bez nolūka un tiks labots.

Lapa atjaunināta: 03/07/2019

4. Manas tiesības pēc tiesas sprieduma pieņemšanas

ai drīkstu pārsūdzēt spriedumu?

Jā, jūs drīkstat pārsūdzēt spriedumu lietā, ja attiecībā uz jums ir izdarīts kļūdaini konstatējumi. Drīkst pārsūdzēt spriedumu par jūsu vainas atzīšanu, piespriesto soda mēru un/vai piespriežot kompensāciju, kā arī var pārsūdzēt visus pirmās instances tiesas konstatējumus. Pārsūdzība jāiesniedz šādi:

- rakstiski;
- tajā tiesā, kura pieņēma spriedumu;
- 8 dienu laikā kopš brīža, kad ir saņemts paziņojums par spriedumu (ja tas nosūtīts gan jums, gan jūsu aizstāvības advokātam, šo termiņu nosaka pēc vēlākā saņemšanas datuma).

Pārsūdzībā skaidri jānorāda, kurus sprieduma aspektus jūs pārsūdzat, kā arī jāprecizē kļūdas spriedumā un/vai agrākos procesos. Pārsūdzot var arī nenorādīt konkrētu pamatojumu, bet šajā gadījumā jums jāiesniedz pieprasījums pirmās instances tiesas galvenajam tiesnesim, lūdzot viņu pagarināt termiņu, kurā iesniegt pamatojumu.

Kādos gadījumos drīkst iesniegt pārsūdzību?

Jūs drīkstat iesniegt pārsūdzību par to, ka spriedumā attiecībā uz jums ir izdarīti kļūdaini konstatējumi vai ka spriedumā nav iekļauti konkrēti konstatējumi. Tāpat pārsūdzību var pamatot ar jauniem faktiem un pierādījumiem.

Kas notiek, ja iesniedzu pārsūdzību?

Spriedums nestājas spēkā un/vai tas nav jāizpilda līdz brīdim, kamēr tiesa, kas izskata pārsūdzību, nav pieņēmusi lēmumu. Ja atrodaties apcietinājumā, jūs neatbrīvos, pamatojoties tikai uz iesniegto apelācijas sūdzību.

Kā notiek pārsūdzības izskatīšana?

Pirmās instances tiesa izskata jūsu sūdzību un pārbauda, vai tajā ir iekļauta visa vajadzīgā informācija. Ja ziņas ir nepilnīgas, tiesa pieprasa jums un jūsu aizstāvības advokātam izlabot šīs kļūdas 5 dienu laikā (vai 8 dienu laikā, ja jums nav aizstāvības advokāta un galvenais tiesnesis jums nepastarpināti sniedz norādījumus).

Pārējās lietā iesaistītās personas saņem pārsūdzības un pamatojuma kopiju, un tiesa, kas izskata pārsūdzību, tiek iepazīstināta ar visiem lietas materiāliem.

Augstākā reģionālā tiesa izskata pārsūdzības pret apgabaltiesu pieņemtajiem spriedumiem, turpretī Augstākā tiesa izskata pārsūdzētos reģionālo tiesu spriedumus.

Sākot pārsūdzības procesu, tiesai tiek izklāstīta apstrīdētā sprieduma būtība un iesniegts lietas pārskats.

Pēc tam jūs iesniedzat sūdzību un to pamatojat. Ja tiesas procesā nav ne jūsu, ne jūsu aizstāvības advokāta, tad to veic galvenais tiesnesis.

Pēc tam vārds tiek dots prokuroram un visām personām, kuras var tieši ietekmēt spriedums pārsūdzības lietā.

Tiklīdz visas petīcijas ir iesniegtas, tiesa izskata visus pierādījumus, kas nepieciešami, lai pieņemtu spriedumu par pārsūdzību, ja vien pierādījumu izskatīšanai nav jāvelta pārmērīgas pūles, kas divkārtšā apmērā pārsniedz pirmās instances tiesas darbu.

Tiesa, kas izskata pārsūdzību, drīkst:

- noraidīt pārsūdzību (ja tā nav pamatota vai ir nokavēta, ja to iesniedz persona, kam nav tiesību to iesniegt, kā arī citu iemeslu dēļ), ko vienmēr izdara atklātā tiesas sēdē;
- noraidīt pārsūdzību (ja tā pēc būtības neatbilst pārsūdzībai izvirzāmajām prasībām);
- pārtraukt kriminālvajāšanu;
- atcelt apstrīdēto spriedumu vai tā daļu un
- pieņemt lēmumu par lietas nodošanu jautājuma izskatīšanai par tiesas jurisdikciju;
- nodot lietas izskatīšanu citai iestādei;
- izbeigt kriminālvajāšanu (ja pirmās instances tiesas pienākums bija to izbeigt);
- pārtraukt kriminālvajāšanu (ja pirmās instances tiesas pienākums bija to pārtraukt).

Tāpat apstrīdēto spriedumu drīkst atcelt gadījumā, ja procesā konstatētas būtiskas kļūdas:

- kļūdainš spriedums (neviennozīmīgi, nepilnīgi fakti lietā);
- šaubas par lietas faktu precizitāti vai vajadzība vēlreiz gūt pierādījumus;
- Kriminālkodeksa noteikumu pārkāpums;
- piespriestā soda neatbilstība;
- nepareizš lēmums par cietušā tiesībām.

Pēc sprieduma atcelšanas apelācijas tiesai ir šādas rīcības iespējas:

- nosūtīt lietu atpakaļ pirmās instances tiesai;
- atklātā tiesas sēdē pieņemt spriedumu lietā;
- izbeigt kriminālvajāšanu.

Kas notiek, ja pārsūdzība nav apmierināta?

Tiesa, kas izskata pārsūdzību, nevar pieņemt spriedumu, kas pasliktina jūsu izredzes, izņemot gadījumu, ja pārsūdzību ir iesniedzis prokurors.

Kurš spriedums ir galīgais notiesāšanas lietā?

Ja tiesa, kas izskata pārsūdzību, nenosūta lietu atpakaļ pirmās instances tiesai, lieta tiek slēgta ar tās pieņemto spriedumu, kas ir galīgais spriedums no brīža, kad to pasludina. Pirmās instances tiesas spriedums, savukārt, ir galīgais tad, ja tas netiek pārsūdzēts noteiktajā laikā.

Tiklīdz spriedums stājas spēkā, jūs drīkstat iesniegt:

- ārpuskārtas pārsūdzību;
- priekšlikumu Tieslietu ministrijai iesniegt Augstākajai tiesai sūdzību par tiesību pārkāpumu;
- pieteikumu atļaujai atjaunot procesu.

Vai varu saņemt kompensāciju, ja sākotnējais spriedums ir atcelts?

Saskaņā ar [Likumu par valsts amatpersonas vai iestādes nodarīto kaitējumu](#) jūs drīkstat iesniegt Tieslietu ministrijai prasību par kompensāciju.

Vai notiesāšana tiek uzrādīta sodāmības reģistrā, ja mana pārsūdzība ir apmierināta?

Sodāmības reģistrā uzrāda tikai tās notiesāšanas, par kurām ir pieņemts galīgais spriedums. Kad notiesājošs spriedums kļūst galīgs, to iekļauj informācijā par sodāmību. Ja ir apmierināta ārpuskārtas pārsūdzība, tad šo ierakstu dzēš.

Esmu citas dalībvalsts iedzīvotājs. Vai pēc tiesas procesa mani var nosūtīt atpakaļ uz šo valsti?

Jā, jūs var nodot citai valstij izciest sodu, ja ir atlikuši vismaz 4 mēneši.

Jūsu izdošana ir jāpieprasa attiecīgās valsts kompetentajai iestādei, izdošana notiek saskaņā ar konstitucionālajiem noteikumiem un pienākumiem, kā arī ar starptautiskajiem līgumiem par cilvēktiesībām un pamatbrīvībām.

Spriedumā, ar ko atzīst jūs par vainīgu, tiesa arī var pieprasīt jūsu izraidīšanu.

Vai drīkstu pārsūdzēt lēmumu, ar ko mani nosūta atpakaļ uz mītnes valsti?

Jūs drīkstat pārsūdzēt šādu lēmumu, kad ir saņemts paziņojums par soda izciešanu. Jūs drīkstat apstrīdēt piespriesto izraidīšanu.

Vai mani var vēlreiz tiesāt par noziedzīgu nodarījumu, ja mani jau reiz par to tiesāja?

Nē, arī citā dalībvalstī ne, izņemot gadījumu, ja ir dota atļauja no jauna izskatīt lietu.

Vai informāciju par apsūdzību un/vai notiesāšanu iekļauj manā sodāmības reģistrā?

Jā, sodāmības reģistrā iekļauj informāciju par visiem notiesāšanas gadījumiem. Šo informāciju sniedz tiesas, un to glabā 100 gadus no personas dzimšanas brīža.

Ja notiesāšana ir atcelta, tad to neiekļauj informācijā par sodāmību. Jūs varat pēc pieprasījuma saņemt izrakstu no sodāmības reģistra. Tiesību aktos ir noteikti termiņi, kuros drīkst no sodāmības reģistra dzēst ziņas par notiesāšanu atkarībā no smaguma pakāpes. Termiņš var būt no viena līdz piecpadsmit gadiem pēc sprieduma izpildīšanas.

Ziņas par sodāmību reģistrē arī bez jūsu piekrišanas.

Vai drīkstu iebilst pret šādas informācijas glabāšanu?

Jūs drīkstat ierosināt Prāgas municipālajā tiesā administratīvo procesu.

Saites

[Krimināllikums plašai sabiedrībai](#)

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešanas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Dalībvalstis, kas ir atbildīgas par nacionālā satura lapu pārvaldību, atjaunina daļu šīs tīmekļa vietnes satura, ņemot vērā Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības. Ja vietnē ir saturs, kurā vēl nav atspoguļota Apvienotās Karalistes izstāšanās, tas ir bez nolūka un tiks labots.

Lapa atjaunināta: 03/07/2019

5. Ceļu satiksmes noteikumu un citi pārkāpumi

[Izumā par pārkāpumiem](#) „pārkāpums” ir definēts kā rīcība, kas pārkāpj vai apdraud sabiedrības intereses un ko šajā likumā vai citos tiesību aktos nepārprotami dēvē par pārkāpumu.

Iepriekšminētos definējumus var atrast gan [Likumā par pārkāpumiem](#), gan arī [Administratīvā procesa kodeksā](#), un tos izmanto ierosinātajos pārkāpuma procesos.

Kā tiek sodīta ātruma pārsniegšana, transportlīdzekļa novietošana neatļautā vietā un tamlīdzīgi pārkāpumi?

Ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumi ir pašvaldības (pilsētas domes) pārziņā.

Piemēram, pašvaldība var piemērot šādus sodus par šādiem pārkāpumiem:

- pārsniedzot atļauto braukšanas ātrumu, parasti tiek piemērots naudas sods no CZK 1000 līdz CZK 10 000, kas ir atkarīgs no pārkāpuma smaguma pakāpes. Tāpat personai var atņemt vadīšanas tiesības uz laiku no 1 mēneša līdz 1 gadam;
- par citiem ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumiem piemēro naudas sodu no CZK 1500 līdz CZK 10 000 atkarībā no smaguma pakāpes, kā arī var atņemt vadīšanas tiesības uz laiku līdz 1 gadam;
- gadījumā, ja tiek pārkāpts [Likums par ceļu satiksmes noteikumiem](#), izraisot negadījumu ar cietušajiem vai letālām sekām, naudas sods ir no CZK 25 000 līdz CZK 50 000 un vadīšanas tiesības tiek atņemtas uz laiku no 1 līdz 2 gadiem.

Kā tiek veikts pārkāpuma process?

Process, izmantojot soda kvītis (talonus)

Šis ir viegls pārkāpums, par kuru ir gūti skaidri pierādījumi un kura gadījumā nepietiek ar brīdinājuma izteikšanu. Ja vēlaties maksāt mazāku soda naudu, varat iesniegt attiecīgu prasību ceļu satiksmes uzraudzības iestādē (vai policijā), kas uz vietas izraksta soda kvīti (talonu).

Standarta pārkāpuma process

Pārkāpumus izskata, ievērojot oficiāla procesa kārtību. Procesu ierosina, pamatojoties uz ziņojumu par pārkāpumu, ko sagatavo valsts iestāde, policija, pašvaldība, juridiska persona vai iedzīvotājs.

Pirms procesa sākšanas pašvaldība drīkst nodot lietu izskatīšanai citā iestādē. Ja fakti liecina par to, ka ir noticis noziedzīgs nodarījums, lietu pārsūta prokuroram.

Šajā procesā jūs esat apsūdzētā persona. Cietušais arī būs viens no procesa dalībniekiem, ja ir nepieciešams izskatīt jautājumu par pārkāpuma rezultātā nodarīto zaudējumu atlīdzību. Visbeidzot, procesa dalībnieks ir tā priekšmeta vai mantas īpašnieks (piemēram, transportlīdzekļa īpašnieks), kurai uzlikts arests vai ko iespējams konfiscēt.

Jums ir izvirzīta apsūdzība par pārkāpumu no brīža, kad pret jums ir veikts pirmais procesuālais akts.

Jums ir tiesības:

- izteikt viedokli par visām apsūdzībām, kas vērstas pret jums, un to pamatā esošajiem pierādījumiem;
- atteikties sniegt liecību;

- apstrīdēt faktus un iesniegt pierādījumus savai aizstāvībai;
- iesniegt petīcijas;
- izmantot tiesiskās aizsardzības līdzekļus.

Pašvaldība rīko mutisku uzklauššanu un sagatavo ziņojumu. Uzklauššanas laikā jums uzdod jautājumus un jūs varat izmantot savas tiesības (kā iepriekš noteikts). Minētais ziņojums tiek pievienots lietai. Pirms sprieduma pieņemšanas pašvaldība aicina jūs izvērtēt lietas dokumentus. Jums ir tiesības izteikt viedokli par šiem dokumentiem.

Pārkāpuma process izbeidzas:

- ja procesu aptur, pamatojoties uz iemesliem, kas minēti [Likumā par pārkāpumiem](#) (piemēram, rīcību nevar uzskatīt par pārkāpumu, jūs neesat veikuši pārkāpumu, piemērotais sods būtu nenozīmīgs salīdzinājumā ar soda mēru, kādu varētu piespriest kriminālprocesā par citu nodarījumu u. c. iemesli);
- ja ir pieņemts lēmums, ar kuru atzīst jūsu vainu pārkāpumā un nosaka piemērojamo sodu.

Vai pret citu dalībvalstu pilsoņiem var ierosināt lietu par pārkāpumiem?

Citu dalībvalstu pilsoņus var apsūdzēt tieši tāpat, kā Čehijas valstspiederīgos.

Vai es varu iesniegt pārsūdzību?

Jums ir pilnīgas tiesības uz pārsūdzību. Tomēr nav iespējams pārsūdzēt naudas sodu, kas piemērots, izmantojot soda kvītis (talonus).

Pārsūdzēto lēmumu nedrīkst izpildīt līdz brīdim, kamēr augstāka līmeņa iestāde nav pieņēmusi lēmumu pārsūdzības lietā.

Pārsūdzību iesniedz administratīvajai iestādei (parasti pašvaldībai) 15 dienu laikā no brīža, kad saņemts paziņojums par lēmumu.

Vai šos pārkāpumus iekļauj informācijā par manu sodāmību?

Nē.

Saites

[Ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumi](#)

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ievieš kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Dalībvalstis, kas ir atbildīgas par nacionālā satura lapu pārvaldību, atjaunina daļu šīs tīmekļa vietnes satura, ņemot vērā Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības. Ja vietnē ir saturs, kurā vēl nav atspoguļota Apvienotās Karalistes izstāšanās, tas ir bez nolūka un tiks labots.

Lapa atjaunināta: 03/07/2019

Apsūdzēto tiesības kriminālprocesā - Dānija

Šajā faktu lapā ir paskaidrots, kas notiek, ja personu tur aizdomās vai attiecībā uz to ir izvirzīta apsūdzība par noziedzīgu nodarījumu, kuru izskata krimināltiesā. Lai iegūtu informāciju par ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumiem, kuriem parasti piemēro sodu, kas paredzēts par maznozīmīgiem pārkāpumiem, piemēram, naudas sodu, skatīt [5. faktu lapu](#).

Ja esat cietušais noziedzīgā nodarījumā, informāciju par savām tiesībām atradīsiet [šeit](#).

Kriminālprocesa īss apraksts

Šeit turpmāk ir sniegts īss parasto kriminālprocesa stadiju apraksts.

- Policija veic visu krimināllietu izmeklēšanu, ieskaitot aizdomās turēto, cietušo un liecinieku nopratināšanu.

- Ja policijai ir aizdomas, ka esat izdarījis noziedzīgu nodarījumu, jums izvirzīs apsūdzību. Kad ir izvirzīta apsūdzība, jums ir noteiktas pamattiesības, piemēram, tiesības uz juridiskajām konsultācijām, ja apsūdzība izvirzīta par smagu noziegumu izdarīšanu.
- Par jūsu aizturēšanu lemj policija.
- Ja esat izdarījis smagu noziegumu, pēc tam, kad lietu ir izvērtējis tiesnesis, jūs var paturēt apcietinājumā, kamēr lieta tiek izmeklēta.
- Kad izmeklēšana ir pabeigta, lietu nosūta prokuratūrai, kura nosaka, vai izbeigt kriminālprocesu vai nodot lietu tiesai.
- Ja prokuratūra nolemj lietu nodot tiesai, tai jāizsniedz paziņojums par maznozīmīgiem nodarījumiem piemērojamo sodu, apsūdzības raksts vai lūgums tiesai dot norādījumus.
- Rajona tiesa iztiesā krimināllietas kā pirmās instances tiesa. Tiesnešu skaits ir atkarīgs no nozieguma smaguma un tā, vai esat atzinis savu vainu vai ne.
- Par tiesas spriedumu parasti var iesniegt apelāciju augstajā tiesā. Jūs varat lūgt atkārtoti iztiesāt lietu vai pārsūdzēt spriedumu.
- Ja pret jums ierosinātā krimināllieta tiek izbeigta vai jūs attaisno, jums ir tiesības un kompensāciju par nepamatotu turēšanu apcietinājumā.
- Dānijas Ieslodzījuma vietu un probācijas dienests atbild uz jautājumiem par soda izciešanu.

Plašāku informāciju par kriminālprocesa stadijām un jūsu tiesībām atradīsiet faktu lapās. Šī informācija neaizstāj juridiskās konsultācijas un ir paredzēta tikai jūsu zināšanai.

Noteikumi attiecībā uz kriminālprocesu, ieskaitot policijas veikto izmeklēšanu, lietas sagatavošanu no apsūdzības puses un tiesas procesu, ir noteikti Dānijas Likumā par tiesu sistēmas pārvaldi.

Ņemiet vērā, ka ģpašus noteikumus piemēro Grenlandē un Farēru salās.

Saskaņā ar Lisabonas Līgumu Dānija ir izvēlējusies nepiedalīties ES sadarbībā tieslietu un iekšlietu jomā, tātad tā nepiedalās šajā sadarbībā tāpat, kā citas dalībvalstis. Tāpēc katrā atsevišķā gadījumā jums ir jānoskaidro, vai konkrētie tiesību akti ir piemērojami Dānijā.

Eiropas Komisijas loma

Ņemiet vērā, ka Eiropas Komisijai nav nekādu pilnvaru kriminālprocesos dalībvalstīs, un tā nevar jums palīdzēt, ja jums ir sūdzības. Šajās faktu lapās ir sniegta informācija, kā un kam iesniegt sūdzību.

Sīkāku informāciju skatiet šeit norādītajās saitēs

[1. Juridiskās konsultācijas](#)

[2. Manas tiesības noziedzīga nodarījuma izmeklēšanā](#)

- Pirmstiesas izmeklēšana, t. sk. nopratināšana
- Aizturēšana (t. sk. Eiropas apcietināšanas orderis)
- Obligātā iepriekšējā noklausīšanās un paturēšana apcietinājumā
- Piespiedu līdzekļi
- Lēmums, vai pret jums izvirzīt apsūdzību vai ne
- Aizstāvības sagatavošanās tiesai

[3. Manas tiesības tiesas procesā](#)

[4. Manas tiesības pēc lietas izskatīšanas tiesā](#)

[5. Ceļu satiksmes noteikumu un citi maznozīmīgi pārkāpumi](#)

Saites

[Dānijas tiesu sistēma](#)

[Tiesību aktu pilna teksta datubāze](#)

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešanas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Dalībvalstis, kas ir atbildīgas par nacionālā satura lapu pārvaldību, atjaunina daļu šīs tīmekļa vietnes satura, ņemot vērā Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības. Ja vietnē ir saturs, kurā vēl nav atspoguļota Apvienotās Karalistes izstāšanās, tas ir bez nolūka un tiks labots.

Lapa atjaunināta: 13/08/2019

1. Juridiskās konsultācijas

Ir ļoti svarīgi saņemt juridiskās konsultācijas, ja kādā veidā esat iesaistīts kriminālprocesā. Faktu lapās atrodama informācija par to, kad un kādos apstākļos jums ir tiesības saņemt advokāta palīdzību. Tajās arī norādīts, ko advokāts darīs jūsu labā. Šajā vispārīgajā faktu lapā paskaidrots, kā atrast advokātu un kā tiks segtas advokāta pakalpojumu izmaksas, ja nevarat atļauties advokāta honorāru samaksāt pats.

Kā atrast advokātu

Jums ir tiesības saņemt jūsu izvēlēta advokāta palīdzību. Advokātam ir jābūt tiesīgam piedalīties tiesvedībā Dānijas tiesās. Jūs varat atrast visu Dānijas advokātu sarakstu [šeit](#). Šajā tīmekļa vietnē varat arī uzzināt, vai advokāts specializējas krimināltiesībās, nodokļu likumos vai jebkurā citā tiesību jomā, kas saistīta ar jūsu lietu.

Dānijas Tieslietu ministrija katrai tiesai Dānijā ir iecēlusi vietējo advokātu grupu ar īpašu pieredzi krimināllietās. Šie advokāti ir neatkarīgi advokāti, kuri darbojas paši savos privātos advokātu birojos. Tiesa var jums iedot šo advokātu sarakstu. Ja jūs nepieprasāt konkrētu advokātu un likumīga pārstāvja iecelšana ir obligāta, piemēram, ja policija ir jūs apcietinājusi, aizstāvībai jūsu lietā piešķirs kādu no šajā sarakstā norādītajiem advokātiem.

Samaksa par advokāta pakalpojumiem

Ja tiesa jums ir piešķīrusi advokātu, izmaksas par viņa vai viņas honorāru parasti tiek segtas no valsts līdzekļiem. Saistībā ar šo tiesas lēmumu tiesa arī noteiks advokāta honorāra apmēru. Honorāra summu noteiks, ņemot vērā likmes, kādas piemērojamas tiesās visās krimināllietās, kurās tiek piešķirts likumīgais pārstāvis, neatkarīgi no tā, vai tas ir jūsu izvēlēts advokāts vai ne.

Tiesa arī izlems, kurš pēc procesa pabeigšanas maksās izdevumus par advokāta honorāriem. Ja tiksiet atzīts par vainīgu, visticamāk, jums būs jāatlīdzina izmaksas par advokāta honorāriem valsts iestādēm (Dānijas valstij). Valsts centīsies atgūt tik lielu naudas summu, cik varat atļauties.

Ja tiksiet attaisnots vai tiesas spriedums būs ievērojami vieglāks, nekā to pieprasīja prokurors, visticamāk, tiesa dos rīkojumu valsts iestādēm atlīdzināt advokāta honorārus un izmaksas. Tiesa var arī atļaut valsts iestādēm maksāt daļu no advokāta honorāriem un izmaksām. Tā varētu notikt, ja tiesas sēdes ir noturētas vēltīgi tādu apstākļu dēļ, kas ir ārpus jūsu kontroles.

Attiecībā uz tiesas lēmumu par advokāta honorāra summu un galīgo atbildību par tās atlīdzināšanu divu nedēļu laikā pēc lēmuma pieņemšanas jūs varat iesniegt pārsūdzību augstajā tiesā.

Kriminālprocesos nav iespējams lūgt bezmaksas juridisko palīdzību, un šāda juridiskā palīdzība parasti netiek segta ar juridisko izmaksu apdrošināšanas polisēm.

Saites

[Dānijas Likuma par tiesu sistēmas pārvaldi 66. daļa](#)

[Dānijas advokātu saraksts](#)

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešanas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas

nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Dalībvalstis, kas ir atbildīgas par nacionālā satura lapu pārvaldību, atjaunina daļu šīs tīmekļa vietnes satura, ņemot vērā Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības. Ja vietnē ir saturs, kurā vēl nav atspoguļota Apvienotās Karalistes izstāšanās, tas ir bez nolūka un tiks labots.

Lapa atjaunināta: 13/08/2019

2. Manas tiesības noziedzīga nodarījuma izmeklēšanas laikā un pirms lietu nosūta izskatīšanai tiesā

ādas ir kriminālizmeklēšanas procesa stadijas?

Krimināllietas izmeklē policija. Parasti policija izmeklē lietu, ja tā ir saņēmusi paziņojumu, ka persona ir kļuvusi par vardarbības vai zādzības upuri, vai ja policija vai, iespējams, pilsonis, ir aizturējusi(-is) personu nozieguma izdarīšanas brīdī.

Sākotnējā apsūdzība

Vispirms policija centīsies noteikt, vai ir izdarīts noziedzīgs nodarījums un vai ir viena vai vairākas identificējamās aizdomās turētās personas, kurām varētu izvirzīt apsūdzību noziegumā. Tādēļ policija parasti vēlas nopratināt aizdomās turēto personu.

Aizturēšana

Policija var aizturēt aizdomās turēto personu.

Obligātā iepriekšējā noklausīšanās un pirmstiesas apcietinājums (t. sk. Eiropas apcietināšanas orderis)

Ja policija vēlas paturēt apcietinājumā aizdomās turēto personu, lai tā netraucētu izmeklēšanu vai arī apcietināt to cita iemesla dēļ, aizdomās turētā persona jānogādā tiesā 24 stundu laikā no viņa vai viņas aizturēšanas brīža, lai jautājumu nodotu izskatīšanai tiesnesim.

Piespiedu līdzekļi

Policija izmeklēšanas laikā var iegūt informāciju, ne tikai nopratinot aizdomās turēto personu un iespējamus lieciniekus, bet arī izmantojot piespiedu līdzekļus, piemēram, kratīšanu, sakaru līdzekļu kontroli, telefonsarunu noklausīšanos utt. Lielāko daļu piespiedu līdzekļu izmantošanu pirms tam ir jāapstiprina tiesai.

Lēmums, vai izvirzīt apsūdzību pret aizdomās turēto personu

Policijas veiktās izmeklēšanas mērķis ir nodrošināt informāciju, kas prokuroram ļautu izlemt, vai izvirzīt apsūdzību pret aizdomās turēto personu. Ja nav iegūti pietiekami pierādījumi, ka aizdomās turētā persona ir izdarījusi noziedzīgu nodarījumu, prokurors kriminālprocesu izbeidz.

Vietējā līmenī policijai un prokuratūrai ir viena vadība, tādēļ prokuratūra bieži procesā ir iesaistīta agrīnā stadijā, tostarp izmeklēšanas plānošanā.

Aizstāvības sagatavošanās tiesai

Lai uzzinātu vairāk par tiesībām saņemt informāciju par izmeklēšanu un ietekmēt to, lūdzu, meklējiet informāciju [šeit](#).

Manas tiesības izmeklēšanas laikā

Noklikšķiniet uz kādu šīm saitēm, lai saņemtu plašāku informāciju par jūsu tiesībām katrā procesa stadijā.

- [1. Sākotnējā apsūdzība un izmeklēšana, t. sk. nopratināšana](#)
- [2. Aizturēšana](#)
- [3. Obligātā iepriekšējā noklausīšanās un pirmstiesas apcietinājums \(t. sk. Eiropas apcietināšanas orderis\)](#)
- [4. Piespiedu līdzekļi, t. sk. kratīšana](#)
- [5. Lēmums, vai pret aizdomās turēto personu izvirzīt apsūdzību](#)
- [6. Aizstāvības sagatavošanās tiesai](#)

1. Sākotnējā apsūdzība un izmeklēšana, t. sk. nopratināšana

Kāpēc pret mani izvirza apsūdzību?

Jums izvirza apsūdzību, jo policijai ir pietiekams pamats aizdomām, ka jūs esat izdarījis noziedzīgu nodarījumu, un policijas izmeklēšana tagad būs orientēta uz jums, nevis kādu citu personu.

Ko tas nozīmē, ka pret mani ir izvirzīta apsūdzība?

Tas nozīmē, ka jūs informēs par to, kādu noziedzīgu nodarījumu, pēc policijas domām, esat izdarījis. Policijai jādara jums zināms, kādu tiesību aktu noteikumu, pēc tās domām, jūs esat pārkāpis. Jums ir tiesības ar sava advokāta palīdzību sekot līdzi jūsu lietas izmeklēšanai, un smagu noziedzīgu nodarījumu gadījumā jums ir tiesības uz tiesas ieceltu advokātu.

Kāpēc policija vēlas mani nopratināt?

Policija vēlas jūs nopratināt, lai konstatētu, vai aizdomas, ka esat izdarījis noziedzīgu nodarījumu, ir pamatotas vai ne. Policija izmantos jūsu liecību turpmākajā izmeklēšanā. Vēlāk prokurors izmantos jūsu liecību, lai nolemtu, vai lieta jāiztiesā kā tāda, kurā apsūdzētais ir atzinis savu vainu pirmstiesas izmeklēšanā.

Kur un kad policija var mani nopratināt?

Nav īpašu noteikumu, kur un kad policija var jūs nopratināt. Nopratināšana ir jāveic tā, lai netiktu pārkāptas jūsu tiesības. Policijai parasti nav atļauts sazināties ar jums jūsu darba vietā. Parasti policija sāks jums uzdot jautājumus nozieguma vietā. Daudzos gadījumos policija lūgs jūs doties uz policijas iecirkni rūpīgākai nopratināšanai.

Kas notiks, ja es nerunāju attiecīgās valsts valodā?

Ja jūs nerunājat attiecīgās valsts valodā, jums ir tiesības uz tulku, kurš teikto var iztulkot jūsu dzimtajā valodā un otrādi. Policija nodrošinās tulku, un jums nekas nav jāsaņem, kamēr ierodas tulks.

Vai man ir jāliecina policijai?

Jums policijai ir jāpasaka savs vārds, adrese un dzimšanas datums. Jums nav jāsaņem nekas cits. Jums nav jāstāsta patiesība. Policijai pirms nopratināšanas ir jūsu jāinformē par šīm tiesībām. Tas, vai jūsu lietā jums ir izdevīgi liecināt policijai, ir atkarīgs no jūsu lietas rakstura un apsūdzības smaguma. Ja nezināt, vai jums būtu jāatbild uz jautājumiem, jums jālūdz padoms savam advokātam.

Vai es drīkstēšu runāt ar savu advokātu?

Jums ir tiesības runāt ar advokātu, kuru esat izvēlēties, pirms izlemjat, vai piekritīsiet nopratināšanai. Ja jums nav advokāta, policija jums to nodrošinās.

Jūsu advokātam ir tiesības piedalīties nopratināšanā, bet advokāts nedrīkst dot padomu, kā atbildēt uz konkrētiem jautājumiem.

Vai es varu pārbaudīt, ka policija manu liecību ir sapratusi pareizi?

Policijai ir jāpieraksta jūsu liecība protokolā. Jūs varat izlasīt protokolu pats vai to jums nolasīs priekšā, un pēc tam jūs varat izteikt piebildes. Jūs varat nolemt, vai parakstīt protokolu vai ne. Daudzi advokāti ieteiks to nedarīt, ja nesaprotat valodu, kurā tas uzrakstīts.

Kas notiks, ja es pateikšu ko tādu, kas lietā var tikt vērst pret mani?

Ja jūs esat pateicis ko tādu, kas lietā var tikt vērst pret jums, policija var izmantot šo informāciju izmeklēšanā. Parasti policijas protokols nav pierādījums, un to kā tādu nevar izmantot pret jums tiesā. Prokurors var uzdot jautājumus par protokolā iekļauto informāciju. Liecības mainīšana var kaitēt jūsu uzticamībai.

2. Aizturēšana

Kāpēc es esmu aizturēts?

Jūs var aizturēt, ja policijai ir pamatotas aizdomas, ka jūs esat izdarījis noziedzīgu nodarījumu, ja aizturēšana ir nepieciešama, lai neļautu jums izdarīt citus noziedzīgus nodarījumus, nodrošinātu jūsu klātbūtni vai nodrošinātu, ka jūs nesazināties ar citiem. Jūs var aizturēt arī, pamatojoties uz [Eiropas apcietināšanas orderis](#), kuru izdevusi cita dalībvalsts.

Vai policija var apcietināt mani par jebkādu pārkāpumu?

Jūs neaizturēs, ja aizturēšana būs neatbilstoša tā pārkāpuma smagumam, par kuru jums izvirzīta apsūdzība. Piemēram, ir maz ticams, ka jūs aizturēs, ja jūs tur aizdomās par tāda pārkāpuma izdarīšanu, par kuru maksimālais sods ir neliels naudas sods.

Kur notiks aizturēšana?

Aizturēšana parasti notiek vietējā policijas iecirknī. Parasti jūs turēs īslaicīgas aizturēšanas izolatorā, kamēr policija varēs jūs noprotināt (skatīt [1. sadaļu "Sākotnējā apsūdzība un izmeklēšana, t. sk. noprotināšana"](#)).

Vai es varu saņemt ārsta palīdzību, ja man tā nepieciešama?

Ja esat slimis, ievainots vai smagā alkohola vai narkotisko vielu reibumā, jums ir tiesības saņemt ārsta palīdzību. Jums jāpasaka policijai, ka jums nepieciešams ārsts vai kādas īpašas zāles.

Vai es drīkstu sazināties ar advokātu?

Ja esat aizturēts, jums ir tiesības sazināties ar advokātu, kuru esat izvēlējis, pirms izlemjat, vai piekritisiet noprotināšanai. Dažos gadījumos policija var liegt jums izvēlēties kādu noteiktu advokātu. Jūs varat sūdzēties par to tiesā.

Policijai un jūsu advokātam ir jums jāpaskaidro, ka jūs varat izmantot tiesas ieceltu advokātu, par kura pakalpojumiem maksās tiesa.

Vai es drīkstu sazināties ar savu vēstniecību, ja esmu ārvalstnieks?

Ja esat ārvalstnieks, jums ir tiesības sazināties ar jūsu mītnes valsts vēstniecību. Policija var palīdzēt sazināties ar vēstniecību.

Vai es drīkstu sazināties ar savu ģimeni?

Jums ir tiesības darīt zināmu savai ģimenei vai darba devējam, ka esat aizturēts. Ja policija uzskata, ka sazināšanās ar ģimeni vai darba devēju var ietekmēt izmeklēšanu, tā var atteikties izpildīt jūsu prasību. Policija var informēt jūsu ģimeni jūsu vietā.

Cik ilgi mani var aizturēt?

Jūs ir jāatbrīvo, tiklīdz vairs nav pamata jūsu aizturēšanai. Ja jūs neatbrīvo 24 stundu laikā, jūs jāuzklausā tiesā (obligātā iepriekšējā noklausīšanās), lai tiesnesis varētu nolemt, vai jūs atbrīvot vai pagarināt jūsu aizturēšanas laiku (ne vairāk kā 3 reizes pa 24 stundām) vai turēt jūs apcietinājumā ([3. sadaļa "Obligātā iepriekšējā noklausīšanās un apcietinājums"](#)).

Kad aizturēšanu var pagarināt vairāk par 24 stundām?

Ja tiesnesis, kurš izskata lietu obligātās iepriekšējās noklausīšanās sēdē, konstatē, ka iegūtie pierādījumi nav pietiekami, lai nolemtu, vai jūs jāpatur apcietinājumā, jūsu aizturēšanu var pagarināt 3 reizes pa 24 stundām no brīža, kad beidzās pirmā tiesas sēde.

3. Obligātā iepriekšējā noklausīšanās un apcietinājums

Kāpēc mani tur apcietinājumā?

Jūs tur apcietinājumā tāpēc, ka policija uzskata, ka jūs uz laiku ir jāaiztur vai jāpatur apcietinājumā tikmēr, kamēr notiek izmeklēšana, vai kamēr jūs izdos citai dalībvalstij saskaņā ar [Eiropas apcietināšanas orderi](#).

Kurš nolemj, vai mani jāpatur apcietinājumā?

Tiesnesis nolemj, vai ir pietiekams pamats jūs turēt apcietinājumā. Pirms tiesnesis nolemj, vai jūs ir jāpatur apcietinājumā, kā to pieprasa policija, notiek tiesas sēde (obligātā iepriekšējā noklausīšanās). Šajā tiesas sēdē prokurors pārstāvēs policijas viedokli par lietu un jums arī būs iespēja darīt zināmu savu viedokli. Tiesnesis nolems, vai jūs paturēt apcietinājumā, bet ne to, vai esat atzīts par vainīgu izvirzītajā apsūdzībā.

Vai mani var paturēt apcietinājumā par jebkādu pārkāpumu?

Jūs var paturēt apcietinājumā, ja:

- policija var paskaidrot, kāpēc tai ir pamats aizdomām, ka jūs esat izdarījis noziedzīgu nodarījumu, par kuru paredzēts vismaz 18 mēnešu vai ilgāks cietumsods;
- iespējamais cietumsods ir ilgāks par 30 dienām;

- policija var pārliecināt tiesnesi, ka ir svarīgi jūs neatbrīvot, kamēr notiek policijas izmeklēšana, pamatojoties uz kādu no šādiem iemesliem:
- policija uzskata, ka izvairīsieties no soda;
- ir pamats domāt, ka turpināsiet izdarīt tāda paša veida noziedzīgus nodarījumus;
- ir pamats domāt, ka traucēsiet izmeklēšanai, ja jūs atbrīvos;
- noziegums ir tik smags, ka tas būtu aizskaroši pret citiem, ja jūs atbrīvotu līdz tiesai.

Retos gadījumos jūs varat izvairīties no apcietinājuma pat tad, ja ir pamats jūs turēt apcietinājumā, proti, ja apcietinājums būtu ārkārtīgi apgrūtināošs jūsu personīgo apstākļu dēļ. Ir svarīgi informēt savu advokātu par šādiem apstākļiem.

Kur notiks obligātā iepriekšējā noklausīšanās?

Obligātā iepriekšējā noklausīšanās notiks vietējā tiesā. Parasti līdz tam, kad jūs ievēdīs tiesas zālē, jūs turēs pirmstiesas izmeklēšanas izolatorā.

Vai man ir jāliecina obligātās iepriekšējās noklausīšanās laikā?

Jums nav jāliecina vai jāstāsta patiesība. Tas, vai jūsu lietā jums ir izdevīgi liecināt tiesā, ir atkarīgs no jūsu lietas rakstura un apsūdzības smaguma. Ja nezināt, vai jums būtu izdevīgi liecināt, jums jālūdz padoms savam advokātam.

Vai es drīkstu runāt ar advokātu?

Tiesa iecels advokātu, kurš jūs pārstāvēs tiesā. Ja nepieprasīsiet konkrētu advokātu, tiesa iecels attiecīgajā dienā dežurējošo advokātu. Lai iegūtu vairāk informācijas, skatiet [1. faktu lapu](#).

Jums ir tiesības pirms noklausīšanās apspriest lietu ar savu advokātu. Ja jūs un advokāts nerunājat vienā valodā, jums ir tiesības saņemt tulka pakalpojumus. Jūsu advokāts aizstāvēs jūsu intereses noklausīšanās laikā un var uzdot jums jautājumus.

Vai es varu pārbaudīt, vai tiesa ir pareizi sapratusi manu liecību?

Tiesnesis ierakstīs jūsu liecības būtiskos faktus tiesas protokolā. Jūsu liecību nolasīs skaļi, lai nodrošinātu, ka tā ir saprasta pareizi.

Kas notiks, ja es pateikšu ko tādu, kas lietā var tikt vērsti pret mani?

Jūsu liecību tiesā var izmantot kā pierādījumus lietā.

Cik ilgi mani var turēt apcietinājumā?

Noklausīšanās laikā tiesnesis nolems, vai jūs jāatbrīvo vai jāpatur apcietinājumā. Dažos gadījumos tiesnesis nolems, ka jūsu aizturēšana ir jāpagarina 3 reizes pa 24 stundām (skatīt [1. sadaļu "Apcietināšana"](#)).

Ja jūs esat apcietināts, tiesnesis noteiks maksimālo termiņu – četras nedēļas. Tas nozīmē, ka jūs ir jāatbrīvo pirms šā termiņa beigām vai tiesnesim ir atkārtoti jāizskata jūsu lieta, lai nodrošinātu, ka ir ievēroti noteikumi paturēšanai ieslodzījumā. Laiks, kurā jūs var paturēt ieslodzījumā, nav ierobežots. Tas būs atkarīgs no jūsu lietas rakstura.

Jūs ir jāatbrīvo, tiklīdz vairs nav pamata jūsu paturēšanai apcietinājumā.

Kas ir vieninieka kamera?

Dažreiz policija var pieprasīt jūs turēt vieninieka kamerā, lai jūs nesazinātos ar citiem ieslodzītajiem. Jūs varat rakstīt vai zvanīt citiem tikai policijas uzraudzībā. To, vai jūs jāiesloga vieninieka kamerā, nolemj tiesnesis.

Vai es varu iesniegt apelāciju par apcietināšanu vai ieslodzīšanu vieninieka kamerā?

Jūs varat iesniegt apelāciju par apcietināšanu vai ieslodzīšanu vieninieka kamerā augstajai tiesai. Izplatītākais veids, kā to izdarīt, ir tiesas sēdē, kurā izskata jūsu lietu, paziņot, ka jūs vēlaties iesniegt apelāciju.

Vai es varu izvairīties no apcietinājuma, ja es nododu savu pasi vai iemaksāju drošības naudu?

Kriminālkodekss pieļauj iespēju izvairīties no apcietinājuma, ja persona nodod savu pasi vai iemaksā drošības naudu. Tomēr praksē tas notiek reti.

4. Piespiedu līdzekļi

Izmeklēšanas laikā policija var iegūt informāciju, izmantojot dažādus piespiedu līdzekļus, no kuriem daži ir aprakstīti šeit turpmāk.

Vai policija drīkst noņemt manus pirkstu nospiedumus un fotografēt mani?

Policija var noņemt jūsu pirkstu nospiedumus un fotografēt jūs, ja:

- tiek turēts aizdomās par pārkāpuma izdarīšanu un attiecīgais līdzeklis ir nepieciešams policijas izmeklēšanai;
- policijai ir pietiekams pamats aizdomām, ka jūs esat izdarījis noziedzīgu nodarījumu, par kuru paredzēts vismaz 18 mēnešu vai ilgāks cietumsods.

Vai policija drīkst ņemt no manis DNS vai asins paraugus?

Policija drīkst no jums ņemt DNS vai asins paraugus, ja:

- ir pietiekams pamats aizdomām, ka jūs esat izdarījis noziedzīgu nodarījumu, par kuru ir paredzēts vismaz 18 mēnešu vai ilgāks cietumsods, un attiecīgais līdzeklis tiek uzskatīts par ārkārtīgi svarīgu izmeklēšanai;
- asins paraugu var paņemt, ja alkohola vai narkotisko vielu lietošana ir tā noziedzīgā nodarījuma sastāvdaļa, par kuru jūs tur aizdomās.

Vai policija drīkst pārmeklēt mani vai manu apģērbu?

Policija drīkst pārmeklēt jūsu ārējo apģērbu saskaņā ar tādiem pašiem noteikumiem, kādi attiecas uz fotogrāfiju uzņemšanu.

Vai policija drīkst pārbaudīt manu tālruni un veikt manas automašīnas pārmeklēšanu?

Policija drīkst pārbaudīt jūsu mobilo tālruni, lai noskaidrotu jūsu tālruņa numuru un jūsu tālruņa *IMEI* numuru, kā arī var veikt jūsu automašīnas pārmeklēšanu, ja:

- policijai ir pietiekams pamats aizdomām, ka jūs esat izdarījis krimināli sodāmu nodarījumu;
- pārmeklēšana tiek uzskatīta par ārkārtīgi svarīgu izmeklēšanai.

Vai policija drīkst veikt kratīšanu manā mājā?

Policija drīkst veikt kratīšanu jūsu mājā, ja:

- policijai ir pietiekams pamats aizdomām, ka jūs esat izdarījis krimināli sodāmu nodarījumu;
- kratīšana tiek uzskatīta par ārkārtīgi svarīgu izmeklēšanai;
- par noziedzīgu nodarījumu var tikt piespriests cietumsods;
- policija var pamatot, ka tā, visticamāk, atradīs pierādījumus, kas saistīti ar noziedzīgu nodarījumu, vai priekšmetus, kuri policijai jākonfiscē citu iemeslu dēļ.

Kurš nolemj, ka ir jāizmanto piespiedu līdzekļi?

Tiesa nolemj, vai jūsu mājā drīkst veikt kratīšanu. Ja ir pamats bažām, ka pierādījumi var pazust, ja kratīšana netiek veikta nekavējoties, policija var veikt kratīšanu bez kratīšanas ordera. Kratīšana jāapstiprina tiesā 24 stundu laikā pēc tās izdarīšanas. Ja jūs dodat rakstisku piekrišanu kratīšanai jūsu mājā, policija var pieņemt lēmumu veikt kratīšanu jūsu mājā.

Policija pieņem lēmumu, vai noņemt jūsu pirkstu nospiedumus, DNS un asins paraugus, kā arī uzņemt jūsu fotogrāfijas. Policijai ir arī tiesības pārbaudīt jūsu mobilo tālruni, veikt jūsu automašīnas pārmeklēšanu utt.

Vai es varu sūdzēties?

Ja vēlaties sūdzēties par policijas veikto izmeklēšanu, jūs varat iesniegt sūdzību tiesā.

Par tiesas lēmumiem attiecībā uz kratīšanām un izmeklēšanas plānošanu divu nedēļu laikā no tiesas lēmuma pieņemšanas dienas var iesniegt apelāciju augstajā tiesā.

Vai es varu pieprasīt policijai iznīcināt manus pirkstu nospiedumus, fotoattēlus, DNS paraugu un asins paraugu rezultātus?

Ja prokurors izbeidz lietu vai jūs tiek attaisnots, policijai ir jāiznīcina jūsu fotoattēli. Policija var saglabāt jūsu pirkstu nospiedumus un DNS paraugus, bet pēc noteikta laika posma tie ir jāiznīcina.

Vai es varu pieprasīt kompensāciju?

Ja esat bijis aizturēts, apcietināts vai jums ir piemērots piespiedu līdzeklis un pēc tam atklājas, ka aizturēšana, apcietināšana vai piespiedu līdzekļa izmantošana nav bijusi pamatota, parasti jums būs tiesības uz kompensāciju. Ģenerālprokuratūra izdod ikgadēju paziņojumu par likmēm, kuras jāpiemēro, lai noteiktu šādas kompensācijas summu.

5. Lēmums par apsūdzības izvirzīšanu

Kad policija ir beigusi izmeklēšanu, jūsu lietu nosūtīs prokuratūrai, kura lems par turpmāko rīcību.

Vai es pirms tiesas varu atzīt savu vainu visās vai kādā no man izvirzītajām apsūdzībām?

Ja policijas veiktās izmeklēšanas laikā esat atzinis savu vainu vissmagākajās jums izvirzītajās apsūdzībās, prokuratūra parasti cenšas iztiesāt lietu kā tādu, kurā apsūdzētais ir atzinis savu vainu pirmstiesas izmeklēšanā.

Kas ir apsūdzības raksts?

Apsūdzības raksts veido pamatu lietas izskatīšanai tiesā. Apsūdzības rakstā jānorāda likuma noteikumi, par kuru pārkāpšanu esat apsūdzēts, un tajā jābūt aprakstītam, kā jūs izdarījāt noziedzīgu nodarījumu vai nodarījumus. Aprakstam jābūt tik precīzam, lai jūs uz tā pamata varētu sagatavot savu aizstāvību.

Vai mani var apsūdzēt par citiem noziedzīgiem nodarījumiem, kas nav tie, kuru izdarīšanā mani apsūdz policija?

Apsūdzības rakstu sagatavo prokuratūra. Ja prokuratūrai ir citāds viedoklis par lietu nekā policijai, apsūdzības rakstā var būt jauni vai citādi apsūdzības punkti.

Vai apsūdzības rakstā var pievienot jaunus apsūdzības punktus?

Prokuratūrai jācenšas apkopot visas jums izvirzītās apsūdzības, kuras paredzēts izskatīt tiesā, lai varētu taisīt kopējo spriedumu. Tādēļ apsūdzības rakstā var iekļaut jaunus apsūdzības punktus, ja jums ir izvirzīta apsūdzība par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu vairākos gadījumos.

Īpaši noteikumi tiek piemēroti, ja jūs esat izdots Dānijai saskaņā ar [Eiropas apcietināšanas orderi](#) vai saskaņā ar nolīgumu par izdošanu. Ja apsūdzības rakstā ir iekļauti jauni apsūdzības punkti, jums par to ir jākonsultējas ar savu advokātu.

Vai apsūdzības rakstā var veikt izmaiņas?

Apsūdzības rakstā var veikt izmaiņas vai to paplašināt, ja ir sagatavots un nodots jauns apsūdzības raksts, ko var izdarīt līdz datumam, kurā sākas tiesas process.

Ja prokurors uzskata, ka sodam par kādu apsūdzības punktu ir jābūt stingrākam, nekā tas norādīts apsūdzības rakstā, šādas izmaiņas var veikt tikai tad, ja prokuratūra piekrīt izmaiņām apsūdzības rakstā. Ja apsūdzības rakstā ir veiktas izmaiņas, jums par to divu mēnešu laikā jāsaņem paziņojums.

Pēc tiesas procesa sākuma apsūdzības rakstā var izdarīt tikai ļoti ierobežotas izmaiņas. Par to, vai apsūdzības rakstā būs atļauts veikt izmaiņas, lemj tiesa.

Vai man var izvirzīt apsūdzību par noziedzīgu nodarījumu, par kuru man jau ir izvirzīta apsūdzība citā dalībvalstī?

Nevar izslēgt, ka jums var izvirzīt apsūdzību par nodarījumu, par kuru jums jau ir izvirzīta apsūdzība citā valstī. Tomēr jūs nevar atzīt par vainīgu nodarījumā, ja par attiecīgo nodarījumu jau esat sodīts vai attaisnots citā valstī.

Vai es saņemšu informāciju par lieciniekiem, kuri liecinājuši pret mani?

Prokuroram apsūdzības raksts ir jāiesniedz tiesā kopā ar pierādījumiem un liecinieku sarakstu. Jūsu advokāts saņems saraksta kopiju. Parasti jums ir tiesības zināt liecinieku identitāti.

6. Aizstāvības sagatavošanās tiesai

Uz kāda pamata mans advokāts un es varu sagatavot savu aizstāvību?

Jūsu advokāts parasti saņems visu izmeklēšanas laikā policijas sagatavoto protokolu kopijas. Jums ir vispārīgas tiesības iepazīties ar lietas materiāliem. Jūsu advokāts var jums iedot tikai lietas materiālu kopijas, ja to atļauj policija.

Vai man ir tiesības iepazīties ar visiem policijas sagatavotajiem lietas materiāliem?

Policija var izdot rīkojumu jūsu advokātam nesniegt jums noteiktu informāciju par lietas materiāliem, ja tas tiek uzskatīts par nepieciešamu, lai aizsargātu ārvalstu intereses vai nodrošinātu pierādījumus. Šādu rīkojumu var izdot tikai smagu noziedzīgu nodarījumu gadījumā un tikai līdz brīdim, kad jūs liecināt tiesā.

Kurš nolemj, vai es varu iepazīties ar visiem lietas materiāliem?

Policija iesniegs lietas materiālus un nolems, vai attiecībā uz visu lietu vai daļu no tās ir jānosaka aizliegums iepazīties ar lietas materiāliem. Par policijas lēmumu var iesniegt apelāciju tiesā, kura tad pieņems lēmumu.

Vai es varu piedalīties visās tiesas sēdēs manā lietā?

Parasti jums ir tiesības piedalīties visās tiesas sēdēs, kurās tiesa lemj, vai jūs paturēt apcietinājumā, vai kurās pirms tiesas liecina nozieguma līdzdalībnieki vai liecinieki.

Ja policija pieprasa, tiesa var nolemt neļaut jums piedalīties tiesas sēdēs. Tādā gadījumā jums ir tiesības uzzināt, kas ir noticis tiesas sēdē. Tiesa var nolemt, ka jums netiek sniegta šāda informācija. Jums ir tiesības uzzināt, kas ir noticis tiesas sēdē, kurā jūs neesat varējis piedalīties. Informācija jāsniedz vēlākais līdz brīdim, kad jūs esat liecināt tiesā.

Vai mans advokāts var piedalīties visās tiesas sēdēs manā lietā?

Jūsu advokātam ir tiesības piedalīties visās tiesas sēdēs jūsu lietā. Tas attiecas arī uz tiesas sēdēm, kurās tiesa lemj par noklausīšanās ierīču izmantošanu vai telefona sarunu noklausīšanos, kratīšanām vai citiem piespiedu līdzekļiem, kuru izmantošanai nepieciešama iepriekšēja tiesas atļauja.

Vai mans advokāts var piedalīties policijas veiktā izmeklēšanā?

Jūsu advokāts ir jāinformē par izmeklēšanu, un viņam vai viņai ir tiesības piedalīties tajā izmeklēšanas daļā, kas lietā var kalpot kā pierādījumi pret jums. Piemēri ir personas uzrādīšana atpazīšanai, nozieguma rekonstrukcija utt.

Vai mans advokāts var veikt pats savu izmeklēšanu?

Ja uzskatāt, ka nav iegūta informācija, kura varētu palīdzēt jūsu lietā, jūsu advokāts parasti lūgs policijai veikt papildu izmeklēšanu. Ja policija atsakās veikt šādu papildu izmeklēšanu, šo jautājumu var iesniegt izskatīšanai tiesā, kura var policijai dot rīkojumu veikt attiecīgo izmeklēšanu.

Jūsu advokāts var arī veikt pats savu izmeklēšanu. Tomēr praksē tas notiek reti. Ja jūsu advokāts lietā veic pats savu lietas izmeklēšanu, viņš vai viņa nedrīkst traucēt veikt izmeklēšanu policijai un advokāta veiktajai izmeklēšanai ir jābūt atbilstoši advokātu ētikas kodeksa noteikumiem.

Vai mans advokāts var izsaukt lieciniekus, lai tie liecinātu tiesā?

Jūsu advokāts var lūgt, lai noteiktus lieciniekus izsauc liecināšanai tiesā. Ja prokuratūra iebilst pret to, ka tiek uzklautas šo liecinieku liecības, tiesa nolems, vai attiecīgo liecinieku uzklautāšana ir atbilstoša.

Saites

[Dānijas Likums par Tiesu sistēmas pārvaldi](#)

[Dānijas Likums par Centrālā DNS reģistra izveidošanu](#)

[Ģenerālprokuratūra](#)

[Dānijas Likums par izdošanu](#)

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešus kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Dalībvalstis, kas ir atbildīgas par nacionālā satura lapu pārvaldību, atjaunina daļu šīs tīmekļa vietnes satura, ņemot vērā Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības. Ja vietnē ir saturs, kurā vēl nav atspoguļota Apvienotās Karalistes izstāšanās, tas ir bez nolūka un tiks labots.

3. Manas tiesības tiesā

ur un kā notiks iztiesāšana?

Iztiesāšana notiks vietējā pilsētas tiesā un būs publiska. Ja esat atzinies noziedzīga nodarījuma vai nodarījumu izdarīšanā, par ko jums izvirzīta apsūdzība, prokurors lūgs izskatīt lietu kā tādu, kurā ir atzīta vaina. Šādā gadījumā, kā arī tad, ja vienīgais pieprasītais sods ir naudas sods, lietu iztiesās viens profesionāls tiesnesis.

Ja neesat atzinis savu vainu, lietas izskatīšanā piedalīsies arī tiesas piesēdētāji un tiesas sastāvā būs viens profesionāls tiesnesis un divi piesēdētāji.

Ja prokurors pieprasa piemērot brīvības atņemšanu uz četriem gadiem vai ilgāk, lietu izskata zvērināto tiesa. Šādā gadījumā tiesas sastāvā būs trīs profesionāli tiesneši un seši zvērinātie. Izņēmums ir lietas, kurās apsūdzība izvirzīta par noziedzīgiem nodarījumiem saistībā ar narkotiskām vielām un ekonomiskiem noziegumiem. Šādas lietas neatkarīgi no pieprasītā soda izskata profesionāls tiesnesis un piesēdētāji.

Vai tiesas procesa laikā var veikt izmaiņas apsūdzībā?

Ja lietu iztiesā kā lietu, kurā ir atzīta vaina, ir iespējams vienoties, ka apsūdzība tiek koriģēta, lai atbilstu noziedzīgajam nodarījumam, par kuru esat atzinis savu vainu.

Tiklīdz ir sācies tiesas process, apsūdzībā var veikt tikai nelielas izmaiņas. Apsūdzību nedrīkst paplašināt bez jūsu piekrišanas.

Kādas ir manas tiesības lietas izskatīšanas laikā?

Jums jāpiedalās visā lietas izskatīšanas procesa laikā. Tiesa var atļaut jums aiziet no sēdes, kad esat sniedzis savu liecību.

Ja esat saņēmis paziņojumu par tiesas sēdi, bet neesat ieradies tiesā bez likumīga attaisnojuma, tiesa var nolemt nopratināt lieciniekus bez jūsu klātbūtnes. Tiesa var taisīt spriedumu bez jūsu klātbūtnes, ja prokurors ir pieprasījis piemērot brīvības atņemšanu līdz sešiem mēnešiem un jūs esat devis piekrišanu, ka tiesas procesu drīkst pabeigt. Ja spriedumā noteikta brīvības atņemšana līdz trim mēnešiem, lietu var pabeigt pat bez jūsu piekrišanas.

Kopš 2009. gada novembra tiesā ir iespējams piedalīties ar videokonferences palīdzību, ja smagākais pieprasītais sods ir soda nauda vai brīvības atņemšana līdz vienam gadam. Tomēr ne visās tiesās ir nodrošināts aprīkojums, lai jūs varētu izmantot šo iespēju.

Ja nerunājat valodā, kuru lieto tiesā, un nesaprotat to, jums ir tiesības visā tiesas procesā izmantot tulka pakalpojumus. Tulks jums palīdzēs arī tad, ja tiesas sēdes laikā jums nepieciešams apspriesties ar savu advokātu.

Ja jums nav advokāta, tiesa jums to piešķirs, ja jūs neatzīstat savu vainu noziedzīgā nodarījumā, par kuru jums izvirza apsūdzību, un pieprasītais sods ir smagāks nekā naudas sods. Ja jūs atzīstat savu vainu lietā, kurā prokurors pieprasa cietumsodu, tiesa piešķirs jums advokātu tad, ja jūs to lūgsiet. Ja jūs kāda iemesla dēļ nepiekrītat savam advokātam vai vēlaties citu advokātu, parasti šāda vēlēšanās tiek izpildīta.

Tiesas procesa laikā jums nav jāatbild uz jautājumiem un jūs varat nestāstīt patiesību. Jūs nevarat sodīt par nepatiesas liecības sniegšanu tiesas procesa laikā. Jūsu advokāts var dot jums padomu, vai liecināt lietā ir jūsu interesēs.

Kādas ir manas tiesības saistībā ar pierādījumiem pret mani?

Rakstveida liecību izmantošanu tiesas procesa laikā regulē sīki izklāstīti tiesību aktu noteikumi, izņemot tos, tikpat kā nav nekādu citu noteikumu, tāpēc jums ir gandrīz pilnīga rīcības brīvība iesniegt jebkādus pierādījumus. Jūs un jūsu advokāts var apstrīdēt liecinieku vai pierādījumu pieņemamību jo īpaši, ja pierādījumi ir neatbilstoši jūsu lietai vai ir iegūti nelikumīgā veidā. Tiesa lemj, vai pieņemt jūsu apstrīdētos lieciniekus vai pierādījumus vai ne. Vairumā gadījumu nelikumīgā veidā iegūti pierādījumi tiek atzīti par nepieņemamiem tiesā. Tiesa apsvērs attiecīgo pierādījumu nozīmīgumu pēc tam, kad būs noklausījusies citus pierādījumus.

Jūs varat lūgt izsaukt noteiktus lieciniekus, lai liecinātu tiesas sēdē, vai lūgt iegūt noteiktus pierādījumus, kas liecina jums par labu. Tas var būt, piemēram, pasažieru saraksts, kas apliecina, ka noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas laikā jūs nebijāt nozieguma vietā. Ja prokurors neatzīst noteiktu pierādījumu atbilstību, par šo jautājumu lems tiesa.

Pirmā lieciniekus iztaujā tā puse, kura tos ir izsaukusi. Pēc tam otrai pusei būs iespēja iztaujāt liecinieku. Taisot spriedumu, tiesa novērtē tiesas laikā sniegto liecību ticamību.

Vai tiks ņemta vērā informācija par manu sodāmību?

Informācija par iepriekšējo sodāmību tiks ņemta vērā, ja no noziedzīgā nodarījuma apraksta izriet, ka tas ir atkārtots noziegums. Retos gadījumos var tikt pieprasīta informācija par iepriekšējā noziegumā izmantoto darbības metodi, lai pamatotu vainu vai nevainīgumu izskatāmajā lietā. Ja iepriekš ir bijusi sodāmība par līdzīgu noziedzīgu nodarījumu vai nodarījums ir izdarīts pārbaudes laikā pēc nosacīta soda piespriešanas vai nosacītas atbrīvošanas, tas parasti ietekmē soda ilgumu.

Parasti netiek lūgta informācija par iepriekšējo sodāmību, kas jums varētu būt citā dalībvalstī.

Kas notiks tiesas procesa beigās?

Lietas iztiesāšana beidzas ar tiesas spriedumu. Rezultāts var būt šāds:

- attaisnošana;
- naudas sods;
- nosacīts sods, kas var būt arī rīkojums piemērot ambulatorisku ārstēšanu vai piespiedu darbu;
- brīvības atņemšana.

Ja ir piespriests nosacīts sods, tiesa parasti nosaka cietumsodu, kas nav reāli jāizcieš, ja pārbaudes laikā, kas parasti ir viens vai divi gadi, jūs neizdarāt jaunu noziedzīgu nodarījumu. Kā nosacījumu pārbaudes laika noteikšanai tiesa var noteikt probācijas inspektora uzraudzību pārbaudes laikā, uzlikt par pienākumu ārstēties no alkoholisma, narkomānijas vai citas atkarības, noteikt ambulatorisku ārstēšanos psihiatriskās ārstniecības iestādē un/vai piemērot piespiedu darbu – noteiktas stundas bez maksas strādāt sabiedrībai lietderīgu darbu.

Īpaši sodi ir paredzēti nepilngadīgiem likumpārkāpējiem (jaunākiem par 18 gadiem).

Kāda ir cietušā loma tiesas procesa laikā?

Cietušo uzskata par liecinieku tāpat, kā citus lieciniekus. Tomēr dažos gadījumos cietušajam ir tiesības uz advokātu, kuru atsevišķi ieceļ tiesa, un/vai saņemt ar tiesas lēmumu piešķirtu zaudējumu kompensāciju, ja zaudējumu kompensācijas prasība ir vienkārša un pietiekami pamatota ar dokumentiem un tiesas lēmums par zaudējumu kompensāciju nerada būtisku apgrūtinājumu.

Saites

[Dānijas Likums par tiesu sistēmas pārvaldi](#)

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešanas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Dalībvalstis, kas ir atbildīgas par nacionālā satura lapu pārvaldību, atjaunina daļu šīs tīmekļa vietnes satura, ņemot vērā Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības. Ja vietnē ir saturs, kurā vēl nav atspoguļota Apvienotās Karalistes izstāšanās, tas ir bez nolūka un tiks labots.

Lapa atjaunināta: 13/08/2019

4. Manas tiesības pēc tam, kad tiesa ir pieņēmusi lēmumu

ai es varu iesniegt apelāciju?

Tiesa pieņem lēmumu tiesas sēdē. Jūs varat iesniegt apelāciju par tiesas lēmumu vai spriedumu augstajā tiesā. Ja uzskatāt, ka jūsu lietas izskatīšanas laikā rajona tiesā bija pieļautas nozīmīgas kļūdas, varat lūgt lietu nosūtīt atpakaļ uz rajona tiesu atkārtotai iztiesāšanai citu tiesnešu sastāvā.

Jūs varat mutiski apstrīdēt piespriesto sodu, spriedumu vai sodu tiesas sēdē, kurā tiek pieņemts lēmums. Jūs varat iesniegt arī rakstisku apelāciju rajona tiesā vai prokuratūrā. Apelācija ir jāiesniedz divu nedēļu laikā. Ja jums ir advokāts, parasti viņš vai viņa rūpējas par praktiskajiem aspektiem saistībā ar jūsu apelāciju. Ja piespriests sods ir naudas sods DKK 3000 apmērā vai mazāks, lai iesniegtu apelāciju par lēmumu, jums ir jāsaņem atļauja no Dānijas Apelāciju padomes. Iesniegums Apelāciju padomei jāiesniedz divu nedēļu laikā no lēmuma pieņemšanas dienas.

Kas notiks, ja es iesniegšu apelāciju?

Ja iesniegsiet apelāciju par tiesas lēmumu, lietu izskatīs augstajā tiesā. Arī šī tiesa ir publiska. Nav noteikts termiņš, kad lieta jāizskata augstajā tiesā.

Ja esat paturēts apcietinājumā, augstajai tiesai jāizskata jūsu lieta pirms citu lietu izskatīšanas. Augstajai tiesai jālemj arī par to, vai jums jāpaliek apcietinājumā līdz apelācijas izskatīšanai un tās laikā.

Ja iesniedzat apelāciju, lai saņemtu attaisnojošu spriedumu, jūsu lietu atkārtoti izskatīs augstajā tiesā. Šajā gadījumā jums ir tiesības iesniegt jaunus pierādījumus. Jums pēc iespējas ātrāk jāapspiežas ar savu advokātu par to, kādus jaunus pierādījumus būtu jāiekļauj apelācijas lietā. Kad prokuratūra ir paziņojusi, uz kādiem pierādījumiem tā balstīsies augstās tiesas procesā, jūsu advokātam, visticamāk, būs 14 dienas, lai iesniegtu jūsu pierādījumus. Ir iespējams saņemt atļauju pārsniegt 14 dienu termiņu.

Ja iesniedzat apelāciju tikai par piespriedē soda samazināšanu, augstā tiesa izskatīs tikai jautājumus par sodu. Šādos gadījumos puses neiesniegs augstajai tiesai nekādus pierādījumus, bet jūsu advokāts var lūgt tiesu iegūt papildu informāciju par jūsu personīgajiem apstākļiem, kas ir būtiski soda noteikšanai vai lemšanai par jūsu izdošanu.

Kas notiek apelācijas izskatīšanas sēdē?

Ja esat iesniedzis apelāciju, lai saņemtu attaisnojošu spriedumu, lietu atkārtoti izskatīs augstā tiesa. Augstā tiesa bieži sāk procesu ar to liecību nolāstīšanu, kuras jūs un liecinieki ir devuši rajona tiesas sēdēs. Tomēr, ja jūs un jūsu advokāts nepiekrīt šādai procedūrai, liecības ir jādod vēlreiz.

Ja esat iesniedzis apelāciju par piespriedē soda samazināšanu, augstā tiesa ņems vērā rajona tiesā iesniegtos pierādījumus un pieņems lēmumu par piespriedē sodu uz šo pierādījumu pamata.

Augstā tiesa pasludinās spriedumu tiesas sēdē. Augstā tiesa var nolemt apstiprināt rajona tiesas spriedumu, palielināt vai samazināt sodu vai jūs attaisnot. Ja tiek attaisnots vai tiek samazināts sods, kā arī tad, ja prokuratūra ir iesniegusi apelāciju par spriedumu, bet augstā tiesa to tikai apstiprina, izmaksas par apelācijas izskatīšanu segs no valsts līdzekļiem. Visos citos gadījumos jums, visticamāk, dos rīkojumu samaksāt apelācijas izskatīšanas izdevumus.

Kas notiks, ja apelācija tiek apmierināta/noraidīta?

Augstās tiesas lēmums aizstās rajona tiesas lēmumu un parasti būs galīgs. Izņēmuma gadījumos ar Apelāciju padomes atļauju lietu var iesniegt izskatīšanai Augstākajā tiesā. Šādu atļauju parasti piešķir tikai tad, ja lietā būtiska ir principa piemērošana un tādēļ tā ir precedentu lieta, vai arī citu tīpašu iemeslu dēļ. Apelāciju padome dod atļauju tikai attiecībā uz krimināllietām, kuras paredzēts nodot izskatīšanai Augstākajā tiesā. Jūsu advokāts var jūs konsultēt par iespēju saņemt šādu atļauju.

Ja esat attaisnots un izmeklēšanā tika izmantoti piespiedu līdzekļi, piemēram, apcietināšana, aizturēšana vai kratīšana, jūs varat pieprasīt zaudējumu kompensāciju. Prasībai jābūt rakstiskai, un tā jāiesniedz apgabala prokuroram vēlākais divus mēnešus pēc tiesas lēmuma pasludināšanas. Parasti jūsu advokāts rūpēsies par praktiskajiem aspektiem saistībā ar prasības izvirzīšanu. Neaizmirstiet informēt savu advokātu par to, kur ar jums var sazināties jūsu mītnes valstī.

Es esmu no citas dalībvalsts. Vai mani pēc tiesas var nosūtīt atpakaļ?

Jūs var nosūtīt uz citu dalībvalsti, lai jūs tur izciestu savu sodu. Parasti tas notiek tikai tad, ja lūdzat nosūtīt jūs uz jūsu valsti, lai tur izciestu savu sodu. Iespējams, ka vēlaties izciest sodu savā valstī, jums jānosūta Dānijas Tieslietu ministrijai.

Ja esmu notiesāts, vai mani var vēlreiz tiesāt par to pašu noziedzīgo nodarījumu?

Dānijā jūs nevar divreiz notiesāt pat to pašu noziegumu. Tādu pašu principu ievēro arī citās Eiropas valstīs. Tā kā noteikumi par sodu dažādās valstīs var atšķirties, jums par to jāinteresējas tajā valstī, kurā arī varētu būt izvirzīta apsūdzība par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu.

Informācija par apsūdzībām un sodāmību

Tiklīdz lietā ir pieņemts lēmums, par to ziņos Centrālajam sodāmības reģistram. Lēmumi attiecībā uz Dānijas Kriminālkodeksa pārkāpumiem tiks reģistrēti sodāmības reģistra lēmumu daļā. Lēmumi attiecībā uz citu tiesību aktu noteikumu pārkāpumiem tiks reģistrēti, ja jums ir piespriedē brīvības atņemšana vai tiesību ierobežošana (sods, atņemot noteiktas tiesības). Lēmums tiks reģistrēts, norādot tās tiesas nosaukumu, kurā taisīts spriedums, sprieduma datumu, likuma noteikumus, kuri tikuši pārkāpti, un piespriedē sodu.

Ir noteikti ierobežojumi attiecībā uz to, kuri lēmumi tiks iekļauti sodāmības sarakstā, ko var izdot jūsu personīgai lietošanai. Dati tiek glabāti elektroniskā formātā, un datu dzēšana ir atkarīga no soda smaguma. Jūs varat iesniegt sūdzību par reģistrācijas vai tās dzēšanas kļūdām, bet ne par pašu lēmuma reģistrēšanu. Sūdzības par reģistrāciju jāiesniedz Dānijas Policijas komisāra birojā, kas ir atbildīgā iestāde attiecībā uz datiem par sodāmību.

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešanas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Dalībvalstis, kas ir atbildīgas par nacionālā satura lapu pārvaldību, atjaunina daļu šīs tīmekļa vietnes satura, ņemot vērā Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības. Ja vietnē ir saturs, kurā vēl nav atspoguļota Apvienotās Karalistes izstāšanās, tas ir bez nolūka un tiks labots.

Lapa atjaunināta: 13/08/2019

5. Maznozīmīgi pārkāpumi

Ā izskata un kādus sodus piemēro par maznozīmīgiem ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumiem?

Ja jūs aptur Ceļu policija, kuras uzdevums ir nodrošināt ceļu satiksmes noteikumu ievērošanu, jūs varat atzīt vai noliegt savu vainu. Policijai jums jāizvirza apsūdzība par pārkāpumu, kuru, pēc tās domām, esat izdarījis. Jums ir aizdomās turētā vai apsūdzētā tiesības, un jums nav jāliecina policijai.

Parasti par ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumiem piemēro naudas sodu. Ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumus izskata tādā pašā veidā kā citus pārkāpumus, par kuriem piemēro naudas sodu. Policija nosūtīs jums naudas soda rēķinu. Ja apmaksāsi rēķinu, tas nozīmēs, ka jūs atzīstat savu vainu. Ja neapmaksāsi rēķinu, lietu nodos izskatīšanai tiesā. Jūs izsauks ierasties tiesas sēdē, kur var uzrādīt pierādījumus par pārkāpumu.

Ģenerālprokuratūra ir izdevusi [Ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumiem piemērojamo sodu sarakstu](#), kurā varat pārbaudīt, vai jums uzliktais sods atbilst sodam, kādu parasti piemēro tādām ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumiem, kādu esat izdarījis.

[Ceļu satiksmes likums](#) ļauj policijai atsavināt jūsu transportlīdzekli, ja jūsu pastāvīgā dzīvesvieta ir ārpus Dānijas un jūsu transportlīdzeklis ir reģistrēts valstī, kas nav Dānija. Transportlīdzekli var uz laiku atsavināt un novietot īpašā stāvvietā, kamēr nav samaksāts naudas sods vai nodrošināta tā samaksas garantija. Ja jūs neatzīstat, ka esat izdarījis ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumu, dažos gadījumos jums būs jānodrošina naudas soda samaksas garantija un jāiesniedz pieprasījums lietu izskatīt tiesā. Policija bieži izmanto tiesības atsavināt transportlīdzekļus.

Īpaši noteikumi attiecas uz transportlīdzekļiem un autovadītājiem no citām Skandināvijas valstīm.

Kā izskata un kādus sodus piemēro par transportlīdzekļu novietošanas noteikumu pārkāpumiem?

Transportlīdzekļu novietošanas ierobežojumu noteikumu izpildi parasti nodrošina vietējās pašvaldības vai privāta uzņēmuma algoti satiksmes inspektori, nevis policija. Ja jūs novietojat transportlīdzekli neatļautā vietā, jūs saņemsiet naudas sodu par transportlīdzekļa novietošanas noteikumu pārkāpumu un paziņojums par to tiks novietots uz jūsu automašīnas.

Ja satiekat satiksmes inspektoru, pirms viņš vai viņa reģistrē transportlīdzekļu novietošanas noteikumu pārkāpumu, jūs varat izteikt iebildumus tieši satiksmes inspektoram. Satiksmes inspektors var izlemt neregistrēt pārkāpumu vai atzīmēt jūsu iebildumus. Ja saņemat paziņojumu par naudas sodu, tajā jābūt norādījumiem, kā jūs varat iesniegt sūdzību par naudas sodu. Attiecībā uz šiem pārkāpumiem nav centrālas institūcijas sūdzībām.

Naudas sodu par transportlīdzekļu novietošanas noteikumu pārkāpumiem iekasē tāpat kā par citām civilprasībām. Līdz ar to, ja nesamaksāsi naudas sodu, prasība tiks nosūtīta uz jūsu mītnes valsts parādu piedziņas aģentūru.

Vai šie pārkāpumi tiek reģistrēti manā sodāmības reģistrā?

Parasti sodāmības reģistrā netiek reģistrēti naudas sodi. Tomēr, ja naudas sodi piemēroti par noziedzīgiem nodarījumiem, tie tiks iekļauti jūsu sodāmības reģistrā.

Naudas sods par transportlīdzekļa novietošanas noteikumu pārkāpumu netiek uzskatīts par kriminālsodu, tādēļ netiek reģistrēts jūsu sodāmības reģistrā.

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešus kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Dalībvalstis, kas ir atbildīgas par nacionālā satura lapu pārvaldību, atjaunina daļu šīs tīmekļa vietnes satura, ņemot vērā Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības. Ja vietnē ir saturs, kurā vēl nav atspoguļota Apvienotās Karalistes izstāšanās, tas ir bez nolūka un tiks labots.

Lapa atjaunināta: 13/08/2019

Apsūdzēto tiesības kriminālprocesā - Vācija

Šajā sadaļā ir raksturotas procedūras, ko piemēro gadījumos, kad personu tur aizdomās par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu.

Informācija par ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumiem, par kuriem noteiktos apstākļos paredzēts tikai naudas sods, ir atrodama [6. uzzīņu](#) lapā.

Ja meklējat informāciju kā noziedzīgā nodarījumā cietušais, [šeit](#) ir atrodams vispārīgs skaidrojums.

Īss kriminālprocesa apraksts

Turpmāk sniegts īss kriminālprocesa posmu apraksts.

Kriminālprocesu var iedalīt trīs posmos: izmeklēšanā, starpposma procesā un galvenajā procesā (kas ietver arī apelācijas un izpildes procedūras).

- Izmeklēšana (*Ermittlungsverfahren*). Tiesībaizsardzības iestādes (prokuratūra vai policija) sāk kriminālprocesu pret personu, ja personu tur aizdomās par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu. Procesā mērķis ir noskaidrot, vai aizdomas ir pamatotas vai nepamatotas. Šajā nolūkā var veikt dažādus izmeklēšanas pasākumus, piemēram, dzīvokļa kratīšanu. Pēc izmeklēšanas beigām prokuratūra lemj par to, vai pierādījumu trūkuma dēļ procesu izbeidz vai arī izvirza apsūdzību.
- [Starpposma process](#) (*Zwischenverfahren*). Starpposma procesā tiesa pārbauda apsūdzību un lemj par to, vai izbeigt vai turpināt procesu. Ja, pamatojoties uz iegūtajiem pierādījumiem, tiesa atzīst, ka ir iespējama notiesāšana, uzsāk galveno procesu.
- Galvenais process (*Hauptverfahren*). Galvenajā procesā tiesa sagatavo lietu iztiesāšanai un izskata lietu tiesas sēdē. Izvirzītā apsūdzība tiek izskatīta tiesas sēdē mutvārdu procesā, ņemot vērā pieejamos pierādījumus (lieciniekus, dokumentus u. c.). Arī apsūdzētajam tiek dota iespēja izteikties par izvirzīto apsūdzību un paust savu viedokli. Ja tiesa nospriež, ka apsūdzība ir pierādīta, apsūdzētajam piemēro sodu. Ja tiesa nospriež, ka apsūdzība nav pierādīta, apsūdzēto atļauj. Noteiktā laika periodā notiesātais var iesniegt apelāciju par tiesas nolēmumu. Apelācijas procesā tiesas sēdē lietu atkārtoti izskata augstākas instances tiesa. Kasācijas (*Revision*) procesā pārbauda tikai to, vai spriedumā nav pieļautas kļūdas tiesību normu piemērošanā.

Šajā standarta procesā ir iespējamas atsevišķas atkāpes. Svarīgākās no tām ir [vienkāršotais process](#), procesa izbeigšana un [paātrinātais process](#).

Informācija par atsevišķiem kriminālprocesa posmiem un personas tiesībām ir atrodama attiecīgajās sadaļās. Šī informācija neaizstāj juridisko palīdzību un sniedz tikai vispārīgu priekšstatu.

Eiropas Komisijas loma

Lūdzu, ņemiet vērā, ka Eiropas Komisija nav atbildīga par kriminālprocesiem dalībvalstīs un nevar sniegt palīdzību sūdzību gadījumā.

Klikšķiniet uz saitēm, lai iegūtu meklēto informāciju.

[2 – Kā saņemt juridisko palīdzību](#)

[3 – Personas tiesības izmeklēšanas laikā](#)

- Aizdomās turētā nopratināšana
- Personas identifikācija/personas kratīšana
- Kratīšana/izņemšana/noklausīšanās
- Aizturēšana
- Pirmstiesas apcietinājums
- Apsūdzība

[4 – Personas tiesības tiesā](#)

[5 – Personas tiesības pēc lietas izskatīšanas tiesas sēdē](#)

[6 – Ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumi un citi maznozīmīgi pārkāpumi](#)

Saites

[Kriminālprocesa kodekss](#) ([angļu valodas versija](#))

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešusās kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Dalībvalstis, kas ir atbildīgas par nacionālā satura lapu pārvaldību, atjaunina daļu šīs tīmekļa vietnes satura, ņemot vērā Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības. Ja vietnē ir saturs, kurā vēl nav atspoguļota Apvienotās Karalistes izstāšanās, tas ir bez nolūka un tiks labots.

Lapa atjaunināta: 30/08/2019

1. Skaidrojumi

Lūdzu, ņemiet vērā, ka šai lapai nesen tika atjaunināta oriģinālvalodas [de](#) versija. Mūsu tulkotāji pašlaik gatavo versiju valodā, kuru esat izvēlējies.

[Procesa izbeigšana \(1\)](#)

[Vienkāršotais process \(2\)](#)

[Paātrinātais process \(3\)](#)

[Valsts nodrošinātā aizstāvība \(4\)](#)

[Informācija par izmeklēšanu/apsūdzībām/sodāmību \(5\)](#)

[Pārsūdzība izmeklēšanas procesā \(6\)](#)

Procesa izbeigšana (1)

Jebkurā procesa posmā procesu ir iespējams izbeigt ar prokuratūras vai – pēc krimināllietas izskatīšanas uzsākšanas – tiesas nolēmumu. Procesu var izbeigt dažādos gadījumos, taču visbiežāk tas notiek šādos gadījumos:

procesu var izbeigt uz laiku, piemēram, apsūdzētā vai aizdomās turētā ilgstošas prombūtnes dēļ. Procesu izbeidz arī tad, ja izmeklēšanā neiegūst pietiekamu pamatu, lai varētu izvirzīt apsūdzību. Tādā gadījumā prokuratūra jebkurā laikā (līdz iestājas noilgums) var atsākt izmeklēšanu, ja parādās jauni pierādījumi;

procesu var izbeigt arī galīgi. Tas ir iespējams gadījumos, kad vainu uzskata par maznozīmīgu un kriminālvajāšanai nav sabiedriskas nozīmes. Procesa izbeigšanu var saistīt arī ar konkrētu nosacījumu izpildi, piemēram, naudas iemaksu vai piekrišanu rīkojumam, piemēram, par satiksmes drošības mācību apmeklēšanu.

Vienkāršotais process (2)

Izmeklēšanas noslēgumā tā vietā, lai izvirzītu apsūdzību, prokuratūra tiesai var rakstveidā pieprasīt izdot rīkojumu par sodu. Ja tiesa pierādījumus atbilstoši lietas dokumentiem atzīst par pietiekamiem, tiek izdots rīkojums par sodu. Rīkojumā īsi raksturo noziedzīgo nodarījumu un piemēro konkrētu sodu. Ja šis rīkojums netiek apstrīdēts, tas iegūst galīgu sprieduma spēku.

Ar rīkojumu par sodu saistītās iespējamās juridiskās sekas ir ierobežotas. Kā soda mēru parasti nosaka naudas sodu. Var arī noteikt transportlīdzekļa vadīšanas aizliegumu. Ja apsūdzētajam ir advokāts, var sodīt arī ar brīvības atņemšanu, taču tās ilgums nedrīkst pārsniegt vienu gadu nosacīti.

Ja persona apstrīd rīkojumu par sodu, viņam ir divas iespējas:

ja rīkojumā par sodu piemēro naudas sodu, var iebilst tikai pret dienas maksājuma apmēru. Tiesa ar personas un prokuratūras piekrišanu var izlemt jautājumu rakstveida procesā, nerīkojot lietas izskatīšanu tiesas sēdē;

ja iebildums neattiecas tikai uz dienas maksājuma apmēru, nosaka lietas izskatīšanu tiesas sēdē. Notiesātā fiziska klātbūtne tajā nav nepieciešama, personu var pārstāvēt advokāts. Arī liecinieku fiziska klātbūtne nav nepieciešama. Liecinieku nopratināšanas protokolus ar personas piekrišanu var nolasīt, ja vien persona piedalās tiesas sēdē.

Noslēgumā tiesa pasludina spriedumu. Attiecībā uz soda apmēru tiesu nesaista rīkojumā par sodu noteiktais sods. Ievērojot tiesību aktos noteiktos soda mērus, var piespriest arī bargāku sodu.

Paātrinātais process (3)

Vienkāršās situācijās un nepārprotamu pierādījumu gadījumos prokuratūra tiesai var pieprasīt lietas izskatīšanu paātrinātā procesā. Paātrināto procesu veic, piemēram, gadījumos, kad apsūdzētajam nav adreses Vācijā un ir iespējams, ka vēlākā tiesas sēdē viņš var neierasties.

Ja prokuratūra pieprasa paātrināto procesu, tiesa nekavējoties vai tuvākajā laikā nosaka lietas izskatīšanu tiesas sēdē. Lēmums par lietas izskatīšanu tiesas sēdē, atšķirībā no apsūdzības izvirzīšanas, šajā gadījumā nav nepieciešams. Starpposma procesa paātrinātajā procesā nav.

Paātrinātajā procesā pieteikumu par pierādījumu iegūšanu var atcelt ar vienkāršotiem nosacījumiem.

Piemērojamā soda apmērs ir ierobežots. Tiesa var piespriest tikai naudas sodu vai brīvības atņemšanu uz laiku līdz vienam gadam. Var arī atņemt tiesības vadīt automašīnu.

Valsts nodrošināta aizstāvība (4)

Ja personu tur aizdomās par nozieguma izdarīšanu, personas notiesāšanas gadījumā ir paredzama brīvības atņemšana uz laiku, kas ir ilgāks par vienu gadu, persona atrodas pirmstiesas apcietinājumā vai pati nevar sevi aizstāvēt citu iemeslu dēļ, valstij ir paredzēts pienākums, ka šai personai tiesa nodrošina aizstāvi, ja tāda vēl nav. [Paātrinātā procesa](#) gadījumā valsts nodrošināto aizstāvi ieceļ, ja ir paredzama brīvības atņemšana uz sešiem mēnešiem. Pienākums nodrošināt aizstāvi ir spēkā neatkarīgi no personas finansiālajām iespējām.

Tiesa lemj par to, kurš advokāts tiks norīkots kā valsts nodrošinātais aizstāvis. Taču personai tiek dota iespēja izvēlēties savu valsts nodrošināto aizstāvi un paziņot par to tiesai. Ja persona neziņo par vēlamo advokātu, tiesa to izvēlas šīs personas vietā.

Valsts nodrošinātā aizstāvja maiņa ir iespējama tikai izņēmuma gadījumos. Tomēr var pilnvarot citu advokātu pēc personas izvēles, šādā gadījumā rīkojumu par valsts nodrošināto aizstāvi atceļ. Par izvēlēto aizstāvja pakalpojumiem personai ir jāmaksā pašai, ja vien attaisnošanas gadījumā izmaksas neuzņemas valsts.

Informācija par izmeklēšanu/apsūdzībām/sodāmību (5)

Kuru informāciju uzglabā?

Policija savās datu bāzēs uzglabā informāciju par izmeklēšanas procesiem.

Izmeklēšanas procesa laikā un pēc tā noslēgšanas informāciju uzglabā arī prokuratūrā. Turklāt informāciju par izmeklēšanas procesu uzglabā prokuratūras centrālajā procesu reģistrā. Uz datu dzēšanu attiecas noteikti termiņi saskaņā ar tiesību aktiem.

Federālajā kriminālsodu [reģistrā](#) reģistrē galīgos spriedumus. Reģistrācijai nav nepieciešama personas piekrišana. Pēc noteikta laika sodāmība tiek dzēsta, ja šajā laikā persona nav notiesāta atkārtoti. Dzēšanai nepieciešamo laika posmu nosaka atbilstoši sodāmības smagumam.

Kāda informācija par kriminālprocesu tiek ievākta?

Policija un prokuratūra jebkurā laikā var piekļūt savām datu bāzēm. Tām nav tiešu piekļuves tiesību [↗ Federālajam reģistram](#). Tiesa, gatavojoties lietas izskatīšanai tiesas sēdē, pieprasa izrakstu no reģistra.

Vai informācija ir būtiska izmeklēšanas procesā?

Ja atklāj iepriekšējus izmeklēšanas procesus, prokuratūrai tas ir jāņem vērā, piemēram, izskatot procesa izbeigšanas iespēju saskaņā ar Kriminālprocesa kodeksa 153. pantu un 153.a pantu.

Vai informācijai ir nozīme notiesājoša sprieduma sagatavošanā?

Likumā ir noteikts, ka iepriekšēju sodāmību, kas reģistrēta Federālajā reģistrā, var ņemt vērā lietas izskatīšanā tiesas sēdē. Ja tiek atklāta iepriekšēja sodāmība, tā var nelabvēlīgi ietekmēt soda apmēru. Informāciju, kuru uzglabā tikai policijas un prokuratūras datu bāzēs, soda piespriešanas gadījumā nevar ņemt vērā attiecībā uz soda apmēru.

Kā persona var noskaidrot, kuru informāciju par personu uzglabā un kā novērst informācijas uzglabāšanu?

To, kuru informāciju uzglabā, var uzzināt, pieprasot attiecīgu izziņu iestādei, kura ievāc informāciju.

Iestādei, kas glabā informāciju, var lūgt dzēst šo informāciju. Gadījumā, ja informācijas dzēšana tiek atteikta, šo atteikumu var pārsūdzēt tiesā.

Papildu informācija

Noteikumi attiecībā uz Federālo reģistru ir atrodam [↗ Federālā reģistra likumā](#) (*Bundeszentralregistergesetz*); dati, ko uzglabā izmeklējošā prokuratūra ir noteikti Kriminālprocesa kodeksa 483. un nākamajos pantos; prokuratūras centrālais procesu reģistrs ir paredzēts Kriminālprocesa kodeksa 492. panta 1. punktā un precizēts [↗ noteikumos](#); noteikumi par policijas datiem ir atrodam [↗ Likumā par Federālo krimināllietu biroju](#) ([↗ Gesetz über das Bundeskriminalamt](#)) un attiecīgajā federālajā zemē spēkā esošajos tiesību aktos par policiju.

Pārsūdzība izmeklēšanas procesā (6)

Personai ir tiesības nepieņemt izmeklēšanas procesa pasākumiem. Ir iespējams iesniegt sūdzību augstākai amatpersonai vai pieprasīt tiesas nolēmumu.

Persona var iesniegt apelācijas sūdzību par tiesas nolēmumu.

Ja policija vai prokuratūra veic pasākumus bez tiesas rīkojuma, pēc to veikšanas persona var pieprasīt šo pasākumu pārbaudi tiesā. Ja persona nepieņem priekšmetu izņemšanai, lieta tiks nodota tiesnesim bez personas pieprasījuma.

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Dalībvalstis, kas ir atbildīgas par nacionālā satura lapu pārvaldību, atjaunina daļu šīs tīmekļa vietnes satura, ņemot vērā Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības. Ja vietnē ir saturs, kurā vēl nav atspoguļota Apvienotās Karalistes izstāšanās, tas ir bez nolūka un tiks labots.

Lapa atjaunināta: 30/08/2019

2. Kā saņemt juridisko palīdzību

Lūdzu, ņemiet vērā, ka šai lapai nesen tika atjaunināta oriģinālvalodas [de](#) versija. Mūsu tulkotāji pašlaik gatavo versiju valodā, kuru esat izvēlējies.

Situācijā, kad persona jebkādā veidā tiek iesaistīta kriminālprocesā, var būt noderīgi saņemt neatkarīgu juridisko palīdzību, ja tāda ir nepieciešama. Šajās uzzīņu lapās uzzināsiet, kad un kādos apstākļos personai ir tiesības uz advokāta aizstāvību. Turpmāk ir pieejama informācija par to, kā sameklēt advokātu un kā apmaksāt aizstāvības izdevumus, ja persona nevar nodrošināt advokātu pati.

Kā sameklēt advokātu?

Ja personu informē, ka to tur aizdomās par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, advokātus, kuri specializējas krimināltiesībās, var sameklēt, piemēram, internetā. Katrs Vācijā licencēts advokāts ir tiesīgs būt par aizstāvi krimināllietās. Steidzamos gadījumos, kad draud aizturēšana vai personas kratīšana, lielākajā daļā Vācijas reģionu visu diennakti ir iespēja zvanīt pa ārkārtas tālruni, lai sazinātos ar aizstāvi krimināllietā. Ja ir svarīgi tādi kritēriji kā svešvalodu zināšanas vai dzīvesvietas tuvums, informāciju var meklēt Vācijas Advokātu biedrības Krimināltiesību darba grupas (*Arbeitsgemeinschaft Strafrecht des Deutschen Anwaltvereins*) [aizstāvju meklēšanas](#) vai reģionālo advokātu asociāciju advokātu tīmekļa vietnēs. Kopš 2010. gada 1. janvāra tiek veidoti to advokātu reģionālie saraksti, kuri ir gatavi uzņemties [valsts nodrošinātās aizstāvības](#) pienākumus. Informāciju par to, kur un kā ir pieejami šie saraksti, var saņemt vietējā advokātu asociācijā (un arī [šeit](#)).

Ja persona ir aizturēta vai atrodas [pirmstiesas apcietinājumā](#), šīs informācijas iegūšanas iespējas nav pieejamas. Policijai ir pienākums pēc personas pieprasījuma izsniegt advokātu sarakstu vai tālrunu katalogu. Policijai ir zināmi arī [neatliekamās juridiskās palīdzības](#) tālrunu numuri. Ja policija neļauj sazināties ar advokātu, par to noteikti ir jāziņo tiesai, kad persona tur tiek nogādāta. Arī tiesai ir pieejami to advokātu saraksti, kuri ir gatavi uzņemties [valsts nodrošinātās aizstāvības](#) pienākumus.

Kam ir jāsedz aizstāvības izdevumi?

Ja persona tiek attaisnota, valstij *ir jāapmaksā* aizstāvības izdevumi. Ja procesu [izbeidz](#) izmeklēšanas posma laikā vai arī personu notiesā, tai pašai ir jāapmaksā aizstāvības izdevumi.

Arī tad, ja personas ienākumi ir niecīgi vai tai nav nekādu ienākumu, saistībā ar kriminālprocesu nekāda finansiāla valsts palīdzība parasti nav paredzēta. Persona var vērsties dzīvesvietai atbilstošajā pirmās instances tiesā ar lūgumu pēc [palīdzības](#) tikai pirmajai konsultācijai.

Attiecībā uz maksājumiem izņēmuma situācija ir [valsts nodrošinātā aizstāvība](#). Šādā gadījumā advokāta pakalpojumus sākotnēji sedz valsts, taču likumā noteiktā advokāta atlīdzība par valsts nodrošinātās aizstāvības pienākumu izpildi ir mazāka par to, ko var prasīt advokāts, kurš nav norīkots valsts nodrošinātās aizstāvības pienākumu izpildei. Ņemiet vērā, ka notiesāšanas gadījumā pēc procesa pabeigšanas Jums būs jāatmaksā valsts nodrošinātās aizstāvības izdevumi. Tādā gadījumā ir jāatmaksā valstij ar advokāta pakalpojumiem saistītās izmaksas, kā arī advokātam jāatmaksā izdevumi, kuru atlīdzināšanu viņš būtu varējis pieprasīt kā advokāts, kurš nav norīkots valsts nodrošinātās aizstāvības pienākumu izpildei, ja Jums ir attiecīgas iespējas.

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešanas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Dalībvalstis, kas ir atbildīgas par nacionālā satura lapu pārvaldību, atjaunina daļu šīs tīmekļa vietnes satura, ņemot vērā Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības. Ja vietnē ir saturs, kurā vēl nav atspoguļota Apvienotās Karalistes izstāšanās, tas ir bez nolūka un tiks labots.

Lapa atjaunināta: 30/08/2019

3. Personas tiesības izmeklēšanas laikā

Lūdzu, ņemiet vērā, ka šai lapai nesen tika atjaunināta oriģinālvalodas [de](#) versija. Mūsu tulkotāji pašlaik gatavo versiju valodā, kuru esat izvēlējies.

Šajā informatīvajā lapā atradīsiet informāciju par izmeklēšanas procesu, ko uzsāk, līdzko tiesībsardzības iestādes sāk apkopot informāciju, un ko noslēdz ar apsūdzības izvirzīšanu vai ar prokuratūras lēmumu par procesa izbeigšanu.

Kādi ir kriminālizmeklēšanas posmi?

Tiesībsardzības iestādes (prokuratūra vai policija) uzsāk izmeklēšanu, ja ir konkrētas aizdomas par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu. Izmeklēšanas procesā noskaidro, vai aizdomas ir pamatotas vai nepamatotas. Šajā nolūkā ir jāpārbauda arī personu attaisnojoši apstākļi. Ja prokuratūra atzīst aizdomas par pamatotām, tā izvirza apsūdzību (vai lūdz izdot rīkojumu par [sodu](#)).

Policija un prokuratūra var veikt dažādus izmeklēšanas pasākumus. To, kādi pasākumi tiek veikti zināmā laika posmā, nosaka katrā gadījumā atsevišķi. Personu var, piemēram, aizturēt uzreiz pēc noziedzīga nodarījuma izdarīšanas. Pēc [aizturēšanas](#) var piemērot [pirmstiesas apcietinājumu](#).

Persona var vērsties tiesā par izmeklēšanas pasākumiem, kas to nelabvēlīgi ietekmē, arī pēc šo pasākumu īstenošanas.

Nepieciešamības gadījumā par personu var pieprasīt arī informāciju par iepriekšējiem izmeklēšanas procesiem un sodāmību. Vairāk informācijas šajā jautājumā atradīsiet [šeit](#).

Personas tiesības izmeklēšanas laikā

Visā izmeklēšanas procesa laikā personai ir tiesības izmantot advokāta palīdzību. Informācija par to, kā atrast advokātu, un attiecīgajām izmaksām ir atrodama [šeit](#). Ja personai nav nepieciešamo vācu valodas zināšanu, pēc attiecīga pieprasījuma var izmantot tulka pakalpojumus, lai nodrošinātu pārrunas ar aizstāvi.

Personai nav tiesību iepazīties ar lietas materiāliem. Tomēr no lietas materiāliem var saņemt uzziņas, ja vien tas netraucē izmeklēšanai un nav pretrunā trešo personu tiesībām. Pēc izmeklēšanas noslēgšanas aizstāvim ir atļauts piekļūt lietas materiāliem. Pirms tam tas ir iespējams tikai gadījumos, kad šāda piekļuve netraucē izmeklēšanas mērķim.

Informācija par personas tiesībām gadījumos, ja personu skar kāds no turpmāk minētajiem izmeklēšanas pasākumiem, ir atrodama attiecīgajās sadaļās:

- [Aizdomās turētā nopratināšana \(1\)](#)
- [Personas identifikācija/personas kratīšana \(2\)](#)
- [Kratīšana/izņemšana/noklausīšanās \(3\)](#)
- [Aizturēšana \(4\)](#)
- [Pirmstiesas apcietinājums \(5\)](#)
- [Apsūdzība \(6\)](#)

Kādi noteikumi ir spēkā izmeklēšanas laikā, ja persona ir citas valsts valstspiederīgais?

Parasti kriminālizmeklēšanas procesa laikā persona drīkst izbraukt no Vācijas. Izņēmums ir gadījumi, kad persona ir apcietināta vai, piemēram, [apcietināšanas ordera](#) izpilde atlikta, uzliekot aizliegumu, atstāt dzīvesvietu bez tiesas atļaujas.

Ja personai ir zināms, ka pret to ir uzsākts kriminālprocess, tai jānodrošina iespēja, ka tiesa un prokuratūra ar šo personu var sazināties pa pastu.

Izmeklēšanas procesa laikā jebkurā laikā var vērsties valsts konsulārajā dienestā.

Aizdomās turētā nopratināšana (1)

Ja personu tur aizdomās par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, policija vai prokuratūra personu nopratinās, lai nodrošinātu likumīgu uzklaušīšanu. Atsevišķos gadījumos pēc prokuratūras pieprasījuma nopratināšanu var veikt arī tiesnesis.

Kas ir jādara, ja personu aicina uz nopratināšanu?

Ja prokuratūra vai tiesnesis personu ir uzaicinājis uz nopratināšanu, uz to ir jāierodas. Ja aicinājumam nepaklausa, nopratināšanu var veikt piespiedu kārtā. Ja uz nopratināšanu aicina policija, šim aicinājumam pakļauties nav obligāti.

Kas personai tiks paskaidrots pirms nopratināšanas?

Pirms nopratināšanas personai ir jābūt izskaidrotam nodarījumam, par kura izdarīšanu tā tiek turēta aizdomās, un kuras krimināltiesību normas, iespējams, ir pārkāptas. Personai ir arī jāizskaidro, ka tai ir tiesības klusēt, jau pirms nopratināšanas apspriesties ar aizstāvi, un par to, ka var pieprasīt atsevišķu pierādījumu iegūšanas procedūru personas attaisnošanai.

Vai personai būs pieejams tulks, ja tā nepārzina valodu?

Ja personas vācu valodas zināšanas nav pietiekamas, personai tiks nodrošināts tulks; par tulka pakalpojumiem nav jāmaksā. Tulks piedalās visā nopratināšanas procesa laikā un tulko jautājumus, personas atbildes, kā arī nopratināšanas rakstveida protokolu.

Vai persona var runāt ar advokātu?

Kā aizdomās turētā persona jebkurā laikā un arī pirms nopratināšanas drīkst viena pati vai tulka klātbūtnē runāt ar [aizstāvi](#). Aizstāvim ir atļauts piedalīties, ja personu nopratina prokuratūra vai tiesnesis, taču aizstāvja klātbūtne nav atļauta policijas nopratināšanā.

Vai persona tiks nopratināta? Vai ir jāsniedz informācija?

Ne vēlāk kā pirms izmeklēšanas procesa pabeigšanas policijai vai prokuratūrai persona ir jānoprātina, ja vien process netiek izbeigts. Vienkāršos gadījumos personu var nopratināt arī rakstveidā.

Nopratināšanā (arī rakstveidā) personai ir pienākums sniegt informāciju par sevi. Ar to saprot vārdu, uzvārdu un pirmslaulības uzvārdu, dzimšanas datumu un vietu, ģimenes stāvokli, nodarbošanos, adresi un pilsonību.

Taču personai nav pienākuma izteikties par apsūdzību un liecināt par lietas apstākļiem. Par to, vai un kādā apjomā persona vēlas izteikties, persona lemj pati, vajadzības gadījumā apspriežoties ar aizstāvi.

Kas notiek, ja personas izteikumi ir nelabvēlīgi lietas iznākumam?

Visu, ko persona saka nopratināšanas laikā, fiksē protokolā. Ja persona liecina pret sevi, tas kļūs zināms arī tiesai, kas pēc apsūdzības izvirzīšanas spriedīs par noziedzīgu nodarījumu. Arī tad, ja persona vēlāk klusē vai atsauc iepriekš teikto, tiesa var ņemt vērā sprieduma taisīšanā sākotnējo liecību.

Vai nopratināšanas laikā personai tiks sniegta informācija par izmeklēšanas gaitu?

Tiesībaizsardzības iestādes var brīvi lemt par to, ko tās personai var atklāt par izmeklēšanas gaitu. Tomēr tās nekādā gadījumā nedrīkst sniegt maldinošu informāciju.

Kādas metodes nedrīkst izmantot?

Nopratināšanas laikā nav atļauts pret personu izturēties necienīgi vai fiziski ietekmēt. Nedrīkst izteikt draudus, ne arī piedāvāt likumā neatļautas priekšrocības. Izteikums, ko persona paudusi šo aizliegumu pārkāpuma rezultātā, nav izmantojams pat tad, ja persona tam piekrīt.

Papildu informācija

Nopratināšanas noteikumi ir atrodami [Kriminālprocesa kodeksa](#) 136., 136.a un 163.a pantā.

Personas identifikācijas procedūra/personas kratīšana/asins paraugu ņemšana u. c. (2)

Norādījumi par šo pasākumu pārsūdzību ir atrodami [šeit](#).

Kas ir personas identifikācijas procedūra? Kad tā tiek veikta?

Ar personas identifikācijas procedūru galvenokārt saprot identifikācijas pasākumus, ar kuru palīdzību kriminālprocesa norises laikā var pierādīt personas vainu vai nevainīgumu. Šim nolūkam var uzņemt personas fotogrāfijas, noņemt pirkstu vai plaukstas nospiedumu paraugus vai fiksēt citas īpašas fiziskas pazīmes, piemēram, tetovējumus.

Kriminālprocesa ietvaros personas identifikācijas procedūru var pieprasīt tiesa, prokuratūra un policija. Parasti to veic policija.

Personas identifikācijas procedūru var veikt piespiedu kārtā. Policija, piemēram, personu var aizturēt un paņemt pirkstu nospiedumu paraugus.

Vai personas identifikācijas procedūru var piemērot arī tad, ja tā nav nepieciešama (piemēram, ja ir jau nepārprotami skaidrs, ka persona ir vainīga)?

Personas identifikācijas procedūra ir izmantojama arī citu, turpmāku kriminālprocesi nolūkā, un tādos gadījumos to izmanto nevis personas vainas pārbaudīšanai pašreizējā kriminālprocesā, bet gan iepriekšējai identifikācijas pazīmju uzkrāšanai citu, turpmāku kriminālprocesi izskatīšanā. Tāpēc ir jānodrošina pierādījumi, kurus, iespējams, pret personu varēs izmantot turpmākos kriminālprocesos.

Vai var veikt personas kratīšanu?

Lai apstiprinātu faktus, kuriem kādā kriminālprocesā ir pierādījuma nozīme, var tikt veikta personas kratīšana.

Personas kratīšanas laikā, ko veic policija, cilvēka augumu pārbauda ārēji vai arī nosaka, vai dabiskajās ķermeņa atverēs neatrodas svešķermeņi. Ja kratīšana personai šķiet aizskaroša, to veic personas dzimuma persona vai ārsts. Pirms personas kratīšanas tiek norādīts, ka pēc pieprasījuma ir atļauta personas uzticības personas klātbūtne un ka personai ir tiesības izvēlēties pārmeklējošās personas dzimumu. Personai ir jāatļauj kratīšana, taču nevar uzspiest tajā aktīvi piedalīties.

Vai var ņemt asins, citu ķermeņa šķidrumu vai DNS paraugus (piemēram, no matiem vai siekalām)?

Personai var ņemt arī asins vai citu ķermeņa vielu paraugus, piemēram, lai noteiktu alkohola saturu asinīs vai veiktu DNS molekulārģenētisko salīdzināšanu ar noziedzīgā nodarījuma vietā atrastajām pēdām. Šis pārbaudes var veikt tikai ārsts, nevis policija. Ja iegūtie paraugi kriminālprocesā vairs nav nepieciešami, tie ir jāiznīcina. Tomēr personas DNS identifikācijas informācija

var tikt uzglabāta, ja ir pamats pieņējumam, ka pret personu arī turpmāk var tikt uzsākti kriminālprocesi par nozīmīgu noziedzīgu nodarījumu.

Ja persona nepiekrīt personas kratīšanai vai DNS analīzei, kratīšanu norīko tiesa. Ja aizkavēšanās var nelabvēlīgi ietekmēt kriminālprocesa iznākumu, kā arī steidzamos gadījumos to var atļaut arī prokuratūra un policija. Personas kratīšanas rīkojumu var izpildīt arī piespiedu kārtā.

Papildu informācija

Personas identifikācijas procedūru reglamentē Kriminālprocesa kodeksa 81.b pants, personas kratīšanu un asins paraugu ņemšanu – 81.a un 81.d pants, DNS analīzi – 81.e, 81.f un 81.g pants.

Telpu kratīšana/izņemšana/noklausīšanās (3)

Norādījumi par šo pasākumu pārsūdzību ir atrodamā [šeit](#).

Vai drīkst veikt kratīšanu personas mājoklī, birojā, automobilī utt.?

Ja personu tur aizdomās par noziedzīgu nodarījumu, prokuratūra un policija drīkst veikt kratīšanu personas mājoklī, kā arī citas telpās un arī automobilī, ja tiek pieņemts, ka tur varētu atrast pierādījumus vai ir plānota personas aizturēšana.

Tiesai ir jāizdod rīkojums par kratīšanu. Ja aizkavēšanās var nelabvēlīgi ietekmēt kriminālprocesa iznākumu, kā arī steidzamos gadījumos kratīšanu var norīkot arī prokuratūra un policija.

Kratīšanas laikā ir atļauta personas klātbūtne. Persona var atļaut arī sava aizstāvja klātbūtni. Ja tiesnesis vai prokurors kratīšanā nepiedalās, tad, ja iespējams, ir jāpieaicina divas pašvaldības amatpersonas. Tomēr var arī atteikties no viņu klātbūtnes. Kad kratīšana ir pabeigta, pēc personas pieprasījuma tiek izsniegts rakstveida apliecinājums, kurā minēts kratīšanas iemesls un nodarījums, saistībā ar kuru tiek veikta kratīšana.

Vai drīkst izņemt personai piederošās lietas?

Tiesībaizsardzības iestādes var izņemt priekšmetus, ja tie ir svarīgi pierādījumu iegūšanā. Ja persona neatdod priekšmetus brīvprātīgi, tos var izņemt piespiedu kārtā. Tam parasti ir nepieciešams tiesas rīkojums. Ja aizkavēšanās var nelabvēlīgi ietekmēt kriminālprocesa iznākumu, kā arī steidzamos gadījumos izņemšanu var norīkot arī prokuratūra vai policija. Jebkurā laikā, arī pēc kratīšanas pabeigšanas, par šo rīkojumu var lūgt tiesas nolēmumu.

Ja kratīšanas laikā tiek izņemtas personai piederošās lietas, pēc tās pieprasījuma par to tiek izsniegts apliecinājums.

Vai drīkst atņemt personas autovadītāja apliecību?

Personai (tikai tiesa) uz laiku var atņemt tiesības vadīt automašīnu, ja ir pamats uzskatīt, ka tiesa ar turpmāku spriedumu atņems tiesības vadīt automašīnu saistībā ar noziedzīgu nodarījumu pret ceļu satiksmes drošību. Tas parasti notiek gadījumos, ja ir izdarīts noziedzīgs nodarījums saistībā ar transportlīdzekļa vadīšanu un tādējādi parādīta nepiemērotība transportlīdzekļa vadīšanai. Ja tiesa provizoriski atņem tiesības vadīt automašīnu, tas apstiprina iepriekš veiktas autovadītāja apliecības atņemšanas tiesiskumu. Autovadītāja apliecību var atņemt arī prokuratūra vai policija, ja kavēšanās var būt bīstama un ja ir pamatoti iemesli atņemt tiesības vadīt automašīnu.

Vai ir atļauts noklausīties personas sarunas?

Personas telefonsarunas (izmantojot tālruni) un sarunas, ko persona veic savā dzīvoklī, var kontrolēt un reģistrēt, ievērojot stingrus likumiskus nosacījumus, taču tas tiek darīts tikai tad, ja ir aizdomas par smagu un sevišķi smagu noziedzīgu nodarījumu izdarīšanu. Abām procedūrām ir nepieciešams tiesas rīkojums. Ja aizkavēšanās var nelabvēlīgi ietekmēt procesa iznākumu (steidzamos gadījumos) telefonsarunu noklausīšanos var atļaut arī prokuratūra. Pēc sarunu noklausīšanās pasākumu veikšanas persona par to ir jāinformē.

Papildu informācija

Kratīšanas un izņemšanas nosacījumi ir noteikti [Kriminālprocesa kodeksā](#) 102. un turpmākajos pantos, kā arī 94. un turpmākajos pantos; tiesību vadīt automašīnu iepriekšējās atņemšanas (autovadītāja apliecības atņemšanas) nosacījumi – 111. a pantā, savukārt telefonsarunu noklausīšanās nosacījumi – 100.a un nākamajos pantos.

Aizturēšana (4)

Prokuratūra un policija var personu aizturēt, ja pēc noziedzīga nodarījuma izdarīšanas persona vēl atrodas noziedzīga nodarījuma vietā vai ir meklēšanā un tiek turēta aizdomās par bēgšanas mēģinājumu. Ja aizkavēšanās var nelabvēlīgi ietekmēt procesa

iznākumu, kā arī steidzamos gadījumos prokuratūra un policija drīkst personu aizturēt, ja pastāv nosacījumi apcietināšanas ordera izdošanai. Ar to saprot gadījumus, kad personu tur nopietnās aizdomās par noziedzīgu nodarījumu un pastāv noteikts [apcietināšanas iemesls](#). Aizturēšanas laikā apcietināšanas orderis jau var būt izdots vai arī pēc prokuratūras pieprasījuma tiesnesim tas vēl ir jāizdod.

Aizturēšanu var veikt arī tad, ja atsevišķi izmeklēšanas procesa pasākumi ir jāīsteno piespiedu kārtā, piemēram, [nopratināšana](#) vai [personas kratīšana](#).

Ja personu aiztur, vai tai tiks izskaidroti aizturēšanas iemesli?

Jā, noteikti. Ja par personu ir izdots apcietināšanas orderis, aizturēšanas brīdī tai izsniegs apcietināšanas ordera kopiju.

Uz cik ilgu laiku personu drīkst aizturēt?

Ja aizturēšanas pamatā ir apcietināšanas orderis, kas jau ir izsniegts vai vēl tiks pieprasīts, ir spēkā [šādi](#) termiņi.

Ja personu aiztur, lai piespiedu kārtā veiktu izmeklēšanas darbības, tās ir jāveic nekavējoties, un pēc tam persona tiek atbrīvota. Pieļaujama ilgums ir atkarīgs no katra atsevišķā gadījuma. Tomēr aizturēšana nekad nedrīkst turpināties ilgāk nekā līdz nākamās dienas beigām pēc aizturēšanas dienas.

Ja pēc personas aizturēšanas atklājas, ka vēl nav izciests personai piemērotais brīvības atņemšana sods, pēc aizturēšanas beigām personu var nogādāt ieslodzījuma vietā.

Vai persona drīkst ar kādu sazināties?

Ja personu aiztur, tai ir tiesības jebkurā laikā sazināties ar izvēlēto aizstāvi. Var ziņot arī kādam piederīgajam vai uzticības personai, ja vien tādējādi netiek traucēts izmeklēšanas gaitai. Var arī lūgt, lai tiktu informēta attiecīgās valsts konsulārā pārstāvniecība un sazināties ar to.

Vai personu nepieciešamības gadījumā var apmeklēt ārsts?

Personai ir tiesības lūgt tās izvēlēta ārsta veiktu izmeklēšanu.

Kas ir Eiropas apcietināšanas orderis un kā tam var pretoties?

Eiropas apcietināšanas orderi izmanto ES robežās meklētu personu aizturēšanai un izdošanai, lai veiktu kriminālvajāšanu vai izpildītu brīvības atņemšanas sodu vai ar brīvības atņemšanu saistītos drošības pasākumus. Ja par personu izdod Eiropas apcietināšanas orderi, personu var aizturēt dalībvalstī un izdot izdošanas dalībvalstij.

Ja personu uz Eiropas apcietināšanas ordera pamata aiztur Vācijā, tā nekavējoties ir jānopratina tuvākajā pirmās instances tiesā (*Amtsgericht*) par personiskajiem apstākļiem un iespējamajiem iebildumiem pret izdošanu. Jūsu iebildumi tiek izskatīti augstākajā reģionālajā tiesā (*Oberlandesgericht*).

Personai ir tiesības jebkurā procesa posmā lūgt palīdzību. Ja persona piekrīt savai izdošanai, izdošanu nekavējoties izpilda (tā dēvētā vienkāršotā izdošana). Personu informē arī par iespēju atteikties no specialitātes principa. Izvēloties šo iespēju, izdošanas dalībvalstī personu var pakļaut kriminālvajāšanai arī saistībā ar citiem pret to uzsāktajiem kriminālprocesiem, kas nav noteikti Eiropas apcietināšanas orderī. Piekrišana vienkāršotajai izdošanai un/vai attiešanās no specialitātes principa ir neatgriezeniska.

Ja persona nepiekrīt, augstākā reģionālā tiesa lemj par izdošanas atļaušanu un nosacījumiem 60 dienu laikā. Šis lēmums nav pārsūdzams.

Papildu informācija atrodama šeit un šeit.

Pirmstiesas apcietinājums (5)

Kad ir jāsaņem paziņojums par apcietināšanas orderi?

Ja personu aiztur saskaņā ar apcietināšanas orderi, apcietināšanas orderi tai izsniedz [apcietināšanas](#) brīdī. Ja personu aiztur uz laiku, tad ne vēlāk kā dienu pēc aizturēšanas persona ir jānogādā tiesā lēmuma pieņemšanai. Ja tiesa izdod apcietināšanas orderi, personai tas tiek paziņots. Ja tiesa neizdod apcietināšanas orderi, personu atbrīvo.

Kad persona nonāk pirmstiesas apcietinājumā?

Pirmstiesas apcietinājumu var piemērot, ja personu tur nopietnās aizdomās par noziedzīgu nodarījumu un apcietināšana ir pamatota. Apcietināšanas iemesli var būt sevišķi smagi noziedzīgi nodarījumi, bēgšana, bēgšanas risks, varbūtība, ka noziedzīgs nodarījums tiks izdarīts atkārtoti, un iespēja, ka tiks kavēta noziedzīga nodarījuma izmeklēšanas gaita, piemēram, iznīcinot

pierādījumus vai mēģinot ietekmēt lieciniekus. Bēgšanas risks var tikt pieņemts, ja personai nav noteiktas dzīvesvietas vai darbavietas un nav nekādu būtisku sociālu saikņu.

Kā var pārsūdzēt pirmstiesas apcietināšanas orderi?

Persona var iesniegt sūdzību par pirmstiesas apcietināšanas orderi, un sūdzību izskatīs augstākas instances tiesa. Sūdzības iesniegšanas vietā var arī pieprasīt izvērtēt apcietinājuma turpmākas piemērošanas nepieciešamību tajā tiesā, kura ir izsniegusi apcietināšanas orderi. Vienlaikus ar pieprasījumu izvērtēt apcietinājuma turpmākas piemērošanas nepieciešamību sūdzības netiek pieņemtas.

Cik ilgi ir jāuzturas pirmstiesas apcietinājumā?

Pirmstiesas apcietinājums var ilgt līdz kriminālprocesa beigām. Tas var beigties agrāk, ja tiek atcelts apcietināšanas orderis vai arī pirmstiesas apcietinājuma izpilde tiek atlikta. Apcietinājuma izpildes atlikšana, cita starpā, var būt saistīta ar nosacījumu iemaksāt drošības naudu vai regulāri reģistrēties policijā.

Pirmstiesas apcietinājuma ilgums var pārsniegt sešus mēnešus tikai, ja ir izpildīti īpaši nosacījumi, kuru esamība tiesai un prokuratūrai ir jāpārbauda pēc savas iniciatīvas (īpaši sarežģīta vai īpaši apjomīga izmeklēšana, vai kāds cits nopietns iemesls).

Ko personai teiks apcietināšanas laikā?

Ja personu apcietina, saprotamā valodā tā ir jāinformē par to, ka:

- nekavējoties, ne vēlāk kā dienu pēc apcietināšanas persona tiks nogādāta tiesā lēmuma pieņemšanai;
- personai ir tiesības izteikties par apsūdzību un neliecināt lietā;
- pieprasīt atsevišķu pierādījumu iegūšanas procedūru savai attaisnošanai un neliecināt lietā;
- jebkurā laikā, arī pirms nopratināšanas, gūt iespēju apspriesties ar savu izvēlēto aizstāvi;
- personai ir tiesības pieprasīt, lai izmeklēšanu veic tās izvēlēts ārsts un
- persona var ziņot kādam ģimenes loceklim vai savai uzticības personai, ja vien tas netraucē izmeklēšanai.

Personai norāda, ka tā bez atlīdzības var piesaistīt tulku un ka var lūgt palīdzību valsts konsulārajā dienestā, kuram var sniegt attiecīgu informāciju. Nopratināšanas laikā tiesā personai ir jāziņo par apstākļiem, saistībā ar kuriem tā tiek apsūdzēta. Personai ir dota iespēja atspēkot aizdomu un apcietinājuma iemeslus un apstiprināt faktus, kas ir tai labvēlīgi. Personu informē par tās tiesībām saistībā ar iebildumiem pret apcietinājumu un lēmuma par apcietināšanu pārskatīšanu.

Vai apcietinājumā var pieņemt apmeklētājus, saņemt pasta sūtījumus, tērpties savā apģērbā utt.?

Pirmstiesas apcietinājuma laikā parasti ir iespējams pieņemt apmeklētājus un saņemt pasta sūtījumus. Tomēr var būt ierobežojumi. Piemēram, var būt noteikts, ka apmeklētāju pieņemšanai un saziņai pa tālruni ir nepieciešama atļauja. Var arī būt noteikts, ka apmeklējumus, tālruņa sarunas, kā arī rakstveida un citus pasta sūtījumus var pārraudzīt, vai arī, ka priekšmetu nodošanai apmeklējumu laikā ir nepieciešama atļauja. Pret to var iesniegt sūdzību. Turpretim rakstveida un mutvārdu saziņu ar aizstāvi nodrošina bez ierobežojumiem. Attiecībā uz pirmstiesas apcietinājumu federālajās zemēs ir spēkā atšķirīgi likumi.

Apsūdzība (6)

Ja izmeklēšanas rezultātā ir iegūts pietiekams pamats apsūdzības izvirzīšanai, prokuratūra izvirza apsūdzību vai arī lūdz izdot [rīkojumu par sodu](#) tiesai, kurai attiecīgā lieta ir piekrišīga. Pretējā gadījumā procesu izbeidz. Apsūdzības rakstā prokuratūra norāda noziedzīgo nodarījumu, par kuru tiek izvirzīta apsūdzība, pārkāpto krimināllikuma pantu un pārkāpumu apliecinājošos pierādījumus.

Ko nozīmē tiesas atsūfīts apsūdzības raksts?

Starposma procesa laikā tiesa lemj par to, vai pret personu tiks ierosināta krimināllieta. Par to personai tiek paziņots apsūdzības rakstā. Tajā pašā laikā personu aicina noteiktā termiņā paziņot par to, vai vēl ir iegūstami attaisnojoši pierādījumi vai arī persona vēlas apstrīdēt krimināllietas ierosināšanu.

Paātrinātajā procesā apsūdzības procedūra ir atšķirīga, vairāk par to lasiet [šeit](#).

Kā rīkoties, ja persona nesaprot apsūdzību vācu valodas zināšanu trūkuma dēļ?

Ja persona saņem apsūdzības rakstu tai nesaprotamā valodā, var pieprasīt apsūdzības raksta bezmaksas tulkojumu un apsūdzības raksta atkārtotu nosūtīšanu.

Kā rīkoties, ja persona uzskata, ka apsūdzība ir nepatiesa?

Tiesas noteiktajā termiņā var ziņot par iemesliem, kuru dēļ persona apsūdzību uzskata par nepamatotu. Var arī pieprasīt tādu pierādījumu iegūšanu, kurus persona atzīst par sevi attaisnojošiem.

Vai tiesa var noraidīt apsūdzību?

Ja tiesa uzskata, ka, pamatojoties uz apsūdzības rakstu, personu, iespējams, nevar notiesāt, jo, piemēram, pierādījumi tiek atzīti par nepietiekamiem, tiesa noraida krimināllietas ierosināšanu. Prokuratūra pret to var nekavējoties iesniegt sūdzību.

Vai apsūdzību var grozīt pirms lietas izskatīšanas tiesas sēdē?

Kamēr tiesa apsūdzību nav pieņēmusi izskatīšanai tiesas sēdē, prokuratūra apsūdzību var atsaukt un grozīt. Tā var pievienot jaunus pierādījumus visa kriminālprocesa laikā.

Vai personu var apsūdzēt saistībā ar noziedzīgu nodarījumu, par kuru citā dalībvalstī tai jau ir izvirzīta apsūdzība?

Apsūdzība citā dalībvalstī nekavē apsūdzības izvirzīšanu Vācijā. Jaunu apsūdzības procesu aizkavē tikai notiesāšana par to pašu nodarījumu.

Vai persona var saņemt informāciju par lieciniekiem, kas liecina pret to, un par pierādījumiem, kas iegūti pret to?

Prokuratūra apsūdzībā norāda pierādījumus, kas liecina par personas vainu noziedzīgā nodarījumā. Ne vēlāk kā pēc izmeklēšanas beigām un pirms apsūdzības izvirzīšanas aizstāvim ir iespēja piekļūt lietas materiāliem. Persona pati varat saņemt informāciju un atsevišķu lietas materiālu kopijas.

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešanas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Dalībvalstis, kas ir atbildīgas par nacionālā satura lapu pārvaldību, atjaunina daļu šīs tīmekļa vietnes satura, ņemot vērā Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības. Ja vietnē ir saturs, kurā vēl nav atspoguļota Apvienotās Karalistes izstāšanās, tas ir bez nolūka un tiks labots.

Lapa atjaunināta: 30/08/2019

4. Personas tiesības tiesā

Prokuratūra nosūta apsūdzību tiesai un tiesa starpposma procesā lemj par to, vai uzsākt galveno procesu, proti, izskatīt vai neizskatīt lietu tiesas sēdē.

Ja tiesa pieņem apsūdzību izskatīšanai galvenajā procesā, lietas izskatīšanu uzsāk ar tiesas sēdi. Tiesas sēde var ilgt vienu vai vairākas dienas. Ir arī iespējams lietu nodot izskatīšanai [paātrinātā procesā](#), attiecībā uz kuru ir spēkā īpaši noteikumi.

Kā notiek lietas izskatīšana tiesas sēdē?

Vispirms pārbauda klātesošo personu sarakstu (prokuratūras pārstāvis, persona un, ja nepieciešams, personas aizstāvis, liecinieki, eksperti). Pēc tam lieciniekiem ir jāgaida ārpus tiesas zāles.

Personai lūgts sniegt personas informāciju. Ir jāatklāj vārds, uzvārds, adrese, dzimšanas datums un vieta, pilsonība, ģimenes stāvoklis un nodarbošanās. Nav jāsniedz informācija par ienākumiem.

Pēc tam nolasa apsūdzības rakstu.

Personai tiek dota iespēja izteikties par apsūdzību. Izteikties nav obligāti, var arī klusēt. Tiesa nedrīkst izmantot klusēšanu kā pamatu nelabvēlīgiem secinājumiem. Noslēgumā tiek iegūti pierādījumi, t. i., nopratināti liecinieki, uzklausi eksperti un/vai nolasīti dokumenti.

Noslēgumā prokuratūras pārstāvis un personas aizstāvis, ja tāds ir, viens pēc otra izvērtē no liecībām gūtos rezultātus un pieprasa notiesāšanu vai atbrīvošanu.

Personai tiek dota iespēja izteikties pēdējā vārdā.

Tiesa nolasa spriedumu un to pamato.

Kur notiks lietas izskatīšana tiesas sēdē?

Lietas izskatīšanā tiesas sēdē notiek vietā, kurā prokuratūra ir izvirzījusi apsūdzību; attiecībā uz to tiesību aktos ir paredzēta noteikta kārtība. Lietas izskatīšana tiesas sēdē bieži notiek tās teritoriālās piekritības tiesā, kurā ir izdarīts noziedzīgais nodarījums.

Tas, vai lietas izskatīšana tiesas sēdē notiks pirmās instances, reģionālajā vai augstākajā reģionālajā tiesā, ir atkarīgs no gaidāmā piemērojamā soda smaguma. Ja ir gaidāms tikai naudas sods vai brīvības atņemšana uz laiku līdz diviem gadiem, par to lemj pirmās instances tiesas tiesnesis. Ja ir gaidāma brīvības atņemšana uz laiku no diviem līdz četriem gadiem, par to lemj trīs pirmās instances tiesas (*Amtsgericht*) tiesneši kopā ar vienu profesionālo tiesnesi un diviem tiesas piesēdētājiem (*Schöffen*).

Nodarījumos, par kuriem paredzamais brīvības atņemšanas sods pārsniedz četrus gadus, lemj reģionālā tiesa (*Landgericht*) ar diviem vai trim profesionālajiem tiesnešiem un diviem tiesas piesēdētājiem. Par valsts aizsardzības lietām ir atbildīga augstākā reģionālā (*Oberlandesgericht*) tiesa ar trīs profesionālajiem tiesnešiem.

Vai lietas izskatīšana tiesas sēdē ir atklāta?

Lietas izskatīšana tiesas sēdē ir atklāta. Atklātuma principu var atcelt tikai izņēmuma gadījumos, piemēram, liecinieku aizsardzības nolūkā.

Vai lietas iztiesāšanas laikā apsūdzību var grozīt?

Apsūdzības priekšmetu pēc tiesas norādījuma var grozīt nebūtiskos jautājumos. Jaunus materiālus apsūdzībai lietas izskatīšanas tiesas sēdē laikā var pievienot tikai ar papildu apsūdzību. Šādi grozītu apsūdzības rakstu var izskatīt tikai ar attiecīgās personas un tiesas piekrišanu.

Kas notiek, ja lietas iztiesāšanas laikā persona atzīst savu vainu vienā vai vairākos apsūdzības punktos?

Ar atzīšanos process netiek izbeigts. Tomēr ir iespējams, ka tiesa atsakās no atsevišķu pierādījumu iegūšanas, ja tā atzīšanos uzskata par ticamu, piemēram, ja jau iegūtie pierādījumi ir pārliecinoši. Ņemot vērā atzīšanos, tiesa var mīkstināt piemērojamo sodu. Atsevišķos un īpaši noteiktos gadījumos atzīšanos var uzskatīt par [mierizlīguma](#) daļu. Mierizlīgums attiecas uz soda apmēru, taču tas neietekmē to, vai persona tiek vai netiek atzīta par vainīgu.

Kādas ir personas tiesības lietas iztiesāšanas laikā?

Personai principā ir jāpiedalās lietas izskatīšanā tiesas sēdē. Ja persona netiek atbrīvota no pienākuma ierasties un tomēr neierodas, lietas izskatīšana tiesas sēdē tiek pārtraukta un var tikt izdots personas apcietināšanas orderis. Izņēmums ir lietas izskatīšana tiesas sēdē [vienkāršotā procesā](#).

Ja personai nav nepieciešamo valodas zināšanu, tiesa pieaicina tulku, kurš tiesas sēdē tulko visas būtiskās procedūras un izteikumus.

Persona drīkst izmantot advokāta aizstāvību. Atsevišķos gadījumos advokāta aizstāvība ir obligāta. Ja attiecīgajos gadījumos persona neizvēlas savu advokātu, tiesa norīko [valsts nodrošināto aizstāvi](#) advokāta pienākumu izpildei.

Kādas ir personas tiesības saistībā ar pierādījumiem, kas iegūti pret to?

Pēc pierādījumu iegūšanas persona var par to sniegt paskaidrojumu. Persona var apstrīdēt to pierādījumu iegūšanu un izvērtēšanu, kurus tā uzskata par nelikumīgiem.

Var pieprasīt papildu pierādījumu iegūšanu. Persona arī pati var sniegt pierādījumus, taču tai nav tādu pašu pilnvaru kā policijai. Persona nedrīkst, piemēram, noklausīties tālruņa sarunas un iesniegt to ierakstus kā pierādījumus.

Persona drīkst lūgt lieciniekus liecināt par to, ko viņi uzskata par patiesu, un aicināt viņus uz tiesu. Taču ir jāņem vērā, ka lieciniekiem ir pienākums tiesā liecināt patiesību.

Lieciniekus vispirms izjautā tiesa un prokuratūra. Pēc tam arī personas aizstāvis un pati persona var uzdot jautājumus lieciniekiem.

Parasti tiek nolasīts izraksts par personu no [kriminālsodu reģistra](#). Ja persona jau ir bijusi notiesāta par līdzīgu noziedzīgu nodarījumu, var nolasīt arī iepriekšējo spriedumu. Reģistrā nav iekļauta informācija par iepriekšēju sodāmību, kas gūta citās dalībvalstīs. Tomēr, ja tiesai kļūst zināms par iepriekšēju sodāmību citās dalībvalstīs, lietas izskatīšanā tiesas sēdē var ņemt vērā arī šo informāciju.

Kas notiek lietas izskatīšanas tiesas sēdē beigās?

Lietas izskatīšana tiesas sēdē var beigties ar spriedumu vai ar [procesa izbeigšanu](#).

Lielākajā daļā gadījumu lietas izskatīšana tiesas sēdē noslēdzas ar spriedumu. Atbilstoši iegūtajiem pierādījumiem tiesa personu var notiesāt vai attaisnot. Iespējama sods naudas vai brīvības atņemšana. Turklāt īpašos, likumā paredzētos gadījumos var piemērot īpašus pasākumus, piemēram, nosūtīšanu uz psihiatrisko slimnīcu vai rehabilitācijas iestādi vai preventīvu brīvības atņemšanu (*Sicherungsverwahrung*). Šie pasākumi ietver arī transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšanu. Tiesa kā tā dēvēto papildsodu var noteikt transportlīdzekļa vadīšanas aizliegumu.

☞ **Naudas sodu** piemēro kā noteiktu dienas maksājumu skaitu (piemēram, 50 dienas maksājumi 15 euro apmērā). Dienas maksājumu vienmēr aprēķina kā mēneša kopējo ienākumu trīsdesmito daļu. Naudas sodu var atmaksāt arī darba veidā. Ja persona nenomaksā naudas sodu un neveic to aizstājošu darbu, par katru dienas maksājumu tai piemēro dienu ieslodzījumā. Naudas sodu apmērā līdz 180 dienas maksājumiem, ievērojot konkrētus nosacījumus, var piespriest arī nosacīti. Tādā gadījumā personu par to brīdina un sods ir jāmaksā tikai tad, ja pēc sprieduma persona atkārtoti izdara pārkāpumu vai neievēro tai izvirzītos noteikumus.

Sodus, par kuriem paredzēta brīvības atņemšana uz laiku līdz diviem gadiem, var noteikt nosacīti. Ja persona neievēro ar to saistītās prasības, sodu var izpildīt pilnībā.

Drošības pasākumus un papildsodus var pievienot sodam.

Kāda ir cietušā nozīme lietas izskatīšanā tiesas sēdē?

Lielākajā daļā gadījumu cietušais ir svarīgs liecinieks un to nopratina kā liecinieku. Atsevišķos nodarījumos cietušais var arī aktīvi piedalīties lietas izskatīšanā tiesas sēdē, ja tas ir nepieciešams civilprasības jautājumā. Kā civilprasības iesniedzējs cietušais pats drīkst uzdot jautājumus un pieprasīt pierādījumus vai atļaut to darīt savam advokātam, ja cietušais ir lūdzis advokāta klātbūtni. Lietas izskatīšanas tiesas sēdē noslēgumā cietušais vai viņa advokāts drīkst teikt noslēguma runu ar lūgumu par sodu.

Papildu informācija

Lietas izskatīšana tiesas sēdē ir reglamentēta ☞ [Kriminālprocesa kodeksā](#) un ☞ [Tiesu sistēmas likumā](#) (*Gerichtsverfassungsgesetz*).

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešus kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Dalībvalstis, kas ir atbildīgas par nacionālā satura lapu pārvaldību, atjaunina daļu šīs tīmekļa vietnes satura, ņemot vērā Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības. Ja vietnē ir saturs, kurā vēl nav atspoguļota Apvienotās Karalistes izstāšanās, tas ir bez nolūka un tiks labots.

Lapa atjaunināta: 30/08/2019

5. Personas tiesības pēc lietas izskatīšanas tiesas sēdē

Ja tiesa ir taisījusi notiesājošu spriedumu, persona to var pārsūdzēt. Spriedumu nevar pārsūdzēt gadījumā, ja personu attaisno, pat tad, ja persona nepiekrīt pamatojumam. Tiesai persona ir jāinformē par pārsūdzības iespējām.

Par pirmās instances tiesas spriedumu pēc izvēles ir divas pārsūdzības iespējas – apelācija un kasācija. Par reģionālās tiesas (*Landgericht*) spriedumiem ir iespējams iesniegt tikai kasācijas sūdzību.

Vai persona var pārsūdzēt spriedumu?

Persona vai tās advokāts uzreiz pēc sprieduma pasludināšanas var reģistrēt protokolā sprieduma pārsūdzību. Pārsūdzību var iesniegt arī nedēļas laikā pēc sprieduma pasludināšanas. Persona var rakstveidā paziņot par sprieduma pārsūdzību vai reģistrēt to attiecīgās tiesas protokolā. Arī tad, ja pirms sprieduma pasludināšanas ir noticis mierizlīgums, spriedumu var pārsūdzēt.

Var pārsūdzēt visu spriedumu vai arī tikai piespriestā soda apmēru.

Iesniedzot apelācijas sūdzību, personai ir tiesības izvēlēties pamatot to vai, nē.

Kasācijas sūdzība ir jāpamato ne vēlāk kā vienu mēnesi pēc tam, kad ir saņemts sprieduma rakstveida pamatojums. Kasācijas gadījumā ir nepieciešams advokāts, jo persona pati nav tiesīga pamatot kasācijas iemeslus.

Kas notiek, ja pārsūdz spriedumu?

Ja pārsūdz spriedumu, spriedums vispirms nestājas spēkā un netiek izpildīts. Tas nozīmē, ka personai nav uzreiz jāmaksā piespriestais naudas sods vai jāuzsāk brīvības atņemšanas soda izciešana. Tomēr persona arī netiek atbrīvota, ja tā atrodas pirmstiesas apcietinājumā. Lai varētu personu atbrīvot no pirmstiesas apcietinājuma, tiesai ir jāatceļ pirmstiesas apcietinājuma orderis vai jāatliek lēmuma par apcietinājumu izpilde.

Termiņi, kuru laikā ir jāpieņem lēmums par pārsūdzību, nav noteikti. Tomēr ir spēkā vispārējais noteikums kriminālprocesu pabeigt pēc iespējas īsākā laika posmā (*Beschleunigungsgebot*).

Apelācijas sūdzības gadījumā lietas izskatīšanu tiesas sēdē atkārtoti veic attiecīgi piekritīgā reģionālā tiesa. Apelācijas tiesa lemj par to, kurus pierādījumus tā uzskata par svarīgiem. Tie var būt tie paši pierādījumi, par kuriem iepriekš ir lēmusi pirmās instances tiesa, vai arī citi. Arī persona var pieprasīt jaunu pierādījumu iegūšanu.

Kasācijas procesā netiek iegūti jauni pierādījumi. Šajā procesā pārbauda tikai to, vai spriedumā un procesā nav pieļautas kļūdas tiesību normu piemērošanā.

Kā notiek pārsūdzības izskatīšana?

Apelācijas prasības izskatīšana reģionālajā tiesā notiek tādā pašā kārtībā kā lietas izskatīšana pirmās instances tiesā. Tiesa taīsa savu spriedumu. Izņēmums ir tikai gadījumi, ja persona apelācijas sūdzībā pārsūdz tikai piespriesto sodu. Tad tiesa izskata tikai pierādījumus, kuri ir svarīgi soda noteikšanā, piemēram, personas motīvus un personiskos apstākļus.

Par kasāciju var lemt arī, neizskatot lietu tiesas sēdē mutvārdu procesā.

Kas notiek, ja sūdzību apmierina/noraida?

Ja apelācijas sūdzību apmierina, apelācijas sēdes noslēgumā personu attaisno vai arī samazina iepriekš noteikto sodu. Ja personu neattaisno, par apelācijas spriedumu var iesniegt kasācijas sūdzību.

Ja kasācijas sūdzību apmierina, ir divas iespējas: kasācijas tiesa, ņemot vērā noteiktus nosacījumus, var pieņemt savu spriedumu attiecīgajā lietā un, piemēram, attaisnot personu. Noteiktos gadījumos kasācijas tiesai spriedums, par kuru ir iesniegta kasācijas sūdzība, ir jāatceļ un lieta jānosūta atpakaļ zemākas instances tiesai.

Notiesājošu spriedumu, kas tiek atcelts, nedrīkst reģistrēt kriminālsodu reģistrā.

Spriedums ir spēkā, ja neviena no iesaistītajām pusēm – ne persona, ne prokuratūra, ne arī iespējamais civilprasības iesniedzējs noteiktajā laikā nav iesniedzis pārsūdzību.

Vai pēc lietas izskatīšanas tiesas sēdē personu var izraidīt no valsts, ja tā ir no citas dalībvalsts?

Kā ES pilsoni personu no Vācijas var izraidīt tikai īpaši smagos gadījumos. Precīzi noteikumi ir reglamentēti Likumā par ES pilsoņu brīvu pārvietošanos (*Freizügigkeitsgesetz/EU*). Ja personu satrauc iespējamā izraidīšana, var konsultēties ar advokātu.

Ja persona ir notiesāta, vai par to pašu noziedzīgo darījumu ir iespējams atkārtots tiesas process?

Principā personu nevar divreiz notiesāt par vienu un to pašu noziedzīgo nodarījumu. Tas, vai notiesāšana tiešām attiecas uz vienu un to pašu noziedzīgu nodarījumu, ir sarežģīts juridisks norobežošanas jautājums.

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešanas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Dalībvalstis, kas ir atbildīgas par nacionālā satura lapu pārvaldību, atjaunina daļu šīs tīmekļa vietnes satura, ņemot vērā Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības. Ja vietnē ir saturs, kurā vēl nav atspoguļota Apvienotās Karalistes izstāšanās, tas ir bez nolūka un tiks labots.

Lapa atjaunināta: 30/08/2019

6. Ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumi un citi maznozīmīgi pārkāpumi

Lūdzu, ņemiet vērā, ka šai lapai nesen tika atjaunināta oriģinālvalodas [de](#) versija. Mūsu tulkotāji pašlaik gatavo versiju valodā, kuru esat izvēlējies.

ā izskata satiksmes noteikumu pārkāpumus?

Maznozīmīgus satiksmes noteikumu pārkāpumus, piemēram, pieļaujamā ātruma pārsniegšanu, izskata administratīvā iestāde. Tos neuzskata par noziedzīgiem nodarījumiem, bet gan par administratīviem pārkāpumiem. Tomēr smagus satiksmes noteikumu pārkāpumus, jo īpaši tādus, kuru rezultātā ir apdraudētas vai ir cietušas citas personas, galvenokārt kvalificē kā noziedzīgus nodarījumus.

Maznozīmīgu satiksmes noteikumu pārkāpumu izmeklēšanu veic administratīvā iestāde. Procesa laikā persona var rakstveidā ziņot par savu viedokli attiecīgajā lietā. Par sīkiem pārkāpumiem (piemēram, automobiļa novietošanu neatļautā vietā) vispirms izsaka brīdinājumu un piedāvā iespēju samaksāt brīdinājuma naudu (*Verwarnungsgeld*) līdz 35 eiro. Ja to samaksā, procesu izbeidz. Ja persona atsakās maksāt un administratīvā iestāde personu atzīst par vainīgu, var izdot lēmumu piemērot administratīvo sodu (*Bußgeldbescheid*), ar kuru izliek pienākumu samaksāt noteiktu naudas sodu (*Geldbuße*). Administratīvā soda procesā var noteikt arī transportlīdzekļa vadīšanas aizliegumu. Naudas soda apmērs un transportlīdzekļa vadīšanas aizlieguma ilgums tiek piemērots atbilstoši naudas sodu [katalogam](#).

Persona var iesniegt sūdzību par administratīvā soda piemērošanu. Šādā gadījumā procesu ar prokuratūras starpniecību nodos izskatīšanai tiesā. Lietu parasti izskata tiesas sēdē, kā norādīts [4. uzzīņu lapā](#). Taču tiesa var pieņemt arī lēmumu, ja tā neuzskata par nepieciešamu lietas izskatīšanu tiesas sēdē un ne persona, ne prokuratūra pret to neiebilst. Par šādā procesā taisītu spriedumu vai pieņemtu lēmumu var iesniegt sūdzību, par kuru lems augstākā reģionālā tiesa (*Oberlandesgericht*). Tomēr šāda pārsūdzība tiek pieļauta tikai noteiktos gadījumos, piemēram, ja piemērotais administratīvais sods pārsniedz 250 eiro vai lieta ir būtiska tiesību tālākveidošanai.

Vai par šādiem pārkāpumiem soda arī citu dalībvalstu valstspiederīgos? Kā tas notiek?

Par šādiem pārkāpumiem soda arī citu dalībvalstu valstspiederīgos. Ja persona tiek notverta satiksmes noteikumu pārkāpuma izdarīšanas laikā, no tās nekavējoties var pieprasīt naudas soda vai drošības naudas samaksu. Drošības naudu atdos atpakaļ procesa beigās pēc piespriedē naudas soda samaksas. Ja personu nenotver pārkāpuma izdarīšanas brīdī, to var meklēt, ja personas domicila valsts Vācijai nodod informāciju par automobiļa īpašnieku. Plānots, ka 2010. gada rudenī Vācija pievienosies ES mēroga naudas sodu izpildes sistēmai. Tas nozīmē, ka personas valstī varēs pieprasīt Vācijā piespriedē naudas soda samaksu.

Vai šie pārkāpumi parādīsies personas sodāmības reģistrā?

Maznozīmīgi satiksmes pārkāpumi netiek reģistrēti [Federālajā kriminālsodu reģistrā](#), taču tos reģistrē [Satiksmes lietu centrālajā reģistrā](#). Satiksmes lietu centrālajā reģistrā uzglabā informāciju par visām personām, kuras ar Vācijā vai ārvalstīs izsniegtu autovadītāja apliecību Vācijā ir pārkāpušas satiksmes noteikumus. Reģistrā uzglabā informāciju par satiksmes noteikumu pārkāpumiem, par kuriem paredzētais naudas sods ir vismaz 40 eiro. Atkarībā no pārkāpuma smaguma tiek piešķirts arī noteikts [soda punktu](#) skaits. Sasniedzot 18 soda punktus, Vācijā izsniegta autovadītāja apliecība tiek atņemta, bet citas valsts apliecības gadījumā tiek piemērots liegums vadīt transportlīdzekli Vācijā.

Papildu informācija

Ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumi un ar tiem saistītie procesi ir noteikti [Ceļu satiksmes likumā](#) (*Straßenverkehrsgesetz*), [Ceļu satiksmes noteikumos](#) (*Straßenverkehrsordnung*) un Administratīvo pārkāpumu likumā (*Gesetz über Ordnungswidrigkeiten*).

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Dalībvalstis, kas ir atbildīgas par nacionālā satura lapu pārvaldību, atjaunina daļu šīs tīmekļa vietnes satura, ņemot vērā Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības. Ja vietnē ir saturs, kurā vēl nav atspoguļota Apvienotās Karalistes izstāšanās, tas ir bez nolūka un tiks labots.

Lapa atjaunināta: 30/08/2019

Apsūdzēto tiesības kriminālprocesā - Igaunija

Lūdzu, ņemiet vērā, ka šai lapai nesen tika atjaunināta oriģinālvalodas [et](#) versija. Mūsu tulkotāji pašlaik gatavo versiju valodā, kuru esat izvēlējies.

Šajās faktu lapās izskaidrots, kas notiek, ja jūs tiek turēts aizdomās vai apsūdzēts noziedzīgā nodarījumā, kurš tiek iztiesāts tiesā. Lai iegūtu informāciju attiecībā uz maznozīmīgiem ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumiem, par kuriem parasti uzliek naudas sodu, sk. [5. faktu lapu](#).

Ja esat noziedzīgā nodarījumā cietušais, visu informāciju par savām tiesībām var uzzināt [šeit](#).

Kriminālprocesa kopsavilkums

Kriminālprocesa standarta posmi ir šādi:

- Kriminālprocesa ierosināšana
- Pirmstiesas procedūra jeb izmeklēšana
- Piekļuve krimināllietai un pieteikumi tiesai
- Apsūdzība noziedzīgā nodarījumā
- Pirmstiesas procedūras tiesā
- Tiesas sēde
- Spriedums
- Pārsūdzība (otrās un trešās instances tiesā)
- Sprieduma izpilde

Faktu lapās sniegta informācija par šī procesa posmiem un jūsu tiesībām. Šī informācija neaizstāj juridisku konsultāciju un ir paredzēta tikai kā ieteikums.

Eiropas Komisijas loma

Lūdzu, ņemiet vērā, ka Eiropas Komisijai nav nekādas lomas kriminālprocesos, kuri notiek dalībvalstīs, un tā nevar jums palīdzēt, ja jums ir sūdzības. Informācija šajās faktu lapās tiek sniegta par to, kā un kam iesniegt sūdzību.

Noklikšķiniet uz saites, lai atrastu jums nepieciešamo informāciju

[1. Juridiskās konsultācijas](#)

[2. Manas tiesības noziedzīga nodarījuma izmeklēšanas laikā](#)

- Kriminālprocesa sākums
- Aizturēšana un apcietināšana
- [Pratināšana un pierādījumu vākšana](#)
- Piekļuve krimināllietai, pieteikumi tiesai un apsūdzības uzrādīšana
- Papildu informācija nerezidentiem

[3. Manas tiesības tiesas procesa laikā](#)

[4. Manas tiesības pēc tiesas procesa](#)

[5. Ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumi](#)

Saites

[Pārskats par Lgaunijas kriminālprocesu angļu valodā](#)

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešus kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Dalībvalstis, kas ir atbildīgas par nacionālā satura lapu pārvaldību, atjaunina daļu šīs tīmekļa vietnes satura, ņemot vērā

Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības. Ja vietnē ir saturs, kurā vēl nav atspoguļota Apvienotās Karalistes izstāšanās, tas ir bez nolūka un tiks labots.

Lapa atjaunināta: 08/08/2018

1. Juridiskās konsultācijas

Lūdzu, ņemiet vērā, ka šai lapai nesen tika atjaunināta oriģinālvalodas [et](#) versija. Mūsu tulkotāji pašlaik gatavo versiju valodā, kuru esat izvēlējies.

Ja jūs kādā veidā esat iesaistīts kriminālprocesā, ļoti svarīgi ir saņemt neatkarīgu juridisko konsultāciju. Faktu lapās norādīts, kad un kādos apstākļos jums ir tiesības būt pārstāvētam ar advokāta palīdzību. Tajās jūs saņemsiet informāciju arī par to, ko advokāts darīs jūsu labā. Šajā vispārīgajā faktu lapā sniegta informācija par to, kā atrast advokātu un kā advokāta izmaksas tiks segtas, ja jūs nevarat atļauties par juridisko konsultāciju samaksāt.

Vai man ir jānolīgst advokāts?

Jums ir jānolīgst advokāts pirmstiesas procedūras laikā, sākot ar brīdi, kad jums ir iespēja pārskatīt krimināllietas materiālus (sk. 2. faktu lapu). Pirms šī posma jums ir nepieciešami advokāta pakalpojumi šādos gadījumos:

- ja nozieguma izdarīšanas brīdī jūs bijāt nepilngadīgs;
- ja nevarat sevi aizstāvēt fiziskas vai garīgas invaliditātes dēļ vai ja aizstāvība jums ir pārāk sarežģīta šādas invaliditātes dēļ;
- ja tiek turēts aizdomās par tāda noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, par kuru paredz mūža ieslodzījumu;
- ja jūsu lieta ir konfliktā ar citas personas lietu, kurai ir advokāts;
- ja atrodaties apcietinājumā vismaz sešus mēnešus;
- ja lieta tiek izskatīta paātrinātā procesā.

Jums ir nepieciešams advokāts tiesas procesā. Advokāta piedalīšanās tiesas procesā ir obligāta.

Advokāta meklēšana

Jums ir tiesības izvēlēties savu advokātu, kurš piekrīt jūs pārstāvēt uz līguma pamata. Advokātu vārdi un kontaktinformācija ir pieejama [Igaunijas Advokātu asociācijas](#) mājas lapā.

Ja neesat nolīdzis advokātu vai jūsu advokāts nevar jūs pārstāvēt, jums ir tiesības pieprasīt, lai jums tiktu norīkots advokāts. Šādā gadījumā Igaunijas Advokātu asociācija norīko advokātu jūsu pārstāvībai.

Jūsu tiesības saņemt Igaunijas advokātu asociācijas norīkota advokāta pakalpojumus nav atkarīgas no Jūsu ekonomiskās situācijas. Piesakoties advokāta pakalpojumiem, jums nav jāsniedz informācija par savu finanšu stāvokli.

Ja vēlaties, lai Igaunijas advokātu asociācija norīko jums advokātu, jums ir jāiesniedz pieprasījums izmeklēšanas iestādē, prokuratūrā vai tiesā.

Dažos tiesas procesos advokāta piedalīšanās ir obligāta. Ja šādā procesā jūs neesat izvēlējies advokātu pats, izmeklēšanas iestāde, prokuratūra vai tiesa norīko jums advokātu. Jums nav jāpiesakās advokāta pakalpojumiem.

Maksa par advokāta pakalpojumiem

Jums ir jāapmaksā jūsu izvēlēta advokāta pakalpojumi. Advokāta honorārs un apmaksas noteikumi ir iekļauti klienta līgumā.

Ja nevēlaties nolīgēt advokātu, jums ir tiesības uz valsts nodrošinātu advokātu. Igaunijas advokātu asociācijas norīkota advokāta pakalpojumus apmaksā valsts. Jums nav jāmaksā advokātam. Ja tiesa konstatē, ka vainīgs esat jūs, jums būs pienākums atlīdzināt valstij advokāta honorārus.

Vai es varu mainīt savu advokātu?

Jums ir tiesības mainīt advokātu, kuru esat izvēlējies. Ja advokāts jums ir norīkots, jums ir tiesības mainīt advokātu tad, ja esošais advokāts un jaunais advokāts tam piekrīt. Ja jums norīkotais advokāts ir nekompetents vai paviršs, jums ir tiesības iesniegt pieteikumu tiesā, lai Igaunijas advokātu asociācija šo advokātu atceltu un norīkotu jaunu advokātu.

Saites

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešanas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Dalībvalstis, kas ir atbildīgas par nacionālā satura lapu pārvaldību, atjaunina daļu šīs tīmekļa vietnes satura, ņemot vērā Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības. Ja vietnē ir saturs, kurā vēl nav atspoguļota Apvienotās Karalistes izstāšanās, tas ir bez nolūka un tiks labots.

Lapa atjaunināta: 08/08/2018

2. Manas tiesības noziedzīga nodarījuma izmeklēšanas laikā un līdz lietas nonākšanai tiesā

Lūdzu, ņemiet vērā, ka šai lapai nesen tika atjaunināta oriģinālvalodas versija. Mūsu tulkoņāji pašlaik gatavo versiju valodā, kuru esat izvēlējušies.

Kriminālprocesā ir divi posmi: pirmstiesas process jeb izmeklēšana un lietas iztiesāšana. Kriminālprocesu līdz tā nonākšanai tiesā var pārtraukt (piemēram, ja izmeklēšanā konstatē, ka noziedzīgs nodarījums nav izdarīts). Tikai tiesa var atzīt jūs par vainīgu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā.

Kāds ir kriminālizmeklēšanas mērķis?

Kriminālizmeklēšanas mērķis ir noteikt, vai ir izdarīts noziedzīgs nodarījums un kādi ir bijuši tā apstākļi. Izmeklēšanas laikā tiks savākti iespējamā noziedzīgā nodarījuma pierādījumi, konstatēti tā apstākļi un pieņemts lēmums par to, vai pierādījumi ir pietiekami, lai apsūdzētu jūs tā izdarīšanā.

Kādi ir kriminālizmeklēšanas posmi?

Kriminālprocesa uzsākšana

Kriminālprocesu uzsāk izmeklēšanas iestāde (policija vai kāda cita valsts iestāde, kurai ir šādas tiesības) vai prokuratūra. Kriminālprocess tiek uzsākts, ja policija vai prokuratūra ir saņēmusi informāciju par iespējamo noziedzīgo nodarījumu.

Aizturēšana un apcietināšana

Ja izmeklēšanas iestādei ir pamatotas aizdomas, ka jūs esat izdarījis noziedzīgu nodarījumu, jūs var aizturēt kā aizdomās turēto uz laiku līdz 48 stundām. Ja jūs tiek aizturēts, izmeklēšanas iestādei jūs ir nekavējoties jānoprātina.

Ja izmeklēšanas laikā kļūst skaidrs, ka nav pamata jūs aizturēt, jūs ir nekavējoties jāatbrīvo. Ja prokuratūra ir pārliecināta, ka jūs ir jāaiztur ilgāk, lai jūs neizvairītos no izmeklēšanas vai neizdarītu jaunus pārkāpumus, tai ir jāpieprasa jūsu apcietināšanas orderis no tiesas.

Ja tas notiek, jūs tiksiet aizvests pie tiesneša 48 stundu laikā no jūsu aizturēšanas brīža. Tiesnesis izlemj, vai apcietināšana ir nepieciešama. Ja tiesnesis konstatē, ka nav pamata jūs apcietināt, jūs tiksiet nekavējoties atbrīvots.

Pratināšana un pierādījumu vākšana

Izmeklēšanas mērķis ir savākt pierādījumus, kas apliecina noziedzīga nodarījuma apstākļus. Tādēļ tiks nopratināts aizdomās turētais, cietušais un liecinieki, savākti pierādījumi, pielietoti kriminālistikas izziņas līdzekļi un uzraudzības darbības. Visi pasākumi, kas veikti, lai savāktu pierādījumus, jādokumentē saskaņā ar tiesību aktiem. Lai jums izvīrītu apsūdzību, var izmantot tikai likumā paredzētus un likumīgi ievāktus pierādījumus.

Pieklūve krimināllietai, pieteikumi tiesai un apsūdzības uzrādīšana

Tiks uzsākta krimināllietā, kas ietver kriminālizmeklēšanā iegūtu informāciju un pierādījumus. Pēc kriminālizmeklēšanas pabeigšanas prokuratūra izsniedz krimināllietas kopiju aizstāvības advokātam. Jūsu advokāts jūs informēs par savāktajiem pierādījumiem un jums izvīrīto apsūdzību pamatojumu.

Jums un jūsu aizstāvības advokātam ir tiesības iesniegt lūgumus prokuratūrai (piemēram, lai iekļautu papildu pierādījumus lietas materiālos, nodrošinātu, lai kriminālprocess tiek izbeigts utt.). Prokuratūrai ir jālemj par šiem lūgumiem. Ja prokuratūra neapmierina lūgumu, jūs varat atkārtoti iesniegt tādu pašu lūgumu tiesā lietas izskatīšanas laikā.

Ja pēc lietas ir izsniegšanas jums un lēmumu pieņemšanas attiecībā uz visiem pieteikumiem prokuratūra konstatē, ka ir pietiekami daudz pierādījumu, lai pret jums uzsāktu lietu, tā sagatavos apsūdzības rakstu.

Tas ir dokuments, kas ietver faktus un sniedz pierādījumus, uz kuriem pamatojas apsūdzība. Prokuratūra iesniedz apsūdzības rakstu aizstāvības advokātam un nosūta to tiesai. Pamatojoties uz apsūdzības rakstu, tiesnesis uzsāk tiesas procesu.

Manas tiesības izmeklēšanas laikā

- [1. Kriminālprocesa uzsākšana](#)
- [2. Aizturēšana un apcietināšana](#)
- [3. Pratināšana un pierādījumu vākšana](#)
- [4. Piekļuve krimināllietai, pieteikumi tiesai un apsūdzības uzrādīšana](#)
- [5. Papildu informācija nerezidentiem](#)

1. Kriminālprocesa uzsākšana

Kāpēc tiek uzsākts kriminālprocess?

Kriminālprocesu uzsāk, ja izmeklēšanas iestāde ir saņēmusi informāciju, kas liecina, ka ir izdarīts noziedzīgs nodarījums. Šī informācija var balstīties uz kādas personas iesniegtu sūdzību vai tāda fakta atklāšanu, kas liecina, ka ir izdarīts noziedzīgs nodarījums.

Kriminālprocesa mērķis ir noteikt, vai noziedzīgs nodarījums ir ticis izdarīts un, ja ir, vai pietiek pierādījumu, lai aizdomās turēto tajā apsūdzētu.

Kas veic kriminālizmeklēšanu?

Kriminālprocesu vada [prokuratūra](#), un krimināllietas izmeklēšanu veic izmeklēšanas iestāde saskaņā ar prokurora norādījumiem. Parasti izmeklēšanu veic [policija](#). Izmeklēšanu var veikt arī [Iekšējās drošības dienests](#), [Nodokļu un muitas pārvalde](#), [Vides inspekcija](#), [Tieslietu ministrijas Brīvības atņemšanas vietu departaments un Brīvības atņemšanas vietu dienests](#), Militārā policija un [Konkurences iestāde](#).

Izmeklēšanas iestādes var veikt noteiktas procesuālas darbības tikai ar tiesas vai prokuratūras atļauju.

Kā es varu uzzināt, ka ir uzsākts kriminālprocess?

Kriminālprocess tiek uzsākts ar pirmo procesuālo darbību. Ja jūs tiek turēts aizdomās par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, par kriminālprocesa uzsākšanu jūs uzzināsi, kad jūs aizturēs kā aizdomās turēto vai izsauks pie izmeklētāja un nopratinās.

Kādēļ mani varētu turēt aizdomās kāda nozieguma izdarīšanā?

Jūs var uzskatīt par aizdomās turēto, ja izmeklēšanas iestādei ir pietiekams pamats domāt, ka jūs esat izdarījis noziedzīgu nodarījumu. Tam pamatā var būt dažādi iemesli, piemēram:

- jūs tikāt pieķerts, izdarot noziedzīgu nodarījumu vai uzreiz pēc tam;
- noziedzīgā nodarījuma liecinieks vai cietušais jūs identificē kā personu, kas to izdarīja;
- pierādījumi saistībā ar noziedzīgo nodarījumu vai cita informācija liecina, ka jūs esat tā persona, kura to ir izdarījusi.

Kādas ir manas tiesības kā aizdomās turētajam?

Jūsu kā aizdomās turētā galvenās tiesības ir:

- tiesības saņemt informāciju, par ko jūs tiek turēts aizdomās, sniegt paziņojumus saistībā ar aizdomām vai atteikties to darīt;
- tiesības zināt, ka jūsu paziņojumus var izmantot pret jums;
- tiesības uz tulka palīdzību;
- tiesības uz aizstāvības advokāta palīdzību;

- tiesības satikties ar aizstāvības advokātu privāti;
- tiesības tikt nopratinātam jūsu aizstāvības advokāta klātbūtnē;
- tiesības piedalīties tiesas sēdē par jūsu apcietināšanas pieprasījumu;
- tiesības iesniegt pierādījumus;
- tiesības iesniegt lūgumus un sūdzības;
- tiesības pārbaudīt dokumentus par procesuālas darbības veikšanu un sniegt paziņojumus par procesuālas darbības apstākļiem, norisi un rezultātiem un par minētajiem dokumentiem; arī šie paziņojumi ir jādokumentē; tiesības paust piekrišanu izlīguma procedūras piemērošanai, izlīguma procedūras ietvaros piedalīties sarunās, sniegt priekšlikumus par piemērojamā soda veidu un apmēru, un noslēgt vienošanos par izlīgumu vai atteikties to noslēgt.

Kādi ir mani pienākumi?

Jums ir pienākums:

- ierasties, kad to ir noteikusi izmeklēšanas iestāde, prokuratūra vai tiesa;
- piedalīties procesuālās darbībās un pakļauties izmeklēšanas iestādes, prokuratūras un tiesas rīkojumiem.

Kas man tiks pastāstīts par procedūrām, kuras norisinās?

Ja jūs esat aizdomās turētais, izmeklēšanas iestādei jums ir jāpaskaidro jūsu tiesības un pienākumi. Jūs tiksiet aicināts parakstīt rakstisku nopratināšanas protokolu, un ar to jūs apstiprināsiet, ka jūsu tiesības un pienākumi jums ir izklāstīti.

Pēc tam jūs tiksiet informēts, par ko jūs tiek turēts aizdomās. Tas nozīmē, ka jums tiks īsumā aprakstīta darbība, par kuras izdarīšanu jūs tiek turēts aizdomās. Jums arī tiks sniegta informācija par likumu, kas nosaka, ka šāda darbība ir noziegums. Ne izmeklēšanas iestādei, ne prokuratūrai nav pienākuma sniegt jums vairāk informācijas līdz pirmstiesas procesa pabeigšanai.

Kad es varu runāt ar savu advokātu?

No brīža, kad jūs esat aizdomās turētais kriminālprocesā, jums ir tiesības satikties un runāt ar savu advokātu. Jums ir tiesības runāt ar savu advokātu, pirms izmeklēšanas iestāde sāk jūs nopratināt.

2. Aizturēšana un apcietināšana

Uz kāda pamata mani var aizturēt?

Jūs var aizturēt kā aizdomās turēto, ja:

- jūs tiek pieķerts, izdarot noziedzīgu nodarījumu vai uzreiz pēc tam;
- noziedzīgā nodarījuma liecinieks vai cietušais jūs identificē kā personu, kas to izdarīja;
- pierādījumi saistībā ar noziedzīgo nodarījumu vai cita informācija liecina, ka jūs esat tā persona, kura to ir izdarījusi.

Jūs var aizturēt arī tad, ja izmeklēšanas iestādei ir cita informācija, kura liecina, ka jūs esat aizdomās turētais un:

- jūs mēģināt bēgt;
- jūsu identitāte nav noskaidrota;
- izmeklēšanas iestāde uzskata, ka jūs varat turpināt izdarīt pārkāpumus, izvairīties no kriminālprocesa vai arī citā veidā tam traucēt.

Jūs var aizturēt un apcietināt, lai nodotu vai izdotu citai valstij (sk. sadaļu: [3. Pratināšana un pierādījumu vākšana](#)).

Kas var mani aizturēt?

Tiesības jūs aizturēt ir izmeklēšanas iestādei. Ja jūs tiek pieķerts noziedzīga nodarījuma izdarīšanas brīdī vai tūlīt pēc tam vai ja jūs mēģināt bēgt, jebkura persona var jūs aizvest uz policiju aizturēšanai.

Kā es uzzināšu, kāpēc tiku aizturēts un kas notiks vēlāk?

Jūs aizurot, izmeklēšanas iestādes amatpersonai ir jāinformē jūs par aizturēšanas iemeslu un jāizskaidro jums jūsu tiesības un pienākumi. Amatpersona sastāda dokumentu par aizturēšanu, kurā norāda jūsu aizturēšanas juridisko pamatu un noziedzīgā nodarījuma apstākļus, kurā jūs esat aizdomās turētais. Jums ir tiesības izteikt lūgumus un pieprasīt, lai tie tiktu iekļauti aizturēšanas dokumentā.

Es nerunāju vietējā valodā, kā es varu saprast, kas notiek?

Izmeklēšanas iestādei ir uzreiz jūs jāinformē jums saprotamā valodā un veidā par jūsu aizturēšanas iemesliem un tiesībām. Ja nepieciešams, izmeklēšanas iestādei ir jānodrošina jums tulks. Tiek nodrošināta tikai mutiskā tulkošana (bet ne rakstiski tulkojumi).

Vai es par savu aizturēšanu varu informēt tuviniekus?

Jums ir tiesības informēt vismaz vienu jums tuvu personu pēc jūsu izvēles. Paziņošana notiek ar izmeklēšanas iestādes palīdzību. Tas nozīmē, ka jums ir tiesības prasīt, lai paziņojums tiktu nodots personai pēc jūsu izvēles, un to veic izmeklēšanas iestāde.

Ja izmeklēšanas iestāde uzskata, ka paziņošana jūsu izvēlētai personai par jūsu aizturēšanu varētu kaitēt kriminālprocesam, tā var atteikties paziņošanu. Prokuratūrai ir jāizsniedz atļauja šādam atteikumam.

Cik ilgi mani var aizturēt?

Jūs var aizturēt ne ilgāk kā 48 stundas. Ja tiesa nav izdevusi orderi jūsu apcietināšanai 48 stundu laikā no jūsu aizturēšanas brīža, izmeklēšanas iestādei ir nekavējoties jāatbrīvo.

Uz kāda pamata mani var apcietināt?

Jūs varat tikt apcietināts, pamatojoties uz prokuratūras pieteikumu, ja ir pamatots iemesls uzskatīt, ka jūs varat izvairīties no kriminālprocesa vai izdarīt jaunus pārkāpumus. Tikai tiesnesis var izdot apcietināšanas atļauju.

Kā tiek pieņemts lēmums par manu apcietināšanu?

Izmeklēšanas iestāde aizved jūs pie tiesneša, lai saņemtu jūsu apcietināšanas orderi. Arī prokurors un, ja vēlaties, jūsu advokāts tiek uzaicināti pie tiesneša. Tiesnesis iepazīstas ar jūsu krimināllietu un izjautā jūs, lai pārbaudītu jūsu apcietināšanas iemeslus. Pēc lietā iesaistīto pušu uzklaušanās tiesa apstiprina vai noraida apcietināšanu. Ja apcietināšana tiek noraidīta, jūs ir nekavējoties jāatbrīvo.

Cik ilgi var mani var turēt apcietinājumā?

Pirmstiesas procedūrā jūs nevar turēt apcietinājumā ilgāk kā 6 mēnešus. Ārkārtas gadījumos šo termiņu var pagarināt. Pēc katra divu mēnešu perioda jums ir tiesības pieprasīt, lai tiesa pārskata jūsu apcietināšanas iemeslus, un tiesai 5 dienu laikā ir jāizlemj, vai apcietināšanas pagarinājums ir pamatots vai ne. Ja tiesa konstatē, ka apcietinājumam vairs nav pamata, jūs ir nekavējoties jāatbrīvo.

Vai mani var atbrīvot pret drošības naudu?

Jums ir tiesības pieprasīt, lai jums tiktu noteikta drošības nauda, nevis apcietināšana. Lai to izdarītu, jums ir jāiesniedz tiesā lūgums. Jūs tiksiet aizvests pie tiesneša, kas pieņems lēmumu attiecībā uz lūgumu par drošības naudas noteikšanu, un tiesnesim ir jāuzklausa jūsu un jūsu advokāta viedoklis.

Ja tiesa piekrīt lūgumam, jūs tiksiet atbrīvots no apcietinājuma pēc tam, kad drošības naudas summa būs pārskaitīta tiesas kontā.

Vai man ir tiesības pārsūdzēt apcietināšanas orderi?

Jums ir tiesības pārsūdzēt jūsu apcietināšanas orderi. Šim nolūkam jums vai jūsu advokātam ir jāiesniedz rakstveida apelācija apgabaltiesā ar tās tiesas starpniecību, kura izdevusi sākotnējo apcietināšanas orderi. Jums ir jāiesniedz apelācijas sūdzība 10 dienu laikā no informācijas saņemšanas par apcietināšanas orderi.

3. Pratināšana un pierādījumu vākšana

Kāds ir pratināšanas un pierādījumu vākšanas mērķis?

Pratināšanas un pierādījumu vākšanas mērķis ir noteikt iespējamā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas apstākļus un sagatavot rakstisku protokolu par šiem apstākļiem, lai tos varētu pārbaudīt tiesā. Izmeklēšanas iestādei un prokuratūrai ir jāvāc gan informācija, kas liek domāt, ka jūs esat iesaistīts noziedzīgā nodarījumā, gan informācija, kas ir jūsu labā. Jums nav jāpierāda sava nevainība.

Vai man tiks lūgta informācija?

Ja jūs tiek atbrīvots aizdomās, izmeklēšanas iestādei ir nekavējoties jāizjautā.

Vai man izmeklēšanas iestādei ir jāsniedz informācija?

Jums nav nepieciešams sniegt informāciju izmeklēšanas iestādei vai atbildēt uz tās uzdotajiem jautājumiem. Jums ir tiesības klusēt. Klusēšanu nekādā gadījumā nedrīkst interpretēt kā vainas uzņemšanos. Jūs nevar piespiest sniegt liecību pret sevi vai jums tuviem cilvēkiem.

Kā notiek nopratināšana?

Nopratināšanas sākumā jums paziņo, ka jums ir tiesības atteikties sniegt informāciju un ka to var izmantot pret jums. Vispirms jums tiks jautāts, vai esat izdarījis noziegumu, kurā tiek turēts aizdomās.

Jums tiek dota iespēja paust, ko jūs zināt par izmeklējamu noziegumu. Jums tiks uzdoti arī jautājumi. Tiks sastādīts rakstisks nopratināšanas protokols. Pirms protokola parakstīšanas jums ir tiesības to izlasīt. Jums ir tiesības pieprasīt, lai jūsu piezīmes tiek iekļautas protokolā.

Kas notiks, ja es pateikšu kaut ko, kas var nākt par sliktu manai krimināllietai?

Jūsu sniegtā informācija var tikt izmantota kā pierādījums pret jums.

Vai es varu atzīt savu vainu visās vai dažās pirms tiesas izvirzītajās apsūdzībās?

Nopratināšanas laikā jūs varat atzīt savu vainu visās vai dažās apsūdzībās. Jums ir tiesības to darīt arī jebkurā laikā pēc nopratināšanas pat tad, ja nopratināšanas laikā jūs esat teicis, ka neesat vainīgs.

Kriminālprocess netiek izbeigts, ja jūs atzīstat savu vainu. Izmeklēšanas iestādei tik un tā ir jānoskaidro nozieguma apstākļi un tie jāpierāda. Jūs nevar notiesāt par noziegumu, pamatojoties tikai uz jūsu atzīšanos.

Vai man ir tiesības atsaukt savu atzīšanos vēlāk?

Ja jūs esat atzinis savu vainu, jums ir tiesības atgriezties pie savām iepriekšējām liecībām un noliegt savu vainu turpmākajā kriminālprocesā vai arī tiesā. Tomēr šādā gadījumā jūsu iepriekšējo atzīšanos var darīt zināmu tiesai un izmantot kā pierādījumu pret jums. Ja citi pierādījumi apstiprinās jūsu vainu, tad tas, ka jūs atsaucāt savu atzīšanos, netiks ņemts vērā, jo tas nav ticami.

Vai es varu saņemt informāciju par lieciniekiem, kuri liecina pret mani?

Kriminālizmeklēšanas laikā izmeklēšanas iestādei nav pienākuma sniegt jums informāciju par to, kuri liecinieki ir liecinājuši pret jums un ko šie liecinieki ir teikuši. Jums tiks pastāstīts par lieciniekiem un viņu pierādījumiem, kad jums būs dota piekļuve krimināllietai izmeklēšanas beigās (sk. sadaļu: [4. Piekļuve krimināllietai, pieteikumi tiesai un apsūdzības uzrādīšana](#)).

Vai tiks uzdoti jautājumi par maniem iepriekšējiem pārkāpumiem?

Jums var jautāt par jūsu iepriekšējiem pārkāpumiem, bet jūs varat atteikties sniegt šādu informāciju. Izmeklēšanas iestādei ir tiesības noskaidrot, vai jums ir kādi iepriekšēji pārkāpumi, ieskatoties dažādos reģistros. Visi iepriekšējie pārkāpumi tiks izklāstīti apsūdzības rakstā.

Vai mani var pārmeklēt?

Izmeklēšanas iestādei ir tiesības jūs pārmeklēt, lai atrastu nozieguma pēdas, īpašas jūsu ķermeņa pazīmes un citu informāciju, kura ir svarīga kriminālizmeklēšanā.

Vai man var pieprasīt sniegt pirkstu nospiedumus un DNS paraugus (piemēram, matu, siekalu) vai citus ķermeņa šķidrumus?

Izmeklēšanas iestādei ir tiesības ņemt [atstāto pēdu pierādījumus](#) un paraugus no jums, tostarp pirkstu nospiedumus un bioloģisko materiālu DNS analīzēm.

Ja jūs atsakāties sniegt paraugus, izmeklēšanas iestādei ir tiesības jūs piespiest tos sniegt. Tomēr, ja jūs atsakāties sniegt paraugus vai ja to ņemšana kaitē jūsu fiziskajai integritātei, to var izdarīt tikai, pamatojoties uz izmeklēšanas iestādes nolēmumu. Jums ir tiesības iepazīties ar nolēmumu.

Vai var veikt kratīšanu manās mājās, dienesta telpās, automašīnā utt.?

Jūsu mājās, dienesta telpās vai automašīnā utt. var veikt kratīšanu, lai atrastu nozieguma pierādījumus vai citus objektus, kas nepieciešami, lai atrisinātu noziegumu. Prokuratūrai vai tiesai ir jāizdod kratīšanas orderis. Ja kratīšana ir nepieciešama steidzami, to var atļaut arī, pamatojoties uz izmeklēšanas iestādes izdotu orderi.

Personai, kuras īpašumā tiek veikta kratīšana, ir jāuzrāda kratīšanas orderis un jāpieprasa nodot orderī minēto objektu. Ja objekts netiek nodots, izmeklēšanas iestādes amatpersona veic kratīšanu.

Vai es varu iesniegt sūdzību, ja manas tiesības ir pārkāptas?

Ja jūsu tiesības ir pārkāptas, jums ir tiesības sūdzēties par izmeklēšanas iestādes darbībām un iesniegt sūdzību [prokuratūrai](#). Ja sūdzība attiecas uz prokuratūras darbībām, to var iesniegt [Valsts prokuratūrai](#). Sūdzība tiks izskatīta 30 dienu laikā. Jums tiks nosūtīta lēmuma kopija. Ja jūs nepiekrītat Valsts prokuratūras lēmumam, jums ir tiesības iesniegt sūdzību tiesā 10 dienu laikā.

4. Piekļuve krimināllietai, pieteikumi tiesai un apsūdzības uzrādīšana

Kāds ir piekļuves krimināllietai iegūšanas mērķis?

Visi kriminālizmeklēšanā savāktie pierādījumi un pirmstiesas procesa kopsavilkums, kas raksturo noziedzīgā nodarījuma apstākļus, tiek pievienoti krimināllietas dokumentācijai. Jums kā aizdomās turētajam ir nepieciešams atļaut iepazīties ar krimināllietu, lai jums būtu zināma pret jums izvirzītā apsūdzība un tās pamatojums.

Kad es varēšu iepazīties ar krimināllietu?

Ja jūs esat aizdomās turētais, krimināllietu jums būs pieejama pēc tam, kad būs pabeigta kriminālizmeklēšana.

Kā tiek nodrošināta piekļuve krimināllietai?

No brīža, kad krimināllietu jums ir pieejama, jums ir jābūt advokātam (sk. [1. faktu lapu](#)). Prokuratūra izsniedz krimināllietas kopiju jūsu advokātam. Jūsu advokāts jūs informēs par krimināllietas saturu.

Cik daudz laika man ir, lai iepazītos ar krimināllietu?

Konkrēts laika ierobežojums, lai iepazītos ar krimināllietu, nav noteikts. Ja prokuratūra konstatē, ka iepazīšanās ar krimināllietu tiek aizkavēta, tā var šādu laika ierobežojumu noteikt. Tai ir jāpiešķir pietiekami daudz laika, lai nodrošinātu, ka jūs faktiski varat izmantot tiesības sevi aizstāvēt.

Kāds ir pieteikumu iesniegšanas mērķis?

Pēc tam, kad esat iepazinies ar krimināllietu, jums un jūsu advokātam ir tiesības iesniegt pieteikumus prokuratūrai. Pieteikumu iesniegšanas mērķis ir nodrošināt, ka krimināllietas izmeklēšana tiek veikta pamatīgi un taisnīgi.

Jums ir tiesības lūgt, lai:

- tiktu veiktas papildu izmeklēšanas procedūras;
- lietas materiālos tiktu iekļauti jauni jūsu iesniegti pierādījumi;
- materiāls, kas nav attiecināms uz lietu, tiktu izņemts no lietas utt.

Jums ir arī tiesības lūgt, lai prokuratūra izbeidz kriminālprocesu, ja pēc jūsu domām nav iemesla to turpināt. Turklāt jums ir tiesības lūgt, lai lietu izskata saskaņā ar vienkāršotu procedūru, kas ir paredzēta likumā (piemēram, vienošanās procedūra) bez pilna tiesas procesa.

Kā iesniegt pieteikumus?

Pieteikumi tiek iesniegti prokuratūrai rakstveidā. Tie jāiesniedz 10 dienu laikā no dienas, kad jums nodota krimināllietu, lai ar to iepazītos. Ja krimināllietu ir liela un sarežģīta, prokuratūra var šo termiņu pagarināt (saskaņā ar 225. pantu Kriminālprocesa kodeksā, kas stājās spēkā 2011. gada 1. septembrī).

Kā tiek izskatīti pieteikumi?

Prokuratūra izskata pieteikumus 10 dienu laikā. Ja prokuratūra lūgumam nepiekrīt, tā sagatavo lēmumu un tā kopiju nosūta jums. Ja jūsu pieteikums tiek noraidīts šajā posmā, jūs tomēr varat to iesniegt vēlreiz tiesas procesa laikā.

Kad tiek uzrādīta apsūdzība?

Pēc tam, kad esat iepazinies ar krimināllietu un prokuratūra ir pieņēmusi lēmumu attiecībā uz jūsu pieteikumu, jums tiks izvirzīta apsūdzība, ja prokuratūra būs pārliecināta, ka pierādījumi ir pietiekami, lai tiesas procesu pret jums turpinātu.

Kā tiek uzrādīta apsūdzība?

Prokuratūra sastāda apsūdzības rakstu. Apsūdzības raksts ir dokuments, kas satur faktus, uz kuriem tiek pamatota apsūdzība, un pierādījumus, kas to apstiprina. Prokuratūra apsūdzības rakstu izsniedz jums un jūsu advokātam un nosūta to tiesai.

Var apsūdzību var mainīt pirms tiesas?

Tiesa var izskatīt lietu tikai, pamatojoties uz apsūdzības rakstu. Prokuratūra var mainīt vai papildināt apsūdzību, bet tādā gadījumā ir jāiesniedz jauns apsūdzības raksts.

Esmu jau par to pašu apsūdzēts citā valstī. Kas notiek?

Ja jūs esat atzīts par vainīgu par līdzvērtīgu pārkāpumu citā valstī vai ja kriminālprocess attiecībā uz šādu apsūdzību ir izbeigts, jūs nevar apsūdzēt vēlreiz par to pašu pārkāpumu. Šādā situācijā, ja kriminālprocess pret jums ir uzsākts Igaunijā, tas ir jāpārtrauc, neizvirzot pret jums apsūdzību pārkāpumā.

Vai manu lietu var atrisināt pēc vienošanās?

Pēc tam, kad esat iepazinies ar krimināllietu, jums ir tiesības lūgt, lai prokuratūra uzsāk sarunu procedūru. Ja prokuratūra piekrīt, tiks uzsāktas sarunas ar jums un jūsu advokātu par juridisko definīciju darbībai, kurā esat apsūdzēts, un tās sodu.

Ja sarunu rezultātā jūs panākat vienošanos, tā tiks pierakstīta un iesniegta tiesā apstiprināšanai. Ja tiesa apstiprinās vienošanos, jūs tiksiet notiesāts par noziegumu, ņemot vērā panākto vienošanos.

5. Papildu informācija nerezidentiem

Kas ir Eiropas apcietināšanas orderis?

[Eiropas apcietināšanas orderis](#) ir kādas Eiropas Savienības dalībvalsts iestādes pieteikums citai Eiropas Savienības dalībvalstij par konkrētas personas aizturēšanu, apcietināšanu vai/un nodošanu pieteikuma iesniedzējai valstij, lai šī valsts varētu turpināt kriminālprocesu vai attiecīgo personu apcietināt.

Kādas ir manas tiesības, ja es esmu aizturēts, pamatojoties uz Eiropas apcietināšanas orderi?

Jūs aizturot, jums ir jāizskaidro aizturēšanas iemesli un jūs jāinformē, ka jūs varat piekrist nodošanai citai dalībvalstij. Ja jūs piekrītat nodošanai, jūs nevarat vēlāk savu lēmumu mainīt. No jūsu aizturēšanas brīža jums ir tiesības uz bezmaksas juridisko palīdzību un tulka palīdzību.

Kā tiek pieņemts lēmums par manu nodošanu citai dalībvalstij?

Par nodošanu vai atteikumu izdot lemj tiesa. Jūs, jūsu advokāts un prokuratūra piedalīsieties tiesas sēdē. Tiesai ir jāuzklausā jūsu viedoklis par nodošanu. Tiesa izdos nolēmumu, saskaņā ar kuru jūsu nodošana tiek apstiprināta vai noraidīta. Trīs dienu laikā no nolēmuma saņemšanas jūs varat to pārsūdzēt apgabaltiesā. Apgabaltiesai ir 10 dienas, lai izskatītu apelāciju, un šis lēmums ir galīgs.

Cik ātri tiek pieņemts lēmums par manu nodošanu citai dalībvalstij?

Ja esat piekritis nodošanai, lēmums ir jāpieņem 10 dienu laikā. Ja neesat piekritis nodošanai, galīgais lēmums par nodošanu vai atteikumu nodot jāpieņem 60 dienu laikā no jūsu apcietināšanas. Ārkārtas gadījumos šis termiņš var tikt pagarināts par 30 dienām. Ja tiesas nolēmums par jūsu nodošanu ir stājies spēkā, jūs ir jānosūta uz pieteikuma iesniedzēju valsti 10 dienu laikā. Ja šajā laikposmā jūs netiekat izdots, jūs ir jāatbrīvo.

Kādos apstākļos es varu tikt izdots citai valstij?

Ja citā valstī ir uzsākts kriminālprocess un sagatavots apcietināšanas orderis vai ja šajā valstī tiesa ir piespriedusi jums cietumsodu, šī valsts var pieteikt jūsu izdošanu. Ja Igaunijā ir saņemts citas valsts pieteikums par izdošanu vai apcietināšanas pieprasījums, izmantojot Interpolu, jūs var aizturēt un apcietināt uz izdošanas procedūras laiku. Izdošanas procedūras laikā jūs varat tikt turēts apcietinājumā ne ilgāk kā vienu gadu. Tiesa izlemj, vai izdošana būtu jāatļauj.

Vai es varu sazināties ar savas valsts vēstniecību, kad esmu apcietināts?

Ja jūs esat ārvalsts pilsonis, jūsu apcietināšanas ordera kopija tiek nosūtīta [Ārlietu ministrijai](#). Ārlietu ministrija informē jūsu valsts vēstniecību vai konsulāro pārstāvniecību par jūsu apcietināšanu. Jums ir tiesības pieprasīt tikšanos ar savas valsts konsulāro amatpersonu.

Vai man tiks nodrošināts tulks, ja es nerunāju vietējā valodā?

Izmeklēšanas iestādei un prokuratūrai jānodrošina jums tulka palīdzība. Tulkam jābūt klāt visās procesuālās darbībās, kurās jūs piedalāties. Tulkam ir pienākums precīzi un pilnīgi iztulkot visu, kas saistīts ar procesuālo darbību. Tiek nodrošināta tikai mutiskā tulkošana (bet ne rakstiska tulkošana).

Jūs varat pieteikties, lai rakstiski tiktu iztulkots apsūdzības raksts jūsu dzimtajā valodā vai citā valodā, kurā jūs runājat. Citi dokumenti, kuri ir kriminālprocesa daļa, netiek tulkoti rakstveidā.

Vai man ir jābūt šajā valstī kriminālprocesa laikā? Vai es varu atstāt šo valsti?

Jums nav jābūt šajā valstī kriminālprocesa laikā un jūs varat valsti atstāt, bet jums ir pienākums ierasties izmeklēšanas iestādē, ja nepieciešams, lai iestāde varētu veikt procesuālu darbību. izmeklēšanas iestāde var aizliegt jums bez tās atļaujas atstāt jūsu dzīvesvietu.

Ja vēlaties atstāt dzīvesvietu uz ilgāku laiku, kas ilgāks par 24 stundām, jums ir jāsaņem iepriekšēja atļauja no izmeklēšanas iestādes. Ja jūs neierodaties izmeklēšanas iestādē, kad tas ir nepieciešams, vai pārkāpjat aizliegumu atstāt dzīvesvietu, jūs varat tikt apcietināts.

Vai mani var nopratināt no citas valsts, izmantojot telekomunikācijas, piemēram, video saiti?

Ja atrodaties ārvalstīs, izmeklēšanas iestāde var veikt nopratināšanu, izmantojot video saiti. Šādu nopratināšanu var veikt tikai tad, ja jūs tam piekrītat.

Saites

[Kriminālprocesa kodekss](#)

[Kriminālprocesa kodekss angļu valodā \(neietver visus grozījumus\)](#)

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Dalībvalstis, kas ir atbildīgas par nacionālā satura lapu pārvaldību, atjaunina daļu šīs tīmekļa vietnes satura, ņemot vērā Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības. Ja vietnē ir saturs, kurā vēl nav atspoguļota Apvienotās Karalistes izstāšanās, tas ir bez nolūka un tiks labots.

Lapa atjaunināta: 08/08/2018

3. Manas tiesības tiesā

Lūdzu, ņemiet vērā, ka šai lapai nesen tika atjaunināta oriģinālvalodas [et](#) versija. Mūsu tulkotāji pašlaik gatavo versiju valodā, kuru esat izvēlējies.

ur notiek tiesas process?

Visas krimināllietas tiek izskatītas [apgabaltiesās](#). Parasti lēmumus pieņem tiesnesis vienpersoniski. Krimināllietas par pirmās pakāpes noziedzīgiem nodarījumiem tiesa izskata koleģiāli priekšsēdētāja un divu tiesas piesēdētāju sastāvā.

Vai tiesas process notiek atklāti?

Tiesas process notiek atklātā tiesas sēdē.

Tiesa var paziņot, ka process notiks daļēji vai pilnīgi slēgtā sēdē:

- lai aizsargātu valsts vai komercnoslēpumu,
- lai aizsargātu tikumību, ģimenes vai privāto dzīvi,
- nepilngadīgā interesēs,
- tiesas spriešanas interesēs, tostarp gadījumos, kad atklāts tiesas process var apdraudēt tiesas drošību, lietā iesaistīto pušu vai liecinieku intereses.

Vai tiesas procesa laikā var mainīt apsūdzības?

Līdz tiesas sēdes beigām prokuratūra pret jums vērstās apsūdzības var mainīt vai papildināt. Ja tas notiek, prokuratūra izstrādās jaunu apsūdzības rakstu. Tas netiks darīts, ja apsūdzības tiek mainītas jūsu labā. Ja apsūdzības ir mainījušās, jums un jūsu advokātam ir tiesības prasīt, lai tiesu atliek, lai jūs varētu sagatavot savu aizstāvību.

Kas notiek, ja tiesas procesa laikā es savu vainu atzīstu dažās vai visās apsūdzībās?

Jūsu atzīšanās tiek uzskatīta par vienu no noziedzīga nodarījuma pierādījumiem. Ja jūs atzīstat savu vainu, prokuratūrai joprojām ir jāpierāda jūsu vaina ar citiem pierādījumiem.

Vai man ir jābūt klāt tiesas procesā? Vai tas var notikt bez manis?

Apsūdzētajai personai tiesas sēdē ir jāpiedalās obligāti. Izņēmuma kārtā tiesas process var notikt bez jums šādos gadījumos:

- ja esat traucējis tiesas procesu un ignorējis tiesneša rīkojumus, kā rezultātā esat izsūtīts no tiesas zāles;
- ja atrodaties ārpus Igaunijas Republikas un neesat ieradies tiesā, un lietu ir iespējams iztiesāt bez jūsu klātbūtnes;
- ja pēc jūsu noprotināšanas tiesā jūs esat tādā stāvoklī, ka nevarat turpināt dalību tiesas procesā, un lietu ir iespējams iztiesāt bez jūsu klātbūtnes.

Ja es dzīvoju citā valstī, vai es varu piedalīties, izmantojot video saiti?

Tiesai ir tiesības atļaut jums piedalīties tiesas procesā, izmantojot video saiti, ja jums ir problemātiski ierasties tiesā. Tas ir iespējams tikai ar jūsu piekrišanu.

Vai man nodrošinās tulkojumu, ja es nesaprotu, kas notiek?

Ja jūs nesaprotat valodu, kurā notiek tiesas process, tiesai ir jānodrošina jums tulks tiesas procesa laikā. Tiek nodrošināta tikai mutiskā tulkošana (bet ne rakstiska tulkošana).

Vai man ir jānolīgst advokāts? Vai man norīkos advokātu?

Jums ir jānolīgst advokāts, un, ja neesat izvēlējis advokātu pats, jums to norīkos Igaunijas Advokātu asociācija (sk. [1. faktu lapa](#)).

Vai es varu izteikties tiesas procesā? Vai man ir jārunā tiesas procesā?

Jums ir tiesības tiesas procesa laikā runāt un paust savu viedokli par visiem jūsu lietas apstākļiem. Jums nav pienākuma tiesā runāt, un jums ir tiesības klusēt.

Kas notiek, ja es nesaku patiesību tiesas procesa laikā?

Apsūdzētajam nav pienākuma teikt patiesību tiesā. Ja jūs nesakāt patiesību, nekādas sankcijas jums nevar piemērot. Ja procesa laikā tiek pierādīts, ka tiesā esat melojis, visas jūsu liecības (arī patieso daļu) var uzskatīt par neuzticamām. Tādā gadījumā jūsu liecību nevar uzskatīt par pierādījumu.

Vai es varu apstrīdēt pierādījumus, kuri tiek iesniegti pret mani?

Jums ir tiesības iesniegt tiesai iebildumus pret pierādījumiem, kas ir sniegti pret jums. Pierādījumus nav atļauts izmantot tiesā, ja tie ir iegūti, būtiski pārkāpjot likumu. Jums ir tiesības apstrīdēt pierādījumu ticamību, kā arī to juridisko pieļaujamību.

Jūs un jūsu advokāts var apstrīdēt pierādījumus gan mutiski, gan rakstiski visos procedūras posmos līdz tiesas procesa beigām.

Kāda veida pierādījumus es varu iesniegt?

Jums ir tiesības iesniegt tiesā visus pierādījumus, kuri attiecas uz lietu un ir iegūti likumīgi.

Kādi nosacījumi attiecas uz maniem pierādījumiem?

Parasti, lai iesniegtu jaunus pierādījumus, pēc iepazīšanās ar krimināllietu vai vismaz 3 darba dienas pirms dienas, kad notiek pirmstiesas sēde, ir jāiesniedz lūgums. Tomēr ir iespējams iesniegt jaunus pierādījumus arī tiesas procesa laikā, ja pamatotu iemeslu dēļ nav bijis iespējams tos iesniegt agrāk.

Vai es varu izmantot privātdetektīva pakalpojumus, lai savāktu pierādījumus?

Jums ir tiesības izmantot privātdetektīva pakalpojumus, lai savāktu pierādījumus. Privātdetektīva iegūti pierādījumi tiesā ir pieļaujami, ja privātdetektīvs pierādījumus ir ieguvis, nepārkāpjot likumu.

Vai es varu lūgt, lai liecinieki runā man par labu?

Jums ir tiesības lūgt, lai uz tiesu tiek uzaicināti cilvēki, kuriem ir svarīga informācija, kas nepieciešama, lai atrisinātu jūsu lietu.

Vai es vai mans advokāts var uzdot jautājumus citiem lieciniekiem manā lietā? Vai es vai mans advokāts var apstrīdēt viņu teikto?

Jums un jūsu advokātam ir tiesības uzdot jautājumus visiem lieciniekiem. Jums ir tiesības izteikt savu viedokli par liecinieka paziņojumu atbilstību un patiesumu. Jums ir tiesības iesniegt pierādījumus, kuri pierāda, ka liecinieka apgalvojumi ir nepareizi, vai kuri rada šaubas par liecinieka apgalvojumu ticamību.

Vai tiek ņemta vērā informācija par maniem iepriekšējiem pārkāpumiem?

Tiesā var ņemt vērā tikai tādu informāciju par jūsu iepriekšējiem pārkāpumiem, kura ir reģistrēta [sodu reģistrā](#) un nav dzēsta no jūsu sodāmības reģistra (noziedzīgs nodarījums tiek dzēsts no jūsu sodāmības reģistra 1-15 gadu laikā pēc soda izciešanas atkarībā no pārkāpuma smaguma).

Var tikt ņemta vērā arī no citām valstīm saņemta informācija par jūsu iepriekšējiem pārkāpumiem. Pārkāpumi, kuri tiek ņemti vērā tiesā, ir jānorāda apsūdzības rakstā. Attiecībā uz atsevišķiem noziedzīgiem nodarījumiem, ja iepriekš ir izdarīts līdzīgs pārkāpums, piespriestais sods var būt bargāks.

Kādi ir iespējamie tiesas procesa rezultāti?

Pēc tiesas sēdes jūs vai nu attaisno, vai notiesā. Jūs attaisnos, ja tiesas procesa laikā nav pierādīts, ka ir izdarīts noziedzīgs nodarījums vai ka to esat izdarījis jūs. Jūs attaisnos arī tad, ja prokuratūra atceļ apsūdzības. Jūs notiesās, ja tiesā tiks pierādīts, ka jūs esat izdarījis noziedzīgu nodarījumu.

Ja jūs tiek atzīts par vainīgu, tiesa piespriedīs jums sodu saskaņā ar likumu. Iespējamie sodi ir šādi:

- naudas sods, kas var būt 30 līdz 500 jūsu vidējo dienas ieņēmumu apmērā;
- brīvības atņemšana uz laiku no 30 dienām līdz 20 gadiem vai mūža ieslodzījums.

Ja jūs piekrītat, tiesa var aizstāt brīvības atņemšanu ar sabiedriskiem darbiem.

Noteiktos apstākļos tiesa var noteikt jums pārbaudes laiku. Šādā gadījumā jums nav jāizcieš sākotnējais sods vai tas jāizcieš daļēji, ja vien pārbaudes laikā jūs neizdarāt jaunu noziedzīgu nodarījumu. Pārbaudes laiks ir 3 līdz 5 gadi.

Papildus pamatsodam, tiesa var noteikt papildu sodus, piemēram, aizliegt jums iesaistīties noteiktās darbībās vai izraidīt jūs no Igaunijas. Var konfiscēt arī jebkuru īpašumu, kas saistīts ar noziedzīgu nodarījumu.

Kāda ir cietušā loma tiesas procesā?

Cietušajam ir tiesības piedalīties tiesas procesā, izteikties un iesniegt pierādījumus, pieprasīt kompensāciju tādu zaudējumu segšanai, kuri radušies noziedzīgā nodarījuma dēļ, kā arī paust viedokli par prokuratūras ierosināto sodu jūsu sodīšanai.

Saites

[Kriminālprocesa kodekss](#)

[Kriminālprocesa kodekss angļu valodā \(neietver visus grozījumus\)](#)

[Sodu kodekss](#)

[Sodu kodekss angļu valodā \(neietver visus grozījumus\)](#)

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Dalībvalstis, kas ir atbildīgas par nacionālā satura lapu pārvaldību, atjaunina daļu šīs tīmekļa vietnes satura, ņemot vērā Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības. Ja vietnē ir saturs, kurā vēl nav atspoguļota Apvienotās Karalistes izstāšanās, tas ir bez nolūka un tiks labots.

Lapa atjaunināta: 08/08/2018

4. Manas tiesības pēc tiesas lēmuma pieņemšanas

Lūdzu, ņemiet vērā, ka šai lapai nesen tika atjaunināta oriģinālvalodas [et](#) versija. Mūsu tulkotāji pašlaik gatavo versiju valodā, kuru esat izvēlējis.

ai es varu pārsūdzēt spriedumu?

Jums ir tiesības pārsūdzēt spriedumu. Jūs varat iebilst gan pret jūsu notiesāšanu, gan pret sodu. Jums ir tiesības pārsūdzēt visu spriedumu vai tā daļu.

Kā es varu pārsūdzēt?

Jums ir jāinformē tiesa, kas jūs ir notiesājusi, ka vēlaties iesniegt apelāciju. Jums tas ir jādara rakstveidā 7 dienu laikā no tiesas lēmuma publicēšanas. To var izdarīt arī pa faksu.

Apelācija ir jāiesniedz tiesai, kas izdevusi spriedumu 15 dienu laikā no dienas, kad jums pirmo reizi ir iespēja iepazīties ar spriedumu. Apelācijas ir jāiesniedz rakstveidā un jānosūta tiesai pa pastu vai faksu. Gan prokurora, gan juridiskā padomnieka sagatavotas pārsūdzības nosūta tiesai elektroniski.

Tiesa, kura izdevusi spriedumu, nosūta apelāciju un krimināllietu [apgabaltiesai](#).

Kas notiek, ja es iesniedzu apelāciju?

Ja jūs iesniedzat apelāciju, sākotnējais spriedums netiks izpildīts līdz brīdim, kad apgabaltiesa būs pieņēmusi savu lēmumu. Ja jūs tiek atcietināts pirms sprieduma pieņemšanas vai pēc tam, jūs netiksiet atbrīvots, pamatojoties to, ka esat pārsūdzējis spriedumu. Jūs var turēt apcietinājumā līdz brīdim, kad tiek pieņemts lēmums attiecībā uz apelāciju. Likumā nav noteikts termiņš apelācijas izskatīšanai, bet tā ir jāveic saprātīgā termiņā.

Vai apelācijā es varu iesniegt jaunus pierādījumus? Kādi ir nosacījumi?

Jums ir tiesības iesniegt jaunus pierādījumus apelācijā, ja jums ir bijis pamatots iemesls neiesniegt šos pierādījumus agrāk.

Kas notiek apelācijas tiesas sēdē?

Apgabaltiesas sēdē izskata apelācijā minētos argumentus. Ja jūs neierodaties tiesā, apgabaltiesa var izskatīt apelāciju bez jūsu līdzdalības. Ņemot vērā apelāciju, apgabaltiesa var:

- noraidīt apelāciju;
- grozīt pirmās instances tiesas spriedumu vai izdot jaunu spriedumu;
- atcelt pirmās instances tiesas spriedumu un izbeigt kriminālprocesu;
- atcelt pirmās instances tiesas spriedumu un nosūtīt lietu atpakaļ pārskatīšanai.

Vai turpmāka pārsūdzība ir iespējama, ja pirmā apelācija ir neveiksmīga?

Ir iespējams iesniegt kasācijas sūdzību par apgabaltiesas lēmumu [Augstākajā tiesā](#). Kasācijas sūdzību var iesniegt tikai ar advokāta starpniecību.

Ja vēlaties iesniegt kasācijas sūdzību, jums par to ir jāinformē apgabaltiesa 7 dienu laikā pēc apelācijas lēmuma publicēšanas.

Kasācijas sūdzība pati par sevi ir jāiesniedz 30 dienu laikā no dienas, kad pirmo reizi ir bijusi iespēja iepazīties ar apgabaltiesas lēmumu. Kasācijas sūdzību iesniedz Augstākajā tiesā ar tās apgabaltiesas starpniecību, kura ir izdevusi apelācijas instances lēmumu.

Augstākajai tiesai ir tiesības izlemt, vai uzklaut „kasācijas sūdzību” vai ne. Ja tiesa noraida „kasācijas procedūru”, iemesls netiek paskaidrots.

Kad notiesāšana ir galīga?

Notiesāšana kļūst galīga, kad spriedums stājas spēkā. Tas notiek, kad ir beidzies apelācijas vai kasācijas sūdzības iesniegšanas termiņš. Kasācijas sūdzības gadījumā spriedums stājas spēkā, ja Augstākā tiesa ir vai nu noraidījusi kasācijas procedūru vai pieņēmusi lēmumu lietā.

Ja mana apelācija ir veiksmīga, vai notiesāšana tiek reģistrēta?

Jūsu notiesāšana tiks ierakstīta sodu reģistrā, ja tā tiek izpildīta. Ja Augstākā tās tiesa atceļ tiesas lēmumu, kura jūs ir notiesājusi, notiesāšana netiek ierakstīta sodu reģistrā.

Ja pirmais lēmums bijis nepareizs, vai es saņemšu kādu kompensāciju?

Jums ir tiesības uz kompensāciju par jums nodarīto kaitējumu, ja jums ir nepamatoti atņemta brīvība. Jūs varat pieprasīt kompensāciju rakstveidā [Finanšu ministrijai](#) 6 mēnešu laikā no jūsu attaisnošanas vai nolēmuma spēkā stāšanās dienas, ar kuru kriminālprocess tiek izbeigts.

Kompensācijas summa par katru apcietinājumā pavadīto dienu ir noteikta, un tā ir līdzvērtīga 7 minimālajām dienas algām, kas ir spēkā Igaunijas Republikā. Turklāt jums ir tiesības pieprasīt, lai valsts atmaksā naudu, kuru jūs esat samaksājis savam advokātam.

Es esmu no citas valsts. Vai pēc tiesas procesa mani var nosūtīt uz šo valsti atpakaļ?

Ja jūs esat ārvalsts pilsonis, kurš likumīgi dzīvo Igaunijā, un esat notiesāts par tīšu noziedzīgu nodarījumu, piespriežot cietumsodu, tiesa var kā papildu sodu izlemt izraidīt jūs no Igaunijas un aizliegt jums iebraukt Igaunijā 10 gadus. Tā kā izraidīšana no Igaunijas arī ir sods, jums ir tiesības to pārsūdzēt.

Ja jums nav tiesību dzīvot Igaunijā, jūsu izraidīšana no Igaunijas notiek automātiski bez tiesas lēmuma. Jums ir tiesības apstrīdēt savu izraidīšanu, iesniedzot sūdzību [Administratīvajā tiesā](#). Tas, ka jūs esat apstrīdējis sevis izraidīšanu, nebūs par iemeslu, lai to atliktu uz laiku, kamēr notiek tiesas procedūra.

Es esmu notiesāts; var pret mani var uzsākt jaunu tiesas procesu ar tādu pašu apsūdzību?

Ja jūs esat notiesāts, pret jums nevar uzsākt jaunu tiesas prāvu ar tādu pašu apsūdzību.

Vai informācija par manu notiesāšanu tiks reģistrēta, un kā šī informācija tiks glabāta?

Informāciju par jūsu notiesāšanu reģistrē [sodu reģistrā](#). Reģistru uztur [Tieslietu ministrija](#) un pārvalda [Reģistru un informācijas sistēmu centrs](#). Reģistros ievadītā informācija ir publiska, izņemot likumā paredzētos gadījumus.

Informāciju var nosūtīt ārvalstu valdības iestādēm, ja to paredz starptautiski nolīgumi. Informācija par jūsu sodāmību tiek glabāta bez jūsu piekrišanas. Dati tiks dzēsti pēc likumā paredzētā termiņa beigām (1–15 gadi no soda izciešanas atkarībā no nodarījuma smaguma).

Saites

[Kriminālprocesa kodekss](#)

[Kriminālprocesa kodekss angļu valodā \(neietver visus grozījumus\)](#)

[Sodu reģistra likums](#)

[Sodu reģistra likums angļu valodā \(neietver visus grozījumus\)](#)

[Likums par kompensāciju par zaudējumiem, kurus personai izraisījusi valsts, nepamatoti atņemot brīvību](#)

[Likums par kompensāciju par zaudējumiem, kurus personai izraisījusi valsts, nepamatoti atņemot brīvību, angļu valodā \(neietver visus grozījumus\)](#)

[Likums par pienākumu atstāt valsti un iebraukšanas aizliegumu](#)

[Likums par pienākumu atstāt valsti un iebraukšanas aizliegumu angļu valodā \(neietver visus grozījumus\)](#)

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešus kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Dalībvalstis, kas ir atbildīgas par nacionālā satura lapu pārvaldību, atjaunina daļu šīs tīmekļa vietnes satura, ņemot vērā Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības. Ja vietnē ir saturs, kurā vēl nav atspoguļota Apvienotās Karalistes izstāšanās, tas ir bez nolūka un tiks labots.

5. Ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumi

Lūdzu, ņemiet vērā, ka šai lapai nesen tika atjaunināta oriģinālvalodas [et](#) versija. Mūsu tulkotāji pašlaik gatavo versiju valodā, kuru esat izvēlējies.

Ā tiek izskatīti maznozīmīgi ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumi?

Sodi par atļautā ātruma pārsniegšanu un transportlīdzekļu novietošanas un citu satiksmes noteikumu pārkāpumiem tiek uzlikti saskaņā ar pārkāpumu procedūru.

Kriminālpārkāpumu procedūru veic [policija](#) vai nu vietā, kur pārkāpums ir atklāts, vai policijas iecirknī.

Jūs nav obligāti jāstāda uz vietas. Tā vietā jums var izteikt brīdinājumu vai uzlikt brīdinājuma naudas sodu (līdz EUR 15). Ir arī iespējams, ka lēmums tiek pieņemts paātrinātā procedūrā uz vietas un tiek uzlikts naudas sods līdz EUR 400. Procedūru uz vietas var veikt tikai ar jūsu piekrišanu. Personas liecību attiecībā uz nodarījumu var fiksēt ar audio vai video ierakstu palīdzību.

Ja jūs pārsniedzat ātruma ierobežojumu un to fiksē fotoradars, brīdinājuma naudas sodu var uzlikt transportlīdzekļa īpašniekam vai reģistrētam lietotājam. Maksimālais brīdinājuma naudas soda apmērs ir EUR 190. Naudas soda paziņojums tiek nosūtīts jums pa pastu. Ja jūs nepiekrītat naudas soda paziņojumam, jums ir tiesības to apstrīdēt 30 dienu laikā pēc tā saņemšanas. Sūdzība ir jāiesniedz tajā policijas iecirknī, kurš ir nosūtījis paziņojumu par naudas sodu. Ja fiziska persona, kas ir atbildīga par transportlīdzekli, apstrīd naudas soda uzlikšanu, jo transportlīdzekli lietoja kāds cits, tai sūdzībā ir jānorāda attiecīgās personas, kas lietoja transportlīdzekli laikā, kas norādīts paziņojumā par naudas sodu, vārds un uzvārds, kā arī adrese, autovadītāja apliecības numurs un dzimšanas datums vai personas kods.

Ja jūs nepiekrītat policijas viedoklim par iespējamo pārkāpumu, jums ir tiesības paust iebildumus uz vietas. Šādā gadījumā policija uz vietas noformēs dokumentus par pārkāpumu, bet sods netiks piemērots uzreiz.

Dokumenti tiks nosūtīti uz to policijas iecirkni, kura amatpersonām ir jāsavāc pierādījumi par pārkāpumu. Ja jūs tiek izjautāts, jums ir tiesības klusēt. Jums ir tiesības uz advokāta un tulka klātbūtni. Jums ir tiesības iepazīties ar pārkāpuma procedūras laikā iegūtajiem materiāliem un iebilst pret apsūdzībām.

Jūs varat iesniegt savu iebildumus 15 dienu laikā no ziņojuma par pārkāpumu saņemšanas. Jums tiks paziņots, kad jūs varēsiet saņemt lēmuma par pārkāpumu kopiju policijas iecirknī. Lai saņemtu kopiju, jums vai jūsu advokātam ir jāierodas policijas iecirknī. Tas netiek sūtīts pa pastu.

Par ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumiem var sodīt ar naudas sodu EUR 1 200 apmērā. Par smagu ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumu jūs var apcietināt līdz 30 dienām. Lēmumu par apcietināšanu pieņem tikai tiesa. Jums var arī aizliegt vadīt transportlīdzekli uz laiku līdz 2 gadiem.

Ja nepiekrītat policijas lēmumam, jums ir tiesības iesniegt sūdzību [apgabaltiesā](#). Jums ir jāiesniedz sūdzība 15 dienu laikā no dienas, kad lēmums pirmoreiz ir kļuvis pieejams.

Arī citu Eiropas Savienības dalībvalstu pilsoņus var sodīt par ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumiem.

Vai pārkāpumi būs redzami manā sodāmības reģistrā?

Sodi par ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumiem tiks reģistrēti sodu reģistrā, izņemot informāciju par brīdinājuma naudas sodiem. Informāciju par sodāmību dzēš no reģistra un arhivē vienu gadu pēc tam, kad ir samaksāts par pārkāpumu piespriestais naudas sods, izciests brīvības atņemšanas sods, veikts sabiedriskais darbs vai beidzies transportlīdzekļa vadīšanas aizliegums, kas piespriests kā pamatsods.

Saites

[Ceļu satiksmes likums](#)

[Ceļu satiksmes likums angļu valodā \(neietver visus grozījumus\)](#)

[Kriminālpārkāpumu procedūras kodekss](#)

[Kriminālpārkāpumu procedūras kodekss angļu valodā \(neietver visus grozījumus\)](#)

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstīs. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešanas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datus, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Dalībvalstīs, kas ir atbildīgas par nacionālā satura lapu pārvaldību, atjaunina daļu šīs tīmekļa vietnes satura, ņemot vērā Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības. Ja vietnē ir saturs, kurā vēl nav atspoguļota Apvienotās Karalistes izstāšanās, tas ir bez nolūka un tiks labots.

Lapa atjaunināta: 08/08/2018

Apsūdzēto tiesības kriminālprocesā - Īrija

Šajās faktu lapās ir izskaidrots, kas notiek, ja persona tiek turēta aizdomās vai apsūdzēta par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, ko izskata tiesā. Lai iegūtu informāciju par maznozīmīgiem ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumiem, kuriem parasti piemēro fiksētu sodu, piemēram, naudas sodu, skatiet [5. faktu lapu](#).

Ja esat noziedzīgā nodarījumā cietušais, pilnīgu informāciju par savām tiesībām skatiet [šeit](#).

Kriminālprocesa pārskats

- [An Garda Síochána](#) ir piešķirtas dažādas pilnvaras personu apturēšanai un pārmeklēšanai, kā arī pilnvaras aizturēt personu, ja uzskata, ka tā ir izdarījusi vai izdara [noziedzīgu nodarījumu, kuram var piemērot aizturēšanu](#).
- Pēc nonākšanas *Gardaí* apcietinājumā *An Garda Síochána* pārstāvis izskaidros jūsu tiesības, kuru starpā ir tiesības runāt ar juriskonsultu un ārstu, kā arī tiesības uz tulku, ja jūs to pieprasāt. Pastāv īpaši noteikumi bērniem apcietinājumā, kas nosaka, lai iztaujāšanās būtu klāt atbilstošs pieaugušais.
- Šajā posmā var lūgt jūsu piekrišanu DNS paraugu ņemšanai, pirkstu nospiedumu noņemšanai, fotogrāfijas uzņemšanai un /vai lūgt piedalīties atpazīšanās starp citām personām.
- Izmeklēšanas laikā *An Garda Síochána* pārstāvis var jums izvirzīt apsūdzību noziedzīgā nodarījuma. To var izdarīt, izsniedzot apsūdzības rakstu vai pavēsti par ierašanos tiesā norādītajā datumā. *Gardaí* nosūtīs izmeklēšanas informāciju [ģenerālprokuroram](#), kurš izlems, vai ierosināt lietu valsts vārdā.
- Jūs var atbrīvot nekavējoties, pamatojoties uz galvojumu (*Station Bail*) par ierašanos tiesā, vai jums var būt nepieciešams iesniegt galvojuma pieprasījumu [apgabala tiesā](#) vēlākā posmā.
- Nelielus pārkāpumus – kriminālpārkāpumus izskata apgabala tiesā. Smagākus noziedzīgus nodarījumus jeb noziegumus izskata tiesnesis un zvērinātie.
- Kriminālprocesa laikā jūs vienmēr uzskata par nevainīgu, kamēr nepierāda jūsu vainu.
- Jums ir tiesības uz juridisku konsultāciju. Ja nevarat samaksāt par pārstāvniecību tiesā, jūs varat pieteikties [juridiskajai palīdzībai](#).
- Ja jūs notiesā, jūsu vaina nodarījumā ir pierādīta neapšaubāmi. Ja esat notiesāts apgabala tiesā, jums ir tiesības apstrīdēt notiesāšanu vai sodu. Ja jūs atbrīvo no apsūdzībām, lieta ir izbeigta un jums vairs nevar izvirzīt turpmākas prasības.
- Ja par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu jūs notiesā zvērinātie, jums nav automātiskas tiesības iesniegt apelāciju un par turpmākajām darbībām ir jākonsultējas ar savu juridisko komandu.

Sīkāku informāciju par visiem procesa posmiem un par savām tiesībām skatiet faktu lapās. Šī informācija nevar aizstāt juridisku konsultāciju, un tai ir tikai informatīva nozīme.

Eiropas Komisijas loma

Lūdzu, ņemiet vērā, ka Eiropas Komisijai nav nekāda loma kriminālprocesos dalībvalstīs un tā nevar palīdzēt sūdzību gadījumā. Šajās faktu lapās ir sniegta informācija par to, kā un kam iesniegt sūdzību.

Noklikšķiniet uz norādītajām saitēm, lai iegūtu nepieciešamo informāciju

[1. Juridiskas konsultācijas saņemšana](#)

[2. Manas tiesības noziedzīga nodarījuma izmeklēšanas laikā](#)

- Aizturēšana
- Iztaujāšana un policijas izmeklēšana
- Pārmeklēšanas
- Pirmā izskatīšana tiesā
- Sagatavošanās tiesas procesam vai vainas atzīšana pirmstiesas izskatīšanā

[3. Manas tiesības tiesas procesa laikā](#)

[4. Manas tiesības pēc tiesas procesa](#)

[5. Ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumi](#)

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešanas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Dalībvalstis, kas ir atbildīgas par nacionālā satura lapu pārvaldību, atjaunina daļu šīs tīmekļa vietnes satura, ņemot vērā Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības. Ja vietnē ir saturs, kurā vēl nav atspoguļota Apvienotās Karalistes izstāšanās, tas ir bez nolūka un tiks labots.

Lapa atjaunināta: 26/01/2012

1. Juridiskas konsultācijas saņemšana

Neatkarīgas juridiskas konsultācijas saņemšana ir ļoti svarīga, ja kādā veidā esat iesaistīts kriminālprocesā. Faktu lapās norādīts, kad un kādos apstākļos jums ir tiesības uz advokāta pārstāvniecību. Tajās arī sniegta informācija par to, ko advokāts darīs jūsu labā. Šajā vispārīgajā faktu lapā norādīts, kā atrast advokātu un kā tiks segtas izmaksas par advokātu, ja nevarat atļauties samaksāt.

Advokāta atrašana

Ja esat apcietināts un jums nepieciešams advokāts, *Gardaí* iecirknī būs pieejams saraksts ar to juriskonsultu vārdiem, kuri būs gatavi nākt jūs apmeklēt, lai sniegtu konsultāciju. Sarakstā ir iekļautas tikai tās personas, kuras var ierasties *Gardaí* iecirkņos 24 stundas dienā.

Ja jūs neesat apcietinājumā, taču jums ir nepieciešama krimināllietu advokāta konsultācija, sazinieties ar [Trījas Juristu biedrību](#), kurā jums nosauks to juriskonsultu vārdus, kuri strādā aizsardzībā krimināllietās. Biedrībai nav atļauts ieteikt juridiskās firmas.

Vislabākais veids, kā atrast šajā jomā specializējušos advokātu, ir mutisks ieteikums no personas, kura iepriekš ir bijusi līdzīgā situācijā. Kā arī jūs varat mēģināt meklēt internetā, jo daudzām juridiskajām firmām mūsdienās ir tīmekļa vietnes, kurās norādītas specializācijas jomas.

Samaksa par advokātu

Trījā ir juridiskās palīdzības sistēma, kas atsevišķos gadījumos ļauj nodrošināt bezmaksas advokāta pakalpojumus aizdomās turētai vai noziedzīgā noziegumā apsūdzētai personai.

Ja esat aizturēts *Gardaí* iecirknī, lai iztaujātu par noziedzīgu nodarījumu, un nestrādājat vai saņemat nelielu algu, iespējams, jūs varēsiet saņemt bezmaksas juriskonsultu pakalpojumus atbilstīgi [Gardaí iecirkņa juridiskās konsultācijas programmai](#). Jums jāparaksta veidlapa juriskonsultam, iekļaujot paziņojumu, ka pelnāt mazāk nekā pieļaujamā robeža – € 20 316,00 vai saņemat sociālās labklājības pabalstus. Citi dokumenti nav jānoformē.

Ja jūs apsūdz noziedzīgā nodarījumā, jums ir tiesības pieteikties juridiskajai palīdzībai tās tiesas tiesnesim, kurā notiek process. Iesniegumu sauc par [bezmaksas juridiskās palīdzības apliecību](#). Jūsu juriskonsults palīdzēs jums iesniegt iesniegumu tiesā. Ja jums nav juriskonsulta, tiesnesis parasti piedāvās juridisko palīdzību un izvēlēsies jums juriskonsultu. Ja jūs apsūdz smagā noziedzīgā nodarījumā un jūs nestrādājat, iespējams, jums piešķirs juridisko palīdzību. Ja jūs nestrādājat, jums var piedāvāt aizpildīt veidlapu, kurā paziņojat par saviem ienākumiem un izdevumiem.

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešanas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Dalībvalstis, kas ir atbildīgas par nacionālā satura lapu pārvaldību, atjaunina daļu šīs tīmekļa vietnes satura, ņemot vērā Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības. Ja vietnē ir saturs, kurā vēl nav atspoguļota Apvienotās Karalistes izstāšanās, tas ir bez nolūka un tiks labots.

Lapa atjaunināta: 26/01/2012

2. Manas tiesības noziedzīga nodarījuma izmeklēšanas laikā

āds ir kriminālizmeklēšanas nolūks?

Kriminālizmeklēšanas nolūks ir reaģēt uz sūdzību par noziedzīgu darbību, ko iesniedzis sabiedrības loceklis, vai, ja *Gardaí* ir aizdomas, ka noticis krimināllikuma pārkāpums, lai atklātu likumpārkāpēju(-s). Parasti par atgadījumu ziņo sabiedrības loceklis un *Gardaí* uz to reaģē, uzsākot izmeklēšanu, lai noskaidrotu, vai tiesām ir noticis krimināllikuma pārkāpums, un, ja tā ir, sāktu izmeklēt lietu sīkāk.

Kas veic izmeklēšanu?

Gandrīz pilnīgi visos gadījumos tiesības izmeklēt noziedzīgu nodarījumu ir Īrijas policijai, ko sauc [An Garda Síochána](#). *Gardaí* var saņemt juridiskus norādījumus par izmeklēšanas labāko virzību no virsprokurora biroja juriskonsultiem (ģenerālprokurora darbinieki), kuri ir juridiski padomnieki un vairumu apsūdzību veic Īrijas valsts vārdā.

Kādi ir kriminālizmeklēšanas posmi?

Kriminālizmeklēšanas pirmais posms ir sabiedrības locekļa sūdzības iesniegšana vai iespējama noziedzīga nodarījuma atklāšana, ko veic *Garda* (Īrijas policijas virsnieks). *Gardaí* noskaidros, vai ziņotais atgadījumu ir noziedzīgs nodarījums, un, ja tā ir, nodarījumu sāks izmeklēt.

Šajā posmā *Gardaí* izlemj, vai iespējamo noziedzīgo nodarījumu var uzskatīt par smagu. Termins „smags” attiecas uz jebkuru nodarījumu, par ko teorētiski var piespriest vismaz piecu gadu brīvības atņemšanu. Ja noziedzīgo nodarījumu pieskaita šai kategorijai, to var izmeklēt *Gardaí*, izmantojot savas pilnvaras jūs aizturēt *Gardaí* iecirknī, aizturēšanas laikā veicot iztaujāšanu. Tiesības aizturēšanas, apcietināšanas un iztaujāšanas laikā būs izskaidrotas turpmāk šajā faktu lapā.

Ja noziedzīgais nodarījums nav smaga rakstura, *Gardaí* būs lielāks pilnvaru ierobežojums. Parasti tai būs pilnvaras izmeklēt inkriminējamo noziedzīgo nodarījumu, bet nebūs pilnvaras aizturēt jūs izjautāšanas nolūkā. Policijai būs pilnvaras jūs aizturēt tikai, lai izvirzītu apsūdzību par iespējamo nodarījumu. Ja saistībā ar noziedzīgu nodarījumu, kas nav smags, netiekat aizturēts, parasti saņemat pavēsti par ierašanos tiesā, lai sāktu tiesas procesu.

Izmeklēšanas trešais posms ir informācijas iegūšana, kas vēlāk tiesas procesā var kļūt par pierādījumu. Informācijas iegūšanas process var notikt dažādos veidos, un *Gardaí* tiesības iegūt šo informāciju ir atkarīgas no iespējamā noziedzīgā nodarījuma rakstura. Policijas tiesības aizturēt un izjautāt sniedz arī ierobežotas pilnvaras no jums iegūt kriminālistikas pierādījumus un cita veida iespējamus pierādījumus, par ko būs stāstīts šajā faktu lapā.

Gardaí pārstāvji par apsūdzības izvirzīšanu un apsūdzības būtību pieņems lēmumu paši vai pamatojoties uz [ĢP](#) norādījumiem. Lēmumu par lietas ierosināšanu gan par smagiem, gan mazāk smagiem noziedzīgiem nodarījumiem bieži vien pieņem *Gardaí*. Ja noziedzīgais nodarījums ir neparasts vai acīmredzami smags, vai arī tāds, kura lietas ierosināšanai būs nepieciešama ĢP palīdzība, *Gardaí* parasti lūgs ĢP sniegt norādījumus.

Manas tiesības izmeklēšanas laikā

Noklikšķiniet uz šīm saitēm, lai iegūtu vairāk informācijas par savām tiesībām dažādu izmeklēšanas posmu laikā.

- [Manas tiesības aizturēšanas laikā \(1\)](#)
- [Iztaujāšana un policijas izmeklēšana \(2\)](#)
- [Pārmeklēšana \(3\)](#)
- [Pirmā izskatīšana tiesā \(4\)](#)
- [Sagatavošanās tiesas procesam \(5\)](#)

Manas tiesības aizturēšanas laikā (1)

Ja nodarījums ir „smags”, *Gardaí* ir pilnvaras [☞ jūs aizturēt, lai iztaujātu](#). Tas nozīmē, ka jūs nodos *Gardaí* apcietinājumā un jums tur būs jāpaliek līdz likumīgā apcietinājuma beigām.

Vai *Gardaí* vajadzīgs orderis, lai mani aizturētu?

Nē. *Gardaí* nav obligāti vajadzīgs orderis aizturēšanai, ja pastāv aizdomas, ka jūs esat izdarījis noziedzīgu nodarījumu, kuru tā izmeklē.

Kur var notikt aizturēšana?

Gardaí var aizturēt mājās vai sabiedriskā vietā. Lai varētu jūs aizturēt, tai nepieciešamas tikai pamatotas aizdomas, ka jūs esat izdarījis noziedzīgu nodarījumu.

Vai es varu uzzināt savas aizturēšanas iemeslu?

Jā. *Gardaí* ir jāpasaka aizturēšanas iemesls.

Vai *Gardaí* var izmantot spēku, mani aizturot?

Jā. Policija var izmantot saprātīgu spēku, lai jūs aizturētu.

Pēc aizturēšanas

Jūs aizvedīs uz *Gardaí* iecirkni iztaujāšanai vai apsūdzības izvirzīšanai. Jūsu tiesības policijas iecirknī ir juridiski aizsargātas, un *Gardaí* iecirkņa atbildīgais virsnieks uzņemas atbildību par jūsu tiesību ievērošanu. Jūsu aizturēšanas laika ilgums *Gardaí* iecirknī ir atkarīgs no tiesību aktos noteiktajām pilnvarām, uz kuru pamata *Gardaí* ir jūs aizturējusi. Lūdzu, skatiet [☞ Īrijas Pilsogū brīvību padomes \(ICCL\)](#) tīmekļa vietni, lai iegūtu papildu informāciju par savām tiesībām.

Iztaujāšana un policijas izmeklēšana (2)

Vai es saņemšu paziņojumu par savām tiesībām?

Jā. Ja esat aizturēts, pamatojoties uz kādu no tiesību aktos noteiktajām pilnvarām, jūs saņemsiet paziņojumu par savām tiesībām aizturēšanas laikā. Paziņojums būs rakstisks un, ja nesaprotat angļu valodu, tam ir jābūt pārtulkotam jūsu dzimtajā valodā.

Vai es varu ziņot savai vēstniecībai?

Jā. Ja neesat Īrijas pilsonis, jūs par aizturēšanu varat paziņot savas valsts vēstniecībai vai konsulātam.

Es esmu no citas valsts. Vai man izmeklēšanas laikā jāatrodas Īrijā?

Tas nav obligāti. Ja pēc aizturēšanas beigām pret jums neizvirza apsūdzību, jūs varat pamest valsti un ceļot. Ja Īrijas valsts vēlas izvirzīt apsūdzību vēlāk, jūs varat brīvprātīgi atgriezties šajā nolūkā vai arī varat saņemt uzaicinājumu par izdošanu savā mītnes zemē. Ja pēc aizturēšanas beigām pret jums izvirza apsūdzību, jums jāstājas kompetentas tiesas priekšā. Tiesnesis pēc tam lems, vai jūs var atbrīvot pret galvojumu.

Vai man jāus runāt ar juriskonsultu?

Jā. Jums būs tiesības privāti runāt ar juriskonsultu. Ja nepazīstat nevienu juriskonsultu, atbildīgais virsnieks palīdzēs jums to atrast, izmantojot *Gardaí* iecirknī esošo sarakstu. (Skatiet arī [☞ 2. faktu lapu](#).)

Kad es varēšu runāt ar juriskonsultu?

Ja vēlaties runāt ar juriskonsultu, jūs nedrīkst iztaujāt, kamēr nav ieradies juriskonsults. Kad viņš ierodas, jums nekavējoties jāļauj ar viņu satikties.

Vai iztaujāšanas laikā klāt var būt juriskonsults?

Nē. Tomēr jums ir tiesības saņemt papildu juridisku konsultāciju iztaujāšanas laikā, ja rodas kāds jautājums, par ko neesat pārliecināts.

Ja es nevaru atļauties juriskonsultu?

Ja jūsu finanšu līdzekļi ir ierobežoti, jums var būt tiesības uz juriskonsulta konsultācijām, ko apmaksā saskaņā ar Īrijas Bezmaksas juridiskās palīdzības sistēmu (skatiet [1. faktu lapu](#)). Tomēr vienmēr ir ieteicams saņemt juridisku konsultāciju, bet finanšu līdzekļu jautājumu var pārrunāt ar savu juriskonsultu vēlākā procesa posmā.

Cik ilgi un kā mani izjautās manas aizturēšanas laikā?

Jūs vienā reizē var izjautāt līdz četrām stundām. Jūsu izjautāšanu jāveic pieklājīgi. Tā ir jāieraksta video, ja tas ir praktiski iespējams. Jums ir tiesības uz ieraksta kopiju tikai tad, ja pret jums ierosina lietu un tiesa dod rīkojumu to izsniegt jūsu juridiskajam padomniekam. Izjautāšanas laikā klāt drīkst būt tikai divi *Gardaí* virsnieki.

Vai man ir jāatbild uz jautājumiem?

Nē. Jūs varat [klusēt](#) izjautāšanas laikā, taču ņemiet vērā, ka tad, ja klusējat, atsevišķos gadījumos to var izmantot kā pierādījumu pret jums vēlāk tiesas procesā. Ja jūs atsakāties atbildēt uz atsevišķiem jautājumiem, šo atteikšanos var izmantot kopā ar citiem pierādījumiem, lai jūs atzītu par vainīgu.

Ja man lūdz informāciju, vai man tā ir jāsniedz?

Jums ir jāsniedz savi personas dati, lai *Gardaí* varētu jūs identificēt. Pirms nolemjat sniegt papildu informāciju, jums ir jāsaņem juridiska konsultācija. Ja esat aizturēts iztaujāšanas nolūkā, jūs tur aizdomās par smagu noziedzīgu nodarījumu un jebkura sniegtā informācija var kļūt par pierādījumu pret jums turpmākajā tiesas procesā.

Kas notiek, ja es pasaku kaut ko sev nelabvēlīgu?

Jums ir tiesības neliecināt pret sevi. Ja jūsu atbildes ir jums nelabvēlīgas, juridiskais padomnieks norādīs uz sekām, kas parasti ir tādas, ka jūsu teikto var izmantot kā pierādījumu pret jums.

Vai man ir jāļauj noņemt sev pirkstu nospiedumus un sevi nofotografēt?

Jā. Ja jūs aiztur saskaņā ar tiesību aktos noteiktajām pilnvarām, jūs var piespiest noņemt pirkstu nospiedumus un nofotografēt. Neļaut noņemt pirkstu nospiedumus un nofotografēt ir noziedzīgs nodarījums.

Vai *Gardaí* saglabā manus pirkstu nospiedumus mūžīgi?

Jā. Tomēr jūs vai jūsu juridiskais padomnieks var nosūtīt *Gardaí* pieprasījumu ar lūgumu iznīcināt materiālus, ja neierosinās lietu vai tiesas procesā esat attaisnots.

Vai man ir jānodod DNS vai citi intīmāki ķermeņa paraugi?

Ja esat aizturēts saskaņā ar tiesību aktos noteiktajām pilnvarām, *Gardaí* nepieciešama vecākā virsnieka atļauja tādu intīmu paraugu ņemšanai kā DNS, siekalas, nagi, zemnagu materiāls vai mutes dobuma šķidrums. Bez atļaujas nedrīkst ņemt pēdu nospiedumus, paraugu no dzimumorgānu zonas vai ķermeņa atverēm, ja vien jūs tam nepiekrītat.

Vai var pārmeklēt manu māju, uzņēmuma telpas, automobili vai citus tpašumus?

Jā. [Īrijas konstitūcijā](#) un [Eiropas Cilvēktiesību konvencijā](#) noteikta jūsu fiziskās neaizskaramības un intimitātes ievērošana, taču šīs tiesības ir ierobežotas. *Gardaí* var pārmeklēt jūsu māju ar jūsu piekrišanu vai bez piekrišanas, ja ir kratīšanas orderis vai ja ierodas jūsu tpašumā, lai jūs atrastu un aizturētu. Papildinformāciju par pārmeklēšanām skatiet sadaļā [Pārmeklēšana \(3\)](#).

Vai es varu iesniegt apelācijas sūdzību par manu tiesību pārkāpumiem?

Par tiesību pārkāpumiem jums jāpastāsta saviem juridiskajiem padomniekiem, un tie jums ieteiks, kā un kad risināt šādus pārkāpumus.

Kurš ir atbildīgais virsnieks?

Atbildīgais virsnieks ir *Gardaí* virsnieks, kurš uzņemas atbildību par jūsu labklājību un tiesību aizsardzību. Šādam virsniekam ir jābūt katrā *Gardaí* iecirknī. Ja jums rodas problēmas aizturēšanas laikā, jums jālūdz atļauja runāt ar atbildīgo virsnieku.

Vai es varu runāt ar ģimenes locekli?

Jums ir tiesības informēt radnieku par faktu, ka esat aizturēts, taču tas nenozīmē, ka varat ar viņu runāt.

Kas notiek, ja es nejutos labi, un kādas ir manas tiesības attiecībā un atpūtu un uzkodām?

Jums ir tiesības uz medicīnisku apskati, ja tāda ir nepieciešama, un jums ir tiesības uz pietiekamu atpūtu un uzkodām aizturēšanas laikā.

Vai par manu aizturēšanas laiku izveidos protokolu?

Par laiku, kamēr atrodaties *Gardaí* aizturēšanā, tiks izveidots protokols, kura kopiju varēsiet iegūt jūs vai jūsu juridiskais padomnieks.

Ja es nerunāju vai nesaprotu angļiski?

Jums ir tiesības uz tulka pakalpojumiem, saņemot tulkojumus jūsu interesēs. Jums un jūsu juridiskajam padomniekam jāpieprasa, lai tulks, kurš tulko privātas apspriedes starp jums un jūsu juriskonsultu, nav tas pats, kas tulko jūsu jautājumu un atbilžu sesiju ar *Gardaí*. Tulkam jābūt pieejamam vienmēr, kad juriskonsults vai *Gardaí* vēlas ar jums runāt.

Cik ilgi mani var aizturēt?

Tas ir atkarīgs no pilnvarām, kas nosaka jūsu aizturēšanu. Garākais Īrijas tiesību aktos noteiktais periods ir septiņas dienas.

Pārmeklēšana (3)

Vai es varu uzzināt, kāpēc pārmeklē manu īpašumu?

Jūs varat jautāt un jums ir jāsaņem atbilde, kāpēc notiek pārmeklēšana un saskaņā ar kādām pilnvarām. Ja pārmeklē jūsu īpašumu, jums vēlākā laika posmā ir tiesības saņemt kratīšanas ordera kopiju.

Kā *Gardaí* veic pārmeklēšanu?

Policijai jāveic pārmeklēšana, ievērojot jūsu tiesības izvairīties no pazemojuma.

Vai *Gardaí* var paņemt sev līdz priekšmetus?

Jā. Policija var izņemt priekšmetus, par kuriem pamatoti uzskata, ka tos var izmantot kā pierādījumus. Tā var arī paņemt priekšmetus, kas var nebūt norādīti orderī, taču var būt pierādījumi citam noziedzīgam nodarījumam.

Vai es varu atrasties savā īpašumā, kamēr *Gardaí* veic pārmeklēšanu?

Jā. Jūs nedrīkstat veikt darbības, kas traucētu likumīgai pārmeklēšanai, taču jūs varat vērot pārmeklēšanu.

Vai var pārmeklēt mani?

Jā. Ja *Gardaí* ir pamatotas aizdomas, ka jūs esat izdarījis noziedzīgu nodarījumu, tai ir pilnvaras pārmeklēt jūs bez jūsu piekrišanas.

Vai mani vispirms ir jāaiztur?

Nē. Jūs var pārmeklēt pirms aizturēšanas.

Vai es varu uzzināt pārmeklēšanas iemeslu?

Jā. *Gardaí* jāpasaka pārmeklēšanas iemesls un jāatklāj, pamatojoties uz kādām pilnvarām, veic pārmeklēšanu.

Vai var pārmeklēt mani bez apģērba?

Jā. Jūs var pārmeklēt bez apģērba tikai tad, ja tas ir nepieciešams. Pārmeklēšanu bez apģērba jāveic slēgtā vietā *Gardaí* iecirknī tādā veidā, lai jums neizraisītu pazemojumu. Ja iespējams, pārmeklēšanu jāveic ārstam.

Vai mani pārmeklēs tā paša dzimuma persona?

Ja pārmeklēšana nav tikai drēbju pārmeklēšana, tad jūs ir jāpārmeklē tā paša dzimuma personai.

Pirmā izskatīšana tiesā (4)

Vai mani var paturēt apcietinājumā vai atbrīvot?

Jūs var paturēt apcietinājumā, ja uz tiesu esat atvests no *Gardaí* aizturēšanas, un tiesa ir atteikusi jūsu atbrīvošanu pret galvojumu.

Vai es varu iesniegt pieprasījumu atbrīvošanai pret galvojumu?

Vairumā gadījumu jūs varat [iesniegt pieprasījumu atbrīvošanai pret galvojumu](#), pirmajā reizē stājoties [apgabala tiesas](#) (zemākās instances tiesas) priekšā. Atsevišķos gadījumos (piemēram, ja esat apsūdzēts a par slepkavību) pieteikums jāiesniedz Augstajai tiesai, tādēļ pirms pieteikuma iesniegšanas jāpavada noteikts laiks apcietinājumā.

Jums ir tiesības uz juridisku pārstāvniecību, un atkarībā no jūsu ienākumu līmeņa pārstāvniecību apmaksās saskaņā ar bezmaksas juridiskās palīdzības sistēmu.

Vai man pateiks iemeslu, kāpēc *Gardaí* iebilst pret manu atbrīvošanu pret galvojumu?

Jā. Jums iepriekš ir jāuzzina iemesli, kādēļ *Gardaí* iebilst pret atbrīvošanu pret galvojumu. Jums ir tiesības lūgt atbrīvošanu pret galvojumu, taču atbrīvošana nav garantēta. Atbrīvošanu pret galvojumu var atteikt, ja tiesnesis uzskata, ka, atbrīvojot pret galvojumu, jūs varat neierasties tiesā, ietekmēt lieciniekus vai izdarīt citus smagus noziedzīgus nodarījumus, atrodoties brīvībā.

Vai es varu tikt atbrīvots pret galvojumu ar nosacījumiem?

Jā. Jūs var atbrīvot pret galvojumu ar nosacījumiem, piemēram, ja atdodat pasi, dzīvojat Īrijā, kamēr gaidāt tiesas sākšanos, un, ja regulāri ierodaties *Gardaí* iecirknī, nodrošinot šo nosacījumu izpildi. Tiesa var arī pieprasīt atdot naudu vai likt iesaldēt ģimenes locekļa vai drauga kontu Īrijas bankā, lai garantētu, ka jūs ievērojat atbrīvošanas pret galvojumu noteikumus.

Sagatavošanās tiesas procesam vai vainas atzīšana pirmstiesas izskatīšanā (5)

Vai pirms tiesas procesa es varu atzīt sevi par vainīgu visās vai dažās apsūdzībās?

Jā. Pret jums uzsāks tiesas procesu tikai tad, ja neatzīsiet sevi par vainīgu. Ja atzīstat savu vainu, pret jums neuzsāks tiesas procesu, bet būs jāierodas tikai uz sprieduma noklausīšanos.

Kā tas notiks?

Ja nevēlaties uzsākt tiesas procesu, jūs atzīstat savu vainu vienā vai vairākās pret jums izvirzītās apsūdzībās. Atzīšanās mazākā nodarījumā Īrijā nav paredzēta tiesību aktos, taču praksē ĢP var pieņemt atzīšanos dažās apsūdzībās un atcelt citas. Ja atzīstat savu vainu, jūs tiesās vēlāk un pirms sprieduma noklausīšanās jūs var ievietot apcietinājumā vai arī to var nedarīt.

Kā notiek sprieduma noklausīšanās?

Ja vien jums nav piespriests likumā noteiktais obligātais sods, piemēram, mūža ieslodzījums slepkavības gadījumā, jums ir tiesības uz sprieduma noklausīšanos un jūsu juridiskais padomnieks var vērsties pie tiesas, lai informētu par jūsu lomu noziegumā, kā arī jūsu personīgajiem apstākļiem.

Vai pirms tiesas procesa var mainīt apsūdzības?

Jā. ĢP līdz tiesas procesa sākuma dienai, to ieskaitot, var pievienot jaunas apsūdzības. Līdz tiesas procesa sākuma dienai var arī apsūdzības atcelt. ĢP līdz tiesas procesa sākumam, kā arī tā laikā var iesniegt papildu pierādījumus. ĢP jārikojas atbilstīgi taisnīgām procedūrām, kā arī nedrīkst tikt neizpausti pierādījumi vai atklāti materiāli, kas attiecas uz jums vai jūsu juridiskajiem padomniekiem.

Vai mani var apsūdzēt par noziedzīgu nodarījumu, par kuru jau esmu bijis apsūdzēts citā dalībvalstī?

Ja jūs esat bijis apsūdzēts un tiesāts par noziedzīgu nodarījumu vienā dalībvalstī, jūs nevar apsūdzēt par to pašu nodarījumu citā dalībvalstī. Tomēr, ja jūs esat bijis apsūdzēts kādā dalībvalstī, bet apsūdzības tika atsauktas, jūs var apsūdzēt par to pašu nodarījumu Īrijā.

Vai es saņemšu informāciju par pierādījumiem pret mani?

Jā. Jums jāsaņem dokumenti (saukti par „book of evidence” – pierādījumu apkopojumu) ar visiem pierādījumiem pret jums. Jums arī ir jāzina par materiāliem, kuri izveidoti jums inkriminējamā nozieguma izmeklēšanas rezultātā un kurus prokurors nebija paredzējis izmantot.

Vai es saņemšu informāciju par liecībām pret mani?

Jā. Jūs varat saņemt ierobežotu informāciju par liecībām pret jums. Jums ir tiesības zināt, vai liecinieki ir krimināli sodīti. Jums ir tiesības iegūt no lieciniekiem informāciju ar jūsu advokāta palīdzību konfrontējošās nopratināšanas laikā vai jūsu juridiskajiem padomniekiem veicot privātu izmeklēšanu.

Jums nav tiesību iegūt pilnīgu sarakstu ar liecinieku personas datiem. Jums nav tiesību ietekmēt lieciniekus tādā veidā, ko var uzskatīt par iebiedēšanu, vai mainīt tiesvedības gaitu, un šādas rīcības rezultātā var atcelt atbrīvošanu pret galvojumu vai izvirzīt papildu un turpmākas atsevišķas apsūdzības.

Vai es saņemšu „[pierādījumu apkopojumu](#)”?

Ja jūs tiesās par apsūdzībām smagā noziegumā, jums šie dokumenti ir jāsaņem 42 dienu laikā no apsūdzības izvirzīšanas dienas. Tiesa var pagarināt laika periodu, kurā valstij jāatdod šie dokumenti jums.

Ko es saņemšu?

Jūs saņemsiet dokumentu apkopojumu, kurā ietverts pamatojums valsts apsūdzībai pret jums. Šis apkopojums nav pilnīgs valsts apsūdzības lietas izklāstījums, un līdz tiesas procesa sākumam, kā arī tā laikā drīkst pievienot papildu pierādījumus. Pierādījumus, ko valsts izmantos apsūdzības uzturēšanai, vairumā gadījumu liecinieku sniegs mutiski tiesā zem zvēresta.

Kā es saņemšu pierādījumu apkopojumu?

Pierādījumu apkopojumu jums tiesā iedos *Gardaí* pārstāvis. Papildu pierādījumus parasti nodod jūsu juridiskajam padomniekam birojā vai tiesā.

Vai tiks pieprasīta informācija par manu sodāmību?

Jā. *Gardaí* ir tiesības iegūt informāciju par jūsu iepriekšējo raksturojumu, lai varētu veikt savu izmeklēšanu un lai varētu pieņemt lēmumu par jūsu piemērotību atbrīvošanai pret galvojumu, ja tiek izvirzīta apsūdzība. Policijai arī ir jāaizsūta jūsu sodāmības reģistru, ja tiek notiesāts, lai tiesnesis/-ši varētu noteikt piemērotu spriedumu. Iespējams atsaukties uz sodāmībām citās valstīs.

Vai pastāv ierobežojumi par atsaukšanos uz manu iepriekšējo raksturojumu?

Jā. Tiesas procesa laikā nedrīkst atsaukties uz iepriekšējo raksturojumu, ja jūsu juridiskie padomnieki nav iepazīstinājuši ar jūsu raksturojumu konfrontējošās nopratināšanas vai dokumentu iesniegšanas laikā.

Saites

[Papildinformācija par pārmeklēšanas pilnvarām, aizturēšanu un apsūdzības izvirzīšanu](#)

[Papildinformācija par *Gardaí* lomu](#) <http://www.garda.ie/>

[Virsprokura birojs un Ģenerālprokuratūra](#) <http://www.dppireland.ie/>

[Papildinformācija par tiesību aktiem](#) <http://www.irishstatutebook.ie/>

[1984. gada Kriminālprocesa likuma \(izturēšanās pret personām, kas atrodas apcietinājumā *Gardaí* iecirknī\) 1987. gada noteikumi](#)

[Īrijas Pilsoņu brīvību padome](#) <http://www.iccl.ie/>

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datus, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Dalībvalstis, kas ir atbildīgas par nacionālā satura lapu pārvaldību, atjaunina daļu šīs tīmekļa vietnes satura, ņemot vērā Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības. Ja vietnē ir saturs, kurā vēl nav atspoguļota Apvienotās Karalistes izstāšanās, tas ir bez nolūka un tiks labots.

Lapa atjaunināta: 26/01/2012

3. Manas tiesības tiesas procesa laikā

K

as notiek pirms manas lietas nonākšanas tiesā?

Pirms lieta nonākšanas tiesā tiesnesis izlemj, vai jūs var atbrīvot pret galvojumu. Jums parasti ir tiesības tikt atbrīvotam pret galvojumu. Jūs var neatbrīvot pret galvojumu, ja pastāv aizdomas, ka neieradīsities tiesā, kā arī tad, ja esat mēģinājis/-usi vai mēģināsiet iebiedēt lieciniekus vai pastāv aizdomas, ka jūs varētu paveikt vēl vienu smagu noziegumu.

Ja tiesas procesā vēlaties pajauties uz alibi (t. i., uz kādu personu, kura apgalvo, ka bijāt kopā laikā, kad notika noziegums) tiesnesis jums lūgs pateikt [prokuroram](#) šīs personas vārdu.

Jums pirms tiesas ir tiesības uzzināt informāciju par lietu, kas ierosināta pret jums. Ja jūs to lūdzat, jums ir jāsaņem pārskats par pierādījumiem pret jums.

Kur notiks tiesas process?

Jums paziņos tās tiesas nosaukumu un adresi, kurā notiks tiesas process. [Trījas tiesu dienests](#) ir atbildīgs par visām tiesām un var jums palīdzēt atrast vajadzīgo tiesu.

Nelielas apsūdzības izskata apgabala tiesās, kurās tiesneši pieņem lēmumu vieni paši. Nopietnākas apsūdzības izskata iecirkņa tiesās vai Centrālajā krimināltiesā, kurās spriedumu izsaka zvērinātie.

Tiesas ir pieejamas sabiedrībai. Tomēr, ja apsūdzētais ir bērns vai ja tiesā seksuālu noziegumu, lietu izskata aiz slēgtām durvīm.

Vai tiesas procesa laikā var mainīt apsūdzību?

Vairumā gadījumu tiesas procesa laikā apsūdzību mainīt nevar. Var mainīt atsevišķas apsūdzības, ja to pieļauj likums. Piemēram, apsūdzību par bīstamu auto vadīšanu var mainīt uz mazāk nopietnu apsūdzību par neuzmanīgu braukšanu, ja tiesnesis izlemj, ka jūs braucāt neuzmanīgi, bet ne bīstami.

Ja tiesas procesa laikā atzīstat savu vainu visās apsūdzībās, tiesnesis lems par soda mēru. Pieņemot lēmumu, tiesnesis apsvērs nozieguma smagumu un jūsu personīgo situāciju. Par savas vainas atzīšanu sodu vajadzētu samazināt.

Jūs arī varat atzīt savu vainu dažās apsūdzībās, bet ne visās. Tiesnesis vai zvērinātie pieņems lēmumu par apsūdzībām, kuras neatzīstat. Pēc tam jums piespriedīs sodu par apsūdzībām, kurās pats atzināt savu vainu un par apsūdzībām, kurās jūsu vainu pierādīja.

Kādas ir manas tiesības tiesas procesa laikā?

Vairumā gadījumu jums ir jāpiedalās tiesas sēdēs. Ja neieradīsities tiesā, tiesnesis var izdot rīkojumu arestēt jūs un nogādāt tiesā apcietinātu. Dažos gadījumos tiesas sēde var notikt bez jums un jūs var notiesāt jūsu prombūtnē.

Ja nevarat ierasties tiesā negadījuma vai slimības dēļ, jums tas jāpasaka savam juriskonsultam un jāiesniedz medicīniska izziņa, kurā norādīts prombūtnes iemesls.

Jums ir tiesības uz tulka pakalpojumiem, ja nesaprotat valodu. Ja esat kurls, jums ir tiesības uz tulkojumu zīmju valodā.

Jums ir tiesības sevi tiesā aizstāvēt, ja vēlaties. Ja nevarat atļauties juriskonsultu, to var iecelt atbilstīgi [Juridiskās palīdzības programmai krimināllietās](#) atkarībā no apsūdzības smaguma. Jums ir tiesības izvēlēties savu juriskonsultu. Ja nevienu nezināt, tiesnesis var izvēlēties jūsu vietā. Ja neesat apmierināts ar savu juriskonsultu, jūs to varat nomainīt.

Jūs varat lūgt vārdu tiesas sēdē, taču tas nav obligāti. Melot, sniedzot liecību zem zvēresta, ir noziedzīgs nodarījums.

Kādas ir manas tiesības attiecībā uz pierādījumiem pret mani?

Jūs varat apstrīdēt pret jums iesniegtos pierādījumus, ja tie ir iegūti nelikumīgā ceļā. Piemēram, ja policija pārmeklēja jūsu māju bez kratīšanas ordera, tur iegūtos pierādījumus parasti tiesā neatzīst.

Jūs arī varat apstrīdēt pierādījumus, uzdodot lieciniekiem jautājumus, lai demonstrētu, ka viņi melo vai kļūdās. Jūs arī varat lūgt lieciniekiem sniegt pierādījumus, kas ir par labu jums vai demonstrē, ka apsūdzības liecinieki melo vai kļūdās.

Jūs varat noligt privātdetektīvu, lai iegūtu jums labvēlīgus pierādījumus. Pierādījumus atzīst tiesā, ja tie ir iegūti likumīgā ceļā.

Vai tiks ņemta vērā informācija par mani sodāmības reģistrā?

Iepriekšējo sodāmību pierādījumus [parasti](#) var ņemt vērā tiesas procesa laikā.

Tomēr, kad tiesnesis lemj par jūsu soda mēru, viņš/-a var ņemt vērā jūsu iepriekšējās sodāmības. Tas var ietvert arī iepriekšējās sodāmības citās valstīs.

Kas notiek tiesas procesa beigās?

Ja jūs atzīst par nevainīgu, tiesa ir beigusies un jūs esat brīvs.

Ja pierādīja jūsu vainu vai jūs atzīstat savu vainu, tiesnesis lems par jums piemērojamo soda mēru. Jums var piespriest naudas sodu vai [brīvības atņemšanu](#). Tiesnesis var atlikt sprieduma izpildi, ja jūs neizdarāt atkal citus noziedzīgus nodarījumus.

Tiesnesis pirms sprieduma pasludināšanas var lūgt [Probācijas dienestam](#) uzrakstīt par jums ziņojumu. Tas tiesnesim ziņos, vai jūs esat piemērots uzraudzībā risināt tās problēmas, kas ir cēlonis jūsu kriminālajām darbībām.

Ja tiesnesis to lūgs, Probācijas dienests sniegs atbildi, vai esat spējīgs veikt sabiedrisko darbu. Šādā gadījumā tiesnesis cietumsoda vietā var jums piespriest veikt 240 stundu neapmaksātu darbu.

Kāda ir cietušā loma tiesas procesa laikā?

Cietušais tiesā ir apsūdzības liecinieks. Cietušais sniegs liecību par to, ko ir redzējis saistībā ar apsūdzību.

Ja jūs tiek atzīstas vai atzīstat savu vainu, tiesnesis ņems vērā noziedzīgā nodarījuma ietekmi uz cietušo.

Saites

[Īrijas tiesību aktu datu bāze](#)

[Īrijas un Lielbritānijas judikatūras datu bāze](#)

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešus kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Dalībvalstis, kas ir atbildīgas par nacionālā satura lapu pārvaldību, atjaunina daļu šīs tīmekļa vietnes satura, ņemot vērā Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības. Ja vietnē ir saturs, kurā vēl nav atspoguļota Apvienotās Karalistes izstāšanās, tas ir bez nolūka un tiks labots.

Lapa atjaunināta: 26/01/2012

4. Manas tiesības pēc tiesas procesa

ai es varu iesniegt apelāciju?

Jūs varat iesniegt apelāciju par piespriesto sodu vai pašu spriedumu. [Jūsu apelācijas veids](#) būs atkarīgs no tā, kāda tiesa izskatīja jūsu lietu. Apgabala tiesas lēmuma apelāciju var iesniegt iecirkņa tiesā. Iecirkņa tiesas vai [Centrālās krimināltiesas](#) lēmuma apelāciju izskata [Krimināllietu apelācijas tiesā](#).

Ja vēlaties iesniegt apelāciju pret apgabala tiesas lēmumu, jums 14 dienu laikā prokuroram jāiesniedz dokuments, ko sauc pat „paziņojumu par apelāciju”. Tāpat jums 14 dienu laikā attiecīgā rajona tiesas ierēdnim jāiesniedz paziņojums par apelāciju un paziņojums par izsniegšanu. Ja vēlaties iesniegt apelāciju pret iecirkņa tiesas vai Centrālās krimināltiesas lēmumu, jums trīs dienu laikā pēc notiesāšanas procesa tiesnesim, kurš izskatījis lietu, jāiesniedz pieprasījums apelācijas atļaujai. Pēc tam „paziņojums par apelāciju” jānodod Krimināllietu apelācijas tiesas reģistratoram septiņu dienu laikā, ja atļauja ir atteikta, un 14 dienu laikā, ja atļauja ir piešķirta. Parasti šo procedūru veic jūsu advokāts.

Ja iesniedzat apelāciju pret apgabala tiesas lēmumu, jums ir tiesības pieprasīt lietas pilnīgu atkārtotu izskatīšanu. Tāpat jums ir tiesības iesniegt apelāciju pret spriedumu. Ja iesniedzat apelāciju pret iecirkņa tiesas vai Centrālās krimināltiesas lēmumu, jūs varat iesniegt apelāciju, pamatojoties uz tiesību normu nepareizu piemērošanu vai uzskatu, ka tiesas prāva bija neapmierinoša. Jūs varat apstrīdēt arī jums noteikto spriedumu.

Kas notiek, ja es iesniedzu apelāciju?

Ja iesniedzat apelāciju pret apgabala tiesas lēmumu, soda izpildi atliks, kamēr tiks izskatīta apelācija. Tādēļ jums būs jāuzņemas saistības, ko sauc par garantiju (*recognisance*) un kas var noteikt konkrētas naudas summas samaksu. Ja iesniedzot apelāciju

pret apgabala tiesas lēmumu, jūs atrodaties cietumā, jums ir tiesības tikt atbrīvotam pēc paziņojuma par apelāciju iesniegšanas un garantijas saistību uzņemšanās. Ja atrodaties cietumā un vēlaties iesniegt apelāciju, cietuma amatpersonas sagādās nepieciešamās veidlapas.

Ja iesniedzat apelāciju pret apgabala tiesas lēmumu, var pāriet vairāki mēneši līdz apelācijas izskatīšanai. Ja iesniedzat apelāciju pret iecirkņa tiesas vai Centrālās krimināltiesas lēmumu, var pāriet ievērojami ilgāks laiks līdz apelācijas izskatīšanai.

Ja iesniedzat apelāciju pret apgabala tiesas lēmumu, jums ir tiesības sniegt jaunu liecību un izteikt atšķirīgus juridiskus argumentus apelācijas laikā. Ja iesniedzat apelāciju pret iecirkņa tiesas vai Centrālās krimināltiesas lēmumu, parasti jums nav atļauts sniegt jaunu liecību un to var darīt tikai izņēmuma gadījumos.

Kā notiek apelācijas izskatīšana?

Ja iesniedzat apelāciju pret apgabala tiesas lēmumu, jums ir tiesības pieprasīt lietas pilnīgu atkārtotu izskatīšanu. Ja iesniedzat apelāciju pret iecirkņa tiesas vai Centrālās krimināltiesas lēmumu, jūs vai jūsu advokāts var tiesai izskaidrot, kādēļ domājat, ka spriedums ir jāatceļ vai ka spriedums principā ir nepareizs.

Kas notiek, ja apelācija ir veiksmīga/neveiksmīga?

Ja apelācija ir veiksmīga, lieta ir izbeigta un jums vairs nav nekādu pienākumu attiecībā uz lietu. Ja apelācija ir neveiksmīga, apelācijas tiesa apstiprinās spriedumu. Ja apelācijas tiesa uzskata, ka spriedums principā ir nepareizs, tā var pastiprināt vai mīkstināt sākotnējo spriedumu.

Ja jūsu apelācija ir izskatīta, vairs nav tiesību iesniegt vēl vienu apelāciju. Tomēr Krimināllietu apelācijas tiesa var jums atļaut iesniegt apelāciju Augstākajā tiesā, ja tiesību normas nosaka ārkārtējas sabiedrības intereses.

Nepastāv vispārīgi noteikumi kompensācijas noteikšanai, ja jūsu apelācija ir veiksmīga. Ja spriedumu pārsūdzējāt Krimināllietu apelācijas tiesā, varat saņemt kompensāciju, ja esat saskāries/-usies ar tiesu sistēmas kļūmi. Tas notiek, ja Krimināllietu apelācijas tiesa atceļ spriedumu un apliecina, ka no jauna atklātie fakti pierāda, ka notikusi tiesu sistēmas kļūme. Šādi gadījumi ir ļoti reti. Ja Krimināllietu apelācijas tiesa apliecina tiesu sistēmas kļūmi, jūs varat iesniegt [tieslietu ministram](#) kompensācijas prasību.

Sodāmības reģistrā iekļauj spriedumu, ja tiesnesis jūs ir atzinis par vainīgu noziedzīgā nodarījumā.

Spriedums ir galīgs, ja jūs atzina par vainīgu vai pats/-i atzināt savu vainu. Tomēr jums vēl ir tiesības iesniegt apelāciju. Ja jūsu apelācija ir veiksmīga, no sodāmības reģistra jādzēš jūsu spriedums.

Es esmu no citas dalībvalsts. Vai pēc tiesas mani var aizsūtīt atpakaļ?

Ja esat notiesāts/-a par noziedzīgu nodarījumu, jūs nevar aizsūtīt atpakaļ uz jūsu valsti. Tomēr tiesa var ieteikt tieslietu ministram likt jūs deportēt. Tā var arī atlikt sprieduma izpildi vai daļu no sprieduma izpildes ar nosacījumu, ka jūs pametīsiet valsti. Tas nenozīmē, ka jūs deportē, taču, ja nepametīsiet valsti, jūs ievietos ieslodzījumā. Ja atrodaties cietumā, jūs varat iesniegt tieslietu ministram pieprasījumu izvest jūs no Īrijas, lai atlikušo sodu izciestu citā dalībvalstī.

Ja esmu notiesāts, vai mani var tiesāt vēlreiz par to pašu noziegumu?

Ja esat notiesāts/-a, jūs nevar tiesāt vēlreiz par to pašu noziegumu. Ja esat notiesāts/-a citā dalībvalstī, jūs Īrijā nevar tiesāt vēlreiz par to pašu noziegumu.

Informācija par apsūdzību/sodāmību

Jūsu sodāmības reģistrā iekļauj visas jūsu sodāmības. Ja esat pieaugušais, *Gardaí* (valsts policija) šo informāciju saglabā pastāvīgā reģistrā. *Gardaí* var saglabāt arī citu informāciju par jums. Jums ir tiesības lūgt labot vai izdzēst nepareizu personas informāciju par sevi. Šo informāciju jūs varat pieprasīt [Gardaí centrālajā pārbaudes nodaļā](#). Ja *Gardaí* neļauj jums piekļūt šai informācijai vai nelabo nepareizu informāciju, jums ir tiesības vērsties pie [datu aizsardzības komisāra](#).

Saites

[Īrijas tiesas](#)

[Pilsonu informācijas padome](#)

[Datu aizsardzības komisārs](#)

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešanas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Dalībvalstis, kas ir atbildīgas par nacionālā satura lapu pārvaldību, atjaunina daļu šīs tīmekļa vietnes satura, ņemot vērā Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības. Ja vietnē ir saturs, kurā vēl nav atspoguļota Apvienotās Karalistes izstāšanās, tas ir bez nolūka un tiks labots.

Lapa atjaunināta: 26/01/2012

5. Ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumi un citi maznozīmīgi pārkāpumi

Ā risina maznozīmīgus ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumus?

Par maznozīmīgiem pārkāpumiem, piemēram, ātruma pārsniegšanu, braukšanu, runājot pa mobilo tālruni (radiotelefonu), vai stāvēšanas noteikumu pārkāpumu izraksta „fiksēta soda protokolu”, kurā norādīts fiksēts laika posms soda naudas samaksāšanai pa pastu. Tikai tad, ja nesamaksājat naudas sodu, lietu iesniedz tiesā. Dažreiz protokolu par pārkāpumu jums iedos notikuma vietā, bet dažreiz to nosūtīs uz jūsu adresi.

Tomēr dažu pārkāpumu gadījumā, ja piemēro fiksētu sodu, vadītāja apliecībai piešķir „soda punktus”. Ja trīs gadu laikā saņemsiet divpadsmit soda punktus, jums Īrijā aizlieds vadīt transportlīdzekli. Ja samaksāsiet fiksēto naudas sodu, jūs saņemsiet mazāk punktus nekā tad, ja lietu iesniegs tiesā un jūs notiesās. Eiropas Savienība šobrīd strādā pie projekta, lai saskaņotu visu dalībvalstu vadītāju apliecību reģistrus.

Ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumus gandrīz vienmēr soda kārtības policijas virsnieki (*Gardaí*). Ņemiet vērā, ka Īrijā saskaņā ar likumu vadītājiem ir pienākums ņemt līdzi vadītāja apliecību un to uzrādīt pēc policijas (*Gardaí*) pieprasījuma.

Ja jūs dzīvojat Īrijā, bet esat citas dalībvalsts pilsonis, procesa laikā pret jums attieksies tāpat, kā attiecas pret Īrijas pilsoni.

Ja jūsu lieta nonāk tiesā, to apgabala tiesā (zemākā līmeņa tiesa) izskata tiesnesis bez zvērinātajiem. Ja neesat apmierināts ar rezultātu, jūs varat apstrīdēt lēmumu par notiesāšanu vai par soda naudu augstāka līmeņa tiesā (skatiet [4. faktu lapu](#)).

Vai šie pārkāpumi ir redzami manā sodāmības reģistrā?

Visi notiesāšanas gadījumi par ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumiem tiek saglabāti *Gardaí* datorreģistrā. Sods ļoti nenozīmīgā lietā, piemēram, par ātruma pārsniegšanu, parasti nav uzskatāmas par kriminālu sodāmību. Tomēr, ja jūs apsūdz par smagāku nodarījumu, piemēram, par bīstamu auto vadīšanu, transportlīdzekļa vadīšanu reibumā vai braukšanu bez apdrošināšanas, sodāmību iekļaus jūsu sodāmības reģistrā. Šādu nodarījumu sods saskaņā ar procedūru, kas izklāstīta [4. faktu lapā](#). Ja jūs apsūdz šādā nodarījumā, jums nekavējoties jāsaņem juridiska konsultācija.

Kā risina citus nelielus pārkāpumus

Visizplatītākie nelieli pārkāpumi ir ātruma pārsniegšana un braukšana, runājot pa mobilo tālruni. Dažādu citu pārkāpumu gadījumos, piemēram, braukšanai pa autobusa joslu, var izrakstīt „[fiksēta soda protokolu](#)”, nepiešķirot soda punktus. Auto vadīšanu, neņemot vērā citus satiksmes dalībniekus, tostarp neuzmanīgu braukšanu, soda ar naudas sodu un soda punktiem.

Tikai tad, ja nesamaksājat fiksēto naudas sodu, lietu iesniedz tiesā. Kā minēts iepriekš, to izskatīs apgabala tiesā. Jūs vienmēr varat apstrīdēt apgabala tiesas rīkojumu, kā minēts iepriekš.

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešanas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Dalībvalstis, kas ir atbildīgas par nacionālā satura lapu pārvaldību, atjaunina daļu šīs tīmekļa vietnes satura, ņemot vērā Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības. Ja vietnē ir saturs, kurā vēl nav atspoguļota Apvienotās Karalistes izstāšanās, tas ir bez nolūka un tiks labots.

Apsūdzēto tiesības kriminālprocesā - Grieķija

Lūdzu, ņemiet vērā, ka šai lapai nesen tika atjaunināta oriģinālvalodas versija. Mūsu tulkotāji pašlaik gatavo versiju valodā, kuru esat izvēlējies.

Šajās uzziņu lapās paskaidrots, kas notiek, ja personu tur aizdomās vai apsūdz par noziedzīgu nodarījumu, kuru izskata tiesa.

Kriminālprocess (kopsavilkums)

Izmeklēšana / procesa ierosināšana

Šis procesa posms sākas ar prokurora informēšanu par iespējamu noziedzīgu nodarījumu. Prokurors ierosina kriminālprocesu un šā posma beigās pieņem lēmumu — vai nu par to, ka apsūdzētajam jāstājas tiesas priekšā, vai par apsūdzības atsaukšanu.

Šā posma mērķis ir pēc iespējas atrisināt lietu un noteikt, vai pastāv pietiekami pierādījumi, kas liecina, ka apsūdzētais ir izdarījis noziedzīgu nodarījumu un lieta jānodod kompetentajai tiesai.

Lietas izskatīšana tiesā

Šajā posmā lietu izskata tiesa, kas pieņem un pasludina spriedumu.

Tiesiskās aizsardzības līdzekļi

Tiesiskās aizsardzības līdzekļi ir tiesību aktos paredzētie līdzekļi, ko persona var izmantot, lai apstrīdētu krimināltiesas nolēmumu.

Šie līdzekļi ir:

- pārsūdzība, kuras mērķis ir panākt apstrīdētā nolēmuma grozīšanu vai atcelšanu faktu vai tiesību jautājumos,
- krimināllietas jauna iztiesāšana un sprieduma daļēja vai pilnīga atcelšana tiesību normu pārkāpumu dēļ.

Plašāka informācija par visiem procesa posmiem un par jūsu tiesībām ir atrodama uzziņu lapās.

Šī informācija neaizstāj juridisku palīdzību un ir izmantojama tikai kā vispārīga norāde.

Informācija par ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumiem, par kuriem parasti piemēro fiksētu sodu, piemēram, naudas sodu, ir sniegta [5. uzziņu lapā](#).

Ja esat noziedzīgā nodarījumā cietušais, pilnīgu informāciju par savām tiesībām atradīsiet [šeit](#).

Eiropas Komisijas loma

Lūdzam ņemt vērā, ka Eiropas Komisija nav saistīta ar kriminālprocesu gaitu dalībvalstīs un nevar sniegt palīdzību sūdzību gadījumā. Šajās uzziņu lapās ir atrodama informācija par to, kā un pie kā vērsties sūdzību gadījumā.

Lai atrastu vajadzīgo informāciju, klikšķiniet uz norādītajām saitēm

[1. Juridiskās palīdzības saņemšana](#)

[2. Manas tiesības noziedzīga nodarījuma izmeklēšanas laikā un pirms lietas nodošanas tiesai](#)

- Lietas iepriekšēja izskatīšana / iepriekšēja kriminālizmeklēšana / kriminālizmeklēšana
- Aizturēšana / brīvības ierobežojumi / apcietinājums
- Lietas izskatīšana tiesas izmeklēšanas palātā
- Pārmeklēšana, pirkstu nospiedumu un DNS paraugu ņemšana

[3. Manas tiesības tiesā](#)

[4. Manas tiesības pēc tiesas nolēmuma pieņemšanas](#)

[5. Satiksmes noteikumu neievērošana un citi sīki pārkāpumi](#)

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešanas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Dalībvalstis, kas ir atbildīgas par nacionālā satura lapu pārvaldību, atjaunina daļu šīs tīmekļa vietnes satura, ņemot vērā Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības. Ja vietnē ir saturs, kurā vēl nav atspoguļota Apvienotās Karalistes izstāšanās, tas ir bez nolūka un tiks labots.

Lapa atjaunināta: 25/06/2018

1 - Juridiskās palīdzības saņemšana

Ja esat iesaistīts kriminālprocesā, neatkarīgas juridiskās palīdzības saņemšana ir ļoti svarīga. Uzziņu lapās atradīsiet informāciju par to, kad un kādos gadījumos jums ir tiesības uz advokāta pārstāvību. Tur arī norādīts, ko advokāts darīs jūsu labā. Šajā vispārīgajā uzziņu lapā paskaidrots, kā atrast advokātu un kā tiks segtas izmaksas, ja nespēsiet samaksāt par advokāta pakalpojumiem.

Kā atrast advokātu

Ja jums vajag advokātu un jūs neesat apcietināts, varat sazināties ar [Atēnu Advokātu asociāciju](#) vai tā reģiona advokātu asociāciju, kur paredzēts jūsu tiesas process (piemēram, [Saloniku Advokātu asociāciju](#), [Pirejas Advokātu asociāciju](#), [Heraklionas Advokātu asociāciju](#) utt.).

Ja jums vajag advokātu un jūs esat apcietināts, varat lūgt, lai policija vai cietuma amatpersonas palīdz jums atrast advokātu vai palīdz sazināties ar minētajām advokātu asociācijām.

Maksa par advokāta pakalpojumiem

Ja jums ir zemi ienākumi, jūs varat saņemt bezmaksas juridisko palīdzību. Bezmaksas juridiskā palīdzība nozīmē, ka jums piešķir advokātu. Norīkotais advokāts jūs pārstāv līdz tiesas procesa vai attiecīgās instances tiesu procedūras beigām, kā arī pārsūdzības procesā, ja esat pārsūdzējis tiesas nolēmumu.

Advokātu var norīkot:

- dažu īpaši noteiktu nodarījumu gadījumā — apsūdzības sagatavošanas un iesniegšanas posmā,
- noziegumu gadījumā — kriminālizmeklēšanas un lietas izskatīšanas posmā,
- tādu kriminālpārkāpumu gadījumā, kurus izskata kriminālpārkāpumu tiesa trīs tiesnešu sastāvā un par kuriem var piespriest vismaz sešus mēnešus ilgu ar brīvības atņemšanu saistītu sodu — lietas iztiesāšanas posmā,
- ja pirmās instances tiesa jums piespriedusi vismaz sešus mēnešus ilgu ar brīvības atņemšanu saistītu sodu — lai iesniegtu apelāciju un apelācijas izskatīšanas laikā pārstāvētu jūs otrās instances tiesā,
- ja jums piespriests vismaz gadu ilgs ar brīvības atņemšanu saistīts sods — lai iesniegtu kasācijas sūdzību,
- ja jums piespriests vismaz sešus mēnešus ilgs ar brīvības atņemšanu saistīts sods — lai iesniegtu pieteikumu par lietas atkārtotu izskatīšanu.

Jums ir tiesības saņemt bezmaksas juridisko palīdzību arī tad, ja jūsu ienākumi nav ļoti zemi, bet tādā gadījumā jums jāpierāda, ka nespējat segt juridiskos izdevumus tāpēc, ka dzīves dārdzība Grieķijā atšķiras no dzīves dārdzības jūsu pastāvīgās dzīvesvietas dalībvalstī.

Lai jūs varētu saņemt bezmaksas juridisko palīdzību un jums piešķirtu advokātu, jums jāiesniedz pieteikums tiesā, kurā paredzēts izskatīt jūsu lietu, vai tiesā, kurā paredzēts izskatīt jūsu apelāciju vai kasāciju, vai pieteikumu par lietas atkārtotu izskatīšanu.

Pieteikums jāiesniedz 15 dienas pirms tiesas procesa vai darbības, saistībā ar kuru vēlaties saņemt juridisko palīdzību. Pieteikumā īsi jāapraksta tiesas procesa vai darbības būtība un jāpievieno pierādījumi par jūsu atbilstību bezmaksas juridiskās palīdzības saņemšanas kritērijiem, kā arī visi vajadzīgie dokumenti par jūsu finanšu stāvokli (plašāku informāciju sk. likumā 3226/4-2-2004, Valdības Vēstnesis A' 24/2004).

Saites

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešanas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Dalībvalstis, kas ir atbildīgas par nacionālā satura lapu pārvaldību, atjaunina daļu šīs tīmekļa vietnes satura, ņemot vērā Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības. Ja vietnē ir saturs, kurā vēl nav atspoguļota Apvienotās Karalistes izstāšanās, tas ir bez nolūka un tiks labots.

Lapa atjaunināta: 25/06/2018

2 - Manas tiesības noziedzīga nodarījuma izmeklēšanas laikā un pirms lietas nodošanas tiesai

āds ir izmeklēšanas mērķis?

Izmeklēšanas mērķis ir vākt un saglabāt pierādījumus un iegūt notikuma vietā atstātās pēdas.

Kādi ir izmeklēšanas posmi?

Lietas iepriekšēja izskatīšana / iepriekšēja kriminālizmeklēšana / kriminālizmeklēšana

Lietas iepriekšējā izskatīšanā prokurors izvērtē, vai apsūdzība ir pienācīgi pamatota un vai varētu būt noticis noziedzīgs nodarījums.

Iepriekšēju kriminālizmeklēšanu veic galvenokārt gadījumos, kad aizdomās turētais ir pieķerts pārkāpuma izdarīšanas brīdī, kā arī tad, ja kavēšanās radītu tūlītēju risku.

Kriminālizmeklēšanu veic tikai smagāku noziedzīgu nodarījumu gadījumos.

Aizturēšana / brīvības ierobežojumi / apcietinājums

Ja aizdomās turēto pieķer noziedzīga nodarījuma izdarīšanas brīdī vai aiztur vēlākais vienu dienu pēc noziedzīga nodarījuma izdarīšanas, apcietināšanas orderis nav vajadzīgs.

Ja aizdomās turētais nav pieķerts noziedzīga nodarījuma izdarīšanas brīdī, ir nepieciešams apcietināšanas orderis.

Aizturēto personu 24 stundās nogādā prokuratūrā.

Brīvības ierobežojumus (piemēram, drošības naudu, apsūdzētā pienākumu regulāri reģistrēties policijas iecirknī, aizliegumu izceļot no valsts) piemēro, lai novērstu turpmākus pārkāpumus un nodrošinātu apsūdzētā ierašanos policijā uz iztaujāšanu un klātbūtni tiesā.

Smagāku noziedzīgu nodarījumu gadījumos, kad ar brīvības ierobežojumiem nepietiek, aizdomās turētos var paturēt apcietinājumā. Smagu noziegumu gadījumā apcietinājuma laiks var būt līdz 18 mēnešiem, mazāk smagu noziegumu gadījumā līdz 12 mēnešiem, bet, ja ir notikusi atkārtota nonāvēšana aiz neuzmanības — līdz sešiem mēnešiem. Šo laiku aizdomās turētie pavadā cietumā.

Lietas izskatīšana tiesu izmeklēšanas palātās

Jums ir tiesības vērsties tiesu izmeklēšanas palātās, lai panāktu brīvības ierobežojumu vai apcietinājuma atcelšanu vai iesniegtu sūdzību par pirmstiesas procesā pieļautiem pārkāpumiem.

Kas atbild par katru no šiem posmiem?

Lietu iepriekšēju izskatīšanu veic izmeklētāji un prokurors.

Iepriekšēju kriminālizmeklēšanu veic izmeklētāji, prokurors un izmeklēšanas tiesnesis, bet kriminālizmeklēšana un iztaujāšana ir vienīgi izmeklēšanas tiesneša ziņā.

Apcietināšanas orderus izdod tiesas izmeklēšanas palāta vai izmeklēšanas tiesnesis. Gadījumos, kad aizdomās turētais ir pieķerts noziedzīga nodarījuma izdarīšanas brīdī, izmeklētājiem un iesaistītajiem policistiem ir pienākums, bet visiem pilsoņiem — tiesības

aizturēt vainīgo. Rīkojumus par personas brīvības ierobežojumu piemērošanu un apcietināšanu ar prokurora piekrišanu izdod izmeklēšanas tiesnesis un tiesas izmeklēšanas palāta.

Tiesu izmeklēšanas palātās lietas prokurora klātbūtnē izskata tieslietu padomes trīs tiesnešu sastāvā.

Manas tiesības izmeklēšanas laikā

Lai atrastu sīkāku informāciju par savām tiesībām izmeklēšanas laikā, klikšķiniet uz norādītajām saitēm.

- [Lietas iepriekšēja izskatīšana / iepriekšēja kriminālizmeklēšana / kriminālizmeklēšana](#)
- [Aizturēšana / brīvības ierobežojumi / apcietinājums](#)
- [Lietas izskatīšana tiesu izmeklēšanas palātās](#)
- [Pārmeklēšana, pirkstu nospiedumu un DNS paraugu ņemšana](#)

1. Lietas iepriekšēja izskatīšana / iepriekšēja kriminālizmeklēšana / kriminālizmeklēšana

Kāds ir šo procedūru nolūks?

Lietas iepriekšējā izskatīšanā prokuroram jānoskaidro, vai apsūdzība ir pienācīgi pamatota, un jāpieņem lēmums par kriminālprocesa sākšanu.

Iepriekšēju kriminālizmeklēšanu veic gadījumos, kad aizdomās turētais ir pieķerts nodarījuma izdarīšanas brīdī, kā arī tad, ja kavēšanās radītu tūlītēju risku (piemēram, varētu zust pēdu vai pirkstu nospiedumi utt.).

Kriminālizmeklēšanu veic tikai noziegumu un dažu smagu kriminālpārkāpumu gadījumos. Iepriekšēju kriminālizmeklēšanu un kriminālizmeklēšanu veic, lai atklātu, vāktu un saglabātu pierādījumus un iegūtu noziedzīga nodarījuma izdarīšanas vietā atstātās pēdas.

Kas atbild par šo posmu?

Lietas iepriekšēju izskatīšanu veic izmeklētāji un prokurors.

Iepriekšēju kriminālizmeklēšanu veic izmeklētāji, prokurors un izmeklēšanas tiesnesis.

Kriminālizmeklēšana ir vienīgi izmeklēšanas tiesneša ziņā.

Lietas iepriekšējo izskatīšanu un iepriekšējo izmeklēšanu uzrauga kriminālpārkāpumu tiesas prokurors, bet kriminālizmeklēšanu — apelācijas tiesas prokurors.

Vai ir noteikti termiņi?

Lietas iepriekšēja izskatīšana ilgst 4–8 mēnešus. Kriminālizmeklēšanas maksimālais ilgums ir 18 mēneši. Ja tiek veikta papildu izmeklēšana, tā ilgst 3–5 mēnešus.

Lielās pilsētās šos termiņus var pagarināt. Sankcijas par termiņu neievērošanu nav paredzētas.

Paskaidrojumu sniegšanas termiņš lietas iepriekšējā izskatīšanā un termiņš, kādā apsūdzētais iepriekšējā izmeklēšanā un izmeklēšanā var sniegt oficiālu paziņojumu, ir vismaz 48 stundas un to var pagarināt.

Sankcijas par termiņu neievērošanu lietas iepriekšējā izskatīšanā un iepriekšējā izmeklēšanā nav paredzētas. Bet, ja nav ievērots kriminālizmeklēšanā noteiktais termiņš, izmeklēšanas tiesnesim ir tiesības izdot rīkojumu par apsūdzētā piespiedu nogādāšanu uz tiesu un/vai apcietināšanas orderi.

Ko man pastāstīs par notiekošo?

Tiklīdz esat saņēmis uzaicinājumu piedalīties iepriekš aprakstītajās procedūrās, jums ir tiesības:

- lūgt izmeklētājam uz jūsu rēķina izgatavot visu attiecīgo juridisko dokumentu kopijas, tostarp apsūdzības izklāstu,
- lūgt vismaz 48 stundas laika,
- izraudzīties advokātu.

Vai man nodrošinās tulku, ja es nerunāju attiecīgajā valodā?

Jā. Tulks iztulkos jūsu liecību izmeklētājiem un viņu uzdotos jautājumus.

Kurā procesa posmā varēšu runāt ar advokātu?

Tiklīdz satiekaties ar izmeklētāju, jums ir tiesības lūgt, lai izmeklētājs informē jūs advokātu vai ļauj ar viņu sazināties. Jūs arī varat atteikties liecināt pirms advokāta ierašanās.

Amatpersonu pienākums ir nodrošināt tulka klātbūtni tikai iztaujāšanā. Ja jums nepieciešami tulka pakalpojumi pārējā laikā, jums par šo jautājumu jāvienojas ar savu advokātu.

Vai man obligāti ir vajadzīgs advokāts? Vai pats varu izvēlēties advokātu?

Advokāta pārstāvība ir obligāta tikai noziegumu gadījumos. Advokāta izvēle ir jūsu ziņā. Bet, ja nozieguma gadījumā jums nebūs advokāta, izmeklēšanas tiesnesis uz izmeklēšanas laiku advokātu norīkos.

Vai mani izjautās? Vai man jāsniedz informācija?

Jums var uzdot jautājumus par jums izvirzītajām apsūdzībām. Jums ir tiesības atteikties atbildēt uz dažiem vai visiem jautājumiem un tiesības neliecināt pret sevi. Jūs varat atteikties atbildēt uz jautājumiem, ja atbildes vēlāk varētu izmantot pret jums.

Vai drīkstu sazināties ar ģimenes locekļiem vai draugiem?

Jums ir tiesības sazināties ar ģimeni un draugiem pa tālruni. Jums ir arī atļauts tikties ar ģimenes locekļiem un izņēmuma gadījumos ar draugiem.

Vai vajadzības gadījumā drīkstu pieprasīt ārstu?

Ja jums ir veselības problēmas, varat pieprasīt ārstu.

Vai drīkstu sazināties ar savas valsts vēstniecību?

Jā, jums ir tādas tiesības.

Esmu no citas valsts. Vai man jābūt klāt izmeklēšanas laikā?

Nē, tas nav nepieciešams.

Vai drīkstu piedalīties izmeklēšanā ar video pieslēguma starpniecību?

Griekijas tiesību aktos nav paredzēta iespēja piedalīties izmeklēšanā ar video pieslēguma starpniecību.

Vai mani var nosūtīt atpakaļ uz valsti, no kuras esmu ieradies?

Šajā posmā jūs nevar nosūtīt atpakaļ.

Kādos gadījumos mani var paturēt apcietinājumā vai atbrīvot?

Jūs paturēs apcietinājumā, ja visas pazīmes liecinās, ka esat izdarījis nopietnus pārkāpumus, **un** ja

- jums Grieķijā nebūs konkrētas adreses,
- jūs būsiet mēģinājis izceļot no valsts,
- jūs iepriekš būsiet izvairījies no tiesāšanas,
- jūs būsiet bijis notiesāts par bēgšanu no cietuma vai palīdzēšanu bēgt ieslodzītai personai, vai par dzīvesvietas ierobežojumu neievērošanu, kā arī tad, ja
- būs pamats uzskatīt, ka gatavojaties aizbēgt,
- jums būs iepriekšējas sodāmības, tāpēc pastāvēs iespēja, ka jūs varētu izdarīt citus noziedzīgus nodarījumus.

Jums var piemērot arī brīvības ierobežojumus, bet tikpat labi jūs var arī atbrīvot.

Kādas ir manas tiesības/pienākumi?

Jums ir tiesības pieprasīt laiku, lai iepazītos ar lietas materiāliem, un izraudzīties ne vairāk kā divus advokātus. Jums personīgi jāpiedalās izmeklēšanā — ar advokāta klātbūtni vien nepietiek.

Ja izmeklēšanas tiesnesis nolemj, ka jums jāpiemēro pagaidu apcietinājums, jūs piecās dienās varat pārsūdzēt šo lēmumu tiesas izmeklēšanas palātā. Ja vēlaties, lai lēmumu par apcietināšanu atceļ vai aizstāj ar citiem ierobežojumiem, ar pārsūdzību varat vērsties arī tieši pie izmeklēšanas tiesneša vai tiesas izmeklēšanas palātā.

Vai izmeklēšanas laikā drīkstu izceļot no valsts?

Jā, tas ir atļauts, ja nav piemērots izceļošanas aizliegums.

Pārmeklēšana, pirkstu nospiedumu un DNS paraugu ņemšana

Plašāku informāciju par savām tiesībām atradīsiet sadaļā [Pārmeklēšana, pirkstu nospiedumu un DNS paraugu ņemšana](#).

Vai man ir tiesības uz pārsūdzību?

Ja pirmstiesas procesā ir veiktas nelikumīgas darbības, jūs varat vērsties tiesas izmeklēšanas palātā, pieprasot, lai tās atceļ un pirmstiesas procesu atkārt.

Vai pirms tiesas drīkstu atzīt vainu visās vai dažās apsūdzībās?

Jūs varat atzīt vainu jebkurā pirmstiesas procesa posmā. Varat arī atsaukt paziņojumu par vainas atzīšanu. Tiesai katrā ziņā ir tiesības izvērtēt jūsu atzīšanos.

Vai pirms tiesas drīkst mainīt apsūdzības?

Apsūdzības nevar mainīt. Var tikai precizēt formulējumu. Jaunas apsūdzības nevar izvirzīt.

Vai pret mani drīkst izvirzīt apsūdzību, kas jau izvirzīta citā dalībvalstī?

Šādu apsūdzību var izvirzīt, ja citā valstī pret Grieķijas pilsoni izdarīts pārkāpums saskaņā ar Grieķijas tiesību aktiem ir klasificējams kā noziegums vai kriminālpārkāpums. Nopietnu noziedzīgu nodarījumu gadījumos Grieķijas tiesību akti attiecas uz ikvienu neatkarīgi no tiesību aktiem, kas ir spēkā nodarījuma vietā.

Vai saņemšu informāciju par lieciniekiem, kas liecinājuši pret mani?

Jūs varat saņemt šo informāciju, ja jums ir tiesības iepazīties ar visiem lietas materiāliem, tostarp ar liecībām. Jūs varat saņemt šo informāciju gan pirms, gan pēc savas aizstāvības.

Vai saņemšu informāciju par citiem pierādījumiem pret mani?

Izmeklētāja pienākums ir nodrošināt jums visu lietā esošo dokumentu fotokopijas un iepazīstināt jūs ar attiecīgiem materiāliem, pirms sniedzāt savu liecību.

Vai man pieprasīs informāciju par sodāmību?

Kriminālizmeklēšanas gaitā izmeklēšanas tiesnesis saņems izziņu par jūsu sodāmību.

2. Aizturēšana / brīvības ierobežojumi / apcietinājums

Kāds ir šo pasākumu nolūks?

Ja likumpārkāpējs ir pieķerts noziedzīga nodarījuma izdarīšanas brīdī, viņu aiztur, lai nodrošinātu saukšanu pie atbildības. Pārējos gadījumos aizturēšanas, apcietinājuma un pārvietošanās brīvības ierobežojumu mērķis ir nodrošināt apsūdzētā ierašanos izmeklēšanas un tiesu iestādēs.

Kas atbild par šiem pasākumiem?

Apcietināšanas orderus izdod tiesas izmeklēšanas palāta vai izmeklēšanas tiesnesis. Šīs personas izdod arī rīkojumus par likumpārkāpēju paturēšanu apcietinājumā un par brīvības ierobežojumu piemērošanu. Ja vainīgais ir pieķerts noziedzīga nodarījuma izdarīšanas brīdī, viņu var aizturēt izmeklētāji vai policisti.

Vai ir noteikti termiņi?

Pēc aizturēšanas jūs 24 stundās jānogādā prokuratūrā. Ja šis termiņš netiek ievērots, jums par to nekas nedraud. Termiņi ir noteikti arī gadījumos, kad jums regulāri jāreģistrējas policijā. Ja neievērosiet šos termiņus, reģistrēšanos policijā var aizstāt ar apcietinājumu.

Ko man pastāstīs par notiekošo?

Ja esat pieķerts noziedzīga nodarījuma izdarīšanas brīdī, policistiem uzreiz pēc aizturēšanas jums jāpaskaidro, kāpēc esat aizturēts. Ja jūs nogādās pie izmeklēšanas tiesneša, viņš jūs informēs par visām pret jums izvirzītajām apsūdzībām. Jūs tiksiet informēts par apsūdzībām arī tad, ja jums piemērotais drošības līdzeklis būs brīvības ierobežojumi vai apcietinājums.

Pirms lēmuma pieņemšanas šajos jautājumos jums no izmeklēšanas tiesneša būtu jāsaņem visi attiecīgie juridiskie dokumenti.

Vai man nodrošinās tulku, ja es nerunāju attiecīgajā valodā?

Ja nerunājat attiecīgajā valodā, jums tas nekavējoties jādara zināms amatpersonām un jālūdz nodrošināt tulku. Tulks iztulkos jūsu teikto, jums uzdotos jautājumus un attiecīgos dokumentus.

Kurā procesa posmā varēšu runāt ar advokātu?

Ja jūs aiztur, jums ir tiesības lūgt amatpersonām, lai tās nekavējoties informē jūsu advokātu vai ļauj viņam piezvanīt. Turklāt jums ir tiesības neatbildēt uz jautājumiem, kamēr nav ieradies advokāts.

Ja nepazīstat nevienu advokātu, varat sazināties ar savas valsts vēstniecību vai vietējo advokātu asociāciju. Tulka atrašana, lai jūs spētu sazināties ar advokātu, ir jūsu, nevis izmeklēšanas iestāžu uzdevums. Ja jums piemēro pārvietošanās brīvības ierobežojumus vai apcietinājumu, vispirms sazinieties ar advokātu. Viņš jūs pārstāvēs un būs klāt kriminālizmeklēšanas procesā.

Vai man ir vajadzīgs advokāts? Vai pats varu izvēlēties advokātu?

Advokāta pārstāvība ir obligāta tikai noziegumu gadījumos. Advokāta izvēle ir jūsu ziņā. Bet, ja nozieguma gadījumā jums nebūs advokāta, pēc jūsu lūguma uz izmeklēšanas laiku jums tiks piešķirts advokāts.

Vai mani var lūgt sniegt informāciju? Vai man jāsniedz pieprasītā informācija?

Jums uzdos jautājumus par jums izvirzītajām apsūdzībām. Jūs varat atteikties atbildēt uz jautājumiem, ja atbildes vēlāk varētu izmantot pret jums.

Vai drīkstu sazināties ar ģimenes locekļiem vai draugiem?

Jums ir tiesības lūgt, lai izmeklētāji atļauj jums sazināties ar ģimeni un draugiem.

Vai vajadzības gadījumā drīkstu pieprasīt ārstu?

Jā, ja jums ir veselības problēmas.

Vai drīkstu sazināties ar savas valsts vēstniecību, ja esmu no citas valsts?

Jā, jums ir tādas tiesības.

Esmu no citas valsts. Vai man jābūt klāt izmeklēšanas laikā?

Nē, tas nav obligāti, ja nav nepieciešama personas fiziska pārmeklēšana.

Vai drīkstu piedalīties izmeklēšanā ar video pieslēguma starpniecību?

Iespēja piedalīties pārkāpuma izmeklēšanā ar video pieslēguma starpniecību tiesību aktos pagaidām nav paredzēta.

Vai mani var nosūtīt atpakaļ uz valsti, no kuras esmu ieradies?

Šajā posmā jūs nevar nosūtīt atpakaļ.

Kādos gadījumos mani var paturēt apcietinājumā vai atbrīvot?

Jūs paturēs apcietinājumā, ja izmeklēšanas tiesnesis par to būs vienojies ar prokuroru vai ja tiesas izmeklēšanas palāta būs izdevusi attiecīgu rīkojumu. Jūs paturēs apcietinājumā, ja visas pazīmes liecinās, ka esat izdarījis nopietnus pārkāpumus, un ja:

- jums Grieķijā nebūs konkrētas adreses,
- jūs būsiet mēģinājis izceļot no valsts,
- jūs iepriekš būsiet izvairījies no tiesāšanas,

- jūs būsit bijis notiesāts par bēgšanu no cietuma vai par palīdzēšanu bēgt ieslodzītai personai, vai par dzīvesvietas ierobežojumu neievērošanu, kā arī tad, ja
- būs pamats uzskatīt, ka jūs gatavojaties aizbēgt,
- jums būs iepriekšējas sodāmības.

Jums var piemērot arī brīvības ierobežojumus, bet tikpat labi jūs var arī atbrīvot.

Kādas ir manas tiesības/pienākumi?

Jums ir tiesības pieprasīt laiku, lai iepazītos ar lietas materiāliem, un izraudzīties ne vairāk kā divus advokātus. Ja jūs patur apcietinājumā, jūs piecās dienās varat pārsūdzēt izmeklēšanas tiesneša lēmumu tiesas izmeklēšanas palātā. Ja vēlaties, lai lēmumu par apcietināšanu atceļ vai aizstāj ar pārvietošanās brīvības ierobežojumiem, ar pārsūdzību varat vērsties arī tieši pie izmeklēšanas tiesneša vai tiesas izmeklēšanas palātā.

Vai izmeklēšanas laikā drīkstu izceļot no valsts?

Jā, pēc atbrīvošanas no aizturēšanas vai apcietinājuma tas ir atļauts, ja nav piemērots aizliegums izceļot no Grieķijas.

Pārmeklēšana, pirkstu nospiedumu un DNS paraugu ņemšana

Informāciju par savām tiesībām atradīsiet sadaļā [Pārmeklēšana, pirkstu nospiedumu un DNS paraugu ņemšana](#).

Vai man ir tiesības uz pārsūdzību?

Ja pirmstiesas procesā ir veiktas nelikumīgas darbības, jūs varat vērsties tiesas izmeklēšanas palātā, pieprasot, lai tās atceļ un pirmstiesas procesu atkārtu.

Vai pirms tiesas drīkstu atzīt vainu visās vai dažās apsūdzībās?

Jūs varat atzīt vainu, un tas attiecībā uz jums nedrīkstētu radīt nekādas — ne pozitīvas, ne negatīvas — tiesiskas sekas.

Vai pirms tiesas drīkst mainīt apsūdzības?

Apsūdzības nevar mainīt, var tikai precizēt formulējumu. Jaunas apsūdzības nevar izvirzīt.

Vai pret mani drīkst izvirzīt apsūdzību, kas jau izvirzīta citā dalībvalstī?

Šādu apsūdzību var izvirzīt, ja citā valstī ir izdarīts pārkāpums pret Grieķijas pilsoni. Nopietnu noziedzīgu nodarījumu gadījumos Grieķijas tiesību akti attiecas uz ikvienu neatkarīgi no tiesību aktiem, kas ir spēkā nodarījuma vietā.

Vai saņemšu informāciju par lieciniekiem, kas liecinājuši pret mani?

Protams. Jums šī informācija jāsaņem, pirms jūs sniedzat savu liecību, tiklīdz jūs aiztur un lietu nodod iepriekšējai izmeklēšanai vai izmeklēšanai.

Vai saņemšu informāciju par citiem pierādījumiem pret mani?

Izmeklētāja pienākums ir nodrošināt jums visu lietā esošo dokumentu fotokopijas, pirms sniedzat savu liecību.

Vai man pieprasīs informāciju par sodāmību?

Nē. Šo informāciju iegūs attiecīgajā iestādē.

3. Lietas izskatīšana tiesu izmeklēšanas palātās

Kāds ir šā posma nolūks?

Tiesu izmeklēšanas palātas ir pirmstiesas procesa kompetentās tiesu iestādes. Tās uzrauga izmeklētāju rīcības likumību, pieņem lēmumus par apsūdzēto paturēšanu apcietinājumā, par pārvietošanās brīvības ierobežojumu piemērošanu un par citiem sensitīviem jautājumiem, kas ietekmē pirmstiesas procesu, kā arī par apsūdzētā nodošanu tiesai vai atbrīvošanu.

Kas atbild par šo posmu?

Tiesu izmeklēšanas palātas trīs tiesnešu sastāvā ir kriminālpārkāpumu tiesas izmeklēšanas palāta, apelācijas tiesas izmeklēšanas palāta un kasācijas tiesas izmeklēšanas palāta.

Vai ir noteikti termiņi?

Jā, ir noteikti termiņi, kuru neievērošanas gadījumā jums zudīs iespēja izmantot savas tiesības.

Ko man pastāstīs par notiekošo?

Tieslietu padomju sekretariāts jums sniegs informāciju par jūsu lietas virzību un paziņos par pieņemtajiem lēmumiem.

Vai man nodrošinās tulku, ja es nerunāju attiecīgajā valodā?

Tieslietu padomes sēdē jums ir tiesības pieprasīt tulka pakalpojumus.

Kurā procesa posmā varēšu runāt ar advokātu?

Jums ir tiesības saņemt juridisku palīdzību un sazināties ar advokātu jebkurā lietas izskatīšanas posmā. Tulks vajadzības gadījumā jāatrod jums pašam vai jūsu advokātam.

Vai man obligāti ir vajadzīgs aizstāvis? Vai pats varu izvēlēties advokātu?

Aizstāvja piedalīšanās nav obligāta. Ja vēlaties, varat pārstāvēt pats sevi vai izmantot advokāta pakalpojumus. Ja jums nav piešķirts advokāts, jums ir tiesības pašam izvēlēties aizstāvi.

Vai mani var lūgt sniegt informāciju? Vai man jāatbild?

Jums var lūgt sniegt informāciju par noziedzīgu nodarījumu, kurā jūs apsūdz. Jums ir tiesības klusēt un neliecināt pret sevi. Jūs varat atteikties atbildēt uz jautājumiem, ja atbildes vēlāk varētu izmantot pret jums.

Vai drīkstu sazināties ar ģimenes locekļiem vai draugiem?

Jā. Ja esat apcietinājumā, varat tikties apmeklējuma laikā.

Vai vajadzības gadījumā drīkstu pieprasīt ārstu?

Jā, ja jums ir veselības problēmas.

Vai drīkstu sazināties ar savas valsts vēstniecību, ja esmu no citas valsts?

Jā, jums ir tādas tiesības.

Esmu no citas valsts. Vai man jābūt klāt izmeklēšanas laikā?

Tikai tad, ja jūs to vēlaties un tiesai nav iebildumu.

Vai drīkstu piedalīties izmeklēšanā, piemēram, ar video pieslēguma starpniecību?

Procedūras, kurās izmanto video pieslēgumu, tiesību aktos pagaidām nav paredzētas.

Vai mani var nosūtīt atpakaļ uz valsti, no kuras esmu ieradies?

Šajā posmā jūs nevar nosūtīt atpakaļ.

Mani paturēs apcietinājumā vai atbrīvos? No kā tas būs atkarīgs?

Jūs paturēs apcietinājumā, ja tiesas izmeklēšanas palāta būs izdevusi attiecīgu rīkojumu. Jums var piemērot arī pārvietošanās brīvības ierobežojumus, bet tikpat labi jūs var arī atbrīvot.

Vai izmeklēšanas laikā drīkstu izceļot no valsts?

Jūs drīkstat izceļot pēc atbrīvošanas no aizturēšanas vai apcietinājuma, ja nav piemērots aizliegums izceļot no Grieķijas.

Vai man tiks nodot pirkstu nospiedumus, ģenētiskā materiāla (DNS) (piemēram, matu, siekalu) vai citu ķermeņa sekrētu paraugus?

Tiesas izmeklēšanas palāta var izdot attiecīgu rīkojumu.

Vai mani pakļaus fiziskai pārmeklēšanai?

Tieslietu padome šādus rīkojumus neizdod, bet pārmeklēšanu var pieprasīt izmeklētāji vai iepriekšējās izmeklēšanas izmeklētāji. Šādos gadījumos varat pieprasīt, lai pārmeklēšanā būtu klāt jūsu advokāts.

Vai drīkst veikt kratīšanu manās mājās, uzņēmuma telpās, automašīnā utt.?

Posmā, kad lietu izskata tieslietu padomes, kratīšana nav atļauta.

Vai man ir tiesības uz pārsūdzību?

Pastāv tiesiskās aizsardzības līdzekļi, ko varat izmantot, lai apstrīdētu tieslietu padomju lēmumus.

Vai pirms tiesas drīkstu atzīt vainu visās vai dažās apsūdzībās?

Jums ir tiesības atzīt vainu, iesniedzot tieslietu padomēm oficiālu paziņojumu. Šādi paziņojumi ir juridiski saistoši un var ietekmēt tiesas spriedumu.

Vai pirms tiesas drīkst mainīt apsūdzības?

Apsūdzības nevar mainīt. Tieslietu padomes var tikai precizēt to formulējumu. Jaunas apsūdzības nevar izvirzīt.

Vai pret mani drīkst izvirzīt apsūdzību, kas jau izvirzīta citā dalībvalstī?

Šādu apsūdzību var izvirzīt, ja ir izdarīts pārkāpums pret Grieķijas pilsoni. Nopietnu noziedzīgu nodarījumu gadījumos Grieķijas tiesību akti attiecas uz ikvienu neatkarīgi no tiesību aktiem, kas ir spēkā nodarījuma vietā.

Vai saņemšu informāciju par lieciniekiem, kas liecinājuši pret mani?

Protams, jūs varat saņemt informāciju tiklab šajā posmā, kā iepriekšējos kriminālprocesa posmos. Jums ir tiesības saņemt informāciju par visiem lietas materiāliem.

Vai man pieprasīs informāciju par sodāmību?

Nē. Šo informāciju iegūs attiecīgajā iestādē.

4. Pārmeklēšana, pirkstu nospiedumu un DNS paraugu ņemšana

Vai man tiks nodot pirkstu nospiedumus, ģenētiskā materiāla (DNS) (piemēram, matu, siekalu) vai citu ķermeņa sekrētu paraugus?

Ja jūs aizturēs vai apcietinās, jums tiks nodot pirkstu nospiedumus, un jums nav tiesību atteikties. Ja visas pazīmes liecinās, ka esat izdarījis nopietnu noziedzīgu nodarījumu, jums obligāti būs jānodod arī DNS paraugi. Jums ir tiesības pieprasīt atkārtotus DNS testus, ja analīžu rezultāti izrādās pozitīvi, — pretējā gadījumā ģenētiskā materiāla paraugus iznīcinās.

Vai mani var pakļaut fiziskai pārmeklēšanai?

Ja izmeklētājs uzskatīs to par nepieciešamu, jūs var pakļaut fiziskai pārmeklēšanai. Pārmeklēšana nedrīkst aizskart jūsu cieņu un to nedrīkst veikt publiskā vietā. Sieviete drīkst pārmeklēt tikai cita sieviete. Ja jūs lūdz nodot konkrētu priekšmetu vai dokumentu un jūs to nododat, jūs nedrīkstētu pakļaut fiziskai pārmeklēšanai.

Vai drīkst veikt kratīšanu manās mājās, uzņēmuma telpās, automašīnā utt.?

Tiesas darbinieki un izmeklētāji jūsu mājās drīkst veikt ar izmeklēšanu vai iepriekšēju izmeklēšanu saistītu kratīšanu. Automašīnas pārmeklē, ja ir pamatotas aizdomas, ka ir izdarīts noziedzīgs nodarījums, kā arī tad, ja pārmeklēšana ir noteikti nepieciešama.

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Dalībvalstis, kas ir atbildīgas par nacionālā satura lapu pārvaldību, atjaunina daļu šīs tīmekļa vietnes satura, ņemot vērā Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības. Ja vietnē ir saturs, kurā vēl nav atspoguļota Apvienotās Karalistes izstāšanās, tas ir bez nolūka un tiks labots.

3. Manas tiesības tiesā

irmstiesas procedūra

Kas un kā mani uzaicinās ierasties tiesā?

Prokurors sagatavo apsūdzību, nosaka tiesas procesa dienu un vismaz 15 dienas pirms tiesas procesa (vai 30 dienas iepriekš, ja tiesas procesa dalībnieki dzīvo citās Eiropas valstīs) nosūta apsūdzētajam, prasības iesniedzējam un lieciniekiem uzaicinājumu ierasties tiesā.

Lietas izskatīšanas procedūra

Kura tiesa izskatīs lietu?

Galvenās krimināltiesas ir miertiesā, kas izskata sīkus pārkāpumus, kriminālpārkāpumu tiesa un apelācijas krimināltiesā trīs tiesnešu sastāvā vai jauktā paplašinātā sastāva zvērināto tiesā, kas izskata noziegumus. Kompetentā tiesa parasti ir tā apgabala vietējā tiesā, kur izdarīts pārkāpums.

Vai tiesas process būs atklāts?

Jā, lietu izskatīšana notiek atklāti, izņemot gadījumus, kad tas varētu negatīvi ietekmēt sabiedrības morāli vai ir jānodrošina procesa dalībnieku privātās dzīves aizsardzība.

Kas pieņems nolēmumu lietā?

Zemāko instanču tiesās nolēmumus pieņem tiesneši, bet jauktajās paplašinātā sastāva zvērināto tiesās — tiesneši un zvērinātie.

Vai tiesas procesa gaitā drīkst mainīt apsūdzības?

Apsūdzību var grozīt, aizstājot ar līdzīgu apsūdzību. Tikai tiesā var noteikt lietas pamatā esošo faktu pareizo tiesisko definīciju vai precīzāko raksturojumu.

Kas notiks, ja tiesas procesā atzīšu vainu dažās vai visās apsūdzībās?

Ja atzīsi vainu konkrētās apsūdzībās, tiesā jūs sodīs saistībā ar šīm apsūdzībām. Piespriežot sodu, tiesā var ņemt vērā atzīšanos un sodu mīkstināt.

Kādas ir manas tiesības tiesas procesa laikā?

Vai man jābūt klāt tiesas procesā?

Jums nav jāpiedalās tiesas procesā. Ja tiesā neuzskata, ka jūsu klātbūtne ir nepieciešama, jūs var pārstāvēt advokāts.

Vai drīkstu piedalīties ar video pieslēguma starpniecību, ja dzīvoju citā dalībvalstī?

Tas nav iespējams, jo šāda piedalīšanās tiesību aktos pagaidām nav paredzēta.

Vai būšu klāt visā tiesas procesā?

Jūsu klātbūtne nav nepieciešama. Kādu laiku varat piedalīties, bet jūsu prombūtnē jūs var pārstāvēt advokāts.

Vai man būs pieejams tulks, ja nesaprotu, kas notiek?

Ja nesaprotat valodu, kurā notiek tiesas process, tiesai ir pienākums norīkot tulku.

Vai man ir vajadzīgs advokāts? Vai man piešķirs advokātu? Vai drīkstu mainīt advokātu?

Advokāts ir vajadzīgs tikai noziegumu gadījumos un kasācijas tiesā. Ja nespējat nodrošināt advokātu, tiesai ir jāpiešķir jums advokāts. Jums ir tiesības mainīt advokātu, ja advokātu nav norīkojušas augstāko instanču tiesas (*ex officio*).

Vai drīkstu uzrunāt tiesu? Vai man tiesas procesa laikā ir jārunā?

Jūs drīkstat uzstāties, bet tas nav obligāti. Jums ir tiesības klusēt.

Kas notiks, ja tiesas procesā neteikšu patiesību?

Jums ir tiesības neteikt patiesību. Apsūdzētā nepatiesu liecību neuzskata par noziedzīgu nodarījumu.

Kādas ir manas tiesības attiecībā uz pierādījumiem pret mani?

Vai drīkstu apstrīdēt pret mani vērstos pierādījumus?

Jūs drīkstat apstrīdēt pierādījumus un jums ir tiesības to darīt, savas aizstāvības vai liecināšanas laikā atspēkojot pierādījumus vai uzaicinot savus lieciniekus.

Kādus pierādījumus varu uzrādīt tiesai savai aizstāvībai?

Varat uzrādīt dokumentētus pierādījumus, uzaicināt lieciniekus un ekspertus.

Kādos gadījumos drīkstu iesniegt pierādījumus?

Īpašu priekšnosacījumu nav — varat iesniegt tiesai pierādījumus, nevienu iepriekš nebrīdinot.

Vai drīkstu izmantot privātdetektīvu, lai iegūtu pierādījumus? Vai šādus pierādījumus ņem vērā?

Jūs drīkstat izmantot privātdetektīvu, un šādus pierādījumus ņem vērā, ja tie ir iegūti likumīgi.

Vai drīkstu uzaicināt lieciniekus savai aizstāvībai?

Jūs drīkstat uzaicināt visus lieciniekus, ko vēlaties, — maksimālais aizstāvības liecinieku skaits, kurus tiesa ļauj nopratināt, ir tāds pats kā apsūdzības liecinieku skaits.

Vai es vai mans advokāts drīkst uzdot jautājumus citiem lieciniekiem? Vai es vai mans advokāts drīkst apstrīdēt viņu teikto?

Gan jūs, gan jūsu advokāts drīkst uzdot jautājumus un apšaubīt liecinieku teikto.

Vai tiesa ņems vērā informāciju par manu sodāmību?

Ja tiesa atzīs jūs par vainīgu, piespriežot sodu, tā ņems vērā notiesājošus spriedumus, kuros paredzētā ar brīvības atņemšanu saistītā soda kopējais ilgums pārsniedz sešus mēnešus.

Vai tiesa ņems vērā manas iepriekšējās sodāmības citā dalībvalstī?

Tikai tad, ja tās būs uzrādītas sodāmības vēsturē.

Kas notiek tiesas procesa beigās?

Kādi ir iespējamie tiesas procesa iznākumi?

Tiesa attaisno apsūdzēto, ja nav pārliecināta vai šaubās par to, vai apsūdzētais ir izdarījis noziedzīgu nodarījumu, vai citu tiesisku iemeslu dēļ, kā arī tad, ja ir pamats atteikties no soda (piemēram, ja apsūdzētais patiesi nožēlo izdarīto).

Tiesa pieņem notiesājošu spriedumu, ja ir pārliecināta, ka apsūdzētais ir izdarījis noziedzīgu nodarījumu.

Kriminālprocesu izbeidz apsūdzētā nāves gadījumā, kā arī tad, ja cietušais atsauc apsūdzību, ja ir iestājies kriminālatbildības noilgums vai uz pārkāpumu attiecas amnestija.

Kriminālvajāšanu atzīst par nepieņemamu, ja iepriekš ir pieņemts attiecīgs lēmums, ja trūkst apsūdzības (attiecīgos gadījumos), prasības vai atļaujas ierosināt lietu.

Iespējamie sodi (kopsavilkums)

Pamatsodi: cietumsods (uz mūžu vai 5–20 gadiem), brīvības atņemšana (10 dienas–5 gadi), arests (1 diena–1 mēnesis), finansiāls sods (150–15 000 eiro), naudas sods (29–590 eiro), ievietošana nepilngadīgo aizturēšanas centrā vai psihiatriskās ārstniecības iestādē.

Papildsodi: tiesību ierobežošana, aizliegums strādāt profesijā, notiesājošā sprieduma publicēšana.

Drošības pasākumi: tādu noziedznieku brīvības atņemšana, kam nevar piemērot kriminālatbildību, alkoholiķu un narkomānu ievietošana detoksikācijas centros, nosūtīšana uz darba centriem, aizliegums dzīvot noteiktā apkārtnē, ārvalstnieku izraidīšana un īpašuma konfiskācija.

Kāda ir cietušā loma tiesas procesā?

Cietušais piedalās vai nu kā tiesas procesa dalībnieks vai liecinieks. Cietušais piedalās kā tiesas procesa dalībnieks ("civilprasītājs, kas atspēko pierādījumus"), lai iegūtu kompensāciju finansiālas atlīdzības veidā par nodarīto emocionālo kaitējumu vai morālajām ciešanām, vai kā apsūdzības liecinieks.

Ja cietušais piedalās kā civilprasītājs, viņam tas jāpaziņo pirms liecinieku izsaukšanas.

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešanas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Dalībvalstis, kas ir atbildīgas par nacionālā satura lapu pārvaldību, atjaunina daļu šīs tīmekļa vietnes satura, ņemot vērā Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības. Ja vietnē ir saturs, kurā vēl nav atspoguļota Apvienotās Karalistes izstāšanās, tas ir bez nolūka un tiks labots.

Lapa atjaunināta: 25/06/2018

4. Manas tiesības pēc tiesas nolēmuma pieņemšanas

ai varu pārsūdzēt tiesas lēmumu un/vai spriedumu?

Jūs varat pārsūdzēt notiesājošu tiesas spriedumu. Tiesības uz pārsūdzību ir atkarīgas no soda veida un smaguma, kā arī no tiesas, kas piespriedusi sodu.

Piemēri:

- spriedumus, ko pieņēmusi kriminālpārkāpumu tiesa viena tiesneša sastāvā, var pārsūdzēt, ja ar brīvības atņemšanu saistītā soda ilgums pārsniedz 60 dienas vai ja finansiālā soda apmērs pārsniedz 1000 eiro;
- spriedumus, ko pieņēmusi kriminālpārkāpumu tiesa trīs tiesnešu sastāvā un tiesa, kura izskata apelācijas sūdzības par šīs tiesas lēmumiem, var pārsūdzēt, ja ar brīvības atņemšanu saistītā soda ilgums pārsniedz četrus mēnešus vai ja finansiālā soda apmērs pārsniedz 1500 eiro;
- spriedumus, ko pieņēmusi jauktā paplašinātā sastāva zvērināto tiesa un trīs tiesnešu tiesa, kura izskata apelācijas sūdzības pret spriedumiem par noziegumiem, var pārsūdzēt, ja ar brīvības atņemšanu saistītā soda ilgums pārsniedz divus gadus noziegumu gadījumā un vienu gadu kriminālpārkāpumu gadījumā.

Attaisnojošu tiesas spriedumu varat pārsūdzēt tikai tad, ja esat attaisnots, jo esat patiesi nožēlojis izdarīto, kā arī tad, ja attaisnojošais spriedums ir saistīts ar jūsu reputācijas atjaunošanu.

Kā notiek pārsūdzēšana?

Lai iesniegtu apelāciju, jums jāsaņem paziņojums par apelāciju, kurš jāiesniedz tās tiesas kancelejā, kas pieņēmusi nolēmumu, un kurā jānorāda pārsūdzības pamatojums, jūsu mājas adrese un jūsu advokāta vārds un uzvārds.

Apelācija jāiesniedz desmit dienās no tiesas nolēmuma pieņemšanas dienas vai dokumentu nodošanas dienas, ja lieta izskatīta bez jūsu klātbūtnes. Taču, ja dzīvojat citā valstī un tiesa ir taisījusi spriedumu bez jūsu klātbūtnes vai tiesai nav bijusi zināma jūsu dzīvesvieta, apelācijas iesniegšanas termiņu pagarina līdz 30 dienām no dokumentu nodošanas dienas.

Kas var būt par pamatu pārsūdzēšanai?

Apelācijas pamatā var būt tiklab lietas fakti, kā tiesību aktu interpretācija.

Kas notiek, ja iesniedzu apelāciju?

Lietu atkārtoti izskata otrās instances tiesa.

Kas notiek, ja apelācijas iesniegšanas laikā atrodos cietumā?

Apelāciju nosūta prokuratūrai, nosaka tiesas procesa dienu un jūs uzaicina ierasties uz tiesu. Ievērojot dažus tiesiskus nosacījumus, varat lūgt, lai līdz apelācijas izskatīšanai atliek soda izpildi.

Pēc cik ilga laika izskatīs apelāciju?

Parasti pēc 1–3 gadiem atkarībā no pārkāpuma, tiesas atrašanās vietas un no tā, vai apsūdzētais atrodas apcietinājumā.

Vai apelācijas tiesā varu uzrādīt jaunus pierādījumus?

Jā, apelācijas tiesā varat uzrādīt jaunus pierādījumus. Procedūra ir tāda pati kā sākotnējā tiesas procesā. Otrās instances tiesā lietu nedrīkst izskatīt tie paši tiesneši, kas to izskatījuši pirmajā instancē. Tiesa pārbaudīs, vai apelācija iesniegta pareizi un noteiktajā termiņā.

Kas notiek apelācijas tiesas sēdē?

Ja jūs vai jūsu oficiālais pārstāvis neieradīsies uz tiesas sēdi, apelācijas lietu izbeigs, atstājot spēkā zemākās instances tiesas spriedumu. Ja jūs vai jūsu oficiālais pārstāvis ieradīsies uz tiesas sēdi, lietu izskatīs atkārtoti, un jūs varēsiet uzrādīt jaunus pierādījumus.

Ko tiesa var nolemt?

Apelācijas tiesai nav tiesību piemērot sodu, kas ir stingrāks par zemākās instances tiesas piespriesto sodu. Taču apelācijas tiesa var jūs attaisnot vai samazināt sodu, vai atstāt spēkā zemākās instances tiesas spriedumu.

Kas notiek, ja pārsūdzēšana ir veiksmīga/ neveiksmīga?

Ja apelācijas tiesa atzīst apelāciju par pamatotu, tā var jūs attaisnot vai samazināt sodu, — pretējā gadījumā paliek spēkā zemākās instances tiesas spriedums.

Vai var iesniegt atkārtotu apelāciju citā vai augstākas instances tiesā?

Nē, vienīgā iespēja ir otrās instances tiesas sprieduma atcelšana tiesisku pārkāpumu dēļ.

Ja izrādīsies, ka pirmais lēmums bijis nepareizs, vai man būs tiesības uz kompensāciju?

Attiecībā uz nepareiziem notiesājošiem spriedumiem, ko pieņēmušas pirmās instances tiesas, kompensācijas nav paredzētas, izņemot gadījumus, kad notiesātais ir izcietis ar brīvības atņemšanu saistītu sodu un pēc pārsūdzības attaisnots.

Ja pārsūdzība būs veiksmīga, vai tiks saglabāts ieraksts par sodāmību?

Saglabās tikai apelācijas tiesas spriedumu. Iepriekšējo spriedumu svītros.

Kad spriedums kļūst galīgs?

Spriedums kļūst galīgs, ja pret otrās instances tiesas nolēmumu nav iesniegta kasācija vai ja kasācija ir iesniegta, bet augstākā kasācijas tiesa (*Areios Pagos*) lietu ir izbeigusi.

Esmu no citas dalībvalsts. Vai pēc tiesas procesa mani var nosūtīt atpakaļ?

Jūs var nosūtīt atpakaļ uz jūsu valsti, ja tiesa ir izdevusi rīkojumu par izraidīšanu. Jūs var izraidīt, ja jums piespriests vismaz trīs mēnešus ilgs ar brīvības atņemšanu saistīts sods vai rīkojums par izraidīšanu ir jāizdod kā daļa no papildsoda, vai ir jāpiemēro drošības pasākumi. Smagu, jo īpaši ar narkotikām saistītu noziegumu gadījumos obligāti jāpiespriež izraidīšana uz mūžu.

Vai izraidīšana notiek uzreiz?

Nē, vispirms jums jāizcieš sods. Ja jums piespriests līdz pieciem gadiem ilgs ar brīvības atņemšanu saistīts sods un ir izdots rīkojums par jūsu izraidīšanu, izņēmuma gadījumos tiesa var atlikt soda izpildi un atļaut jūs nekavējoties izraidīt.

Rīkojums par izraidīšanu jāpieņem saskaņā ar tiesas spriedumu, ja soda izpilde nav atlikta un sods ir izciests.

Jūs varat iesniegt apelāciju, ja rīkojumu ir izdevusi pirmās instances tiesa un jums ir piespriests ar brīvības atņemšanu saistīts sods, kuru var apstrīdēt. Apelācija jāiesniedz pirmās instances tiesas kancelejā.

Vai par to pašu pārkāpumu mani drīkst atkārtoti tiesāt citā dalībvalstī?

Tas atkarīgs no attiecīgās valsts tiesību normām.

Vai informāciju par apsūdzībām un/vai notiesāšanu pievienos manai sodāmības vēsturei?

Ierakstu par notiesāšanu pievienos jūsu sodāmības vēsturei tikai tad, ja tiesas nolēmums būs galīgs. Informāciju oficiāli reģistrēs Sodāmības reģistru birojs.

Sodāmības vēsturi iznīcina šādos gadījumos:

- pēc personas nāves vai 80 gadu vecuma sasniegšanas,
- ja soda izpilde ir atlikta, ierakstu sodāmības vēsturē svīturo piecus gadus pēc soda atlikšanas perioda beigām, ja šajā laikā atliktais sods nav atcelts vai atsaukts,
- kad ir pagājuši desmit gadi no soda izciešanas par apzinātu pārkāpumu, par kuru piespriests sods ir līdz vienam mēnesim ieslodzījumā, vai par noziedzīgas nolaidības dēļ izdarītu pārkāpumu, par kuru piespriests sods ir līdz diviem mēnešiem ieslodzījumā, ja šajā laikā persona nav notiesāta par citiem noziedzīgiem nodarījumiem.

Jūsu piekrišana šīs informācijas saglabāšanai nav vajadzīga.

Ja rodas domstarpības, varat lūgt, lai prokurors vai kriminālpārkāpumu tiesa pieņem lēmumu. Šo lēmumu vienā mēnesī no tā saņemšanas varat pārsūdzēt kriminālpārkāpumu tiesas izmeklēšanas palātā.

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešanas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Dalībvalstis, kas ir atbildīgas par nacionālā satura lapu pārvaldību, atjaunina daļu šīs tīmekļa vietnes satura, ņemot vērā Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības. Ja vietnē ir saturs, kurā vēl nav atspoguļota Apvienotās Karalistes izstāšanās, tas ir bez nolūka un tiks labots.

Lapa atjaunināta: 25/06/2018

5 - Satiksmes noteikumu neievērošana un citi sīki pārkāpumi

Ār izskata sīkus ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumus?

Satiksmes noteikumu pārkāpumus, piemēram, atļautā ātruma pārsniegšanu, braukšanu alkohola reibumā, drošības jostas neizmantošanu, luksofora sarkanā signāla vai apstāšanās zīmes neievērošanu, transportlīdzekļu apstāšanās un stāvēšanas noteikumu neievērošanu, mobilā tālruņa lietošanu braukšanas laikā, pārsvarā izskata administratīvi. Šos pārkāpumus parasti izskata kompetentās policijas iestādes.

Kāda ir izskatīšanas procedūra?

Jūs saņemsiet soda kvīti, kurā būs norādīts izdarītais pārkāpums. Uz soda kvīts būs norādīts jums piemērotais administratīvais un/vai finansiālais sods un jums būs jāierodas attiecīgajā policijas iestādē.

Kādi ir iespējamie sodi?

Satiksmes noteikumu pārkāpējus parasti soda ar administratīviem naudas sodiem (40–2000 eiro apmērā) un citiem administratīviem sodiem, piemēram, uz noteiktu laiku atņemot autovadītāja apliecību vai autovadīšanas iespējas, piemēram, transportlīdzekļa valsts reģistrācijas numura zīmi. Jāievēro, ka finansiālos sodus samazina uz pusi, ja tos samaksā desmit dienās.

Vai citu dalībvalstu valstspiederīgos soda par šādiem pārkāpumiem?

Citu dalībvalstu valstspiederīgos soda par Grieķijā izdarītiem pārkāpumiem.

Vai man ir tiesības iebilst?

Trijās dienās jūs varat iesniegt iebildumus pret administratīvo sodu iestādei, kuru pārstāv amatpersona, kas sodu piemērojusi. Iebildumu noraidīšanas gadījumā jums vietējās iestādes attiecīgajā nodaļā jāsamaksā soda nauda.

Varat arī personīgi ierasties kompetentajā policijas iestādē, lai izteiktu iebildumus pret jums uzliktu administratīvu sodu.

Vai šie pārkāpumi parādīsies manā sodāmības vēsturē?

Šie pārkāpumi neparādīsies jūsu sodāmības vēsturē, jo tos izskata administratīvi, piemērojot tikai administratīvus sodus.

Saites

[Infrastrukturā, transporta un tīklu ministrija](#)

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešanas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Dalībvalstis, kas ir atbildīgas par nacionālā satura lapu pārvaldību, atjaunina daļu šīs tīmekļa vietnes satura, ņemot vērā Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības. Ja vietnē ir saturs, kurā vēl nav atspoguļota Apvienotās Karalistes izstāšanās, tas ir bez nolūka un tiks labots.

Lapa atjaunināta: 25/06/2018

Apsūdzēto tiesības kriminālprocesā - Francija

Šajās informatīvajās lapās ir paskaidrots, kas notiek, ja kādu tur aizdomās vai apsūdz noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, kurš tiek iztiesāts tiesā. Vairāk informācijas par nenozīmīgiem pārkāpumiem, piemēram, ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumiem, kuriem parasti piemēro noteiktu sodu, piemēram, naudas sodu, skat. [5. faktu lapu](#).

Ja esat noziedzīgā nodarījumā cietušais, pilnīgu informāciju par savām tiesībām atradīsiet [šeit](#).

Vispārējs ievads

Kopumā ir četri tiesu veidi:

- Policijas tiesa (*Le tribunal de police*)

Tajā lēmumus pieņem viens tiesnesis, un galvenokārt tiek iztiesāti piektās kategorijas nodarījumi. Noteiktos gadījumos pārsūdzību izskata krimināllietu apelācijas palātā.

- Vietējā tiesa (*La juridiction de proximité*)

Tajā lēmumus pieņem viens tiesnesis. Tajā tiek iztiesāti pirmo četru kategorijunodarījumi.

Šīs tiesas nolēmumu pārsūdzību reglamentē tādi paši noteikumi kā policijas tiesas nolēmumu pārsūdzības gadījumā.

- Krimināltiesā (*Tribunal correctionnel*)

Tiesu parasti spriež trīs tiesneši, un tajā galvenokārt tiek iztiesāti noziedzīgi nodarījumi, ko Francijas tiesībās apzīmē ar terminu *déli ts*.

Procesu var ierosināt tā rajona tiesā, kurā tika izdarīts nodarījums vai kurā dzīvo apsūdzētā(-s) persona(-s), vai kurā apsūdzētā persona tika apcietināta.

Apelāciju par pirmās instances pieņemtajiem lēmumiem iesniedz apelācijas tiesā, krimināllietu apelācijas palātā.

- Zvērināto tiesa (*La cour d'assises*)

Tā ir kompetenta iztiesāt pilngadīgu personu izdarītus noziegumus (*les crimes*), kas nav izskatāmi specializētā tiesā.

To veido trīs profesionālie maģistrāti un deviņi zvērinātie, kas pēc nejaušības principa izvēlēti no Francijas pilsoņu vidus.

Prokuratūra vai notiesātās personas var iesniegt apelāciju par notiesājošiem spriedumiem zvērināto tiesā, ko veido divpadsmit zvērinātie no pilsoņu vidus un trīs profesionālie maģistrāti. Apsūdzētā persona un ģenerālprokurors var iesniegt apelāciju par zvērināto tiesas pieņemtu lēmumu neatkarīgi no tā, vai lēmums ir bijis notiesājošs vai attaisnojošs. Civilprasītājs var iesniegt apelāciju tikai attiecībā uz nodarīto kaitējumu un tiesas piespriesto zaudējumu atlīdzināšanu.

Īss kriminālprocesa apskats

Tālāk tekstā ir sniegts īss kriminālprocesa tradicionālo posmu apskats.

Lietas apstākļu izpēte

Lietas apstākļu izpēti vada policija vai žandarmērija, un tās mērķis ir konstatēt noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, savākt pierādījumus un noskaidrot noziedzīga nodarījuma izdarītājus. Izpētes veikšanu kontrolē valsts prokurors. Tā ir sistemātiska, ja prokuratūra ir izvirzījusi publisku apsūdzību.

Vēl ir iespējama lietas apstākļu izpēte pārkāpuma izdarīšanas brīdī un administratīvā kārtā veikta sākotnējā lietas apstākļu izpēte, kuru īsteno tiesībaizsardzības amatpersona vai pēc valsts prokurora norādījumiem.

Jebkurā gadījumā lietas apstākļu izpēte ir slepena un neitrāla.

Izmeklēšana

Izmeklēšanu veic izmeklēšanas tiesnesis un tās mērķis ir savākt pierādījumus par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu un noskaidrot izdarītāju. Tās laikā tiek noteikts, vai ir pietiekami daudz pierādījumu, lai liktu noziedzīga nodarījuma izdarītājam stāties tiesas priekšā. Izmeklēšanas rezultātā tiek nodrošināta lietas iztiesājamība. Tā ir slepena, tomēr procedūrā iesaistītajām personām ir pieejami lietas materiāli, un tās var izteikt izmeklēšanas pieprasījumus, ievērojot noteiktus nosacījumus.

Tiesas spriedums

Tiesas sprieduma pieņemšana notiek pēc publiskas un mutiskas iztiesāšanas. Tiesneši pēc apspriedes pieņem lēmumu, par kuru var iesniegt pārsūdzības rakstu.

Detalizētu informāciju par šiem procedūras posmiem un savām tiesībām atradīsiet faktu lapās. Šī informācija nav pielīdzināma advokāta konsultācijai, un tai ir tikai informatīvs raksturs.

Eiropas Komisijas loma

Lūdzu, ņemiet vērā, ka Eiropas Komisija nevar ietekmēt kriminālprocesu dalībvalstīs, un tā nevarēs jums palīdzēt, ja vēlēšities iesniegt sūdzību. Informācija par to, kā un kam varat iesniegt sūdzību, ir norādīta šajās faktulapās.

Klikšķiniet uz tālāk tekstā norādītajām saitēm, lai atrastu vajadzīgo informāciju

[1 – Advokāta konsultācija](#)

[2 – Manas tiesības izmeklēšanas gaitā](#)

- Manas tiesības aizturēšanas laikā
- Manas tiesības pirmās nopratināšanas laikā
- Apsūdzētās personas un juridiski pārstāvēta liecinieka (*témoïn assisté*) statuss
- Izmeklēšanas pabeigšana
- Eiropas apcietināšanas orderis
- Aizstāvības sagatavošanās tiesas procesam

[3 – Manas tiesības tiesas procesa laikā](#)

[4 – Manas tiesības pēc tiesas procesa](#)

[5 – Ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumi un citi nenozīmīgi pārkāpumi](#)

Saites

[Jūsu tiesības](#)

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstīs. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešus kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Dalībvalstis, kas ir atbildīgas par nacionālā satura lapu pārvaldību, atjaunina daļu šīs tīmekļa vietnes satura, ņemot vērā Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības. Ja vietnē ir saturs, kurā vēl nav atspoguļota Apvienotās Karalistes izstāšanās, tas ir bez nolūka un tiks labots.

1 – Advokāta konsultācija

Ja esat jebkādā veidā iesaistīts kriminālprocesā, ir ļoti svarīgi saņemt neatkarīgu advokāta konsultāciju. Informatīvajās faktu lapās ir sniegta informācija par to, kad un kādos apstākļos jums ir tiesības uz advokāta pārstāvību. Tajās vēl var uzzināt, kāda būs advokāta sniegtā palīdzība. Šajā vispārējā informatīvajā lapā ir apkopota informācija par to, kā atrast advokātu un kādā veidā tiks apmaksāts advokāta honorārs, ja nevarat samaksāt par tā sniegtajiem pakalpojumiem.

Kā atrast advokātu?

Izņemot krimināllietu, advokāta palīdzība nav obligāta, bet ir ieteicama.

Advokāta brīva izvēle ir pamatprincips.

Jūs varat brīvi izvēlēties pazīstamu advokātu vai arī pieprasīt, lai jums norīko advokātu.

Jūs varat izvēlēties advokātu pēc mutiskiem ieteikumiem, ja jūsu paziņu lokā ir advokāts vai arī jums to iesaka kāds no radniekiem.

Jūs varat izskatīt jūsu apkaimē esošo advokātu sarakstu, kuri darbojas jūsu pilsētas apgabaltiesā, mērijās vai advokātu kolēģijās, kas atrodas vistuvāk jūsu dzīvesvietai.

Vēl jūs varat izmantot telefonu grāmatu vai meklēt attiecīgo informāciju internetā.

Tiešsaistē ir pieejamas vairākas advokātu adrešu grāmatas atbilstoši viņu specializācijas jomai:

- [Valsts juristu padome](#);
- [Parīzes advokātu kolēģijas apvienība](#);
- [Tieslietu ministrija](#).

Daudzām advokātu kolēģijām ir arī regulārs pieņemšanas laiks tiesas namos, mērijā vai juridisko konsultāciju centros.

Ja esat aizturēts, jums ir vairākas iespējas, kā izvēlēties advokātu.

Cietumos ir publiski pieejami advokātu saraksti.

Jūs varat konsultēties ar biedrībām, kuras sniedz pakalpojumus cietumos, un tās var palīdzēt advokāta izvēlē (Starptautiskais cietumu uzraudzības centrs (*Observatoire International des Prisons*), Cietumu apmeklētāju biedrība (*Association des Visiteurs de Prisons*) u.c.).

Advokāta izvēlē jums var palīdzēt jūsu izcelsmes valsts konsulārais dienests.

Vēl jūs varat lūgt sava reģiona advokātu kolēģiju apvienības vadītāju iecelt tiesas nozīmētu advokātu, lai tas jums palīdzētu.

Kā samaksāt advokātam?

Ja izmantojat advokāta pakalpojumus, jums tie ir jāapmaksā. Advokāta honorārs nav fiksēts. To nosaka vienojoties ar jums.

Jūs varat parakstīt vienošanos par honorāru ar advokātu, un advokātam ir tiesības pieprasīt avansa maksājumu jūsu lietas izskatīšanas laikā.

Tomēr, ja jūsu ienākumi ir zemāki par noteiktu summu, jūs, ievērojot konkrētus nosacījumus, varat saņemt [juridisko palīdzību](#).

Atkarībā no jūsu ienākumiem valsts var pieņemt lēmumu daļēji vai pilnībā segt jums nozīmēta advokāta honorāru. Ja jūs nevarat saņemt valsts apmaksātu juridisko palīdzību, nozīmēšana, pamatojoties uz amata pienākumiem, tiek pār kvalificēta par norīkojumu, un jums ir jāvienojas ar advokātu par honorāra apjomu.

Gadījumā, ja jums pienākas tikai daļēja izdevumu apmaksāšana, jūsu pienākums ir samaksāt advokātam atlikušo honorāra summu.

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Dalībvalstis, kas ir atbildīgas par nacionālā satura lapu pārvaldību, atjaunina daļu šīs tīmekļa vietnes satura, ņemot vērā Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības. Ja vietnē ir saturs, kurā vēl nav atspoguļota Apvienotās Karalistes izstāšanās, tas ir bez nolūka un tiks labots.

Lapa atjaunināta: 30/01/2017

2 – Manas tiesības lietas apstākļu izpētes un izmeklēšanas laikā pirms lietas nodošanas izskatīšanai tiesā

Lūdzu, ņemiet vērā, ka šai lapai nesen tika atjaunināta oriģinālvalodas versija. Mūsu tulkotāji pašlaik gatavo versiju valodā, kuru esat izvēlējies.

āds ir lietas apstākļu izpētes un kriminālizmeklēšanas mērķis?

Lietas apstākļu izpēte ir tādu izmeklēšanas darbību kopums, kuras saistītas ar noziedzīga nodarījuma izdarīšanu un kuras kriminālizmeklēšanas departaments veic tiesu mirtiesneša uzraudzībā.

Lietas apstākļu izpēte var notikt ārpus pirmstiesas izmeklēšanas ietvariem, un tās laikā tiek konstatēti noziedzīgi nodarījumi, vākti pierādījumi un noskaidroti noziedzīga nodarījuma izdarītāji.

Tiek nošķirta lietas apstākļu izpēte nodarījuma izdarīšanas brīdī un sākotnējā lietas apstākļu izpēte. Lietas apstākļu izpēti nodarījuma izdarīšanas brīdī īsteno attiecībā uz vēl notiekošiem vai tikko notikušiem noziedzīgiem nodarījumiem, un tās ietvaros policijai tiek piešķirtas ļoti plašas pilnvaras. Sākotnējo lietas apstākļu izpēti piemēro pārējos gadījumos. Sākotnēji šī procedūra bija maigāka, tomēr saskaņā ar pēdējā laikā pieņemtajiem tiesību aktiem tā ir pietuvināta ļoti stingrajai lietas apstākļu izpētei nodarījuma izdarīšanas brīdī.

Sarežģītākās lietās lietas apstākļu izpēti var veikt arī pirmstiesas izmeklēšanas ietvaros, un tā ietver izmeklēšanas tiesneša prasību izpildi. Izmeklēšanas īpašais mērķis ir noteikt, vai ir pietiekami daudz pierādījumu, lai sauktu noziedzīga nodarījuma izdarītāju tiesas priekšā un attiecīgā gadījumā sagatavotu lietu izskatīšanai tiesā.

Tā ir obligāta tikai krimināllietas gadījumā.

Kādi ir lietas apstākļu izpētes un izmeklēšanas posmi?

Lietas apstākļu izpēti noziedzīga nodarījuma izdarīšanas brīdī var uzsākt, ja notiek noziedzīga nodarījuma izdarīšana vai arī tas ir tikko izdarīts, vai arī persona tiek turēta aizdomās par līdzdalību noziedzīga nodarījuma izdarīšanā. Šī izpēte ilgst astoņas dienas, un noteiktās situācijās valsts prokurors var to pagarināt par ne vairāk kā astoņām dienām.

Veicot lietas apstākļu izpēti nodarījuma izdarīšanas brīdī, tiesībaizsardzības amatpersona var doties uz pārkāpuma vietu, konstatēt faktus, konfiscēt jebkurus priekšmetus vai materiālus, kas var noderēt patiesības noskaidrošanai, veikt kratīšanas to personu mājokļos, kuras varētu būt piedalījušās noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, vai iegūt pierādījumus vai informāciju par faktiem, uzklaut jebkuru personu, kura var sniegt informāciju par faktiem, vai arī aizturēt personu, kas tiek turēta aizdomās par līdzdalību noziedzīga nodarījuma izdarīšanā.

Sākotnējās lietas apstākļu izpētes ietvaros tiesībaizsardzības amatpersona brīdina valsts prokuroru par to, ka ir atklāts iespējama noziedzīga nodarījuma izdarītājs.

Izmeklēšanas ietvaros tiesnesis izmeklē apsūdzošus un attaisnojošus pierādījumus un veic visas darbības, kuras uzskata par nepieciešamām patiesības noskaidrošanai. Viņš var veikt šīs darbības administratīvā kārtībā vai pieprasīt, lai tās veic valsts prokurors vai iesaisītās puses (piemēram, transportēšana uz notikuma vietu, nopratināšana, kratīšana u.tml.). Tiesneša atteikumam jābūt pamatotam, un attiecībā uz to var ierosināt juridiskās pārskatīšanas procedūru.

Izmeklēšanas tiesnesis var uzdot atsevišķu darbību veikšanu un deleģēt to tiesībaizsardzības amatpersonām.

Ja izmeklēšanas tiesnesis uzskata, ka izmeklēšana ir pabeigta, viņš par to brīdina gan iesaisītās puses, gan to advokātus. Valsts prokurora un iesaisītā pušu rīcībā ir viens mēnesis, ja attiecībā uz personu tiek uzsākta izmeklēšana, vai trīs mēneši pretējā gadījumā, lai iesniegtu izmeklēšanas tiesnesim novērojumus vai pamatotas prasības.

Šī laika perioda noslēgumā prokuroram ir 10 dienas (ja persona, attiecībā uz kuru ir uzsākta izmeklēšana, ir aizturēta) vai viens mēnesis (pretējā gadījumā), lai iesniegtu izmeklēšanas tiesnesim papildu pieprasījumus vai novērojumus par paziņoto informāciju.

Izmeklēšanas tiesnesis:

- pasludina spriedumu par lietas izbeigšanu, ja uzskata, ka savākie pierādījumi neliecina ne par nozieguma, ne kriminālpārkāpuma, ne cita veida pārkāpuma (*un crime, un délit, une contravention*) izdarīšanu vai arī nav noskaidrots noziedzīga nodarījuma izdarītājs, vai arī nav savākts pietiekami daudz pierādījumu pret noziedzīga nodarījuma izdarītāju, vai
- pasludina spriedumu par lietas nodošanu tālākai izskatīšanai (kriminālpārkāpuma vai pārkāpuma, kas saistīts ar apdraudējumu ceļu satiksmes drošībai, gadījumā) vai apsūdzības izvirzīšanu (krimināllietā), ja ir pietiekami daudz pierādījumu pret personu, attiecībā pret kuru ir uzsākta izmeklēšana, un tie liecina par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu.

Manas tiesības lietas apstākļu izpētes un izmeklēšanas laikā

- [Manas tiesības aizturēšanas laikā \(1\)](#)
- [Izmeklēšana: Manas tiesības pirmās nopratināšanas laikā \(2\)](#)
- [Apsūdzētās personas un juridiski pārstāvēta liecinieka \(*témoin assisté*\) statuss \(3\)](#)
- [Izmeklēšanas pabeigšana \(4\)](#)
- [Eiropas apcietināšanas orderis \(5\)](#)
- [Aizstāvības sagatavošanās tiesas procesam \(6\)](#)

Manas tiesības aizturēšanas laikā (1)

Ja jūs tur aizdomās par līdzdalību noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, tiesībsardzības amatpersona var jūs aizturēt. Pirms šīs procedūras atbilstoši konkrētajam gadījumam par to ir jābrīdina valsts prokurors vai izmeklēšanas tiesnesis.

Vispārējo tiesību pārkāpuma gadījumā (*une infraction de droit commun*) valsts prokurors lietas apstākļu izpētes ietvaros vai izmeklēšanas tiesnesis izmeklēšanas ietvaros drīkst jūs aizturēt ne ilgāk kā 24 stundas, un šo periodu drīkst tikai vienu reizi pagarināt vēl par 24 stundām.

Tomēr pastāv izņēmuma gadījumi. Nozieguma (*délinquance*) vai organizētās noziedzības, narkotiku tirdzniecības vai terorisma gadījumā aizturēšana var būt ilgāka. Nepilngadīgu personu aizturēšanas nosacījumi un iespēja pagarināt šīs procedūras piemērošanu ir ļoti stingri regulēti.

Neievērojot aizturēšanas ilgumu, procedūra un visas iepriekš veiktās darbības, kuras ir nepieciešamas tās īstenošanai, var tikt atzītas par spēkā neesošām.

Kādu informāciju man sniegs par aizturēšanas norisi?

Aizturētajai personai ir pamattiesības. Jūs nekavējoties jāinformē par noziedzīgiem nodarījumiem, kuri tiek izmeklēti, par aizturēšanas ilgumu un jūsu tiesībām. Šī informācija ir paziņojama jums saprotamā valodā. Jūs varat izmantot bezmaksas tulka pakalpojumus.

Tiesību pieteikšana un izmantošana tiek fiksēta protokolā.

- **Tiesības brīdināt pazīstamu cilvēku**

Jums ir tiesības brīdināt pazīstamu cilvēku (personu, ar kuru dzīvojat kopā, vienu no vecākiem, brāli vai māsu vai darba devēju). Tiesībsardzības amatpersona telefoniski sazināsies ar šo personu trīs stundu laikā no jūsu aizturēšanas brīža.

- **Tiesības konsultēties ar ārstu**

Jums ir tiesības pieprasīt medicīnisku pārbaudi ik pēc 24 aizturēšanā pavadītām stundām. Ārstu izvēlas tiesībsardzības persona vai valsts prokurors.

- **Tiesības pieprasīt tikšanos ar advokātu**

Jūs varat pieprasīt ne ilgāk kā 30 minūšu ilgu tikšanos ar advokātu. Šī tikšanās ir konfidenciāla. Advokāts varēs formulēt rakstveida novērojumus, kas tiks pievienoti lietas materiāliem.

Jūs varat izvēlēties pazīstamu advokātu vai arī pieprasīt, lai advokātu kolēģijas vadītājs nozīmē advokātu (advokāts, kas iecelts, pamatojoties uz amata pienākumiem).

Ja esat aizturēts par vispārējo tiesību pārkāpumu, jūs varat tikties ar advokātu aizturēšanas perioda sākumā un, ja šis periods tiek pagarināts, tad pagarinājuma sākumā.

Tomēr jūs drīkstēsiet tikties ar advokātu, tikai sākot ar 48. vai 72. aizturēšanā pavadīto stundu, ja būsiet izdarījis noziedzīgu nodarījumu vai iesaistījies organizētajā noziedzībā, narkotiku tirdzniecībā vai terora akta īstenošanā.

Tiesībaizsardzības amatpersona ir izpildījusi savu pienākumu, ja ir darījusi visu iespējamo, lai sazinātos ar advokātu.

- **Tiesības klusēt**

Tiesībaizsardzības amatpersona neinformē jūs par šīm tiesībām, tomēr jūs varat izvēlēties klusēt un neapsūdzēt pats sevi.

- **Tiesības pieprasīt, lai par jūsu aizturēšanu informē tās valsts konsulātu, kuras pilsonis jūs esat**

Kas notiek, ja nepiekrītu tam, kā tiek pierakstīta manas liecības?

Jūs varat atteikties parakstīt protokolu, kurā ir pierakstītas jūsu liecības.

Kas var notikt aizturēšanas beigās?

Atkarībā no situācijas valsts prokurors vai izmeklēšanas tiesnesis var jebkurā brīdī izbeigt aizturēšanu. Jūs var atbrīvot vai arī, ja esat aizturēts saistībā ar kriminālizmeklēšanu, aizvest pie izmeklēšanas tiesneša, lai uzsāktu materiālu pārbaudi, vai uz krimināltiesu.

Ja ir uzsākta pirmstiesas izmeklēšana, pēc pirmās nopratināšanas tiesā attiecībā uz jums var tikt uzsākta izmeklēšana vai arī jums var piešķirt tāda liecinieka statusu, kuram palīdz advokāts. Ja attiecībā uz jums tiek uzsākta izmeklēšana, jums var piemērot tiesisku uzraudzību vai pirmstiesas apcietinājumu.

Ja jums jāstājas krimināltiesas priekšā, tā var nekavējoties iztiesāt lietu, ja tas ir iespējams, vai arī piešķirt jums noteiktu laiku aizstāvības sagatavošanai, ja izsakāt šādu pieprasījumu. Šajā gadījumā tiks izlemts jautājums par pirmstiesas apcietinājuma vai tiesiskās uzraudzības piemērošanu.

Vai man būs jānodod pirkstu nospiedumu, DNS vai citu ķermeņa šķidrumu paraugi? Kādas ir manas tiesības?

Ja esat liecinieks vai aizdomās turētais kriminālprocesā, saskaņā ar valsts prokurora rīkojumu jums var piemērot ārējo šķidrumu paraugu ņemšanas darbības (īpaši ņemt siekalu paraugu, lai veiktu jūsu ģenētisko identifikācijas materiālu identifikācijas analīzi) un antropometrisko datu vākšanas darbības (īpaši pirkstu vai plaukstu nospiedumu ņemšana vai fotografēšana).

Jūs varat atteikties, tomēr iepriekšminētās darbības tiek veiktas, ievērojot tiesību aktu prasības, tāpēc noteiktās situācijas atteikums veikt šīs darbības var tikt sodīts ar 1 gadu brīvības atņemšanu un EUR 15 000 naudas sodu.

Vai man ir jāpakļaujas pārmeklēšanai?

Parasti tiesībaizsardzības amatpersona veic drošības iztaustīšanu (plikšķināšanu virs apģērba), kuras mērķis ir pārliecināties, ka nenēsājat priekšmetu, kas var apdraudēt jūs vai apkārt esošos.

Drošības iemeslu dēļ vai izmeklēšanas vajadzībām tiesībaizsardzības amatpersona var pieņemt lēmumu par pārmeklēšanu, kuras ietvaros ir daļēji vai pilnībā jāizģērbjas. Iekšējo pārmeklēšanu drīkst veikt tikai ārsts.

Minētās darbības drīkst veikt tikai tāda paša dzimuma tiesībaizsardzības amatpersona kā jūs.

Atrastās mantas tiek nodotas glabāšanā un tiks jums atgriezti aizturēšanas beigās, ja tiksiet atbrīvots.

Vai drīkst veikt kratīšanu manā mājoklī, birojā, automašīnā u.tml.?

Kratīšanu drīkst veikt tikai laika posmā no plkst. 6 līdz plkst. 21. Tomēr kratīšanu, kas sākusies pirms plkst. 21, var turpināt naktī.

Ir pieļaujamas atkāpes organizētās noziedzības, terorisma, sutenerisma un narkotiku tirdzniecības pārkāpumu gadījumā maģistrāta uzraudzībā.

Kratīšanu var veikt jebkurā mājoklī, kurā ir iespējams atrast priekšmetus, kas var noderēt patiesības noskaidrošanai.

To var veikt jūsu vai citas personas mājoklī, kurā var atrasties priekšmeti, kas saistīti ar noziedzīga nodarījuma izdarīšanu.

Par mājokli tiek uzskatīta vieta, kur persona galvenokārt uzturas, kā arī vieta, kur tā dzīvo vai nedzīvo, attiecībā uz kuru personai ir tiesības apgalvot, ka ir mājās.

Par mājokli tiek uzskatītas arī dažādas uzturēšanās vietas (piemēram, viesnīcas numurs) un ar tām saistītās telpas.

Tiesnesis pieņem lēmumu par to, kas ir uzskatāms par mājokli. Ja parasti automašīna netiek uzskatīta par mājokli, situācija mainās, ja tā pilda mājokļa funkcijas.

Vai es drīkstu iesniegt pārsūdzības rakstu?

Iepriekšminēto formalitāšu neievērošanas gadījumā tiek pārkāptas aizstāvības tiesības un ir iespējama kratīšanas procedūras un konfiscēto pierādījumu atzīšana par spēkā neesošiem.

Izmeklēšana: Manas tiesības pirmās nopratināšanas laikā (2)

Pirmās tiesas sēdes mērķis ir informēt jūs par jums izvirzītajām apsūdzībām.

Izmeklēšanas tiesnesis vispirms noskaidros jūsu identitāti un atgādinās jums par viņa rīcībā esošajiem faktiem un to juridisko kvalifikāciju.

Izmeklēšanas tiesnesis informēs jūs par tiesībām:

- jums ir tiesības uz zvērinātu tulku;
- jums ir tiesības uz advokāta palīdzību (izvēlēta vai iecelta, pamatojoties uz amata pienākumiem).

Jūs varat stāties tiesas priekšā, izmantojot advokāta palīdzību, un jūs nopratinās turpat uz vietas. Pretējā gadījumā izmeklēšanas tiesneša pienākums ir vēlreiz informēt jūs par jūsu tiesībām saņemt palīdzību, attiecīgā gadījumā izmantojot advokāta, kas iecelts, pamatojoties uz amata pienākumiem, palīdzību.

Ja esat izvēlēties saņemt advokāta palīdzību, advokāts drīkst iepazīties ar lietas materiāliem un kontaktēties ar jums, ievērojot noteiktus nosacījumus.

Jums ir tiesības klusēt.

Ja jums izvirzītajām apsūdzībām ir noziedzīga nodarījuma sastāvs, jums nopratinās, izmantojot audiovizuālos līdzekļus.

Vai es varu pirms procesa atzīt savu vainu visos apsūdzības punktos vai tikai dažos no tiem?

Jūs varat atzīt vainu visos apsūdzības punktos vai tikai daļā no tiem. Tas ir stratēģijas jautājums, kas jums jāapspriež ar advokātu.

Vai pirms tiesas prāvas var mainīt apsūdzības punktus?

Izmeklēšanas laikā, kuras mērķis ir meklēt apsūdzošus un attaisnojošus pierādījumus, var mainīt izmeklēšanas tiesneša rīcībā esošo pierādījumu juridisko kvalifikāciju (pār kvalificēšana, kriminālatbildības noteikšana).

Ja izmeklēšanas laikā tiek atklāti jauni pārkāpumi, tiesnesis pēc valsts prokurora pieprasījuma var dot rīkojumu par jauno pierādījumu izmeklēšanu.

Vai mani var apsūdzēt par pārkāpumu, par kuru mani jau tiesāja citā dalībvalstī?

Ja jums ir izvirzīta apsūdzība citā dalībvalstī, bet vēl neesat stājies tiesas priekšā, jūs par šiem faktiem var arestēt Francijas teritorijā.

Savukārt, ja esat iztiesāts par šiem faktiem citā dalībvalstī, saskaņā ar principu *non bis in idem* (jūs nevar otrreiz tiesāt par to pašu nodarījumu) jūs nevar ne apsūdzēt, ne tiesāt Francijā.

Vai mani informēs par lieciniekiem, kuru rīcībā ir pierādījumi pret mani?

Saskaņā ar sacīkstes principu jūs ir jāinformē par jebkuriem pierādījumiem (liecībām, materiālām lietām), lai jūs varētu labāk sagatavot savu aizstāvību un iesniegt savus novērojumus.

Minētajām lietām ir jābūt iekļautām lietā, kuru pēc tiesneša atļaujas saņemšanas ar advokāta starpniecību varat iegūt kopiju veidā.

Jūsu un advokāta pienākums būs neizpaust šo informāciju trešām personām, jo tādējādi var tikt apdraudēta izmeklēšanas slepenība.

Vai tiks pieprasīta informācija par manu agrāko sodāmību?

Izmeklēšanas lietā noteikti būs iekļauts izraksts no jūsu sodāmības reģistra.

Esmu citas valsts pilsonis. Vai man izmeklēšanas laikā jāatrodas valstī?

Saskaņā ar pienākumiem, kurus var noteikt tiesiskās uzraudzības ietvaros, jūs nedrīkstēsiet atstāt Francijas teritoriju izmeklēšanas procedūras laikā.

Apsūdzētās personas un juridiski pārstāvēta liecinieka (*témoïn assisté*) statuss (3)

Pirmās tiesas sēdes nopratināšanas beigās izmeklēšanas tiesnesis jūs informē par apsūdzības celšanu pret jums vai arī piešķir juridiski pārstāvēta liecinieka statusu.

Apsūdzības celšana nozīmē, ka pastāv nopietnas vai saskanīgas liecības pret jums, kuras ļauj uzskatīt, ka esat piedalījies noziedzīga nodarījuma izdarīšanā. Atšķirībā no juridiski pārstāvēta liecinieka, jūs esat kriminālprocesa dalībnieks.

Juridiski pārstāvēta liecinieka statusa piešķiršana nozīmē, ka pastāv pierādījumi, bet tie nav pietiekami pārliecinoši, lai pret jums celtu apsūdzību. Kaut arī juridiski pārstāvēts liecinieks, nav kriminālprocesa dalībnieks, viņam ir pieejami lietas materiāli, ir tiesības uz aizstāvību, un viņš var lūgt izmeklēšanas tiesnesim veikt noteiktas darbības.

Abi statusi izriet no atšķirīgām sekām. Apsūdzību var celt tikai balstoties uz pamatotu tiesneša lēmumu un piemērojot tiesisko uzraudzību (līdz ar to aizliedzot atstāt teritoriju), vai ieviešanu pirmstiesas apcietinājumā, un tiesas priekšā var stāties tikai šāda persona.

Jūs varēsiet iesniegt pieprasījumu par nosacītu atbrīvošanu.

Ja jums ir piešķirts juridiski pārstāvēta liecinieka statuss, jūs jebkurā procedūras brīdī varat pieprasīt, lai pret jums ceļ apsūdzību.

Kādi ir tiesiskās uzraudzības nosacījumi?

Jums var piemērot tiesisko uzraudzību, ja piemērojamais sods var būt brīvības atņemšana vai vēl bargāks.

Tas ir nepieciešams izmeklēšanas vajadzībām (piemēram, lai nepieļautu bēgšanu uz ārvalstīm) vai drošības apsvērumu dēļ (piemēram, saņemšanas aizliegums vai aizliegums tikt ar cietušo). Vairumā gadījumu tiesiskās uzraudzības ietvaros veikto pasākumu mērķis ir nepieļaut noziedzīga nodarījuma izdarītāja bēgšanu.

Šos pasākumus var izbeigt jebkurā brīdī, balstoties uz izmeklēšanas tiesneša lēmumu, valsts prokurora vai jūsu pieprasījumu.

Šāda pieprasījuma iesniegšanas gadījumā izmeklēšanas tiesneša pienākums ir pieņemt lēmumu piecu dienu laikā.

Ja nolemjat nepildīt tiesiskās uzraudzības ietvaros uzliktos pienākumus, jums draud pirmstiesas apcietinājums.

Visbeidzot jūs varat apstrīdēt lēmumu par tiesiskās uzraudzības piemērošanu, iesniedzot apelāciju izmeklēšanas palātā.

Kādi ir ieviešanas pirmstiesas apcietinājumā nosacījumi?

Lai varētu ievietot pirmstiesas apcietinājumā, jums ir jāsaņem noteiktas pakāpes sods: kriminālsods vai labošanas sods, kas ir trīs vai vairāk gadi apcietinājumā.

Tam ir jābūt kā vienīgajam veidam, kā saglabāt pierādījumus vai faktus, kas nepieciešami patiesības noskaidrošanai, nepieļaut spiediena izdarīšanu uz lieciniekiem vai cietušajiem, kā arī viņu ģimenēm, nepieļautu krāpniecisku savvērestību starp personu, pret kuru uzsākta izmeklēšana, un tās līdzdalībniekiem, aizsargāt personu, pret kuru uzsākta izmeklēšana, garantēt jūsu pieejamību tiesai, izbeigt pārkāpumu vai brīdināt par tā atkārtošanos un krimināllietā izbeigt ilgstošu ārkārtas apdraudējumu sabiedriskajai kārtībai, ko izraisījusi pārkāpuma nopietnība.

Jūs varat apstrīdēt lēmumu par ieviešanu pirmstiesas apcietinājumā 10 dienu laikā no tā pasludināšanas brīža, iesniedzot iesniegumu tās ieslodzījuma vietas vadītājam, kurā esat aizturēts, vai tās tiesas kancelejā, kas pieņēma lēmumu.

Izmeklēšanas pabeigšana (4)

Izmeklēšana tiek pabeigta ar lēmumu. Lēmumi var būt dažādi.

Lēmums par lietas izbeigšanu

Tiesnesis var pieņemt lēmumu par lietas izbeigšanu, ja nav savākts pietiekami daudz pierādījumu pret jums. Lēmums var būt par pilnīgu vai daļēju lietas izbeigšanu.

Ja tiek pasludināts lēmums par daļēju lietas izbeigšanu, izmeklēšanas tiesnesis pieņem lēmumu par lietas nosūtīšanu iztiesāšanai vai citas iesaistītās personas apsūdzēšanu.

Ja attiecībā uz jums ir pasludināts lēmums par pilnīgu lietas izbeigšanu un atrodaties pirmstiesas apcietinājumā, jūs tiksiet atbrīvots un saņemsiet atpakaļ konfiscētās mantas.

Jums ir iespēja uzsākt procedūru par kompensācijas izmaksāšanu.

Tomēr ņemiet vērā to, ka civilprasītājs var iesniegt apelāciju pret šo lēmumu 10 dienu laikā no pasludināšanas brīža, iesniedzot iesniegumu tās tiesas kancelejā, kura pieņēma lēmumu.

Lēmums par lietas nosūtīšanu iztiesāšanai

Ja tiesnesis uzskata, ka ir savākts pietiekami daudz pierādījumu pret jums, viņš var lemt par jūsu lietas nosūtīšanu tiesu iestādēm iztiesāšanai.

Ja jums ir piemērota tiesiskā uzraudzība vai atrodaties pirmstiesas apcietinājumā, šis lēmums nosaka attiecīgo pasākumu piemērošanas izbeigšanu.

Tomēr tiesnesis var pasludināt jaunu īpaši pamatotu lēmumu, saskaņā ar kuru attiecīgie pasākumi tiek paturēti spēkā. Tos drīkst piemērot ne vairāk kā divus mēnešus. Ja šī laika perioda beigās jūs neesat stājies kompetentās tiesas priekšā, jūs tiek atbrīvots.

Pieņemot pamatotu lēmumu par iztiesāšanas neiespējamību divu mēnešu laikā, tiesnesis tikai izņēmuma gadījumos drīkst divas reizes lemt par pagarinājumu, un katru reizi pagarinājums nedrīkst pārsniegt divus mēnešus. Ja pēc sešiem mēnešiem jūsu lieta nav iztiesāta, jūs tiek atbrīvots.

Jūs nevarat iesniegt pārsūdzības rakstu par šo lēmumu, izņemot gadījumu, ja uzskatāt, ka krimināltiesas rīcībā nodotajiem pierādījumiem ir noziedzīga nodarījuma sastāvs, attiecībā uz kuru ir jāpieņem lēmums par apsūdzības izvirzīšanu zvērināto tiesā. Šī procedūra ir pieejama arī civilprasītājam.

Lēmums par apsūdzības izvirzīšanu

Šo lēmumu pasludina izmeklēšanas tiesnesis krimināllietā.

Ja jums ir piemērota tiesiskā uzraudzība brīdīt, kad tiesnesis pasludina lēmumu, šī pasākuma piemērošana netiek pārtraukta.

Jums kā apsūdzētajam ir tiesības iesniegt apelāciju par šo lēmumu.

Eiropas apcietināšanas orderis (5)

Eiropas apcietināšanas ordera izsniegšana ir procedūra, kuras mērķis ir aizstāt izdošanas procedūru dalībvalstu vidū.

Šo tiesas lēmumu izdod Eiropas Savienības dalībvalsts, ņemot vērā citas dalībvalsts īstenotu meklēšanā esošas personas apcietināšanu vai nodošanu, lai īstenotu kriminālprocesu vai piemērotu sodu vai drošības līdzekli, kas saistīts ar brīvības atņemšanu.

Jebkura dalībvalsts var piemērot samērīgus nepieciešamos aizturēšanas pasākumus attiecībā uz meklēšanā esošu personu.

Ja meklēšanā esoša persona tiek apcietināta, tai ir tiesības saņemt informāciju par ordera saturu, kā arī advokāta un tulka pakalpojumus.

Jebkurā gadījumā izpildes iestādei ir tiesības pieņemt lēmumu par personas aizturēšanu vai atbrīvošanu, ievērojot noteiktus nosacījumus.

Gaidot lēmuma pieņemšanu, izpildes iestāde nopratina attiecīgo personu. Vēlākais sešdesmit dienas pēc apcietināšanas izpildes tiesu iestādei jāpieņem gala lēmums par Eiropas apcietināšanas ordera izpildi. Pēc tam tā nekavējoties informē izdevējiestādi par pieņemto lēmumu. Tomēr, ja paziņotā informācija ir nepietiekama, izpildes iestāde var pieprasīt izdevējiestādei papildu informāciju.

Jebkurš aizturēšanas periods, kas saistīts ar Eiropas apcietināšanas orderi, ir jāatskaita no kopējā galu galā piespriestā brīvības atņemšanas soda ilguma.

Aizstāvības sagatavošanās tiesas procesam (6)

Jūsu attiecības ar advokātu ir balsfītas uz savstarpējo uzticēšanos, viņš ir jūsu uzticības persona. Līdz ar to viņš nedrīkst izpaust profesionālos noslēpumus.

Šajā saistībā nevilcinieties uzdot advokātam jebkādus jautājumus, kas jums ir radušies, un lūgt paskaidrojumus, lai izvairītos no pārpratumiem.

Jūsu pirmās tikšanās laikā nododiet viņam visus dokumentus un informāciju, kas saistīta ar jūsu lietu, lai viņš pēc iespējas labāk varētu sagatavoties jūsu aizstāvībai.

Uzdodiet visus radušos jautājumus, īpaši par procedūras norisi, vēlamo stratēģiju, kura atkarīga no procedūras izvēles, vai arī tādus jautājumus, kurus jums var uzdot mirtiesneši lietas izskatīšanas laikā.

Nebaidieties uzdot jautājumu par procedūras iznākumu, iespējamo sodu un atvieglojuma nosacījumiem, kas var no tā izrietēt.

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešanas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Dalībvalstis, kas ir atbildīgas par nacionālā satura lapu pārvaldību, atjaunina daļu šīs tīmekļa vietnes satura, ņemot vērā Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības. Ja vietnē ir saturs, kurā vēl nav atspoguļota Apvienotās Karalistes izstāšanās, tas ir bez nolūka un tiks labots.

Lapa atjaunināta: 30/01/2017

3 – Manas tiesības tiesas procesa laikā

a esat pilngadīga persona, pārzināt jums izvirzītās apsūdzības un ir runa par vidēji smagu noziegumu, par kuru var piespriest naudas sodu vai ne vairāk kā piecus gadus ilgu brīvības atņemšanu, jūs varat izmantot procedūru ar nosaukumu „tūlītēja stāšanās tiesas priekšā iepriekšējai vainas atzīšanai”. Šajā procedūrā ir obligāti jāpiedalās advokātam. Minētās ātrās procedūras rezultātā ir iespējams saņemt vieglāku sodu.

Kurā tiesā notiks lietas izskatīšana?

Tiesas kompetence ir atkarīga no noziedzīga nodarījuma būtības un teritoriālās kompetences. Kriminālpārskums iztiesāšana būs policijas tiesas vai vietējās, pārkāpuma izdarīšanas vietas vai jūsu dzīvesvietas tuvumā esošās tiesas kompetencē.

Mazāk smagu noziegumu (*délits*) iztiesāšana būs nodarījuma izdarīšanas vietas, jūsu dzīvesvietas vai apcietināšanas vietas tuvumā esošās krimināltiesas kompetencē.

Pārkāpuma izdarīšanas vietas, jūsu dzīvesvietas vai apcietināšanas vietas tuvumā esošā zvērināto tiesa būs tiesīga iztiesāt vidēji smagus un smagus noziegumus.

Tiesas process notiek mutiski un ir atklāta. Izņēmuma kārtā tiesas process notiks slēgti nepilngadīgu noziedznieku gadījumā vai pēc cietušā pieprasījuma izvarošanas, spīdzināšanas un nežēlīgas rīcības lietā, kuras ietvaros bija jāpiedzīvo arī seksuāla agresija.

Mazāk smagu noziegumu un kriminālpārkāpumu gadījumā lēmumus pieņem viens vai vairāki profesionālie tiesneši, savukārt zvērināto tiesa, ko veido trīs zvērināti pilsoņi un trīs profesionālie mirtiesneši, pieņem lēmumus ar kvalificētu vairākumu, ko veido astoņas personas.

Vai tiesas procesa laikā var mainīt apsūdzības punktus?

Tiesā tiek izskatītas tikai aktā par procesa ierosināšanu minētās apsūdzības. Tā nedrīkst ņemt vērā citas apsūdzības.

Tomēr tiesai ir tiesības mainīt apsūdzības kvalifikāciju tiesas sēdes laikā, ar nosacījumu, ka jums tiek dota iespēja iesniegt novērojumus par jaunajam apsūdzībā. Ja šāda pārkvalifikācija nozīmē, ka ir jāņem vērā jauni fakti, jums jāpiekrīt brīvprātīgi atbildēt arī par šiem faktiem.

Francijā nepastāv vainas atzīšanas procedūra. Ir vien iespējams pirms jebkura procesa izmantot tūlītējas stāšanās tiesas priekšā procedūru iepriekšējai vainas atzīšanai attiecībā uz atsevišķiem mazāk smagiem noziegumiem. Ja esat atzinies, jūsu atzīšanās tiks apspriesta un nodota tiesnešu izvērtēšanai tāpat kā visi pārējie pierādījumi.

Kādas ir manas tiesības tiesas prāvas laikā?

Jūs klātbūtne ir obligāta visas tiesas prāvas laikā. Pamatota attaisnojuma neesamības gadījumā jūs tiksiet tiesāts prombūtnē, izņemot, ja tiesa piekrīt pārcelt sēdi līdz jūsu atgriešanās brīdim. Bet tiesai nav pienākuma izpildīt šo pieprasījumu. Tomēr, ja jūsu advokāts ir klātesošs, viņu varēs uzklaut, un viņš varēs jūs pārstāvēt. Krimināllietā varēs izdot jūsu apcietināšanas orderi.

Francijā iespēja izmantot videokonferenci ir paredzēta tikai liecinieku, civilprasītāju un ekspertu nopratināšanai.

Ja nesaprotat tiesvedības valodu, jums administratīvā kārtā tiks norīkots tulks.

Krimināllietā advokāta līdzdalība ir obligāta. Viņa klātbūtne nav obligāta tikai mazāk smaga nozieguma un kriminālpārkāpuma gadījumā. Jūs varat mainīt advokātu tiesas procesa laikā.

Tiesas procesa laikā jums tiks dots vārds. Tomēr jums ir arī tiesības klusēt visu procedūras norises laiku. Šāda nostāja var ietekmēt maģistrātu stingro pārlicību.

Jūs nevarat notiesāt tikai tāpēc, ka esat melojis noprotināšanas laikā. Tomēr melošana ietekmēs tiesas lēmumu. Turklāt tā var apdraudēt jūsu advokāta stratēģiju.

Kādas ir manas tiesības attiecībā uz pierādījumiem, kas savākti pret mani?

Notiks sacīkstes debātes par visiem lietā apkopotajiem pierādījumiem, lai arī jūs varētu paust savu viedokli par tiem. Francijas krimināltiesībās nav paredzēti ierobežojumi attiecībā uz pierādījumiem, un tos var iegūt jebkādos apstākļos. Tāpēc jūs varēsiet iesniegt nepieciešamos pierādījumus, jo īpaši pierādījumus, kas saņemti no privātdetektīva, ar nosacījumu, ka tie ir likumīgi.

Jūs varēsiet pieprasīt liecinieku uzklaušīšanu. Jūs noprotināšanas laikā varēsiet nepastarpināti vai ar advokāta starpniecību uzdot jautājumus lieciniekiem un apstrīdēt viņu liecību ar jebkādiem līdzekļiem.

Vai tiks ņemta vērā informācija par manu iepriekšējo sodāmību?

Miertiesneši iepazīsies ar jūsu sodāmības reģistra saturu. Visas procedūras garumā lietas materiāliem ir pievienots izraksts. Kompetentā tiesu iestāde, kuras rīcībā ir jūsu lietas materiāli, varēs pieprasīt, lai tai tiktu nosūtīts izraksts no jūsu sodāmības reģistra citā dalībvalstī.

Kas notiks tiesas prāvas beigās?

Jūs būsiet iepriekš apspriedis prāvas iznākumu ar advokātu, ja vien būsiet skaidri informējis viņu par savu situāciju. Iespējamais iznākums ir lietas izbeigšana, attaisnošana vai notiesāšana.

Notiesāšanas gadījumā ir iespējami šādi sodi:

Brīvības atņemšanas sods:

- vidēji smags vai smags noziegums – mūža ieslodzījums vai brīvības atņemšana uz noteiktu laiku. Brīvības atņemšanas uz noteiktu laiku gadījumā Kriminālkodeksā ir noteikts soda maksimālais ilgums. Tas var būt no 10 līdz 30 gadiem;
- mazāk smags noziegums – ne vairāk kā 10 gadus ilga brīvības atņemšana.

Ja minētie brīvības atņemšanas sodi nav pārsūdzami, tiem ir piemērojami atvieglojumi, piemēram, nosacīta brīvība, daļēja brīvība vai amnestija.

Citi sodi:

- Jebkurā lietā var piespriest naudas sodu, kura summu nosaka atbilstoši katram pārkāpumam.
- Mazāk smaga nozieguma gadījumā un lietā, kas saistīta ar draudu radīšanu satiksmes drošībai, var piespriest „sodu-kompensāciju”, kura ietvaros tiek atlīdzināti cietušajam radītie zaudējumi.
- Var piespriest papildu sodus. Piemēram, sabiedriskos darbus (ar jūsu piekrišanu), tiesības ierobežojošus sodus (autovadītāja apliecība u.c.), mantas konfiskāciju, iestādes slēgšanu, pilsoņa tiesību atņemšanu (tiesības balsot u.c.) vai aizliegumu parakstīt čekus. Vēl var pasludināt aizliegumu ierasties (ja esat ārzemnieks) vai aizliegumu uzturēties Francijas teritorijā.

Kāda ir cietušā loma tiesas procesa laikā?

Cietušais var piedalīties tiesas procesā vai arī iecelt pārstāvi. Viņš var atteikties no dalības tiesas procesā. Cietušais var ierosināt procesu. Tiesas prāvas laikā cietušā vai viņa advokāta klātbūtne ļaus nodrošināt viņa interešu aizstāvību un pieprasīt viņam radīto zaudējumu atlīdzināšanu.

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datus, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Dalībvalstis, kas ir atbildīgas par nacionālā satura lapu pārvaldību, atjaunina daļu šīs tīmekļa vietnes satura, ņemot vērā Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības. Ja vietnē ir saturs, kurā vēl nav atspoguļota Apvienotās Karalistes izstāšanās, tas ir bez nolūka un tiks labots.

Lapa atjaunināta: 30/01/2017

4 – Manas tiesības pēc tiesas procesa

ai es drīkstu iesniegt apelāciju?

Lietās par kriminālpārkāpumiem jūs varat iesniegt apelāciju krimināllietu apelācijas palātā par noteiktiem policijas tiesas un vietējās tiesas spriedumiem 10 dienu laikā pēc to pasludināšanas.

Mazāk smaga nozieguma lietā jūs varat iesniegt apelāciju krimināllietu apelācijas palātā par krimināltiesas spriedumu 10 dienu laikā pēc tā pasludināšanas.

Citās noziegumu lietās jūs varat iesniegt apelāciju par zvērināto tiesas notiesājošo spriedumu 10 dienu laikā pēc tā pasludināšanas citā zvērināto tiesā.

Jūs varat iesniegt apelāciju par spriedumu, kas pasludināts attiecībā uz publisku apsūdzību (sodu), vai spriedumu, kas pasludināts attiecībā uz civilprasību (cietušajam nodarītie kaitējumi un noteiktā zaudējumu atlīdzība).

Vēl jūs varat iesniegt kasācijas sūdzību par apelācijā un pēdējā instancē pasludinātajiem nolēmumiem kasācijas tiesas kriminālpalātā piecu dienu laikā pēc pārsūdzētā lēmuma pasludināšanās.

Augstākā tiesu instance, Kasācijas tiesa nosaka termiņu sūdzības iesniegšanai; ja sūdzība ir pieņemama, Kasācijas tiesa pasludina lēmumu tikai par tiesību piemērošanu un nerisina pamatstrīdu.

Iesniegumu par apelāciju iesniedz tās tiesas kancelejā, kurā pasludināja apstrīdēto lēmumu, vai tās ieslodzījuma vietas vadītājam, kurā esat aizturēts.

Jebkurā gadījumā jums noteikti jāparaksta iesniegums.

Kas notiks, ja iesniegšu apelāciju?

Apelācijas vai kasācijas prasības iesniegšanas un izskatīšanas laikā apstrīdētā nolēmuma izpilde ir apturēta.

Tomēr, ja jums ir piespriesta brīvības atņemšana un jūs ievieto brīvības atņemšanas soda izciešanas vietā, prasības iesniegšanas attiecībā uz pārsūdzēto lēmumu neparedz brīvības atņemšanas pārtraukšanu līdz jaunā lēmuma pieņemšanai.

Pēc tam, kad attiecīgā tiesa ir reģistrējusi iesniegumu par apelāciju, tiesas sēdei jānotiek „saprātīgā” laika posmā.

Kas notiks apelācijas vai kasācijas tiesas sēdē?

Tā kā kriminālprocess notiek mutiski, jums apelācijas tiesas sēdes laikā būs iespēja iesniegt un iegūt dažādus jaunus pierādījumus, un par tiem norisināsies sacīkstes debates.

Zvērināto tiesas krimināllietu apelācijas palāta, pieņemot apelācijas lēmumu, var apstiprināt apstrīdēto lēmumu vai atzīt to par spēkā neesošu.

Tikai atsevišķos gadījumos un jo īpaši tad, ja pilnīgas vai daļējas apelācijas prasību ir iesniegusi valsts prokuratūra, apelācijas rezultātā jums var draudēt bargāks sods salīdzinājumā ar sākotnēji pasludināto sodu, kā arī civilprasītāja (cietušā) pieprasītās atlīdzības par nodarīto kaitējumu palielināšanās.

Kasācijas tiesa, kura pieņem lēmumu par tiesību piemērošanu, var atcelt un anulēt apstrīdēto lēmumu, nosūtot vai nenosūtot iesaistītās puses uz apelācijas tiesu.

Tiesas lēmums kļūst nepārsūdzams tikai tad, kad ir pagājis pārsūdzības tiesību izmantošanas termiņš.

Ja pēc apelācijas iesniegšanas par sākotnējo notiesājošo lēmumu jūs attaisno ar apelācijas tiesas lēmumu, kas nav pārsūdzams, jūs, ievērojot noteiktus nosacījumus, varat pieprasīt kompensāciju par „patvaļīgās” aizturēšanas izraisītajiem materiālajiem zaudējumiem un morālo kaitējumu.

Attaisnojoša lēmuma pasludināšanas laikā jūs informē par tiesībām saņemt kompensāciju.

Lai izmantotu šīs tiesības, jums sešu mēnešu laikā pēc attaisnojošā lēmuma pasludināšanas ir jāiesniedz prasība apelācijas tiesas pirmajam priekšsēdētājam tajā reģionā, kurā lēmums tika pasludināts.

Minētais tiesnesis pieņem pamatotu lēmumu par pieprasīto kompensāciju, kuru pasludina publiskas tiesas sēdes laikā, un tās laikā jūs varat pieprasīt, ka tiek uzklauts nepastarpināti vai ar advokāta starpniecību.

Apelācijas tiesas pirmā priekšsēdētāja lēmums ir pārsūdzams Valsts komisijā aizturēšanas kompensāciju lietās (*Commission Nationale « de réparation des détentions » – CNR*) 10 dienu laikā pēc tā pasludināšanas.

Šī valsts komisija pasludina lēmumu bez apelācijas tiesībām.

Kompensācijas izmaksa ir valsts pārziņā.

Kāda informācija ir iekļauta manā sodāmības reģistrā?

Ja pēc apelācijas vai kasācijas sūdzības izskatīšanas jums piespriež sodu saskaņā ar nepārsūdzamu lēmumu, pasludinātais spriedums tiks reģistrēts jūsu sodāmības reģistrā, kas tiek glabāts jūsu izcelsmes valsts tiesu iestādē.

Esmu citas dalībvalsts pilsonis. Vai mani drīkst izdot pēc tiesas prāvas beigām?

Saskaņā ar 1983. gada 21. marta Konvenciju par notiesāto personu izdošanu Francijā vai valsts, kurā tika pieņemts spriedums, drīkst pieprasīt jūsu izdošanu izcelsmes valstij.

Tomēr, lai jūsu izdotu, ir nepieciešama iepriekšēja, brīva un apzināta jūsu piekrišana, kas nozīmē, ka esat saņēmis pilnīgu un precīzu informāciju par izdošanas sekām.

Turklāt jūs pats varat pieprasīt brīvprātīgu izdošanu jūsu izcelsmes valstij. Jūsu pieprasījums tiks apmierināts, ja būs ievēroti vairāki nosacījumi.

Ja esmu notiesāts, vai mani var vēlreiz tiesāt par to pašu noziegumu?

Saskaņā ar noteikumu „*non bis in idem*”, kas ir Francijas krimināltiesību pamatā, ja esat tiesāts un pēc tam notiesāts saskaņā ar kādā dalībvalstī nepārsūdzamu lēmumu, jūs nevar nedz tiesāt, nedz notiesāt uz tās pašas apsūdzības pamata citā dalībvalstī.

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešanas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Dalībvalstis, kas ir atbildīgas par nacionālā satura lapu pārvaldību, atjaunina daļu šīs tīmekļa vietnes satura, ņemot vērā Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības. Ja vietnē ir saturs, kurā vēl nav atspoguļota Apvienotās Karalistes izstāšanās, tas ir bez nolūka un tiks labots.

Lapa atjaunināta: 30/01/2017

5 – Ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumi un citi nenozīmīgi pārkāpumi

Francijā noteiktu skaitu nenozīmīgus pārkāpumus nepastarpināti izskata valsts administrācija, nevis tiesu iestādes. Tas galvenokārt attiecas uz ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumiem. Minētās specifiskās procedūras nodrošina jūsu pamattiesību, īpaši aizstāvības tiesību, ievērošanu. Turklāt administratīvais sods nevar ietvert brīvības atņemšanu.

Sodu jums automātiski, uzliek kompetentā administratīvā iestāde, kura konstatējusi tiesiska pienākuma neizpildi. Ikvienam lēmumam, kas paredz sodu, jābūt pamatotam, un jūs to varat apstrīdēt. Piespiesto sodu izpilda nekavējoties, pat ja nolemjat to pārsūdzēt.

Kā notiek nenozīmīgu ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumu izskatīšana?

Ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumus nepastarpināti reģistrē protokola sastādītājs, policijas vai žandarmērijas darbinieks. Ja tiek konstatēts pārkāpums, jums tiks nekavējoties izklāstīts piemērojamais sods. Vispirms jums izskaidros soda pamatojumu, un jūs varēsiet izteikt savus komentārus. Jums tiks izsniegts protokols, kurā būs norādīts pārkāpums, kā arī piespriestais sods. Jūsu pienākums ir pakļauties soda izpildei uzreiz pēc tā pasludināšanas.

Minētais sods var ietvert noteikta apmēra naudas sodu un, iespējams, transportlīdzekļa izņemšana no apgrozības.

Ja esat citas dalībvalsts pilsonis un neievērojat ceļu satiksmes noteikumus, jums piemēros sodu Francijā. Ja neizpildīsiet piespriesto sodu pirms atgriešanās savā valstī, pret jums var uzsākt tiesas procesu.

Apstrīdēšanas gadījumā jūs varēsiet iesniegt pārsūdzību par šo lēmumu desmit mēnešu laikā. Tādējādi tiks garantēts, ka jums netiks piespriests bargāks sods tā atkārtotas izskatīšanas laikā.

Lēmuma apstrīdēšana notiek tieši valsts administrācijā, neuzsākot tiesas procesu. Pārsūdzību iesniedz iestādei, kura pasludināja sākotnējo sodu (pārsūdzība), savukārt noraidījuma gadījumā jūs varēsiet apstrīdēt lēmumu augstāka līmeņa iestādē (apstrīdēšana padotības kārtībā)

Turpmākā procedūras gaita jums tiks nepastarpināti izskaidrota protokolā, kuru jūs būsiet saņēmis.

Tikai tad, kad būsiet izmantojis visas pārsūdzības iespējas, jūs varēsiet vērsties pie administratīvā tiesneša.

Kā notiek citu nenozīmīgu pārkāpumu izskatīšana?

Citi administratīvi izskatāmi pārkāpumi ir smagāki pārkāpumi, kas saistīti ar finanšu tirgus regulējumu, konkurences tiesībām vai nodokļu vai imigrācijas regulējumu.

Vai šos pārkāpumus iekļaus manā sodāmības reģistrā?

Administratīvi izskatītie pārkāpumi Francijā, īpaši ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumi, netiks iekļauti jūsu sodāmības reģistrā.

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešus kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Dalībvalstis, kas ir atbildīgas par nacionālā satura lapu pārvaldību, atjaunina daļu šīs tīmekļa vietnes satura, ņemot vērā Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības. Ja vietnē ir saturs, kurā vēl nav atspoguļota Apvienotās Karalistes izstāšanās, tas ir bez nolūka un tiks labots.

Lapa atjaunināta: 30/01/2017

Apsūdzēto tiesības kriminālprocesā - Itālija

Šajās faktu lapās ir izskaidrots, kas notiek, ja persona tiek turēta aizdomās vai apsūdzēta par noziedzīgu nodarījuma izdarīšanu.

Kriminālprocesa pārskats

Šeit sniegts pārskats par posmiem, kas veido parastu kriminālprocesu pret pieaugušajiem.

Sīkāku informāciju par visiem procesa posmiem un par savām tiesībām skatiet faktu lapās. Šī informācija nevar aizstāt juridisku konsultāciju, un tai ir tikai informatīva nozīme.

Process sākas, kad policija vai valsts prokurors uzzina par faktu, ko var uzskatīt par noziedzīgu nodarījumu vai par noziegumu.

Pēc izmeklēšanas beigām valsts prokurors izvirza apsūdzību, lai uzsāktu kriminālprocesu, ja vien prokurors neatsakās no lietas izskatīšanas.

Noziedzīgiem nodarījumiem, kurus izskata koleģiāla tiesa, „Assise” tiesa (līdzīga Karaliskajai tiesai Apvienotajā Karalistē; federālajai apgabala tiesai ASV), bet dažos gadījumos – tiesa viena tiesneša sastāvā, valsts prokurors iesniedz tiesnesim pieprasījumu lietas izskatīšanai tiesā, lai uzsāktu pirmstiesas izskatīšanu.

Pēc pirmstiesas izskatīšanas tiesnesis var nodot apsūdzēto tiesai vai atcelt apsūdzību.

Tādu noziedzīgu nodarījumu gadījumā, kas ir tiesas viena tiesneša sastāvā vai mirtiesas kompetencē, valsts prokurors izsniedz pavēsti par ierašanos tiesā vai tieši nodod tiesai.

Sastopami arī atsevišķi īpašie procesi: disciplinārtiesā, pušu pieprasīti soda mēri (atzīšanās mazākā nodarījumā), tūlītēja vai vienkāršota sprieduma pieņemšana, kriminālās sodāmības noteikšanas procedūra.

Kriminālprocess parasti notiek trīs posmos: pirmā instance („Assise” tiesa, koleģiāla tiesa, tiesa viena tiesneša sastāvā un mirtiesā), apelācija un Kasācijas tiesa (augstākā tiesa).

Pirmajā instancē iegūst visus pierādījumus – liecības un dokumentus, un procesa beigās apsūdzēto notiesā vai attaisno.

Pirmās instances spriedumu var pārsūdzēt.

Apelācijas tiesas lēmums apstiprina pirmās instances spriedumu vai atceļ to daļēji vai pilnībā, vai arī to anulē, nosūtot atpakaļ pirmajam tiesnesim.

Apelācijas tiesas lēmumu var apstrīdēt, iesniedzot lūgumu Kasācijas tiesai (augstākajai tiesai).

Kasācijas tiesa pasludina spriedumu, kurā paziņo, ka lūgums nav pieļaujams, vai to noraida, vai pat anulē spriedumu, nenosūtot to atpakaļ, vai arī anulē spriedumu un nosūta atpakaļ tiesnesim, kurš izskatījis lietu.

Pēc tam, kad visi sprieduma pieņemšanas posmi ir beigušies, spriedums ir galīgs. Ja pieņemtais galīgais spriedums ir notiesājošs, ar šo brīdi var sākties piespriedē sodā piemērošana.

Sīkāku informāciju par visiem procesa posmiem un par savām tiesībām skatiet faktu lapās. Šī informācija nevar aizstāt juridisku konsultāciju, un tai ir tikai informatīva nozīme.

Lai iegūtu informāciju par maznozīmīgiem pārkāpumiem, piemēram, ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumiem, kuriem parasti piemēro fiksētu sodu, piemēram, naudassodu, skatiet [5. faktu lapu](#).

Ja esat noziedzīgā nodarījumā cietušais, pilnīgu informāciju par savām tiesībām skatiet [šeit](#).

Eiropas Komisijas loma

Lūdzu, ņemiet vērā, ka Eiropas Komisijai nav nekāda loma kriminālprocesos dalībvalstīs un tā nevar palīdzēt sūdzību gadījumā. Šajās faktu lapās ir sniegta informācija par to, kā un kam iesniegt sūdzību.

Noklikšķiniet uz norādītajām saitēm, lai iegūtu nepieciešamo informāciju

[1. Juridiskas konsultācijas saņemšana](#)

[2. Manas tiesības noziedzīga nodarījuma izmeklēšanas laikā](#)

- Pierādījumu meklēšana
- Izjautāšana
- Arests, aizturēšana, preventīvs ieslodzījums un Eiropas apcietināšanas orderis
- Pirmstiesas izmeklēšanas un pirmstiesas izskatīšanas beigas

[3. Manas tiesības tiesas procesa laikā](#)

[4. Manas tiesības pēc tiesas procesa](#)

[5. Ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumi un citi maznozīmīgi pārkāpumi](#)

Saites

[Tieslietu Ministrija](#)

[Vispārīgi tiesību jautājumi](#)

[Krimināltiesību jautājumi](#)

[Itālijas Krimināllietu advokātu palāta](#)

[Cilvēktiesības](#)

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstīs. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Dalībvalstis, kas ir atbildīgas par nacionālā saturs lapu pārvaldību, atjaunina daļu šīs tīmekļa vietnes saturs, ņemot vērā Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības. Ja vietnē ir saturs, kurā vēl nav atspoguļota Apvienotās Karalistes izstāšanās, tas ir bez nolūka un tiks labots.

Lapa atjaunināta: 24/02/2020

1. Juridiskas konsultācijas saņemšana

Neatkarīgas juridiskas konsultācijas saņemšana ir ļoti svarīga, ja kādā veidā esat iesaistīts kriminālprocesā. Faktu lapās norādīts, kādos apstākļos jums ir tiesības uz advokāta pārstāvību. Tajās arī sniegta informācija par to, ko advokāts var darīt jūsu labā. Šajā vispārīgajā faktu lapā norādīts, kā atrast advokātu un kā tiks segtas izmaksas par advokātu, ja nevarat atļauties samaksāt.

Advokāta atrašana

Ja esat arestēts vai aizturēts, vai apcietināts, jūs nekavējoties varat sev izvēlēties personīgo aizstāvi un to satikt uzreiz pēc aresta, aizturēšanas vai apcietinājuma.

Ja esat atbrīvots pret drošības naudu, jūs varat izvēlēties sev personīgo aizstāvi un runāt ar viņu jebkurā laikā.

Informāciju par advokātiem skatiet šajās saitēs:

[Valsts advokatūra](#)

[Krimināltiesības vairākās valodās](#)

[Itālijas Krimināllietu advokātu palāta](#)

Ja neesat izvēlēties sev aizstāvi pats, to izdarīs tiesu iestāde, izvēloties no ģimenes reģistra.

Samaksa par advokātu

Parasti jums pašam ir jāmaksā advokātam, kurš jums palīdz, neatkarīgi no tā, vai pats/-i izvēlējāties advokātu vai to iecēla tiesa.

Vai es varu saņemt bezmaksas advokāta pakalpojumus?

Jūs varat pieteikties juridiskajai palīdzībai, lai iegūtu valsts apmaksātu juridisko atbalstu, ja jūsu ar nodokli apliekamie ienākumi nepārsniedz € 10 628,16. Ja dzīvojat kopā ar laulāto vai citiem radniekiem, ar nodokli apliekamos ienākumus aprēķina, saskaitot visu ģimenes locekļu ienākumus. Šādā gadījumā ienākumu sliekšnim pieskaita vēl € 1 032,91 un aprēķinu veic attiecībā uz katru ģimenes locekli, kurš dzīvo kopā ar ieinteresēto personu.

Vai ir apstākļi, kuros nenodrošina juridisko palīdzību?

Juridisko palīdzību nesniedz:

- krimināllietās, kuras saistītas ar izvairīšanos no nodokļu maksāšanas;
- gadījumā, ja pieteikuma iesniedzējam palīdz vairāk nekā viens aizstāvis;
- personām ar pēdējo sodāmību par noziedzīgiem, kuri saistīti ar tabakas kontrabandu un narkotiku nelikumīgu tirdzniecību.

Kas man jādara, lai saņemtu juridisko palīdzību?

Jums jāiesniedz pieteikums tās tiesas birojā, kurā notiek lietas izskatīšana.

Jums jāaizpilda un jāparaksta pieteikums, sniedzot šādu informāciju:

- pieprasījumu juridiskās palīdzības saņemšanai;
- jūsu vārdu, uzvārdu, dzimšanas vietu un datumu, kā arī jūsu un visu ģimenes locekļu nodokļu maksātāju numurus;
- izziņu par jūsu ienākumiem par gadu pirms pieteikuma iesniegšanas (rakstiski ziņojumi);
- jūsu apņemšanās ziņot par būtiskām izmaiņām jūsu ienākumos, lai būtu iespējams piešķirt pabalstus.

Jūs varat iesniegt savu pieteikumu personiski, pievienojot derīga personu identificējoša dokumenta fotokopiju, vai to iesniegt ar sava aizstāvja starpniecību, kurš apliecinās jūsu parakstu. Jūs to varat arī nosūtīt ierakstītā vēstulē ar paziņojumu par saņemšanu, pievienojot personu identificējoša dokumenta fotokopiju.

Ja esat aizturēts, savu pieteikumu varat iesniegt no cietuma.

Ja esat mājas arestā vai apcietinājumā, savu pieteikumu varat iesniegt kriminālpolicijas darbiniekam.

Ja esat ārvalstnieks no valsts ārpus ES, pieteikumam pievienojiet kompetentas konsulārās iestādes izziņu par saviem ienākumiem ārvalstīs un aplieciniet savā pieteikumā iekļautās informācijas patiesumu.

Ja tas nav iespējams, šādu izziņu var aizstāt ar pašnovērtējumu. Ja esat ārvalstnieks un esat aizturēts un atrodaties cietumā drošības iemeslu dēļ vai ja esat arestēts vai atrodaties mājas arestā, izziņu no jūsu konsulāta var iesniegt divdesmit dienu laikā no pieteikuma iesniegšanas, ko iesniedzis jūsu aizstāvis vai radnieks, kā arī to var aizstāt ar rakstisku ziņojumu.

Kas notiek, ja man piešķir juridisko palīdzību?

Ja tiesnesis apmierina jūsu pieprasījumu, jūs varat izvēlēties personīgo aizstāvi no advokātiem, kuri iekļauti īpašos advokatūru reģistros. Jūs varat apskatīt šos reģistrus katras advokatūras birojā.

Valdība sedz izdevumus, kas saistīti ar juridisko palīdzību, un visus izdevumus, kas saistīti ar tiesvedību, tostarp samaksu par tulka pakalpojumiem.

Saites

[Brīvprātīgie juriskonsulti](#)

[Iekšlietu ministrija](#)

[Itālijas Kriminālietu advokātu palāta](#)

[Triveneto advokatūra](#)

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešanas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datus, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Dalībvalstis, kas ir atbildīgas par nacionālā satura lapu pārvaldību, atjaunina daļu šīs tīmekļa vietnes satura, ņemot vērā Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības. Ja vietnē ir saturs, kurā vēl nav atspoguļota Apvienotās Karalistes izstāšanās, tas ir bez nolūka un tiks labots.

Lapa atjaunināta: 24/02/2020

2. Manas tiesības noziedzīga nodarījuma izmeklēšanas laikā un pirms lietas iesniegšanas tiesā

as ir izmeklēšana?

Izmeklēšana ir darbību kopums, ko veic valsts prokurors un kriminālpolicija uzreiz pēc paziņojuma par noziedzīgu nodarījumu saņemšanas. Paziņojumu par nodarījumu var sagatavot valsts prokurors, kriminālpolicija vai citā veidā, izmantojot prasību, ko iesniedzis prasītājs vai citas personas.

Kāds ir kriminālizmeklēšanas nolūks?

Pirmstiesas izmeklēšanas nolūks ir noskaidrot, vai tiešām ir izdarīts noziegums/noziedzīgs nodarījums, atrast atbildīgo personu un iegūt pierādījumus, lai varētu veikt turpmāku izmeklēšanu un tiesvedību.

Kas veic izmeklēšanu?

Izmeklēšanu veic valsts prokurors, kriminālpolicija un apsūdzētā aizstāvis. Turklāt pirmstiesas izmeklēšanā ir tiesnesis, kas garantē procedūras noteikumu un pušu tiesību ievērošanu.

Kādi ir pirmstiesas izmeklēšanas galvenie posmi?

Pierādījumu meklēšana

Valsts prokurors un kriminālpolicija var organizēt un veikt meklēšanas, pārbaudes, priekšmetu un dokumentu izņemšanu, liecinieku nopratināšanu, tālruņa noklausīšanos, elektronisko novērošanu un telpu pārmeklēšanu. Šo darbību nolūks ir meklēt un iegūt pierādījumus. Apsūdzētā aizstāvis var veikt izmeklēšanu, lai atrastu pierādījumus par labu apsūdzētajam.

Nopratināšana

Kriminālpolicija vai valsts prokurors var uzaicināt uz izjautāšanu aizdomās turēto personu. Nopratināšanas nolūks ir uzzināt, vai persona ir iesaistīta noziegumā/noziedzīgajā nodarījumā.

Arests, aizturēšana, preventīva paturēšana apcietinājumā un Eiropas apcietināšanas orderis

Policija var aizturēt personu, ja ir to pieķērusi nozieguma/noziedzīgā nodarījuma veikšanas laikā, vai aizturēt pēc nozieguma izdarīšanas, ja pastāv risks, ka persona var aizbēgt. Aizturēšanas nolūks ir nepieļaut citu noziegumu izdarīšanu un aizturēt personu. Aizturēšanas nolūks ir nodrošināt, lai aizdomās turētais neaizbēg.

Pirmstiesas izmeklēšanas tiesnesis var nolemt, ka aizdomās turētais jāpatur apcietinājumā cietumā. Tā nolūks ir nepieļaut citu noziegumu izdarīšanu, ļaut iegūt nepieciešamos pierādījumus un neļaut aizdomās turētajai personai aizbēgt.

Visbeidzot, policija var aizturēt personu, izpildot [Eiropas apcietināšanas orderi](#). Šāda ordera nolūks ir ievietot personu apcietinājumā prasījuma iesniedzējā valstī.

Pirmstiesas izmeklēšanas un pirmstiesas izskatīšanas beigas

Pēc pirmstiesas izmeklēšanas beigām valsts prokurors izvirza apsūdzību, ja vien nelūdz pārtraukt lietas izskatīšanu.

Smagiem noziegumiem pirmstiesas izskatīšana pirms tiesas procesa sākuma notiek tiesneša klātbūtnē. Šīs izskatīšanas funkcija ir kalpot kā filtram, lai izvērtētu apsūdzības pamatojumu un izvairītos no nelietderīga tiesas procesa. Atbildētājs var izvēlēties tikt tiesātam alternatīvā procesā, izvairīties no tiesas procesa, un notiesāšanas gadījumā saņemt brīvības atņemšanas soda samazinājumu.

Manas tiesības izmeklēšanas laikā

Noklikšķiniet uz turpmākajām saitēm, lai uzzinātu savas tiesības katra izmeklēšanas posma laikā.

- [Pierādījumu meklēšana \(1\)](#)
- [Izjautāšana \(2\)](#)
- [Arests, aizturēšana, preventīvs apcietinājums un Eiropas apcietināšanas orderis \(3\)](#)
- [Pirmstiesas izmeklēšanas un pirmstiesas izskatīšanas beigas \(4\)](#)

Pierādījumu meklēšana (1)

Vai policija var veikt pārbaudes manā mājā, manā automobilī vai mana uzņēmuma telpās un pārmeklēt tās?

Jā. Policija var veikt pārbaudes un lokālas pārmeklēšanas pēc savas iniciatīvas vai pēc valsts prokurora pieprasījuma, lai atrastu un izņemtu pierādījumus par pastrādāto noziedzīgo nodarījumu.

Vai var veikt ķermeņa pārmeklēšanu?

Jā. Ir jābūt valsts prokurora izdotam orderim ķermeņa pārmeklēšanai. Tomēr policija var apturēt un veikt personīgu pārbaudi pēc savas iniciatīvas.

Vai policija var paņemt dokumentus un priekšmetus, kas man ir līdzī vai kas atrodas manā mājā, automobilī vai uzņēmuma telpās?

Jā. Policija pēc savas iniciatīvas vai ar valsts prokurora orderi var izņemt dokumentus un priekšmetus, kurus var uzskatīt par lietiskajiem pierādījumiem un kuri ir nepieciešami fakta pierādīšanai.

Kādas ir manas tiesības pārbaudes, pārmeklēšanas un izņemšanas laikā?

Ja tiek pakļauts/-a ķermeņa pārmeklēšanai vai personīgai pārbaudei, klāt drīkst būt persona, kurai jūs uzticaties, ja vien tā uzreiz ir pieejama. Ķermeņa pārmeklēšana jāveic, saglabājot cieņu pret jums.

Ja pārbaude vai izņemšana notiek uz ordera pamata, policijai jums ir jāiedod šāda ordera kopija. Ja šajā brīdī jūs neesat klāt, policijai kopija jāiedod citai personai, kura tobrīd ir klāt. Jums ir tiesības uz advokāta klātbūtni, taču policijai advokāts nav jāauzicina iepriekš.

Vai man ir tiesības iesniegt sūdzību par izņemšanu?

Jā, jūs varat desmit dienu laikā iesniegt pieprasījumu pārskatīt izņemšanas rīkojumu. Lēmumu pieņems kompetentā tiesa.

Vai man lūgs pirkstu nospiedumus vai DNS paraugus (matus, siekalas, ķermeņa šķidrumus)?

Jā. Ja jūs tur aizdomās par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, policija var lūgt jūsu DNS paraugus un pirkstu nospiedumus, lai jūs identificētu. Ja jūs nedodat savu piekrišanu, policija var turpināt rīkoties, lūdzot valsts prokurora vienkāršu mutisku atļauju noņemt pirkstu nospiedumus vai paraugus.

Jums var pieprasīt noņemt pirkstu nospiedumus un DNS paraugu kā pierādījumus, taču tikai tādos gadījumos, ja jūs tur aizdomās par smagu noziegumu, kā arī tam ir nepieciešams tiesneša rīkojums vai – steidzamos gadījumos – orderis no valsts prokurora un pēc tam apstiprinājums no tiesneša.

Vai es varu lūgt veikt izmeklēšanu manai aizstāvībai?

Jūsu aizstāvim ir tiesības veikt izmeklēšanu jūsu labā jūsu aizstāvībai pat, izmantojot privātdetektīva pakalpojumus.

Aizstāvis var arī pierakstīt liecinieku liecības, pārbaudīt notikumu vietas, pilnvarot ekspertus un pieprasīt dokumentus no iestādēm.

Liecinieku apgalvojumus un dokumentus aizstāvis var iesniegt tiesnesim pirmstiesas izmeklēšanas veikšanai, valsts prokuroram un „Tribunale del Riesame” (īpaša tiesa, kuras uzdevums ir pēc atbildētāja pieprasījuma pārskatīt rīkojumus, kuros pieprasīti piespiedu līdzekļi, piemēram, mājas arests vai izraidīšana).

Tos ņems vērā, kad tiesa pieņems savu lēmumu.

Iztaujāšana (2)

Kādēļ mani varētu noprotināt?

Ja jūs tur aizdomās par piedalīšanos noziedzīgā nodarījumā, jūs var izsaukt uz izjautāšanu, lai pārbaudītu apgalvojumus /apsūdzības.

Jūs arī pats varat lūgt noprotināšanu, lai paskaidrotu savu viedokli.

Ja jūs esat aizturēts vai apcietināts, [noklikšķiniet šeit](#).

Vai pirms noprotināšanas es saņemšu informāciju par apsūdzībām?

Jā. Jūsu apsūdzības faktu apraksts ir iekļauts pavēstē par noprotināšanu. Pirms noprotināšanas jums pateiks, par ko esat apsūdzēts, un informēs par pierādījumiem pret jums.

Vai man ir jāatbild uz jautājumiem?

Nē. Pirms noprotināšanas sākšanas policijai un valsts prokuroram jābrīdina jūs, ka jūs varat neatbildēt uz jautājumiem. Tomēr jums jāatbild uz jautājumiem par jūsu personas datiem un iepriekšējām sodāmībām.

Kas notiek, ja es nesaprotu vietējo valodu?

Jums ir tiesības uz bezmaksas tulka palīdzību. Tulks pārtulkos jautājumus un jūsu atbildes.

Vai es varu saņemt advokāta palīdzību?

Kad jūs uzaicina uz noprotināšanu, jūs informē, ka jums ir tiesības uz advokāta klātbūtni. Ja jums nav advokāts, tiesa jums izvēlēsies advokātu. Informācijai par to, kā saņemt advokāta pakalpojumus, skatiet [1. faktu lapu](#).

Visā noprotināšanas laikā jums jāsaņem personīgā vai tiesas iecelta advokāta palīdzība.

Uzreiz pēc noziedzīga nodarījuma pastrādāšanas policija var jums uzdot dažus jautājumus pat tad, ja jūs aizstāvis nav klāt, taču jums nav jāatbild uz policijas jautājumiem. Ja jūs atbildat, jūsu apgalvojumus var izmantot kā pierādījumus, lai turpinātu izmeklēšanu.

Arests, aizturēšana, preventīvs apcietinājums un Eiropas apcietināšanas orderis (3)

Kādēļ mani var arestēt?

Policija var jūs arestēt, ja esat pieķerts noziedzīga nodarījuma izdarīšanas laikā, tas nozīmē – laikā, kad jūs veicat noziedzīgu nodarījumu vai uzreiz pēc tā, ja policija dzinusies jums pakāļ.

Policija jūs var arī aizturēt, pieķerot noziedzīga nodarījuma izdarīšanas laikā, ja jūs tur aizdomās par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu un ja pastāv reāls risks, ka jūs varētu aizbēgt.

Tiesnesis pirmstiesas izmeklēšanā var dot rīkojumu jūs paturēt apcietinājumā, ja ir nopietni pierādījumi, ka jūs varētu būt vainīgs noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, un ja pastāv risks, ka jūs varētu ietekmēt tiesvedības gaitu vai tai traucēt, vai veikt citus noziedzīgus nodarījumus, kā arī tad, ja ir aizdomas, ka jūs gatavojaties aizbēgt.

Vai es varēšu runāt ar advokātu?

Jā. Uzreiz pēc aresta, aizturēšanas vai pēc rīkojuma par paturēšanu apcietinājumā, policijai jūs jāinformē, ka jūs varat izvēlēties sev advokātu. Policijai nekavējoties jāizsauc jūsu advokāts, vai, ja jums tāds nav – advokāts, ko iecēlusi tiesa. Informācijai par to, kā saņemt advokāta pakalpojumus, skatiet [1. faktu lapu](#).

Jums ir tiesības nekavējoties runāt ar savu advokātu.

Ja paturēšanai apcietinājumā ir īpaši iemesli, tiesu iestādes var atlikt jūsu apspriešanos ar aizstāvi uz laika periodu, kas aresta vai aizturēšanas gadījumā nepārsniedz 48 stundas vai apcietināšanas gadījumā nepārsniedz 5 dienas.

Vai es varu sazināties ar kādu savu ģimenes locekli?

Jā. Policija sazināsies ar jūsu radniekiem, ja jūs tam dosiet savu atļauju.

Vai mani izjautās? Vai man jāsniedz informācija?

Ja jūs esat arestēts vai aizturēts, policija var jūs izjautāt jūsu advokāta klātbūtnē, taču jums nav jāatbild uz policijas jautājumiem.

Jums pateiks, kādas ir jūsu apsūdzības un pierādījumi pret jums.

Aizturēšanas laikā veiktajā izskatīšanā jūs var nopratināt tiesnesis, taču jums nav obligāti jāatbild. Jūs arī pats varat lūgt nopratināšanu.

Ja atrodaties apcietinājumā, tiesnesim jūs jānopratina 5 dienu laikā no apcietinājuma sākuma (tā sauktā nopratināšana apcietinājumā). Jūsu aizstāvja un tulka klātbūtne ir obligāta, un jums nav obligāti jāatbild.

Lai iegūtu sīkāku informāciju, skatiet sadaļu [Iztaujāšana \(2\)](#).

Kas notiek, ja es nesaprotu valodu?

Jums ir tiesības uz bezmaksas tulka palīdzību. Tulks pārtulkos jautājumus un jūsu atbildes.

Cik ilgi policija var mani aizturēt?

Pēc aresta vai aizturēšanas jūs var paturēt policijas pārvaldē uz laiku līdz 24 stundām. Šajā laika periodā policijai jūs ir jāievieto cietumā. Tiesnesim jāveic izskatīšana, kas apstiprina arestu vai aizturēšanu, 48 stundu laikā kopš aresta. Pēc izskatīšanas pabeigšanas tiesnesis var jūs nekavējoties atbrīvot vai izlemt, kādu drošības līdzekli piemērot.

Vai es varu apstrīdēt rīkojumu, kas nosaka manu apcietināšanu?

Jā. Jūs varat lūgt kompetentajai koleģiālai tiesai pārskatīt rīkojumu 10 dienu laikā no rīkojuma izpildīšanas. Notiks izskatīšana, ko jūs varēsiet apmeklēt, kā arī jūs varēsiet lūgt, lai jūs uzklausa. Jūs varat apstrīdēt tiesas pieņemto lēmumu Kasācijas tiesā 10 dienu laikā no lēmuma pieņemšanas.

Kas notiek, ja mani aiztur saskaņā ar Eiropas apcietināšanas orderi?

Ja kāda dalībvalsts ir izdevusi [Eiropas apcietināšanas orderi](#), jūs var aizturēt citā dalībvalstī un pēc izskatīšanas apelācijas tiesa jūs nodos prasījuma iesniedzējai valstij.

Jūs var aizturēt policija, pamatojoties uz savu iniciatīvu vai uz rīkojumu par apcietināšanu, ko izdevusi Apelācijas tiesa.

Jums ir tiesības uz advokātu. Ja jums nav advokāta, tiesa jums izvēlēsies advokātu. Nekavējoties jāzvana jūsu aizstāvim un vēstniecībai.

Tiesnesis izskatīs jūsu lietu advokāta un tulka klātbūtnē 48 stundu laikā no policijas aizturēšanas vai 5 dienu laikā no rīkojuma par apcietināšanu izpildīšanas.

Izskatīšana Apelācijas tiesā notiks 20 dienu laikā no aizturēšanas brīža. Izskatīšanas laikā tiks pieņemts lēmums par jūsu izdošanu vai neizdošanu. Jūs varat apstrīdēt šo lēmumu Kasācijas tiesā.

Pirmstiesas izmeklēšanas un pirmstiesas izskatīšanas beigas (4)

Kas notiek pēc pirmstiesas izmeklēšanas beigām?

Ja vien valsts prokurors nelūdz pārtraukt lietas izskatīšanu, viņš jums paziņos par pirmstiesas izmeklēšanas beigām. Jūs nesaņemsiet paziņojumu, ja noziedzīgs nodarījums ir mirtiesas kompetencē.

Jūs varat apskatīt pirmstiesas izmeklēšanas protokolus un uzzināt par pierādījumiem pret jums. Jūs varat iesniegt īsu rakstisku lietas izklāstu un pierādījumus savai aizstāvībai, kā arī lūgt atkārtotu nopratināšanu.

Pēc paziņošanas par pirmstiesas izmeklēšanas beigām valsts prokurors izvirza apsūdzību, ja vien nelūdz pārtraukt lietas izskatīšanu. Par maznozīmīgiem pārkāpumiem valsts prokurors jūs nepastarpināti nodod tiesai. Citos gadījumos prokurors iesniedz pirmstiesas izmeklēšanas tiesnesim pieprasījumu par lietas izskatīšanu tiesā.

Kas ir pirmstiesas izskatīšana?

Pirmstiesas izskatīšanas nolūks ir pārbaudīt pret jums izvirzītās apsūdzības.

To veic valsts prokurors un jūsu aizstāvis, un, ja jūs vēlaties, jūs varat piedalīties un sniegt liecību. Tiesnesis var uzklaut lieciniekus un apkopot dokumentus. Izskatīšanas beigās tiesnesis var pārtraukt lietu vai nodot lietu tiesai vai „Assise” tiesai.

Vai man ir tiesības uz advokātu?

Jā, jūsu advokāta klātbūtne ir obligāta.

Lai iegūtu sīkāku informāciju, skatiet [1. faktu lapu](#).

Kas notiek, ja es nesaprotu valodu?

Prasībai nodot jūs tiesai un apsūdzībām jābūt pārtulkotām jūsu valodā. Ja piedalāties izskatīšanā, jums nodrošinās tulku.

Vai man ir jāpiedalās?

Nē. Jūs varat izvēlēties nepiedalīties.

Vai es varu izvairīties no tiesas procesa?

Jā. Pirmstiesas izskatīšanā jūs varat lūgt tiesnesi jūs tiesāt saīsinātā procesā. Izskatīšana notiek slēgti un lēmumu pieņem, pamatojoties uz rakstiskajiem pierādījumiem. Ja jūs notesās, sodu samazinās par trešdaļu.

Jūs arī varat izvairīties no tiesas procesa, vienojoties ar valsts prokuroru par mazāku sodu (atzīšanās mazākā nodarījumā).

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Dalībvalstis, kas ir atbildīgas par nacionālā satura lapu pārvaldību, atjaunina daļu šīs tīmekļa vietnes satura, ņemot vērā Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības. Ja vietnē ir saturs, kurā vēl nav atspoguļota Apvienotās Karalistes izstāšanās, tas ir bez nolūka un tiks labots.

Lapa atjaunināta: 24/02/2020

3. Manas tiesības tiesas procesa laikā

ur notiks tiesas process?

Tiesas procesu vadīs tiesnesis, kurš ir kompetents attiecībā uz jurisdikciju un tematu.

Maznozīmīgiem pārkāpumiem kompetentā tiesa ir mirtiesā un tiesa viena tiesneša sastāvā. Lietas, kuras ir saistītas ar nozīmīgākiem noziedzīgiem nodarījumiem, izskata koleģiāla tiesa. Noziedzīgiem nodarījumiem, ko uzskata par nopietnu draudu sabiedrībai (slepkavība un terorisms), kompetentā tiesa ir „Assise” tiesa.

Tiesas procesam jābūt publiskam. Ja tā nav, tiesas procesu uzskata par spēkā neesošu.

Tiesnesis atsevišķos gadījumos var izlemt tiesas procesu vai dažas tā daļas vadīt aiz slēgtām durvīm. Jūs varat lūgt, lai lieciniekus izjautā aiz slēgtām durvīm, ja atklāta izskatīšana kaitētu jūsu privātās dzīves neaizskaramībai, izpaužot faktus, kas nav saistīti ar tiesvedību.

Tiesas lēmumu pieņem tas pats tiesnesis, kurš vada tiesas procesu. Lēmumus tiesas procesos, kas notiek tiesā „Assise”, pieņem tiesnesis kopā ar zvērinātajiem.

Vai tiesas procesa laikā var mainīt apsūdzību?

Tiesas procesa laikā var mainīt jums izvirzītās apsūdzības.

Valsts prokurors var izvirzīt jaunas apsūdzības pret jums, ja noziedzīgs nodarījums izrādās citādāks nekā apsūdzībā aprakstītais vai ja atklāj papildu noziedzīgu nodarījumu vai atbildību pastiprinošus apstākļus.

Lai sagatavotu aizstāvību, jūs varat lūgt sev piešķirt laiku.

Kas notiek, ja es atzīstu savu vainu?

Savas vainas atzīšana nav paredzēta Itālijas tiesiskajā sistēmā.

Ja nevēlaties tiesas procesu un vēlaties samazinātu sodu, jums jālūdz valsts prokuroram vienoties par sodu (atzīšanās mazākā nodarījumā). Sava prasība jums jāizsaka pirmstiesas izskatīšanas laikā vai, ja nav pirmstiesas izskatīšanas, pašā tiesas procesa sākumā.

Kādas ir manas tiesības tiesas procesa laikā?

Jums nav jābūt tiesā.

Jūsu klātbūtne var būt nepieciešama atsevišķām darbībām, piemēram, lai liecinieks varētu veikt atpazīšanu.

Ja šādos gadījumos neierodaties brīvprātīgi, tiesnesis var noteikt tiesas procesa obligātu apmeklēšanu.

Ja vēlaties piedalīties, taču jums ir nopietns šķērslis (slimība), jūsu aizstāvis var lūgt atcelt izskatīšanu.

Jūs arī varat piedalīties tikai atsevišķās izskatīšanas daļās. Ja tiesā neieradīsities pat tikai vienu reizi, tiesa pieņems spriedumu neatkarīgi no jūsu klātbūtnes.

Ja jūs nesaprotat tiesas procesa valodu, jums obligāti jāizmanto tulka pakalpojumi.

Obligāta ir arī advokāta palīdzība, un viņam jāpiedalās tiesas procesā.

Jums ir tiesības uz personīgo aizstāvi. Ja jums nav līdzekļu, lai viņam samaksātu, jūs varat pieteikties juridiskajai palīdzībai (valsts apmaksāta aizstāvība).

Ja jūs sev neizvēlaties personīgo advokātu, jūsu vietā to izvēlēsies tiesa.

Lai iegūtu sīkāku informāciju, skatiet [1. faktu lapu](#). Savu aizstāvi varat atsaukt jebkurā laikā. Lai mainītu tiesas iecelto aizstāvi, jums no tiesneša jāiegūst rīkojums, norādot tam iemeslus.

Jums ir tiesības klusēt visu tiesas procesa laiku.

Ja valsts prokurors vai kāda no pusēm pieprasa jūsu izjautāšanu, jūs varat piekrist vai atteikties.

Jums ir tiesības sniegt paziņojumus jebkurā tiesas procesa laikā.

Jums ir tiesības būt izjautātam.

Ja nevar sodīt par to, ka neesat teicis patiesību, taču tiesnesis var ņemt to vērā, lai izmantotu pret jums.

Ja jūs apvainojat vai apsūdzat citus cilvēkus, jums jābūt drošam par savu paziņojumu patiesumu. Ja jūs melojat, jūs varat apsūdzēt par apmelošanu.

Kādas ir manas tiesības attiecībā uz pierādījumiem pret mani?

Uzreiz tiesas procesa sākumā valsts prokurors, jūsu aizstāvis vai jebkura cita puse tiesnesim lūgs atzīt pierādījumus par derīgiem.

Jūsu aizstāvis var noraidīt citu pušu pieprasītos pierādījumus.

Jūsu aizstāvis var pieprasīt uzklaut lieciniekus un ekspertus un lūgt iegūt dokumentus. Tie ir pierādījumi, ko jūsu aizstāvis var būt iegūvis, veicot izmeklēšanu jūsu aizstāvībai. Lai iegūtu sīkāku informāciju, skatiet [2. faktu lapu](#). Lieciniekus un ekspertus uzklausa pušu konfrontējošās nopratināšanas laikā.

Jūsu aizstāvis var uzdot jautājumus gan apsūdzības lieciniekiem, gan jūsu lieciniekiem.

Jūsu aizstāvis var atspēkot liecinieku iepriekš izteiktos apgalvojumus. Tiesnesis ņems vērā neatbilstības starp iepriekš izteiktiem un tiesā izteiktiem apgalvojumiem, lai noteiktu, vai liecinieks ir uzticams.

Vai tiks ņemta vērā informācija par mani sodu reģistrā?

Tiesnesis var ņemt vērā jebkuras jūsu iepriekšējās sodāmības.

Jūs var apsūdzēt par recidīvismu. Šādā gadījumā, jūs notiesājot, sods tiks pastiprināts.

Iepriekšējo sodāmību citās dalībvalstīs var ņemt vērā, ja to atzīst Itālijas valdība.

Kas notiek tiesas procesa beigās?

Pēc tiesas procesa beigām valsts prokurors, jūsu aizstāvis un citas puses izsaka savas noslēguma runas un iepazīstina ar savām prasībām.

Tiesnesis paziņo savu spriedumu un nekavējoties nolasa apsūdzības.

Spriedums var būt attaisnojošs vai notiesājošs.

Notiesāšanas gadījumā sods var būt naudas sods vai brīvības atņemšana, vai abi.

Tiesnesis var atlikt sprieduma izpildi.

Spriedumu, kas nosaka brīvības atņemšanu bez sprieduma izpildes atlikšanas, jāsāk izpildīt, kad spriedums ir galīgs.

Ja tiesnesis uzskata par nepieciešamu, viņš var pieprasīt drošības apcietinājumu vai mājas arestu vai tam piekrist. Lai iegūtu sīkāku informāciju, skatiet [2. faktu lapu](#).

Tiesas procesos mirtiesā iespējamie sodi ir: naudas sods, mājas arests un sabiedriskais darbs.

Sprieduma izpildes atlikšana nav piemērojama.

Mirtiesnesis var aizstāt izraidīšanu ar sodu.

Kāda ir cietušā loma tiesas procesa laikā?

Noziedzīgā nodarījumā cietušais var piedalīties kriminālprocesā ar advokāta palīdzību.

Aizstāvis piedalās tiesas procesā, var lūgt pierādījumus, kā arī nopratināt lieciniekus un ekspertus.

Ja tiek notiesāts, tiesnesis spriedumā var noteikt, lai jūs atlīdzināt zaudējumus cietušajai pusei.

Tiesnesis var lemt par zaudējumu atlīdzināšanu cietušajai pusei nekavējoties.

Saites

[Tieslietu Ministrija](#)

[Vispārīgi tiesību jautājumi](#)

[Krimināltiesību jautājumi](#)

[Itālijas Krimināllietu advokātu palāta](#)

[Cilvēktiesības](#)

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešanas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Dalībvalstis, kas ir atbildīgas par nacionālā satura lapu pārvaldību, atjaunina daļu šīs tīmekļa vietnes satura, ņemot vērā Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības. Ja vietnē ir saturs, kurā vēl nav atspoguļota Apvienotās Karalistes izstāšanās, tas ir bez nolūka un tiks labots.

Lapa atjaunināta: 24/02/2020

4 - Manas tiesības pēc tiesas procesa

ai es varu iesniegt apelāciju?

Jūs un jūsu aizstāvis var iesniegt apelāciju jebkuram spriedumam, kurā piespriests sods, kas nav naudas sods.

Apelāciju iesniedz tiesnesim, kurš pieņēma spriedumu, iesniegšanas termiņš var būt dažāds no 15 līdz 45 dienām kopš sprieduma pieņemšanas vai reģistrēšanas.

Apelācijā jums jānorāda apelācijas iemesli un tie sprieduma punkti, pret kuriem iesniedzat apelāciju.

Tiesas process notiks Apelācijas tiesā jeb „Corte d'Assise d'Appello”.

Kas notiek, ja es iesniedzu apelāciju?

Ja jūs iesniegsiet apelāciju pret spriedumu, sods netiks piemērots, kamēr lēmums nebūs galīgs.

Ja apelācijas iesniegšanas laikā atrodaties cietumā, apelācijas iesniegšana nenozīmēs, ka esat atbrīvots no cietuma. Ja atrodaties apcietinājumā, Apelācijas tiesa jūsu apelāciju izskatīs īsākā laikā. Citos gadījumos tas ir atkarīgs no darba daudzuma tiesā.

Apelācijas tiesa pieņem lēmumu par esošajiem pierādījumiem.

Tiesā var izlemt par labu jaunam tiesas procesam, taču tas notiek tikai izņēmuma gadījumos. Tā var izlemt izmantot esošos pierādījumus tikai tad, ja uzskata tos par svarīgiem lēmuma pieņemšanā. Apelācijas procesa laikā jūs varat pieprasīt izskatīt neparedzētus vai jaunus pierādījumus, kas atklāti pēc pirmās instances sprieduma pieņemšanas.

Ja neesat apmeklējis/-usi tiesas procesa pirmo posmu un varat pierādīt, ka to nebija iespējams izdarīt, vai neesat to apmeklējis tāpēc, ka nezinājāt, ka tas notiek, tiesā var nolemt atsākt tiesas procesu.

Kā notiek apelācijas izskatīšana?

Tiesas procesā jā piedalās jūsu advokātam. Jūs arī varat piedalīties, taču tas nav obligāti.

Jums ir tiesības uz tulka pakalpojumiem.

Ja tiesā izlemj atsākt tiesas procesu, tā vēlreiz izskatīs visus pierādījumus.

Pēc pušu noslēguma runām tiesa iepazīstina ar savu spriedumu.

Kas notiek, ja apelācija ir veiksmīga/neveiksmīga?

Ja tiesā piekrīt apelācijai, tā spriedumu var anulēt vai mainīt pilnībā vai daļēji.

Ja tiesā nepiekrīt apelācijai, tā apstiprina tās tiesas spriedumu, kas pirmā izskatīja lietu.

Ja apelācijas laikā jūs atbrīvo no apsūdzībām, principā nav noteikumu, kas paredzētu jums saņemt kompensāciju.

Vai es varu apstrīdēt Apelācijas tiesas spriedumu?

Jūs varat apstrīdēt apelācijas lēmumu Kasācijas tiesā.

Pārsūdzību varat iesniegt pats, kā arī to var izdarīt jūsu aizstāvis, ja viņš ir reģistrēts „Albo dei patrocinanti in Cassazione” (īpašs advokātu reģistrs Kasācijas tiesā).

Pārsūdzības iesniegšanas termiņš var būt dažāds no 15 līdz 45 dienām un to jāiesniedz Apelācijas tiesā.

Pārsūdzības izskata stingri, un tiesa apskata tikai juridiskās kļūdas.

Izskatīšana var būt slēgta vai publiska.

Kasācijas tiesa pieņem lēmumu, pamatojoties uz tiesas sēžu protokoliem.

Kasācijas tiesa var nepieņemt apelācijai vai to noraidīt, vai anulēt spriedumu un nodot vai nenodot tiesai. Ja notiks lietas otrreizēja izskatīšana, lietu nosūtīs atpakaļ sākotnējam tiesnesim.

Kas notiek, kad ir pieņemts galīgais spriedums?

Spriedums ir galīgs, ja likumā noteiktajā termiņā neiesniedzat apelāciju Apelācijas tiesā vai Kasācijas tiesā, vai tas ir galīgs pēc lēmuma, ar kuru Kasācijas tiesa noraida pārsūdzību.

Kad spriedums ir galīgs, to nepieciešams sākt īstenot.

To reģistrē sodu reģistra birojā.

Ja noteiktais sods ir naudas sods, jums būs jāmaksā biroja pieprasītā summa.

Ja jums piespriesta brīvības atņemšana, kas nav atlikta, valsts prokurors izdod izpildāmu rīkojumu.

Ja piespriesta brīvības atņemšana uz trīs gadiem vai mazāk, valsts prokurors var atlikt sprieduma izpildi un paziņot jums šo lēmumu.

Jūs varat 30 dienu laikā pieteikties citam soda mēram, kas nav brīvības atņemšana, iesniedzot pieteikumu „Tribunale di Sorveglianza” (iestāde ar nosacītas atbrīvošanas dienesta funkcijām). Ja pastāv kādi priekšnoteikumi, jūs varat lūgt nodot sevi sociālā darbinieka uzraudzībā, pakļaut mājas arestam vai ievietot rehabilitācijas un prevencijas centrā.

Ja neiesniedzat savu pieprasījumu vai jūsu iesniegumu noraida, jums jāsāk izciest sods.

Es esmu no citas dalībvalsts. Vai pēc tiesas mani var aizsūtīt atpakaļ?

Tiesnesis kā drošības līdzekli var piemērot izraidīšanu, ja jums ir piespriesta brīvības atņemšana uz vairāk nekā diviem gadiem.

Tiesnesis var aizstāt brīvības atņemšanu ar izraidīšanu un aizliegumu atgriezties, ja esat notiesāts vai atzinies mazākā nodarījumā un saņēmis divu gadu brīvības atņemšanu un nav apstākļu soda atlikšanai. Izraidīšana būs tūlītēja pat tad, ja spriedums nav galīgs. Kompetentā iestāde ir „Questore” (valsts policijas provinces nodaļas vadītāja birojs).

Jūs var izraidīt arī tad, ja jau esat cietumā un izciešat brīvības atņemšanas sodu, kas mazāks par diviem gadiem. Rīkojumu izdod tiesnesis no „Tribunale di Sorveglianza”. Lēmumu varat apstrīdēt, iesniedzot apelāciju „Tribunale di Sorveglianza”.

Vai informāciju par apsūdzībām un/vai sodāmību iekļaus sodāmības reģistrā?

Galīgo spriedumu iekļauj sodāmības reģistrā.

Ieraksti tiek dzēsti, kad jūs kļūstat vecāks par 80 gadiem vai pēc nāves.

Tos dzēš arī tad, ja lietu pārskata.

Miertiesneša pieņemtie spriedumi tiek dzēsti piecus gadus pēc soda mēra noteikšanas dienas, ja ir uzlikts naudas sods, vai pēc desmit gadiem cita soda gadījumā, ja noteiktajā laika posmā nav pastrādāts cits noziedzīgs nodarījums.

Kompetentajai tiesai var lūgt labot ierakstus un izziņas sodāmības reģistra birojā. Ja esat dzimis ārvalstī, kompetentā tiesa ir Romas tiesa.

Ja esmu notiesāts, vai mani var tiesāt vēlreiz par to pašu noziedzīgu nodarījumu?

Ja jūs tiesājis Itālijas tiesnesis un spriedums ir galīgs, jūs nevar Itālijā vēlreiz tiesāt par to pašu noziedzīgu nodarījumu.

Ja jūs par Itālijā izdarītu noziedzīgu nodarījumu ir tiesājis tiesnesis ārvalstīs, jūs var Itālijā tiesāt vēlreiz.

Saites

[🔗 Vispārīgi tiesību jautājumi](#)

[🔗 Iekšlietu ministrija](#)

[📄 Vispārīgi jautājumi par ārvalstniekiem](#)

[📄 Krimināltiesību jautājumi](#)

[📄 Valsts policija](#)

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešanas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Dalībvalstis, kas ir atbildīgas par nacionālā satura lapu pārvaldību, atjaunina daļu šīs tīmekļa vietnes satura, ņemot vērā Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības. Ja vietnē ir saturs, kurā vēl nav atspoguļota Apvienotās Karalistes izstāšanās, tas ir bez nolūka un tiks labots.

Lapa atjaunināta: 24/02/2020

5. Ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumi un citi maznozīmīgi pārkāpumi

ā risina maznozīmīgus ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumus?

Saskaņā ar Ceļu kodeksu/Ceļu satiksmes noteikumiem pastāv divu kategoriju likumpārkāpumi: noziedzīgs nodarījums un administratīvs pārkāpums.

Izvērtējot un nosakot sodu tādiem nodarījumiem kā transportlīdzekļa vadīšana reibumā, ievēro tos pašus noteikumus, ko ievēro krimināllietās.

Nelieliem pārkāpumiem (piemēram, ātruma pārsniegšana vai stāvēšanas noteikumu pārkāpums) izmanto administratīvu procedūru, kas tiks izskaidrota šajā faktu lapā.

Kas nodarbojas ar šādiem pārkāpumiem?

Ar ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumiem nodarbojas ceļu policija, valsts policija, „Carabinieri”, „Guardia di Finanza” (finanšu policija) un „Polizia Municipale” (pašvaldības policija). Atsevišķos gadījumos jūs varat sodīt arī „ausiliari del traffico” (ceļu satiksmes brīvprātīgie).

Kāda ir procedūra?

Ja tas ir iespējams, protokolu izveido nekavējoties un iedod jums personiski.

Ja tas nav iespējams, protokolu jums nosūtīs 150 dienu laikā pēc pārkāpēja vai personas, kura ir atbildīga par soda naudas maksāšanu (parasti īpašnieks), personības noskaidrošanas.

Kāds ir sods?

Jums parasti ir jāmaksā soda nauda.

Iespējami arī citi administratīvi sodi, piemēram, transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšana vai braukšanas aizliegums uz noteiktu laiku.

Es esmu no citas dalībvalsts. Vai spēkā ir īpaši noteikumi?

Ja jūsu automobīlim ir ārvalstu numura zīme, jūs varat nekavējoties maksāt samazinātu naudas sodu (minimālais soda mērs), ja to atļauj. Šādos gadījumos nevar iesniegt apelāciju.

Otrā iespēja ir maksāt „cauzione” (depozītu), kas ir tikpat liels kā minimālā soda mēra summa, ja transportlīdzeklis ir reģistrēts kādā no ES dalībvalstīm, vai kas ir puse no maksimālā soda mēra jebkurā citā gadījumā. Ja esat samaksājis „cauzione”, jūs varat iesniegt apelāciju.

Ja nemaksājat „cauzione”, jūsu transportlīdzekli var uz laiku aizturēt. Ja tā notiek, nepieciešams samaksāt par transportlīdzekļa atbrīvošanu un to nevar izmantot, kamēr nav samaksāta viena no iepriekšminētajām summām.

Ja transportlīdzekli neaiztur, 360 dienu laikā no protokola uzrakstīšanas dienas persona, kura dzīvo ārvalstīs, saņem paziņojumu par protokolu.

Kas ir „verbale” (ceļu policijas protokols)?

„Verbale” ir atklāts protokols, kurā paziņoti fakti un norādīts sods.

Tas ir tiešs pierādījums policista ziņotajiem faktiem.

Jūs varat atteikties to parakstīt vai paņemt. Par jūsu atteikšanos ir jāziņo, taču tas nemaina protokola derīgumu.

Vai es varu iesniegt apelāciju?

Apelāciju var iesniegt persona, kuras vārds ir norādīts protokolā, un šī persona par būt pārkāpējs vai transportlīdzekļa īpašnieks.

Apelāciju var iesniegt prefektūrā vai miertiesā.

Apelāciju prefektūrā var iesniegt personīgi vai 60 dienu laikā prefektūrā, kuras pārvaldītajā teritorijā notika pārkāpums, vai uz vērtēšanas iestādi nosūtot ierakstītu vēstuli ar paziņojumu par saņemšanu.

Apelāciju miertiesā var iesniegt personīgi, vai 60 dienu laikā no paziņojuma par notikušo saņemšanas nosūtot ierakstītu vēstuli ar paziņojumu par saņemšanu uz miertiesu, kuras pārvaldītajā teritorijā notika pārkāpums. Tiesvedībā jāpiedalās jums pašam vai jūsu aizstāvim, jo pretējā gadījumā procesu uzskatīs par nederīgu.

Vai šie pārkāpumi parādās manā sodāmības reģistrā?

Tā kā tie ir administratīvi pārkāpumi, tie neparādīsies jūsu sodāmības reģistrā.

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešus kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Dalībvalstis, kas ir atbildīgas par nacionālā satura lapu pārvaldību, atjaunina daļu šīs tīmekļa vietnes satura, ņemot vērā Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības. Ja vietnē ir saturs, kurā vēl nav atspoguļota Apvienotās Karalistes izstāšanās, tas ir bez nolūka un tiks labots.

Lapa atjaunināta: 24/02/2020

Apsūdzēto tiesības kriminālprocesā - Kipra

Šajās faktu lapās sniegts skaidrojums situācijai, ja personu apsūdz vai tur aizdomās par noziedzīgu nodarījumu un par to ierosina tiesas procesu. Informāciju par mazāk smagiem ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumiem, par kuriem parasti piespriež naudas sodu noteiktā apmērā, skatiet [5. faktu lapā](#).

Ja esat noziedzīgā nodarījumā cietušais, [šeit](#) atradīsiet visu vajadzīgo informāciju par savām tiesībām.

Kriminālprocesa īss apraksts

Turpmāk ir sniegts kopsavilkums par kriminālprocesā parasti sastopamajiem posmiem.

- Policija drīkst nopratināt personu, kuru tur aizdomās par saistību ar noziedzīgu nodarījumu. Policija ir atbildīga par noziedzīga nodarījuma izmeklēšanu.
- Aizdomās turēto drīkst aizturēt, pamatojoties uz tiesas orderi, izņemot sevišķi smagus nodarījumus.
- Pirms policijas nopratināšanas aizdomās turētajam jāpaziņo, ka viņam ir tiesības sazināties ar advokātu, un jāizsaka brīdinājumi.
- Ja izmeklēšanas noslēgumā pret aizdomās turēto ir gūti pamatoti pierādījumi, policija tam izvirza oficiālu apsūdzību. Krimināllietās par smagiem noziegumiem lēmumu par kriminālvajāšanas uzsākšanu pieņem ģenerālprokurors. Šīs policijas pilnvaras visos gadījumos uzrauga ģenerālprokurors, kurš saskaņā ar Konstitūciju ir tiesīgs ierosināt, veikt, pārņemt, turpināt vai pārtraukt ikvienu kriminālprocesu.
- Policija iesniedz apgabala tiesnesim apstiprināšanai apsūdzības rakstu, kurā norādīta(-s) apsūdzība(-s). Ja to apstiprina, apsūdzētajam nosūta tiesas pavēsti ierasties tiesā noteiktā datumā.

- Krimināllietas atkarībā no to smaguma pakāpes izskata: a) nekavējoties — viens tiesnesis tajā apgabaltiesā, kuras jurisdikcijā veikts noziedzīgs nodarījums; b) pēc iepriekšēja paziņojuma — Asīzes tiesa, kas sastāv no trīs apgabaltiesas tiesnešiem un ko vada apgabaltiesas priekšsēdētājs.
- Saīsinātajā procesā apsūdzētais, noteiktajā dienā ierodoties tiesā, atzīst vai noliedz savu vainu izvirzītajā(-s) apsūdzībā(-s). Ja lietu izskata Asīzes tiesa, noteiktajā dienā apgabaltiesas tiesnesis veic iepriekšējo izmeklēšanu. To drīkst arī neveikt, ja ģenerālprokurors apstiprina, ka pēc tās nav vajadzības. Mūsdienu prakse liecina, ka vairs netiek veikta iepriekšējā izmeklēšana.
- Noziedzīgā nodarījumā cietušajam ir tiesības izvirzīt privātu apsūdzību.
- Ģenerālprokurors ir atbildīgs par kriminālvajāšanu kopumā, tostarp viņam ir tiesības izbeigt procesu.
- Kiprā nav zvērināto tiesas.
- Ja izmeklēšanas gaitā tiesa konstatē, ka apsūdzētais nespēj aizstāvēties garīgās veselības traucējumu vai rīcībnespējas dēļ, tiesa drīkst izdot pavēli par viņa ārstēšanu psihiatriskajā iestādē.
- Apsūdzētais drīkst pirms tiesas procesa izteikt šādus iebildumus par apsūdzībām: a) nav jurisdikcijas (jurisdikcija pēc būtības vai teritoriālā jurisdikcija); b) viņš agrāk ir attaisnots vai notiesāts par to pašu nodarījumu(-iem); c) viņš par nodarījumu(-iem) ir apžēlots; d) apsūdzības ir nepietiekamas vai safabricētas.
- Apsūdzības rakstā var apsūdzēt vairākas personas par saistītu noziedzīgu rīcību. Ja konstatē, ka tas nav taisnīgi, tiesa drīkst pieprasīt sadalīt apsūdzības tiesas procesa vajadzībām.
- Tiesas procesu sāk ar apsūdzības uzturētāja pierādījumiem. Noslēdzot apsūdzības lietu, tiesa nosaka, vai apsūdzētajam ir jāsniedz atbilde uz ierosināto lietu. Ja ir, tiesa aicina apsūdzēto nodrošināt sev aizstāvību, kā arī informē viņu par tiesībām klusēt, sniegt apsūdzētā paziņojumu vai arī saskaņā ar zvērestu sniegt liecību. Apsūdzētais drīkst jebkurā brīdī iesniegt pierādījumus savai aizstāvībai. Ja apsūdzētais izmanto tiesības klusēt, no tā nedrīkst izdarīt nekādus negatīvus secinājumus. Noslēdzot aizstāvības lietu, puses iesniedz galīgos pietiekumus un tiesa pieņem spriedumu.
- Ikviena puse drīkst noprotināt pretējās puses lieciniekus, kas ar zvērestu sniedz liecību.
- Tiesas procesā jāievēro taisnīgas tiesas principus. Vienmēr ir spēkā nevainīguma prezumpcija. Apsūdzībai vienmēr jāuzņemas pierādīšanas pienākums. Ja tiesas procesa noslēgumā tiesa nav pilnībā pārliecināta, ka nepastāv saprātīgas šaubas par apsūdzētā vainu, apsūdzētais ir jāattaisno.
- Ja apsūdzētais ir notiesāts, sākas soda izpildes process.

Sīkāku informāciju par minētajiem procesa posmiem un jūsu tiesībām skatiet faktu lapās. Šai informācijai ir tikai informatīvs raksturs un ar to nevar aizstāt juridiskās konsultācijas.

Eiropas Komisijas loma

Lūdzu, ņemiet vērā, ka Eiropas Komisijai nav nekādas saistības ar dalībvalstu kriminālprocesiem, tāpēc ja jums ir kāda sūdzība, tā nevar sniegt jums palīdzību. Informācija par to, kā un kam iesniegt sūdzību, ir sniegta šajās faktu lapās.

Sīkāku informāciju skatiet šeit norādītajās saitēs

[1. Juridiskās konsultācijas](#)

[2. Manas tiesības noziedzīga nodarījuma izmeklēšanas gaitā](#)

- Aizturēšana un kratīšana

[3. Manas tiesības tiesas procesā](#)

- Soda veidi

[4. Manas tiesības pēc tiesas procesa beigām](#)

[5. Ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumi](#)

Saites

[Kipras Republikas advokātu birojs](#)

[Kipras Augstākā tiesa](#)

[Kipras policija](#)

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešanas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Dalībvalstis, kas ir atbildīgas par nacionālā satura lapu pārvaldību, atjaunina daļu šīs tīmekļa vietnes satura, ņemot vērā Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības. Ja vietnē ir saturs, kurā vēl nav atspoguļota Apvienotās Karalistes izstāšanās, tas ir bez nolūka un tiks labots.

Lapa atjaunināta: 18/07/2019

1. Juridiskās konsultācijas

Ja tādā vai citādā veidā esat iesaistīts kriminālprocesā, ļoti svarīgi ir saņemt neatkarīgas juridiskās konsultācijas. Šajā faktu lapā varat noskaidrot, kādos gadījumos jums ir tiesības uz advokāta pārstāvību. Tāpat šeit uzzināsiet, kādu palīdzību jums sniegs advokāts. Faktu lapā pieejama vispārīga informācija par to, kur meklēt advokātu un kādas iespējas ir segt izdevumus par advokāta pakalpojumiem, ja nevarat tos atļauties.

Kur meklēt advokātu?

Ja esat aizdomās turētais saistībā ar noziedzīgu nodarījumu, jums ir tiesības uz advokāta konsultāciju. Ja esat apsūdzēts noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, jums ir tiesības uz advokāta pārstāvību tiesvedības laikā. Jebkurā gadījumā jums ir tiesības uz brīvi izraudzīta advokāta pakalpojumiem.

Klienta un advokāta savstarpējā saziņa ir konfidenciāla. Tā norisinās privāti, un bez jūsu piekrišanas to nedrīkst izpaust.

Vai man ir jāmaksā par advokāta pakalpojumiem?

Ja esat apsūdzēts par tāda noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, par ko var piespriest brīvības atņemšanu uz laiku, kas nepārsniedz 1 gadu, jums ir tiesības uz juridisko palīdzību, kas pieejama ikvienā kriminālās tiesvedības posmā.

Ja iesniedzat pieteikumu par juridiskās palīdzības piešķiršanu, tiesa lemj par tā pamatotību, ņemot vērā labklājības biroja sagatavoto sociālekonomisko ziņojumu pēc tiesas pieprasījuma.

Ja jums pienākas juridiskā palīdzība, jums ir tiesības izraudzīties kādu no advokātiem, kas iekļauti [Kipras Advokātu kolēģijas](#) sagatavotajā sarakstā. Visa vajadzīgā informācija par advokātu sarakstu ir pieejama tās attiecīgās tiesas reģistrā, kurā pret jums ir ierosināts kriminālprocess. Ja neizraudzīsieties sev kādu no sarakstā minētajiem advokātiem, to var iecelt tiesa.

Ja sniedzat nepatiesas ziņas par savu finansiālo stāvokli nolūkā saņemt juridisko palīdzību, jūs izdarāt kriminālpārkāpumu. Jums ir pienākums atmaksāt atpakaļ valstij saņemto juridisko palīdzību, un šajā gadījumā tiesa var izdot pavēli šo pienākumu izpildīt.

Ja advokāts ir pārkāpis rīcības kodeksu, jūs drīkstat iesniegt sūdzību [Kipras Advokātu kolēģijas](#) disciplinārlietu padomē.

Saites

[Tieslietu un sabiedriskās kārtības ministrijas informācija par juridisko palīdzību](#)

[Kipras Advokātu kolēģija](#)

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešanas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Dalībvalstis, kas ir atbildīgas par nacionālā satura lapu pārvaldību, atjaunina daļu šīs tīmekļa vietnes satura, ņemot vērā Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības. Ja vietnē ir saturs, kurā vēl nav atspoguļota Apvienotās Karalistes izstāšanās, tas ir bez nolūka un tiks labots.

Lapa atjaunināta: 18/07/2019

2. Manas tiesības noziedzīga nodarījuma izmeklēšanas gaitā un pirms lietas nodošanas tiesai

āds ir kriminālizmeklēšanas mērķis?

Kriminālizmeklēšanas mērķis ir noskaidrot noziedzīga nodarījuma faktus un apstākļus.

Izmeklēšanu parasti veic policija, taču izņēmuma gadījumos arī Ministru padome vai ģenerālprokurors drīkst pilnvarot izmeklēšanas ekspertus. Lēmumu par kriminālvajāšanu parasti pieņem policija, kura saņem vispārīgus norādījumus no ģenerālprokurora. Smagu noziegumu krimināllietās šo lēmumu pieņem ģenerālprokurors.

Izmeklēšana sākas ar brīdi, kad policija saņem informāciju par to, ka ir izdarīts noziedzīgs nodarījums.

Policija apskata noziedzīga nodarījuma izdarīšanas vietu un iegūst visu vajadzīgo informāciju un materiālus. Tāpat tā noprātina ikvienu personu, kura var sniegt informāciju par noziedzīgu nodarījumu, un uzklausa liecības.

Ja pierādījumi liecina, ka esat iesaistīts noziedzīgā nodarījumā, policija jūs drīkst nopratināt pirms vai pēc aizturēšanas.

Kad un kādā veidā man ir jāsniedz informācija policijai?

Ja policija uzskata, ka jūsu rīcībā ir noderīga informācija par noziedzīgu nodarījumu, tā drīkst pieprasīt jums ierasties policijas iecirknī, lai sniegtu liecību vai sastādītu atbilstošu dokumentu. Atteikšanās gadījumā policija var jums nosūtīt rakstisku pieprasījumu ierasties iecirknī. Ja bez pamatota iemesla neizpildāt šo policijas rīkojumu, jūs izdarāt kriminālpārkāpumu.

Vai mani brīdina par sekām?

Ja esat aizdomās turētais noziedzīgā nodarījumā, pirms nopratināšanas policijai ir pienākums jūs šādi brīdināt: „Ja nevēlaties sniegt paskaidrojumu, jums ir tiesības klusēt, jo viss jūsu teiktais tiek fiksēts rakstiski un var kalpot kā pierādījums.” Nepilngadīgas personas jāinformē par viņu tiesībām sazināties ar vecākiem vai aizbildņiem.

Aizdomās turēto drīkst aizturēt, pamatojoties uz tiesas orderi, un dažos gadījumos pat bez aizturēšanas ordera. Sk. informāciju [šeit](#).

Kādu informāciju es saņemu, ja mani aiztur?

Jums ir tiesības uzzināt, kāpēc jūs aiztur, izņemot, ja to nav iespējams paziņot jūsu vardarbīgās rīcības dēļ.

Kas notiek pēc aizturēšanas?

Jūsu lietai 24 stundu laikā jānonāk tiesneša rokās, ja vien jūs līdz tam laikam neatbrīvo.

Kāda ir kārtība Eiropas apcietināšanas ordera gadījumā?

Eiropas apcietināšanas orderim jābūt saskaņā ar procesa noteikumiem, un tajā jāiekļauj tiesību aktos noteiktā informācija. To izdod tās valsts tiesu iestāde, kurā atrodas ordera pieprasītājs. Sīkāku informāciju sk. [šeit](#).

Vai mani paturēs apcietinājumā vai atbrīvos?

Ja policija uzskata, ka ir pamats paturēt jūs apcietinājumā, tā iesniedz pieteikumu apgabaltiesas tiesnesim par jūsu paturēšanu apcietinājumā uz laiku, kas nevar pārsniegt astoņas dienas. Apcietināšanas termiņu var pagarināt, taču kopējais apcietinājuma laiks nepārsniedz 3 mēnešus.

Tiesa var jūs paturēt apcietinājumā, ja pierādījumi liecina, ka bijāt iesaistīts attiecīgo noziedzīgo nodarījumu izdarīšanā. Saskaņā ar tiesas lēmumu jūs var paturēt apcietinājumā arī izmeklēšanas laikā, tomēr tas tiek samērots ar jūsu tiesībām uz brīvību.

Vai drīkstu apstrīdēt lēmumu par pirmstiesas apcietinājuma piemērošanu?

Jūs drīkstat apstrīdēt šo lēmumu, un tas ir jāizdara 10 dienu laikā.

Kas notiek, ja atsakos atbildēt uz policijas uzdotajiem jautājumiem?

Ja apsūdzētais izmanto tiesības klusēt, no tā nedrīkst izdarīt nekādus negatīvus secinājumus.

Policijas nopratināšana nedrīkst būt varmācīga vai uzmācīga.

Vai nopratināšanā drīkst piedalīties mans advokāts?

Policijas sākotnējās iztaujāšanas laikā jums nav tiesību uz advokātu. Ja jūs aiztur, jūs drīkstat nekavējoties pieprasīt konfidencialu tālruņa sarunu ar izvēlēto advokātu.

Vai man tiek nodrošināti tulka pakalpojumi, ja neprotu valodu?

Tiesību aktos noteikts, ka jums jānodrošina tulka pakalpojumi valodā, kuru jūs pilnībā saprotat un kurā brīvi runājat.

Vai drīkstu informēt tuvinieku vai draugu par savu stāvokli?

Jums ir tiesības sazināties ar tuvinieku vai jebkuru citu personu pēc izvēles. Nepilngadīgām personām ir arī tiesības policijas klātbūtnē sazināties ar vecākiem vai aizbildņiem. Policija informē vecākus vai aizbildņus par nepilngadīgas personas aizturēšanu.

Jums var aizliegt sazināties ar tuviniekiem un draugiem 12 stundas no jūsu aizturēšanas brīža, ja ir pamatotas aizdomas, ka sazinoties ar viņiem uzreiz pēc aizturēšanas:

- var tikt iznīcināti pierādījumi;
- cita persona, kas iesaistīta konkrētajā noziedzīgajā nodarījumā, var izvairīties no aizturēšanas;
- aizbēgt var cits aizdomās turētais vai var tikt izdarīts cits nodarījums.

Vai drīkstu sazināties ar vēstniecību, ja esmu citas dalībvalsts iedzīvotājs?

Jums kā citas dalībvalsts iedzīvotājam ir tiesības sazināties ar vēstniecību vai vēstnieku. Ja šeit nav jūsu valsts vēstniecības, tad jums ir tiesības sazināties ar [Ombuda biroju](#) vai [Cilvēktiesību aizsardzības valsts biroju](#).

Vai aizturēšanas laikā drīkstu konsultēties ar ārstu?

Ja aizturēšanas vai apcietinājuma laikā jums vajadzīga medicīniskā aprūpe, policijai jānodrošina ārsts, kurš jūs izmeklē, un vajadzības gadījumā jūs jānogādā slimnīcā. Jums ir tiesības izraudzīties ārstu pēc saviem ieskatiem.

Vai izmeklēšanas laikā man ir jāatrodas Kiprā?

Ja esat citas valsts iedzīvotājs, jums nav pienākuma atrasties Kiprā, kamēr policija veic izmeklēšanu. Tiesību aktos vēl nav paredzēta iespēja piedalīties izmeklēšanā ar videokonferences starpniecību.

Ja attiecībā jums nav izdots aizturēšanas orderis, jūs drīkstat izceļot no valsts.

Vai izmeklēšanas laikā drīkst izdarīt kratīšanu manā mājoklī vai uzņēmuma telpās?

Jūsu mājokli vai uzņēmuma telpas drīkst pārmeklēt tikai tad, ja ir izdots kratīšanas orderis, tomēr arī jūs drīkstat sniegt rakstisku piekrišanu kratīšanai.

Vai mani drīkst pārmeklēt?

Ja nepieciešams, policija drīkst jūs pārmeklēt; šo uzdevumu veic tā paša dzimuma pārstāvis. Sk. informāciju [šeit](#).

Vai policija drīkst man pieprasīt pirkstu nospiedumus, DNS paraugus u. c.?

Pēc aizturēšanas policijai ir tiesības izmeklēšanas gaitā fiksēt jūsu ķermeņa mērus, izgatavot fotogrāfijas, pirkstu nospiedumus, plaukstu nospiedumus, ņemt rokraksta paraugus un nagu, matu un siekalu paraugus.

Atteikšanās pakļauties ir krimināli sodāms pārkāpums, kam piemēro brīvības atņemšanu vai naudas sodu. Ar jūsu piekrišanu policija drīkst iegūt arī jūsu asins vai urīna paraugus. Ja nepiekrītat, tiesa var izdot orderi, ar kuru pilnvaro policiju iegūt šādus paraugus ārsta uzraudzībā.

Vai man ir jāpiedalās atpazīšanā?

Ja policija ir jūs likumīgi aizturējusi, tai ir tiesības pieprasīt, lai jūs piedalītos atpazīšanā.

Vai drīkstu iesniegt sūdzību par policijas izturēšanos pret mani?

Sūdzību par policijas darbu drīkstat iesniegt [neatkarīgajai iestādei, kas izmeklē liecības un sūdzības par policijas darbu](#).

Kāds ir izmeklēšanas procesa noslēgums?

Policija jums var izvirzīt apsūdzību, ja izmeklēšanas beigās ir pietiekami daudz pierādījumu, lai sāktu krimināllietu pret jums. Pirms apsūdzības jūs ir vēlreiz jābrīdina, ka jūs drīkstat atzīt vai arī noliegt savu vainu, vai arī paturēt tiesības atbildēt tiesā. Pēc tam krimināllietu iesniedz tiesā.

Apsūdzības formulējums krimināllietā drīkst atšķirties no sākotnējā formulējuma.

Vai mani drīkst apsūdzēt nodarījumā, kurā mani jau reiz apsūdzēja kādā citā dalībvalstī?

Jūs nedrīkst vēlreiz tiesāt par nodarījumu, kurā jūs attaisnoja vai reiz notiesāja. Jūs nevar atzīt par vainīgu tādā nodarījumā vai bezdarbībā, kas nebija uzskatāms par noziedzīgu nodarījumu tā izdarīšanas brīdī.

Tiesību aktos nav tāda noteikuma, kas aizliegtu izvirzīt kriminālpasākumus divu dažādu valstu tiesās, tomēr praksē tā nemēdz rīkoties, turklāt jums ir tiesības apstrīdēt vienu no tiesas procesiem.

Kā notiek pirmā tiesas sēde?

Ja esat saņēmuši uzaicinājumu ierasties tiesā, jums ir tiesības iepazīties ar liecinieku sniegtajiem pierādījumiem, kā arī policijas izmeklēšanā apkopotajiem dokumentiem, tostarp tiem, kas iekļauti kriminālvajāšanas lietā.

Tiesas procesā apsūdzība drīkst izsaukt papildu lieciniekus ar nosacījumu, ka aizstāvība par to ir informēta.

Vai tiek pieprasīta informācija par manu sodāmību?

Tiesas procesā parasti nepieprasa informāciju par agrāku sodāmību.

Ja jūs atzīst par vainīgu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, pieņemot spriedumu, ņem vērā arī visas pārējās tamlīdzīgās notiesāšanas ([sk. 5. faktu lapu](#)).

Pilnvaras veikt aizturēšanu un kratīšanu

Policijas pilnvaras veikt aizturēšanu

[Kīpras Konstitūcijā](#) ir noteikts, ka personu drīkst likumīgi aizturēt tikai tādā gadījumā, ja ir izdots pietiekami pamatots orderis. Šis konstitucionālais noteikums ir jāizmanto, lai skaidrotu visus attiecīgos kriminālprocesa tiesību noteikumus par aizturēšanu bez tiesas ordera.

Policija drīkst pieprasīt apgabaltiesas tiesnesim izdot aizturēšanas orderi. Policijai jāiesniedz apliecinājums, ka saskaņā ar pierādījumiem jūs tur aizdomās par saistību ar noziedzīgu nodarījumu un ka jūs ir jāaiztur, lai veiktu kriminālizmeklēšanu.

Tiesnesis aizturēšanas orderi izsniedz tikai pēc rūpīgām pārdomām, jo tam ir jāņem vērā personas tiesības uz brīvību un jārod vislabākais līdzsvars starp šo brīvību un sabiedrības drošību.

Aizturēšanas orderis ir spēkā līdz brīdim, kad to izpilda vai tiesnesis to atceļ.

Policijas pilnvaras veikt kratīšanu

Jūsu mājokli vai uzņēmuma telpas drīkst pārmeklēt tikai tad, ja ir izdots kratīšanas orderis, tomēr arī jūs drīkstat sniegt rakstisku piekrišanu kratīšanai. Kratīšanas orderī jānorāda pamatojums. To izdod apgabaltiesas tiesnesis, pamatojoties informāciju, ko viņam ar zvērestu sniedz policija. Tiesnesim jābūt pārliecinātam, ka policijai ir pietiekams pamatojums kratīšanas ordera saņemšanai.

Policistam ir tiesības apturēt un pārmeklēt jūsu automobili:

- ja policistam ir pamatotas aizdomas, ka jūs tajā glabājat narkotikas;
- lai pārbaudītu, vai automobilī neatrodas sprāgstvielas vai nelikumīgi ieroči.

Jūs drīkst pārmeklēt tikai policijas darbinieks(-ce), kas ir tā paša dzimuma pārstāvis(-e).

Ja policistam ir pamatotas aizdomas, ka esat narkotisko vielu ietekmē, viņam ir tiesības jūs aizturēt un pārmeklēt, kā arī aizturēt gadījumā, ja pie jums tiek atrastas narkotikas.

Jums nav tiesību pārsūdzēt lēmumu par kratīšanas ordera izdošanu.

Saites

[Kīpras Republikas advokātu birojs](#)

[Kīpras Augstākā tiesa](#)

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datus, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par

šo lapu.

Dalībvalstis, kas ir atbildīgas par nacionālā satura lapu pārvaldību, atjaunina daļu šīs tīmekļa vietnes satura, ņemot vērā Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības. Ja vietnē ir saturs, kurā vēl nav atspoguļota Apvienotās Karalistes izstāšanās, tas ir bez nolūka un tiks labots.

Lapa atjaunināta: 18/07/2019

3. Manas tiesības tiesas procesā

ur notiek tiesas process?

Lietu izskata tā apgabaltiesa, kuras jurisdikcijā noticis nodarījums.

Tiesas process ir atklāts, ja vien tiesa nenosaka, ka tam jābūt slēgtam. [Konstitūcijā](#) ir noteikti visi gadījumi, kad jānodrošina slēgts tiesas process.

Kiprā nav zvērināto tiesas, tāpēc spriedumu lietā pasludina profesionālu tiesnešu tiesa.

Vai tiesas procesa laikā drīkst mainīt apsūdzību?

Tiesas procesa laikā ar tiesas piekrišanu drīkst mainīt apsūdzību. To var darīt, ja apsūdzībā izmantota neprecīza informācija vai lai apsūdzībai pievienotu jaunus pierādījumus.

Ja no pierādījumiem rodas jaunas apsūdzības, tās drīkst ar tiesas piekrišanu pievienot tiesas procesam. Šajā gadījumā var pasludināt pārtraukumu, lai jūs varētu sagatavoties aizstāvībai.

Ja tiesas procesa noslēgumā ir pierādīta tikai daļa no apsūdzības un jūs esat vienīgais vainīgais šajā nodarījumā, tad jūs varat notiesāt, neizmainot apsūdzību. Tāpat apsūdzība nav jāmaina, lai jūs notiesātu par mēģinājumu izdarīt nodarījumu, par kuru jūs apsūdz. Tiesas procesa noslēgumā tiesa drīkst pieprasīt, lai lietai pievieno papildu apsūdzības, kas izriet no pierādījumiem, turklāt drīkst jūs notiesāt arī tad, ja nemaina apsūdzības formulējumu. Šajā situācijā tiesa nedrīkst pieļaut būtiskas kļūdas.

Jums ir tiesības tiesas procesā mainīt savu atzīšanos par visām apsūdzībām vai daļu no tām, ja tiesa jums to ļauj darīt. Ja dažās apsūdzībās jūsu vaina ir pierādīta, tiesa turpina lietas izskatīšanu par pārējām apsūdzībām. Pierādot jūsu vainu visās apsūdzībās, tiesa uzreiz sāk soda piespriešanas procesu.

Kādas man ir tiesības tiesas procesā?

Jums ir tiesības uz taisnīgu, atklātu un savlaicīgu tiesas procesu neatkarīgā, objektīvā un kompetentā tiesā, kas izveidota likumīgi.

Tiesas spriedumam jābūt pamatotam un parasti pasludinātam atklātā procesā, izņemot gadījumus, kad atklātība varētu kaitēt tiesas interesēm.

Ja jūs apsūdz noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, jums ir vismaz šādas konstitucionālās tiesības:

- savlaicīgi saņemt visu vajadzīgo informāciju par apsūdzības būtību un pamatojumu valodā, kādu jūs protat;
- izmantot pietiekami daudz laika un līdzekļu, lai sagatavotos aizstāvībai;
- personīgi aizstāvēt sevi vai izmantot advokāta pakalpojumus sevis aizstāvēšanai, vai arī, ja nevarat atļauties juridisku palīdzību, saņemt to bez maksas, ja tas nav pretrunā ar taisnīguma principiem;
- noplatināt lieciniekus, kas liecina pret jums, un pieprasīt tādu pašu nosacījumu piemērošanu jums par labu liecinošiem lieciniekiem, kādus piemēro tiem, kuri liecina pret jums;
- pieprasīt bezmaksas tulka pakalpojumus, ja nesaprotat valodu, kādu izmanto tiesā, vai nerunājat tajā.

Vai man jāpiedalās tiesas procesā?

Jums ir pienākums ierasties tiesā, ja saņemat uzaicinājumu par obligātu ierašanos. Pretējā gadījumā tiek izdots apcietināšanas orderis attiecībā uz jums.

Vai tiesas procesa laikā mani paturēs apcietinājumā vai atbrīvos?

Tiesas procesa laikā jūs varat atbrīvot pret drošības naudu, izņemot smagu noziegumu gadījumus. Jūs varat paturēt apcietinājumā tad, ja rodas pamatotas aizdomas, ka pēc atbrīvošanas jūs varat neierasties tiesā. Tāpat jūs neatbrīvos pret drošības naudu, ja ir aizdomas, ka pēc atbrīvošanas veiksiet citus nodarījumus.

Ja lietu izskata apgabaltiesa, drošības naudas noraidīšanas gadījumā jūs drīkst paturēt apcietinājumā ne ilgāk kā 8 dienas, tomēr pēc atkārtotas tiesas sēdes jūs drīkst aizturēt atkal. Ja lietu izskata Asīzes tiesa, nav noteikts apcietinājuma termiņa ierobežojums.

Jums ir tiesības apstrīdēt lēmumu par drošības naudas noraidīšanu. Sūdzība jāiesniedz 10 dienu laikā no lēmuma pieņemšanas brīža.

Apcietinājumam tiesas procesa laikā nav noteikts konkrēts termiņa ierobežojums. Tomēr tiesas procesam ir jānotiek saprātīgā laikā.

Ja dzīvoju kādā citā dalībvalstī, vai varu piedalīties tiesas procesā ar videokonferences starpniecību?

Nepastāv noteikumi par piedalīšanos kriminālprocesā ar videokonferences starpniecību.

Vai man būs advokāts, lai pārstāvētu mani tiesas procesā?

Advokāta pārstāvība tiesas procesā nav obligāta, bet jums ir tiesības sevi aizstāvēt pašam. Tomēr, ja jūs pārstāv advokāts, jums ir tiesības to mainīt jebkurā procesa stadijā.

Ja jūs nevarat atļauties sev advokātu, jums ir tiesības uz bezmaksas juridisku palīdzību, ja tas nav pretrunā ar taisnīguma principiem.

Ja jūs tiesā pārstāv advokāts, viņš vai viņa nodrošina jūsu aizstāvību. Personīgi sevi aizstāvot, jums ir tādas pašas tiesības, tostarp tiesības klusēt un neapsūdzēt sevi.

Kāda ir mana loma tiesas procesā?

Kad apsūdzība ir ierosinājusi lietu, jums ir tiesības paziņot tiesai, ka šī lieta nav pamatota šādu iemeslu dēļ:

- trūkst pierādījumu, lai pierādītu noziedzīga nodarījuma sastāva būtiskus elementus;
- prokurora pierādījumi nav ticami, un ar tiem nepietiek, lai jūs pamatoti notiesātu.

Ja tiesa pieņem jūsu iebildumus, jūs attaisno bez turpmākas aizstāvēšanās.

Tomēr, ja tiesa uzskata, ka lieta ir pamatota, tai jums ir jāizskaidro šādas jūsu tiesības:

- saskaņā ar zvērestu sniegt liecību. Šajā gadījumā jūs noprotinās arī prokurors;
- bez zvēresta sniegt apsūdzētā paziņojumu. Šajā gadījumā jums nav pienākuma piekrist noprotināšanai;
- klusēt. Ja apsūdzētais izmanto tiesības klusēt, no tā nedrīkst izdarīt nekādus negatīvus secinājumus.

Vai drīkstu izsaukt lieciniekus savai aizstāvībai?

Jums ir tiesības izsaukt lieciniekus savai aizstāvībai, neskatoties uz to, vai vēlaties liecināt vai ne.

Ja piekrītat saskaņā ar zvērestu sniegt liecību, jums var uzdot arī tādus jautājumus, kas pieprasa atzīt vainu pārkāpumā, tāpēc tiesai jūs ir jāinformē par tiesībām neatbildēt.

Kas notiek, ja sniedzu tiesā nepatiesu liecību?

Sniedzot tiesā nepatiesu liecību, jūs laužat doto zvērestu un izdarāt noziegumu, par ko jūs var sodīt ar brīvības atņemšanu.

Kādas ir manas tiesības attiecībā uz apsūdzībām pret mani?

Jums ir tiesības atspēkot prokurora pierādījumus, noprotinot apsūdzības lieciniekus. Tāpat jums ir tiesības iebilst pret pierādījumiem.

Vai drīkstu iesniegt pierādījumus, kas liecina man par labu?

Jums ir tiesības iesniegt pierādījumus, lai sevi aizstāvētu; tiem ir jāattiecas uz lietu un jāatbilst tiesību aktu noteikumiem. Ja vēlaties apliecināt savas personības iezīmes, jūs drīkstat izsaukt liecinieku, lai jūs raksturotu.

Vai drīkstu izmantot privātdetektīva pakalpojumus pierādījumu gūšanai?

Jā, taču šos pierādījumus var izmantot tiesā tikai tad, ja tie atbilst noteikumiem par pierādījumu gūšanu.

Vai tiek ņemtas vērā ziņas par manu sodāmību?

Tiesas procesā nedrīkst atklāt ziņas par jūsu sodāmību, izņemot gadījumu, ja jūs to vēlaties izmantot kā pierādījumu un vēlaties apliecināt jūsu personības iezīmes, apstrīdot personības iezīmes, par kurām liecinājis apsūdzības liecinieks.

Tiesā drīkst iesniegt pierādījumus par jūsu agrākajiem nodarījumiem ar nosacījumu, ka noziedzīgs nodarījums, par kuru jūs tiesā, ir līdzīgs tiem, ko jau reiz esat veicis.

Tāpat tiesa ņem vērā visus iepriekšējos notiesāšanas gadījumus citās dalībvalstīs, ja vien sodāmība nav dzēsta.

Kāds ir tiesas procesa noslēgums?

Noslēdzot tiesas procesu, pusēm tiek dots gala vārds, un tiesa pieņem spriedumu.

Tiesa jūs var gan notiesāt, gan attaisnot.

Notiesāšanas gadījumā jums ir tiesības izteikties pirms sprieduma pasludināšanas, lai mīkstinātu savu sodu.

Sīkāku informāciju par iespējamajiem soda veidiem skatiet [šeit](#).

Kā cietušais drīkst rīkoties tiesas procesa laikā?

Cietušajam nav noteikta īpaša rīcība tiesas procesā, taču to var izsaukt sniegt liecību par notikumiem, kuri attiecas uz nodarījumu, kā arī par tā rezultātā ciesto ievainojumu, kaitējumu un zaudējumiem.

Nosakot sodu, prokurors drīkst lūgt cietušajam izklāstīt nozieguma sekas. Ja jūs piekrītat cietušajam atlīdzināt zaudējumus vai cietušais ir gatavs pieņemt jūsu atvairošanos, sodu var mīkstināt.

Soda veidi

Zemāk sniegtajā sarakstā ir minēti soda veidi, kādus var piespriest Kīpras tiesas.

- **Brīvības atņemšana** jeb ieslodzīšana valsts cietumā uz noteiktu termiņu.
- **Periodiska brīvības atņemšana.** Ja jūs notiesā par noziedzīgu nodarījumu, kuram piemērojamais sods ir brīvības atņemšana uz trim gadiem vai mazāk, jums var piespriest periodisku brīvības atņemšanu, kas ilgst ne vairāk kā 52 nedēļas. Vienas nedēļas ieslodzījuma periods ilgst no piektdienas plkst. 8.00 līdz pirmdienas plkst. 17.00.
- **Atlikta brīvības atņemšana.** Ja jums piespriesta brīvības atņemšana ne vairāk kā uz 2 gadiem, to var atlikt uz 3 gadiem ar nosacījumiem. Pārkāpjot šos nosacījumus, tiek piemērots sākotnējais brīvības atņemšanas sods un ir iespējamās citas sekas.
- **Probācijas rīkojums.** Tiesa var izdot probācijas rīkojumu, ar kuru nosaka probācijas dienesta darbinieka uzraudzību uz laiku no 1 līdz 3 gadiem. Tiesību aktos ir minēti īpaši noteikumi par to, kā jārīkojas nepilngadīgu pārkāpēju gadījumā.
- **Jaunieši.** Kriminālatbildība iestājas 14 gadu vecumā, tomēr jauniešus vecumā no 14 līdz 18 gadiem nemēdz ieslodzīt.
- **Pavēle par nepilngadīgas personas atņemšanu ģimenei.** Ja vecāku, kura aizbildniecībā ir nepilngadīga persona, notiesā par atsevišķu noziedzīgu nodarījumu izdarīšanu, tiesa drīkst izdot pavēli par bērna pārceļšanu drošā vietā. No tā brīža par bērnu atbild sociālās labklājības dienesta vadītājs.
- **Pavēle par tādas personas ārstēšanu, kas atkarīga no narkotikām.** Personai, kuru notiesā par nodarījumu, kas saistīts ar narkotikām, soda vietā drīkst piespriest ārstēšanos rehabilitācijas iestādē, ja šī persona tam piekrīt.
- **Nodrošinājums pret neierašanos tiesā.** Šajā gadījumā jums noteiktu laiku ir jāievēro saskaņā ar tiesību aktiem noteiktie nosacījumi. Pārkāpjot šos nosacījumus, jūs var notiesāt gan par rīkojuma neievērošanu, gan arī par sākotnējo nodarījumu.
- **Tiesa var likt jums miermīlīgi uzvesties** konkrētu laikposmu.
- **Aizliegums apmeklēt sporta pasākumus.** Ja jūs notiesā par vardarbīgu(-iem) nodarījumu(-iem) sporta sacensībās, piemēram, futbola spēles laikā, tiesa papildus pamatsodam var arī aizliegt jums apmeklēt sporta sacensības, piemēram, futbola spēles.
- **Rīkojums par noziedzīga nodarījuma rezultātā iegūtas mantas konfiskāciju.**
- **Transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšana.** Ja jūs notiesā par ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumu, jums var atņemt transportlīdzekļa vadīšanas tiesības. To nosaka papildus citiem tiesas piespriestajiem soda veidiem.
- **Medību bises turēšanas atļaujas atņemšana vai lietošanas aizliegšana.** Šo sodu piemēro, ja jūs notiesā par medību bises nelikumīgu izmantošanu malumedniecībai.

- **Rīkojums par konfiskāciju.** Jūs varat saņemt rīkojumu par nelikumīgi iegūtas vai nelikumīgi jūsu valdījumā esošas mantas konfiskāciju.
- **Rīkojums par nojaukšanu.** Tiesa drīkst izdot rīkojumu par ēkas nojaukšanu, ja tā ir nelikumīgi uzbūvēta.

Saites

[Valdības tīmekļa vietne, kurā ir atsauce uz Konstitūciju](#)

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešanas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Dalībvalstis, kas ir atbildīgas par nacionālā satura lapu pārvaldību, atjaunina daļu šīs tīmekļa vietnes satura, ņemot vērā Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības. Ja vietnē ir saturs, kurā vēl nav atspoguļota Apvienotās Karalistes izstāšanās, tas ir bez nolūka un tiks labots.

Lapa atjaunināta: 18/07/2019

4. Manas tiesības pēc tiesas procesa beigām

ai drīkstu pārsūdzēt spriedumu?

Jums ir neierobežotas tiesības pārsūdzēt notiesāšanu un sodu Augstākajā tiesā. Tomēr notiesāšanu nevar pārsūdzēt, ja esat atzinuši savu vainu, izņemot gadījumu, ja apsūdzībā minētie fakti patiesībā neliecina par nodarījumu.

Kādi termiņi ir piemērojami?

Notiesāšana un/vai sodu ir jāpārsūdz 10 dienu laikā no sprieduma pasludināšanas brīža. Ziņas par pārsūdzību ieraksta tās apgabaltiesas reģistrā, kurā izskatīja lietu, un Augstākās tiesas reģistrā gadījumā, ja lietu izskatīja Asīzes tiesa.

Kādos gadījumos drīkst pārsūdzēt?

Notiesāšanu drīkst pārsūdzēt gadījumos, ja:

- noticis taisnīga tiesas procesa noteikumu pārkāpums;
- notiesāšana nav pamatota, ņemot vērā gūtos pierādījumus;
- tiesas spriedums ir nepareizs tiesību jautājumā;
- notikusi būtiska tiesas kļūda.

Sodu drīkst pārsūdzēt gadījumos, ja:

- piemērotais sods principā ir nepareizs — tiesai, kurā izskatīta lieta, sniegti nepareizi norādījumi uz faktiem, tiesībām vai abiem kopā;
- sods ir pārlieku stingrs vai ārkārtīgi neatbilstīgs.

Pārsūdzot notiesāšanu un sodu, ir pilnībā jāizskaidro un jāpamato pārsūdzības iemesli.

Kas notiek, ja iesniedzu pārsūdzību?

Jūs varat izmantot pārsūdzības tiesības, taču notiesāšana vai sods ir spēkā līdz brīdim, kamēr ir izskatīta pārsūdzība.

Pārsūdzību parasti izskata 6–12 mēnešu laikā.

Izskatot pārsūdzību, tiesa parasti neizskata pierādījumus. Jaunus pierādījumus var izskatīt tikai tajā gadījumā, ja tie no jums neatkarīgu iemeslu dēļ gūti pēc tiesas procesa. Tiem ir jābūt būtiskiem lietā un saistībā ar jūsu nevainīgumu.

Kā norisinās pārsūdzības izskatīšana?

Pārsūdzībā iesaistītās personas drīkst vērsties tiesā gan par labu pārsūdzības lietai, gan pret to. Pirms tiesas sēdes tiek iesniegts izteikto argumentu pārskats. Pārsūdzības mērķis nav otrreizēji izskatīt sākotnējo lietu, bet gan izvērtēt pirmās instances tiesas sprieduma pamatotību.

Kādu spriedumu var pieņemt tiesa?

Augstākā tiesa var:

- pieņemt pārsūdzību un atcelt notiesāšanu;
- daļēji pieņemt pārsūdzību un atstāt spēkā notiesāšanu par tiem gadījumiem, kuros ir pierādīta jūsu vaina;
- noraidīt pārsūdzību;
- atcelt notiesāšanu un notiesāt jūs par citu nodarījumu, kas ir atbilstīgāks, pamatojoties uz pierādījumiem, kā arī piemērot jaunu sodu;
- pieņemt pārsūdzību un nosūtīt lietu atpakaļ otrreizējai izskatīšanai tajā pašā vai citā tiesā.

Kas notiek, ja pārsūdzība ir apmierināta vai nav apmierināta?

Ja jūsu pārsūdzība pret notiesāšanu ir apmierināta, spriedums un sods tiek atcelti. Turpretī, ja pārsūdzība pret notiesāšanu nav apmierināta, tā tiek noraidīta. Izskatot soda pārsūdzības lietu, Augstākajai tiesai ir tiesības mazināt, mainīt, pārveidot vai grozīt sodu. Ja pārsūdzība pret notiesāšanu un/vai sodu nav apmierināta, Augstākā tiesa ir tiesīga izdot rīkojumu par brīvības atņemšanas piemērošanu no brīža, kad pārsūdzība ir noraidīta.

Vai man ir tiesības iesniegt pārsūdzību augstākā vai citā tiesā?

Valstī nav trīs pakāpju tiesu sistēmas. Līdz ar pārsūdzības izskatīšanu visi tiesiskās aizsardzības līdzekļi ir izmantoti. Tomēr, ja tiek pārkāptas jūsu tiesības, kas noteiktas [Eiropas Cilvēktiesību konvencijā](#), jūs drīkstat vērsties ar sūdzību Eiropas Cilvēktiesību tiesā, ja vairs nav pieejams neviens tiesiskās aizsardzības līdzeklis valsts līmenī.

Vai varu saņemt kompensāciju, ja sākotnējais spriedums ir nepareizs?

Ja jūsu pārsūdzība par notiesāšanu ir apmierināta un jau kādu laiku atrodaties ieslodzījumā, jums ir likumīgas tiesības pieprasīt atlīdzību par zaudējumiem, kas radušies jūsu darbnespējas dēļ.

Vai sākotnējā notiesāšana tiek uzrādītā sodāmības reģistrā, ja mana pārsūdzība ir apmierināta?

Ja saskaņā ar pārsūdzības spriedumu notiesāšana ir atcelta, tā netiek uzrādītā sodāmības reģistrā.

Ja esmu citas dalībvalsts iedzīvotājs, vai pēc tiesas procesa mani var nosūtīt atpakaļ uz šo valsti?

Ja jums Kiprā piespriež brīvības atņemšanu, jūs to varat izciest savā valstī ar nosacījumu, ka jums ieslodzījumā jāpavada vairāk nekā 6 mēnešus. Izņēmuma gadījumos šo ierobežojumu drīkst atcelt. Nonākot cietumā, jūs informē par minētajām tiesībām.

Nodošana jūsu mītnes dalībvalstij nenotiek automātiski — jums ir jāpauz vēlme izciest brīvības atņemšanu savā valstī, iesniedzot pieprasījumu vai nu valstij, kurā pasludināts spriedums (Kiprā), vai arī savai mītnes dalībvalstij.

Izņēmuma gadījumos personu drīkst bez tās piekrišanas nosūtīt atpakaļ uz mītnes valsti —piemēram, personas vecuma vai fiziskā vai garīgā stāvokļa dēļ.

Nosacījumi par personas nodošanu soda izciešanai ir izklāstīti [Konvencijā par notiesāto personu nodošanu soda izciešanai](#).

Viens no tiem paredz, ka nodarījumiem vai likuma pārkāpumiem, par kuriem esat notiesāti, jābūt uzskatāmiem par noziedzīgiem nodarījumiem saskaņā ar tās valsts tiesību aktiem, kurā sods tiks izciests.

Pēc jūsu nodošanas mītnes dalībvalstij visus jautājumus, kas saistīti ar ieslodzījuma apstākļiem, reglamentē ar attiecīgās valsts tiesību aktiem, nevis tās valsts tiesību aktiem, kurā pasludināts spriedums. Jums ir jāpiekrīt šādai nodošanai, ja vien uz jums neattiecas iepriekšminētie izņēmuma gadījumi.

Jums nav tiesību pārsūdzēt lēmumu par jūsu nodošanu mītnes dalībvalstij piesprieztā soda izciešanai.

Vai mani var vēlreiz tiesāt par nodarījumu, ja reiz jau mani par to tiesāja?

Jūs nevar vēlreiz tiesāt par to pašu nodarījumu, neraugoties uz to, vai tas veikts Kiprā vai citā dalībvalstī. Viena no Kipras Konstitūcijā minētajām pamattiesībām ir divkāršas sodīšanas aizlieguma princips.

Vai informāciju par apsūdzībām iekļauj manā sodāmības reģistrā?

Polīcija glabā ziņas par visiem notikušajiem notiesāšanas gadījumiem. Ja jūs no jauna notiesā, tas tiek norādīts informācijā par jūsu sodāmību. Šo reģistru glabā un izmanto galvenokārt spriedumu pieņemšanas nolūkā. Tajā neregistrē ziņas par kriminālapsūdzībām, kuru rezultātā neesat notiesāts.

Informāciju par jūsu notiesāšanas vēsturi sodāmības reģistrā glabā no 5 līdz 12 gadiem atkarībā no tā, kāds ir bijis spriedums.

Policija drīkst bez jūsu piekrišanas glabāt informāciju par jūsu sodāmību, kā arī jūs nedrīkstat iebilst pret to, ka šajā reģistrā iekļauj ziņas par jūsu notiesāšanu par noziedzīgiem nodarījumiem.

Saites

[Konvencija par notiesāto personu nodošanu soda izciešanai](#)

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešus kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Dalībvalstis, kas ir atbildīgas par nacionālā satura lapu pārvaldību, atjaunina daļu šīs tīmekļa vietnes satura, ņemot vērā Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības. Ja vietnē ir saturs, kurā vēl nav atspoguļota Apvienotās Karalistes izstāšanās, tas ir bez nolūka un tiks labots.

Lapa atjaunināta: 18/07/2019

5. Ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumi

Gan mazāk smagus, gan smagus ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumus izskata tāpat kā jebkuru citu nodarījumu. Parasti, piemēro naudas sodu. Pastāvīgiem noteikumu pārkāpējiem var atņemt vadīšanas tiesības. Mazāk smagus ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumus lielākoties soda administratīvi.

Kas izskata ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumus?

Vairākus mazāk smagus satiksmes un tamlīdzīgus pārkāpumus izskata administratīvā kārtā, piemērojot tiesību aktos noteikto naudas sodu.

Ja pārsniedzat atļauto braukšanas ātrumu vai, vadot transportlīdzekli, lietojat mobilo tālruni, kā arī citu mazāk smagu pārkāpumu gadījumā saņemat arī soda punktus. Tiklīdz jums ir vairāk nekā 12 soda punktu, jūsu lieta ir jāizskata tiesā. Ja jūs nepiekrītat piespriestajam naudas sodam un soda punktiem, pret jums tiek ierosināta krimināllieta tiesā.

Policists vai pašvaldības satiksmes uzraudzības iestāde drīkst jums paziņot par piespriesto naudas sodu. Protokolā par transportlīdzekļa novietošanu neatļautā vietā jābūt norādītam pārkāpuma veidam un informācijai par to, ka sods jāsamaksā 15 dienu laikā, jo pretējā gadījumā tas tiek palielināts par 50 %.

Ja neesat samaksājis naudas sodu 30 dienu laikā, jums var izvirzīt apsūdzību. Naudas sods par satiksmes pārkāpumiem jāmaksā gan gājējiem, gan velosipēdistiem, gan transportlīdzekļu vadītājiem. Tā apmēru nosaka tiesību aktos.

Administratīvu naudas sodu nevar pārsūdzēt, ja jūs tam esat piekritis. Turpretī, ja neatzīstat savu vainu pārkāpumā, amatpersonas drīkst jūs iesūdzēt tiesā, lai pierādītu pārkāpuma izdarīšanu. Šo tiesas spriedumu drīkst pārsūdzēt tāpat kā jebkuru citu spriedumu par noziedzīgu nodarījumu.

Administratīvo sodu drīkst iekasēt saskaņā ar kārtību, kādā iekasē vispārējās jurisdikcijas tiesas piespriestu naudas sodu. To neiekļauj informācijā par sodāmību.

Kas notiek, ja lieta nonāk tiesā?

Lietu izskata tā apgabaltiesa, kuras jurisdikcijā noticis ceļu satiksmes noteikumu pārkāpums.

Tiesas process attiecībā uz visiem mazāk smagiem ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumiem ir tāds pats kā tiesas process attiecībā uz jebkuriem citiem nodarījumiem.

Tiesa drīkst noteikt kādu no šiem soda veidiem:

- naudas sodu;
- brīvības atņemšanu;
- transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšanu.

Citu dalībvalstu pilsoņus var apsūdzēt par mazāk smagiem ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumiem tāpat kā valsts pilsoņus.

Notiesāšanu par mazāk smagu satiksmes noteikumu pārkāpumu un par to piespriesto sodu drīkst pārsūdzēt tāpat kā citas lietas, kā arī tādu pašu iemeslu dēļ.

Saites

[↗ Transportlīdzekļa vadīšana Kiprā. Kipras tiesību akti par ceļu satiksmi. Pārkāpumi, naudas sods un soda punkti](#)

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešus kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Dalībvalstis, kas ir atbildīgas par nacionālā satura lapu pārvaldību, atjaunina daļu šīs tīmekļa vietnes satura, ņemot vērā Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības. Ja vietnē ir saturs, kurā vēl nav atspoguļota Apvienotās Karalistes izstāšanās, tas ir bez nolūka un tiks labots.

Lapa atjaunināta: 18/07/2019

Apsūdzēto tiesības kriminālprocesā - Latvija

Šajās faktu lapās paskaidrots, kas notiek, ja personu tur aizdomās vai apsūdz par noziedzīgu nodarījumu, kuru izskata tiesa. Informācija par tādiem sīkiem pārkāpumiem kā ceļu satiksmes noteikumu neievērošana, par ko parasti piemēro fiksētu sodu, piemēram, naudas sodu, sniegta [↗ 5. faktu lapā](#).

Ja esat noziedzīgā nodarījumā cietušais, pilnīgu informāciju par savām tiesībām atradīsiet [šeit](#).

Kriminālprocess (kopsavilkums)

Kriminālprocesa galvenie posmi ir šādi:

- izmeklēšana,
- kriminālvajāšana,
- lietas izskatīšana pirmās instances tiesā,
- lietas izskatīšana apelācijas instances tiesā,
- lietas izskatīšana Augstākajā tiesā kasācijas instancē,
- spēkā esošu tiesas nolēmumu pārskatīšana.

Plašāka informācija par visiem kriminālprocesa posmiem un par jūsu tiesībām ir atrodama uzziņu lapās.

Šī informācija neaizstāj juridisku palīdzību un ir izmantojama tikai kā vispārīgas norādes.

Eiropas Komisijas loma

Lūdzam ņemt vērā, ka Eiropas Komisija nav saistīta ar kriminālprocesa gaitu dalībvalstīs un nevar sniegt palīdzību sūdzību gadījumā. Šajās faktu lapās ir atrodama informācija par to, kā un pie kā vērsties sūdzību gadījumā.

Lai atrastu vajadzīgo informāciju, klikšķiniet uz norādītajām saitēm

[↗ 1. Juridiskās palīdzības saņemšana](#)

[↗ 2. Manas tiesības noziedzīgā nodarījuma izmeklēšanas laikā](#)

- Izmeklēšana
- Kriminālvajāšana
- Dažas procesuālās darbības

[↗ 3. Manas tiesības tiesā](#)

[4. Manas tiesības pēc tiesas procesa](#)

[5. Ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumi](#)

Saites

[Kriminālprocesa likums](#)

[Krimināllikums](#)

[Valsts policija](#)

[Latvijas Republikas Prokuratūra](#)

[Latvijas Zvērinātu advokātu padome](#)

[Latvijas tiesu portāls](#)

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešanas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Dalībvalstis, kas ir atbildīgas par nacionālā satura lapu pārvaldību, atjaunina daļu šīs tīmekļa vietnes satura, ņemot vērā Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības. Ja vietnē ir saturs, kurā vēl nav atspoguļota Apvienotās Karalistes izstāšanās, tas ir bez nolūka un tiks labots.

Lapa atjaunināta: 10/08/2017

1. Juridiskās palīdzības saņemšana

Ja esat iesaistīts kriminālprocesā, neatkarīgas juridiskās palīdzības saņemšana ir ļoti svarīga. Faktu lapās atradīsiet informāciju par to, kad un kādos gadījumos jums ir tiesības uz advokāta pārstāvību. Tur arī norādīts, ko advokāts darīs jūsu labā. Šajā vispārīgajā faktu lapā paskaidrots, kā atrast advokātu un kā tiks segtas izmaksas, ja nespēsiet samaksāt par advokāta pakalpojumiem.

Kā atrast advokātu

Ja jums vajag advokātu, sazinieties ar [Latvijas Zvērinātu advokātu padomi](#). Tās tīmekļa vietnē pieejams Latvijā praktizējošo [advokātu katalogs](#).

Ja vēlaties saņemt juridisku palīdzību, neatkarīgi no tā, vai jūs patur vai nepatur apcietinājumā, varat darīt to zināmu par lietas izskatīšanu atbildīgajai iestādei (izmeklēšanas iestādei, prokuratūrai, tiesai). Jūs saņemsiet informāciju par dežurējošajiem advokātiem vai kādam no dežurējošajiem advokātiem paziņos, ka jums vajadzīga juridiska palīdzība, un jūs to saņemsiet.

Vislabāk būs, ja jūs vai jūsu radnieki noslēgs vienošanos ar advokātu, kas piedalīsies jūsu lietas izskatīšanā tik ilgi, cik nepieciešams.

Maksa par advokāta pakalpojumiem

Par advokāta pakalpojumiem jāmaksā — parasti klients un advokāts rakstveidā vienojas par samaksu. Ja nebūsiat noslēdzis vienošanos ar advokātu, valsts nodrošinās jums vajadzīgo juridisko palīdzību, un, ņemot vērā jūsu mantisko stāvokli, izvērtēs vai izdevumi par juridisko palīdzību piedzenami no jums, vai tie sedzami valstij.

Saites

[Kriminālprocesa likums](#)

[Latvijas Republikas Advokatūras likums](#)

[Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības likums](#)

[Noteikumi par valsts nodrošināto juridisko palīdzību](#)

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstīs. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešanas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Dalībvalstis, kas ir atbildīgas par nacionālā satura lapu pārvaldību, atjaunina daļu šīs tīmekļa vietnes satura, ņemot vērā Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības. Ja vietnē ir saturs, kurā vēl nav atspoguļota Apvienotās Karalistes izstāšanās, tas ir bez nolūka un tiks labots.

Lapa atjaunināta: 10/08/2017

2 - Manas tiesības noziedzīgā nodarījuma izmeklēšanas laikā un pirms lietas nodošanas tiesai

ādi ir kriminālizmeklēšanas posmi?

Pirmstiesas kriminālprocesa nolūks ir noskaidrot:

- vai ir izdarīts noziedzīgs nodarījums,
- kuras personas jāsauc pie kriminālatbildības,
- vai ir pamats kriminālprocesa izbeigšanai, pabeigšanai vai virzīšanai uz tiesu.

Pirmstiesas kriminālprocesā ir divi posmi — izmeklēšana un kriminālvajāšana.

Izmeklēšanu veic dažādas policijas iestādes, tostarp [Valsts policija](#), [Drošības policija](#), [Militārā policija](#), [Ieslodzījuma vietu pārvalde](#), [Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs](#), [Valsts robežsardze](#), muitas iestādes, tālbraucienos esošu jūras kuģu kapteiņi, ārvalstu teritorijā esošu Latvijas Nacionālo bruņoto spēku vienību komandieri, [Valsts policijas iekšējās drošības birojs](#). Izmeklēšanu veic tā iestāde, kuras kompetencē ir attiecīgā noziedzīgā nodarījuma izmeklēšana. Izmeklēšanu var veikt arī [Latvijas Republikas Prokuratūra](#).

Kriminālvajāšanu veic [prokuratūras iestādes](#).

Manas tiesības izmeklēšanas laikā

Lai atrastu sīkāku informāciju par savām tiesībām pirmstiesas kriminālprocesā, klikšķiniet uz norādītajām saitēm:

- [1. Izmeklēšana](#)
- [2. Kriminālvajāšana](#)
- [3. Dažas procesuālās darbības](#)

1. Izmeklēšana

Izmeklēšanas nolūks

Izmeklēšanas nolūks ir noskaidrot, vai ir izdarīts noziedzīgs nodarījums, kuras personas jāsauc pie kriminālatbildības, vai ir pamats kriminālprocesa izbeigšanai.

Izmeklēšanu veic izmeklētājs (parasti policijas amatpersona). Izmeklēšanas posmā jūs var aizturēt uz 48 stundām un kā drošības līdzekli var piemērot apcietinājumu.

Kopējais laiks pirmstiesas kriminālprocesa pabeigšanai un personas tiesību ierobežošanai (no 6 līdz 22 mēnešiem ar iespēju termiņu pagarināt vēl par sešiem mēnešiem), ir atkarīgs no tā noziedzīgā nodarījuma smaguma, par kuru jūs tur aizdomās. Ja termiņi nav ievēroti, jāatceļ visi drošības līdzekļi un tiesību ierobežojumi attiecībā uz jūsu īpašumu.

Ko man pastāstīs par notiekošo?

Par notiekošo jūs informēs policijas amatpersona, kas veic izmeklēšanu.

Vai man nodrošinās tulku, ja es nerunāju attiecīgajā valodā?

Jums nodrošinās tulku — par to parūpēsies policijas amatpersonas vai prokurors. Tulks iztulkos visu nepieciešamo — dokumentus, izmeklētāja un advokāta teikto, jūsu liecību.

Kurā procesa posmā varēšu runāt ar advokātu?

Jums nav obligāti jāizmanto advokāta pakalpojumi, bet, ja nerunājat vietējā valodā, tas būtu vēlams, jo jums varētu būt sveši vietējie apstākļi un likumi. Jūs varat pats izvēlēties advokātu vai lūgt, lai izmeklētājs uzaicina dežurējošo advokātu.

Ja būsiet aizturēts, ne vēlāk kā pēc 48 stundām tiks uzaicināts advokāts, kas jūs pārstāvēs kriminālprocesā. Ja procesā piedalās ārvalsts advokāts, viņam būtu ieteicams sadarboties ar kādu no vietējiem advokātiem.

Tiklīdz būs iespējams, ieradīsies tulks, jo viņa klātbūtne ir nepieciešama, lai jums izskaidrotu notiekošo un palīdzētu nopratināšanā.

Vai mani izjautās? Vai man jāsniedz informācija?

Jums ir tiesības sniegt informāciju, bet tas nav jūsu pienākums. Jums ir tiesības klusēt, un jūsu klusēšanu nevar izmantot pret jums un skaidrot kā atteikšanos sadarboties ar izmeklēšanas iestādēm.

Vai manu liecību vēlāk nevar izmantot pret mani?

Jūsu liecību izvērtēs kopā ar pārējiem lietā iegūtajiem pierādījumiem. Jums nav jāsaka nekas tāds, kas apstiprina jūsu vainu. Jums ir tiesības sniegt jebkuru paziņojumu, ko uzskatāt par nepieciešamu. Jums ir tiesības atteikties sniegt liecību.

Vai drīkstu sazināties ar ģimenes locekļiem vai draugiem?

Aizturēšanas gadījumā jums ir tiesības lūgt izmeklētājam, lai par aizturēšanu paziņo jūsu tuvākajiem ģimenes locekļiem, citiem radniekiem, jūsu darbavietai, mācību iestādei utt.

Vai vajadzības gadījumā drīkstu pieprasīt ārstu?

Jā — izmeklēšanu veic, ievērojot cilvēktiesības.

Vai drīkstu sazināties ar savas valsts vēstniecību, ja esmu no citas valsts?

Jums ir tiesības lūgt, lai informē jūsu valsts vēstniecību vai konsulātu.

Esmu no citas valsts. Vai man jābūt klāt izmeklēšanas laikā?

Jums jābūt klāt izmeklēšanas laikā, ja izmeklētājs jums noteicis ierašanās laiku un vietu. Izmeklētājs izlems, vai drīkstat piedalīties izmeklēšanā ar videokonferences vai telekonferences starpniecību.

Vai mani var nosūtīt atpakaļ uz manu piederības valsti?

Tiesību aktos šāda prasība nav paredzēta, bet jūs var sodīt, izraidot no Latvijas Republikas. To var darīt tikai saskaņā ar tiesas lēmumu.

Mani paturēs apcietinājumā vai atbrīvos?

Izmeklēšanas tiesnesis pieņems lēmumu par jūsu apcietināšanu 48 stundās no aizturēšanas brīža. Jūs var apcietināt, ja esat izdarījis noziedzīgu nodarījumu, par kuru paredzēts ar brīvības atņemšanu saistīts sods, un cita drošības līdzekļa piemērošana nevar nodrošināt, ka jūs:

- neizvairāties no izmeklēšanas / tiesas procesa / sprieduma izpildes,
- netraucējat izmeklēšanu,
- neizdarāt jaunu noziedzīgu nodarījumu.

Lemjot par jūsu apcietināšanu, izmeklēšanas tiesnesis uzklausīs jūsu viedokli. Jums ir tiesības iesniegt dokumentus, kas apliecina, ka jūsu apcietināšana nebūtu pamatota. Jums nodrošinās advokātu un tulku.

Vai izmeklēšanas laikā drīkstu izceļot no valsts?

Jūs drīkstat izceļot no valsts, ja jums nav piemērots attiecīgs drošības līdzeklis. Tādā gadījumā to var darīt tikai ar izmeklētāja atļauju (parasti rakstisku).

Vai man tiks nodot pirkstu nospiedumus, DNS (piemēram, matu, siekalu) vai citu ķermeņa sekrētu paraugus?

Informāciju par savām tiesībām atradīsiet [šeit](#).

Vai mani var pakļaut fiziskai pārmeklēšanai?

Informāciju par savām tiesībām atradīsiet [šeit](#).

Vai drīkst veikt kratīšanu manās mājās, uzņēmuma telpās, automašīnā utt.?

Informāciju par savām tiesībām atradīsiet [šeit](#).

Vai man ir tiesības iesniegt sūdzību?

Jums ir tiesības iesniegt sūdzību par izmeklēšanas tiesneša lēmumu tiesas priekšsēdētājam. Jums ir tiesības iesniegt sūdzību par izmeklētāja vai prokurora rīcību attiecīgi uzraugošajam prokuroram vai amatā augstākam prokuroram.

Sūdzības par izmeklētāja, prokurora vai izmeklēšanas tiesneša lēmumiem jāiesniedz desmit dienās, bet sūdzības par šo amatpersonu rīcību varat iesniegt visā izmeklēšanas gaitā.

Sūdzību varat iesniegt valodā, ko protat. Sūdzības jāizskata desmit dienās no to saņemšanas dienas. Ja sūdzība nav rakstīta valsts valodā, par tās izskatīšanas termiņa sākumu uzskata dienu, kad pieejams sūdzības tulkojums, un par to paziņo sūdzības iesniedzējam.

Vai pirms tiesas drīkst atzīt vainu visās vai dažās apsūdzībās?

Izmeklēšanas un [kriminālvajāšanas](#) posmā jums ir tiesības atzīt vainu visās, dažās vai vienā apsūdzībā.

Vainas atzīšanu uzskata par atbildību mīkstināšu apstākli, ko tiesa var ņemt vērā, piespriežot vieglāku sodu. Ja jūs sadarbojaties ar izmeklēšanas iestādēm / prokuratūru, jums var piemērot mazāk stingrus drošības līdzekļus vai atbrīvot no apcietinājuma.

Vai pirms tiesas drīkst mainīt apsūdzības?

Pret jums izvirzītās apsūdzības var grozīt, ja prokurors ir ieguvis papildu pierādījumus. Ja apsūdzība izrādījusies nepamatota, prokurors šajā kriminālprocesa daļā izbeidz kriminālvajāšanu. Jūs iepazīstinās ar jaunajām apsūdzībām.

Vai pret mani drīkst izvirzīt apsūdzību, kas jau izvirzīta citā dalībvalstī?

Pret jums var izvirzīt apsūdzību, bet jūs nevarat tiesāt un jums nevar piespriest sodu, ja jūs par to pašu noziedzīgo nodarījumu esat notiesāts vai attaisnots citā valstī.

Vai saņemšu informāciju par lieciniekiem, kas liecinājuši pret mani?

Pēc izmeklēšanas pabeigšanas un pirms lietas nodošanas tiesai prokurors jums ļaus iepazīties ar lietas materiāliem, tostarp ar liecinieku sniegtajām liecībām.

Vai saņemšu informāciju par citiem pierādījumiem pret mani?

Jūs saņemsiet lietas materiālus un varēsiet iepazīties ar visiem pierādījumiem, ko prokurors gatavojas izmantot pret jums tiesā. Prokurors jums izsniegs lietas materiālu kopijas.

Par šo noziedzīgo nodarījumu jau esmu sodīts citā dalībvalstī. Vai mani var tiesāt vēlreiz?

Par to pašu noziedzīgo nodarījumu Latvijā jūs nevarat tiesāt. Uz ES dalībvalstīm attiecas dubultās sodīšanas nepieļaujamības (*ne bis in idem*) princips.

Vai man pieprasīs informāciju par sodāmību?

Jā, jums pieprasīs informāciju par sodāmību.

2. Kriminālvajāšana

Kriminālvajāšanas nolūks

Kriminālvajāšanas nolūks ir apstiprināt, ka ir izdarīts noziedzīgs nodarījums, pieņemt lēmumu par personas saukšanu pie kriminālatbildības, lemt par kriminālprocesa izbeigšanu vai pabeigšanu un lietas nodošanu tiesai. Kriminālvajāšanu veic [prokurors](#).

Kopējais laiks, kurā jāpabeidz [izmeklēšana](#) un kriminālvajāšana (no 6 līdz 22 mēnešiem ar iespēju termiņu pagarināt vēl par sešiem mēnešiem), ir atkarīgs no tā noziedzīgā nodarījuma smaguma, par kuru jūs tur aizdomās. Ja termiņi nav ievēroti, jāatceļ visi drošības līdzekļi un tiesību ierobežojumi attiecībā uz jūsu īpašumu.

Ko man pastāstīs par notiekošo?

Par notiekošo jūs informēs prokurors, kas veic kriminālvajāšanu (parasti tie neatšķiras no izmeklēšanas posma pasākumiem).

Vai man nodrošinās tulku, ja es nerunāju attiecīgajā valodā?

Jums nodrošinās tulku — par to parūpēsies prokurors. Tulks iztulkos visu nepieciešamo — dokumentus, prokurora un advokāta teikto, jūsu liecību.

Kurā procesa posmā varēšu runāt ar advokātu?

Ja nerunājat vietējā valodā, būtu vēlams izmantot advokāta pakalpojumus, jo jums varētu būt sveši vietējie apstākļi un likumi. Ja procesā piedalās ārvalsts advokāts, viņam būtu ieteicams sadarboties ar kādu no vietējiem advokātiem. Jūs varat pats izvēlēties advokātu vai lūgt, lai prokurors uzaicina dežurējošo advokātu.

Tiklīdz būs iespējams, ieradīsies tulks, jo viņa klātbūtne ir nepieciešama, lai jums izskaidrotu notiekošo, palīdzētu nopratināšanā utt.

Vai mani izjautās? Vai man jāsniedz informācija?

Jums ir tiesības sniegt informāciju, bet tas nav jūsu pienākums. Jums ir tiesības klusēt, un jūsu klusēšanu nevar izmantot pret jums un skaidrot kā atteikšanos sadarboties ar prokuratūru.

Vai manu liecību vēlāk nevar izmantot pret mani?

Jūsu liecību izvērtēs kopā ar pārējiem lietā iegūtajiem pierādījumiem. Jums nav jāsaka nekas tāds, kas apstiprina jūsu vainu. Jums ir tiesības sniegt jebkuru paziņojumu, ko uzskatāt par nepieciešamu. Jums ir tiesības atteikties sniegt liecību.

Vai drīkstu sazināties ar ģimenes locekļiem vai draugiem?

Aizturēšanas gadījumā jums ir tiesības lūgt prokuroram, lai par aizturēšanu paziņo jūsu tuvākajiem ģimenes locekļiem, citiem radniekiem, jūsu darbavietai, mācību iestādei utt.

Vai vajadzības gadījumā drīkstu pieprasīt ārstu?

Jā — kriminālvajāšanu veic, ievērojot cilvēktiesības.

Vai drīkstu sazināties ar savas valsts vēstniecību, ja esmu no citas valsts?

Jums ir tiesības lūgt, lai informē jūsu valsts vēstniecību vai konsulātu.

Esmu no citas valsts. Vai man jābūt klāt izmeklēšanas laikā?

Kriminālvajāšanas posmā jūsu klātbūtne ir obligāta, ja prokurors jums noteicis ierašanās laiku un vietu. Prokurors izlems, vai drīkstat piedalīties izmeklēšanā ar videokonferences vai telekonferences starpniecību.

Vai mani var nosūtīt atpakaļ uz manu piederības valsti?

Tiesību aktos šāda prasība nav paredzēta, bet ir paredzēts papildsods — izraidīšana no Latvijas Republikas. To var piemērot tikai [saskaņā ar tiesas lēmumu](#)

Mani paturēs apcietinājumā vai atbrīvos?

Lēmumu par jūsu apcietināšanu pieņems izmeklēšanas tiesnesis. Jūs var apcietināt, ja esat izdarījis noziedzīgu nodarījumu, par kuru paredzēts ar brīvības atņemšanu saistīts sods, un cita drošības līdzekļa piemērošana nevar nodrošināt, ka jūs neizvairāties no izmeklēšanas / tiesas procesa / sprieduma izpildes, netraucējat izmeklēšanu, neizdarāt jaunu noziedzīgu nodarījumu.

Lemjot par jūsu apcietināšanu, izmeklēšanas tiesnesis uzklaustīs jūsu viedokli. Jums ir tiesības iesniegt dokumentus, kas apliecina, ka jūsu apcietināšana nebūtu pamatota. Jums nodrošinās advokātu un tulku.

Vai izmeklēšanas laikā drīkstu izceļot no valsts?

Jūs drīkstat izceļot no valsts, ja jums nav piemērots attiecīgs drošības līdzeklis. Tādā gadījumā to var darīt tikai ar prokurora atļauju (parasti rakstisku).

Vai man tiks nodot pirkstu nospiedumus, DNS (piemēram, matu, siekalu) vai citu ķermeņa sekrētu paraugus?

Informāciju par savām tiesībām atradīsiet [šeit](#).

Vai mani var pakļaut fiziskai pārmeklēšanai?

Informāciju par savām tiesībām atradīsiet [šeit](#).

Vai drīkst veikt kratīšanu manās mājās, uzņēmuma telpās, automašīnā utt.?

Informāciju par savām tiesībām atradīsiet [šeit](#).

Vai man ir tiesības uz pārsūdzību?

Jums ir tiesības iesniegt sūdzību par izmeklēšanas tiesneša lēmumu tiesas priekšsēdētājam. Jums ir tiesības iesniegt sūdzību par prokurora rīcību amatā augstākam prokuroram.

Sūdzības par prokurora vai izmeklēšanas tiesneša lēmumiem jāiesniedz desmit dienās. Sūdzības par prokurora rīcību varat iesniegt visā izmeklēšanas gaitā.

Sūdzību varat iesniegt valodā, ko protat. Sūdzības jāizskata desmit dienās no to saņemšanas dienas. Ja sūdzība nav rakstīta valsts valodā, par tās izskatīšanas termiņa sākumu uzskata dienu, kad pieejams sūdzības tulkojums, un par to paziņo sūdzības iesniedzējam.

Vai pirms tiesas drīkstu atzīt vainu visās vai dažās apsūdzībās?

Izmeklēšanas un kriminālvajāšanas posmā jums ir tiesības atzīt vainu visās, dažās vai vienā apsūdzībā.

Vainas atzīšanu uzskata par atbildību mīkstinošu apstākli, ko tiesa var ņemt vērā, piespriežot vieglāku sodu. Ja jūs atzīstat vainu un sadarbojaties ar izmeklēšanas iestādēm / prokuratūru, jums var piemērot mazāk stingrus drošības līdzekļus vai atbrīvot no apcietinājuma.

Ja esat atzinis vainu:

- jūs var nosacīti atbrīvot no kriminālatbildības,
- prokurors var piemērot priekšrakstu par sodu,
- jūs varat vienoties ar prokuroru par vainas atzīšanu un sodu (šo vienošanos apstiprina tiesa) utt.

Vai pirms tiesas drīkst mainīt apsūdzības?

Pret jums izvirzītās apsūdzības var grozīt, ja prokurors ir ieguvis papildu pierādījumus. Ja apsūdzība izrādījusies nepamatota, prokurors šajā kriminālprocesa daļā izbeidz kriminālvajāšanu. Jūs iepazīstinās ar jaunajām apsūdzībām.

Vai pret mani drīkst izvirzīt apsūdzību, kas jau izvirzīta citā dalībvalstī?

Pret jums var izvirzīt apsūdzību, bet jūs nevar tiesāt un jums nevar piespriest sodu, ja jūs par to pašu pārkāpumu esat notiesāts vai attaisnots citā valstī.

Vai saņemšu informāciju par lieciniekiem, kas liecinājuši pret mani?

Pēc izmeklēšanas pabeigšanas un pirms lietas nodošanas tiesai prokurors jums ļaus iepazīties ar lietas materiāliem, tostarp ar liecinieku sniegtajām liecībām.

Vai saņemšu informāciju par citiem pierādījumiem pret mani?

Jūs saņemsiet lietas materiālus un varēsiet iepazīties ar visiem pierādījumiem, ko prokurors gatavojas izmantot pret jums tiesā. Prokurors jums izsniegs lietas materiālu kopijas.

Par šo noziedzīgo nodarījumu jau esmu sodīts citā dalībvalstī. Vai mani var tiesāt vēlreiz?

Par to pašu noziedzīgo nodarījumu Latvijā jūs nevar tiesāt. Uz ES dalībvalstīm attiecas dubultās sodīšanas nepieļaujamības (*ne bis in idem*) princips.

Vai man pieprasīs informāciju par sodāmību?

Jā, jums pieprasīs informāciju par sodāmību.

3. Dažas procesuālās darbības

Vai man tiks nodot pirkstu nospiedumus, DNS (piemēram, matu, siekalu) vai citu ķermeņa sekrētu paraugus?

Jums var likt nodot pirkstu nospiedumus un DNS paraugus. Jums var likt nodot citu ķermeņa sekrētu paraugus, ja tas nepieciešams noziedzīgā nodarījuma izmeklēšanai.

Jums ir tiesības iepazīties ar lēmumu par ekspertīzes noteikšanu pirms tā nodošanas izpildei, ja ekspertīze attiecas uz jums. Pirms ekspertīzes jums ir tiesības uzdot ar ekspertīzi saistītus jautājumus.

Jums jāpiekrīt ekspertīzei. Jums jānodod paraugi salīdzinošajai izpētei vai jāļauj tos iegūt.

Ja būsiet labprātīgi nodevis paraugus salīdzinošajai izpētei, to atzīmēs izmeklēšanas darbību protokolā. Jums ir tiesības iepazīties ar protokolu un pirms parakstīšanas lūgt, lai to papildina ar jūsu prāt svarīgu informāciju. Ja nepiekrītsiet nodot salīdzinošajai izpētei vajadzīgos paraugus, amatpersonas, kas veic izmeklēšanas darbības, tos iegūs piespiedu kārtā, pamatojoties uz izmeklēšanas tiesneša lēmumu.

Vai mani var pakļaut fiziskai pārmeklēšanai?

Jūsu ķermeni var vizuāli pārbaudīt, lai pārliecinātos, vai uz tā nav redzamas noziedzīgu darbību pēdas, īpašas pazīmes, raksturīgas īpatnības utt. Ķermeņa vizuālo pārbaudi drīkst veikt tikai tā paša dzimuma persona / medicīnas speciālists. Vizuālo pārbaudi apraksta protokolā, ar kuru jums ir tiesības iepazīties un izteikt piezīmes.

Jūsu ķermeni var pārmeklēt, ja jūsu apģērbā, klātesošajās mantās, uz ķermeņa vai ķermeņa atvērtajos dobumos ir paslēpti izmeklēšanai svarīgi priekšmeti vai dokumenti. Ķermeņa pārmeklēšanu var veikt tikai tā paša dzimuma persona medicīnas speciālista klātbūtnē. Ja atrodaties apcietinājumā, lēmums par personas fizisku pārmeklēšanu nav nepieciešams. Lēmums par personas fizisku pārmeklēšanu nav nepieciešams, ja pārmeklēšanu veic vienlaikus ar tās telpas vai teritorijas kratīšanu, kurā jūs tobrīd atrodaties.

Vai drīkst veikt kratīšanu manās mājās, uzņēmuma telpās, automašīnā utt.?

Jūsu mājās, uzņēmuma telpās, automašīnā utt. drīkst veikt kratīšanu. Lēmumu par kratīšanu pieņem izmeklēšanas tiesnesis vai tiesa, bet steidzamos gadījumos pietiek ar izmeklētāja lēmumu, ko apstiprinājis prokurors.

Jums (ja neesat arestēts) vai pilngadīgajiem jūsu ģimenes locekļiem ir tiesības piedalīties kratīšanā, īpaši tad, ja kratīšana notiek jūsu deklarētajā dzīvesvietā vai darbavietā. Ja jūsu vai pilngadīga jūsu ģimenes locekļa klātbūtne nav iespējama, kratīšanā jāpiedalās vietējās pašvaldības pārstāvim vai pārmeklējamo telpu/ēkas pārvaldniekam/apsaim-niekotājam.

Pirms kratīšanas jums ir tiesības iepazīties ar lēmumu par kratīšanu, bet izmeklētāja pienākums ir izsniegt jums lēmuma kopiju. Visi kratīšanā atrastie un konfiscētie priekšmeti jāuzrāda klātesošajām personām, jāapraksta protokolā un, ja iespējams, jāiesaiņo un jāapzīmogo.

Jums ir tiesības pieprasīt, lai vietā, kur veikta kratīšana, tiktu atjaunota iepriekšējā kārtība, ja tas praktiski iespējams. Jums ir tiesības iepazīties ar kratīšanas protokolu, izteikt piezīmes un pieprasīt, lai tās ieļauj protokolā. Kratīšanas laikā jums ir tiesības izmantot advokāta un tulka pakalpojumus.

Saites

[🔗 Kriminālprocesa likums](#)

[🔗 Krimināllikums](#)

[🔗 Valsts policija](#)

[🔗 Latvijas Republikas prokuratūra](#)

[🔗 Sodū reģistra likums](#)

[🔗 Aizturēto personu turēšanas kārtības likums](#)

[🔗 Apcietinājumā turēšanas kārtības likums](#)

[🔗 Latvijas Republikas Advokatūras likums](#)

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Dalībvalstis, kas ir atbildīgas par nacionālā saturs lapu pārvaldību, atjaunina daļu šīs tīmekļa vietnes saturs, ņemot vērā Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības. Ja vietnē ir saturs, kurā vēl nav atspoguļota Apvienotās Karalistes izstāšanās, tas ir bez nolūka un tiks labots.

Lapa atjaunināta: 10/08/2017

3 -Manas tiesības tiesā

ur notiks tiesas process?

Krimināllietas izskata [rajona/pilsētas tiesas](#). Parasti lietu izskata tiesa, kuras darbības rajonā izdarīts noziegums. Jūs rakstiski informēs par tiesas procesa norises vietu.

Ar dažiem izņēmumiem (piemēram, ja noticis dzimumnoziegums, jāaizsargā valsts noslēpums utt.) lietas izskata atklātās tiesas sēdēs.

Parasti pirmās instances tiesā krimināllietas izskata tiesnesis vienpersoniski, bet tiesas priekšsēdētājs var nolemt, ka lieta jāizskata trīs tiesnešu kolēģijai. Lēmumu lietā pieņem tiesnesis vai tiesnešu kolēģija.

Vai tiesas procesa gaitā drīkst mainīt apsūdzības?

Tiesas procesa gaitā prokurors var grozīt apsūdzību, mainot to uz vieglāku vai smagāku apsūdzību.

Ja prokurors groza apsūdzību uz vieglāku, bet lietas faktiskie apstākļi nemainās, jauno apsūdzību norāda tiesas sēdes protokolā.

Ja prokurors groza apsūdzību uz vieglāku sakarā ar faktisko apstākļu maiņu vai uz smagāku, nemainoties faktiskajiem apstākļiem, jaunā apsūdzība būtu jānorāda tiesas sēdes protokolā. Varat pieprasīt, lai prokurors iesniedz jauno apsūdzību rakstiski.

Ja prokurors groza apsūdzību uz smagāku, jo ir konstatēti jauni noziedzīgā nodarījuma faktiskie apstākļi, tiesa var pasludināt pārtraukumu, un prokuroram mēneša laikā jāiesniedz tiesai jaunā apsūdzība.

Informāciju par jauno apsūdzību tiesa nosūtīs jums, jūsu advokātam, cietušajam un viņa pārstāvim un paziņos tiesas sēdes laiku.

Kas notiks, ja atzīšu vainu dažās vai visās apsūdzībās?

Ja apsūdzētais atzīst vainu, tiesa viņam var piespriest vieglāku sodu. Tas attiecas arī uz gadījumiem, kad apsūdzētais atzīst vainu daļā apsūdzību.

Ja atzīstat vainu visās apsūdzībās un tam piekrītat, tiesa var izskatīt lietu, nepārbaudot pierādījumus, t. i., pārbaudot tikai jūsu personu raksturojošos apstākļus un pierādījumus, kas attiecas uz kaitējuma kompensāciju. Šajā gadījumā iespējas pārsūdzēt tiesas spriedumu ir ierobežotas.

Vai man jābūt klāt tiesas procesā?

Jums jāpiedalās visās tiesas sēdēs līdz sprieduma pasludināšanai. Varat lūgt, lai tiesa izskata lietu bez jūsu klātbūtnes, bet tādā gadījumā tiesā jābūt jūsu pārstāvim.

Ja atrodaties citā valstī, jūsu atrašanās vieta nav zināma vai jūs nevarat ierasties uz tiesu, lietu var izskatīt jūsu prombūtnē (*in absentia*).

Jums ir tiesības piedalīties tiesas procesā ar video pieslēguma starpniecību, atrodoties citā dalībvalstī.

Vai tiesas procesā man būs pieejams tulks?

Tiesa jums nodrošinās tulku.

Vai tiesas procesā man būs advokāts?

Jūs pats varat izlemt, vai jums nepieciešams advokāts. Advokāta pārstāvība ir obligāta šādos gadījumos:

- ja esat nepilngadīgs vai ierobežoti pieskaitāms,
- kriminālprocesā par medicīniska rakstura piespiedu līdzekļu noteikšanu,
- ja garīga rakstura vai cita veselības traucējuma dēļ pati nespējat pilnībā izmantot savas procesuālās tiesības,

- ja esat analfabēts vai persona ar tik zemu izglītības līmeni, ka nespējat izmantot savas procesuālās tiesības,
- ja lietu izskata jūsu prombūtnē.

Šajos gadījumos jums norīkos advokātu. Jums ir tiesības noraidīt norīkoto advokātu, izņemot kriminālprocesu par medicīniska rakstura piespiedu līdzekļu noteikšanu. Jums ir tiesības pašam izvēlēties advokātu un noslēgt ar advokātu vienošanos par juridiskās palīdzības sniegšanu.

Vai tiesā drīkstu uzstāties?

Tiesā jums ir tiesības liecināt un paust savu viedokli. Jums nav pienākuma liecināt — liecību nesniegšanu nevar uzskatīt par atteikšanos sadarboties ar tiesu. Jums ir tiesības iesniegt tiesai savu liecību rakstiski: tiesa to nolasīs. Jums nav jāsaņem nekāds, kas apstiprina jūsu vainu: prokuroram jāpierāda, ka esat vainīgs.

Jums nav pienākuma teikt patiesību — pret jums nevar ierosināt jaunu lietu tāpēc, ka apzināti esat sniedzis nepatiesu liecību vai atteicies liecināt. Jūsu rīcību var ņemt vērā, piespriežot sodu, bet nevar uzskatīt par atbildību pastiprinošu apstākli.

Kādas ir manas tiesības attiecībā uz pierādījumiem pret mani?

Jums ir tiesības tiesas procesa laikā uzrādīt jaunus pierādījumus, lai apstiprinātu savu alibi, norādītu uz apstākļiem, kas izslēdz kriminālatbildību, un apstrīdētu apsūdzības pierādījumus.

Jums ir tiesības uzdot jautājumus lieciniekiem un cietušajam, uzaicināt lieciniekus, tostarp tādus, kas iepriekš nav iztaujāti, iesniegt dokumentus, fiziskus/elektroniskus pierādījumus, lūgt, lai tiesa pieprasītu uzrādīt priekšmetus/dokumentus.

Jums ir tiesības uzrādīt pierādījumus visā tiesas procesa laikā līdz brīdim, kad tiesa paziņo, ka tiesas izmeklēšana ir pabeigta.

Jums ir tiesības izmantot privātdetektīva pakalpojumus. Pirms lēmuma pieņemšanas tiesa izvērtēs visus pierādījumus kopumā.

Tiesa pieņems lēmumu par jūsu liecinieku uzaicināšanu pēc pārējo procesa dalībnieku viedokļu uzklaušanās. Ja tiesa jūsu lūgumu noraida, jūs to varat iesniegt atkārtoti.

Jums un jūsu advokātam ir tiesības uzdot jautājumus visiem lieciniekiem. Jūs vai jūsu advokāts varēsiet izvērtēt liecības aizstāvības runā.

Vai tiesa ņems vērā informāciju par manu sodāmību?

Tiesa ņems vērā informāciju par jūsu nedzēstajiem sodiem. Sodus, kas no sodāmības vēstures svītroti soda izpildes noilguma dēļ, tiesa var uzskatīt par jūsu personu raksturojošiem apstākļiem. Šos sodus tiesa ņems vērā, lemjot par jums piespriežamo sodu, tostarp apcietinājumu.

Informāciju par sodāmību jums pieprasīs pirmstiesas kriminālprocesa ([izmeklēšanas](#) un [kriminālvajāšanas](#)) posmā: šo informāciju var iesniegt tiesas procesa laikā. Pieņemot spriedumu, tiesa ņems vērā jūsu sodāmību.

Tiesību aktos ir paredzēta iespēja pieprasīt citu dalībvalstu kompetentajām iestādēm informāciju par jūsu iepriekšējo sodāmību šajās valstīs.

Kas notiek tiesas procesa beigās?

Tiesas procesa beigās tiesa pieņem apsūdzēto attaisnojošu vai notiesājošu spriedumu vai lēmumu par kriminālprocesa izbeigšanu, ja konstatēti apstākļi, kas nepieļauj kriminālprocesu. Kriminālprocesu var izbeigt, ja nepietiek pierādījumu, lai pamatotu apsūdzību, vai ja prokurors atsakās no apsūdzības.

Iespējamie sodi:

- brīvības atņemšana (no 15 dienām līdz 20 gadiem, bet īpaši paredzētos gadījumos —uz mūžu),
- piespiedu darbs (no 40 līdz 280 stundām),
- naudas sods (3 līdz 2000 minimālo mēnešalgu apmērā),
- mantas konfiskācija (notiesātā mantas bezatlīdzības atsavināšana valsts īpašumā),
- izraidīšana no Latvijas (papildsods, trīs līdz desmit gadus aizliedzot ieceļot valstī),
- tiesību ierobežošana (papildsods, uz laiku no viena līdz pieciem gadiem atņemot tiesības uz dažu vai visu veidu uzņēmējdarbību, uz noteiktu profesionālu vai cita veida nodarbošanos, uz dažu amatu ieņemšanu vai speciālā likumā paredzēto atļauju vai tiesību iegūšanu),

- naudas sods (papildsods, no 1 līdz 100 minimālo mēnešalgu apmērā),
- piespiedu darbs (papildsods, no 40 līdz 100 stundām),
- probācijas uzraudzība (papildsods no 1 līdz 3 gadiem).

Kāda ir cietušā loma tiesas procesā?

Personu atzīt par cietušo ar izmeklētāja vai prokurora lēmumu, ja persona iesniegusi rakstisku pieteikumu. Tiesa var atzīt personu par cietušo līdz tiesas izmeklēšanas sākumam.

Cietušais var iesniegt pieteikumu par kaitējuma kompensāciju, uzrādīt pierādījumus, ietekmēt lietas virzību (izlīgt ar apsūdzēto, piekrist, ka prokurors ar apsūdzēto noslēdz vienošanos par sodu utt.).

Cietušais tiesas procesā izsaka savu viedokli par spriedumu un kaitējuma kompensāciju. Cietušais var pārsūdzēt pirmās instances un apelācijas instances tiesas spriedumu.

Saites

[Kriminālprocesa likums](#)

[Krimināllikums](#)

[Sodu reģistra likums](#)

[Aizturēto personu turēšanas kārtības likums](#)

[Detektīvdarbības likums](#)

[Latvijas tiesu portāls](#)

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešanas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Dalībvalstis, kas ir atbildīgas par nacionālā satura lapu pārvaldību, atjaunina daļu šīs tīmekļa vietnes satura, ņemot vērā Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības. Ja vietnē ir saturs, kurā vēl nav atspoguļota Apvienotās Karalistes izstāšanās, tas ir bez nolūka un tiks labots.

Lapa atjaunināta: 10/08/2017

4 - Manas tiesības pēc tiesas procesa

ai man ir tiesības uz pārsūdzību?

Jums ir tiesības pārsūdzēt [pirmās instances tiesas spriedumu](#), desmit dienās no sprieduma pieņemšanas iesniedzot apelācijas sūdzību. Tiesa var pagarināt šo termiņu līdz 20 dienām.

Apelācijas sūdzība jāadresē vienu līmeni augstākai tiesai ([apgabaltiesas](#) krimināllietu tiesas kolēģijai), bet jāiesniedz tiesai, kas pieņēmusi spriedumu.

Nevar atsevišķi apstrīdēt tiesas procesā pieņemtus rakstiskus vai mutiskus lēmumus. Tos var apstrīdēt tikai kopā ar spriedumu.

Apelācijas sūdzību varat iesniegt, ja uzskatāt, ka tiesa pieņēmusi nepareizu lēmumu, piemēram, piespriedusi pārāk smagu sodu, juridiski nepareizi interpretējusi jūsu rīcību (piemērojusi neatbilstošu Krimināllikuma pantu vai panta daļu) utt.

Kas notiek, ja iesniedzu apelāciju?

Apelācijas iesniegšana aptur sprieduma izpildi. Ja apelācijas periodā atrodaties cietumā, par apelācijas iesniegšanas 10 vai 20 dienu termiņa sākumu uzskata dienu, kad jums izsniegts tiesas spriedums jums saprotamā valodā.

Ja jums rodas veselības problēmas vai tādi ģimenes apstākļi, kuru dēļ jūs būtu jāatbrīvo no apcietinājuma, varat lūgt, lai tiesa pārskata apcietinājuma piemērošanas pamatojumu. Tiesa šo lūgumu var noraidīt.

Tiesa jūs informēs par apelācijas sūdzības izskatīšanas sākumu. Apelācijas sūdzības nav jāizskata noteiktā laikā, tomēr tiesas cenšas ievērot samērīgus termiņus.

Jums ir tiesības apelācijas sūdzībā uzrādīt jaunus pierādījumus, paskaidrojot, kāpēc tie būtu jāizvērtē un kāpēc šie pierādījumi nav iesniegti pirmās instances tiesai. Jums ir tiesības lūgt, lai apelācijas instances tiesa izskata pierādījumus, ja domājat, ka tie ir būtisks apelācijas sūdzības pamatojums.

Kas notiek apelācijas instances tiesas sēdē?

Uz apelācijas instances tiesas sēdi uzaicina prokuroru, visas personas, kas pārsūdzējušas spriedumu, aizstāvības advokātus /pārstāvjus. Lietu apelācijas instances tiesā izskata trīs tiesnešu kolēģija.

Tiesa izskata tikai apelācijas sūdzības, izņemot gadījumus, kad radušās šaubas par pirmās instances tiesas konstatējumiem.

Apelācijas instances tiesa var pieņemt kādu no šādiem pieciem lēmumiem:

- atstāt negrozītu pirmās instances tiesas spriedumu,
- atcelt sākotnējo un pieņemt jaunu spriedumu,
- atcelt sākotnējo spriedumu kādā tā daļā un šajā daļā pieņemt jaunu spriedumu,
- atcelt sākotnējo spriedumu un izbeigt kriminālprocesu,
- pilnīgi vai daļēji atcelt sākotnējo spriedumu un nosūtīt lietu atkārtotai izskatīšanai pirmās instances tiesā.

Kas notiek, ja pārsūdzēšana ir veiksmīga/neveiksmīga?

Ja tiesa apmierina jūsu prasību un neviens (prokurors/cietušais) neapstrīd tiesas spriedumu kasācijas kārtībā, apelācijas instances tiesas spriedums/lēmums stājas spēkā.

Ja tiesa noraida jūsu prasību, jums ir tiesības apstrīdēt apelācijas instances tiesas spriedumu/lēmumu kasācijas kārtībā [Augstākās tiesas Krimināllietu departamentā](#). Kasācijas sūdzība jāiesniedz desmit dienās no dienas, kad kļuvis pieejams apelācijas instances tiesas spriedums. Tiesa var pagarināt šo termiņu līdz 20 dienām.

Ja jūs attaisno vai kriminālprocesu izbeidz juridisku iemeslu dēļ, jums ir tiesības uz kompensāciju.

Ja tiesa apmierina jūsu prasību, ziņas par jūsu sodāmību glabā [Latvijas Republikas Iekšlietu ministrijas Informācijas centra datubāzē](#).

Uz kasācijas sūdzības iesniegšanu attiecas ļoti stingras prasības — sūdzības iesniedzējam jāpierāda, ka noticis būtisks Krimināllikuma / Kriminālprocesa likuma pārkāpums.

Dažos gadījumos jums ir tiesības lūgt, lai tiesa atjauno kriminālprocesu, ja pēc tiesas sprieduma/lēmuma stāšanās spēkā ir atklāti jauni apstākļi. Tiesas spriedums/lēmums nav jāpārskata noteiktā termiņā.

Dažos gadījumos (ja notikuši būtiski Krimināllikuma / Kriminālprocesa likuma pārkāpumi) spēkā stājušos tiesas spriedumu/lēmumu pēc jūsu advokāta pieteikuma var pārskatīt arī tad, ja tas nav skatīts kasācijas kārtībā. Pieteikums nav jāiesniedz noteiktā termiņā.

Pirmās instances tiesas spriedums stājas likumīgā spēkā, ja tas nav pārsūdzēts apelācijas/kasācijas kārtībā. Apelācijas instances tiesas spriedums/lēmums stājas likumīgā spēkā, ja tas nav pārsūdzēts kasācijas kārtībā. Kasācijas instances tiesas lēmums stājas likumīgā spēkā tā pieņemšanas dienā.

Esmu no citas dalībvalsts. Vai pēc tiesas procesa mani var nosūtīt atpakaļ?

Pēc tiesas procesa jūs var nosūtīt uz jūsu piederības valsti, ja jums piespriests ar brīvības atņemšanu saistīts sods, jūsu valsts kompetentā iestāde ir pieprasījusi jūsu izdošanu un [Latvijas Republikas Prokuratūra](#) ir piekritusi jūs izdot vai ja Latvijas Republikas Prokuratūra ir lūgusi, lai jūsu valsts piekrist, ka izciešat sodu savā valstī. Nodošana soda izciešanai nenotiek automātiski.

Jāievēro šādi nosacījumi:

- jums jābūt tās valsts pilsonim, kurā sods tiks izciests,
- jābūt spēkā esošam tiesas spriedumam,
- līdz soda izciešanas beigām jābūt atlikušiem vismaz sešiem mēnešiem,
- noziedzīgajam nodarījumam jābūt uzskatāmam par noziedzīgu nodarījumu arī jūsu valstī,

- jums jāapliecina, ka vēlaties izciest sodu savā valstī / piekristat nodošanai.

Desmit dienās no rīkojuma par tiesas sprieduma izpildi saņemšanas cietuma administrācija jūs informēs par jūsu tiesībām lūgt, lai jūs nodod soda izciešanai jūsu valstī. Lūgums rakstveidā jāiesniedz Latvijas Ģenerālprokuratūrai.

Ja nevēlaties izciest sodu savā valstī / nepiekristat savas valsts iestāžu lūgumam par jūsu nodošanu soda izciešanai, jums Latvijas Ģenerālprokuratūrai jāiesniedz rakstisks atteikums. Lūgums par nodošanu jāizskata desmit dienās.

Informācija par apsūdzībām/sodiem

Ziņas par jūsu sodāmību Latvijā bez jūsu piekrišanas ievada [Latvijas Republikas Iekšlietu ministrijas Informācijas centra](#) sodu reģistra aktuālajā datubāzē un glabā līdz soda dzēšanai/noņemšanai. Ja jums piespriests administratīvs sods, informāciju gadu pēc soda izpildes glabā reģistra aktuālajā datubāzē, bet vēlāk arhīva datubāzē. Šo kārtību nevar apstrīdēt.

Saites

[Kriminālprocesa likums](#)

[Krimināllikums](#)

[Latvijas tiesu portāls](#)

[Sodu reģistra likums](#)

[Likums par izziņas iestādes, prokuratūras vai tiesas nelikumīgas vai nepamatotas rīcības rezultātā nodarīto zaudējumu atlīdzināšanu](#)

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešus kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Dalībvalstis, kas ir atbildīgas par nacionālā satura lapu pārvaldību, atjaunina daļu šīs tīmekļa vietnes satura, ņemot vērā Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības. Ja vietnē ir saturs, kurā vēl nav atspoguļota Apvienotās Karalistes izstāšanās, tas ir bez nolūka un tiks labots.

Lapa atjaunināta: 10/08/2017

5 - Ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumi

ā izskata sīkus ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumus?

Par atļautā braukšanas ātruma (50 kilometru stundā apdzīvotās vietās un 90 kilometru stundā ārpus apdzīvotām vietām) pārsniegšanu līdz 20 kilometriem stundā [policija](#) var izteikt brīdinājumu vai uzlikt piecu latu naudas sodu.

Par atļautā braukšanas ātruma pārsniegšanu no 21 līdz 30 kilometriem stundā policija var izteikt brīdinājumu vai uzlikt 20 latu naudas sodu.

Jo vairāk pārsniedzat atļauto braukšanas ātrumu, jo lielāku naudas sodu jums var uzlikt — tā apmērs var sasniegt 300 latu, turklāt jums uz laiku no trim līdz sešiem mēnešiem var atņemt transportlīdzekļu vadīšanas tiesības.

Par stāvēšanu neatļautā vietā policija var uzlikt 20 latu naudas sodu.

Par transportlīdzekļa vadīšanu, ja jums nav klāt vadītāja apliecības, transportlīdzekļa reģistrācijas dokumentu, tehniskās apskates uzlīmes utt., policija var izteikt brīdinājumu vai uzlikt divu latu naudas sodu.

Par braukšanu bez iedegtiem priekšējiem lukturiem diennakts gaišajā laikā policija var izteikt brīdinājumu vai uzlikt naudas sodu piecu latu apmērā. Par tādu pašu pārkāpumu diennakts tumšajā laikā vai nepietiekamas redzamības apstākļos policija var uzlikt 30 latu naudas sodu.

Ja jūs vai jūsu pasažieris braukšanas laikā neesat piesprādzējušies ar drošības jostu, policija var izteikt brīdinājumu vai uzlikt 20 latu naudas sodu.

Par konstatēto pārkāpumu policija uzraksta protokolu un var uz vietas pieņemt lēmumu par sodu. Policijas lēmumu mēneša laikā no tā paziņošanas var apstrīdēt augstāka līmeņa iestādē. Šīs iestādes lēmumu var pārsūdzēt [administratīvajā rajona tiesā](#). Sūdzības iesniegšanas termiņš ir viens mēnesis.

Pārkāpumus, kuros vainojami gājēji, izskata pašvaldības policija. Jums var uzlikt 5–20 latu naudas sodu. Policijas lēmumu mēneša laikā var pārsūdzēt administratīvajā rajona tiesā.

Par braukšanu alkohola reibumā, ja alkohola koncentrācija transportlīdzekļa vadītāja asinīs ir no 0,2 līdz 0,5 promilēm un vadītāja stāžs mazāks par diviem gadiem, policija vai rajona/pilsētas tiesa uzliet 100–200 latu naudas sodu un atņem transportlīdzekļu vadīšanas tiesības uz trim mēnešiem. Šo lēmumu mēneša laikā no tā paziņošanas var apstrīdēt augstāka līmeņa iestādē, bet šīs iestādes lēmumu — administratīvajā rajona tiesā (ja naudas sodu uzlikusi policija) vai [apgabaltiesā](#) (ja naudas sodu uzlikusi tiesa).

Vai šie pārkāpumi parādīsies manā sodāmības vēsturē?

Administratīvie sodi parādīsies jūsu sodāmības vēsturē. Ziņas par administratīviem sodiem bez personas piekrišanas gadu pēc soda izpildes glabā [Latvijas Republikas Iekšlietu ministrijas Informācijas centra](#) sodu reģistra aktuālajā datubāzē, bet vēlāk arhīva datubāzē.

Saites

- [Ceļu satiksmes noteikumi](#)
- [Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodekss](#)
- [Administratīvā procesa likums](#)
- [Likums par policiju](#)
- [Sodu reģistra likums](#)
- [Valsts policija](#)
- [Ceļu satiksmes drošības direkcija](#)

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Dalībvalstis, kas ir atbildīgas par nacionālā satura lapu pārvaldību, atjaunina daļu šīs tīmekļa vietnes satura, ņemot vērā Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības. Ja vietnē ir saturs, kurā vēl nav atspoguļota Apvienotās Karalistes izstāšanās, tas ir bez nolūka un tiks labots.

Lapa atjaunināta: 10/08/2017

Apsūdzēto tiesības kriminālprocesā - Luksemburģa

Lūdzu, ņemiet vērā, ka šai lapai nesen tika atjaunināta oriģinālvalodas [fr](#) versija. Mūsu tulkotāji pašlaik gatavo versiju valodā, kuru esat izvēlējies.

Šajās informatīvajās lapās ir paskaidrots, kas notiek, ja kādu tur aizdomās vai apsūdz tāda noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, kura izskatīšana notiek tiesā. Vairāk informācijas par nenozīmīgiem pārkāpumiem, piemēram, ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumiem, kuriem parasti piemēro noteiktu sodu, piemēram, naudas sodu, skat. [informatīvo faktu lapu Nr. 5](#).

Ja esat noziedzīgā nodarījumā cietušais, pilnīgu informāciju par savām tiesībām atradīsiet [šeit](#).

Īss kriminālprocesa apskats

Tālāk tekstā ir sniegts īss kriminālprocesa tradicionālo posmu apskats:

- procesa sākumā cietušais iesniedz sūdzību par pārkāpumu vai policija konstatē nozieguma (*crime*) vai kriminālpārkāpuma (*delikt*) izdarīšanu,
- valsts prokurors izdod rīkojumu par sākotnējās lietas apstākļu izpētes veikšanu,
- policija noprātina aizdomās turamos un var viņus aizturēt uz laika posmu, kas nav ilgāks par 24 stundām,
- ja valsts prokurors ieceļ izmeklēšanas tiesnesi, tiesnesis lemj par jums izvirzāmo apsūdzību, t.i., izvirza oficiālu apsūdzību par pārkāpuma izdarīšanu un pēc tam noprātina jūs,
- tiesnesis var uzdot policijai apcietināt jūs un ievietot cietumā: jums ir tiesības pieprasīt pagaidu atbrīvošanu, vēršoties pie apgabaltiesas apspriežu palātas,
- izmeklēšanas tiesnesis izskata lietā savāktos apsūdzošos un attaisnojošos pierādījumus,
- to izskatīšanas noslēgumā izmeklēšanas tiesnesis nodod lietas materiālus prokuroram, kurš ierosina lietas izbeigšanu (izbeigt procesu, neturpinot izmeklēšanu) vai lietas nodošanu iztiesāšanai tiesā. Jums ir tiesības pārsūdzēt lēmumu par lietas nodošanu iztiesāšanai,
- jums būs jāpiedalās tiesas, kurai uzdota krimināllietu izskatīšana, sēdēs,
- jums tiks piespriests attaisnojošs vai notiesājošs spriedums,
- jums ir tiesības iesniegt apelāciju un uz lietas iztiesāšanu apelācijas tiesā.

Detalizētu informāciju par šīm procedūras stadijām un savām tiesībām atradīsiet informatīvajās faktu lapās. Šī informācija nav pielīdzināma advokāta konsultācijai, un tai ir tikai informatīvs raksturs.

Eiropas Komisijas loma

Lūdzu, ņemiet vērā, ka Eiropas Komisijai nav nekādas ietekmes kriminālprocesā dalībvalstīs, un tā nevarēs jums palīdzēt, ja vēlēsit iesniegt sūdzību. Informācija par to, kā un kam varat iesniegt sūdzību, ir norādīta šajās informatīvajās faktu lapās.

Klikšķiniet uz tālāk tekstā norādītajām saitēm, lai atrastu nepieciešamo informāciju

[1 – Advokāta konsultācija](#)

[2 – Manas tiesības izmeklēšanas gaitā](#)

- Policijas nopratināšana/sākotnējā izmeklēšana
- Apcietināšana (tostarp Eiropas apcietināšanas orderis)
- Izmeklēšanas tiesneša veikta nopratināšana un aizturēšana
- Apspriežu palātas tiesas sēde par atbrīvošanu
- Valsts prokurora/izmeklēšanas tiesneša veikta lietas izmeklēšana un aizstāvības tiesības
- Izmeklēšanas izbeigšanas procedūra un lietas nodošana iztiesāšanai tiesā

[3 – Manas tiesības tiesas procesa laikā](#)

[4 – Manas tiesības pēc tiesas procesa](#)

[5 – Ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumi un citi nenozīmīgi pārkāpumi](#)

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Vairākās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešanas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datus, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Dalībvalstis, kas ir atbildīgas par nacionālā satura lapu pārvaldību, atjaunina daļu šīs tīmekļa vietnes satura, ņemot vērā Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības. Ja vietnē ir saturs, kurā vēl nav atspoguļota Apvienotās Karalistes izstāšanās, tas ir bez nolūka un tiks labots.

Lapa atjaunināta: 05/04/2016

Lūdzu, ņemiet vērā, ka šai lapai nesēn tika atjaunināta oriģinālvalodas versija. Mūsu tulkoņāji pašlaik gatavo versiju valodā, kuru esat izvēlējies.

Ja esat jebkādā veidā iesaistīts kriminālprocesā, ir ļoti svarīgi saņemt neatkarīgu advokāta konsultāciju. Informatīvajās faktu lapās ir sniegta informācija par to, kad un kādos apstākļos jums ir tiesības uz advokāta pārstāvību. Tajās vēl var uzzināt, kāda būs advokāta sniegtā palīdzība. Šajā vispārējā faktu lapā ir apkopota informācija par to, kā atrast advokātu un kādā veidā tiks apmaksāts advokāta honorārs, ja nevarat samaksāt par tā sniegtajiem pakalpojumiem.

Kā atrast advokātu?

Jums ir absolūtas tiesības uz advokāta palīdzību visa veida lietās. Jūs varat izvēlēties advokātu pēc saviem ieskatiem vai sazināties ar [Luksemburgas Advokātu kolēģiju](#), lai saņemtu advokātu sarakstu un izdarītu izvēli atbilstoši jūsu vēlmēm.

Ja neizdarāt savu izvēli vai arī ja Advokātu kolēģijas priekšsēdētājs uzskata jūsu izvēli par neatbilstošu, advokāta norīkošanu uzņemsies priekšsēdētājs. Advokāta pienākums ir uzņemties viņam uzticētās pilnvaras, ja vien nepastāv šķēršļi vai interešu konflikti.

Ja esat aizturēts, procesa sākumā jūs varat pieprasīt izmeklēšanas tiesnesim iecelt advokātu, pamatojoties uz amata pienākumiem, vai jūsu izvēlētu advokātu.

Kā samaksāt advokātam?

Advokāta honorārs ir brīvi nosakāms. Ja jūsu rīcībā nav pietiekami daudz līdzekļu advokāta nolīgšanai, jūs varat lūgt juridisko palīdzību tiesu Informācijas nodaļā.

Informācijas nodaļa ir izveidota Luksemburgā, Dīkirhē un Ešā pie Alzetas:

- Luksemburgā: *Cité Judiciaire, Bâtiment CR, L-2080, Luxembourg*, tel. 22 18 46;
- Dīkirhē: *bei der Aler Kiirch, B.P.66 L-9201 Diekirch*, tel.: 80 23 15;
- Ešā pie Alzetas: *place de la Résistance, L-4002 Esch/Alzette*, tel.: 54 15 52.

Ja jūsu finanšu līdzekļi nav lielāki par likumā garantētajiem minimālajiem ienākumiem, jūs tiekat uzskatīts par personu, kuras rīcībā nav pietiekamu resursu.

Saites

 [Tieslietu ministrija – juridiskā palīdzība](#)

 [Tieslietu ministrija – juridiskais atbalsts](#)

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešanas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datus, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Dalībvalstis, kas ir atbildīgas par nacionālā satura lapu pārvaldību, atjaunina daļu šīs tīmekļa vietnes satura, ņemot vērā Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības. Ja vietnē ir saturs, kurā vēl nav atspoguļota Apvienotās Karalistes izstāšanās, tas ir bez nolūka un tiks labots.

Lapa atjaunināta: 05/04/2016

2 – Manas tiesības lietas apstākļu izpētes un izmeklēšanas laikā un pirms lietas nodošanas izskatīšanai tiesā

Lūdzu, ņemiet vērā, ka šai lapai nesēn tika atjaunināta oriģinālvalodas versija. Mūsu tulkoņāji pašlaik gatavo versiju valodā, kuru esat izvēlējies.

ādi ir kriminālizmeklēšanas posmi?

Lietas apstākļu izpētes un izmeklēšanas mērķis ir savākt pierādījumus par izdarītu noziedzīgu nodarījumu un noteikt, vai to ir izdarījusi vai izplānojusi viena vai vairākas personas.

Valsts prokurors uzdod sākotnējās lietas apstākļu izpētes veikšanu policijai, kas nopratina iespējamus izdarītājus, vāc pierādījumus un apraksta lietu protokolā.

Lietas apstākļu izpētes beigās valsts prokurors pieņem lēmumu par lietas slēgšanu, neveicot tālāku izmeklēšanu, vai arī par apsūdzētās personas nosūtīšanu uz tiesu lietas iztiesāšanai.

Ja ir pastrādāts noziegums vai sarežģītu kriminālpārkāpumu gadījumā, valsts prokurors ieceļ izmeklēšanas tiesnesi, kurš apkopo un pārbauda faktus un apstākļus par labu un par sliktu apsūdzētajai personai. Tiesnesis izvirza apsūdzību jebkurai personai, kura šķiet iesaistīta lietā, un var pats vai ar policijas starpniecību veikt kratīšanas, konfiskācijas vai citas darbības. Viņš var pieņemt lēmumu par jebkuras apsūdzētās personas ievietošanu cietumā.

Izmeklēšanas gadījumā – vismaz krimināllietā – tiesnesis iesniedz valsts prokuroram ziņojumu par lietas materiāliem. Valsts prokurors pieprasa lietas izbeigšanu, neveicot tālāku izmeklēšanu, vai arī apsūdzētās personas nosūtīšanu uz tiesu lietas iztiesāšanai. Apgabaltiesas apspriežu palāta pieņem lēmumu par valsts prokurora prasību apmierināšanu vai neapmierināšanu.

Manas tiesības lietas apstākļu izpētes un izmeklēšanas laikā

- [Policijas nopratināšana/sākotnējā izmeklēšana \(1\)](#)
- [Apcietināšana \(tostarp Eiropas apcietināšanas orderis\) \(2\)](#)
- [Izmeklēšanas tiesneša veikta nopratināšana un aizturēšana \(3\)](#)
- [Apspriežu palātas tiesas sēde par atbrīvošanu \(4\)](#)
- [Valsts prokurora/izmeklēšanas tiesneša veikta lietas izmeklēšana un aizstāvības tiesības \(5\)](#)
- [Izmeklēšanas izbeigšanas procedūra un lietas nodošana iztiesāšanai tiesā \(6\)](#)

Policijas nopratināšana/sākotnējā izmeklēšana (1)

Kas notiek sākotnējās izmeklēšanas laikā?

Pēc cietušā sūdzības saņemšanas vai pēc tam, kad policija ir konstatējusi kriminālpārkāpumu vai noziegumu, valsts prokurors vada sākotnējo izmeklēšanu un cenšas noskaidrot noziedzīgā nodarījuma izdarītāju. Viņš var uzdot izmeklēšanas veikšanu izmeklēšanas tiesnesim pierādījumu savākšanai attiecībā uz jebkuru kriminālpārkāpumu. Noziegumu gadījumā izmeklēšanas tiesneša norīkošana ir obligāta. Var uzklaut jebkurus lieciniekus. Jūs var izsaukt valsts prokurors, policija vai izmeklēšanas tiesnesis, lai noskaidrotu jūsu lomu konkrētajā lietā.

Ko nozīmē „apsūdzēta persona”?

Lietas apstākļu izpētes un izmeklēšanas laikā jūsu tiesības rodas brīdī, kad izmeklēšanas tiesnesis kvalificē jūs kā „**apsūdzētu personu**”, tādējādi apsūdzot jūs noziedzīga nodarījuma izdarīšanā. Tomēr jūs **tiekat uzskatīts par nevainīgu**, līdz jūsu vaina ir pierādīta un apstiprināta tiesā.

Kas man izskaidros notiekošo?

Jums ir tiesības **saņemt informāciju** par apsūdzības dabu un cēloni, t.i., par faktiem, par ko jūs apsūdz, un juridisko pamatojumu. Minētās tiesības uz informāciju ļauj jums pēc iespējas labāk sagatavoties savai aizstāvībai. Informācijai jābūt saprotamai un pilnīgai, un jums to paziņos tiesībaizsardzības amatpersona vai izmeklēšanas tiesnesis.

Vai man palīdzēs tulks, ja nesaprotu valodu?

Ja nerunājat nevienā no tiesu iestādēs (policijas vai izmeklēšanas tiesneša) lietotajām valodām, jums tiks nodrošināta tulka palīdzība. Viņš iztulkos visus jautājumus un jūsu atbildes.

Apcietināšana (tostarp Eiropas apcietināšanas orderis) (2)

Kas notiek acīmredzama kriminālpārkāpuma vai nozieguma gadījumā?

Acīmredzama kriminālpārkāpuma vai nozieguma, t.i., noziedzīga nodarījuma, kas nupat izdarīts, gadījumā, policija var jūs nekavējoties aizturēt, ja jūs tur aizdomās par šī noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu. Policija var jūs aizturēt uz ne vairāk kā

24 stundām. Var tikt konfiscēti priekšmeti, kuri, iespējams, izmantoti noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā. Var tikt noņemti jūsu pirkstu nospiedumi, kā arī uzņemta jūsu fotogrāfija. Ir iespējama arī jūsu DNS parauga noņemšana. Pēc tam jums jāstājas izmeklēšanas tiesneša priekšā.

Kad un kā es varēšu saņemt advokāta palīdzību?

Ja tiesībsardzības amatpersonas ir aizturējušas jūs par acīmredzama noziedzīga nodarījuma izdarīšanu vai arī jūs ir nopratinājis izmeklēšanas tiesnesis, tiesībsardzības amatpersonu vai izmeklēšanas tiesneša pienākums ir ieteikt jums izmantot jūsu tiesības uz advokātu un ļaut jums ar viņu sazināties palīdzības saņemšanai. Šis ieteikums ir jāizsaka, pirms turpināt jūsu nopratināšanu, rakstveidā un apmaiņā pret apstiprinājumu par tā saņemšanu jums saprotamā valodā.

Vai varu sazināties ar ģimenes locekli vai draugu?

Policijas pienākums ir rakstveidā un apmaiņā pret apstiprinājumu par saņemšanu jums saprotamā valodā brīdināt jūs par tiesībām brīdināt jūsu izvēlētu personu, un jūsu rīcībā tiek nodots telefons. Jūs varat sazināties ar ģimenes locekli vai draugu, izņemot, ja tas ir pretrunā ar lietas apstākļu izpētes interesēm.

Vai nepieciešamības gadījumā varu sazināties ar ārstu?

Aizturēšanas brīdī jūs rakstveidā un apmaiņā pret apstiprinājumu par saņemšanu jums saprotamā valodā informē par tiesībām, ka jūs nekavējoties izmeklē ārsti. Ārsta izmeklēšanu jums var nozīmēt arī valsts prokurors pēc savas iniciatīvas vai pēc jūsu ģimenes locekļa pieprasījuma.

Vai varu sazināties ar vēstniecību, ja esmu citas valsts pilsonis?

Jūs varat sazināties ar jūsu izvēlētu personu, arī jūsu valsts vēstniecību, ja vēlaties.

Vai man ir jāpakļaujas pārmeklēšanai?

Ja aizturēšanas laikā rodas aizdomas, ka jūs slēpjat priekšmetus, kas var noderēt patiesības noskaidrošanai vai apdraud jūs vai citas personas, jūs var pārmeklēt tā paša dzimuma persona.

Vai drīkst veikt kratīšanu manā mājoklī, birojā, automašīnā u.tml.?

Sākotnējās izmeklēšanas ietvaros kratīšanu drīkst veikt tikai tādā gadījumā, ja esat tai nepārprotami piekritis, apliecinot to ar savu parakstu. Nozieguma vai smaga kriminālpārkāpuma gadījumā minētā piekrišana nav nepieciešama, un kratīšana var notikt jebkurā diennakts laikā. Ir iespējama arī jūsu automašīnas pārmeklēšana, ja pastāv norādes, kas liecina, ka esat pastrādājis noziegumu vai kriminālpārkāpumu.

Izmeklēšanas ietvaros kratīšanu jūsu mājoklī drīkst veikt tikai laikā posmā no plkst. 6:30 līdz plkst. 20:00. Jūs drīkstat saņemt konfiscēto dokumentu kopijas un pieprasīt, lai jums atdod izņemtos priekšmetus. Valsts atdos šo objektu, ja tas vairs nebūs noderīgs patiesības noskaidrošanai vai arī iesaistīto pušu tiesību garantēšanai un ja šāda atdošana neapdraud personas vai tpašumus. Pieprasījumu atdot priekšmetus var noraidīt gadījumos, kad likumā paredzēta to konfiskācija.

Vai man būs jānodod DNS, pirkstu nospiedumu vai citu ķermeņa šķidrumu paraugi?

Tiesībsardzības amatpersona saskaņā ar valsts prokurora vai izmeklēšanas tiesneša rīkojumu un jūsu iepriekšēju rakstisku piekrišanu var noņemt jūsu šūnu paraugu, lai izveidotu DNS salīdzināšanas profilu.

Jūs var piespiest nodot šūnu paraugus, ja ir aizdomas par tiešu saikni starp jums un attiecīgu darbību veikšanu un ja par šādu darbību veikšanu ir piespriežams divus vai vairāk gadus ilgs brīvības atņemšanas sods.

Jūs nedrīkst piespiest nodot asins paraugu.

Valsts prokurors var pieņemt lēmumu par pirkstu nospiedumu noņemšanu, ja ir aizdomas par jūsu līdzdalību acīmredzamā noziedzīgā nodarījumā, vai sākotnējās lietas apstākļu izpētes laikā. Vēlāk policija drīkstēs izmantot šos pirkstu nospiedumus noziedzīgu nodarījumu novēršanai, noskaidrošanai un atklāšanai.

Ja pirkstu nospiedumi ir obligāti nepieciešami jūsu identitātes noskaidrošanai, tos drīkst pieprasīt acīmredzama nozieguma vai kriminālpārkāpuma apstākļu izpētes vai sākotnējās lietas apstākļu izpētes ietvaros vai atsevišķu darbību ietvaros vai izpildot tiesu iestādes izdotu meklēšanas orderi ar valsts prokurora vai izmeklēšanas tiesneša pilnvarojumu. Vēlāk policija drīkstēs izmantot šos pirkstu nospiedumus noziedzīgu nodarījumu novēršanai, noskaidrošanai un atklāšanai, izņemot, ja attiecībā uz jums netiek veikta kriminālizmeklēšana vai izpildes pasākums.

Kādā veidā izmeklēšanas tiesnesis drīkst izsaukt jūs uz nopratināšanu?

Ja esat brīvībā, izmeklēšanas tiesnesis drīkst jūs izsaukt ar vēstuli, proti, tiesas pavēsti. Tādējādi jums tiek uzlikts pienākums ierasties norādītajā datumā un laikā, un izmeklēšanas tiesnesis jūs nekavējoties uzklaustīs.

Bet viņš var arī uzdot policijai atrast un atvest jūs, ja izmeklēšanas tiesnesis uzskata, ka pastāv bēgšanas vai pierādījumu pazušanas draudi vai arī iespēja, ka jūs neieradīsieties pēc viņa uzaicinājuma. Nozieguma gadījumā tiek pieņemts, ka pastāv bēgšanas draudi, ja par noziegumu tiek piemērots sods saskaņā ar likumu par kriminālsodiem.

Ir iespējama apcietināšanas ordera izdošana, ja apsūdzētā persona ir aizbēgusi vai dzīvo ārvalstīs, ja par izvirzītajām apsūdzībām tai pienākas brīvības atņemšanas sods.

Ja esmu citas valsts pilsonis, vai man personīgi jāpiedalās izmeklēšanā un vai es drīkstu piedalīties ar video starpniecību?

Jums personīgi jāpiedalās tiesas sēdē. Likumā nav paredzēta piedalīšanās ar video starpniecību.

Izmeklēšanas tiesneša veikta nopratināšana un aizturēšana (3)

Kāds ir izmeklēšanas tiesneša veiktas nopratināšanas mērķis?

Izmeklēšanas tiesnesis noskaidro jūsu identitāti un iepazīstina ar procedūras laikā veiktajām darbībām. Pēc tam viņš jūs informē par izvirzīto apsūdzību, t.i., no tā brīža jūs esat oficiāli apsūdzēts noteikta noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, un jūs nopratina saistībā ar darbībām, par kuru izdarīšanu jūs tur aizdomās (vai „par kuru izdarīšanu jūs apsūdz”).

Kādas ir jūsu tiesības izmeklēšanas tiesneša veiktas nopratināšanas laikā?

Jums ir tiesības saņemt informāciju par visām jums izvirzītajām apsūdzībām un darbībām, kuras veiktas acīmredzama nozieguma vai kriminālpārkāpuma izmeklēšanas procedūras vai sākotnējās lietas apstākļu izpētes laikā.

Izmeklēšanas tiesneša pienākums ir informēt jūs par jūsu tiesībām saņemt paša izvēlēta advokāta palīdzību. Tas ir jāizdara, pirms turpināt jūsu nopratināšanu, rakstveidā un apmaiņā pret apstiprinājumu par tā saņemšanu jums saprotamā valodā. Ja neizvēlaties advokātu pats, izmeklēšanas tiesnesis var pēc jūsu pieprasījuma iecelt advokātu, pamatojoties uz amata pienākumiem.

Jūs drīkst nopratināt tikai jūsu advokāta klātbūtnē, ja vien nepārprotami neesat atteicies no viņa klātbūtnes.

Jums ir tiesības atteikties atbildēt uz jautājumu arī, ja esat ieradies uz nopratināšanu. Jūs ir jāinformē par šīm tiesībām.

Jums ir nemainīgas tiesības atsaukties uz iepriekšējiem paziņojumiem; jūs nedrīkst piespiest atzīties, ja vien atzīšanās nav izteikta brīvprātīgi.

Jums ir tiesības uzdot jautājumus lieciniekiem.

Jums nav tiesību sazināties ar advokātu līdz pirmās nopratināšanas beigām. Tiesnesis var ar motivētu lēmumu aizliegt jums sazināties (saraksfēt) ar tuviniekiem ne vairāk kā 10 dienas.

Vai man palīdzēs tulks, ja nesaprotu valodu?

Izmeklēšanas tiesneša pienākums ir uzaicināt uz nopratināšanu tulku, kas tulkos visus jautājumus un atbildes un pārtulkos jūsu liecību tās pārlasīšanas laikā.

Vai mani drīkst nodot izcelsmes valstij?

Nē, ja jūsu valsts iestādes nepieprasa jūsu atgriešanos saistībā ar tādu pašu pārkāpumu un Luksemburgas valsts iestādes piekrīt, ka izmeklēšana vai lietas apstākļu izpēte notiek jūsu valstī, jums jāpaliek Luksemburgā, nepieciešamības gadījumā cietumā.

Vai tiks pieprasīta informācija par manu agrāko sodāmību?

Praksē tiesu iestādes pārbauda agrāko sodāmību informācijas apkopošanas ietvaros, tātad iegūst informāciju no jūsu sodāmības reģistra.

Vai mani informēs par lieciniekiem, kuru rīcībā ir pierādījumi pret mani, un citiem pierādījumiem pret mani?

Jums ir tiesības iepazīties ar lietas materiāliem – parasti tas notiek ar advokāta starpniecību –, jūs varat saņemt informāciju par lieciniekiem, kuru rīcībā ir pierādījumi pret jums, un par citiem pierādījumiem pret jums. Lietas materiāli jums ir pieejami pēc pirmās nopratināšanas. Jūs arī dzan jebkurā brīdī varat pieprasīt izmeklēšanas tiesnesim iespēju iepazīties ar jūsu lietai pievienotajiem dokumentiem.

Vai mani atbrīvos vai aizturēs?

Izmeklēšanas tiesnesis pēc apsūdzības izvirzīšanas un nopratināšanas drīkst jūs atbrīvot. Viņš var arī jūs ievietot pirmstiesas apcietinājumā, izdodot apcietināšanas orderi. Policija aizvedīs jūs uz cietumu. Izmeklēšanas tiesnesis var aizliegt jums sazināties ar ārpusauli, ja tas ir nepieciešamas izmeklēšanas vajadzībām. Ja minētais aizliegums tiek atcelts, jūs drīkstat piezvanīt tuviniekiem no cietuma, ievērojot stingru cietumā noteiktu kārtību.

Jums jebkurā procedūras brīdī ir tiesības pieprasīt uz laiku atbrīvot jūs. Minētajai atbrīvošanai ir piemērojams pienākums izteikt brīdinājumu un izvēlēties dzīvesvietu Luksemburgā.

Vai es drīkstu atstāt valsti izmeklēšanas laikā?

Jūs drīkstat atstāt valsti izmeklēšanas laikā, izņemot, ja esat ieslodzīts. Savukārt, ja jums var piespriest labošanas ieslodzījumu vai nopietnāku sodu (kura maksimālais ilgums ir divi vai vairāk gadi brīvības atņemšanas, ja dzīvojat Luksemburgā), izmeklēšanas tiesnesis vai apspriežu palāta var noteikt jums tiesisku uzraudzību, saskaņā ar kuru jūs, piemēram, nedrīkstat atstāt izmeklēšanas tiesneša noteiktu teritoriju.

Mani jau tiesāja par to pašu noziedzīgu nodarījumu citā dalībvalstī. Kas notiks tālāk?

Jūs drīkst sodīt par vienu un to pašu pārkāpumu tikai vienu reizi, tomēr ir iespējama atkārtota tiesāšana, ja jūsu valstī netika pieņemts galīgais spriedums. Ja šajā valstī notiek izmeklēšana, jūs drīkst izraidīt uz šo valsti, lai jūs tiesātu šajā valstī, nevis Luksemburgā.

Apspriežu palātas tiesas sēde par atbrīvošanu (4)

Ja esmu aizturēts, kā un kam drīkstu pieprasīt pagaidu atbrīvošanu?

Atbrīvošanu drīkst pieprasīt jebkurā gadījumā, t.i., jebkurā izmeklēšanas brīdī un neierobežotu reižu skaitu. Jums vienkārši jāiesniedz pieprasījums rajona tiesas apspriežu palātai.

Bet, ja esat uz laiku ievietots cietumā, jūs arī varat pieprasīt pagaidu atbrīvošanu, vienkārši iesniedzot rakstveida pieprasījumu un nododot to personālam.

Kāda ir procedūra un termiņi?

Lēmums tiek pieņemts steidzamā kārtā un vēlākais trīs dienas pēc pieprasījuma par pagaidu atbrīvošanu iesniegšanas. Jūs kā apsūdzēto personu un attiecīgā gadījumā jūsu advokātu ir jāuzklausa. Rajona tiesas apspriežu palāta pieņem lēmumu, balstoties uz izmeklēšanas tiesneša rakstisku un motivētu atzinumu.

Vai mani drīkst uz laiku atbrīvot apmaiņā pret noteiktas naudas summas iemaksu (galvojums)?

Kodeksā ir paredzēts galvojuma apmērs. Tiesa var jūs uz laiku atbrīvot apmaiņā pret tādu naudas summu, kuru tā nosaka pēc saviem ieskatiem. Šī summa garantē, ka jūs ieradīsieties pie izmeklēšanas tiesneša un stāsieties tiesas priekšā, kā arī izcietīsiet sodu un segsiet naudas sodu un tiesas izdevumus.

Vai man tiks piemērota uzraudzība, ja tikšu uz laiku atbrīvots?

Atbrīvošanas pamatā var būt tiesiskas uzraudzības noteikšana. Iestādes var uzlikt jums noteiktus pienākumus, piemēram, netikties ar noteiktām personām vai nedoties ceļojumā.

Vai ir iespējams pārsūdzēt tiesas nolēmumus?

Ja jūs atbrīvo, valsts prokurors dienas laikā no lēmuma pasludināšanas brīža var iesniegt apelāciju par lēmumu. Šajā gadījumā jūs netiksiet atbrīvots līdz apelācijas tiesas lēmuma pasludināšanai.

Tomēr jūs varat iesniegt apelāciju par tiesas lēmumu, kurā ir atteikts atbrīvojums, apelācijas tiesā.

Valsts prokurora/izmeklēšanas tiesneša veikta lietas izmeklēšana un aizstāvības tiesības (5)

Kādas darbības drīkst veikt izmeklēšanas tiesnesis?

Izmeklēšanas laikā izmeklēšanas tiesnesis drīkst izmantot virkni dažādu līdzekļu, lai noskaidrotu reālos faktus, kas ir izdarītā noziedzīgā nodarījuma pamatā.

Līdz ar to tiesnesis drīkst rīkot kratīšanu, uzklaustīt lieciniekus, organizēt konfrontācijas, izdot rīkojumu par ekspertīzes veikšanu vai telefonsarunu noklausīšanos un attiecīgā gadījumā iefiltrēšanos.

Vai es drīkstu iesniegt prasību pret izmeklēšanas procedūras darbību?

Jums ir tiesības rajona tiesas apspriežu palātai pieprasīt izmeklēšanas procedūras darbības anulēšanu.

Šis pieprasījums jāizsaka izmeklēšanas laikā piecu dienu laikā pēc informācijas saņemšanas par darbību. Ja neiesniegsiet prasību atzīt par spēkā neesošu izmeklēšanas laikā, jūs vairs nedrīkstēsiet to pieprasīt tiesas sēdes laikā.

Kādus vēl pārsūdzības rakstus es drīkstu iesniegt?

Izņemot minētos spēkā neesamības atzīšanas gadījumus, jums vēl ir tiesības izmeklēšanas laikā pieprasīt likumā paredzētu tiesību ievērošanu vai īstenošanu. Ja tas netiek ievērots vai ir saņemts atteikums iekļaut to jūsu pieprasījumā, jūs drīkstat vērsties citā instancē un sūdzēties, ka process nav taisnīgs.

Kādu darbību veikšanu es drīkstu pieprasīt izmeklēšanas tiesnesim?

Jūs ar advokāta starpniecību drīkstat pieprasīt izmeklēšanas tiesnesim veikt darbības, kuru mērķis ir pierādīt jūsu nevainīgumu. Līdz ar to jūs drīkstat pieprasīt veikt kratīšanu, rīkot jaunu tiesas sēdi, uzklaut noteiktus lieciniekus, kuru rīcībā ir jūs attaisnojošas liecības, organizēt konfrontāciju vai pieprasīt ekspertīzes veikšanu.

Vēl jūs drīkstat nodot tiesneša rīcībā dokumentu, kas pierāda jūsu nevainību, vai pieprasīt atcelt tiesneša uzlikto arestu dokumentiem, priekšmetiem vai bankas kontiem.

Izmeklēšanas izbeigšanas procedūra un lietas nodošana iztiesāšanai tiesā (6)

Kas notiek izmeklēšanas beigās?

Izmeklēšanas tiesnesis pieņem lēmumu par lietas izbeigšanu. Viņš uzskata, ka ir izdarījis visu nepieciešamo, lai noskaidrotu patiesību, un ir nosaukti tiesājamie apsūdzētie noziedzīga nodarījuma izdarītāji.

Kādas ir jūsu tiesības pēc lēmuma par izbeigšanu?

Jūsu un advokāta rīcībā tiek nodoti lietas materiāli ar izmeklēšanas tiesneša atzinumu vismaz astoņas dienas pirms paredzētā lietas izskatīšanas datuma rajona tiesas apspriežu palātā. Jums ir tiesības iegūt informāciju par visiem izmeklēšanas gaitā iegūtajiem pierādījumiem.

Pirms apspriežu palāta pieņem lēmumu, saskaņā ar kuru lieta tiek izbeigta (process tiek izbeigts pierādījumu trūkuma dēļ) vai lieta tiek nosūtīta iztiesāšanai tiesā (lai tiesātu apsūdzētās personas), jums ir tiesības ar advokāta starpniecību iesniegt rakstisku ziņojumu.

Jūs drīkstat iesniegt pārsūdzību par izmeklēšanas tiesneša un apspriežu palātas minētajiem lēmumiem: jūs drīkstat iesniegt apelāciju par izmeklēšanas tiesneša spriedumu vai rajona tiesas apspriežu palātas lēmumu. Minētā apelācija ir iesniedzama apelācijas tiesas apspriežu palātā.

Vai es drīkstu pirms procesa atzīt savu vainu visos apsūdzības punktos vai tikai dažos no tiem?

Šobrīd Luksemburgā nepastāv vainas atzīšanas procedūra.

Vai pirms procesa var mainīt apsūdzības punktus?

Apsūdzības punktus drīkst mainīt pirms procesa atbilstoši lietas apstākļu izpētes vai izmeklēšanas laikā atklātajiem faktiem.

Saites

[Kriminālkodekss](#)

[Kriminālprocesa kodekss](#)

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešanas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Dalībvalstis, kas ir atbildīgas par nacionālā satura lapu pārvaldību, atjaunina daļu šīs tīmekļa vietnes satura, ņemot vērā Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības. Ja vietnē ir saturs, kurā vēl nav atspoguļota Apvienotās Karalistes izstāšanās, tas ir bez nolūka un tiks labots.

3 – Manas tiesības tiesas procesa laikā

Lūdzu, ņemiet vērā, ka šai lapai nesen tika atjaunināta oriģinālvalodas versija. Mūsu tulkotāji pašlaik gatavo versiju valodā, kuru esat izvēlējies.

āda ir attiecīgās tiesas kompetence?

Ir trīs veidu pārkāpumi, un katru no šiem veidiem izskata cita tiesa:

- pārkāpums = policijas tiesa (tiesnesis);
- kriminālpārkāpums = apgabaltiesas kriminālpalāta (trīs pastāvīgi tiesneši: tiesnesis);
- noziegums = apgabaltiesas kriminālpalāta (trīs tiesneši).

Tiesa var izdot rīkojumu par slēgtu tiesas sēdi, piemēram, ja cietušais ir bērns.

Cik lielā mērā tiesas procesa laikā var mainīt apsūdzības punktus?

Kopumā piešķirtajai tiesiskajai kvalifikācijai ir pagaidu raksturs, un tiesai, kura izskata lietu, nav jā saglabā sākotnējā kvalifikācija.

Lai varētu veikt izmaiņas apsūdzības punktos, jānodrošina, ka lietas izskatīšanai ir tas pats pamatojums.

Kas notiks, ja tiesas procesa laikā atzīšu savu vainu visos vai atsevišķos apsūdzības punktos?

Vainas atzīšana nav iespējama, bet ir iespējams atzīties nodarījuma izdarīšanā. Tai pat laikā tiesnesis var noraidīt atzīšanos, kuru tas uzskata par aizdomīgu. Tomēr atzīšanās ir uzskatāma par vainu mīkstinošu apstākli.

Kādas ir jūsu tiesības tiesas prāvas laikā?

Vai man jā piedalās tiesas prāvā? Vai lietas izskatīšana var notikt bez manas klātbūtnes?

Jūsu pienākums ir ierasties tiesā vai – neierašanās gadījumā – norādīt attaisnojumu, piemēram, ārsta izziņu. Tādā gadījumā tiesas prāva tiks pārcelta. Jūs varat uzdot advokātam pārstāvēt jūs, izņemot gadījumus, kad tiesa pieprasa jūsu klātbūtni. Noziegumu gadījumā jūsu pienākums ir ierasties personīgi.

Ja es dzīvoju citā dalībvalstī, vai varu piedalīties tiesas prāvā ar videokonferences starpniecību? Vai man ir obligāti jā piedalās?

Iespēja personai, kas dzīvo citā valstī, piedalīties ar videokonferences starpniecību nav paredzēta likumā.

Vai mana klātbūtne ir nepieciešama visa tiesas procesa laikā?

Jā, jo tiesnesis jebkurā brīdī var izteikt vēlmi uz klausīt jūs.

Vai man tiks nodrošināti tulka pakalpojumi, ja nesaprotu tiesvedības valodu?

Tiesības bezmaksas saņemt tulka palīdzību, ja nesaprotat vai nerunājat tiesvedības valodā, ir viena no Eiropas Cilvēktiesību konvencijā garantētajām pamattiesībām. Tomēr lietas dokumenti netiks tulkoti.

Vai man ir jā nolīgst advokāts? Vai man tiks norīkots advokāts? Vai es varu mainīt advokātu?

Jums ir tiesības aizstāvēt sevi pašam vai saņemt pēc saviem ieskatiem izvēlēta aizstāvja palīdzību, kā arī, ja jūsu rīcībā nav līdzekļu aizstāvja nolīgšanai, saņemt tāda advokāta palīdzību, kas iecelts, pamatojoties uz amata pienākumiem (juridiskā palīdzība). Jūs jebkurā brīdī varat nomainīt advokātu.

Vai man ir tiesības izteikties tiesas prāvas laikā? Vai man ir jā runā tiesas prāvas laikā? Piemēram, tiesības klusēt, sevis apsūdzēšana?

Jums ir tiesības izteikties par visiem apsūdzības punktiem. Bet jums ir arī tiesības klusēt attiecībā uz jums izvirzītajām apsūdzībām.

Kas notiks, ja tiesas prāvas laikā neteikšu patiesību?

Ja tiesas prāvas laikā neteiksiet patiesību, jums draud vēl bargāks sods.

Vai es drīkstu apstrīdēt pret mani savāktos pierādījumus? Kā? Kāpēc?

Pret jums savāktu pierādījumu apstrīdēšana ir iespējama, izmantojot jebkādus līdzekļus, piemēram, lieciniekus, dokumentus, argumentus vai ekspertus.

Kādus pierādījumus varu iesniegt sev par labu?

Tiesas pienākums ir ņemt vērā visus pierādījumu veidus.

Kādos apstākļos es drīkstu iesniegt šādus pierādījumus?

Iesniedzot šādus pierādījumus, ir jāievēro divi nosacījumi: tie tika pievienoti lietas materiāliem, ievērojot noteiktu kārtību, un tika iesniegti brīvai pušu apspriedei publisko debašu laikā.

Vai drīkstu izmantot privātdetektīva pakalpojumus, lai iegūtu pierādījumus savā labā? Vai šādi pierādījumi ir pieņemami?

Detektīva izmantošana pierādījumu iegūšanai nav aizliegta, ja vien detektīvs ir rīkojies saskaņā ar likumu.

Vai es vai mans advokāts drīkstam uzdot jautājumus citiem lieciniekiem? Vai es vai mans advokāts drīkstam apstrīdēt liecinieku teikto?

Tiesības uz klausīt lieciniekus izriet no Eiropas Cilvēktiesību konvencijas 6. panta 3. punktā noteiktajām tiesībām uz aizstāvību. Aizstāvība var izsaukt un nopratināt lieciniekus, lai pierādītu nevainīgumu, ievērojot tādus pašus nosacījumus, kā izsaucot un nopratinot lieciniekus jūsu vainas pierādīšanai.

Vai tiks ņemta vērā informācija par manu iepriekšējo sodāmību?

Tiesas rīcībā procesa laikā tiks nodota informācija par jebkādu iepriekšēju sodāmību, kas reģistrēta jūsu sodāmības reģistrā.

Vai tiks ņemti vērā iepriekš piespriestie sodi citā dalībvalstī?

Nē, attiecībā atkārtotu noziedzīgu nodarījumu. Jā, attiecībā uz nosacīta soda piemērošanas nosacījumiem.

Kādi ir iespējamie tiesas prāvas iznākumi?

Jūs var daļēji vai pilnībā attaisnot. Jūs var arī dzan atzīt par vainīgu. Sods būs atkarīgs no nodarījuma, kura izdarīšanā tiksiet atzīts par vainīgu.

Kriminālsodi ir šādi:

- mūža ieslodzījums vai brīvības atņemšana no 5 līdz 30 gadiem,
- naudas sods vismaz EUR 251 apmērā,
- īpašā konfiskācija,
- titula, dienesta pakāpes atņemšana, atstādināšana no darba pienākumu pildīšanas un valsts ierēdņa amata
- noteiktu pilsoņa un politisko tiesību ierobežošana,
- uzņēmuma un iestādes slēgšana,
- notiesājošā lēmuma vai tā izraksta publicēšana vai izlikšana publiskā vietā uz notiesātās personas rēķina,
- aizliegums veikt noteiktas profesionālas darbības.

Labošanas sodi ir šādi:

- ieslodzījums (8 dienas līdz 5 gadi),
- naudas sods vismaz EUR 251 apmērā,
- īpašā konfiskācija,
- noteiktu pilsoņa un politisko tiesību ierobežošana,
- uzņēmuma vai iestādes slēgšana,
- notiesājošā sprieduma publicēšana vai izlikšana publiskā vietā,
- aizliegums veikt noteiktas profesionālas darbības,
- aizliegums vadīt noteiktus transportlīdzekļus,
- ja ieslodzījuma ilgums nepārsniedz 6 mēnešus, tiesnesis var aizstāt to ar sabiedrisku darbu 40 līdz 240 stundu ilgumā.

Policijas sodi ir šādi:

- naudas sods EUR 25 līdz 250 apmērā, ja vien likumā nav paredzēts citādi,

- Īpašā konfiskācija,
- aizliegums vadīt noteiktus transportlīdzekļus.

Kā iespējams izpildīt brīvības atņemšanas sodu, ja jums ir piespriests brīvības atņemšanas sods?

Luksemburgā lēmumu par brīvības atņemšanas soda izpildes veidu pieņem valsts ģenerālprokurors bez tiesneša iejaukšanās.

Ir iespējami dažādi risinājumi.

Posmveida izpilde

Sadalīšana vairākos posmos ļauj aizturētajai personai, kura nerada briesmas, izciest sodu posmos, par kuriem panākta vienošanās.

Daļēja brīvība

Šis režīms dod aizturētajai personai iespēju veikt profesionālo darbību vai turpināt apmācību vai izglītošanos ārpus ieslodzījuma vietas.

Nosacīta atbrīvošana

Tā pieļauj atbrīvošanu, kad ir izciesta puse soda.

Īstermiņa atbrīvojums

Īstermiņa atbrīvojums ir atļauja atstāt ieslodzījuma vietu uz noteiktu dienas daļu vai arī divdesmit četrām stundām, un šis laiks tiek iekļauts soda ilguma aprēķināšanā.

Soda atcelšana

Attiecībā uz nosacītu vai galīgu atbrīvošanu notiesātajām personām, kuru uzvedība iepriekš piešķirto atbrīvojumu laikā ir novērtēta pozitīvi, var piespriest soda atcelšanu.

Elektroniskā rokassprādze

Tās izmantošana nav noteikta nevienā tiesību aktā.

Kāda ir cietušā loma tiesas procesa laikā?

Cietušo var uzklaut kā liecinieku. Vēl cietušais var būt civilprasītājs, t.i., pieprasīt zaudējumu atlīdzināšanu. Viņam var būt sava nostāja par noziedzīgo nodarījumu un tā sekām. Cietušais var iesniegt apelāciju par spriedumiem, bet tikai civilprasības veidā.

Saites

[Tiesu organizācija](#)

[Kriminālkodekss](#)

[Kriminālprocesa kodekss](#)

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešanas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Dalībvalstis, kas ir atbildīgas par nacionālā satura lapu pārvaldību, atjaunina daļu šīs tīmekļa vietnes satura, ņemot vērā Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības. Ja vietnē ir saturs, kurā vēl nav atspoguļota Apvienotās Karalistes izstāšanās, tas ir bez nolūka un tiks labots.

Lapa atjaunināta: 05/04/2016

4 – Manas tiesības pēc tiesas procesa

Lūdzu, ņemiet vērā, ka šai lapai nesen tika atjaunināta oriģinālvalodas [fr](#) versija. Mūsu tulkotāji pašlaik gatavo versiju valodā, kuru esat izvēlējies.

ai es drīkstu iesniegt pārsūdzību?

Jums ir tiesības iesniegt apelāciju par spriedumu četrdesmit dienu laikā pēc sprieduma pasludināšanas tiesā. Minēto apelāciju drīkst iesniegt tikai attiecībā uz soda lielumu vai civilprasību.

Kompetences

- Pārkāpums = policijas tiesa, pārsūdzības rakstu iesniedz labošanas tiesā.
- Kriminālpārkāpums = apgabaltiesas kriminālpalāta; pārsūdzības rakstu iesniedz apelācijas tiesā.
- Noziegums = apgabaltiesas kriminālpalāta; pārsūdzības rakstu iesniedz apelācijas tiesas kriminālpalātā.

Kas notiks, ja iesniegšu pārsūdzību?

Tiesas, kurā tiek iesniegta apelācija, valsts prokurors tiek informēts par šo faktu divdesmit četrus stundu laikā. Tiks noteikts apelācijas izskatīšanas datums, un par to informēs arī jūs.

Cik ilgā laikā pārsūdzība tiks izskatīta?

Līdz apelācijas izskatīšanai būs jāgaida vairāki mēneši.

Vai es līdz ar pārsūdzības rakstu varēšu iesniegt jaunus pierādījumus? Kādi noteikumi ir piemērojami?

Pārsūdzības ietvaros jums ir tiesības iesniegt jaunus pierādījumus. Šajā gadījumā ir piemērojami tiesību noteikumi par pierādījumiem. Tiesa pieņem jebkādu likumīgi iesniegtus pierādījumus. Savukārt netiks apstiprināta tāda procedūra kā dokumenta atzīšana par spēkā neesošu, jo šāda prasība bija iesniedzama lietas izskatīšanas laikā pirmajā instancē.

Kas notiks pārsūdzības raksta izskatīšanas laikā un kāds var būt tiesas lēmums?

Tiesneši no jauna izskata faktus, bet viņi atkārtoti neuzklausa lieciniekus, ja vien tiesa neuzskata to par vajadzīgu. Bet vajadzības gadījumā ir iespējama liecinieku atkārtota uzklaušana.

Principā apelācijas tiesnesis nevar noteikt sodu, kas ir bargāks nekā pirmajā instancē noteiktais sods, ja pret spriedumu iebilst tikai apsūdzētā persona. Šajā gadījumā tiesa var tikai saglabāt vai samazināt apsūdzētajai personai piespriesto sodu. Bargāka soda noteikšana ir iespējama tikai tādā gadījumā, ja apelāciju par spriedumu ir iesniedzis arī valsts prokurors, un tā parasti notiek, ja apsūdzētā persona iesniedz apelāciju par lietas kriminālo aspektu.

Kas notiks, ja tiesa pieņems/noraidīs pārsūdzību?

Jums ir tiesības iesniegt kasācijas sūdzību. Kasācijas tiesa tikai pārbauda, vai ir pareizi piemēroti tiesību akti. Tā neizskata faktus.

Ja pirmais lēmums bija nepamatots, vai man tiks izmaksāta kompensācija? Kādā veidā? Kā?

Jums ir tiesības saņemt kompensāciju tikai tādā gadījumā, ja esat bijis nepamatoti ievietots cietumā. Šīs tiesības ir pieejamas jebkurai personai, kas piesardzības nolūkos ir bijusi aizturēta uz vairāk nekā trīs dienām, ja šīs aizturēšanas vai tās pagarināšanas iemesls nebija jūsu pašu vaina.

Ja manu pārsūdzības rakstu pieņem, vai manā lietā pasludināto spriedumu reģistrēs sodāmības reģistrā?

Ja jūsu pārsūdzības rakstu pieņem un tiek pasludināts attaisnojošs lēmums, iepriekšējais notiesājošais lēmums netiks reģistrēts jūsu sodāmības reģistrā.

Vai ir iespējams iesniegt vēl vienu pārsūdzības rakstu, ja pirmajā reizē tiek piedzīvots nelabvēlīgs iznākums? Kam to adresēt? Kādos apstākļos?

Atkārtotu izskatīšanu var pieprasīt jebkura persona, kas ir atzīta par kriminālpārkāpuma vai nozieguma izdarītāju saskaņā ar notiesājošu lēmumu šādos apstākļos:

- ja pēc tam, kad ir pieņemts notiesājošs lēmums par kriminālpārkāpuma vai nozieguma izdarīšanu, saskaņā ar jaunu tiesas lēmumu par to pašu nodarījumu ir notiesāta cita persona un abi notiesājošie spriedumi nav apvienojami, šajā gadījumā to pretrunīgums pierāda vienas vai otras personas nevainīgumu,
- ja uzklauštie liecinieki pēc tam tiek notiesāti par nepatiesas liecības sniegšanu,
- ja pēc notiesājoša lēmuma pasludināšanas tiek noskaidrots fakts vai parādās neizskatīti dokumenti, kuru rezultātā ir iespējams pilnībā vai daļēji pierādīt jūsu nevainīgumu,

- ja pēc notiesājoša lēmuma pasludināšanas slepkavības gadījumā tiek iesniegti pierādījumi, kas ļauj rasties pietiekamām šaubām par šķietamo slepkavības upuri,
- ja no Eiropas Cilvēktiesību tiesas sprieduma izriet, ka tika pasludināts kriminālspriedums saistībā ar šīs konvencijas pārkāpumu.

Augstākā tiesa, kas pilda kasācijas tiesas funkcijas, pieņem lēmumus par pārskatīšanas iesniegumiem.

Kādā gadījumā spriedums ir nepārsūdzams?

Spriedums ir nepārsūdzams pēc visu iespējamo pārsūdzības līdzekļu izmantošanas, cita starpā, arī gadījumā, kad ir pagājis termiņš apelācijas vai kasācijas sūdzības iesniegšanai.

Vai mani drīkst izraidīt no valsts pēc tiesas prāvas, ja esmu citas dalībvalsts pilsonis?

Jūs kā citas dalībvalsts pilsoni var izraidīt no valsts pēc tiesas prāvas, ja esat radījis reālus un nopietnus sabiedriskās kārtības traucējumus. Trešās valsts pilsonis var pieprasīt atbrīvošanu pēc tam, kad ir izcietis pusi piesprietā ieslodzījuma soda, ja rakstiski apņemas vairs nekad neatgriezties valstī.

Jūs varat iesniegt pārsūdzības rakstu attiecībā uz Imigrācijas ministrijas lēmumu, saskaņā ar kuru jums jāstājas administratīvās tiesas priekšā.

Kas notiks ar informāciju par apsūdzības punktiem/notiesājošo spriedumu?

Informācija par notiesājošo spriedumu tiks reģistrēta jūsu sodāmības reģistrā – informatīvā lapā, kuras mērķis ir apkopot informāciju par Luksemburgas krimināltiesu pasludinātajiem notiesājošajiem spriedumiem.

Kā un kur tiks glabāta šī informācija?

Sodāmības reģistrs tiek glabāts Ģenerālprokuratūrā valsts ģenerālprokurora uzraudzībā datņu formā. Datnē identifikācijas nolūkiem ir norādīts jūsu uzvārds un vārds, jūsu tēva un mātes vārds, attiecīgā gadījumā jūsu laulātā vārds, jūsu dzimšanas datums un vietas, dzīvesvieta un profesija vai identifikācijas numurs.

Cik ilgi šī informācija tiks glabāta?

Luksemburgas tiesas pasludinātie notiesājošie spriedumi tiek dzēsti no sodāmības reģistra pēc tam, kad jums tiek noteikta tiesību vai tiesiskā rehabilitācija.

Vai šo informāciju drīkst glabāt bez manas piekrišanas?

Informācijas uzglabāšana sodāmības reģistrā ir obligāta, un to drīkst darīt bez jūsu piekrišanas.

Vai es drīkstu iebilst pret šīs informācijas glabāšanu? Kā? Kam?

Jums ir tiesības apstrīdēt ierakstus sodāmības reģistrā; jūs varat iesniegt pārsūdzības rakstu apgabaltiesas apspreižu palātā.

Saites

[☞ Sodāmības reģistrs](#)

[☞ Kriminālkodekss](#)

[☞ Kriminālprocesa kodekss](#)

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešus kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Dalībvalstis, kas ir atbildīgas par nacionālā satura lapu pārvaldību, atjaunina daļu šīs tīmekļa vietnes satura, ņemot vērā Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības. Ja vietnē ir saturs, kurā vēl nav atspoguļota Apvienotās Karalistes izstāšanās, tas ir bez nolūka un tiks labots.

Lapa atjaunināta: 05/04/2016

Lūdzu, ņemiet vērā, ka šai lapai nesen tika atjaunināta oriģinālvalodas versija. Mūsu tulkotāji pašlaik gatavo versiju valodā, kuru esat izvēlējies.

ārkāpumi, kas saistīti ar ceļu satiksmi, ir noteikti Ceļu kodeksā, kurā ir īpaši uzsvērti pārkāpumi attiecībā uz alkohola lietošanu, ātruma ierobežojumu neievērošanu un uzvedību, ja ir noticis negadījums.

Kādi ir pārkāpumi saistībā ar alkohola lietošanu?

Tie tiek izšķirti atkarībā no alkohola daudzuma asinīs. Pamatdaudzums, sākot ar kuru alkohola lietošana kļūst par sodāmu pārkāpumu, ir 0,5 g alkohola litrā asiņu. Sākot ar šo daudzumu līdz 1,2 g alkohola litrā asiņu, pārkāpums ir policijas tiesas kompetencē (smags likumpārkāpums), savukārt, ja alkohola daudzums pārsniedz 1,2 g alkohola litrā asiņu, pārkāpums nonāk krimināltiesas kompetencē (kriminālpārkāpums).

Likumā ir paredzēti arī acīmredzama reibuma pazīmju gadījumi. Ja alkohola daudzums jūsu asinīs ir mazāks nekā 0,5 g alkohola litrā asiņu, bet esat acīmredzamā reibuma stāvoklī, tiks uzskatīts, ka jūsu asinīs ir vismaz 0,5 g alkohola litrā asiņu. Līdzīgi, ja alkohola daudzums asinīs ir no 0,5 līdz 1,2 g alkohola litrā asiņu, bet vadītājs ir acīmredzamā reibuma stāvoklī, tiks uzskatīts, ka asinīs ir vismaz 1,2 g alkohola litrā asiņu.

Kāds ir iespējamais sods?

Jums var piespriest šādu sodu: ieslodzījumu, soda naudu, aizliegumu vadīt transportlīdzekli (pagaidu, pastāvīgu, autovadītāja apliecības atņemšanu) vai konfiskāciju. Sods ir atkarīgs no pārkāpuma nopietnības.

Kādi ir ar ātrumu saistītie pārkāpumi?

Ir trīs ar ātrumu saistīti pārkāpumi.

Vienkāršs likumpārkāpums

Tiek ņemti vērā visi pārsniegumi, kas neietilpst citā kategorijā. Sods par vienkāršu likumpārkāpumu būs noteikta soda naudas summa, pēc kuras samaksāšanas lieta tiks izbeigta.

Smags likumpārkāpums

Piemērojamais sods būs soda nauda (EUR 25 līdz EUR 500).

Pārkāpums, kas saistīts ar ievērojamu ātruma pārsniegšanu (tikai atkārtota pārkāpuma gadījumā pēc pirmā smagā pārkāpuma)

Piemērojamais sods būs soda nauda (EUR 500 līdz EUR 10 000) un ieslodzījums (no 8 dienām līdz 3 gadiem) vai kāds no minētajiem soda veidiem.

Vairāk informācijas par ātruma ierobežojumiem, kurus neievērojot tiek pārsniegts ātrums, un to nopietnības kategorijām sk. [Satiksmes ministrijas mājas lapā](#).

Kādi ir pārkāpumi saistībā ar uzvedību, ja ir noticis negadījums?

Bēgšana

Ja esat izraisījis negadījumu (neatkarīgi no tā dabas vai nodarītā kaitējuma), jūsu pienākums ir palikt negadījuma vietā, līdz ir fiksēta visa nepieciešamā informācija; pretējā gadījumā jūs izdarāt bēgšanas nodarījumu.

Bēgšanas gadījumā jums draud ieslodzījums, soda nauda un aizliegums vadīt transportlīdzekli.

Palīdzības nesniegšana apdraudētām personām

Palīdzības nesniegšana apdraudētai personai ir sodāma, ja gadījumā, ja jūs pašu vai citu personu neapdraud nopietnas briesmas, jūs apzināti nesniedzat vai neizsaucat palīdzību personai, kas atrodas ļoti nopietnās briesmās, neatkarīgi no tā, ja pats esat konstatējis šīs personas stāvokli vai arī jūs par to ir informējušas citas personas, kas lūdz jūsu palīdzību.

Palīdzības nesniegšanas gadījumā apdraudētai personai jums draud astoņas dienas līdz piecus gadus ilgs ieslodzījums un naudas sods EUR 251 līdz EUR 10 000 apmērā vai kāds no minētajiem sodiem.

Netīša savainošana un netīša nāves izraisīšana

Šī lieta tiks virzīta kā jebkura cita lieta, kas netiek izskatīta tiesā.

Saites

[☞ Satiksmes, ātruma pārsniegšanas nodaļa](#)

[☞ Aktualitātes ceļu satiksmes jomā](#)

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešanas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Dalībvalstis, kas ir atbildīgas par nacionālā satura lapu pārvaldību, atjaunina daļu šīs tīmekļa vietnes satura, ņemot vērā Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības. Ja vietnē ir saturs, kurā vēl nav atspoguļota Apvienotās Karalistes izstāšanās, tas ir bez nolūka un tiks labots.

Lapa atjaunināta: 05/04/2016

Apsūdzēto tiesības kriminālprocesā - Malta

Šajās faktu lapās ir aprakstīts, kas notiek, kad persona tiek turēta aizdomās vai apsūdzēta noziedzīgā nodarījumā, par kuru tiek ierosināta krimināllieta, ko izskata tiesā. Lai iegūtu informāciju par maznozīmīgiem ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumiem, par kuriem parasti piemēro noteiktu sodu, piemēram, naudas sodu, skatiet [☞ 5. faktu lapu](#).

Ja esat noziedzīgā nodarījumā cietušais, [šeit](#) atradīsiet visu informāciju par savām tiesībām.

Pārskats pār kriminālprocesu

Jūsu lieta tiks izskatīta mirtiesā. Ja esat apcietināts, vispirms tiesai jāizlemj, vai jūsu turpmāka turēšana apcietinājumā ir pamatota saskaņā ar likumu, un tad jūs jāinformē, ka varat pieprasīt atbrīvojumu pret galvojumu. Ja netiekat turēts apcietinājumā, jums tiks paziņotas izvirzītās apsūdzības un tiks noteikts datums, kad jums jāierodas tiesā uz pirmo sēdi.

Ir trīs dažādu veidu tiesas procesi atkarībā no tā, cik smagas ir pret jums izvirzītās apsūdzības:

Pārskats pār lietas izskatīšanu mirtiesā

- Apsūdzība
- Apsūdzības lieta, ko uztur policija
- Aizstāvības lieta
- Pēdējie apsvērumi
- Spriedums

Lietas izskatīšana mirtiesā pēc pierādījumu apkopošanas

- Apsūdzība
- Apsūdzības lieta, ko uztur policija un ģenerālprokurors
- Aizstāvības lieta
- Pēdējie apsvērumi
- Spriedums

Zvērināto tiesa

- Sākotnējās prasības un prasības, kas attiecas uz pierādījumu pieļaujamību
- Apsūdzības raksta nolasīšana
- Prokurora uzstāšanās
- Apsūdzības lieta, ko uztur ģenerālprokurors
- Aizstāvības lieta

- Prokurora atbilde
- Aizstāvības iebildumi
- Kopsavilkums
- Lēmums
- Spriedums

Faktu lapās var atrast sīkāku informāciju par visām šīm procesa stadijām un jūsu tiesībām. Šī informācija neaizstāj juridisku konsultāciju, un tā *paredzēta* tikai informācijas sniegšanai.

Eiropas Komisijas loma

Lūdzu, ņemiet vērā, ka Eiropas Komisija nekādā veidā nav saistīta ar kriminālprocesa gaitu dalībvalstīs un nevar sniegt jums palīdzību sūdzību gadījumā. Šajās faktu lapās ir atrodama informācija par to, kā un pie kā vērsties sūdzību gadījumā.

Lai atrastu nepieciešamo informāciju, noklikšķiniet uz kādas no zemāk sniegtajām saitēm

[☞ 1 – Juridisko konsultāciju saņemšana](#)

[☞ 2 – Manas tiesības noziedzīga nodarījuma izmeklēšanas laikā](#)

- Izmeklēšana
- Apcietināšana
- Pirmā tiesas sēde
- Lietas sagatavošana pirms tiesas
- Aizstāvības veiktā lietas sagatavošana

[☞ 3 – Manas tiesības tiesas procesa laikā](#)

[☞ 4 – Manas tiesības pēc tiesas procesa](#)

[☞ 5 – Ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumi](#)

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešus kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Dalībvalstis, kas ir atbildīgas par nacionālā satura lapu pārvaldību, atjaunina daļu šīs tīmekļa vietnes satura, ņemot vērā Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības. Ja vietnē ir saturs, kurā vēl nav atspoguļota Apvienotās Karalistes izstāšanās, tas ir bez nolūka un tiks labots.

Lapa atjaunināta: 20/12/2016

1 – Juridisko konsultāciju saņemšana

Ja esat kādā veidā iesaistīts kriminālprocesā, ir ļoti svarīgi saņemt *neatkarīgu juridisku konsultāciju*. Faktu lapās ir aprakstīts, kad un kādos gadījumos jums ir tiesības uz advokāta palīdzību. Tajās ir arī sniegta informācija par to, ko advokāts var jūsu labā darīt. Šajās vispārējās faktu lapās ir aprakstīts, kā atrast advokātu un kā tiks apmaksāti advokāta pakalpojumi, ja jūs nevarat atļauties par tiem samaksāt.

Kā atrast advokātu

Ja jums nav sava advokāta, labākais veids, kā to atrast, ir apmeklējot [☞ Advokātu palātas](#) oficiālo tīmekļa vietni. Ja esat aizturēts, jums būs jālūdz palīdzība, lai piekļūtu šai tīmekļa vietnei, jo piekļuve internetam varētu būt ierobežota.

Maksa par advokāta pakalpojumiem

Valsts apmaksāts advokāts ir neatkarīgs advokāts, kura pakalpojumus apmaksā valsts. Šā advokāta sniegtā juridiskā palīdzība ir pieejama 24 stundas diennaktī. Viņš jums izskaidros jūsu tiesības un nodrošinās, lai jūs neizdarāt vai nepasakāt kaut ko tādu, ko lietā varētu vērst pret jums.

Taču jums būs tiesības bez maksas izmantot valsts apmaksāta advokāta pakalpojumus vienīgi tad, ja jūs nevarat par tiem samaksāt. Netiek veikta īpaša līdzekļu pārbaude un galvenais kritērijs, lai noteiktu, vai jums ir tiesības uz juridisko palīdzību, ir tas, vai strādājat vai ne. Ja nestrādājat, valsts jums nodrošinās valsts apmaksāta advokāta pakalpojumus pirms jūsu nopratināšanas policijā un lietas izskatīšanas laikā tiesā.

Ja ierodaties tiesā bez advokāta, tiesa jums piedāvās izmantot advokāta pakalpojumus, ja vien jūs kategoriski no tiem neatteiksieties.

Ja varat atļauties algot savu advokātu, jums tas būs jādara, jo jums nebūs tiesību saņemt juridisko palīdzību. Pirms sava izvēlēta advokāta nolīgšanas ir ieteicams ar viņu vienoties par atlīdzības apjomu.

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešus kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Dalībvalstis, kas ir atbildīgas par nacionālā satura lapu pārvaldību, atjaunina daļu šīs tīmekļa vietnes satura, ņemot vērā Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības. Ja vietnē ir saturs, kurā vēl nav atspoguļota Apvienotās Karalistes izstāšanās, tas ir bez nolūka un tiks labots.

Lapa atjaunināta: 20/12/2016

2 – Manas tiesības noziedzīga nodarījuma izmeklēšanas laikā

Kriminālizmeklēšanu var veikt, pamatojoties uz valsts amatpersonas ziņojumu, sabiedrības pārstāvju sniegtu informāciju vai cietušā sūdzību. Izmeklēšanu var veikt arī tad, ja persona ir notverta noziedzīga nodarījuma izdarīšanas brīdī.

Kādas ir pirmstiesas izmeklēšanas stadijas?

Izmeklēšana

Policija var lūgt personu ierasties policijas iecirknī, lai atbildētu uz jautājumiem. Šīs stadijas mērķis ir noskaidrot, vai ir pietiekami pierādījumi, lai secinātu, ka persona, kas var arī nebūt nopratināmā persona, ir iesaistīta noziedzīgā nodarījumā.

Apcietināšana

Ja policija uzskata, ka ir pietiekami daudz pierādījumu tam, ka persona ir bijusi iesaistīta noziedzīgā nodarījumā, šo personu var aizturēt, lai ļautu policijai noteiktu laiku paturēt viņu apcietinājumā un oficiāli nopratināt. Šīs stadijas mērķis ir izlemt, vai personu var apsūdzēt noziedzīgā nodarījumā vai ne.

Pirmā tiesas sēde

Ja persona tiek apsūdzēta noziedzīgā nodarījumā, attiecīgā lieta tiks izskatīta tiesā un šai personai tiks izvirzītas apsūdzības. Ja persona atrodas apcietinājumā, vispirms tiesai ir jāizlemj, vai personas turpmāka turēšana apcietinājumā ir pamatota saskaņā ar likumu, un tad jāinformē persona par to, ka tā var pieprasīt atbrīvojumu pret galvojumu.

Pirms tiesas

Pirms lietas nonākšanas tiesā prokuratūrai ir jāsavāc un jāuzrāda visi pierādījumi, kas apstiprina vai noliedz apsūdzētā vainu. Izskatot lietas par smagiem noziedzīgiem nodarījumiem, prokuroram ir jāuzrāda pietiekami daudz pierādījumu, lai pierādītu tiesai, ka lieta pret apsūdzēto ir pamatota.

Apsūdzības uzturētājam, kas šajā stadijā ir policija, nav pienākums izpaust informāciju par to, ar kādiem pierādījumiem viņi plāno pamatot lietu. Policijai nav pienākums informēt apsūdzēto vai viņa advokātu par lietas materiāliem un esošajiem pierādījumiem. Apsūdzētās personas advokāts var strādāt ar apsūdzēto, lai savāktu pierādījumus aizstāvībai.

Parasti pirms tiesas sēdes notiek pirmstiesas izmeklēšana un vairākas pirmstiesas sēdes.

Manas tiesības izmeklēšanas laikā

Noklikšķiniet uz zemāk sniegtajām saitēm, lai iegūtu sīkāku informāciju par pirmstiesas izmeklēšanas stadijām.

- [Izmeklēšana \(1\)](#)
- [Aizturēšana \(2\)](#)
- [Pirmā tiesas sēde \(3\)](#)
- [Lietas sagatavošana pirms tās izskatīšanas tiesā \(4\)](#)
- [Aizstāvības veiktā lietas sagatavošana \(5\)](#)

Izmeklēšana (1)

Kāpēc policija varētu vēlēties mani noprotināt?

Ja policija domā, ka esat kādā veidā iesaistīts noziedzīgā nodarījumā vai ka jūs varētu palīdzēt izmeklēšanā, policija var lūgt jūsu palīdzību izmeklēšanā un aicināt jūs atbildēt uz vairākiem jautājumiem.

Ko man izstāstīs par manām tiesībām?

Policijai nevajadzētu jūs izjautāt ar mērķi iegūt pierādījumus, ja vien policijas darbinieki nav jūs par to brīdinājuši, t. i., informējuši jūs par jūsu tiesībām.

Ja izmeklēšanas gaitā jūs brīvprātīgi ierodaties policijas iecirknī vai pārvaldē, jūs varat doties prom jebkurā laikā, ja vien jūs netiek aizturēts un jums par to netiek paziņots.

Kas notiek, ja es nerunāju vietējā valodā?

Ja jūs nesaprotat vietējo valodu, policija jums nodrošinās tulku. Tulka pakalpojumi ir bezmaksas. Tulkam ir jāiztulko jums izteiktais brīdinājums, policistu uzdotie jautājumi un jūsu atbildes.

Vai man būs advokāts?

Jums nav tiesību uz advokāta palīdzību noprotināšanas laikā. Taču vienu stundu pirms noprotināšanas jums ir tiesības runāt ar advokātu. Ja jums nepieciešams tulks, viņš/viņa iztulkos arī jūsu sarunu ar advokātu.

Ja zināt advokāta vārdu un uzvārdu, jūs varat lūgt policijai ar viņu sazināties jūsu vārdā. Ja nezināt nevienu advokātu, policija jums izsniegs Advokātu palātas sagatavotu sarakstu ar advokātu vārdiem un uzvārdiem un jūs no tā varēsiet izvēlēties advokātu. Ja nevarat atļauties maksāt par advokāta pakalpojumiem, policija sazināsies ar valsts apmaksātu advokātu. Valsts apmaksātā advokāta sniegtā juridiskā palīdzība ir pieejama 24 stundas diennaktī. Lai iegūtu sīkāku informāciju, skatiet sadaļu [Juridiskās palīdzības saņemšana](#).

Vai man jāatbild uz policijas jautājumiem?

Jums ir tiesības klusēt. Visu, ko teiksiet, var ierakstīt un izmantot lietas izskatīšanas laikā. Tomēr atbildēt uz jautājumiem var būt arī jūsu paša interesēs. Ja izvēlaties konsultēties ar advokātu un pēc tam izmantojat savas tiesības klusēt, šādu klusēšanu var uzskatīt par apstiprinājumu jebkādiem vainas pierādījumiem.

Vai mani var pārmeklēt vai lūgt sniegt paraugus vai pirkstu nospiedumus?

Ja nekad neesat arestēts, jums var noņemt paraugus tikai ar jūsu iepriekšēju rakstisku piekrišanu. Ja esat arestēts jau agrāk, ar personīgām zonām saistītus un vienkāršus paraugus var noņemt, saņemot no jums atbilstošu piekrišanu. Ja atsakāties dot paraugus (piem., pirkstu nospiedumus), jums var likt to darīt, pamatojoties uz miertiesneša rīkojumu.

Aizturēšana (2)

Kad ir iespējama aizturēšana?

Jebkurš policists var bez ordera aizturēt ikvienu, kas izdara vai ir tikko izdarījis noziedzīgu nodarījumu, par ko paredzētais sods ir brīvības atņemšana, vai ikvienu, par kuru ir pamatotas aizdomas, ka viņš(-a) gatavojas izdarīt vai ir tikko izdarījis(-usi) šādu noziedzīgu nodarījumu.

Policija var arī veikt aizturēšanu tad, ja:

- personas identitāte nav zināma;
- pastāv šaubas attiecībā uz to, vai sniegtie dati ir patiesi;
- persona nav sniegusi pietiekamu informāciju par dzīvesvietas adresi;
- tas ir nepieciešams, lai nepieļautu, ka konkrētā persona nodara fizisku kaitējumu sev vai citai personai vai rada zaudējumus vai bojājumu īpašumam;
- tas ir nepieciešams, lai nepieļautu, ka konkrētā persona pārkāpj sabiedriskās kārtības normas;
- ir pamatots iemesls uzskatīt, ka aizturēšana ir nepieciešama, lai aizsargātu bērnu vai citu neaizsargātu personu.

Ko man izstāstīs par manu aizturēšanu?

Ja tiek aizturēts, jums ir jābūt informētam par to, ka esat aizturēts, pat tādā gadījumā, ja aizturēšana ir acīmredzama. Tāpat ir jāpaskaidro jūsu aizturēšanas iemesli. Persona, kas jūs aiztur, nedrīkst piemērot rupju spēku, ierobežojošus vai citus līdzekļus, ja vien tie nav obligāti nepieciešami, lai jūs aizturētu, vai nepieciešami, jo pretojaties aizturēšanas laikā.

Es nerunāju vietējā valodā. Vai man tiks nodrošināts tulks?

Ja jūs nesaprotat vietējo valodu, policijai jums jānodrošina tulks un jūs bez tulka klātbūtnes noplatināt nedrīkst.

Vai es varu tikties ar advokātu?

Ikvienai aizturētai personai ir tiesības uz valsts apmaksāta advokāta juridisko palīdzību. Taču juridiskā palīdzība paredz tikai vienu stundu ilgu konsultēšanos pirms noplatināšanas. Policija sazināsies ar advokātu jūsu vārdā. Lai iegūtu sīkāku informāciju, skatiet sadaļu [Izmeklēšana \(3\)](#). Jūs varat saņemt konsultācijas arī pa tālruni.

Jums ir tiesības tikties ar advokātu privāti. Ja jums nepieciešams tulks, viņa klātbūtne tiks nodrošināta gan jūsu sarunas laikā ar advokātu, gan tad, kad runāsi ar policijas darbiniekiem.

Vai man jāatbild uz policijas jautājumiem?

Jums ir tiesības klusēt. Visu, ko teiksiet, var ierakstīt un izmantot lietas izskatīšanas laikā. Tomēr, ja izvēlaties konsultēties ar advokātu un pēc tam izmantojat savas tiesības klusēt, šādu klusēšanu var uzskatīt par apstiprinājumu jebkādiem vainas pierādījumiem.

Kas notiek, ja es pasaku ko tādu, ko lietā var vērst pret mani?

Jums ir tiesības neliecināt pret sevi, un jūs tiksiet brīdināts, ka jums ir tiesības klusēt. Jūs arī brīdinās par to, kādas būs sekas, ja neizmantosiet savas tiesības klusēt. Tas nozīmē, ka jums nav jāsniedz policijai informācija, kas varētu pierādīt jūsu vainu.

Netiks izdarīti nekādi secinājumi, pamatojoties uz jūsu nevēlēšanos sniegt paskaidrojumus, piemēram, kāpēc atradāties noteiktā vietā noteiktā laikā vai kāpēc pie jums atradās konkrēti priekšmeti. Taču nevēlēšanās sniegt šādus paskaidrojumus var negatīvi ietekmēt jūsu lietu.

Vai varu sazināties ar draugu vai ģimenes locekli?

Policijas pienākums ir nekavējoties jūs informēt par jūsu tiesībām pieprasīt, lai jūsu radnieks vai draugs tiktu informēts par jūsu apcietināšanu un atrašanās vietu, ja vien nav pamatotu aizdomu, ka šis radnieks vai draugs ir saistīts ar izmeklējamo noziedzīgo nodarījumu.

Es esmu no citas ES dalībvalsts. Vai varu sazināties ar savas valsts vēstniecību?

Parasti policija aicina aizturēto sazināties ar vēstniecību un informēt to par aizturēšanu un tās iemesliem. Nepieciešamības gadījumā vēstniecība var ieteikt jums advokātu.

Vai man noņems pirkstu nospiedumus? Vai man liks nodot DNS paraugus?

Ja esat devis atbilstošu piekrišanu, jums var noņemt pirkstu nospiedumus vai DNS paraugus. Tomēr, ja atsakāties dot pirkstu nospiedumus, jums var likt to darīt, pamatojoties uz mirtiesneša rīkojumu. Taču no jums nedrīkst pieprasīt DNS paraugus.

Vai mani pārmeklēs?

Ja pastāv pamatotas aizdomas, ka varat radīt apdraudējumu sev vai citiem, jūs var pārmeklēt policijas darbinieks, meklējot jebko, ko varētu izmantot bēgšanai no apcietinājuma vai kas varētu kalpot par noziedzīgā nodarījuma pierādījumu.

Ja policijas darbiniekam, kurš jūs aizturējis, radušās pamatotas aizdomas, ka slēpjat priekšmetu, kas saistīts ar noziedzīgo nodarījumu, viņš var lūgt mirtiesnesim izdot rīkojumu par pilnu pārmeklēšanu. Mirtiesnesis norīkos jūsu dzimuma ekspertu vai (ar jūsu iepriekšēju piekrišanu) ārstu, kas veiks šādu pārmeklēšanu.

Cik ilgi mani var paturēt apcietinājumā?

Pēc aizturēšanas jūs var paturēt apcietinājumā četrdesmit astoņas (48) stundas. Ja netiek atbrīvots sešu stundu laikā pēc aizturēšanas, policijas darbiniekam, kas jūs aizturējis, jāinformē mirtiesnesis un jāsniedz informācija par jūsu aizturēšanas laiku un atrašanās vietu. Pēc četrdesmit astoņām stundām policijai ir jāizvirza jums apsūdzība, jāatbrīvo jūs pret galvojumu vai jāatbrīvo bez nosacījumiem.

Kas notiek, ja esmu aizturēts, pamatojoties uz Eiropas apcietināšanas orderi?

Ja kāda dalībvalsts izdod [Eiropas apcietināšanas orderi](#), jūs var aizturēt citā dalībvalstī un nosūtīt atpakaļ uz attiecīgo dalībvalsti pēc lietas izskatīšanas mirtiesā. Jums ir tiesības uz advokātu un tulku, ja tas jums ir nepieciešams.

Pirmā tiesas sēde (3)

Kāpēc notiek pirmā tiesas sēde?

Ir divas dažādas situācijas:

- ja esat aizturēts un atrodaties apcietinājumā policijā, pirmās tiesas sēdes mērķis ir panākt, lai tiek nolasītas apsūdzības; tad tiesai vispirms būs jāizlemj, vai jūsu turpmāka turēšana apcietinājumā ir pamatota saskaņā ar likumu, un jūs jāinformē par to, ka varat pieprasīt atbrīvojumu pret galvojumu;
- ja jums ir izvirzīta apsūdzība, bet jūs neatrodaties apcietinājumā, pirmās tiesas sēdes mērķis ir panākt, ka tiek nolasītas apsūdzības un prokurors iesniedz pierādījumus, kas pamato izvirzītās apsūdzības.

Ja jūs ir aizturējusi policija, jums pēc iespējas ātrāk ir jāierodas tiesā pēc tam, kad jums ir izvirzītas apsūdzības, lai iepazītos ar prokurora sniegtajiem pierādījumiem, kas pamato izvirzītās apsūdzības, un tiktu pieņemts lēmums, vai jūs var atbrīvot pret galvojumu vai ne.

Ja neesat aizturēts, jums paziņos par apsūdzībām un datumu, kad jums jāierodas tiesā uz pirmo sēdi.

Vai man ir tiesības uz advokātu?

Kad ierodaties tiesā, jums ir tiesības uz advokātu, kuru pats esat izvēlējis. Ja nevarat samaksāt par advokāta pakalpojumiem, valsts jums nodrošinās juridisko palīdzību. Lai iegūtu sīkāku informāciju, skatiet [Juridiskās palīdzības saņemšana](#).

Vai man tiks nodrošināts tulks, ja es nerunāju vietējā valodā?

Ja nesaprotat maltiešu valodu, bet runājat angļu valodā, tiesas sēde notiks angļu valodā. Ja nesaprotat angļu valodu, tiesas sēde notiks maltiešu valodā un jums tiks nodrošināti tulka pakalpojumi. Tulka pakalpojumi ir bezmaksas.

Vai man ir jārunā tiesā?

Jums ir tiesības klusēt. Taču jums jāautās, vai atzīstat sevi par vainīgu izvirzītajā apsūdzībā vai ne. Jūsu advokāts jums ieteiks, kā atbildēt.

Vai man ir jāsniedz jebkāda cita informācija?

Pirms jums tiks jāautās, vai atzīstat sevi par vainīgu vai ne, jums bez zvēresta tiks uzdoti daži jāautājumi, galvenokārt jāautājumi saistībā ar jūsu identitāti un dzīvesvietu.

Vai pēc tiesas sēdes mani atbrīvos vai paturēs apcietinājumā?

Tiesas sēdē tiesa nolems, vai atbrīvot jūs pret galvojumu vai ne.

Ja jums nav iepriekšēju sodāmību un jūs neapdraudat sabiedrību, visticamāk, jūs atbrīvos pret galvojumu, ievērojot dažus nosacījumus. Ja tiesa nolemj jūs neatbrīvot pret galvojumu, tad jūs paturēs apcietinājumā līdz nākamajai tiesas sēdei, kuras laikā jūs vēlreiz varēsiet lūgt jūs atbrīvot pret galvojumu. Tiesa nevar nolemt neatbrīvot jūs pret galvojumu līdz tiesas sēdei. Jūs varat lūgt atbrīvojumu pret galvojumu jebkurā lietas izskatīšanas stadijā.

Parasti tiesa nepiešķir atbrīvojumu pret galvojumu ārzemniekiem, ja vien viņiem nav pastāvīga uzturēšanās adrese.

Vai es varu atstāt valsti pirms tiesas procesa?

Ja varat garantēt, ka atgriezīsieties, lai piedalītos tiesas procesā, tad varat atstāt valsti, bet jums ir jāierodas uz visām tiesas sēdēm. Ja neieradīsieties uz kādu no tiesas sēdēm, tiks izdots orderis atkārtotai apcietināšanai. Jūs var arī apsūdzēt galvojuma noteikumu pārkāpšanā. Vairumā gadījumu viens no galvojuma nosacījumiem paredz, ka jūs nedrīkstat atstāt valsti, bet šādu nosacījumu var mainīt kādā no turpmākajām tiesvedības stadijām.

Lietas sagatavošana pirms tās izskatīšanas tiesā (4)

Kas notiek pirms tiesas sēdes?

Pirms tiesas procesa uzsākšanas ģenerālprokurors apkopo visus savāktos pierādījumus, lai pārliecinātos, ka ir pietiekami daudz pierādījumu lietas izskatīšanai tiesā. Pierādījumi tiek vākti pierādījumu apkopošanas laikā. Jums jābūt klāt šajā tiesvedības stadijā, un jums var palīdzēt jūsu advokāts. Jūs varat pārbaudīt pierādījumus, noprotinot apsūdzības lieciniekus, kā arī jūs varat iesniegt savus pierādījumus.

Vai lieta vienmēr tiek nodota izskatīšanai tiesā?

Miertiesa, kas apkopo pierādījumus, var izlemt, ka nav pietiekama pamatojuma lietas ierosināšanai, un tādā gadījumā jūs no apcietinājuma atbrīvos. Ja tiek atbrīvots, bet ģenerālprokurors nepiekrīt tiesas lēmumam, viņš viena mēneša laikā var iesniegt prasību krimināltiesā, lai jūs atkārtoti apcietinātu. Ja miertiesa nosūta jūsu lietu izskatīšanai tiesā, ģenerālprokurors joprojām var pieprasīt jūsu atbrīvošanu. Likums neparedz alternatīvu tiesai.

Vai es varu atzīt savu vainu pirms tiesas sēdes?

Jūs varat atzīt savu vainu apsūdzības izvirzīšanas laikā un, ja sods, kas paredzēts par konkrēto nodarījumu, nepārsniedz desmit gadus apcietinājumā, miertiesa izskatīs lietu, lai pasludinātu spriedumu. Ierakstu par šādu spriedumu pievienos jūsu sodāmības vēsturei, izņemot dažus gadījumus, kad tas nav paredzēts.

Ja atzīstat savu vainu izvirzītajās apsūdzībās krimināltiesā, zvērināto tiesa netiks sasaukta un tiesa pasludinās spriedumu.

Vai man izvirzītās apsūdzības var mainīties pirms tiesas sēdes?

Izvirzītās apsūdzības var mainīties pirms tiesas sēdes atkarībā no pierādījumu apkopošanas laikā savāktajiem pierādījumiem. Ģenerālprokurors var iekļaut apsūdzības rakstā jebkādas apsūdzības, pamatojoties uz savāktajiem pierādījumiem. Tāpat pirms tiesas sēdes ir iespējams atcelt visas vai dažas no apsūdzībām.

Kāda veida pierādījumus vāks prokuratūra?

Prokuratūras darbinieki aptaujās lietā iesaistītos lieciniekus, kā arī apkopos fiziskos lietiskos pierādījumus un tiesu medicīnas ekspertīzes atzinumus. Piemēram, prokuratūras darbinieki var pieprasīt dokumentus no jūsu dzīvesvietas vai darbavietas. Miertiesa var likt iesniegt dažādas izziņas, veikt kratīšanu, eksperimentus vai jebkādas citas darbības, kas vajadzīgas lietas pilnīgai izmeklēšanai. Tiesa arī var nozīmēt veikt ekspertīzi jums vai cietušajam attiecībā uz jebkādu ķermeņa daļām, ja tiesa uzskata, ka šādas ekspertīzes atzinums ir būtisks lietas izskatīšanai.

Vai es varu atturēt prokuratūru no noteiktu pierādījumu vākšanas?

Pierādījumu vākšana nav atbilstošā tiesvedības procesa stadija, kurā apspriest pierādījumu pieļaujamību. Lai apstrīdētu pierādījumus, ko grasās iesniegt prokuratūra, jums ir noteikts termiņš, kas sākas no dienas, kad saņemat apsūdzības rakstu. Tomēr, ja pierādījumi ir augstākā mērā nepieļaujami, miertiesa izskatīs iespēju to izmantošanu nepieļaut.

Kad es uzzināšu par pierādījumiem, kas vērsti pret mani?

Pierādījumu apkopošanas laikā jums kopā ar savu advokātu jābūt klāt, un jums tiks dota iespēja noprotināt apsūdzības lieciniekus un iepazīties ar lietiskajiem pierādījumiem.

Kas notiek, ja es dzīvoju citā dalībvalstī?

Ja jums ir atļauts atgriezties savā valstī, jums būs jāierodas Maltā uz katru tiesas sēdi pirms lietas izskatīšanas.

Ja esmu notiesāts, vai mani var tiesāt vēlreiz par to pašu noziegumu?

Neatkarīgi no tā, vai jūs notiesā vai attaisno, jūs nevar tiesāt vēlreiz par to pašu noziegumu. Tomēr šādu lēmumu jāpieņem tiesai, kas vada tiesas procesu, jo miertiesai, kura apkopo pierādījumus, ir stingri aizliegts izlemt, vai tiksiet tiesāts vēlreiz par noziedzīgo nodarījumu, par ko jau esat tiesāts iepriekš.

Aizstāvības veiktā lietas sagatavošana (5)

Kas notiek pirms tiesas?

Ja lieta tiks izskatīta miertiesā, prokuratūra savāks un apkopos visus pierādījumus, pirms jūs sagatavosiet savu aizstāvību. Jūs varat nopratināt apsūdzības lieciniekus, ja tādi ir iesaistīti lietā, kā arī jūs varat izmantot savas tiesības nopratināt viņus vēlāk.

Ja lieta tiks izskatīta krimināltiesā, kur procedūras ir daudz nopietnākas, noteiktā termiņā, kas sākas no brīža, kad saņemat apsūdzības rakstu, jums ir jā sagatavo saraksts ar savu liecinieku vārdiem un uzvārdiem un jebkādiem iepriekšējiem oficiāliem paziņojumiem tiesai.

Kad man jā sagatavo sava aizstāvība?

Nav noteikts konkrēts termiņš, kādā jums jā sagatavo sava aizstāvība, ja lieta tiek izskatīta miertiesā. Kad prokuratūra būs sagatavojusi apsūdzību, jums tiks paziņots datums, kad varat sākt gatavot aizstāvību. Jums nav obligāti jā sagatavo sava aizstāvība vienas sēdes laikā.

Ja saņemat apsūdzības rakstu, saistībā ar ko lieta tiks izskatīta krimināltiesā, jūs varat 15 darba dienu laikā paziņot par jebkādiem iepriekšējiem oficiāliem paziņojumiem tiesai, darīt zināmus liecinieku vārdus un uzvārdus un iesniegt dokumentus un citus pierādījumus, ko plānojat izmantot tiesā. Tas ir noteikts termiņš, tāpēc ir ieteicams tikties ar advokātu uzreiz pēc apsūdzības raksta saņemšanas.

Vai es saņemšu informāciju par lieciniekiem un citiem pierādījumiem, kas vērsti pret mani?

Ja lieta tiks izskatīta miertiesā, apsūdzības liecinieki tiks nopratināti un pierādījumi tiks iesniegti jūsu klātbūtnē. Pirms aizstāvības sagatavošanas jūs varat arī pieprasīt lietas materiālu kopijas, kas iekļaus protokolētas liecības un citu iesniegto pierādījumu kopijas.

Ja lieta tiks izskatīta krimināltiesā, ģenerālprokuroram jā iesniedz lietas materiāli kopā ar to liecinieku un dokumentu sarakstu, ko viņš plāno izmantot tiesā. Jūs saņemsiet liecinieku un dokumentu sarakstu kopā ar apsūdzības rakstu. Jūs varat arī pieprasīt lietas materiālu kopijas no Krimināllietu tiesas kancelejas.

Vai es varu neļaut prokuratūrai vākt konkrētus pierādījumus?

Ja lietas tiek izskatītas miertiesā, jūs varat neļaut prokuratūrai iesniegt pierādījumus, kas nav pieņemami, t. i., nav juridiski pieļaujami. To var izdarīt uzreiz vai jebkurā vēlākā lietas izskatīšanas stadijā.

Ja pret jums ir iesniegta apsūdzība un oficiālie paziņojumi tiesai saistībā ar pierādījumiem, ko jā iesniedz prokuratūrai, ir sagatavoti noteiktā termiņā, krimināltiesā noteiks šo paziņojumu izskatīšanas datumu. Tiesa atliks lietas izskatīšanu pēc abu pušu liecību uzklaušanas. Ja pēc lēmuma pieņemšanas vēlaties iesniegt apelācijas sūdzību Kriminālo apelāciju tiesā, jums jā iesniedz apelācijas sūdzība tūlīt pēc tiesas lēmuma pasludināšanas. Pēc tam apelācijas sūdzību var iesniegt trīs darba dienu laikā.

Ja esmu notiesāts, vai mani var tiesāt vēlreiz par to pašu noziedzīgo nodarījumu?

Neskatoties uz to, vai esat notiesāts vai attaisnots, jūs vairs nevar tiesāt par to pašu noziedzīgo nodarījumu. Miertiesā jebkurā procesa stadijā var iesniegt prasību par dubultās sodīšanas aizlieguma pārkāpumu, izņemot gadījumus saistībā ar pierādījumu vākšanu.

Krimināltiesā prasību par dubultās sodīšanas aizlieguma pārkāpumu var iesniegt kā sākotnējo prasību. Jebkurā gadījumā pati tiesa var norādīt uz šādu pārkāpumu jebkurā procesa stadijā, pat tad, ja tiesas uzmanība netiek īpaši pievērsta šim faktam.

Es jau esmu notiesāts par šo noziedzīgo nodarījumu citā dalībvalstī. Kas notiek šādā gadījumā?

Miertiesā vai krimināltiesā izvērtēs citā dalībvalstī pieņemtā lēmuma saturu un jūs atbrīvos, ja tiesa secinās, ka tas ir tas pats noziedzīgais nodarījums, saistībā ar kuru jau esat notiesāts vai attaisnots.

Cik ilgi norisināsies tiesas process?

Miertiesā lieta tiks izskatīta vairākās sēdēs, kas var notikt ar vairāku nedēļu vai mēnešu intervālu.

Lielākā daļa lietu krimināltiesā netiek izskatītas ilgāk par nedēļu. Tomēr nopietnu lietu izskatīšana var prasīt vairāk laika.

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešus kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Dalībvalstis, kas ir atbildīgas par nacionālā satura lapu pārvaldību, atjaunina daļu šīs tīmekļa vietnes satura, ņemot vērā Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības. Ja vietnē ir saturs, kurā vēl nav atspoguļota Apvienotās Karalistes izstāšanās, tas ir bez nolūka un tiks labots.

Lapa atjaunināta: 20/12/2016

3 – Manas tiesības tiesā

ur notiks tiesa?

Jūsu lietu izskatīs vai nu mirtiesā vai krimināltiesā galvenokārt atkarībā no tā, cik smagas apsūdzības pret jums būs izvirzītas.

Tiesas sēde būs atklāta, izņemot gadījumus, kad, piemēram, nedrīkst atklāt cietušā identitāti.

Ja lietu izskatīs mirtiesā, lēmumu pieņems prezidējošais mirtiesnesis. Turpretī, ja lietu izskatīs krimināltiesā, lēmumu pieņems zvērinātie, bet notiesājoša sprieduma gadījumā spriedumu nolasīs prezidējošais tiesnesis.

Vai tiesas procesa laikā var mainīt apsūdzības?

Apsūdzības drīkst mainīt, ja lietu izskata mirtiesā. Prokuratūra drīkst lūgt precizēt apsūdzības, ja pierādījumi liecina, ka būtu piemērotāks cits apsūdzības formulējums vai tad, ja nodarījuma sākotnējā apsūdzība ir bijusi kļūdaina. Tāpat apsūdzības var arī atsaukt vai aizstāt ar citām.

Ja lietu izskata krimināltiesā, pēc tam, kad esat atzinis savu vainu vai to noliedzis, apsūdzības drīkst mainīt noteiktos apstākļos ar nosacījumu, ka mainītās apsūdzības nekļūst smagākas par sākotnējām.

Ja atzīstat savu vainu visās apsūdzībās, tiesa sagatavos spriedumu. Ja atzīstat vainu tikai dažās apsūdzībās, tiesa turpinās lietas izskatīšanu, ja vien prokurors neatsauks pārējās apsūdzības vai ja būs alternatīvas apsūdzības.

Kādas ir manas tiesības tiesas procesa laikā?

Jums ir jābūt klāt lietas izskatīšanā visās tiesas procesa stadijās.

Ja dzīvojat citā dalībvalstī, jūs nevarat piedalīties tiesas sēdē, izmantojot videokonferences iespējas.

Ja nesaprotat maltiešu valodu, bet pārvaldāt angļu valodu, tiesas sēde notiks angļu valodā. Ja nesaprotat angļu valodu, tiesas sēde notiks maltiešu valodā un jums tiks nodrošināts tulks, kas jums palīdzēs.

Jūs drīkstat pats(-i) vadīt savu aizstāvību, taču parasti tiesa uzstās, lai jūs vērstos pēc palīdzības pie advokāta. Jums tiks nozīmēts advokāts. Ja jums tiek nodrošināts valsts apmaksāts advokāts, jūs nevarat izvēlēties citu advokātu. Taču, ja izmantojat sava personīgā advokāta pakalpojumus, jūs drīkstat izvēlēties citu advokātu.

Jums nav obligāti jāizsakās tiesas sēdes laikā, un jūsu klusēšana nebūs par iemeslu jebkādu secinājumu izdarīšanai. Ja jūs tomēr nolemjat uzstāties kā liecinieks, jūs nevarat atteikties atbildēt uz inkriminējošiem jautājumiem saistībā ar jums izvirzītajām apsūdzībām.

Patiesības slēpšana var nopietni ietekmēt uzticību jums, bez tam tādējādi pastāv risks, ka jūsu liecību uzskatīs par nepatiesu.

Kādas ir manas tiesības attiecībā uz pierādījumiem, kas vērsti pret mani?

Kopumā jūs drīkstat apstrīdēt pierādījumus, kas vērsti pret jums. Ja pierādījumus pret jums sniedz liecinieki, jūs drīkstat viņus noprotināt vai izsaukt savus lieciniekus, lai apstrīdētu viņu liecības. Ja par pierādījumiem kalpo dokumenti, jūs drīkstat noprotināt liecinieku vai ekspertu, kas tos sastādījis, vai izsaukt savus lieciniekus, lai šādus pierādījumus apstrīdētu. Tomēr jūs nedrīkstat iesniegt savus ekspertu atzinumus kā pierādījumus. Ekspertu atzinumus var apstrīdēt, vienīgi noprotinot attiecīgo ekspertu saistībā ar viņa konstatējumiem vai kompetenci.

Jūs drīkstat aicināt lieciniekus un iesniegt dokumentus kā pierādījumus savai aizstāvībai.

Ja jūsu lieta tiek izskatīta krimināltiesā, likums paredz termiņu, kas sākas apsūdzības raksta saņemšanas brīdī, kad jums jāsapagatavo visu liecinieku saraksts un citi pierādījumi, ko plānojat izmantot savai aizstāvībai tiesā. Ja jūsu lieta tiek izskatīta mirtiesā, šāds termiņš netiek piemērots.

Ja vēlaties, varat izmantot privātdetektīva pakalpojumus, lai iegūtu pierādījumus. Privātdetektīva iegūtie pierādījumi ir pieļaujami, ciktāl likumā nav paredzēts citādi.

Jūsu advokāts drīkst noprotināt apsūdzības lieciniekus un apstrīdēt viņu teikto noprotināšanas laikā.

Vai tiks ņemta vērā informācija par manu sodāmību?

Informācija par sodāmību tiks ņemta vērā, ja apsūdzība ir atkarīga no iepriekšējās sodāmības, piemēram, recidīva gadījumā vai tad, ja nosacīti notiesātais izdara pārkāpumu pārbaudes laikā. Mirtiesnesis un tiesnesis arī var ņemt vērā informāciju par sodāmību, lemjot par soda mēru, kāds tiks piemērots, ja tiksiet atzīts par vainīgu.

Izskatot lietu krimināltiesā, informāciju par jūsu sodāmību var ņemt vērā, ja cenšaties pierādīt savu labo reputāciju vai apšaubīt kāda apsūdzības liecinieka reputāciju. Nosakot jums piemērojamo soda mēru, tiesa var ņemt vērā citas valsts tiesas pasludināto galīgo spriedumu.

Kas notiek tiesas procesa beigās?

Tiesas procesa beigās jūs attaisnos vai notiesās par jums izvirzītajām apsūdzībām. Jūs var attaisnot/notiesāt arī daļēji.

Notiesāšanas gadījumā jums var piespriest soda izciešanu ieslodzījumā. Ja ieslodzījuma termiņš nepārsniedz divus gadus, tiesa var atlikt tā stāšanos spēkā ilgākais uz četriem gadiem. Ja par pārkāpumu pienākas sods, kas nepārsniedz septiņu gadu ilgu ieslodzījumu, tiesa var arī atbrīvot jūs nenosacīti vai nosacīti ilgākais uz trim gadiem. Ja pārkāpsiet tiesas noteiktos atbrīvošanas nosacījumus, jums atkal nāksies stāties tiesas priekšā un jums atkal piespriedīs sodu.

Tiesā var arī izdot rīkojumu, nozīmējot jums uz pārbaudes laiku probācijas inspektoru, kas jūs uzraudzīs. Atsevišķos gadījumos tiesa var piemērot arī naudas sodu.

Kāda ir cietušā loma tiesas procesa laikā?

Ja lieta tiek izskatīta krimināltiesā, cietušais var būt klāt tiesas procesa laikā un izteikt savus apsvērumus par piemērojamo sodu.

Mirtiesā cietušais drīkst aktīvāk piedalīties lietas izskatīšanā, palīdzot prokuroram personīgi vai ar advokāta starpniecību.

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Dalībvalstis, kas ir atbildīgas par nacionālā satura lapu pārvaldību, atjaunina daļu šīs tīmekļa vietnes satura, ņemot vērā Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības. Ja vietnē ir saturs, kurā vēl nav atspoguļota Apvienotās Karalistes izstāšanās, tas ir bez nolūka un tiks labots.

Lapa atjaunināta: 20/12/2016

4 – Manas tiesības pēc tiesas nolēmuma pieņemšanas

ai es varu to pārsūdzēt?

Jūs varat pārsūdzēt tiesas lēmumu, un jūs varat arī pārsūdzēt spriedumu. To dara, iesniedzot apelācijas sūdzību Kriminālo apelāciju tiesai. Tas jāizdara astoņu darba dienu laikā, ja lēmums pieņemts mirtiesā. Ja lēmumu pieņēmusi zvērināto tiesa un pēc tam spriedumu noteikusi krimināltiesā, apelācijas sūdzība jāiesniedz piecpadsmit darba dienu laikā pēc sprieduma pasludināšanas dienas.

Abos gadījumos jūs varat pārsūdzēt tiesas pieņemto lēmumu pēc būtības vai/un pārsūdzēt spriedumu.

Kas notiek, ja es pārsūdzu?

Ja miertiesas jums ir piespriedusi soda izciešanu ieslodzījumā, iesniedzot apelācijas sūdzību, sprieduma izpilde tiks atlikta līdz galīgā apelācijas sprieduma pasludināšanai.

Turpretī, ja soda izciešanu ieslodzījumā jums ir piespriedusi krimināltiesas, atzīstot jūs par vainīgu, jūs nekavējoties nosūtīs uz cietumu, bet, iesniedzot apelācijas sūdzību, sprieduma izpilde netiks atlikta. Šajā gadījumā jūs varat pieprasīt atbrīvojumu pret galvojumu līdz apelācijas sprieduma pasludināšanai, taču parasti tas netiek piešķirts.

Nav skaidru noteikumu par to, cik ilgā laikā jūsu apelācija tiks izskatīta, taču parasti līdz apelācijas sūdzības izskatīšanai nepieciešami pāris mēneši.

Parasti nevar iesniegt jaunus pierādījumus apelācijas izskatīšanas laikā, taču ir pāris izņēmumi, piemēram, ja pierādījumi jums nebija zināmi vai tika atzīti par nepieļaujamiem lietas izskatīšanas laikā.

Kas notiek apelācijas tiesas sēdes laikā?

Pārsūdzot miertiesas pieņemto lēmumu, ja liecinieku sniegtās liecības nav protokolētas, šie liecinieki tiks izsaukti liecināt tiesā, un tad jūsu advokāts un prokurors izteiks savus argumentus par un pret apelācijas sūdzību.

Ja liecinieku sniegtās liecības ir protokolētas, tās tiks nolasītas tiesā. Ja tiek pārsūdzēts krimināltiesas pieņemtais spriedums, jūsu advokāts izteiks apsvērumus, kas pamato jūsu apelācijas sūdzību, bet prokurors atbildēs uz šiem apsvērumiem.

Tiesas sēdes noslēgumā jūs attaisnos vai notiesās, balstoties uz jums izvirzītajām apsūdzībām. Jūs var attaisnot/notiesāt arī daļēji.

Kas notiek, ja pārsūdzība ir veiksmīga/neveiksmīga?

Ja pārsūdzība ir veiksmīga, spriedums tiek grozīts vai atcelts atkarībā no tā, kādas bija jūsu prasības apelācijas sūdzībā.

Ja pārsūdzība ir neveiksmīga, tiesas lēmums tiek apstiprināts. Šajā gadījumā, ja spriedumu, kas paredz soda izciešanu ieslodzījumā, ir pieņēmusi miertiesas, jūs nekavējoties apcietinās.

Kriminālās apelācijas tiesas spriedumu nevar pārsūdzēt citā tiesā. Ja pirmais lēmums bija nepareizs, jums automātiski netiek piešķirtas tiesības saņemt kompensāciju.

Ja pārsūdzība ir veiksmīga un lēmums tiek atcelts, netiks saglabāta nekāda informācija par jūsu notiesāšanu.

Jūs tiek atzīts par vainīgu un spriedums tiek uzskatīts par galīgu pēc miertiesas vai krimināltiesas pieņemtā lēmuma, ja noteiktā termiņā netiek iesniegta apelācijas sūdzība vai ja Kriminālo apelāciju tiesa pieņem lēmumu par sprieduma nemainīšanu.

Es esmu no citas dalībvalsts. Vai mani pēc tiesas var nosūtīt atpakaļ?

Ja esat no citas dalībvalsts, tiesa neizdos pavēli par jūsu nosūtīšanu atpakaļ uz mītnes valsti. Tomēr jūs varat iesniegt valdībai lūgumu ļaut jums izciest sodu savā valstī.

Šādu prasību var iesniegt arī jūsu valsts valdība pēc savas iniciatīvas vai pēc jūsu iepriekš iesniegta lūguma. Lēmums ir jāpieņem, abu valstu valdībām vienojoties.

Pārsūtīšana uz citu valsti nenotiek automātiski. Šis process tiek uzsākts pēc jūsu lūguma vai/un jūsu valsts valdības pieprasījuma.

Lēmumu par jūsu nosūtīšanu atpakaļ uz mītnes valsti nepieņem tiesa, par to vienojas jūsu valsts valdība un tās dalībvalsts valdība, kuras tiesa ir atzinusi jūs par vainīgu pārkāpuma izdarīšanā. Šādu lēmumu nevar pārsūdzēt.

Informācija par apsūdzībām/sodāmību

Apsūdzības, par kurām esat notiesāts, parādīsies jūsu sodāmības vēsturē. Tomēr atsevišķos gadījumos, piemēram, ja pārkāpuma izdarīšanas laikā vēl nebijāt sasniedzis 18 gadu vecumu, šī sodāmība netiks iekļauta jūsu sodāmības vēsturē.

Šī informācija glabājas pie galvenās policijas pārvaldes komisāra.

Informāciju par jūsu sodāmību policijas komisārs uzglabā nenoteiktu laiku. Taču sodāmības netiks atzīmētas jūsu sodāmības vēsturē, paejot noteiktam laikam, piemēram, sākot no sešiem mēnešiem līdz desmit gadiem atkarībā no piespriestā soda ilguma. Tomēr ir noteikti sodāmību veidi, piemēram, ar narkotikām saistīta sodāmība, kas neizbēgami tiks atzīmēti jūsu sodāmības vēsturē neatkarīgi no tā, cik ilgs laiks būs pagājis.

Policijas komisāram nav nepieciešama jūsu piekrišana sodāmības vēstures uzglabāšanai. Jūs nevarat iebilst pret šīs informācijas saglabāšanu, jo to atļauj likums.

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstīs. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešanas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Dalībvalstīs, kas ir atbildīgas par nacionālā satura lapu pārvaldību, atjaunina daļu šīs tīmekļa vietnes satura, ņemot vērā Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības. Ja vietnē ir saturs, kurā vēl nav atspoguļota Apvienotās Karalistes izstāšanās, tas ir bez nolūka un tiks labots.

Lapa atjaunināta: 20/12/2016

5 – Ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumi

Maznozīmīgus ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumus, ko pareizi dēvē par noteikumu neievērošanu vai plānotiem pārkāpumiem, izskata tiesas komisārs administratīvā kārtā.

Kā tiek izskatīti maznozīmīgi ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumi?

Miertiesa izskata tādus pārkāpumus kā atļautā ātruma pārsniegšana un automašīnas novietošana neatļautā vietā tādā pašā kārtībā, kādā tiek izskatīti citi maznozīmīgi pārkāpumi.

Šos pārkāpumus izskatīs tiesas komisārs.

Jūs izsauks ierasties pie komisāra. Uzaicinājuma pavēstē būs iekļauts īss kopsavilkums par apsūdzības faktiem, kā arī brīdinājums, ka neierašanās gadījumā tiks uzskatīts, ka esat atzinis savu vainu šajās apsūdzībās. Pavēstē tiks arī norādīts sods, kādu jums var piespriest, ja tiksiet atzīts par vainīgu šā pārkāpuma izdarīšanā.

Ne vēlāk kā trīs dienas pirms tiesas sēdes jūs varat samaksāt soda naudu un tādējādi atsaukt apsūdzību. Šajā gadījumā jums nebūs jāierodas pie komisāra. Ja nolemjat apstrīdēt apsūdzību, tad lieta tiks izskatīta tiesā kā strīds. Apsūdzības uzturētājs izklāstīs savus argumentus un tad jums tiks dota iespēja izklāstīt savējos. Tad komisārs izlems, vai esat izdarījis pavēstē norādīto pārkāpumu vai ne.

Ja komisārs izlems, ka esat izdarījis konkrēto pārkāpumu, viņš pasludinās jūs par vainīgu pārkāpuma izdarīšanā un piespriedīs samaksāt naudas sodu, kas nepārsniedz vienu tūkstoši simt sešdesmit četrus euro un sešdesmit deviņus centus (EUR 1 164.69). Minimālā soda nauda ir divdesmit trīs euro un divdesmit deviņi centi (EUR 23.29). Ja tas atbilst likuma prasībām, komisārs var arī likt atsavināt jebkuru priekšmetu, kas izmantots pārkāpuma izdarīšanā vai/un anulēt jūsu vadītāja apliecību, vai arī papildus naudas soda piemērošanai anulēt jūsu vadītāja apliecību uz laiku.

Izsūtot tiesas pavēsti, par izdarītajiem pārkāpumiem var tiesāt arī citu dalībvalstu pilsoņus. Ja jūs saņemat tiesas pavēsti, bet neierodaties uz lietas izskatīšanu, tiks uzskatīts, ka esat atzinis savu vainu pārkāpuma izdarīšanā. Jūs arī drīkstat rakstiski pilnvarot tuvu radnieku vai advokātu ierasties uz lietas izskatīšanu jūsu vietā.

Ja komisāra lēmums jūs neapmierina, trīsdesmit dienu laikā pēc lēmuma pieņemšanas jūs varat griezties ar prasību miertiesā, lai atsauktu vai grozītu šo lēmumu.

Vai šie pārkāpumi parādīsies manā sodāmības vēsturē?

Šie pārkāpumi neparādīsies sodāmības reģistrā vai jūsu sodāmības vēsturē.

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstīs. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešanas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Dalībvalstīs, kas ir atbildīgas par nacionālā satura lapu pārvaldību, atjaunina daļu šīs tīmekļa vietnes satura, ņemot vērā Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības. Ja vietnē ir saturs, kurā vēl nav atspoguļota Apvienotās Karalistes izstāšanās, tas ir bez nolūka un tiks labots.

Lapa atjaunināta: 20/12/2016

Apsūdzēto tiesības kriminālprocesā - Austrija

Lūdzu, ņemiet vērā, ka šai lapai nesen tika atjaunināta oriģinālvalodas [de](#) versija. Mūsu tulkotāji pašlaik gatavo versiju valodā, kuru esat izvēlējies.

Šajās faktu lapās izskaidrots, kas notiek, ja jūs tur aizdomās vai apsūdz par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, kura iztiesāšana notiek tiesā.

Saskaņā ar Austrijas likumiem likumpārkāpums ir veikts, ja persona pārkāpuma izdarīšanas brīdī pārkāpj konkrētas spēkā esošas tiesību normas. Tiesības saukt pie atbildības ir valstij. Prokuratūras iestādēm, kuras vada Kriminālizmeklēšanas departamenta darbu, kā arī tiesām ir jānoskaidro fakti un visi apstākļi, kas ir būtiski, izvērtējot šos faktus.

Turpmākajās faktu lapās jūs uzzināsi par savām tiesībām, ja Austrijā pret jums ir uzsākts kriminālprocess. Dažādās tiesvedības stadijās jums ir dažādas tiesības. Vissvarīgākās tiesvedības stadijas būs izskaidrotas kopsavilkuma veidā, lai jūs ātri varētu iegūt sev vajadzīgo informāciju.

Kriminālprocesa kopsavilkums

Principā Austrijā kriminālprocess sastāv no trīs procesuālajām stadijām:

- pirmstiesas izmeklēšanas;
- tiesas procesa;
- pārsūdzības.

Sīkāku informāciju par šīm kriminālprocesa stadijām un jūsu tiesībām var atrast faktu lapās. Šī informācija neaizstāj juridisko konsultāciju un ir paredzēta tikai kā padoms.

Lai iegūtu informāciju par ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumiem, kuriem parasti piemēro noteiktu sodu, piemēram, naudas sodu, apskatiet [5. faktu lapu](#).

Ja esat noziedzīgā nodarījumā cietušais, pilnu informāciju par savām tiesībām varat atrast [šeit](#).

Eiropas Komisijas loma

Lūdzu ņemt vērā, ka Eiropas Komisijai nav nekādas ietekmes dalībvalstu kriminālprocesos un tā nevar jums palīdzēt, ja vēlaties sūdzēties. Šajās faktu lapās ir sniegta informācija par to, kā un kam iesniegt sūdzību.

Noklikšķiniet uz zemāk norādītajām saitēm, lai iegūtu sev vajadzīgo informāciju

[1 – Juridiskās konsultācijas saņemšana](#)

[2 - Manas tiesības noziedzīga nodarījuma izmeklēšanas laikā un pirms lietas nodošanas tiesai](#)

- Izmeklēšana un pierādījumu iegūšana
- Aizturēšana un pirmstiesas apcietinājums (tostarp Eiropas apcietināšanas orderis)
- Kriminālapsūdzība
- Aizstāvības sagatavošanās tiesas procesam

[3 – Manas tiesības tiesas procesa laikā](#)

[4 – Manas tiesības pēc tiesas procesa](#)

[5 – Mazāk smagi pārkāpumi](#)

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešus kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Dalībvalstis, kas ir atbildīgas par nacionālā satura lapu pārvaldību, atjaunina daļu šīs tīmekļa vietnes satura, ņemot vērā Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības. Ja vietnē ir saturs, kurā vēl nav atspoguļota Apvienotās Karalistes izstāšanās, tas ir bez nolūka un tiks labots.

Lapa atjaunināta: 22/06/2018

1 – Juridiskās konsultācijas saņemšana

Lūdzu, ņemiet vērā, ka šai lapai nesen tika atjaunināta oriģinālvalodas [de](#) versija. Mūsu tulkotāji pašlaik gatavo versiju valodā, kuru esat izvēlējies.

Ja jūs esat kaut kādā veidā iesaistīts kriminālprocesā, neatkarīgas juridiskās konsultācijas saņemšana ir ārkārtīgi būtiska. Šajās faktu lapās ir izklāstīts, kad un kādos apstākļos jums ir tiesības saņemt advokāta pārstāvību. Šajā vispārīgajā faktu lapā ir sniegta informācija par to, kā atrast advokātu un kā tiks segtas izmaksas par advokāta pakalpojumiem, ja jūs nevar atļauties tās samaksāt.

Kā atrast advokātu

Austrijā jūs aizstāvēt tiesā var tikai advokāti (ar dažiem izņēmumiem). Austrijas federālā Advokātu asociācija uztur elektronisku advokātu reģistru, kuram varat piekļūt [šeit](#).

Ja jūs uzzināt, ka Austrijā pret jums ir uzsākta izmeklēšana, kas novedīs pie kriminālprocesa, jums ir jāizvēlas advokāts un jānorunā ar viņu tikšanās, lai apspriestu lietas būtību. Ja tas ir iespējams, to vajadzētu izdarīt vēl pirms jūsu pirmās nopratināšanas.

Ja personas ir aizturētas, tām ir tiesības sazināties ar advokātu pirms nopratināšanas. Ja jums neviens advokāts nav zināms, jūs varat sazināties ar [advokātiem, kuri ir pastāvīgā darba gatavībā](#). Policijai vai prokuratūras iestādēm ir pienākums ļaut jums sazināties ar šiem advokātiem.

Advokāta pakalpojumu apmaksa

Ja jūs savai aizstāvībai ieceļat advokātu, parasti jums pašam ir jāmaksā par advokāta pakalpojumiem. Ja jūs savā starpā neesat noslēguši vienošanos par honorāru, advokāts var prasīt saprātīgu atlīdzību. Lai aprēķinātu honorāra lielumu, par pamatu var ņemt likmes, kas minētas [Vispārējos honorāru kritērijos \(AHK\)](#).

Ja jums ir nepieciešams aizstāvības advokāts, bet jūs, ņemot vērā jūsu ienākumus un mantu, nevarat segt savas aizstāvības izmaksas, neapdraudot savu vai savas ģimenes minimālo iztikas līmeni, jums aizstāvības advokātu piešķir bez maksas. Šādos gadījumos jūs bez maksas arī saņemsiet krimināllietas materiālu kopijas. Jūs varat pietiekties uz juridiskās palīdzības aizstāvības advokātu, aizpildot šo [veidlapu](#).

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Dalībvalstis, kas ir atbildīgas par nacionālā satura lapu pārvaldību, atjaunina daļu šīs tīmekļa vietnes satura, ņemot vērā Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības. Ja vietnē ir saturs, kurā vēl nav atspoguļota Apvienotās Karalistes izstāšanās, tas ir bez nolūka un tiks labots.

Lapa atjaunināta: 22/06/2018

2 – Manas tiesības noziedzīga nodarījuma izmeklēšanas gaitā un pirms lietas nodošanas tiesai

Lūdzu, ņemiet vērā, ka šai lapai nesen tika atjaunināta oriģinālvalodas [de](#) versija. Mūsu tulkotāji pašlaik gatavo versiju valodā, kuru esat izvēlējies.

Kriminālizmeklēšanas mērķis ir noskaidrot faktus, lai Prokuratūras iestādes var lemt par to, vai izvirzīt apsūdzību vai lietu izbeigt. Ja ir izvirzīta apsūdzība, pirmstiesas izmeklēšanas nolūks ir arī veicināt ātru tiesas procesa pabeigšanu.

Kādas ir kriminālizmeklēšanas stadijas?

- Kriminālizmeklēšanas mērķis ir noskaidrot, vai ir izdarīts noziedzīgs nodarījums; ja ir, tad arī noskaidrot, kurš to ir izdarījis.
- Tiklīdz pret personu, kuru tur aizdomās par kāda konkrēta likumpārkāpuma izdarīšanu, uzsāk izmeklēšanu, šo personu uzskata par apsūdzēto.
- Tiesai izmeklēšanas laikā ir jāveic noteikti pasākumi. Tiesa rekonstruē likumpārkāpumu un notur tiesas procesu, kas pazīstams kā uz sacīkstes principu balstīts process. Valsts prokurors un apsūdzētais kopā ar apsūdzētā aizstāvības advokātu piedalās šajā tiesas procesā un ir tiesīgi uzdot jautājumus noprotināmajai personai. Prokuratūras iestādes drīkst lūgt tiesu iegūt turpmākus pierādījumus, ja uzskata to par nepieciešamu sabiedrības interesēs.
- Prokuratūras iestādes un/vai Kriminālizmeklēšanas departaments paši pēc savas iniciatīvas var veikt nepieciešamos izmeklēšanas pasākumus, neprasot tiesas atļauju. Šie pasākumi jo īpaši ietver iztaujāšanu un noprotināšanu, kā arī personas identitātes noskaidrošanu, kratīšanu u. c.
- Tiesas rīkojums ir nepieciešams, lai piemērotu un pagarinātu pirmstiesas apcietinājumu. Tas pats attiecas uz piespiedu pasākumu izmantošanu saistībā ar cilvēku pamattiesībām (piem., kratīšana tādās vietās, kuras ir aizsargātas ar mājas īpašnieka tiesībām, piekļuve bankas kontiem, tālruņu noklausīšanās vai tālruņu datu analīze).
- Prokuratūras iestādēm izmeklēšana ir jāpārtrauc, ja atklājas, ka noziedzīgs nodarījums nav izdarīts, vai konstatētie fakti ir nepietiekami, lai apsūdzēto notiesātu. Visos pārējos gadījumos, ja fakti ir pietiekami un pārliecinoši, prokuratūras iestādēm kompetentajā tiesā ir jāiesniedz apsūdzības raksts.
- Prokuratūras iestādes drīkst atteikties no turpmākas kriminālvajāšanas ([🔗 kriminālatbildības aizstāšana ar alternatīvajiem labošanas darbiem](#)) lietās, kuras nevar izbeigt, bet soda piespriešana nav nepieciešama, jo apsūdzētais (vairākumā gadījumu) samaksā naudas sodu. Kriminālatbildības aizstāšana ar alternatīvajiem labošanas darbiem nav iespējama, ja noziedzīga nodarījuma rezultātā ir iestājusies personas nāve vai lieta ir piekritīga tiesas piesēdētāju vai zvērināto tiesai, citiem vārdiem – lietās, kur piemērojamais soda mērs ir brīvības atņemšana uz laiku no pieciem gadiem un vairāk (parasti).

Manas tiesības izmeklēšanas laikā

Dažādos izmeklēšanas posmos un stadijās jums ir dažādas tiesības:

- [Izmeklēšana un pierādījumu iegūšana \(1\)](#)
- [Arests un pirmstiesas apcietinājums \(2\)](#)
- [Kriminālapsūdzība \(3\)](#)
- [Aizstāvības sagatavošanās tiesas procesam \(4\)](#)

Jebkurā gadījumā neatkarīgi no konkrētās procesa stadijas, jums ir zemāk aprakstītās tiesības.

- Jums ir tiesības pēc iespējas ātrāk būt informētam: par faktu, ka pret jums ir uzsākta izmeklēšana; par noziedzīgu nodarījumu, par kura izdarīšanu jūs tur aizdomās; kā arī par jūsu galvenajām procesuālajām tiesībām.
- Jebkurā procesa stadijā jums ir tiesības izvēlēties aizstāvības advokātu vai pieteikties uz juridiskās palīdzības aizstāvības advokātu (skatīt [🔗 1. faktu lapu](#)). Ja fakti vai juridiskie jautājumi ir sarežģīti, jūs varat lūgt, lai juridiskās palīdzības aizstāvības advokātu jums ieceļ uz visu tiesvedības laiku. Kriminālprocesos pret ārzemniekiem, kuriem Austrijas tiesību sistēma ir sveša, parasti tā arī notiek. Visās lietās, kurās ir nepieciešama [🔗 obligāta aizstāvība](#), jums jebkurā gadījumā piešķirs aizstāvības advokātu, ja jūs to neesat izvēlēties pats. Ja jūs nepārstāv juridiskās palīdzības aizstāvības advokāts, ieceltā aizstāvības advokāta pakalpojumu izmaksas sedzat jūs;

Vissvarīgākās procesa stadijas, kurās jums nepieciešams aizstāvības advokāts, ir šīs: visā pirmstiesas apcietinājuma laikā, visu tādu procesu laikā, kuros tiek konstatēta likumpārkāpēja garīgā nepieskaitāmība, tiesas piesēdētāju vai zvērināto tiesu procesos vai arī procesā viena tiesneša sastāvā, ja par izdarīto likumpārkāpumu piemērojamais sods var būt brīvības atņemšana uz laiku no trim gadiem un vairāk.

- Jums ir tiesības iepazīties ar lietas materiāliem.
- Jums ir tiesības izteikt savus apsvērumus par izvirzīto apsūdzību jeb klusēt.
- Jums ir tiesības pieprasīt pierādījumu iegūšanu.
- Jums ir tiesības iesniegt sūdzību par prokuratūras iestāžu vai Kriminālizmeklēšanas departamenta piemērotajiem līdzekļiem, kā arī pārsūdzēt tiesas nolēmumus.
- Tāpat arī jums ir tiesības izmantot tulkojuma/tulka pakalpojumus.

Izmeklēšana un pierādījumu iegūšana (1)

Kas veic izmeklēšanu?

Prokuratūras iestādes, kuras vada Kriminālizmeklēšanas departamenta darbību, ir atbildīgas par izmeklēšanu veikšanu. Kriminālizmeklēšanas departaments uzsāk izmeklēšanu pēc savas iniciatīvas, ja trešā puse ir vērsusies policijā ar ziņojumu, vai pēc valsts prokurora rīkojuma.

Kādu informāciju es saņemšu?

Prokuratūras iestādēm un Kriminālizmeklēšanas departamentam ir jāsniedz jums informācija par katru gadījumu, kad pret jums ir uzsākta izmeklēšana, paskaidrojot arī, kādēļ. Turklāt jūs ir jāinformē par to, ka jums kā apsūdzētajam ir tiesības klusēt, bet viss, ko jūs teiksiet, var tikt izmantots pret jums.

Ja jūs esat izdarījis likumpārkāpumu, par kuru jūs apsūdz, un jūs atzīstaties (atzīstat sevi par vainīgu), tas kalpo par svarīgu vainu mīkstinošu apstākli, kad tiesa lemj par jūsu soda mēru. Tomēr vainas atzīšana neietekmē iztiesāšanas gaitu.

Kas notiek, ja es nepārvaldu vācu valodu?

Ja jūs pienācīgā veidā vācu valodā sazināties nevarat, jums ir tiesības pieprasīt tulku, kuru jums bez maksas piešķirs jūsu nopratināšanas laikā. Bez tulka klātbūtnes jums nav jāatbild un nevajadzētu atbildēt ne uz vienu jautājumu. Tulks jums uzdotos jautājumus iztulkos jums saprotamā valodā, kā arī iztulkos jūsu atbildes vācu valodā.

Jebkurā gadījumā tulkam ir jātulko informācija un paskaidrojumi par tām likumu normām, kuras saskaņā ar likumu jums ir jāzina. Ja jūs vēlaties, tulks jums palīdzēs arī saziņā ar jums piešķirto aizstāvības advokātu (bet ne advokātu, kuru jūs esat izvēlējis).

Ja jūs informē par prokuratūras iestāžu rīkojumu vai tiesas lēmumu, jūs arī varat pieprasīt palīdzību šo dokumentu tulkošanā. Ja jūs vēlaties iepazīties ar lietas materiāliem, tulkotājs jums palīdzēs tikai tad, ja jums nav aizstāvības advokāta un ja tiks pieņemts, ka būtisko lietas materiālu daļu iztulkošanu jūs nevarat noorganizēt pats.

Vai jums ir atļauts sazināties ar advokātu?

Jums nav nepieciešams advokāts, izņemot lietās, kur aizstāvības advokāta pārstāvība ir obligāta. Tomēr neatkarīgi no tā, vai esat aizturēts vai ne, jums jebkurā laikā ir tiesības sazināties ar advokātu, ja jūs to vēlaties. Jūsu saziņā ar iecelto aizstāvības advokātu pieejamam jābūt arī tulkam.

Ja jūs esat aizturēts un jūs zināt tā advokāta vārdu, kura aizstāvības pakalpojumus jūs vēlaties saņemt, jūs nepastarpināti vai caur policiju varat ar viņu sazināties. Ja jums aizstāvības advokāts nav zināms, jūs varat izmantot advokātu asociācijas pastāvīgās darba gatavības advokāta pakalpojumus ([📄 1.faktu lapa](#)).

Vai man noņems pirkstu nospiedumus vai DNS paraugus?

Policijai ir tiesības pārmeklēt jūsu apģērbu un jebkuras jums piederošas mantas. Lai turpinātu jebkādu turpmāku fizisku pārbaudi, ir nepieciešama tiesas piekrišana un valsts prokurora rīkojums.

Policija var noņemt jums pirkstu nospiedumus, ja tas nepieciešams jūsu identitātes konstatēšanai. Kriminālizmeklēšanas departaments var paņemt siekalu uztriepi DNS analīzes veikšanai. Pašas DNS analīzes veikšanai ir nepieciešama tiesas atļauja.

Vai drīkst veikt kratīšanu manās mājās, birojā, pārmeklēt automašīnu, u. c.?

Kratīšanu un pārmeklēšanu var veikt, ja pastāv aizdomas, ka konkrētā vietā atrodas aizdomīgas personas vai ir noslēpti pierādījumi. Lai veiktu kratīšanu vietās, kuras ir aizsargātas ar mājas īpašnieka tiesībām, ir nepieciešama tiesas atļauja. Policija var veikt kratīšanu citās vietās un objektos ar valsts prokurora rīkojumu.

Vai es saņemšu informāciju par pierādījumiem pret mani?

Kā apsūdzētajai personai jums ir tiesības iepazīties ar lietas materiāliem. Šādā veidā jūs uzzināsiet par pierādījumiem, kas savākti pret jums. Izņēmuma gadījumos atsevišķas lietas materiālu daļas var būt konfidenciālas. Jums ir tiesības pašam iesniegt pierādījumus jebkurā laikā.

Kādi tiesiskās aizsardzības līdzekļi ir manā rīcībā izmeklēšanas procesa laikā?

Ja jūs uzskatāt, ka ir pārkāptas kādas no jūsu tiesībām, jūs sevi varat aizstāvēt, iesniedzot protestu (bez termiņa ierobežojuma) par jebkuriem Kriminālizmeklēšanas departamenta vai prokuratūras iestāžu veiktajiem pasākumiem izmeklēšanas procesa laikā.

Tiesa lems par jūsu protestu, ja vien prokuratūras iestādes neapstiprina jūsu viedokli. Tiesas lēmumu var pārsūdzēt Augstākajai apgabaltiesai. Protestu iesniedz prokuratūras iestādēs.

Jums ir tiesības pārsūdzēt tiesas lēmumus Augstākajā apgabaltiesā, jo īpaši tos lēmumus, ar kuriem ir pārkāptas jūsu pamattiesības.

Pārsūdzību gan prokuratūras iestādēs, gan pirmās instances tiesās iesniedz 14 dienu laikā.

Vai man ir jābūt klāt izmeklēšanas laikā?

Jums nav pienākums uzturēties Austrijā visa izmeklēšanas procesa laikā. Jūsu advokāts arī var nodrošināt, lai izmeklēšanas laikā tiktu ievērotas jūsu tiesības (ja jūs vēlaties, lai viņš/ viņa to dara).

Jums ir jāierodas Austrijā, lai būtu klāt nopratināšanā. Par videopārraides iespējām izmeklēšanas procesā noteikumi nepastāv, turklāt tas nav tehniski iespējams.

Aizturēšana un pirmstiesas apcietinājums (tostarp Eiropas apcietināšanas orderis) (2)

Kādēļ mani var apcietināt?

Pirmstiesas apcietinājumu jums var piemērot tikai tad, ja ir pamatotas aizdomas par to, ka esat izdarījis noziedzīgu nodarījumu, un ir iemesls apcietinājumam (ja pastāv risks, ka mēģināsi izvairīties no tiesas, iznīcināt pierādījumus vai izdarīt likumpārkāpumu). Lai (Kriminālizmeklēšanas departamenta darbinieki) jūs aizturētu, ir nepieciešama tiesas atļauja (ja vien jūs nenoķer darbībā vai nepastāv tūlītējs apdraudējums).

Par pirmstiesas apcietinājumu lemj tiesa, un to īsteno cietumā. Kriminālizmeklēšanas departaments jūs var aizturēt ne ilgāk kā 48 stundas; pēc tam bez liekas kavēšanās jūs nodod tiesai.

Likums nenorāda, vai un kā jūs varat informēt savu ģimeni vai draugus par apcietināšanu. Katrā cietumā ir sociālais dienests, lai palīdzētu jums šādos jautājumos.

Ja esmu pirmstiesas apcietinājumā, kādu informāciju man ir jāsaņem?

Par to, ka jums piemēro pirmstiesas apcietinājumu, pieņem lēmumu, kuru jums nolasa, ja nepieciešams, ar tulka palīdzību. Jums ir jāsaņem šī lēmuma rakstiska kopija. Lēmumā jānorāda tā likumpārkāpuma raksturs, par kura izdarīšanu jūs tur pamatotās aizdomās, kā arī jāmin visi fakti, kuri pēc tiesas domām attaisno jūsu ievietošanu apcietinājumā.

Visā pirmstiesas apcietinājuma laikā jums ir jāsaņem aizstāvības advokāta pārstāvība. Ja jūs pats neizvēlaties sev advokātu, jums tādu nozīmē.

Tiesas lēmumu par pirmstiesas apcietinājuma piemērošanu pieņem mutvārdu procesā.

Trīs dienu laikā jūs varat Augstākajai apgabaltiesai iesniegt pārsūdzību par lēmumu piemērot jums pirmstiesas apcietinājumu vai to pagarināt.

Cik ilgi mani var turēt pirmstiesas apcietinājumā?

Jebkurš lēmums par pirmstiesas apcietinājumu ir uz ierobežotu laiku. Lēmums par pirmstiesas apcietinājuma piemērošanu ir spēkā četrpadsmit dienas. Lēmums par jūsu pirmstiesas apcietinājuma pagarinājumu pirmo reizi ir spēkā mēnesi. Jebkurš turpmākais lēmums par jūsu pirmstiesas apcietinājuma pagarinājumu ir spēkā divus mēnešus.

Pirmstiesas apcietinājums kopā nedrīkst pārsniegt sešus mēnešus, bet to var pagarināt, ja izdarītais likumpārkāpums ir smags. Plašāku informāciju jūs atradīsiet [šeit](#).

Vai pirmstiesas apcietinājuma laikā mani drīkst apciemot, un vai es saņemšu medicīnisko aprūpi?

Katrai personai, kura atrodas pirmstiesas apcietinājumā, ir tiesības vienreiz nedēļā pieņemt apmeklētājus. Jūsu advokāts drīkst jūs apmeklēt jebkurā laikā, kamēr esat apcietinājumā, neatkarīgi no apmeklējumu kārtības noteikumiem.

Katrā cietumā ir pieejami medicīniskie pakalpojumi. Likums paredz, ka jūs pēc nepieciešamības varat saņemt medicīnisko aprūpi.

Vai es kā citas valsts pilsonis drīkstu sazināties ar savu vēstniecību?

Jums ir tiesības sazināties ar savu vēstniecību; vēstniecības adresi atradīsiet [šeit](#). Ja jūs to vēlaties, policijai un prokuratūras iestādēm ir pienākums sazināties ar jūsu diplomātisko pārstāvi.

Kas notiek, ja mani apcietina saskaņā ar [Eiropas apcietināšanas orderi](#)?

Ja dalībvalsts izdod [Eiropas apcietināšanas orderi](#), jūs var apcietināt citā dalībvalstī un izdot tai dalībvalstij, kura izdevusi apcietināšanas orderi. Saskaņā ar Austrijas likumiem līdž izdošanas brīdīm jums jāatrodas apcietinājumā. Lai to nodrošinātu, tiesa izdos rīkojumu. Jums ir tiesības uz aizstāvības advokātu un, ja nepieciešams, tulka pakalpojumiem tiesas procesa laikā.

Kriminālapsūdzība (3)

Pēc izmeklēšanas pabeigšanas prokuratūras iestādes var secināt, ka ir iespējama notiesāšana. Ja tā notiek, kompetentā tiesā pret jums izvirzīs apsūdzību.

Apsūdzību izvirza pamatota apsūdzības raksta veidā tiesas piesēdētāju vai zvērināto tiesā, ja likumpārkāpumam, par kura izdarīšanu jūs apsūdz, piemērojamais soda mērs ir brīvības atņemšana uz laiku no pieciem gadiem un vairāk. Par likumpārkāpumiem, par kuriem soda mērs ir mīkstāks, prokuratūras iestādes tikai uzrāda apsūdzību (bez pamatojuma) apgabala vai iecirkņa tiesā viena tiesneša sastāvā.

Kā es sevi varu aizstāvēt pret izvirzīto apsūdzību?

Četrpadsmit dienu laikā pēc apsūdzības raksta izsniegšanas jūs varat iesniegt protestu. Augstākā apgabala tiesa lems par jūsu protestu (sīkāku informāciju par protesta pamatojumu atradīsiet [šeit](#)). Protestu varat iesniegt rakstiski vai mutvārdu veidā.

Ja Augstākā apgabaltiesa uzskata jūsu protestu par pamatotu, tā var apturēt kriminālprocesu, kā arī tā var likt prokuratūras iestādēm izmeklēšanu turpināt.

Ja jūsu protestu noraida vai jūs protestu neiesniedzat, pret jums izvirzītā apsūdzība stājas spēkā, bet piekritīgajai tiesai jā sagatavo tiesas process.

Ja apsūdzība pret jums tiek izvirzīta kriminālapsūdzības veidā, jūs protestu iesniegt nevarat. Tomēr saskaņā ar likumu piekritīgajai tiesai ir jāvērtē apsūdzības spēkā esamība. Ja tiesa uzskata, ka apsūdzība saskaņā ar kādu no tiesību aktos minētajiem iemesliem nav pamatota, tiesa var lemt kriminālprocesu izbeigt.

Aizstāvības sagatavošanās tiesas procesam (4)

Kas notiek pirms tiesas procesa?

Tiklīdz pret jums ir izvirzīta apsūdzība, vairs nav iespējams liegt piekļuvi lietas materiāliem. Vēlākais šajā momentā jums ir piekļuve visiem lietas materiāliem, kuri atrodas arī tiesas rīcībā. Tiesa gatavojas tiesas procesam.

Ja jūs vēlaties, jūs varat pieprasīt pierādījumus, kas palīdzētu jums sagatavoties tiesas procesam. Jo īpaši jūs varat lūgt uzklaustīt lieciniekus. Savā lūgumā pēc liecības jums jānorāda fakti, kurus jūs ar attiecīgo liecību vēlaties pierādīt. Jums var arī likt norādīt, kādēļ jūs uzskatāt, ka jūsu lūgtie pierādījumi ir nepieciešami.

Kā man būtu jāsadarbības ar aizstāvības advokātu?

Ja ir izdots apsūdzības raksts, tiesas procesā jums ir nepieciešama aizstāvības advokāta pārstāvība. Tādā gadījumā jums piešķirs advokātu, ja jūs pats sev neesat to iecēlis.

Tiesas procesos viena tiesneša sastāvā vai iecirkņa tiesās, ja ir izvirzīta kriminālapsūdzība, advokāta iecelšana nav obligāta. Tomēr, ja lieta ir sarežģīta, jūs jebkurā laikā varat lūgt, lai jūsu izvēlēts advokāts jūs pārstāv vai lai jums piešķir aizstāvības advokātu. Ar ārvalstu atbildētājiem, kuriem Austrijas tiesiskā sistēma ir sveša, tā arī parasti notiek.

Jums būtu jāinformē savs aizstāvības advokāts par jebkuriem pierādījumiem, kas pēc jūsu domām var jūs attaisnot. Tad jūsu advokāts pienācīgā veidā iesniegs nepieciešamos lūgumus par pierādījumiem.

Kas notiek, ja esmu bijis sodīts vai attaisnots par likumpārkāpumu, par kura izdarīšanu tagad mani apsūdz citā dalībvalstī?

Ja tiesa kādā dalībvalstī jau ir pieņēmusi galīgo lēmumu noteiktā apsūdzībā, citā dalībvalstī otrreiz pret jums šo pašu apsūdzību izvirzīt nevar.

Par šo faktu nepieciešamo lūgumu jums jāiesniedz pēc iespējas ātrāk (izmeklēšanas laikā). Tāpat arī, ja jūs esat bijis tiesāts vai attaisnots par likumpārkāpumu Austrijā, citā dalībvalstī par to pašu likumpārkāpumu jūs tiesāt nedrīkst.

Saites

[Pirmstiesas apcietinājums](#)

[Likums par kompensāciju krimināltiesībās](#)

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Dalībvalstis, kas ir atbildīgas par nacionālā satura lapu pārvaldību, atjaunina daļu šīs tīmekļa vietnes satura, ņemot vērā Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības. Ja vietnē ir saturs, kurā vēl nav atspoguļota Apvienotās Karalistes izstāšanās, tas ir bez nolūka un tiks labots.

Lapa atjaunināta: 22/06/2018

3 – Manas tiesības tiesas procesa laikā

Lūdzu, ņemiet vērā, ka šai lapai nesēn tika atjaunināta oriģinālvalodas [de](#) versija. Mūsu tulkotāji pašlaik gatavo versiju valodā, kuru esat izvēlējis.

ur notiks tiesas process?

Iztiesāšana notiks tiesā, kurā prokuratūras iestādes iesniedza gala apsūdzību. Parasti tā ir tiesa ar vietējo piekritību vietā, kurā izdarīts noziedzīgais nodarījums. Tiesas sēdes ir atklātas (ar dažiem izņēmumiem).

Atkarībā no soda veida lēmumu pieņem tiesa viena tiesneša sastāvā, tiesas piesēdētāju sastāvā vai zvērināto tiesa. Tiesas piesēdētāji piedalās gan tiesās ar tiesas piesēdētājiem, gan zvērināto tiesās.

Vai tiesas procesa laikā var mainīt apsūdzību?

Ja iztiesāšanas laikā jūs apsūdz par vēl kāda pārkāpuma izdarīšanu, prokuratūras iestādes var paplašināt pret jums izvirzīto apsūdzību un paplašināt tiesas procesu, lai iekļautu jauno apsūdzību, ja vien par to nav paredzēts bargāks soda mērs nekā par sākotnējo apsūdzību.

Savā lēmumā tiesa ņem vērā tikai faktus, kas aprakstīti apsūdzības rakstā, bet neņem vērā nekādu prokuratūras iestāžu sniegto tiesisko novērtējumu. Tiesa likumpārkāpumu, par kura izdarīšanu jūs tiek apsūdzēts, var kvalificēt citādi, nekā to apsūdzības rakstā ir kvalificējušas prokuratūras iestādes.

Kādas ir manas tiesības tiesas procesa laikā?

Gan visa kriminālprocesa, gan arī iztiesāšanas laikā jums ir tiesības klusēt. Jums nav obligāti jāizsaka savs viedoklis par izvirzīto apsūdzību.

Ja jūs tiesas procesa laikā atzīstat apsūdzību, tas ir vainu mīkstinošs apstāklis, ko ņem vērā, lemjot par soda mēru. Tomēr vainas atzīšana nemaina iztiesāšanas gaitu. Jūs nesodīs par to, ka noklusēsiet patiesību.

Tiesas ar tiesas piesēdētājiem un zvērināto tiesas nevar izskatīt lietu bez jūsu klātbūtnes. Turklāt šādā tiesas procesā jums vienmēr ir nepieciešams aizstāvības advokāts, kurš jūs pārstāv. Attiecībā uz tiesas procesu videokonferences veidā noteikumi nepastāv.

Ja jūs pietiekami labi nepārvaldāt vācu valodu, uz tiesas sēdi ir jāpieaicina tulks. Tiesas procesa laikā tulks iztulkos svarīgākos faktus valodā, kuru jūs saprotat.

Tiesas procesa laikā jums ir arī tiesības iesniegt lūgumus, jo īpaši lūgumus par pierādījumu pieprasīšanu.

Tiesas procesā, kurā iztiesāšana notiek ar tiesas piesēdētājiem vai zvērināto tiesu, jums ir nepieciešams aizstāvības advokāts, kurš jūs pārstāv, bet citos tiesvedības veidos aizstāvības advokāta iecelšana ir brīvprātīga.

Jebkurā laikā pēc izvēles jūs drīkstat manīt savu aizstāvības advokātu. Tomēr tas nedrīkst nepamatoti paildzināt tiesas procesu.

Kādas ir manas tiesības attiecībā uz pierādījumiem pret mani?

Tiesas lēmuma pamatojums balstās tikai uz tiem pierādījumiem, kuri iegūti tieši tiesas procesa laikā. Jums ir tiesības izteikt savu viedokli par katru iegūto pierādījumu.

Lieciniekus jāuzklausā personīgi. Liecinieku liecības drīkst nolasīt tikai tad, ja tam piekrit prokurors un advokāts. Jums ir tiesības iztaujāt citus apsūdzētos un lieciniekus vai jaut savam aizstāvības advokātam tos iztaujāt.

Nav atļauti izpētes pierādījumi. Tie ir pierādījumi, kuru sekas jūs iepriekš nevarat paredzēt. Ja jūs pieprasāt pierādījumu iegūšanu, jums jāspēj paskaidrot, ko šie pierādījumi dos vai kādus neapgāžamus faktus apstiprinās.

Jūs arī varat iesniegt pierādījumus tieši tiesas procesa laikā, piemēram, pierādījumus, kurus ieguvuši privātdetektīvi. Tiesas ieskatos ir lemt par šo pierādījumu novērtēšanu.

Vai tiesas procesa laikā var iegūt informāciju par manu sodāmību?

[Kriminālprocesa kodekss](#) paredz, ka informāciju par sodāmību var iegūt pat no ārvalstīm. Informāciju par jūsu sodāmību nolasīs tiesas procesa laikā.

Ja jūs esat bijis tiesāts un jums ir iepriekšēja sodāmība par līdzīga veida noziedzīgu nodarījumu, tādā gadījumā jums piespriests soda mērs var būt bargāks.

Kas notiek pēc tiesas procesa beigām?

Pēc tam, kad ir iegūti visi pierādījumi un apsūdzība un aizstāvība ir izteikusies tiesu debatēs, tiesa pieņem lēmumu. Ar to beidzas tiesas process pirmās instances tiesā.

Ja pastāv attiecīgie apstākļi un atbilstība nepieciešamajām prasībām, tiesa var lemt par [kriminālatbildības aizstāšanu ar alternatīvajiem labošanas darbiem](#). Visos pārējos gadījumos tiesa lemj par to, vai uzskata jūs par vainīgu izvirzītajā apsūdzībā vai attaisno.

Ja jūs notiesā, tiesai jālemj arī par sodu. Sods var būt naudas sods vai brīvības atņemšana uz laiku. Sprieduma izpildi var atlikt uz [nosacītu probācijas periodu](#).

Kāda ir cietušā loma tiesas procesa laikā?

Noziedzīgā nodarījumā cietušais ir tiesīgs piedalīties tiesas procesā un izmantot aizstāvības advokāta pārstāvību. Cietušajam ir tiesības uzdot jautājumus apsūdzētajam, lieciniekiem un ekspertiem tiesas procesa laikā, kā arī tikt uzklausi attiecībā uz viņa/viņas prasībām.

Tāpat kā apsūdzētajam arī cietušajam ir tiesības uz tulka pakalpojumiem tiesas procesā, ja viņš/viņa pietiekami labi nepārvalda vācu valodu.

Ja cietušais noziedzīga nodarījuma rezultātā ir bijis īpaši pakļauts stresam, tiesas procesā viņš/viņa var saņemt sociālpsiholoģisko un juridisko [tiesas palīdzību](#), ja tas nepieciešams, lai aizsargātu viņa/viņas procesuālās tiesības.

Cietušie, kuri pieprasa kompensāciju par kaitējumu, kas nodarīts noziedzīga nodarījuma rezultātā, vai kompensāciju par tiesību aizskārumu, ir [privātpersonas lietā](#). Ja cietušie tiesas procesā piedalās kā privātpersonas, viņiem arī ir tiesības pieprasīt pierādījumus.

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Dalībvalstis, kas ir atbildīgas par nacionālā satura lapu pārvaldību, atjaunina daļu šīs tīmekļa vietnes satura, ņemot vērā Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības. Ja vietnē ir saturs, kurā vēl nav atspoguļota Apvienotās Karalistes izstāšanās, tas ir bez nolūka un tiks labots.

Lapa atjaunināta: 22/06/2018

4 – Manas tiesības pēc tiesas procesa

Lūdzu, ņemiet vērā, ka šai lapai nesēn tika atjaunināta oriģinālvalodas [de](#) versija. Mūsu tulkotāji pašlaik gatavo versiju valodā, kuru esat izvēlējies.

ai es varu lēmumu pārsūdzēt?

Atbildētājs jebkuru notiesājošu tiesas lēmumu var pārsūdzēt augstākas instances tiesā. Ja spriedumu ir pieņēmusi iecirkņa tiesa vai apgabaltiesa viena tiesneša sastāvā, var iesniegt pilnu pārsūdzību. Tās mērķis ir apstrīdēt gan notiesājošo spriedumu, gan lēmumu par piemērojamo soda mēru. Šajā tiesvedībā jūs varat arī pieprasīt, lai tiek iegūti jauni pierādījumi, vai pats varat iesniegt jaunus pierādījumus.

Ja spriedumu ir pieņēmusi tiesa tiesas piesēdētāju sastāvā vai zvērināto tiesa, jūs varat pārsūdzēt tikai daļu par piespriesto soda mēru, bet ne pašu notiesājošo spriedumu. Šos spriedumus var apstrīdēt tikai, lai panāktu to atcelšanu; šajā gadījumā jūs pārsūdzībā varat norādīt uz procesuālo normu, lēmuma pamatojuma un likuma pārkāpumiem.

Jūs nevarat apstrīdēt to, kā tiesnesis novērtējis pierādījumus. Jaunus pierādījumus iesniegt nevar.

Par savu nodomu pārsūdzēt spriedumu jums jāpaziņo vai nu uzreiz, tiklīdz spriedums ir pasludināts, vai trīs dienu laikā. Tad tiesa jums vai jūsu aizstāvības advokātam izsniegs spriedumu rakstiski. Jūsu aizstāvības advokātam četru nedēļu laikā ir jāiesniedz pārsūdzība rakstiskā veidā.

Arī prokuroram ir tādas pašas pārsūdzības tiesības.

Kā notiek pārsūdzības process?

Tiesvedības pretējai pusei (apsūdzētais vai apsūdzība) ir tiesības atbildēt uz pārsūdzību. Tad tiesa lietu nodod tiesai, kas izskata pārsūdzību. Par spriedumu atcelšanu vienmēr lemj Augstākā tiesa.

Pēc mutvārdu apelācijas sūdzības iztiesāšanas tiks pieņemts lēmums. Augstākā tiesa apelācijas sūdzības par sprieduma atcelšanu var izskatīt arī rakstiskā procedūrā.

Ja Augstākā tiesa nelemj apmierināt apelācijas sūdzību par sprieduma atcelšanu, tā parasti attur apstrīdētā sprieduma izpildi un nosūta lietu atpakaļ pirmās instances tiesai. Ja ir pārsūdzēts notiesājošais spriedums, apelācijas tiesai vispirms jāiegūst jebkuri pierādījumi, kurus tā uzskata par nepieciešamiem, bet pēc tam jālemj par lietu pēc būtības.

Kad jūs paziņojat par nodomu spriedumu pārsūdzēt un iesniedzat pārsūdzību, apstrīdētā sprieduma izpilde tiek apturēta. Tomēr, ja jūs atrodaties pirmstiesas apcietinājumā, pārsūdzības process nav pamats jūsu atbrīvošanai no apcietinājuma.

Pārsūdzības tiesas lēmumu nav iespējams pārsūdzēt.

Kas notiek pēc pārsūdzības procesa?

Ja jūsu pārsūdzību apmierina (pilnībā vai kādā tās daļā), pirmās instances tiesā var notikt otrs tiesas process. Pastāv arī iespēja, ka tiesa, kas izskata pārsūdzību, pati pieņem lēmumu, pamatojoties uz jūsu norādītajiem argumentiem.

Ja pārsūdzību noraida vai pārsūdzības tiesa ar savu lēmumu apstiprina notiesāšanu, spriedumu izpilda, tiklīdz tas kļūst galīgs un īstenojams.

Ja vien jums nav piespriests nosacīts sods, jūs saņemsiet norādījumus vai nu samaksāt naudas sodu, vai arī sākt izciest brīvības atņemšanu.

Ja jūs pilnībā attaisno, bet tiesas procesa laikā jūs esat bijis apcietinājumā, jums ir tiesības uz kompensāciju par apcietinājumā pavadīto laiku saskaņā ar [Likumu par kompensāciju krimināltiesībās](#).

Vai es sodu varu izciest savā izcelsmes dalībvalstī?

Tas ir iespējams, ja jūs to vēlaties vai tam piekrītat. Piemērojamus noteikumus jūs atradīsiet [Eiropas Padomes konvencijā par notiesāto personu nodošanu soda izciešanai](#) (jo īpaši 3. pantā).

Vai manu notiesāšanas faktu ieraksta reģistrā?

Federālais policijas direktorāts Vīnē uztur [krimināllietu reģistru](#) par visu Austriju. Jo īpaši tajā ietverta šāda informācija:

- visi galīgie spriedumi, kuri pieņemti Austrijas krimināltiesās;
- visi galīgie spriedumi, kuri pieņemti ārvalstu tiesās par Austrijas pilsoņiem un tādām personām, kuru mītnes vieta ir Austrija vai kuras ir Austrijas rezidenti;
- visi valsts un ārvalstu krimināltiesu lēmumi saistībā ar šiem spriedumiem.

Nav iespējams pārsūdzēt ierakstus krimināllietu reģistrā. Atkarībā no noziedzīgā nodarījuma smaguma ierakstus krimināllietu reģistrā pēc [noteikta laika perioda](#) dzēš.

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Dalībvalstis, kas ir atbildīgas par nacionālā satura lapu pārvaldību, atjaunina daļu šīs tīmekļa vietnes satura, ņemot vērā Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības. Ja vietnē ir saturs, kurā vēl nav atspoguļota Apvienotās Karalistes izstāšanās, tas ir bez nolūka un tiks labots.

Lapa atjaunināta: 22/06/2018

5 – Mazāk smagi likumpārkāpumi

Lūdzu, ņemiet vērā, ka šai lapai nesen tika atjaunināta oriģinālvalodas [de](#) versija. Mūsu tulkotāji pašlaik gatavo versiju valodā, kuru esat izvēlējies.

Ā izskata mazāk smagus ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumus?

Austrijā tiesas nenodarbojas ar nelieliem ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumiem. Tas ir administratīvo iestāžu uzdevums. Tiesas nodarbojas tikai ar tādiem ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumiem, kuru rezultātā ir noticis satiksmes negadījums ar fizisku traumu personai (miesas bojājumu nodarīšana aiz neuzmanības).

Par satiksmes noteikumu pārkāpumiem soda ar [noteikta soda rīkojumiem](#), [anonīmiem soda rīkojumiem](#) vai [soda rīkojumiem](#).

Ar [noteikta soda rīkojumu](#) uzliek naudas sodu līdz EUR 36 par likumpārkāpumu (piem., automašīnas novietošanas noteikumu pārkāpumi). Ja naudas sodu nesamaksāsi, par jums ziņos administratīvajai iestādei. Turpmākā procesa laikā jums var uzlikt augstāku naudas sodu.

[Anonīmu soda rīkojumu](#) neizdod pret kādu konkrētu personu, bet izsniedz personai (piem., automašīnas īpašnieks), kura pēc administratīvās iestādes ieskatiem zina vai var viegli atpazīt pārkāpēju.

Naudas sodu līdz EUR 220 var uzlikt ar disciplinārsoda rīkojumu (piem., nelieli ātruma pārsniegšanas pārkāpumi, ja atļautais ātrums pārsniegts par 10 līdz 20 km/stundā). Ja naudas sodu nesamaksāsi četrās nedēļās, anonīmais soda rīkojums vairs nav spēkā, bet pret transportlīdzekļa vadītāju tiek ierosināts pienācīgs administratīvais soda process.

Ja pilnvarota amatpersona ziņo par likumpārkāpumu (piem., smagāks likumpārkāpums nekā neliels ātruma pārsniegšanas pārkāpums) un/vai šo likumpārkāpumu ir fiksējusi automātiskās uzraudzības sistēma (piem., ceļa posma kontrole), iestāde var novērtēt soda apmēru līdz EUR 365, izdodot [soda rīkojumu](#). Pret šo soda rīkojumu jūs varat iesniegt rakstisku vai mutvārdu protestu divu nedēļu laikā.

[Protests](#) jums ir jāiesniedz [iestādei](#), kura izdevusi soda rīkojumu.

2005. gada 1. jūlijā spēkā stājās satiksmes pārkāpumu reģistrēšanas sistēma (pasākumi pret augsta riska autovadītājiem). Tajā uzskaitīti 13 augsta riska [reģistrēto likumpārkāpumu](#) veidi.

Austrijā ārvalstu autovadītājiem, kuriem ir konstatēts jau trešais [reģistrētais likumpārkāpums](#), uzliek braukšanas aizliegumu.

Kopš 2008. gada 1. marta spēkā ir [Likums par administratīvo sodu izpildi visā ES](#), līdz ar to sodus par ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumiem var izpildīt visā ES.

Kā rīkojas citu mazāk smagu likumpārkāpumu gadījumā?

Likumpārkāpumiem parasti piemēro sodus saskaņā ar [Administratīvo sodu likumu](#). Iespējamie soda veidi ir šādi: [naudas sods](#) (visbiežākais soda veids) un [brīvības atņemšana](#) (noteiktos apstākļos). [Kompetentā iestāde](#) ir tā, kurai ir vietēja un materiāla atbildība ([iestādes](#) saskaņā ar Administratīvo likumu).

Lai iegūtu vispārēju informāciju par iespējamo tiesisko aizsardzību pret administratīvas iestādes lēmumu, noklikšķiniet [šeit](#).

Vai šie likumpārkāpumi būs reģistrēti manā sodāmībā?

Austrijā sodus, kuri uzlikti saskaņā ar Administratīvo likumu [krimināllietu reģistrā](#), neregistrē.

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstīs. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešanas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Dalībvalstīs, kas ir atbildīgas par nacionālā satura lapu pārvaldību, atjaunina daļu šīs tīmekļa vietnes satura, ņemot vērā Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības. Ja vietnē ir saturs, kurā vēl nav atspoguļota Apvienotās Karalistes izstāšanās, tas ir bez nolūka un tiks labots.

Lapa atjaunināta: 22/06/2018

Apsūdzēto tiesības kriminālprocesā - Somija

Lūdzu, ņemiet vērā, ka šai lapai nesen tika atjaunināta oriģinālvalodas versija. Mūsu tulkotāji pašlaik gatavo versiju valodā, kuru esat izvēlēties.

Šajās faktu lapās izskaidrots, kas notiek, ja jūs tiek atzīts par vainīgu vai apsūdzēts noziedzīgā nodarījumā, kurš tiek iztiesāts tiesā. Lai iegūtu informāciju attiecībā uz maznozīmīgiem ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumiem, par kuriem parasti uzliek naudas sodu, sk. [5. faktu lapu](#).

Ja esat noziedzīgā nodarījumā cietušais, visu informāciju par savām tiesībām var uzzināt [šeit](#).

Kriminālprocesa kopsavilkums

Kriminālprocesa standarta posmi ir šādi.

- Kriminālizmeklēšana
- Apsūdzības apsvēršana un citi prokurora lēmumi
- Process tiesā
- Sprieduma izpilde

Sīkāka informācija par šiem procesa posmiem un par jūsu tiesībām ir atrodama šajās faktu lapās. Šī informācija neaizstāj juridisku konsultāciju un ir paredzēta tikai kā ieteikums.

Eiropas Komisijas loma

Lūdzu, ņemiet vērā, ka Eiropas Komisijai nav nekādas lomas kriminālprocesos, kuri notiek dalībvalstīs, un tā nevar jums palīdzēt, ja jums ir sūdzības. Informācija par to, kā un kam iesniegt sūdzību, ir sniegta šajās faktu lapās.

Noklikšķiniet uz saitēm, lai atrastu jums nepieciešamo informāciju

[1 – Juridiskās konsultācijas](#)

[2 – Manas tiesības noziedzīga nodarījuma izmeklēšanas laikā](#)

- Nopratināšana
- Aizturēšana
- Lietas iepriekšēja izskatīšana
- Pasākumi pirms galvenā tiesas procesa
- Sūdzības par policijas rīcību
- Lingvistiskās tiesības

[3 – Manas tiesības tiesas procesa laikā](#)

[4 – Manas tiesības pēc tiesas lēmuma pieņemšanas](#)

[5 – Ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumi](#)

Saites

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešanas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Dalībvalstis, kas ir atbildīgas par nacionālā satura lapu pārvaldību, atjaunina daļu šīs tīmekļa vietnes satura, ņemot vērā Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības. Ja vietnē ir saturs, kurā vēl nav atspoguļota Apvienotās Karalistes izstāšanās, tas ir bez nolūka un tiks labots.

Lapa atjaunināta: 15/01/2020

1. Juridiskās konsultācijas

Ja esat iesaistīts kriminālprocesā, neatkarīgas juridiskās palīdzības saņemšana ir ļoti svarīga. Šajās faktu lapās atradīsiet informāciju par to, kad un kādos gadījumos jums ir tiesības uz advokāta pārstāvību. Tur arī norādīts, ko advokāts darīs jūsu labā. Šajā vispārīgajā faktu lapā paskaidrots, kā atrast advokātu un kā tiks segtas izmaksas, ja nespēsiet samaksāt par advokāta pakalpojumiem.

Kur meklēt juristu?

Ja tiek turēts aizdomās par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, jums vienmēr ir tiesības uz jurista palīdzību. Policija jums var jautāt, vai vēlaties pieaicināt juristu, taču saskaņā ar likumu jums nav vajadzīgs jurists, kamēr neesat aizturēts, arestēts vai apcietināts. Parasti jums ir tiesības pieaicināt Jūsu izvēlētu juristu uz noplatināšanu. Policija var jums sameklēt juristu, ja uzskatāt, ka tas ir nepieciešams, bet nezināt, kur viņu meklēt.

Somijā nav advokatūras monopola, ikviens, kam ir universitātes grāds tiesību zinātnē, var darboties kā jurists (likums, kas to nosaka, šobrīd tiek pārskatīts). Juristu, kurš specializējies krimināltiesībās, Jūs varat atrast [Somijas Advokātu asociācijas](#) tīmekļa vietnē. Turklāt Jums var palīdzēt Juridiskās palīdzības biroji (Juridiskās palīdzības biroju kontaktinformācija ir atrodama [šeit](#)).

Samaksa par jurista pakalpojumiem

Parasti par jurista pakalpojumiem Jūs maksājat pats. Ja Jūsu ienākumi ir mazi, Jūs varat saņemt juridisko palīdzību. Šādā gadījumā jurista pakalpojumus pilnībā vai daļēji apmaksās valsts. Ja tiek turēts aizdomās par tāda noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, par kuru mazākais soda apmērs ir brīvības atņemšana uz četriem mēnešiem, pēc Jūsu pieprasījuma Jums tiks iecelts tiesību aizsardzības padomnieks. Tiesību aizsardzības padomnieka izmaksas segs valsts. Taču, ja Jūs notiesās, Jums valstij būs jāatmaksā tiesību aizsardzības padomnieka izmaksas, izņemot, ja Jūsu ienākumi ir tik mazi, ka Jums ir tiesības uz juridisko palīdzību. Summas, kas Jums jāsamaksā, tiek noteiktas tāpat kā juridiskās palīdzības gadījumā.

Tiesību aizsardzības padomnieks var būt valsts juridiskās palīdzības jurists, advokāts vai cits jurists. Parasti, ja Jūs pieprasāt konkrētu juristu, viņu arī iecels par Jūsu padomnieku.

Saistītās saites:

[Somijas Advokātu asociācija](#)

[Valsts juridiskās palīdzības biroju kontaktinformācija](#)

[Ienākumu griesti juridiskās palīdzības saņemšanai](#)

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešanas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Dalībvalstis, kas ir atbildīgas par nacionālā saturs lapu pārvaldību, atjaunina daļu šīs tīmekļa vietnes saturs, ņemot vērā Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības. Ja vietnē ir saturs, kurā vēl nav atspoguļota Apvienotās Karalistes izstāšanās, tas ir bez nolūka un tiks labots.

Lapa atjaunināta: 15/01/2020

2. Manas tiesības noziedzīga nodarījuma izmeklēšanas laikā un pirms lietas nodošanas tiesai

Mūsu tulkotāji pašlaik gatavo versiju valodā, kuru esat izvēlējies.

āds ir kriminālizmeklēšanas mērķis?

Policijas pienākums ir sākt kriminālizmeklēšanu, ja ir radušās aizdomas, ka noticis noziedzīgs nodarījums. Par iespējamu noziedzīgu nodarījumu policijai var paziņot cietušais. Aizdomas par noziedzīgu nodarījumu policijai var rasties arī citos gadījumos (piemēram, policija var pamanīt, ka notiek likumpārkāpums), un šādos gadījumos tai jāsāk izmeklēšana.

Kādi ir izmeklēšanas posmi?

Kriminālizmeklēšanas nolūks ir noskaidrot noziedzīga nodarījuma apstākļus un noziedzīgā nodarījumā iesaistītās personas un vākt apsūdzības izvirzīšanai un tiesas procesam vajadzīgos pierādījumus. Kriminālizmeklēšanu parasti veic policija, bet dažos gadījumos Somijas robežsardze, armija vai muiža. Šajās faktu lapās ar vārdu „policija” apzīmē visas iestādes, kam ir tiesības veikt izmeklēšanu.

Nopratināšana

Policija var jūs izsaukt uz policijas iecirkni, lai nopratinātu. Policija var jūs nopratināt arī telefoniski. Nopratināšanas mērķis ir noskaidrot, vai ir iemesls uzskatīt, ka ir izdarīts noziedzīgs nodarījums un ka to esat izdarījis jūs.

Aizturēšana

Ja policija jūs izsauc uz nopratināšanu, jums jāierodas policijas iecirknī, — pretējā gadījumā policija var nogādāt jūs uz nopratināšanu piespiedu kārtā. Turklāt tādā gadījumā policija var jūs aizturēt.

Lietas iepriekšēja izskatīšana

Ja policija iesniedz pieteikumu par jūsu apcietināšanas ordera izdošanu, četrās dienās no jūsu aizturēšanas jānotiek lietas iepriekšējai izskatīšanai. Lietas iepriekšējā izskatīšanā tiesa pieņem lēmumu par aizturētās personas apcietināšanu vai atbrīvošanu. Apcietināšanas gadījumā tiesa arī nosaka termiņu, līdz kuram jāizvirza apsūdzība.

Ja policija neiesniedz pieteikumu par apcietināšanas ordera izdošanu, lietas iepriekšēja izskatīšana vienlaikus var būt galvenais tiesas process jūsu lietā.

Pasākumi pirms galvenā tiesas procesa, apsūdzības izvirzīšana

Pirms galvenā tiesas procesa policija veic kriminālizmeklēšanu un apkopo visus kriminālizmeklēšanā savāktos materiālus. Kriminālizmeklēšanas materiālus nodod prokuroram. Prokurors izvērtē, vai ir pamatots iemesls uzskatīt, ka ir izdarīts noziedzīgs nodarījums un ka to esat izdarījis jūs.

Policijai ir pienākums informēt jūs un jūsu advokātu par kriminālizmeklēšanas gaitu un par pierādījumiem, kas apliecina jūsu vainu noziedzīgā nodarījumā. Arī jūs — pats vai ar sava advokāta palīdzību — varat vākt pierādījumus, lai noliegtu savu vainu, un lūgt, lai tos pievieno kriminālizmeklēšanas materiāliem.

Pirms galvenā tiesas procesa var notikt vairākkārtēja nopratināšana. Arī lietas iepriekšējās izskatīšanas posmā var notikt vairākas tiesas sēdes.

Manas tiesības izmeklēšanas laikā

Lai atrastu plašāku informāciju par savām tiesībām katrā izmeklēšanas posmā, klikšķiniet uz norādītajām saitēm.

- [1. Nopratināšana](#)
- [2. Aizturēšana](#)

- [3. Lietas iepriekšēja izskatīšana](#)
- [4. Pasākumi pirms galvenā tiesas procesa](#)
- [5. Sūdzības par policijas rīcību](#)
- [6. Lingvistiskās tiesības](#)

1. Nopratināšana

Kādos gadījumos policija var mani nopratināt?

Policija var jūs nopratināt, ja uzskata, ka jūsu rīcībā varētu būt informācija par iespējamu noziedzīgu nodarījumu. Nopratināšanu veic, lai noskaidrotu iespējamā noziedzīga nodarījuma apstākļus un personu, kas noziedzīgu nodarījumu izdarījusi. Arī tad, ja jūs netur aizdomās par noziedzīgu nodarījumu, policija var jūs nopratināt, lai noskaidrotu noziedzīga nodarījuma motīvu.

Ko man pastāstīs par manām tiesībām?

Policijai pēc iespējas ātrāk un vismaz pirms nopratināšanas jāinformē jūs par jūsu statusu nopratināšanā (cietušais / aizdomās turētais / liecinieks). Ja esat cietušais vai aizdomās turētais, nopratināšanā var piedalīties arī advokāts. Ja jūs nopratinā kā aizdomās turēto, policijai jums jāpasaka, par ko jūs tur aizdomās.

Ja policija jūs ir aizturējusi, jo tiek turēts aizdomās par noziedzīgu nodarījumu, vai ja esat aizturēts vai apcietināts, policijai nekavējoties jāinformē jūs par tiesībām izmantot advokāta pakalpojumus. Ja esat pieprasījis advokātu, jums nav jāatbild uz jautājumiem, kamēr advokāts nav ieradies. Tomēr arī tad, ja jūsu advokāts nav ieradies, jums jāsniedz pratinātājam patiesi personas dati.

Nopratināšanas laikā policijai pret jums jāizturas nosvērti un lietišķi. Policija nedrīkst apzināti maldināt pratināmo personu — paust nepatiesus apgalvojumus, solījumus vai izdomājumus, piedāvājot īpašas priekšrocības, vai izmantot nogurdināšanu, iebiedēšanu, piespiešanu vai citus nepieņemamus līdzekļus un metodes, lai ietekmētu pratināmās personas gribasspēku, atmiņu, spriešanas spējas vai lēmumu pieņemšanas brīvību, lai iegūtu atzišanos vai ietekmētu liecību.

Kas notiek, ja es nerunāju vietējā valodā?

Ja nerunājat somiski vai zviedriski, policija nopratināšanas laikā nodrošinās tulka pakalpojumus. Plašāku informāciju par savām lingvistiskajām tiesībām atradīsiet sadaļā [6. Lingvistiskās tiesības](#). Daži policisti nopratināšanā var izmantot angļu valodu. Jums nav jāmaksā par tulka pakalpojumiem. Tulka uzdevums ir iztulkot policijas jautājumus un jūsu atbildes.

Nopratināšanas beigās jūs kopā ar tulku pārlasīsiet nopratināšanas protokolu, lai pārliecinātos, vai policija jūsu teikto ir pierakstījusi pareizi, un norādītu uz kļūdām. Nopratināšanas protokols kopā ar tulku jāpārbauda ļoti rūpīgi, jo tiesas procesā tā saturu var izmantot pret jums.

Vai drīkst izmantot advokāta pakalpojumus?

Neatkarīgi no tā, vai jūs esat vai neesat aizturēts, nopratināšanas laikā jums ir tiesības izmantot advokāta pakalpojumus. Kamēr advokāts nav ieradies, jums nav jāatbild uz jautājumiem. Vajadzības gadījumā varat izmantot tulka pakalpojumus arī, lai sazinātos ar advokātu.

Ja pazīstat advokātu, kura pakalpojumus vēlaties izmantot, varat lūgt, lai policija ar viņu sazinās. Ja nevienu nepazīstat, policija var sameklēt jums advokātu. Policija arī var iepazīstināt jūs ar to advokātu sarakstu, kuri bieži uzņemas aizstāvību krimināllietās, vai iedot jums Somijas Advokātu asociācijas advokātu sarakstu. Jūs varēsiet izvēlēties advokātu, un policija ar viņu sazināsies.

Vai man jāatbild uz policijas jautājumiem?

Jums jāsniedz policijai patiesi personas dati. Jums nav jāatbild uz citiem jautājumiem. Ja jūsu rīcībā ir informācija, kas varētu palīdzēt atklāt noziedzīgu nodarījumu un kļiedēt pret jums vērstās aizdomas, iespējams, būtu vērts atbildēt uz jautājumiem. Par to, kā būtu labāk — atbildēt vai neatbildēt —, jums jākonsultējas ar savu advokātu.

Policijai arī jāievēro tiesību aktos paredzētie atļautie nopratināšanas laiki. Nopratināšana parasti nav atļauta no plkst. 22.00 līdz 7.00. Plašāku informāciju par nopratināšanas kārtību atradīsiet [šeit](#).

Vai policija mani var pakļaut fiziskai pārmeklēšanai un likt nodot pirkstu nospiedumus?

Ja jūs tur aizdomās par noziedzīgu nodarījumu, policijai ir tiesības likt jums nodot pirkstu nospiedumus. Ja jūs tur aizdomās par noziedzīgu nodarījumu, par kuru paredzētais maksimālais sods ir brīvības atņemšana uz vismaz sešiem mēnešiem, vai ja

iespējamais noziedzīgs nodarījums ir minēts [Piespiedu pasākumu likuma](#) 5. nodaļas 10. pantā, policijai ir tiesības pakļaut jūs personas pārmeklēšanai — pārbaudīt jūsu apģērbus un veikt personisko apskati.

Policijai ir tiesības veikt jūsu ķermeņa pārmeklēšanu, tostarp likt nodot asins paraugus un veikt citas pārbaudes, ja jūs tur aizdomās par noziedzīgu nodarījumu, par kuru paredzētais maksimālais sods ir ilgāks par sešu mēnešu ieslodzījumu, vai ja noziedzīgs nodarījums ir minēts [Piespiedu pasākumu likuma](#) 5. nodaļas 11. pantā. Praksē ķermeņa pārmeklēšanu var veikt tādu bieži sastopamu noziedzīgu nodarījumu gadījumos kā zādzības, uzbrukumi vainu pastiprinošos apstākļos un ar narkotikām saistīti noziegumi — tas nozīmē, ka personai var likt nodot arī DNS paraugus.

2. Aizturēšana

Kādos gadījumos policija var mani aizturēt?

Aizturēšanas nolūks ir nodrošināt netraucētu kriminālizmeklēšanu. Policija var jūs aizturēt, ja jūs tur aizdomās par tāda smaga noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, par kuru var piespriest brīvības atņemšanu uz vismaz diviem gadiem. Tādā gadījumā cits aizturēšanas pamatojums nav vajadzīgs — pietiek ar nopietnām aizdomām, ka esat vainojams noziedzīgā nodarījumā.

Ja policija jūs tur aizdomās par mazāk smagu noziedzīgu nodarījumu, piemēram, par personas aizskaršanu vai zādzību, jūs var aizturēt, ja vienlaikus ar aizdomām par jūsu vainu iespējamajā noziedzīgā nodarījumā policijai ir iemesls uzskatīt, ka jūs varētu:

- aizbēgt vai citādi izvairīties no izmeklēšanas,
- apgrūtināt izmeklēšanu,
- izdarīt citus noziedzīgu nodarījumus.

Policija var jūs aizturēt arī tad, ja tā vēlas noskaidrot jūsu personību, bet jūs atsakāties izpaust savu vārdu/uzvārdu un adresi vai nosaucat acīmredzami nepareizu vārdu/uzvārdu un adresi. Policija var jūs aizturēt arī, ja jums Somijā nav pastāvīgas dzīvesvietas un pastāv bažas, ka jūs varētu izceļot no valsts, lai izvairītos no izmeklēšanas, tiesas procesa vai soda izpildes.

Lēmumu par aizturēšanu pieņem attiecīgi pilnvarota valsts amatpersona, un tiesas rīkojums nav vajadzīgs. Valsts amatpersonas, kam ir tiesības pieņemt lēmumus par aizturēšanu, ir augstākstāvoši policijas darbinieki, prokurors un augstākstāvoši muitas un robežsardzes darbinieki. [Piespiedu pasākumu likuma](#) 1. nodaļas 6. pantā ir iekļautas tiesību normas, kas attiecas uz valsts amatpersonām, kurām ir tiesības veikt aizturēšanu.

Ko man pastāstīs par manu aizturēšanu?

Tiklīdz jūs aiztur, pamatojoties uz aresta orderi, policijai jums jāpaskaidro jūsu aizturēšanas iemesls. Policijai pēc jūsu lūguma par jūsu aizturēšanu jāpaziņo arī kādam no jūsu ģimenes locekļiem vai citam tuviniekam, ja tas nesarežģīt izmeklēšanu.

Es nerunāju vietējā valodā. Vai man ir tiesības izmantot tulka pakalpojumus?

Ja nerunājat somiski vai zviedriski, policija nodrošinās tulka pakalpojumus. Plašāku informāciju par savām lingvistiskajām tiesībām atradīsiet sadaļā [6. Lingvistiskās tiesības](#). Reizēm policisti nopratināšanā var izmantot arī angļu valodu, ja policists un pratināmā persona par to vienojas. Kamēr tulks nav ieradies, jums nav jāatbild uz jautājumiem.

Vai drīkstu tikties ar savu advokātu?

Ja esat aizturēts, jums ir tiesības tikties ar advokātu. Pēc jūsu lūguma jums piešķirs arī aizstāvības advokātu. Par aizstāvības advokāta pakalpojumiem samaksās valsts. Jūs varat izvēlēties advokātu pats, bet viņam jābūt ieguvušam juridisku izglītību.

Jums ir tiesības konsultēties ar advokātu bez policijas klātbūtnes, un jūsu sarunu nedrīkst noklausīties un ierakstīt. Sarunā ar advokātu vajadzības gadījumā var piedalīties arī tulks.

Vai man jāatbild uz policijas jautājumiem?

Jums nav jāatbild uz policijas jautājumiem, vienīgi jāsniedz personas dati. Dažreiz ir vērts atbildēt uz jautājumiem, jo tas var palīdzēt noskaidrot noziedzīga nodarījuma apstākļus un mazināt pret jums vērstās aizdomas. Kad tiesa lems par jūsu vainu, tā var ņemt vērā, ka neesat atbildējis uz jautājumiem. Tomēr jūs nevarat notiesāt tikai tāpēc, ka esat atteicies atbildēt uz jautājumiem.

Vai manu liecību vēlāk nevar izmantot pret mani?

Tiesības nesniegt sevi apsūdzošu informāciju ir jūsu pamattiesības. Tas nozīmē, ka jums nav jāsaaka nekas tāds, kas apstiprina jūsu vainu.

Taču, ja nolemjat runāt tikai tiesā, jums jābūt gatavam paskaidrot, kāpēc līdz šim esat klusējis. Tiesa var ņemt vērā, ka jūs tikai tiesas sēdē esat pateicis, ka laikā, kad tika izdarīts noziedzīgs nodarījums, atradāties citur. Tas var likt apšaubīt jūsu liecības ticamību.

Ja nopratināšanā esat sniedzis informāciju, ko vēlāk var izmantot pret jums, jūsu teiktais var nākt jums par sliktu. Ja jūsu liecība tiesā atšķiras no tā, ko esat teicis nopratināšanā, jums jāspēj sniegt paskaidrojumu, citādi tiesa var jums nenoticēt.

Vai drīkstu sazināties ar ģimenes locekļiem?

Jums ir tiesības sazināties ar tuviem radniekiem, piemēram, ar tuvākajiem ģimenes locekļiem, ja policijai nav nopietna iemesla noteikt kontaktēšanās ierobežojumus. Turklāt policijai nekavējoties jāpaziņo jūsu tuvākajiem radniekiem par jūsu aizturēšanu, ja tas nesarežģīt izmeklēšanu.

Esmu no citas dalībvalsts. Vai drīkstu sazināties ar savas valsts vēstniecību?

Jums ir tiesības sazināties ar savas valsts vēstniecību, ja policijai nav nopietna iemesla noteikt kontaktēšanās ierobežojumus. Parasti vēstniecību informē vēlākais tad, kad policija iesniedz pieteikumu par jūsu apcietināšanas ordera izdošanu.

Vai policija man var likt nodot pirkstu nospiedumus? Vai policija drīkst reģistrēt manu DNS paraugu?

Ja esat aizturēts, policija drīkst likt jums nodot pirkstu nospiedumus un reģistrēt jūsu DNS paraugu.

Vai policija mani var pakļaut personiskai pārmeklēšanai?

Policija var izdot rīkojumu par jūsu pārmeklēšanu. Tā var būt personas pārmeklēšana, lai pārbaudītu jūsu apģērbu un veiktu personisko apskati, vai ķermeņa pārmeklēšana, kuras laikā pārmeklē jūsu ķermeni, iegūst asins paraugus vai veic citas ķermeņa pārbaudes.

Ja ķermeņa pārmeklēšanai ir vajadzīgas medicīniskas zināšanas, to drīkst veikt vienīgi ārsts. Pārējos gadījumos ķermeņa pārmeklēšanu var veikt policijas vai medicīnas darbinieki.

Tiesību aktos ir paredzēti nosacījumi attiecībā uz gadījumiem, kad ir atļauta ķermeņa pārmeklēšana, piemēram, aizdomu pakāpe. Praksē policijai ir atļauts veikt ķermeņa pārmeklēšanu visu biežāk sastopamo noziedzīgu nodarījumu (zādzību, uzbrukumu vainu pastiprinošos apstākļos un ar narkotikām saistītu noziedzīgu nodarījumu) gadījumos.

Kas notiek, ja mani apcietina, pamatojoties uz Eiropas apcietināšanas orderi?

Ja cita dalībvalsts jūsu apcietināšanai ir izdevusi Eiropas apcietināšanas orderi, jūs var aizturēt un apcietināt, lai nodotu valstij, kas ir izdevusi apcietināšanas orderi. Lietas iepriekšējā izskatīšanā jums ir tiesības izmantot aizstāvības advokāta un tulka pakalpojumus. Maksu par pakalpojumiem segs valsts, un jums tā vēlāk nebūs jāatmaksā. Jums ir tiesības pašam izvēlēties advokātu tāpat kā ikvienai par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu aizdomās turētai personai.

3. Lietas iepriekšēja izskatīšana

Kāds ir lietas iepriekšējas izskatīšanas mērķis?

Ja policija iesniedz pieteikumu par jūsu apcietināšanas ordera izdošanu, tiesai jāpieņem lēmums par apcietināšanu. Ja neesat aizturēts un policija nav iesniegusi pieteikumu par apcietināšanas ordera izdošanu, parasti lietas iepriekšēja izskatīšana vienlaikus ir arī [galvenais tiesas process](#).

Ja esat aizturēts, policijai pēc iespējas ātrāk un vēlākais līdz plkst. 12.00 trešajā dienā pēc jūsu aizturēšanas jāiesniedz pieteikums par jūsu apcietināšanas ordera izdošanu. Ja pieteikums nav iesniegts, policijai jūs jāatbrīvo. Pieteikums par apcietināšanas ordera izdošanu tiesai jāizskata nekavējoties.

Ja esat aizturēts, pieteikums par apcietināšanas ordera izdošanu jāizskata vēlākais četrās dienās no jūsu aizturēšanas dienas. Lietas iepriekšējā izskatīšanā tiesa pieņem lēmumu par jūsu apcietināšanu vai atbrīvošanu. Apcietināšanas vietā tiesa var piemērot ceļošanas aizliegumu.

Vienlaikus ar apcietināšanas orderi tiesa var izdot rīkojumu par kontaktēšanās ierobežojumiem. Tas nozīmē, ka apcietinājuma sākumā vienīgā persona, ar kuru jums būs atļauts sazināties, būs jūsu advokāts.

Somijā nav drošības naudas sistēmas — tas nozīmē, ka jūs nevarat iemaksāt naudas summu, lai tiesa jūs atbrīvotu līdz galvenajam tiesas procesam.

Vai man ir tiesības izmantot advokāta pakalpojumus?

Lietas iepriekšējā izskatīšanā jums ir tiesības izmantot advokāta pakalpojumus. Pēc jūsu lūguma advokāts jāieceļ par jūsu aizstāvības advokātu — tas nozīmē, ka sākotnēji advokāta izmaksas segs valsts. Jums ir tiesības aizstāvēt sevi pašam, bet, ja policija ir iesniegusi pieteikumu par apcietināšanas ordera izdošanu, būtu ieteicams izmantot advokāta pakalpojumus. Jūs drīkstat izvēlēties advokātu.

Ja nesaprotu attiecīgo valodu, vai man ir tiesības izmantot tulka pakalpojumus?

Ja nesaprotat somu vai zviedru valodu, tiesa nodrošinās tulka pakalpojumus. Tulkošanas izmaksas segs valsts. Plašāku informāciju par savām lingvistiskajām tiesībām atradīsiet sadaļā [6. Lingvistiskās tiesības](#). Tiesas sēdē jums iztulkos apcietināšanas ordera pieteikumu, ja jūs kopā ar advokātu un tulku nebūsit to izlasījis pirms tiesas sēdes. Vajadzības gadījumā jums iztulkos visu tiesas sēdē runāto.

Vai man tiesā jāuzstājas?

Jums tiesā nav jāuzstājas. Ja jums ir advokāts, viņš jūsu vārdā var atbildēt uz jautājumiem, kas attiecas uz apcietināšanas ordera pieteikumu. Taču, ja vēlaties, jums ir tiesības izteikties pašam.

Vai man tiesā jāsniedz cita informācija?

Tāpat kā citos kriminālizmeklēšanas posmos arī tiesā jums nav jāsniedz nekāda informācija par iespējamo noziedzīgu nodarījumu. Tomēr atsaucība var nākt jums par labu. Jūsu advokāts palīdzēs jums izlemt, kā būtu labāk, — klusēt vai runāt un sniegt informāciju.

Vai pēc tiesas sēdes mani apcietinās vai atbrīvos?

Ja tiesa nolems, ka ir iemesls jūs apcietināt un ka ar ceļošanas aizliegumu nepietiek, jūs apcietinās. Ja jums Somijā nav pastāvīgas adreses, ceļošanas aizliegumu faktiski nav iespējams piemērot.

Ja tiesa nolems, ka nav iemesla jūs apcietināt, tā tiks jūs nekavējoties atbrīvot. Somijā tiesa kā garantiju nevar piemērot konkrētu naudas summu. Lietas iepriekšējās izskatīšanas beigās jūs var apcietināt, jums var piemērot ceļošanas aizliegumu un jūs var atbrīvot. Arī tad, ja tiesa ir nolēmusi, ka jūs jāapcietina, jūs var neapcietināt, ja ieslodzījums būtu nepieņemams, piemēram, jūsu veselības stāvokļa dēļ.

Jūsu apcietināšanas gadījumā tiesa noteiks termiņu, līdz kuram prokuroram jāizvirza apsūdzība. Šo termiņu pēc prokurora pieprasījuma var pagarināt. Maksimālais apsūdzības izvirzīšanas termiņš nav noteikts, bet tas nedrīkst pārsniegt kriminālizmeklēšanas pabeigšanai un apsūdzības sagatavošanai vajadzīgo laiku.

Ja izrādās, ka noteiktais apsūdzības izvirzīšanas termiņš ir pārāk īss, tiesa pēc prokurora pieprasījuma to var pagarināt. Ja prokurors lūdz termiņa pagarinājumu, tiesai jādod jums un jūsu advokātam iespēja tikt uzklausītiem.

Vai lietas iepriekšēja izskatīšana notiek atklātā tiesas sēdē?

Tiesas sēdes parasti ir atklātas, un tas attiecas arī uz lietu iepriekšēju izskatīšanu. Tomēr ar izmeklēšanu saistītu apsvērumu dēļ policija parasti lūdz lietu iepriekšēju izskatīšanu veikt bez publikas klātbūtnes un lietas materiālus līdz apsūdzības izvirzīšanai paturēt slepenībā. Tiesas sēdes iznākumu vienmēr publisko.

Vai drīkstu pārsūdzēt tiesas lēmumu par apcietināšanas ordera izdošanu?

Jūs drīkstat pārsūdzēt lēmumu par apcietināšanas ordera izdošanu apelācijas tiesā — konkrēts apelācijas periods nav paredzēts. Apelācijas tiesa izskatīs jūsu apelāciju steidzamības kārtībā. Apelācijas tiesa lietas parasti izskata rakstveida procedūrā.

Pēc jūsu pieprasījuma tiesai lēmums par jūsu apcietināšanu jāpārskata arī tad, ja neesat iesniedzis apelāciju. Taču lēmums par apcietināšanu nav jāpārskata, ja nav pagājušas divas nedēļas no sākotnējās tiesas sēdes. Jūsu advokāts jums sīkāk pastāstīs, kādos gadījumos būtu ieteicams lūgt, lai tiesa pārskata lēmumu. Pārskatot jautājumu par jūsu paturēšanu apcietinājumā, var izmantot video pieslēgumu. Tādā gadījumā jūs atrodaties cietumā viens pats vai kopā ar savu advokātu, bet tiesnesis atrodas tiesā — arī viens pats vai kopā ar jūsu advokātu —, un jūs sazināties ar video pieslēguma starpniecību.

Vai pirms tiesas procesa drīkstu izceļot no valsts?

Ja lietas iepriekšējā izskatīšanā tiesa nolemj jūs atbrīvot, varat netraucēti izceļot no valsts. Ja tiesa jums būs piemērojusi ceļošanas aizliegumu, tiesas rīkojumā būs sīkāk izklāstīts aizlieguma saturs. Ja izmeklēšana pret jums turpinās, bet jūs esat izceļojis no valsts, vajadzības gadījumā tiesa bez jūsu klātbūtnes var pieņemt lēmumu par jūsu apcietināšanu un, ja ar jums nebūs iespējams sazināties, jūsu arestam izdos Eiropas apcietināšanas orderi.

4. Pasākumi pirms galvenā tiesas procesa, apsūdzības izvirzīšana

Kas notiek pirms galvenā tiesas procesa?

Policija veic kriminālizmeklēšanu un pēc tās pabeigšanas nosūta kriminālizmeklēšanas materiālus prokuroram. Ja jums ir piešķirts aizstāvības advokāts, lietas materiālus nosūta arī viņam.

Ja uzskatāt, ka izmeklēšana veikta nepilnīgi, jums un jūsu advokātam ir tiesības pieprasīt papildu izmeklēšanu. Jums ir tiesības saņemt kriminālizmeklēšanas materiālu kopijas. Ja jums nav piešķirts aizstāvības advokāts, izmeklēšanas materiālus ne jums, ne jūsu advokātam automātiski nenosūtīs.

Tad prokurors pieņem lēmumu par apsūdzības izvirzīšanu. Ja jums izvirzīs apsūdzību, jūs saņemsiet pieteikuma par uzaicināšanu uz tiesu kopiju un jūs uzaicinās uz galveno tiesas sēdi. Pieteikumā par uzaicināšanu uz tiesu būs norādītas izvirzītās apsūdzības, kā arī pierādījumi un liecinieki, ko prokurors uzaicinās, lai neapšaubāmi pierādītu jūsu vainu.

Jums ir tiesības uzaicināt savus lieciniekus un iesniegt pierādījumus. Labāk būtu, ja policija nopratinātu lieciniekus kriminālizmeklēšanas laikā pirms tiesas sēdes. Jums būtu jākonsultējas ar savu advokātu par to, kā rīkoties, ja vēlaties uzaicināt lieciniekus, ko prokurors nav minējis.

Vai galvenais tiesas process notiek vienmēr?

Ja prokurors atzīs, ka nav pietiekama pamata, lai uzskatītu jūs par vainīgu, viņš atteiksies no apsūdzības (neizvirzīs apsūdzību), un tiesvedību izbeigs. Ja tiesvedību izbeigs, bet jūs būsiet apcietināts, jūs nekavējoties atbrīvos.

Prokurors var arī atteikties no apsūdzības, lai gan uzskata jūs par vainīgu. Tādā gadījumā prokurors uzskata, ka tiesas process nav nepieciešams. Tā var gadīties, ja ir izdarīts sīks pārkāpums vai ja apsūdzētais ir nepilngadīgs. Ja uzskatāt, ka neesat vainojams noziedzīgā nodarījumā, lai gan prokurors domā, ka esat vainīgs, jums ir tiesības pieprasīt, lai lēmumu šajā jautājumā pieņem tiesa.

Ja prokurors ir nolēmis atteikties no apsūdzības, apsūdzību pret jums var izvirzīt arī noziedzīgā nodarījumā cietušais.

Dažus sīkus pārkāpumus var izskatīt [rakstveida procedūrā](#), t. i., bez faktiskā galvenā tiesas procesa. Rakstveida procedūru var izmantot, piemēram, ja jūs esat atzinis vainu un piekrītat šai procedūrai.

Vai pirms tiesas drīkstu atzīt vainu?

Jūs drīkstat atzīties policijai, ka esat izdarījis noziedzīgu nodarījumu. Jūsu lietu tomēr var izskatīt galvenajā tiesas procesā, ja prokurors ir izvirzījis apsūdzību un rakstveida procedūra nav iespējama. Dažreiz apsūdzētā atzīšanās un sadarbšanās ar izmeklēšanas iestādēm var palīdzēt mazināt sodu, bet tas atkarīgs no tiesas ieskatiem.

Atzīšanās neietekmē jūsu tiesības uz pārsūdzību, turklāt jūs drīkstat jebkurā laikā atsaukt atzīšanos. Taču arī tad, ja atzīšanos esat atsaucis, tiesa var ņemt to vērā, izvērtējot jūsu vainu.

Vai pirms tiesas drīkst mainīt apsūdzību formulējumu?

Atkarībā no izmeklēšanas gaitas policija kriminālizmeklēšanas laikā drīkst mainīt apsūdzību formulējumu. Arī prokurors jūs var apsūdzēt noziedzīgā nodarījumā, kas nav tas pats noziedzīgs nodarījums, par kuru jūs tur aizdomās, bet kriminālizmeklēšanā jābūt noteiktiem noziedzīga nodarījuma galvenajiem aspektiem (piemēram, policija jūs ir turējusi aizdomās par slepkavību, bet prokurors jūs apsūdz nonāvēšanā aiz neuzmanības). Arī pēc apsūdzību izvirzīšanas prokurors var tās papildināt ar jauniem elementiem.

Vai pret mani drīkst izvirzīt apsūdzību, kas jau izvirzīta citā dalībvalstī?

Principā pret jums nedrīkst izvirzīt apsūdzību, kas jau izvirzīta citā dalībvalstī. Tomēr tādā gadījumā citā dalībvalstī pieņemtajam lēmumam jābūt galīgam un jābūt ievērotam kādam no šiem nosacījumiem:

- apsūdzība ir noraidīta,
- jūs esat atzīts par vainīgu, bet jums nav piespriests sods,

- sods ir izpildīts vai tā izpilde turpinās,
- saskaņā ar tās valsts tiesību aktiem, kurā pieņemts spriedums, sprieduma izpildei ir iestājies noilgums.

Ja uzskatāt, ka pret jums izvirzīta apsūdzība, kas jau izvirzīta citā dalībvalstī, jums par to noteikti jārunā ar savu advokātu.

5. Sūdzības par policijas rīcību

Man šķiet, ka policija pret mani nav izturējusies pareizi. Kam varu sūdzēties?

Ja uzskatāt, ka policists, pildot dienesta pienākumus, pret jums nav izturējies pareizi, varat iesniegt administratīvu sūdzību. Policista rīcību izmeklēs.

Administratīvās sūdzības iesniedz augstākstāvošām policijas amatpersonām vai augstākajam tiesībsargam. Augstākie tiesībsargi ir [tieslietu kanclers](#) un [parlamentārais ombuds](#). Sūdzība jāiesniedz rakstveidā brīvā formā.

Ja jums ir aizdomas, ka policists ir izdarījis noziedzīgu nodarījumu, jūs par to varat ziņot policijai. Policijai ir jāreģistrē ziņojums par noziedzīgu nodarījumu, pamatojoties uz jūsu sniegto informāciju. Ja noziedzīgā nodarījumā aizdomās turētais ir policists, izmeklēšanu vienmēr vada prokurors. Šādos gadījumos tikai prokuroram ir tiesības izlemt, vai ir iemesls uzskatīt, ka ir izdarīts noziedzīgs nodarījums, un vai jāveic kriminālizmeklēšana. Policijai nekavējoties jānosūta ziņojuma par noziedzīgu nodarījumu kopija attiecīgajai prokuratūras nodaļai, lai tā varētu iecelt atbildīgo izmeklētāju. Jums ir arī tiesības zināt, vai kriminālizmeklēšana ir sāka un kā tā virzās.

Ja policija pret jums izturas nepienācīgi, jums būtu jākonsultējas ar savu advokātu, lai izlemtu, kā rīkoties.

6. Lingvistiskās tiesības

Ja jūs tur aizdomās par noziedzīgu nodarījumu, jums visos kriminālprocesa posmos ir tiesības izmantot somu vai zviedru valodu. Ja nerunājat ne somiski, ne zviedriski, jums noplatināšanā un tiesas procesā nodrošinās tulku. Jums ir tiesības izmantot tulka pakalpojumus arī, lai saistībā ar noplatināšanu konsultētos ar savu advokātu. Par tulka pakalpojumiem nav jāmaksā.

Daži policisti noplatināšanā var izmantot angļu valodu, retos gadījumos policisti prot arī citas valodas. Ja jums šķiet, ka nespējat saprasties ar policistu valodas barjeras dēļ, jums ir tiesības pieprasīt tulku. Ir ļoti svarīgi, lai jūs saprastu noplatināšanas saturu un pats savā vārdā varētu parakstīt noplatināšanas protokolu.

Amatpersonām nav jāiztulko visi kriminālizmeklēšanas laikā savāktie materiāli jums saprotamā valodā. Parasti kriminālizmeklēšanas materiālus netulko. Tāpēc ir svarīgi, lai jums būtu advokāts, kas saprot kriminālizmeklēšanā izmantoto valodu. Pieteikumu par uzaicināšanu uz tiesu jums iztulkos rakstveidā vai mutiski.

Saites

[Tiesu sistēma](#)

[Tieslietu ministrija](#)

[Kriminālizmeklēšanas likums \(zviedru valodā\)](#)

[Kriminālprocesa likums](#)

[Kriminālprocesa likums \(neoficiāls tulkojums zviedru valodā\)](#)

[Piespiedu pasākumu likums \(zviedru valodā\)](#)

[Policija](#) <https://www.poliisi.fi/en>

[Aizturēšanas likums \(zviedru valodā\)](#)

[Akts par likumpārkāpēju izdošanu starp Somiju un Eiropas Savienības dalībvalstīm](#)

[Izdošanas akts \(neoficiāls tulkojums zviedru valodā\)](#)

[Papildu informācija par piespiedu pasākumiem](#)

[Papildu informācija par piespiedu pasākumiem \(zviedru valodā\)](#)

[Sūdzības par policijas rīcību](#)

[Sūdzības par policijas rīcību \(zviedru valodā\)](#)

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešanas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Dalībvalstis, kas ir atbildīgas par nacionālā satura lapu pārvaldību, atjaunina daļu šīs tīmekļa vietnes satura, ņemot vērā Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības. Ja vietnē ir saturs, kurā vēl nav atspoguļota Apvienotās Karalistes izstāšanās, tas ir bez nolūka un tiks labots.

Lapa atjaunināta: 15/01/2020

3. Manas tiesības tiesas procesa laikā

Mūsu tulkotāji pašlaik gatavo versiju valodā, kuru esat izvēlējušies.

ur notiek tiesas process?

Krimināllietas parasti izskata pirmās instances vispārējās piekritības tiesas. Tās ir [apgabaltiesas](#). Parasti tiesas process notiek tā apgabala tiesā, kur noticis iespējamais noziedzīgais nodarījums. Tiesas procesi parasti ir [atklāti](#). Tas nozīmē, ka tiesas procesā var būt klāt ikviens, kas vēlas. Tomēr dažos gadījumos, piemēram, ja jāizskata ar seksuāliem noziedzīgiem nodarījumiem saistītas lietas, tiesa var noteikt, ka lietu pilnīgi vai daļēji izskata bez publikas klātbūtnes. Tāda pati kārtība attiecas uz lietām, kurās apsūdzētie ir nepilngadīgas personas.

Tiesas sastāvs ir atkarīgs no izskatāmās lietas veida. Jūsu lietu var izskatīt viens tiesnesis, viens tiesnesis un trīs [tiesas piesēdētāji](#), divi tiesneši un trīs vai četri tiesas piesēdētāji vai trīs tiesneši. Parasti tiesas sastāvs ir atkarīgs no noziedzīga nodarījuma smaguma.

Vai tiesas procesa gaitā drīkst mainīt apsūdzību?

Izvirzītu apsūdzību parasti nedrīkst mainīt. Tomēr prokurors var paplašināt apsūdzību, attiecinot to uz citu nodarījumu, ja tiesa uzskata šādu rīcību par pareizu, ņemot vērā iesniegtos pierādījumus.

Apsūdzību neuzskata par grozītu, ja prokurors sašaurina apsūdzību vai nosauc jaunu likuma pantu, kas nav minēts pieteikumā par uzaicināšanu uz tiesu, vai papildina apsūdzību ar jauniem, apstiprinošiem faktiem.

Ja tiesas procesa laikā atzīstat vainu visos vai dažos apsūdzības punktos, samazinās to liecību skaits, kas tiesai jāuzklausa. Vienkāršās krimināllietās sprieduma pieņemšanai parasti pietiek ar apsūdzētā atzīšanos. Smagāku noziedzīgu nodarījumu gadījumos ar vainas atzīšanu nepietiek — jo smagāks noziedzīgs nodarījums, jo vairāk pierādījumu tiesai vajag.

Kādas ir manas tiesības tiesas procesa laikā?

Jums ir tiesības piedalīties tiesas procesā, ja jūsu lietu neizskata tiesneša kabinetā [rakstveida procedūrā](#). Maksimālais sods, ko var piespriest, izskatot lietu rakstveida procedūrā, ir brīvības atņemšana uz deviņiem mēnešiem. Ja brīvības atņemšanas soda ilgums pārsniedz sešus mēnešus, tiesai ir jāatļauj jums sniegt mutisku liecību.

Par dažiem sīkiem pārkāpumiem jūs var notiesāt bez jūsu klātbūtnes. Šādos gadījumos var piemērot naudas sodu vai brīvības atņemšanu ilgākais uz trīs mēnešiem un naudas līdzekļu konfiskāciju maksimāli 10 000 eiro apmērā

Jums jāpiedalās visās tiesas sēdēs, ja personīgi esat uzaicināts uz tiesu un tiesa jums nav atļāvusi atstāt tiesas zāli. Vajadzības gadījumā tiesa nodrošinās tulka pakalpojumus. Plašāku informāciju par savām lingvistiskajām tiesībām atradīsiet [2. uzziņu lapā](#).

Jums ir tiesības aizstāvēt sevi pašam. Jums ir arī tiesības izmantot advokāta pakalpojumus. Ja esat ieradies uz lietas izskatīšanu tiesā bez advokāta un tiesa konstatē, ka nespējat pats sevi aizstāvēt, jums arī pret jūsu gribu var norīkot aizstāvības advokātu. Principā jums ir tiesības jebkurā laikā mainīt advokātu.

Jums ir tiesības, bet nav pienākuma tiesā uzstāties. Kā apsūdzētajam jums nav jāpalīdz tiesai atzīt jūsu vainu. Ja lietas izskatīšanas laikā vēlaties runāt, jums nav jāstāsta patiesība, jāsniedz vienīgi patiesi personas dati un ziņas par ienākumiem. Tiesa salīdzinās jūsu liecību ar citu lietā uzklautu personu liecībām un pierādījumiem un izvērtēs, cik ticama ir jūsu liecība.

Kādas ir manas tiesības attiecībā uz pierādījumiem pret mani?

Jums ir tiesības iepazīties ar pierādījumiem, ja tas nekaitē kriminālizmeklēšanai. Principā tiesā var izmantot visus pret jums vērstos pierādījumus. Taču tiesai ir tiesības neapazīties ar pierādījumiem un neuzklaust lieciniekus, par kuriem ir skaidrs, ka tie nevar ietekmēt spriedumu.

Jums ir tiesības iesniegt savus pierādījumus un uzaicināt savus lieciniekus. To vajadzētu izdarīt pēc iespējas ātrāk, bet varat tiesu pirmo reizi iepazīstināt ar saviem pierādījumiem un lieciniekiem arī galvenajā tiesas procesā vai pat apelācijas izskatīšanas laikā. Ja uzaicināsiet jaunus lieciniekus un sniegsiet jaunus pierādījumus novēloti, tiesai, izvērtējot jūsu vainu, var rasties šaubas par to, vai šie liecinieki un pierādījumi ir pietiekami svarīgi.

Jums un jūsu advokātam ir tiesības izjautāt visus lieciniekus. Ja apsūdzētajam ir advokāts, viņš tiesā parasti uzdod jautājumus apsūdzētā vārdā.

Somijā tiesas izvērtē pierādījumus pēc saviem ieskatiem. Tas nozīmē, ka tiesa lemj par katra pierādījuma un liecinieka nozīmi.

Vai tiesa ņems vērā manas iepriekšējās sodāmības?

Ja jums ir iepriekšējas [sodāmības](#) Somijā, pieņemot spriedumu, tiesa ņems tās vērā. Sodāmības vēsture var ietekmēt to, vai tiesa jums piespriedīs reālu vai nosacītu ieslodzījumu. Turklāt tiesa var jums piespriest bargāku sodu, ja uzskatīs, ka jūsu iepriekš izdarītie noziegumi raksturo jūs kā personu, kas neievēro likumu.

Iepriekšēja sodāmība Somijā var arī mīkstināt sodu, ko tiesa jums piespriedīs, ja pašreizējā tiesas procesā izskatāmo apsūdzību būtu bijis iespējams izskatīt kopā ar iepriekšējām apsūdzībām. Tiesa var ņemt vērā arī citās dalībvalstīs piespriestu reālu cietumsodu un sabiedriskos darbus un attiecīgi pielāgot spriedumu.

Kas notiek tiesas procesa beigās?

Tiesas procesa beigās tiesa pieņem spriedumu, ko pasludina tajā pašā dienā vai vēlāk tiesneša kabinetā. Spriedumā jūs var atzīt par vainīgu visos vai dažos apsūdzībā minētajos noziedzīgajos nodarījumos, bet tikpat labi tiesa var apsūdzības noraidīt.

Ja tiesa ir atzinusi jūs par vainīgu, jums var piemērot šādus sodus.

Reāla brīvības atņemšana

Brīvības atņemšanas ilgums var būt no 14 dienām līdz mūža beigām. Sods, kura ilgums pārsniedz divus gadus, vienmēr ir reāla brīvības atņemšana.

Nosacīta brīvības atņemšana

Brīvības atņemšanas sodu, kura ilgums nepārsniedz divus gadus, var piespriest nosacīti, ja tiesa uzskata to par lietderīgu. Vienlaikus ar nosacītu brīvības atņemšanu tiesa var piemērot arī naudas sodu vai piespriest 20–90 stundu ilgu sabiedriskos darbus, ja nosacītais brīvības atņemšanas sods ir ilgāks par gadu.

Nosacītu brīvības atņemšanu vienmēr piespriež kopā ar pārbaudes laiku, kura ilgums ir no viena līdz trim gadiem. Ja šajā laikā neizdarāt jaunus likumpārkāpumus, piespriestais brīvības atņemšanas sods nav jāizcieš. Ja šajā laikā izdarāt jaunu likumpārkāpumu, par kuru jums piespriež reālu brīvības atņemšanu, tiesa var noteikt, ka jums jāizcieš arī nosacīti piespriestais sods.

Sabiedriskie darbi

Reālu brīvības atņemšanu, kuras ilgums nepārsniedz astoņus mēnešus, var aizstāt ar [sabiedriskajiem darbiem](#). Tas nozīmē, ka jums Somijā jābūt pastāvīgai dzīvesvietai. Tiesa var atteikties no soda aizstāšanas ar sabiedriskajiem darbiem, ja jums iepriekš ir bijis piespriests reālas brīvības atņemšanas sods vai sabiedriskie darbi.

Sods nepilngadīgajiem

Ja esat jaunāks par 18 gadiem un esat izdarījis noziedzīgu nodarījumu, jums var piespriest [nepilngadīgajiem paredzēto sodu](#). Tas ir īpašs sods, ko piemēro gados jauniem likumpārkāpējiem. Šis sods ir smagāks nekā naudas sods, bet vieglāks nekā reāla brīvības atņemšana.

Naudas sods

Par sīkiem pārkāpumiem var piemērot naudas sodu. Naudas sodus izsaka [☞ vienībās](#). Minimālais vienību skaits ir viena, bet maksimālais — 120. Ja vienlaikus piemēro naudas sodus par vairākiem pārkāpumiem, maksimālais vienību skaits var būt lielāks.

Vienas naudas soda vienības lielums būs atkarīgs no jūsu ienākumiem tiesas procesa laikā. Pašlaik mazākā naudas soda vienība ir seši eiro.

Ja nesamaksāsit tiesas noteikto naudas sodu, tā vietā jums piemēros brīvības atņemšanu. Trīs nesamaksātas naudas soda vienības atbilst vienai brīvības atņemšanas dienai.

Kāda ir cietušā loma tiesas procesā?

Somijā cietušajam jeb cietušajai pusei tiesas procesā ir diezgan svarīga loma. Cietusī puse var pievienoties prokurora izvirzītajai apsūdzībai vai izvirzīt citu apsūdzību. Cietušajam ir arī tiesības izvirzīt apsūdzību, ja prokurors ir nolēmis atteikties no apsūdzības. Cietusī puse turklāt var pieprasīt no noziedzīgā nodarījumā aizdomās turētās personas kompensāciju.

Kriminālizmeklēšanā cietušajai pusei parasti jautā, vai tā vēlas, lai noziedzīgā nodarījumā aizdomās turētajai personai piespriež sodu un/vai liek samaksāt kompensāciju. Cietušie var iesniegt prasības arī galvenā tiesas procesa laikā.

Saites

[☞ Likums par tiesas procesu publiskumu vispārējās piekritības tiesās \(angļu valodā\)](#) un [☞ zviedru valodā \(neoficiāls tulkojums\)](#)

[☞ Kriminālprocesa likums \(angļu valodā\)](#) un [☞ zviedru valodā \(neoficiāls tulkojums\)](#)

[☞ Kriminālkodekss \(angļu valodā\)](#) un [☞ zviedru valodā \(neoficiāls tulkojums\)](#)

[☞ Tieslietu ministrijas brošūra par kriminālprocesa apgabaltiesās \(zviedru valodā\)](#)

[☞ Tieslietu ministrijas brošūra noziegumos cietušajiem](#)

[☞ Procesuālais kodekss \(angļu valodā\)](#) un [☞ zviedru valodā \(neoficiāls tulkojums\)](#)

[☞ Juridisko reģistru centrs](#)

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešus kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Dalībvalstis, kas ir atbildīgas par nacionālā satura lapu pārvaldību, atjaunina daļu šīs tīmekļa vietnes satura, ņemot vērā Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības. Ja vietnē ir saturs, kurā vēl nav atspoguļota Apvienotās Karalistes izstāšanās, tas ir bez nolūka un tiks labots.

Lapa atjaunināta: 15/01/2020

4. Manas tiesības pēc tiesas lēmuma pieņemšanas

Mūsu tulkotāji pašlaik gatavo versiju valodā, kuru esat izvēlējies.

ai varu pārsūdzēt tiesas lēmumu?

Jums ir tiesības pārsūdzēt apgabaltiesas lēmumus apelācijas tiesā. Ja vēlaties pārsūdzēt tiesas sēdē pieņemtus apgabaltiesas lēmumus (piemēram, lēmumu par liecinieka neuzklausīšanu), parasti tas ir iespējams tikai tad, ja pārsūdzat spriedumu.

Apelācijas periods apgabaltiesas lēmuma pārsūdzēšanai apelācijas tiesā ir 30 dienas. Jums ir dotas septiņas dienas, lai paziņotu apgabaltiesai, ka neesat apmierināts ar tās lēmumu un gatavojaties to pārsūdzēt. Apelācija jāiesniedz rakstveidā. Tā jāadresē [☞ apelācijas tiesai](#) un jāiesniedz [☞ apgabaltiesā](#), kas izskatījusi lietu.

Jūs varat pārsūdzēt tiesas lēmumu, ja uzskatāt, ka tiesa nav pareizi izvērtējusi pierādījumus, un/vai ja domājat, ka tiesa ir nepareizi interpretējusi tiesību aktus. Pretējām pusēm — prokuroram un cietušajām pusēm (attiecīgos gadījumos) — ir tādas pašas tiesības uz pārsūdzību kā jums.

Kas notiek, ja iesniedzu apelāciju?

Ja būsiet iesniedzis apelāciju, jums piespriesto sodu neizpildīs, ja tiesa neliks to izpildīt. Ja tiesa ir noteikusi, ka jūs jāapcietina vai jāpatur apcietinājumā, jūs pret šo lēmumu varat iesniegt ārkārtas apelāciju. Apelācijas tiesa izskatīs jautājumu par apcietinājumu steidzamības kārtībā atsevišķi no galvenās lietas.

Ja apelācijas iesniegšanas laikā atradīsieties cietumā un pieprasīsit, lai jūs atbrīvo, apelācijas tiesa var izdot rīkojumu par jūsu atbrīvošanu līdz apelācijas tiesas lēmuma pieņemšanai galvenajā lietā.

Apelāciju izskatīšanas ilgums apelācijas tiesā ir dažāds. Ja atradīsieties apcietinājumā, jūsu apelāciju izskatīs ātrāk. Ja būsiet apstrīdējis pierādījumu izvērtējumu, apelācijas tiesai lieta būs jāizskata galvenajā tiesas procesā un no jauna jāiepazīstas ar pierādījumiem. Tas parasti aizkavē procesu. Katrā ziņā apelāciju izskatīšana apelācijas tiesā aizņem vairākus mēnešus.

Ja pretējās puses nav paziņojušas, ka ir neapmierinātas ar apgabaltiesas lēmumu, bet jūs nolemjat iesniegt apelāciju, pretējām pusēm nav jāiebilst, tomēr 14 dienās no sākotnējā apelācijas perioda beigām tās var iesniegt pretapelāciju. Pretapelācijā tās var, piemēram, pieprasīt soda vai kompensācijas palielinājumu. Ja jūs atsaucat savu apelāciju, visas pretapelācijas zaudē spēku.

Lai pamatotu apelāciju, jūs varat iesniegt jaunus pierādījumus vai nosaukt jaunus lieciniekus. Jaunu pierādījumu iesniegšana kriminālprocesa gaitā — arī galvenā apelācijas tiesas procesa laikā — ir atļauta.

Kas notiek apelācijas procesa laikā?

Pēc tam, kad būsiet iesniedzis apelāciju, to nosūtīs pretējām pusēm (prokuroram un cietušajām pusēm) informācijai. Pretējām pusēm noteiktā termiņā uz apelāciju jāatbild. Ja pretējās puses būs iesniegušas apelācijas, arī jūs par tām informēs.

Pēc apelācijas procesa rakstveida daļas apelācijas tiesa lemj par lietas izskatīšanu galvenajā tiesas procesā. Galvenais tiesas process jāriko, ja to pieprasa kāda no pusēm un ja apelācijas tiesai jāizlemj, vai apgabaltiesa ir pareizi izvērtējusi mutisko liecību ticamību.

Tiesa var arī noraidīt jūsu apelāciju, ja galvenais tiesas process nav nepieciešams un trīs apelācijas tiesas locekļi ir pārliecināti, ka apgabaltiesas lēmums ir pareizs. Tādā gadījumā jūsu apelācijas izskatīšanu pārtrauks un apgabaltiesas lēmums būs galīgs.

Kas notiek, ja pārsūdzība ir veiksmīga/neveiksmīga?

Apelācijas tiesa izvērtēs apgabaltiesas lēmuma pareizumu apstrīdētajos punktos. Ja uzskatāt, ka apgabaltiesas lēmums ir pilnīgi nepareizs, pēc jūsu apelācijas izskatīšanas apelācijas tiesa var atsaukt visas apsūdzības un noraidīt visus kompensācijas pieprasījumus. Apelācijas tiesa var arī daļēji apmierināt jūsu apelācijas prasību. Apelācijas tiesa, piemēram, arī var atzīt jūsu vainu, bet samazināt jums piespriesto sodu.

Ja tiesa jūsu apelāciju noraidīs, jums būs jāatlīdzina visas ar pierādījumu iesniegšanu saistītās izmaksas, ko būs segusi valsts, kā arī cietušo pušu tiesvedības izmaksas. Ja tiesa daļēji apmierinās jūsu apelācijas prasību, jums šīs izmaksas, iespējams, nebūs jāsedz. Veiksmīgas apelācijas gadījumā jūs varat saņemt savu tiesvedības izmaksu kompensāciju, ja šīs izmaksas nav segusi valsts.

Ja pēc jūsu apelācijas izskatīšanas pret jums vērstās apsūdzības tiek atsauktas un apelācijas tiesas lēmums kļūst galīgs, no jūsu sodāmības vēstures svītrot visus attiecīgos ierakstus.

Visiem tiesas procesa dalībniekiem ir tiesības pārsūdzēt apelācijas tiesas lēmumus, iesniedzot pieteikumu [↗ apelācijas atļaujas](#) saņemšanai augstākajā tiesā. Krimināllietās apelācijas atļaujas piešķir ļoti reti. Praksē apelācijas atļaujas piešķir, ja lieta varētu būt interesanta kā precedents. Tas nozīmē, ka lietai jābūt svarīgai vispārīgākā nozīmē. Vēlēšanās pārsūdzēt apelācijas tiesas lēmumu tikai tāpēc, ka tā, pēc jūsu domām, ir nepareizi izvērtējusi pierādījumus, parasti nav pietiekams iemesls.

Ja jums būs piešķirta apelācijas atļauja, augstākā tiesa atkārtoti izskatīs jūsu lietu — pilnīgi vai daļēji saskaņā ar apelācijas atļauju (piemēram attiecībā uz soda ilgumu). Augstākajā tiesā lietas parasti izskata rakstveida procedūrā. Augstākās tiesas spriedums ir galīgs gan tad, ja tā nolemj nepiešķirt apelācijas atļauju, gan tad, ja tā piešķir apelācijas atļauju un pieņem spriedumu. Ja neviens tiesas procesa dalībnieks nepārsūdz apgabaltiesas vai apelācijas tiesas lēmumu, tas kļūst galīgs vēlākais apelācijas perioda beigās. Kad lēmums ir kļuvis galīgs, ir pienācis pēdējais tā izpildes termiņš.

Esmu no citas dalībvalsts. Vai pēc tiesas procesa mani var nosūtīt atpakaļ?

Ja jūs notiesā, jums var aizliegt ieceļot Somijā vai jūs var izraidīt uz citu dalībvalsti. Tas var notikt, ja varas iestādes uzskata, ka jūs apdraudat sabiedrisko kārtību vai drošību. Praksē jūs izraidīs no valsts tikai tad, ja būsiet notiesāts par samērā smagu noziegumu. Jūs nevar izraidīt tikai tāpēc, ka esat izdarījis likumpārkāpumu.

Lēmumu par jūsu izraidīšanu no valsts pieņems [Somijas imigrācijas dienests](#). Vienlaikus tas var līdz 15 gadiem aizliegt jums ieejot valstī. Šo lēmumu var pārsūdzēt [administratīvajā tiesā](#).

Apšūdzības [sodāmības reģistros](#) neregistrē. Notiesāšanas gadījumā personas sodāmības vēsturē ieraksta šādus sodus:

- reālu vai nosacītu ieslodzījumu,
- nosacītu ieslodzījumu kopā ar naudas sodu, sabiedriskajiem darbiem vai uzraudzību,
- reāla ieslodzījuma aizstāšanu ar sabiedriskajiem darbiem,
- nepilngadīgajiem paredzēto sodu vai naudas sodu nepilngadīgajiem paredzētā soda vietā,
- civildienesta ierēdņa statusa atņemšanu,
- soda nepiemērošanu tāpēc, ka personu nevar saukt pie kriminālatbildības.

Sodāmības reģistrus glabā [Juridisko reģistru centrā](#). Šī informācija nav publiski pieejama, bet varas iestādes var tai piekļūt saskaņā ar tiesību aktos minētajiem nosacījumiem. Turklāt, pamatojoties uz [Konvenciju par savstarpēju palīdzību krimināllietās](#), šo informāciju var nosūtīt arī uz valstīm ārpus ES/EEZ.

Sodāmības reģistru ierakstus dzēš, kad ir pagājis noteikts laiks no dienas, kurā sākotnēji pieņemts par galīgu atzītais lēmums. Ierakstus, kas neattiecas uz reālu brīvības atņemšanu, dzēš pēc pieciem gadiem. Ierakstus, kas attiecas uz reālu brīvības atņemšanu līdz diviem gadiem un sabiedriskajiem darbiem, dzēš pēc desmit gadiem. Ierakstus, kas attiecas uz reālu brīvības atņemšanu no diviem līdz desmit gadiem, dzēš pēc divdesmit gadiem. Ierakstus, kas attiecas uz brīvības atņemšanu, kuras ilgums pārsniedz piecus gadus, dzēš pēc personas nāves vai 90 gadu vecuma sasniegšanas.

Informāciju, kas glabājas sodāmības reģistros, nevar apstrīdēt. Ar dažiem ierobežojumiem jums ir tiesības [pārbaudīt](#) jūsu sodāmības vēsturē iekļauto informāciju.

Saites

[Kriminālprocesa likums \(angļu valodā\)](#), un [zviedru valodā \(neoficiāls tulkojums\)](#)

[Kriminālkodekss \(angļu valodā\)](#) un [zviedru valodā \(neoficiāls tulkojums\)](#)

[Sodāmības reģistri \(angļu valodā\)](#) un [zviedru valodā \(neoficiāls tulkojums\)](#)

[Kriminālsankciju aģentūra \(angļu valodā\)](#) un [zviedru valodā](#)

[Lietu izskatīšana apelācijas tiesā \(angļu valodā\)](#) un [zviedru valodā](#)

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešus kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Dalībvalstis, kas ir atbildīgas par nacionālā satura lapu pārvaldību, atjaunina daļu šīs tīmekļa vietnes satura, ņemot vērā Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības. Ja vietnē ir saturs, kurā vēl nav atspoguļota Apvienotās Karalistes izstāšanās, tas ir bez nolūka un tiks labots.

Lapa atjaunināta: 15/01/2020

5. Ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumi

Mūsu tulkotāji pašlaik gatavo versiju valodā, kuru esat izvēlējies.

ā izskata sīkus ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumus?

Par sīkiem ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumiem bieži piemēro fiksētu naudas sodu. To var piemērot tādu pārkāpumu gadījumā, par kuriem maksimālais sods ir naudas sods vai sešu mēnešu ilga brīvības atņemšana. Fiksētā naudas soda lielums var būt 10–115 eiro. Fiksēto naudas sodu var piemērot policijas, robežsardzes un muitas amatpersonas.

Ja nepiekrītat jums uzliktajam fiksētajam naudas sodam, varat to apstrīdēt apgabaltiesā. Tādā gadījumā jums apgabaltiesas kanceleja jāinformē par vietu, kur noticis pārkāpums. Tas jāizdara vienā nedēļā no dienas, kad esat saņēmis paziņojumu par fiksēto naudas sodu. Apgabaltiesas lēmums par fiksēto naudas sodu nav pārsūdzams.

Ja par attiecīgo satiksmes noteikumu pārkāpumu nevar piemērot fiksētu naudas sodu, policija var izdot rīkojumu par naudas sodu un nosūtīt to prokuroram apstiprināšanai. Tādā gadījumā naudas sods nav fiksēts. Naudas sodus izsaka [☞ vienībās](#). Jums ir tiesības iebilst pret rīkojumu par naudas sodu. Par iebildumiem jāpaziņo prokuroram.

Ja esat apstrīdējis rīkojumu par naudas sodu un prokurors nolemj izvirzīt apsūdzību, apgabaltiesa izskata šo lietu kā parastu krimināllietu. Jums ir tiesības iesniegt apelāciju tāpat kā parastā krimināllietā (sk. [☞ 4. uzzīņu lapu](#)).

Lēmumus par fiksētiem naudas sodiem un saīsinātā procedūrā pieņemtus spriedumus par naudas sodiem satiksmes noteikumu pārkāpumu gadījumos var [☞ izpildīt](#) arī citās dalībvalstīs.

Ja būsiet pārkāpis transportlīdzekļu apstāšanās un stāvēšanas noteikumus, jums būs jāapmaksā soda kvīts. To var izsniegt policija vai pašvaldības autoinspektors. Kvītī norādītā summa ir no 10 līdz 50 eiro atkarībā no atrašanās vietas. Piemēram, [☞ Helsinku](#) centrā jums būs jāmaksā 50 eiro, bet pārējās pilsētas daļās — 40 eiro.

Jums ir tiesības iebilst pret sodu par stāvēšanas noteikumu pārkāpumu. Par iebildumiem divās nedēļās no soda kvīts izsniegšanas jāpaziņo autoinspekcijai. Ja autoinspekcija piekritīs jūsu iebildumiem, tā anulēs soda kvīti. Ja autoinspekcija jūsu iebildumus noraida, jums ir tiesības iesniegt sūdzību [☞ administratīvajā tiesā](#). Tas jāizdara 30 dienās no dienas, kurā jums paziņots par negatīvo lēmumu. Administratīvās tiesas lēmums ir galīgs.

Sodus par stāvēšanas noteikumu pārkāpumiem nevar izpildīt citās dalībvalstīs, jo tos uzskata par administratīvām sankcijām.

Vai šādus pārkāpumus reģistrē sodāmības reģistros?

Naudas sodus sodāmības reģistros neregistrē. Tātad, ja saņemat lēmumu par fiksētu naudas sodu vai saīsinātā procedūrā pieņemtu spriedumu par naudas sodu, tie jūsu sodāmības vēsturē neparādīsies. Sodi par stāvēšanas noteikumu pārkāpumiem nav naudas sodi, bet administratīvas sankcijas, tāpēc arī tos sodāmības reģistros neregistrē.

Saites

[☞ Automātiskā ātruma uzraudzība](#)

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešanas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Dalībvalstis, kas ir atbildīgas par nacionālā satura lapu pārvaldību, atjaunina daļu šīs tīmekļa vietnes satura, ņemot vērā Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības. Ja vietnē ir saturs, kurā vēl nav atspoguļota Apvienotās Karalistes izstāšanās, tas ir bez nolūka un tiks labots.

Lapa atjaunināta: 15/01/2020

Apsūdzēto tiesības kriminālprocesā - Zviedrija

Šajās uzzīņu lapās paskaidrots, kas notiek, ja personu tur aizdomās vai apsūdz par noziedzīgu nodarījumu, kuru izskata tiesa. Informācija par tādiem sīkiem pārkāpumiem kā ceļu satiksmes noteikumu neievērošana, par ko parasti piemēro fiksētu sodu, piemēram, naudas sodu, sniegta [☞ 5. uzzīņu lapā](#).

Ja esat noziedzīgā nodarījumā cietušais, pilnīgu informāciju par savām tiesībām atradīsiet [šeit](#).

Kriminālprocess (kopsavilkums)

Galvenie kriminālprocesa posmi parasti ir šādi:

- policija saņem ziņojumu par noziedzīgu nodarījumu;
- policija veic kriminālizmeklēšanu (iepriekšējo izmeklēšanu); smagāku noziedzīgu nodarījumu gadījumos izmeklēšanu vada prokurors;

- vairumā gadījumu apsūdzētajam ir iespēja izmantot valsts aizstāvības advokāta pakalpojumus;
- smagāku vai atkārtotu noziedzīgu nodarījumu gadījumos prokurors var pieprasīt, lai tiesa apsūdzētajam piemēro apcietinājumu. Tādā gadījumā notiek tiesas sēde par apcietinājuma piemērošanu;
- prokurors apgabaltiesā iesniedz apsūdzību;
- apgabaltiesa tiesas procesā (galvenajā tiesas sēdē) pārbauda, vai ir pierādīts, ka jūs esat izdarījis noziedzīgo nodarījumu, un, ja izrādās, ka esat vainīgs, lemj par sodu utt.;
- ja kāds no lietas dalībniekiem iesniedz apelāciju, apelācijas instances tiesa pārbauda, vai apgabaltiesas spriedums būtu apstiprināms vai grozāms;
- dažos gadījumos spriedumus var pārskatīt arī Augstākā tiesa;
- spriedums stājas likumīgā spēkā (kļūst galīgs), un notiesāšanas gadījumā apsūdzētais izcieš sodu.

Plašāka informācija par visiem kriminālprocesa posmiem un par jūsu tiesībām ir atrodama attiecīgajās uzziņu lapās Šī informācija neaizstāj juridisku palīdzību un ir izmantojama tikai kā vispārīgas norādes. Ja jums vajag palīdzību, konsultējieties ar advokātu vai citu speciālistu, kas palīdzēs noskaidrot, kā rīkoties konkrētajā situācijā.

Eiropas Komisijas loma

Lūdzu, ņemiet vērā, ka Eiropas Komisijai nav nekādas lomas kriminālprocesos, kuri notiek dalībvalstīs, un tā nevar jums palīdzēt, ja jums ir sūdzības. Šajās uzziņu lapās ir atrodama informācija par to, kā rīkoties un pie kā vērsties sūdzību gadījumā.

Lai atrastu vajadzīgo informāciju, klikšķiniet uz norādītajām saitēm

[☞ 1. Juridiskās palīdzības saņemšana](#)

[☞ 2. Manas tiesības noziedzīgā nodarījuma izmeklēšanas laikā](#)

- Nopratināšana
- Aizturēšana
- Apcietināšana
- Turpmākā policijas izmeklēšana
- Aizstāvības sagatavošana
- Kriminālvajāšana

[☞ 3. Manas tiesības tiesā](#)

[☞ 4. Manas tiesības pēc tiesas procesa](#)

[☞ 5. Ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumi](#)

Saites

[☞ Zviedrijas tiesas](#)

[☞ Zviedrijas Prokuratūra](#)

[☞ Zviedrijas Advokātu kolēģija](#)

[☞ Noziedzīgos nodarījumos cietušo kompensāciju un atbalsta iestāde](#)

[☞ Zviedrijas Cietumu un probācijas dienests](#)

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešanas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Dalībvalstis, kas ir atbildīgas par nacionālā satra lapu pārvaldību, atjaunina daļu šīs tīmekļa vietnes satra, ņemot vērā Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības. Ja vietnē ir saturs, kurā vēl nav atspoguļota Apvienotās Karalistes izstāšanās, tas ir bez nolūka un tiks labots.

Lapa atjaunināta: 12/11/2015

1. Juridiskās palīdzības saņemšana

Ja esat iesaistīts kriminālprocesā, neatkarīgas juridiskās palīdzības saņemšana ir ļoti svarīga. Uzziņu lapās atradīsiet informāciju par to, kādos gadījumos un apstākļos jums ir tiesības uz advokāta pārstāvību. Tur arī norādīts, ko advokāts darīs jūsu labā. Šajā vispārīgajā uzziņu lapā paskaidrots, kā atrast advokātu un kā tiks segtas izmaksas, ja nespēsiet samaksāt par advokāta pakalpojumiem.

Tiesības uz valsts aizstāvības advokāta palīdzību

Ja tiesa būs noteikusi, ka jums jāpaliek apcietinājumā, jums nekavējoties norīkos valsts aizstāvības advokātu. Ja jūs neapcietina, pastāv iespēja, ka valsts aizstāvības advokātu jums nenorīko līdz kriminālprocesa sākšanai. Taču jums ir tiesības lūgt, lai tiesa jums ieceļ valsts aizstāvības advokātu, ja jūs tur aizdomās par tādu noziedzīgu nodarījumu, par kuru var sodīt ar brīvības atņemšanu vismaz uz sešiem mēnešiem. Arī citos gadījumos jums var būt tiesības uz valsts aizstāvības advokāta palīdzību.

Kā atrast advokātu

Ja vēlaties, lai jūs aizstāv konkrēts advokāts, jums ir tiesības lūgt, lai tiesa par jūsu valsts aizstāvības advokātu ieceļ tieši šo personu. Pretējā gadījumā apgabaltiesa jums norīkos valsts aizstāvības advokātu pēc saviem ieskatiem. Tiesa izraudzīsies kādu no advokātiem, kas attiecīgajā apgabaltiesā parasti uzņemas valsts aizstāvības advokātu lomu. Katrā apgabaltiesā ir to advokātu saraksts, kuri parasti uzņemas valsts aizstāvības advokātu lomu.

Advokātus, kas uzņemas aizstāvību krimināllietās, varat meklēt arī [Zviedrijas Advokātu kolēģijas](#) tīmekļa vietnē.

Maksa par advokāta pakalpojumiem

Ja jums būs iecelts valsts aizstāvības advokāts, viņa izmaksas segs valsts. Ja tiesa jūs atzīs par vainīgu noziedzīgajā nodarījumā, par kuru jūs tur aizdomās, atkarībā no jūsu finansiālajiem apstākļiem jums var nākties atlīdzināt visas vai dažas no šīm izmaksām. Par to lems tiesa.

Ja būsiet izvēlējušies advokātu, kura prakses vieta atrodas citā valsts daļā, nevis attiecīgās tiesas darbības teritorijā, jums var nākties segt advokāta ceļa izdevumus un ceļošanas laika izmaksas.

Varat izvēlēties arī privātu aizstāvības advokātu. Tādā gadījumā jums būs jāsedz visas advokāta izmaksas. Taču, ja tiesa jūs attaisnos, varēsiet saņemt pilnīgu vai daļēju šo izmaksu kompensāciju.

Saites

[Zviedrijas Advokātu kolēģija](#)

[Valsts juridiskās palīdzības pārvalde](#)

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Dalībvalstis, kas ir atbildīgas par nacionālā satra lapu pārvaldību, atjaunina daļu šīs tīmekļa vietnes satra, ņemot vērā Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības. Ja vietnē ir saturs, kurā vēl nav atspoguļota Apvienotās Karalistes izstāšanās, tas ir bez nolūka un tiks labots.

Lapa atjaunināta: 12/11/2015

2. Manas tiesības noziedzīgā nodarījuma izmeklēšanas laikā un pirms lietas nodošanas tiesai

Lūdzu, ņemiet vērā, ka šai lapai nesien tika atjaunināta oriģinālvalodas [sv](#) versija. Mūsu tulkotāji pašlaik gatavo versiju valodā, kuru esat izvēlējis.

Policija vai prokuratūra var sākt kriminālizmeklēšanu, ja ir saņemts ziņojums par noziedzīgu nodarījumu. Kriminālizmeklēšanas nolūks ir noskaidrot, vai ir noticis noziedzīgs nodarījums, un personu vai personas, kas varētu būt vainojamas šajā noziedzīgajā nodarījumā.

Smagāku noziedzīgu nodarījumu gadījumos un, ja lietā ir aizdomās turētāis, izmeklēšanu vada prokurors. Pārējos gadījumos izmeklēšanu veic policija.

Kādi ir kriminālizmeklēšanas posmi?

Nopratināšana

Policija vispirms iztaujā personas, kuru rīcībā varētu būt izmeklēšanai noderīga informācija. Tas var būt noziedzīgajā nodarījumā cietušais, persona, ko tur aizdomās par noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu (ja šī persona ir zināma), un liecinieki. Persona, ko tur aizdomās par noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu, nopratināšanas laikā var būt aizturēta vai atrasties brīvībā.

Nopratināšanas laikā izmeklēšanas iestādes var iegūt arī dažādus paraugus, ko tās nodod citām iestādēm analīzei. Nopratināšanu parasti veic policija, un tikai ārkārtas gadījumos tā notiek prokurora klātbūtnē. Ja nerunājat valsts valodā, jums jābūt pieejamiem tulka pakalpojumiem. Ja ir pamatotas aizdomas, ka nopratināmā persona ir izdarījusi noziedzīgu nodarījumu, šī persona nopratināšanas laikā par to jāinformē.

Aizturēšana

Ja prokurors uzskatīs, ka ir pietiekami pamatots iemesls turēt jūs aizdomās, viņš var pieņemt lēmumu par jūsu aizturēšanu. Jūs varat aizturēt, ja vienlaikus ar aizdomām pastāv risks, ka, atrodoties brīvībā, jūs varētu traucēt izmeklēšanu, izdarīt citus noziedzīgus nodarījumus vai aizbēgt. Pēc jūsu aizturēšanas prokuroram noteiktā termiņā ir vai nu jūsu jāatbrīvo, vai jāpieprasa, lai apgabaltiesa jums piemēro apcietinājumu.

Apcietināšana

Ja jūs tur aizdomās par smagāku noziedzīgu nodarījumu un jūsu apcietināšanai ir arī īpaši iemesli, prokurors var pieprasīt, lai apgabaltiesa izdod rīkojumu par jūsu apcietināšanu. Tiesas sēdei par apcietinājuma piemērošanu jānotiek četrās dienās no aizturēšanas dienas. Šajā sēdē apgabaltiesa izvērtēs, vai jūs būtu jāpatur apcietinājumā, vai jāatbrīvo. Ja jūs patur apcietinājumā, apcietināšanas orderis tiesai noteiktos laika intervālos jāpārskata.

Turpmākā policijas izmeklēšana

Neatkarīgi no tā, vai jūs atradīsieties apcietinājumā vai brīvībā, policija turpinās izmeklēšanu, skaidrojot, vai pret jums vērstās aizdomas ir pietiekami pamatotas, lai sāktu kriminālvajāšanu. Izmeklēšana jāpabeidz pēc iespējas īsākā laikā, jo īpaši, ja aizdomās turētāis atrodas apcietinājumā. Ja izmeklēšana ieilgst, var notikt vairākas tiesas sēdes par apcietinājuma piemērošanu. Pēc izmeklēšanas pabeigšanas policija ar izmeklēšanas materiāliem iepazīstina prokuroru un arī aizdomās turēto un viņa aizstāvības advokātu. Kamēr prokurors nav pieņēmis lēmumu attiecībā uz kriminālvajāšanu, jums un jūsu aizstāvības advokātam ir tiesības lūgt, lai izmeklēšanas materiāli tiktu papildināti ar jebkādu jūsuprāt svarīgu informāciju.

Aizstāvības sagatavošana

Jums un jūsu advokātam ir tiesības iegūt un tiesas procesā izmantot savus pierādījumus. Jums un jūsu advokātam ir arī tiesības tikties, lai sagatavotos tiesas procesam.

Kriminālvajāšana

Ja prokurors ir pārliecināts, ka viņa rīcībā ir pietiekami pierādījumi, lai jūs notiesātu, viņam pret jums jāsāk kriminālvajāšana. Apsūdzībā jābūt skaidri norādītam, par kādu noziedzīgu nodarījumu jūs tur aizdomās un kāda jūsu rīcība ir uzskatāma par noziedzīgu nodarījumu. Apsūdzībā jābūt arī skaidri norādītam, kādus apsūdzības pierādījumus prokurors izmantos tiesas procesā.

Lai iegūtu plašāku informāciju par savām tiesībām dažādos kriminālprocesa posmos, klikšķiniet uz attiecīgajām saitēm:

- [1. Nopratināšana](#)
- [2. Aizturēšana](#)

- [3. Apcietināšana](#)
- [4. Turpmākā policijas izmeklēšana](#)
- [5. Aizstāvības sagatavošana](#)
- [6. Kriminālvajāšana](#)

1. Nopratināšana

Kādēļ policija var vēlēties mani nopratināt?

Nopratināšanas nolūks ir noskaidrot, vai ir noticis noziedzīgs nodarījums un vai jūsu rīcībā ir informācija par šo noziedzīgo nodarījumu. Policija jūs nopratinās, ja būsiet liecinieks, noziedzīgajā nodarījumā cietušais vai aizdomās turētais.

Kas piedalīsies nopratināšanā?

Jūs nopratinās policija. Nopratināšanā var piedalīties viens vai vairāki policijas darbinieki. Prokurors nopratināšanā parasti nepiedalās. Ja jūs tur aizdomās par noziedzīgu nodarījumu, kura gadījumā jums ir tiesības izmantot advokāta pakalpojumus, varat lūgt, lai tiesa jums norīko advokātu un lai arī viņš piedalās nopratināšanā.

Ja nerunājat vietējā valodā, jums ir tiesības izmantot tulka pakalpojumus. Tulka izmaksas segs policija. Jums nav jāatbild uz jautājumiem, kamēr nav ieradies advokāts un nav pieejams tulks. Prokurors un policija izlems, kurām personām vēl ir tiesības piedalīties nopratināšanā.

Kā notiks nopratināšana?

Nopratināšanas sākumā policija jums paskaidros, vai jūs pratina kā aizdomās turēto vai cita iemesla dēļ. Jums nenolasīs jūsu tiesības. Nopratināšanā jūs varat gan klusēt, gan atbildēt uz jautājumiem. Visu, ko teiksiet, var izmantot kā pierādījumu pret jums. Pratināšanas norisi var fiksēt skaņu ierakstā vai protokolā, kurā pieraksta jūsu teiktā kopsavilkumu.

Kāda loma nopratināšanā ir advokātam?

Advokāts piedalās nopratināšanā, lai atbildētu uz jūsu jautājumiem un garantētu nopratināšanas pareizu norisi. Ja nopratināšana norit pareizi, advokātam nav tiesību iejaukties. Taču advokātam var būt atļauts uzdot jums jautājumus.

Kas nopratināšanas laikā ir aizliegts?

Nopratināšanas laikā policija nedrīkst izmantot apzināti maldinošu informāciju un solījumus, nedrīkst piedāvāt iespējamās priekšrocības, lai izvilinātu aizdomās turētā atzīšanos. Aizdomās turētajam nedrīkst draudēt, uz viņu nedrīkst izdarīt spiedienu un viņu nedrīkst apzināti nogurdināt. Nopratināmajai personai ir tiesības uz ikdienas maltītiem un atpūtu.

Cik ilga var būt nopratināšana?

Ja neesat aizturēts, nopratināšana nedrīkst būt ilgāka par sešām stundām. Ārkārtas gadījumos jums var nākties uzturēties policijā vēl sešas stundas. Pēc šā laika varat doties projām, ja jums kā drošības līdzekli nepiemēro aizturēšanu. Uz nepilngadīgajiem attiecas īpaši noteikumi.

Kas notiek nopratināšanas beigās?

Nopratināšanas beigās policija jums piedāvās iespēju noklausīties nopratināšanas ierakstu vai nolasīt nopratināšanas protokolu. Tad jums jautās, vai nopratināšanas protokolā ir pareizi atspoguļota jūsu sniegtā informācija.

Kas notiek pēc nopratināšanas?

Pēc nopratināšanas policija informē prokuroru vai par izmeklēšanu atbildīgo policijas amatpersonu par nopratināšanas rezultātiem. Mazāk smagu noziedzīgu nodarījumu gadījumos policija iesniedz ziņojumu prokuroram tikai pēc izmeklēšanas beigām. Ja jūs tur aizdomās par tādu noziedzīgu nodarījumu, kura gadījumā jums var piemērot apcietinājumu, policija var nosūtīt prokuroram ziņojumu pēc katras nopratināšanas kārtas. Prokurors pieņem lēmumu par jūsu aizturēšanu vai atbrīvošanu.

2. Aizturēšana

Kādos gadījumos mani var aizturēt?

Ja ir pamats jūsu apcietināšanai, jūs var aizturēt, kamēr tiesa izskata jautājumu par apcietināšanu. Sadaļā [3. Apcietināšana](#) ir paskaidrots, kādos gadījumos jūs var paturēt apcietinājumā. Jūs var aizturēt arī tad, ja nepastāv apcietināšanas iemesli, bet ir

pamatots iemesls aizdomām, ka esat izdarījis noziedzīgu nodarījumu, un iestādes uzskata, ka līdz turpmākajai izmeklēšanai jūs noteikti jāaiztur.

Kas izdod aizturēšanas orderi?

Lēmumu par aizturēšanu pieņem prokurors. Aizturēšanas orderī jābūt skaidri norādītam, par kādu noziedzīgu nodarījumu jūs tur aizdomās un kāpēc jūs tiek aizturēts. Ja prokurors neatceļ aizturēšanas orderi, viņam vēlākais līdz plkst. 12.00 trešajā dienā pēc aizturēšanas ordera izdošanas jāiesniedz apgabaltiesai jūsu apcietināšanas pieprasījums. Pretējā gadījumā prokuroram jāliek jūs atbrīvot. Apgabaltiesai nekavējoties, bet vēlākais četras dienas pēc jūsu aizturēšanas vai aizturēšanas ordera izpildes, jārīko tiesas sēde par apcietinājuma piemērošanu.

Kas mani var aizturēt?

Ja ir pamats aizturēšanai, steidzamos gadījumos policija var jūs aizturēt arī bez aizturēšanas ordera. Ja jūs pieķer tāda noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, par kuru var sodīt ar brīvības atņemšanu, vai bēgot no notikuma vietas, jūs var aizturēt jebkura persona. Jebkura persona jūs var aizturēt arī tad, ja jūs tiek meklēts par noziedzīgu nodarījumu. Personai, kas jūs aiztur, jūs pēc iespējas drīzāk jānodod policijai.

Vai varu tikties ar advokātu?

Aizturēšanas gadījumā jums ir tiesības lūgt, lai tiesa jums norīko valsts aizstāvības advokātu. Advokātu pēc prokurora pieprasījuma norīko apgabaltiesa.

Kas notiks aizturēšanas laikā?

Aizturēšanas laikā policijai ir tiesības turpināt nopratināšanu. Jāievēro tie paši noteikumi, kas attiecas uz iepriekšējām nopratināšanas kārtām.

Kādas ir manas tiesības aizturēšanas laikā?

Prokurors var pieņemt lēmumu par tā personu loka ierobežošanu, ar kurām jums aizturēšanas laikā atļauts sazināties. Ja jums vajag ārstu vai jāsazinās ar savas valsts vēstniecību vai konsulātu, policijas pienākums ir uzņemt starpnieka lomu. Jums ir tiesības bez ierobežojumiem sazināties un satikties vienatnē ar savu advokātu. Aizturēšanas laikā jums būs jāuzturas policijas kamerā.

3. Apcietināšana

Kādos gadījumos mani var apcietināt?

Ja ir ticams pamats aizdomām, ka esat izdarījis noziedzīgu nodarījumu, par kuru var sodīt ar brīvības atņemšanu vismaz uz vienu gadu, prokurors var pieprasīt, lai jūs patur apcietinājumā. Taču vienlaikus jābūt riskam, ka:

- jūs varētu aizbēgt vai izvairīties no tiesas procesa vai soda,
- atrodoties brīvībā, jūs varētu iznīcināt pierādījumus vai citādi traucēt lietas izmeklēšanu,
- jūs varētu izdarīt citus noziedzīgus nodarījumus.

Gadījumos, kad vieglākais sods par noziedzīgu nodarījumu ir brīvības atņemšana uz diviem gadiem, aizdomās turēto parasti patur apcietinājumā, ja nav skaidri redzams, ka apcietināšanai nav pamata.

Neatkarīgi no noziedzīgā nodarījuma smaguma pakāpes tiesa var izdot rīkojumu par jūsu apcietināšanu, ja jūsu identitāte nav zināma un jūs atsakāties izpaust savu vārdu un adresi vai ir pamats uzskatīt, ka jūsu sniegtā informācija ir nepatiesa. Jūs var paturēt apcietinājumā arī tad, ja jums Zviedrijā nav dzīvesvietas un pastāv risks, ka jūs izvairīsieties no tiesas procesa vai soda, izceļojot no valsts.

Dažos gadījumos personu var paturēt apcietinājumā arī tad, ja ir tikai pietiekams pamats aizdomām, ka šī persona varētu būt izdarījusi noziedzīgu nodarījumu. Tas ir zemāks aizdomu līmenis nekā "ticams pamats".

Ja ir pamats uzskatīt, ka par noziedzīgu nodarījumu jums piemēros tikai naudas sodu, jūs nevar apcietināt.

Vai mani var atbrīvot no apcietinājuma personīgu apstākļu dēļ?

Tiesai būs jāizvērtē nepieciešamība paturēt jūs apcietinājumā un tas, kā apcietinājums jūs ietekmēs. Ja paturēšana apcietinājumā jums varētu radīt pārmērīgas neērtības vai kaitējumu, tiesa jūs var atbrīvot no apcietinājuma. Šis jautājums var kļūt būtisks, piemēram, ja izmeklēšana ieviecas.

Kas notiks, ja man vēl nav 18 gadu?

Uz 15–18 gadus veciem jauniešiem attiecas īpaši noteikumi. Saskaņā ar šiem noteikumiem nepilngadīgos var paturēt apcietinājumā tikai īpašos gadījumos. Nepilngadīgos var apcietināt, ja ir izdarīts sevišķi smags noziedzīgs nodarījums, vai citu ļoti svarīgu iemeslu dēļ.

Vai tiesas sēdē par apcietinājuma piemērošanu man ir tiesības izmantot advokāta un tulka pakalpojumus?

Jūs kopā ar savu valsts aizstāvības advokātu personīgi piedalīsieties tiesas sēdē par apcietinājuma piemērošanu, kas notiks apgabaltiesā. Ja prokurors ir pieprasījis, lai tiesa jums piemēro apcietinājumu, jums ir tiesības izmantot valsts aizstāvības advokāta pakalpojumus. Vajadzības gadījumā tiesas sēdē piedalīsies arī tulks, kas iztulkos visu, ko teiks sēdes dalībnieki.

Kas notiks tiesas sēdē par apcietinājuma piemērošanu?

Tiesas sēdē prokurors paziņos, par ko jūs tur aizdomās. Arī jums tiks dots vārds. Prokuroram, jūsu advokātam un tiesnesim ir tiesības uzdot jums jautājumus. Jums pašam jāizlemj, vai vēlaties atbildēt. Tiesas sēdē par apcietinājuma piemērošanu noziedzīgajā nodarījumā cietušo un lieciniekus parasti nenoprātina. Taču tiesā var nolasīt jūsu policijas nopratināšanā sniegtās liecības. Prokurors var arī paziņot tiesu medicīnas ekspertīžu un medicīnisko pārbaužu rezultātus.

Apcietināšanas orderis

Tiesas sēdes beigās apgabaltiesa dosies apspriesties, lai pieņemtu lēmumu par jūsu apcietināšanu vai atbrīvošanu. Apgabaltiesa nolasīs lēmumu jūsu klātbūtnē. Ja jūs neapcietina, uzreiz varat doties projām. Ja tiesa būs nolēmusi paturēt jūs apcietinājumā, tā uzreiz noteiks arī termiņu, līdz kuram prokuroram jāsāk kriminālvajāšana. Apgabaltiesa parasti nosaka, ka kriminālvajāšana jāsāk divās nedēļās no apcietināšanas ordera izdošanas dienas. Līdz galvenajai tiesas sēdei, kas arī notiks apgabaltiesā, jums būs jāpaliek apcietinājumā.

Kas notiek, ja apgabaltiesas noteiktajā termiņā izmeklēšana nav pabeigta?

Ja pēc apgabaltiesas noteiktā kriminālvajāšanas sākšanas termiņa beigām jūs joprojām esat aizdomās turētais un izmeklēšana nav pabeigta, prokurors var pieprasīt kriminālvajāšanas sākšanas termiņa pagarinājumu. Lai izvērtētu, vai jūs arī turpmāk būtu jāpatur apcietinājumā, var nākties rīkot atkārtotu tiesas sēdi. Atkārtotās tiesas sēdes bieži notiek, izmantojot videokonferences, t. i., jūs tajās varat piedalīties, atrodoties apcietinājuma vietā kopā ar savu advokātu, kamēr prokurors atrodas savā kabinetā, bet tiesnesis — apgabaltiesas sēžu zālē.

Kas notiek, ja mani apcietina, pamatojoties uz zemāku aizdomu līmeni?

Ja jūs apcietina, jo ir "pietiekams pamats" aizdomām, ka jūs esat izdarījis noziedzīgo nodarījumu, prokurora pienākums ir vienā nedēļā sagatavot apsūdzības papildu pierādījumus, lai paaugstinātu aizdomu līmeni un varētu atzīt, ka ir "ticams pamats" aizdomām. Pretējā gadījumā tiesai jūs jāatbrīvo.

Kas notiek Eiropas apcietināšanas ordera izdošanas gadījumā?

Ja [Eiropas apcietināšanas orderi](#) ir izdevusi cita dalībvalsts, pieprasījumu var izskatīt tiesa tajā valstī, kurā jūs atrodaties. Tiesa izlems, vai jūs būtu izdodams pieprasītājvalstij. Arī šajās tiesas sēdēs jums ir tiesības izmantot advokāta un tulka pakalpojumus. Pirms šīm tiesas sēdēm prokurors var pieņemt lēmumu par jūsu aizturēšanu, un tiesa var nolemt, ka līdz izdošanai jums jāpaliek apcietinājumā. Tiesa neizskatīs jautājumu par jūsu vainu, bet izvērtēs tikai to, vai ir ievērotas oficiālās izdošanas prasības.

Kādi ierobežojumi varētu attiekties uz manām tiesībām sazināties ar citām personām?

Pieņemot lēmumu par jūsu apcietināšanu, apgabaltiesa izlems arī, vai prokuroram būtu jādod tiesības ierobežot jūsu sakarus ar ārpusauli, proti, ierobežot laikrakstu un televīzijas pieejamību un iespējas sazināties ar draugiem un ģimeni. Tas pats attiecas uz jūsu iespējām kontaktēties ar citiem apcietinātajiem. Šo ierobežojumu apmēru nosaka prokurors. Taču jums ir tiesības bez ierobežojumiem sazināties ar savu advokātu un vēstniecību.

Vai man ir tiesības sūtīt un saņemt vēstules?

Jums ir tiesības rakstīt vēstules jebkurai personai, bet jāievēro, ka prokurors izlasīs visas jūsu sūtītās un jums adresētās vēstules. Ja vēstulē būs minēta informācija par iespējamo noziedzīgo nodarījumu, vēstuli vai nu nenodos adresātam, vai attiecīgās vēstules daļas padarīs nesalasāmas. Neatkarīgi no vēstulju satura jūsu un jūsu advokāta saraksti neviens cits nelasīs.

Vai varu iebilst pret apcietināšanas orderi?

Ja jums ir iebildumi pret to, ka esat apcietināts, lēmumu par apcietināšanas ordera izdošanu varat pārsūdzēt apelācijas instances tiesā. Apelācijas instances tiesa nerīkos tiesas sēdi, bet pārbaudīs no apgabaltiesas saņemtos dokumentus un izvērtēs, vai jūs būtu vai nebūtu paturams apcietinājumā. Apelācijas instances tiesas lēmumu ir iespējams pārsūdzēt Augstākajā tiesā, bet jāņem vērā, ka Augstākā tiesa izskata sūdzības tikai īpašos gadījumos.

Kādos gadījumos mani var atbrīvot?

Ja vairs nav iemesla jūs paturēt apcietinājumā, prokuroram jāizdod rīkojums par apcietinājuma pārtraukšanu. Tas var notikt tāpēc, ka pret jums vērstie pierādījumi ir kļuvuši mazāk pārliecinoši, vai vairs nav īpašu iemeslu jūsu turēšanai apcietinājumā, jo, piemēram, vairs netiek uzskatīts, ka jūs varētu traucēt izmeklēšanu. Ja atkārtotā tiesas sēdē par apcietinājuma piemērošanu tiesa secina, ka jūsu paturēšanai apcietinājumā vairs nav pamata, tai ir pienākums likt jūs nekavējoties atbrīvot.

Vai mani var atbrīvot pret galvojumu?

Zviedrijā atbrīvošana pret galvojumu nav iespējama.

4. Turpmākā policijas izmeklēšana

Vai policija vāks tikai apsūdzošus pierādījumus?

Veicot izmeklēšanu, policijas uzdevums ir vākt tiklab attaisnojošus, kā apsūdzošus pierādījumus. Ja vēlaties, lai policija iztaujā konkrētas personas, pirms šā lūguma nodošanas policijai jums par šo jautājumu būtu jāapspriežas ar savu advokātu.

Vai policijai ir tiesības veikt kratīšanu, ņemt DNS paraugus, pirkstu nospiedumus utt.?

Ja policijai ir prokurora izdots kratīšanas orderis, tai ir tiesības veikt kratīšanu jūsu mājās, darba vietā, automašīnā un jebkurā citā ar izmeklēšanu saistītā vietā. Šādas tiesības policijai ir tikai tad, ja jūs tur aizdomās par noziedzīgu nodarījumu, par kuru var sodīt ar brīvības atņemšanu. Policijai var būt tiesības veikt arī personas pārmeklēšanu un fiziskas pārbaudes un ņemt DNS paraugus. Dažreiz var būt vajadzīga ārsta pārbaude, lai pārliecinātos, vai uz aizdomās turētās personas ķermeņa nav miesas bojājumu, kas varētu būt saistīti ar noziedzīgo nodarījumu, par kuru šo personu tur aizdomās. Ja esat aizturēts vai atrodaties apcietinājumā, jums jāpiekrīt arī pirkstu nospiedumu ņemšanai un fotografēšanai.

Vai man ir tiesības iepazīties ar policijas izmeklēšanas materiāliem?

Turpmākās izmeklēšanas laikā policija apkopos materiālus, ko prokurors izmantos kā pamatu, pieņemot lēmumu attiecībā uz kriminālvajāšanas sākšanu. Kamēr prokurors lēmumu nav pieņēmis, jums ar tulka vai tulkotāja palīdzību ir tiesības iepazīties ar visiem izmeklēšanas materiāliem. Parasti nav tik daudz laika, lai visus izmeklēšanas materiālus iztulkotu, bet jums ir tiesības ar tiem iepazīties, tulkam nolasot to saturu. Arī jūsu advokātam ir tiesības iepazīties ar izmeklēšanas materiāliem.

Kas notiek, ja pret mani vērstās aizdomas izmeklēšanas laikā mainās?

Pret jums vērstās aizdomas izmeklēšanas laikā var mainīties. Tas nozīmē, ka var rasties jaunas ar noziedzīgo nodarījumu saistītas aizdomas, bet citas aizdomas var izrādīties nepamatotas vai grūti pierādāmas. Turklāt var mainīties tā noziedzīgā nodarījuma kvalifikācija, par kuru jūs tur aizdomās. Policijas pienākums ir jūs informēt par visām šīm pārmaiņām.

5. Aizstāvības sagatavošana

Vai man ir tiesības lūgt, lai policija papildina izmeklēšanas materiālus?

Jums un jūsu advokātam ir tiesības lūgt, lai policija papildina izmeklēšanas materiālus ar jūsu prāt svarīgu informāciju. Tas attiecas tiklab uz dažādu personu iztaujāšanu, kā uz rakstisku informāciju vai ekspertu veiktu izmeklēšanu.

Jums ļoti rūpīgi jāiepazīstas ar visiem izmeklēšanas materiāliem, lai informācija, kuru policija nodod prokuroram un uz kuru prokurors pamatojas, pieņemot lēmumu, būtu pēc iespējas pilnīgāka. Lai gan izmeklēšanas lietas materiālus var papildināt arī pēc kriminālvajāšanas sākšanas, jums nāktu par labu, ja prokurors izbeigtu izmeklēšanu un jūs varētu izvairīties no kriminālvajāšanas.

Vai mans advokāts var veikt patstāvīgu izmeklēšanu?

Jums un jūsu advokātam ir tiesības veikt patstāvīgu izmeklēšanu. Taču jāievēro, ka parasti ir pārāk maz laika, lai veiktu šādu izmeklēšanu, jo īpaši, ja atrodaties apcietinājumā. Turklāt jūsu advokātam būs grūti panākt, lai tiesa viņam samaksā par patstāvīgi veikto izmeklēšanu. Tomēr juridisku šķēršļu šādai izmeklēšanai nav.

6. Kriminālvajāšana

Kādos gadījumos prokurors var sākt kriminālvajāšanu?

Ja prokurors ir pārliecināts, ka var panākt jūsu notiesāšanu, viņam ir tiesības sākt kriminālvajāšanu. Tādā gadījumā prokurors apgabaltiesai iesniedz pieteikumu par jūsu uzaicināšanu uz tiesu, norādot, par kādu noziedzīgu nodarījumu jūs tur aizdomās, kāpēc jūs tur aizdomās par šā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu un kādi pierādījumi ir prokurora rīcībā.

Kad jāsāk kriminālvajāšana?

Ja atrodaties apcietinājumā, prokuroram kriminālvajāšana jāsāk tiesas noteiktajā termiņā. Pretējā gadījumā tiesa atcels apcietināšanas orderi.

Ja neatrodaties apcietinājumā, prokuroram kriminālvajāšana jāsāk, kamēr attiecībā uz noziedzīgo nodarījumu nav iestājies noilgums. Uz noziedzīgiem nodarījumiem attiecas vismaz divu gadu noilguma periods. Jo smagāks ir noziedzīgais nodarījums, jo ilgāks ir tā noilguma periods. Kriminālbildības noilgums pašlaik neattiecas uz tādiem sevišķi smagiem noziegumiem kā slepkavības.

Kad apgabaltiesa izskatīs manu lietu?

Pēc kriminālvajāšanas sākšanas apgabaltiesa uzaicinās jūs un pārējās nopratināmās personas uz tiesas sēdi. Ja atradīsieties apcietinājumā, tiesas sēde tiks rīkota pēc iespējas drīzāk — vēlākais pēc divām nedēļām no kriminālvajāšanas sākuma dienas.

Uz personām, kas nav sasniegušas 18 gadu vecumu, attiecas īpaši noteikumi. Galvenā tiesas sēde parasti notiek divās nedēļās no kriminālvajāšanas uzsākšanas dienas.

Vai kriminālvajāšanai ir alternatīvas?

Ja noziedzīgais nodarījums nav pārāk smags un jūs atzīstat vainu, kriminālvajāšanas vietā prokurors var attiecībā uz jums izdot rīkojumu par sodu. Prokurors izdos rīkojumu par sodu un noteiks naudas soda apmēru. Ja iesniegsiet vainas atzīšanas paziņojumu un samaksāsi sodu, tiesas process nenotiks. Tādā gadījumā jums nav tiesību pārsūdzēt rīkojumu par sodu. Jūsu kriminālsodāmības vēsturē tiks atzīmēts, ka esat piekritis rīkojumam par sodu.

Saites

[Zviedrijas tiesas](#)

[Zviedrijas Prokuratūra](#)

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešus kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Dalībvalstis, kas ir atbildīgas par nacionālā satura lapu pārvaldību, atjaunina daļu šīs tīmekļa vietnes satura, ņemot vērā Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības. Ja vietnē ir saturs, kurā vēl nav atspoguļota Apvienotās Karalistes izstāšanās, tas ir bez nolūka un tiks labots.

Lapa atjaunināta: 12/11/2015

3. Manas tiesības tiesā

Lūdzu, ņemiet vērā, ka šai lapai nesen tika atjaunināta oriģinālvalodas [sv](#) versija. Mūsu tulkotāji pašlaik gatavo versiju valodā, kuru esat izvēlējis.

ur notiks tiesas process un kas tajā var piedalīties?

Tiesas process parasti notiek tajā apgabaltiesā, kuras darbības teritorijā ir izdarīts noziedzīgais nodarījums. Tiesas process parasti ir atklāts — slēgtās sēdēs tiesa izskata dažus dzimumnoziegumus, lietas, kurās aizdomās turētā persona ir nepilngadīga, un noziedzīgus nodarījumus pret valsts drošību. Tiesas process var pilnīgi vai daļēji notikt aiz slēgtām durvīm arī dažos citos gadījumos. Personas, kas traucē tiesas darbu vai ietekmē lieciniekus, var izraidīt no tiesas zāles.

Kas pieņems lēmumu lietā?

Tiesas sastāvā parasti ir tiesas priekšsēdētājs, kas ir profesionāls jurists, un trīs piesēdētāji. Piesēdētājus, kam nav juridiskas izglītības, ieceļ tiesas darbības teritorijā esošās pašvaldības padome. Tiesas sēdē piedalās arī tiesas sēdes sekretārs. Apgabaltiesas amatpersonas sēž pie viena, prokurors pie otra, bet jūs un jūsu advokāts — pie trešā galda. Ja tiesas sēdē piedalās liecinieki, viņi sēž pie atsevišķa galda.

Kas notiek, ja tiesas procesa laikā atklājas jauna informācija?

Ja tiesas sēdē atklājas jauni apstākļi, prokurors var grozīt apsūdzības rakstu. Ja jūs atzīstiet vainu dažās apsūdzībās, prokuroram saistībā ar šiem apsūdzības punktiem, iespējams, nevajadzēs sniegt tik detalizētu apsūdzības pierādījumu izklāstu. Taču atzīšanās nozīmē, ka jums nebūs iespēja vienoties ar prokuroru par vieglāku sodu.

Vai man jābūt klāt tiesas procesā?

Ja apsūdzētais ir atzinis vainu, mazāk smagu noziedzīgu nodarījumu gadījumos tiesa var izskatīt lietu bez viņa klātbūtnes. Tomēr parasti apsūdzētajam ir jāpiedalās tiesas sēdēs. Neierašanās gadījumā tiesa var jums uzlikt nosacītu naudas sodu vai uzdot policijai nogādāt jūs tiesā piespiedu kārtā. Nosacīts naudas sods ir iepriekš noteikta naudas summa, kas jums jāsamaksā.

Vai man būs pieejams tulks?

Ja nesaprotat zviedru valodu, jums ir tiesības izmantot tulka palīdzību, lai nodrošinātu tiesas procesa norises tulkojumu. Ja jums vajag tulku, apgabaltiesa par to jāinformē pēc iespējas laicīgāk. Parasti tulks atrodas tiesas zālē, bet var būt pieejama arī tulkošana pa tālruni.

Vai drīkstu uzaicināt advokātu un vai man ir vajadzīgs advokāts?

Jums ir tiesības aizstāvēt sevi pašam un nav obligāti jāuzaicina advokāts. Ja jums ir tiesības izmantot valsts aizstāvības advokāta pakalpojumus un nav iebildumu pret tiesas norīkotu aizstāvi, tiesa izraudzīsies advokātu, kas uzņemsies jūsu valsts aizstāvības advokāta lomu. Ja vēlaties, lai jūs aizstāv konkrēts advokāts, jums tiesa par to iepriekš jāinformē. Ja neesat apmierināts ar savu advokātu, ievērojot dažus nosacījumus, valsts aizstāvības advokātu ir iespējams mainīt.

Vai tiesā drīkstu uzstāties un kas notiks, ja klusēšu?

Apsūdzētajam tiesas procesā vienmēr ir tiesības uzstāties. Taču jums nav pienākuma to darīt. Atkarībā no apstākļiem jums var nākt par labu tiklab runāšana, kā klusēšana. Apsūdzētajam nav jādod zvērests un nav pienākuma teikt patiesību. Ja nebūsiat teicis patiesību un prokurors vai tiesa to atklās, tas var ietekmēt visa jūsu iepriekš teiktā ticamību.

Kas notiek ar pierādījumiem?

Jums ir tiesības pirms tiesas sēdes sākuma iepazīties ar prokurora rīcībā esošajiem pierādījumiem. Liecinieki, kurus iztaujās tiesas procesā, ir jānoprātina arī noziedzīgā nodarījuma izmeklēšanas laikā un policijas izmeklēšanas materiālos jābūt iekļautam pilnam viņu liecību satura izklāstam. Jums ir tiesības ar sava advokāta starpniecību uzdot jautājumus apsūdzības lieciniekiem un apstrīdēt viņu sniegto informāciju.

Ja vēlaties sniegt savus pierādījumus, jums ir tādas tiesības. Tas attiecas tiklab uz liecinieku uzaicināšanu, kā uz dokumentiem un citiem pierādījumiem. Policijai noziedzīgā nodarījuma izmeklēšanas laikā jānoprātina arī jūsu liecinieki. Ja šie liecinieki iepriekš nav nopratināti, prokurors var pieprasīt, lai policija viņus vispirms nopratina, t. i., tādā gadījumā tiesas sēdi var atlikt un pārcelt uz citu dienu. Jūsu lieciniekus tiesas sēdes sākumā iztaujās jūsu advokāts, bet jautājumus lieciniekiem var uzdot arī prokurors un tiesa.

Tiesā var noraidīt pierādījumus, kam nav sakara ar izskatāmo lietu. Pierādījumiem, kas apliecina, ka esat cienījama persona, un citām jūsu personību raksturojošām liecībām parasti nav pierādošas vērtības vai tā ir ļoti niecīga.

Kā sākas tiesas process?

Tiesas procesa sākumā prokurors nolasīs apsūdzības, kurās viņš jūs uzskata par vainīgu. Tad cietušā advokāts iepazīstinās tiesu ar zaudējumu atlīdzības prasību. Jūsu advokāts paziņos tiesai, vai jūs atzīstat sevi par vainīgu jums inkriminētajā noziedzīgajā nodarījumā, un izklāstīs jūsu viedokli par zaudējumu atlīdzības prasību.

Tad prokurors sīkāk izklāstīs, kas, pēc viņa domām, ir noticis, un pārbaudīs rakstiskos pierādījumus. Pēc prokurora uzstāšanās jūsu advokāts varēs izklāstīt savu versiju par notikušo un pārbaudīt rakstiskos pierādījumus.

Kā notiks mana un noziedzīgajā nodarījumā cietušā nopratināšana?

Ja uz tiesu būs ieradies cietušais (cietusī puse), tiesas sēdes turpinājumā notiks viņa nopratināšana. Cietušo vispirms iztaujā prokurors, bet jautājumus var uzdot arī cietušā advokāts, jūsu advokāts un tiesa. Pēc cietušā nopratināšanas būs jūsu kārtā atbildēt uz jautājumiem. Ja vēlaties, jums ir tiesības runāt, pirms prokurors ir sācis uzdot jautājumus. Jautājumus jums var uzdot arī jūsu advokāts, cietušā advokāts un tiesa.

Kā notiks liecinieku nopratināšana?

Pēc jūsu nopratināšanas sāksies liecinieku nopratināšana. Jūsu lieciniekus nopratinās pēc apsūdzības lieciniekiem. Jautājumus lieciniekiem var uzdot prokurors, advokāti un tiesa. Visu nopratināšanas norisi, t. i., cietušā, jūsu un liecinieku nopratināšanu, saglabās audiovizuālā ierakstā.

Manu personisko apstākļu pārbaude

Pēc pierādījumu pārbaudes tiesa izvērtēs jūsu personiskos apstākļus. Tas nozīmē, ka tiks pārbaudīts jūsu finansiālā situācija un mājokļa un ģimenes apstākļi, iespējamās psihoaktīvo vielu atkarības problēmas un iepriekšējās sodāmības Zviedrijā un citās valstīs. Tiesa veiks šīs pārbaudes, lai izvērtētu, kurš no jūsu lietā iespējamajiem sodiem ir vispiemērotākais.

Kā beidzas tiesas process?

Tiesas procesa beigās prokurors, cietušais vai cietušā advokāts un visbeidzot jūsu advokāts saka noslēguma runas (paziņojumus). Prokurors un advokāti pamato savu viedokli par iespējamo tiesas spriedumu un sodu, kas jums būtu piespriežams notiesāšanas gadījumā.

Kad un kā uzzināšu tiesas lēmumu?

Tiesa pēc tiesas apspriešanās pieņem spriedumu tajā pašā dienā vai pasludina aptuveni pēc nedēļas. Sprieduma "pieņemšana" nozīmē, ka tiesa jūsu klātbūtnē nolasa sprieduma kopsavilkumu. Ja tiesa spriedumu pasludina nevis tiesas sēdes dienā, bet vēlāk, jūsu klātbūtnē sprieduma nolasišanā nav nepieciešama, — tiesa nosūtīs spriedumu jums un jūsu advokātam. Spriedums vienmēr ir rakstisks.

Kādus sodus tiesa var piemērot?

Brīvības atņemšana uz noteiktu laiku, kas nevar būt īsāka par 14 dienām un ilgāka par 18 gadiem, vai uz mūžu. Brīvības atņemšanas sods, kura ilgums pārsniedz sešus mēnešus, jāizcieš ieslodzījuma vietā. Ja brīvības atņemšanas laiks ir īsāks, ievērojot dažus nosacījumus, sodu var izciest, valkājot elektronisku kontrolierīci.

Tiesībaizsardzības iestāžu uzraudzība — novērošana, kas turpinās noteiktu laiku (parasti vienu gadu) un kam seko divus gadus ilga probācijas uzraudzība. Šo sodu var piemērot kopā ar naudas sodu, brīvības atņemšanu līdz trim mēnešiem, sabiedriskajiem darbiem un/vai psihoaktīvo vielu atkarības problēmu un slimību ārstēšanu.

Nosacīts sods — probācijas uzraudzība līdz diviem gadiem. Nosacītu sodu parasti apvieno ar naudas sodu vai sabiedriskajiem darbiem.

Naudas sods ir vai nu konkrēta fiksēta summa, vai no personas materiālā stāvokļa atkarīgs naudas sods, kas ir saistīts ar noziedzīgā nodarījuma smagumu un personas dienas ienākumu līmeni. Minimālais fiksētais naudas sods ir 200 Zviedrijas kronu (aptuveni 20 eiro), bet no personas materiālā stāvokļa atkarīgais minimālais naudas sods ir 30 dienas likmes 50 Zviedrijas kronu apmērā (aptuveni 150 eiro).

Sabiedriskie darbi apvienojumā ar tiesībaizsardzības iestāžu uzraudzību vai nosacītu sodu. Tas nozīmē, ka jums brīvajā laikā 40–240 stundas jāpavada, strādājot bez atlīdzības.

Īpaša aprūpe — personas ar psihoaktīvo vielu atkarības problēmām var nosūtīt uz ārstniecības iestādēm, bet personas, kas cieš no nopietniem garīgās veselības traucējumiem, var nodot tiesu psihiatrijas speciālistu aprūpē.

Nepilngadīgajiem var piespriest arī citus atbilstošus sodus — īpašus pasākumus un aprūpi.

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešus kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas

nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Dalībvalstis, kas ir atbildīgas par nacionālā satura lapu pārvaldību, atjaunina daļu šīs tīmekļa vietnes satura, ņemot vērā Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības. Ja vietnē ir saturs, kurā vēl nav atspoguļota Apvienotās Karalistes izstāšanās, tas ir bez nolūka un tiks labots.

Lapa atjaunināta: 12/11/2015

4. Manas tiesības pēc tiesas nolēmuma pieņemšanas

ai varu pārsūdzēt apgabaltiesas spriedumu?

Apgabaltiesas spriedumu var pārsūdzēt gan prokurors, gan notiesātais. Izņēmums ir gadījumi, kad tiesa ir piespriedusi tikai naudas sodu, vai (raugoties no prokurora viedokļa) apsūdzētais ir attaisnots par mazāk smagiem noziedzīgiem nodarījumiem. Lai apelācijas instances tiesa izskatītu apelācijas šajos gadījumos, ir vajadzīga īpaša atļauja.

Kādus grozījumus apgabaltiesas spriedumā varu pieprasīt?

Jūs varat spriedumu pārsūdzēt, pieprasot, lai tiesa jūs attaisno vai piemēro vieglāku sodu. Jums nav jāsniedz sīks apelācijas pamatojums, bet reizēm izvērstāks skaidrojums var nākt jums par labu.

Kas notiks ar apgabaltiesā iesniegtajiem pierādījumiem?

Apelācijā jānorāda, kādi pierādījumi apelācijas instances tiesai jūsu prātā būtu jāizvērtē. Jums arī ir tiesības iesniegt apelācijas instances tiesai jaunus pierādījumus. Apelācijas instances tiesa noskatīsies un noklausīsies apgabaltiesā noprotināto personu liecību audiovizuālos ierakstus. Parasti apelācijas instances tiesa apgabaltiesā iztaujātās personas atkārtoti nenoprotina. Tas attiecas arī uz jums. Apelācijas instances tiesa var uzdot papildu jautājumus tikai izņēmuma gadījumos.

Kāds ir apelācijas sūdzību iesniegšanas termiņš?

Apelācijas iesniegšanas termiņš ir trīs nedēļas no apgabaltiesas sprieduma pasludināšanas dienas. Ja šajā termiņā būsiet iesniedzis apelāciju, prokuroram nedēļas laikā būs jāizlemj, vai arī viņš vēlas iesniegt apelāciju.

Pēc cik ilga laika tiesa izskatīs apelāciju?

Ja apelācijas iesniegšanas laikā atrodaties apcietinājumā, apelācijas instances tiesas sēdei jānotiek astoņās nedēļās no apgabaltiesas sprieduma pasludināšanas dienas. Citos gadījumos varat rēķināties, ka apelācijas instances tiesa izskatīs jūsu apelāciju trīs līdz divpadsmit mēnešos.

Kas notiek apelācijas instances tiesas sēdē?

Apelācijas instances tiesas galvenās tiesas sēdes kārtība principā neatšķiras no procedūras apgabaltiesā. Galvenā atšķirība ir tā, ka jūsu un pārējo apgabaltiesā noprotināto personu atkārtotas noprotināšanas vietā tiesa noskatīsies un noklausīsies no apgabaltiesas saņemtos audiovizuālos ierakstus.

Vai apelācijas instances tiesa man var piespriest smagāku sodu?

Ja apelāciju esat iesniedzis tikai jūs, apelācijas instances tiesa jums nevar piespriest sodu, kas ir smagāks par apgabaltiesas spriedumā paredzēto sodu. Ja apelāciju ir iesniedzis arī prokurors, apelācijas instances tiesa var gan samazināt, gan palielināt apgabaltiesas piespriesto sodu.

Kas notiek, ja apelācijas instances tiesa neapmierina manu prasību?

Ja apelācijas instances tiesa neapmierina jūsu prasību, varat iesniegt sūdzību Augstākajā tiesā. Bet jāņem vērā, ka šajā gadījumā jums būs vajadzīga īpaša atļauja, lai iesniegtu sūdzību un lai Augstākā tiesa izskatītu jūsu lietu, jo Augstākā tiesa izskata sūdzības tikai īpašos gadījumos.

Vai man ir tiesības uz kompensāciju, ja tiesa mani attaisno?

Ja tiesa jūs attaisno un spriedums nav pārsūdzēts, jums ir tiesības saņemt kompensāciju par laiku, kad esat bijis aizturēts un atradies apcietinājumā. Kompensācija aptver ienākumu zudumu un faktisko brīvības atņemšanu. Jūsu kompensācijas prasību izskatīs Tieslietu kanclera birojs. Ja jums nav bijusi atņemta brīvība, jums kompensēs tikai liecināšanas izdevumus un citas izmaksas.

Vai ziņas par spriedumu iekļaus manā sodāmības vēsturē?

Ziņas par spriedumu cita starpā iekļaus arī sodāmības reģistrā. Ieraksta saglabāšanas ilgums būs atkarīgs no jums piespriestā soda. Ja tiesa jūs attaisnos, ieraksts tiks dzēsts. Jūs pats nevarat grozīt sodāmības reģistra ierakstus. Jūsu sodāmības vēsture ir pieejama tikai jums un dažām Zviedrijas un pārējo dalībvalstu tieslietu sistēmas iestādēm.

Kad spriedums kļūst galīgs?

Spriedums kļūst galīgs pēc tam, kad ir beidzies tā pārsūdzēšanas termiņš vai pēc tam, kad Augstākā tiesa ir vai nu noraidījusi lūgumu piešķirt atļauju sūdzības iesniegšanai, vai pieņēmusi spriedumu. Dažos gadījumos spriedumu ir iespējams apstiprināt pirms pārsūdzēšanas termiņa beigām, attiecīgi sākot soda izciešanu.

Vai mani var atkārtoti tiesāt pēc tam, kad spriedums ir kļuvis galīgs?

Ja tiesa jūs jau ir tiesājusi par noziedzīgu nodarījumu, tā var rīkot atkārtotu tiesas procesu tikai ļoti īpašos gadījumos. Atkārtoti tiesas procesi notiek aptuveni reizi gadā. Parasti tas attiecas arī uz noziedzīgiem nodarījumiem, par kuriem apsūdzība izvirzīta citā dalībvalstī.

Vai drīkstu izciest sodu savā valstī?

Ja vēlaties izciest sodu savā piederības valstī, tas principā ir iespējams. Jums jāiesniedz pieteikums [Zviedrijas Cietumu un probācijas dienestam](#). Pretējā gadījumā sods būs jāizcieš Zviedrijā.

Saites

[Tieslietu kanclera birojs](#)

[Zviedrijas Cietumu un probācijas dienests](#)

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešanas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Dalībvalstis, kas ir atbildīgas par nacionālā satura lapu pārvaldību, atjaunina daļu šīs tīmekļa vietnes satura, ņemot vērā Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības. Ja vietnē ir saturs, kurā vēl nav atspoguļota Apvienotās Karalistes izstāšanās, tas ir bez nolūka un tiks labots.

Lapa atjaunināta: 12/11/2015

5. Sīki pārkāpumi

Lūdzu, ņemiet vērā, ka šai lapai nesen tika atjaunināta oriģinālvalodas [sv](#) versija. Mūsu tulkotāji pašlaik gatavo versiju valodā, kuru esat izvēlējis.

āds ir parastais sods par ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumiem?

Sīku ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumu gadījumos parasti piemēro naudas sodu. Ja policija jūs ir apturējusi notikuma vietā un jūs atzīstat, ka esat pārkāpis noteikumus, policija jums var izsniegt naudas soda kvīti.

Kas notiek, ja neatzīstu pārkāpumu?

Ja noliegsiet, ka esat izdarījis pārkāpumu, policija pēc izmeklēšanas veikšanas nodos lietu prokuroram, kas pieņems lēmumu, vai uzsākt kriminālvajāšanu. Kriminālprocesa ierosināšanas gadījumā lietu izskatīs apgabaltiesa. Šādās lietās apsūdzētajam parasti nav tiesību izmantot valsts aizstāvības advokāta palīdzību. Bet jums ir tiesības uzaicināt advokātu par saviem līdzekļiem un, ja nerunājat zviedru valodā, izmantot tulka pakalpojumus.

Kas notiek smagāku ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumu gadījumos?

Ja jūs tur aizdomās par smagāku ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumu, piemēram, braukšanu pie stūres smagā alkohola reibumā (alkohola līmenim pārsniedzot vienu promili), parastais sods ir vismaz mēnesis ieslodzījumā. Ja prokurors uzskatīs, ka var pierādīt jūsu vainu, viņš lietu nodos tiesai. Šajā gadījumā jums būs tiesības izmantot valsts aizstāvības advokāta pakalpojumus.

Saites

 Zviedrijas policija

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešus kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Dalībvalstis, kas ir atbildīgas par nacionālā satura lapu pārvaldību, atjaunina daļu šīs tīmekļa vietnes satura, ņemot vērā Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības. Ja vietnē ir saturs, kurā vēl nav atspoguļota Apvienotās Karalistes izstāšanās, tas ir bez nolūka un tiks labots.

Lapa atjaunināta: 12/11/2015

Apsūdzēto tiesības kriminālprocesā - Anglija un Velsa

Mūsu tulkotāji pašlaik gatavo versiju valodā, kuru esat izvēlējies.

Jau ir pieejami tulkojumi šādās valodās: [en](#).

Lūdzu, ņemiet vērā, ka šīs faktu lapas attiecas tikai un Angliju un Velsu. Ja jūs vēlaties zināt par savām tiesībām citās Apvienotās Karalistes daļās, lūdzu skatīt atsevišķas faktu lapas par Skotiju un Ziemeļīriju.

Šajās faktu lapās izskaidrots, kas notiek, ja jūs tur aizdomās vai apsūdz par noziedzīgu nodarījuma izdarīšanu, kura iztiesāšana notiek tiesā. Lai iegūtu informāciju par ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumiem, kuriem parasti piemēro noteiktu soda mēru, piemēram, naudas sodu, dodieties uz [5. faktu lapu](#).

Ja esat noziedzīgā nodarījumā cietušais, pilnu informāciju par savām tiesībām varat atrast [šeit](#).

Kriminālprocesa kopsavilkums

Parastās kriminālprocesa stadijas ir šādas:

- [Policija](#) izmeklē, vai ir izdarīts noziedzīgs nodarījums un kurš to ir izdarījis. Policija vāc pierādījumus.
- Pēc tam, kad ir identificēts aizdomās turētais, policija, ja uzskata to par nepieciešamu, var aizturēt šo personu un nopratināt to par noziedzīgu nodarījumu.
- Ja policija uzskata, ka aizdomās turētais varētu būt izdarījis noziedzīgu nodarījumu, tā konsultējas ar [Kroņa prokuratūras dienestu](#) par to, vai aizdomās turētajam izvirzīt apsūdzību, tātad, vai izvirzīt formālu apsūdzību, kuru izskatīs tiesā.
- Kroņa prokuratūras dienests lemj par atbilstošu apsūdzību un izsniedz aizdomās turētajam formālu dokumentu, kurā aprakstīta apsūdzība.
- Pirms iztiesāšanas tiesas procesā noskaidro, vai apsūdzētais atzīst savu vainu vai ne, kā arī pārbauda, vai lieta ir gatava iztiesāšanai.
- Prokurors tiesas procesā iesniedz pierādījumus. Apsūdzētais savai aizstāvībai arī var iesniegt pierādījumus. Par smagām lietām lemj zvērināto tiesa, par mazāk smagām lietām lemj mirtiesneši.
- Pēc pierādījumu novērtēšanas un liecinieku uzklaušanās mirtiesneši vai zvērinātie paziņo spriedumu.
- Ja apsūdzēto atzīst par vainīgu, tiesnesis lemj par soda mēru.
- Lēmumu var pārsūdzēt.

Šajās faktu lapās ir sniegta sīka informācija par šīm procesa stadijām un jūsu tiesībām. Šī informācija neaizstāj juridisko konsultāciju un ir paredzēta tikai kā padoms.

Eiropas Komisijas loma

Lūdzu, ņemiet vērā, ka Eiropas Komisijai nav nekādas ietekmes dalībvalstu kriminālprocesos un tā nevar jums palīdzēt, ja vēlaties sūdzēties. Šajās faktu lapās ir sniegta informācija par to, kā un kam iesniegt sūdzību.

Noklikšķiniet uz zemāk norādītajām saitēm, lai iegūtu sev vajadzīgo informāciju

[1 – Juridiskās konsultācijas saņemšana](#)

[2 - Manas tiesības noziedzīga nodarījuma izmeklēšanas laikā](#)

- Izmeklēšana un aizturēšana
- Nopratināšana un apsūdzība
- Ierašanās tiesā uz tiesas procesu
- Lietas sagatavošana pirms iztiesāšanas

[3 – Manas tiesības tiesas procesa laikā](#)

[4 – Manas tiesības pēc tiesas procesa](#)

- Plašāka informācija par pārsūdzības procesu

[5 - Ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumi](#)

Saites

[Kroņa prokuratūras dienests](#)

[Rokasgrāmata par cilvēktiesībām](#)

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešanas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Dalībvalstis, kas ir atbildīgas par nacionālā satura lapu pārvaldību, atjaunina daļu šīs tīmekļa vietnes satura, ņemot vērā Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības. Ja vietnē ir saturs, kurā vēl nav atspoguļota Apvienotās Karalistes izstāšanās, tas ir bez nolūka un tiks labots.

Lapa atjaunināta: 01/12/2016

1 – Juridiskās konsultācijas saņemšana

Ja jūs tur aizdomās vai apsūdz par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, ir būtiski saņemt neatkarīgu juridisko konsultāciju. Šajā faktu lapā ir sniegta informācija par to, kā atrast advokātu un kurš par to maksās.

Policijas iecirknī

Ja jūs nopratina policijas iecirknī, jums ir tiesības pieprasīt bez maksas juridisku konsultāciju pat tad, ja neesat aizturēts. Jūs vara prasīt, lai policija sazinās ar konkrētu jūsu izvēlētu biroju, kas sniedz juridisko palīdzību, vai prasīt, lai policija sazinās ar dežūrējošo advokātu, kas ir pieejams 24 stundas diennaktī un ir no policijas neatkarīgs juridiskais padomnieks. Dažu noziedzīgu nodarījumu gadījumā neatkarīgs padomnieks padomu sniegs par tālruni. Smagāku nodarījumu gadījumā juridiskais padomnieks var ierasties policijas iecirknī kopā ar jums.

Ja jūs vēlaties izmantot cita advokāta pakalpojumus, varat to meklēt caur [Advokātu apvienību](#), [Advokātu padomi](#), [Pilsonu konsultāciju biroju](#) vai [Civiltiesisko konsultāciju dienestu](#). Ja jūs izvēlaties neizmantot dežūrējošā advokāta pakalpojumus, jums var nākties segt kādu daļu izmaksu.

Ja jūs lūdzat juridisko konsultāciju, policija nedrīkst jūs nopratināt, pirms ar jums nav runājis advokāts. Ja sākotnēji jūs no advokāta pakalpojumiem atsakāties, bet vēlāk pārdomājat, jūs jebkurā laikā varat lūgt piešķirt jums advokātu bez maksas.

Ja jūs neatrodaties policijas apcietinājumā

Ja policija nav jūs aizturējusi, bet tiek apsūdzēts noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, jums pēc iespējas ātrāk ir jāsazinās ar advokātu. Ja jums nav sava advokāta, varat to meklēt caur [Advokātu apvienību](#), [Advokātu padomi](#), [Pilsoņu konsultāciju biroju](#) vai [Civiltiesisko konsultāciju dienestu](#). Atkarībā no jūsu materiālā stāvokļa jūs varat būt tiesīgs saņemt bezmaksas juridisko konsultāciju. Advokāts jums varēs paskaidrot, vai esat tiesīgs šādu bezmaksas konsultāciju saņemt, bet jums būs jāiesniedz informācija par jūsu finansiālo stāvokli (piemēram, paziņojumu par algu).

Bezmaksas pakalpojumus sniedz tikai tie advokāti, kas iekļauti [Juridiskās palīdzības aģentūras](#) shēmā vai Valsts aizstāvju dienestā pilsētās, kur tāds ir. Lai uzzinātu, kuri advokāti ir iekļauti shēmās, sazinieties ar [Civiltiesisko konsultāciju dienestu](#).

Tiesā

Ja jūsu lieta ir nosūtīta uz tiesu, jums ir tiesības uz juridisko pārstāvību. [Juridiskā palīdzība krimināllietās](#) ir dienests, kas garantē juridiskās konsultācijas un pārstāvību tiesas procesā. Vai tā ir bez maksas – tas ir atkarīgs gan no lietas smaguma, gan jūsu finansiālajiem apstākļiem. Ja jums nav sava advokāta, tiklīdz ierodaties tiesā, pieprasiet tikšanos ar dežūrējošo advokātu.

[Miertiesā](#), ja nodarījums ir smags, juridiskā konsultācija un pārstāvība ir bez maksas; pārējos gadījumos jums var būt jāsedz zināma izmaksu daļa atkarībā no lietas būtības, jūsu vecuma un ienākumiem. Jūs saņemat bezmaksas juridisko pārstāvību, ja esat jaunāks par 18 gadiem vai saņemat kādus valsts pabalstus. [Dežūrējošais advokāts](#) tiesā vai tiesas darbinieks var jums to paskaidrot.

Ja jūsu lietu izskata [Kroņa tiesā](#), jums ir tiesības uz juridisko konsultāciju un pārstāvību. Ja jūsu māsaiņniecības gada ienākumi ir vienādi ar £37 500 vai lielāki par šo summu, jums nebūs tiesības uz juridisko palīdzību. Atkarībā no jūsu finansiāla stāvokļa jums var būt jāsedz gan uz ienākumiem, gan kapitālu balstīta juridiskās pārstāvniecības izmaksu daļa.

Ja Kroņa tiesa atzīst jūs par nevainīgu, jums var atlīdzināt jūsu izmaksas. Ja tiesa atzīst jūs par vainīgu, jums var prasīt atlīdzināt izmaksas.

Saites

[Juridiskās palīdzības aģentūra](#)

[Advokātu apvienības ieteikumi](#)

[Pilsoņu konsultāciju biroja rokasgrāmatas \(Apvienotā Karaliste\)](#)

[Juridiskā palīdzība krimināllietās](#)

[Advokātu ģenerālpadome](#)

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešus kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Dalībvalstis, kas ir atbildīgas par nacionālā satura lapu pārvaldību, atjaunina daļu šīs tīmekļa vietnes satura, ņemot vērā Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības. Ja vietnē ir saturs, kurā vēl nav atspoguļota Apvienotās Karalistes izstāšanās, tas ir bez nolūka un tiks labots.

Lapa atjaunināta: 01/12/2016

2 – Manas tiesības noziedzīga nodarījuma izmeklēšanas laikā un pirms lietas nodošanas tiesai

Šajā faktu lapā un turpmākajās faktu lapās izskaidrota procedūra, kuru pielieto kriminālizmeklēšanu laikā, kā arī aprakstīts, kas notiek pēc izmeklēšanas un pirms krimināllietas iztiesāšanas.

Kādas ir kriminālizmeklēšanas stadijas?

Kriminālizmeklēšana sākas brīdī, kad policijai rodas aizdomas par to, ka varētu būt izdarīts noziedzīgs nodarījums. Policija veic izmeklēšanu un vāc pierādījumus. Nopietnās lietās, ja policija uzskata, ka ir savākti pietiekami pierādījumi, lai apsūdzētu, tā sazinās ar [Kroņa prokuratūras dienestu](#), kurš parasti lemj par to, kādu apsūdzību, ja vispār, izvirzīt. Dienests var pieprasīt turpmāku izmeklēšanu.

Ja policija uzskata jūs par aizdomās turēto, pirmā galvenā stadija ir lēmums par jūsu aizturēšanu.

Pēc aizturēšanas, kuras laikā jūs arī nopratina, nākamā galvenā stadija ir lēmums par apsūdzību. Ja policijai jāveic turpmāka izmeklēšana, bet jūsu aizturēšana nav obligāta, policija jūs var atbrīvot vai nu tāpat, vai pret drošības naudu, lūdzot jums atgriezties policijas iecirknī vēlākā datumā.

Ja tomēr jūs tiek apsūdzēts, un policija lemj, ka jūs ir jāpatur apcietinājumā, jūs tiksiet aizvests uz tiesu, lai lemtu par to, vai pirms tiesas procesa atbrīvot jūs no apcietinājuma pret drošības naudu vai ne.

Ja jūs tur aizdomās par terorismu, jūsu tiesības un policijas pilnvaras atšķiras no tām, kas minētas turpmāk (skatīt [2000. gada Terorisma aktu](#), kas nav apskatīts šajās faktu lapās).

Ja jūs esat jaunāks par 18 gadiem, jums ir papildu aizsardzība. Lūdziet, lai jūsu advokāts jums to izskaidro.

Noklikšķiniet uz zemāk sniegtajām saitēm, lai iegūtu plašāku informāciju par jūsu tiesībām pirms lietas nodošanas tiesai:

- [Izmeklēšana un aizturēšana \(1\)](#)
- [Nopratināšana un apsūdzība \(2\)](#)
- [Ierašanās tiesā pirms iztiesāšanas \(3\)](#)
- [Lietas sagatavošana iztiesāšanai \(4\)](#)

Izmeklēšana un aizturēšana (1)

Vai policija man uzdos jautājumus?

Ja policija jūs tur aizdomās par noziedzīgu nodarījuma izdarīšanu vai to, ka jums ir zināma informācija par noziedzīgu nodarījumu, tā var jums uzdot jautājumus.

Vai man ir obligāti jānododas uz policijas iecirkni?

Policija var jūs [apturēt](#), pārmeklēt un uzdot dažus jautājumus uz ielas vai citā sabiedriskā vietā. Ja jums jautā, jums jāpasaka policijai savs vārds un adrese. Ja policija jūs tur aizdomās par noziedzīgu nodarījuma izdarīšanu, tā var jūs lūgt brīvprātīgi doties uz policijas iecirkni. Policijai ir arī pilnvaras jūs aizturēt un aizvest uz policijas iecirkni pret jūsu gribu. To darot, policijai obligāti ir jāmin iemesls.

Vai es drīkstu atstāt policijas iecirkni?

Ja jūs atrodaties policijas iecirknī kā aizdomās turētais vai iespējamais liecinieks, bet neesat aizturēts, jūs jebkurā brīdī varat atstāt policijas iecirkni.

Kas notiek, kad mani aiztur?

Ja policija vēlas jūs paturēt policijas iecirknī, policijai [jūs jāaiztur](#). Policijai jums jāpasaka, kādēļ tā jūs aiztur un kādēļ tas vajadzīgs. Policija var jūs pārmeklēt, noņemt pirkstu nospiedumus un DNS paraugus, kā arī veikt citas fiziskas pārbaudes, kas minētas [šeit](#).

Kas notiek, ja es nepārvaldu valodu?

Ja jūs nesaprotat angļu valodu, policijai bez maksas jums jāpiešķir tulks. Bez tulka klātbūtnes jūs nopratināt nedrīkst.

Vai es varu izmantot advokāta pakalpojumus?

Ja jūs esat aizturēts, jums ir tiesības konsultēties ar advokātu. Ja jūs nevienu advokātu nezināt, policija sazināsies ar dežūrējošo advokātu. Skatīt [1. faktu lapu](#).

Kas notiek, ja esmu jaunāks par 17 gadiem vai neaizsargāta pilngadīga persona?

Ja esat jaunāks par 17 gadiem vai neaizsargāta pilngadīga persona, jūs nedrīkst nopratināt bez atbilstošas pilngadīgas personas klātbūtnes. To noorganizē policija.

Šī persona atbalstīs jūs un sniegs padomu jums saziņā ar policiju. Šī persona nav jurists un juridisku konsultāciju nesniedz. Atbilstoša pilngadīga persona var būt ģimenes loceklis, draugs vai brīvprātīgais darbinieks, un sociālās/veselības aprūpes speciālists.

Vai policija drīkst mani pārmeklēt?

Pat, ja jūs neesat aizturēts, policija var jūs vai jūsu transportlīdzekli [apturēt un pārmeklēt](#), bet tikai tad, ja tai ir pienācīgs iemesls turēt jūs aizdomās par zagtu vai aizliegtu priekšmetu turēšanu vai par to, ka esat veicis noziedzīgu nodarījumu.

Vai policija drīkst noņemt man pirkstu nospiedumus vai DNS paraugus?

Ja jūs neesat aizturēts, jums nav jānodod pirkstu nospiedumi vai citi paraugi, un policija tos bez jūsu piekrišanas ņemt nedrīkst. Tomēr, ja jūs esat aizturēts, policijai ir tiesības bez jūsu piekrišanas ņemt paraugus, piemēram, [asins, siekalu vai citus ķermeņa audu paraugus](#).

Vai man jāpiedalās personas atpazīšanā?

Ja jūs esat aizturēts, policija var lūgt jūs piedalīties personas atpazīšanā. Ja jūs atsakāties, to var izmantot pret jums tiesas procesā. Parasti personas atpazīšana notiek tādā veidā, ka cietušajam vai lieciniekam/-iem video fotogrāfijas. Dežūrējošais advokāts var sniegt jums padomu šajā jautājumā.

Vai policija drīkst pārmeklēt manu automašīnu, veikt kratīšanu telpās?

Ja jūs esat aizturēts, policija ar vecākā virsnieka atļauju drīkst pārmeklēt jūsu automašīnu vai veikt kratīšanu telpās un paņemt jebkuru jums piederošu lietu, ja tas ir svarīgi izmeklēšanai.

Vai es varu sazināties ar draugu vai ģimenes locekli?

Jā, lai informētu par to, kur atrodaties.

Vai es varu saņemt ārsta palīdzību, ja nepieciešams?

Ja jums nepieciešama medicīniskā palīdzība, jums ir tiesības tikties ar ārstu.

Es esmu no citas dalībvalsts. Vai es drīkstu sazināties ar savu vēstniecību?

Jā. Vēstniecības pārstāvis ieradīsies policijas iecirknī vai sazināsies ar jums, lai noskaidrotu, vai jums nepieciešama palīdzība. Ja jūs esat aizturēts, policijai ir pienākums sazināties ar šādu ES valstu konsulātiem – Austrijas, Beļģijas, Bulgārijas, Čehijas, Dānijas, Francijas, Vācijas, Grieķijas, Ungārijas, Itālijas, Polijas, Rumānijas, Slovākijas, Spānijas vai Zviedrijas.

Kas notiek, ja mani apcietina, pamatojoties uz Eiropas apcietināšanas orderi?

Ja kāda dalībvalsts izdod [Eiropas apcietināšanas orderi](#), jūs var apcietināt citā dalībvalstī un pēc tam, kad esat stājies tiesas priekšā, nosūtīt atpakaļ uz attiecīgo valsti. Ja nepieciešams, jums ir tiesības uz advokāta un tulka pakalpojumiem. Skatīt [1. faktu lapu](#).

Kad policija izvirzīs pret mani apsūdzību?

Ja policija nolemj, ka pret jums ir savākti pietiekami pierādījumi, tā var jūs apsūdzēt noziedzīga nodarījuma izdarīšanā. Apsūdzībā būs norādīts, kādu noziedzīgu nodarījumu, pēc policijas domām, jūs esat izdarījis. Tiklīdz apsūdzība jums ir uzrādīta, policija par šo noziedzīgo nodarījumu vairāk pratināt jūs nedrīkst.

Cik ilgi policija mani drīkst aizturēt?

Policija drīkst jūs policijas iecirknī aizturēt ne ilgāk kā 24 stundas. Vecākais virsnieks šo laiku var pagarināt līdz 36 stundām, ja viņam ir pietiekams iemesls uzskatīt, ka tas ir nepieciešams pierādījumu iegūšanai, ka nodarījums ir smags un ka izmeklēšanu veic pareizi. Pēc šī laika jums vai nu ir jāuzrāda apsūdzība, vai arī jūs jāatbrīvo. Ja policija vēlas jūs paturēt apcietinājumā ilgāk, tai jāiegūst atļauja no mirtiesas. Tiesa aizturēšanas periodu var pagarināt uz laiku, kas nepārsniedz 96 stundas.

Sūdzības par policijas darbību

Ja jūs uzskatāt, ka policija pret jums izturējusies neatbilstoši, jūs varat sūdzēties vai nu policijai, vai arī [Neatkarīgajai policijas sūdzību komisijai](#).

Nopratināšana un apsūdzība (2)

Kad mani drīkst nopratināt?

Ja jūs esat aizturēts un [atrodieties policijas iecirknī](#), policijas virsniekam ir jāpārliedz, ka jūs esat garīgi un fiziski vesels, lai jūs varētu nopratināt. Jebkurā 24 stundu periodā ir jābūt vismaz nepārtrauktām 8 atpūtas stundām, kuru laikā jūs nenopratinā. Nopratināšanas laikā jums ir tiesības uz 15 minūšu pārtraukumu ik pēc 2 stundām, lai atpūstos. Parasti nopratināšanas laikā jums ir tiesības uz advokāta klātbūtni.

Vai man ir jāatbild uz policijas jautājumiem?

Jums nav jāatbild uz policijas jautājumiem. Ja policija jūs tur aizdomās par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, tai pirms jautājumu uzdošanas ir jāizsniedz jums oficiāls brīdinājums. Policija jūs brīdina par to, ka jums ir tiesības klusēt, bet viss, ko jūs sakāt, var tikt izmantots tiesā kā pierādījumi. Jūs ir arī jābrīdina par to, ka ja jūs kaut ko nepasakāt, bet vēlāk tiesā vēlaties uz to atsaukties, tad faktu, ka jūs to noklusējāt policijai, var tiesas procesā izmantot pret jums.

Kā notiek nopratināšana policijā?

Nopratināšana policijas iecirknī notiek nopratināšanas telpā, to vienmēr ieraksta audio. Pirms nopratināšanas jums izskaidro par audioierakstīšanu.

Kad policija man izvirzīs apsūdzību?

Ja policija uzskata, ka pret jums ir savākti pietiekami pierādījumi, tā var apsūdzēt jūs noziedzīga nodarījuma izdarīšanā. Pēc tam jūs policija par šo noziegumu vairāk nopratināt nedrīkst. Vēlākā procesa stadijā apsūdzību drīkst grozīt.

Ierašanās tiesā pirms iztiesāšanas (3)

Kad man pirmo reizi jāierodas tiesā?

Ja jūs tur policijas apcietinājumā, uz tiesu jūs jāved nākamajā dienā, kad ir tiesas sēde. Parasti pirmā iztiesāšana notiek miertiesā.

Vai man ir tiesības uz advokātu?

Jums ir tiesības uz advokātu tiesā. Ja jums pašam sava advokāta nav, dežūrējošais advokāts jūs pārstāvēs. Skatīt [1. faktu lapu](#).

Ja es nepārvaldu valodu, vai tiesā būs tulks?

Ja jūs nerunājat angļiski, jums bez maksas tiks nodrošināts tulks, kurš tulkos tiesas procesu.

Vai mani var atbrīvot no apcietinājuma?

Ja jūs tur apcietinājumā, jūs varat lūgt tiesu atbrīvot jūs pret galvojumu. Ja jūsu lūgumu apmierina, jums var neprasīt iemaksāt drošības naudu.

Parasti atbrīvojumu pret galvojumu piešķir, ja jums nav iepriekšēja sodāmība un tiesa uzskata, ka jūs neapdraudat sabiedrību, neietekmēsiet lieciniekus un ieradīsieties tiesā, kad nepieciešams. Atbrīvošana pret galvojumu var būt pakļauta kādiem nosacījumiem, piemēram, uzturēšanās noteiktā dzīves vietā, pases atdošana policijai vai elektroniskās plāksnītes valkāšana.

Ja tiesa atsakās jūs atbrīvot pret galvojumu, līdz iztiesāšanai jūs atradīsieties apcietinājumā.

Vai es varu pārsūdzēt lēmumu par manu turēšanu apcietinājumā līdz iztiesāšanai?

Jā. Jautājiet padomu savam advokātam.

Vai man atkal būs jādodas uz tiesu pirms iztiesāšanas?

Jā. Jūsu advokāts jums to izstāstīs.

Cik ilgi mani var turēt apcietinājumā pirms iztiesāšanas?

Ja jūs tur cietumā, jūsu iztiesāšanai jānotiek [noteiktā termiņā](#).

Parasti Kroņa tiesā iztiesāšana sākas 182 dienās pēc jūsu apcietināšanas. Ja nē, jūs varat lūgt jūs atbrīvot pret galvojumu. Mazāk smagās lietās iztiesāšanai jā sākas 56 dienās. Ja nē, jūs atbrīvos pret galvojumu.

Lietas sagatavošana iztiesāšanai (4)

Kas notiek pirms iztiesāšanas?

Laikā pirms tiesas procesa Kroņa prokuratūras dienests turpina pētīt, vai lietā ir pietiekami pierādījumi, lai pamatotu kriminālvajāšanu. Prokurors ar jūsu advokātu apspriež pierādījumus, kurus tiesas procesā izmantos pret jums. Piemēram, ja liecinieki sniegs liecības, jūs saņemsiet viņu rakstiskās liecības. Apsūdzībai jums jāatklāj arī jebkuri fakti, kas var vājināt apsūdzības nostāju vai palīdzēt jums lietā. Prokuroram nepārtraukti jāpārskata pierādījumi un jāatklāj jums jebkuri fakti, kas tiek pārskatīti.

Es esmu no citas dalībvalsts. Vai man jābūt klāt tiesas procesā Anglijā/Velsā?

Ja jūs neatrodaties apcietinājumā vai esat atbrīvots pret galvojumu, jūs drīkstat doties atpakaļ uz savu valsti. Tomēr jūs var neatbrīvot pret galvojumu, ja prokurors pieprasa, lai jūs paliekat Anglijā vai Velsā, kamēr turpinās izmeklēšana. Tiesa var atbrīvot jūs pret galvojumu ar nosacījumu, ka jūs paliekat Anglijā. Ja jūs pārkāpjat šo nosacījumu, tas ir likumpārkāpums. Ja jūs atbrīvo pret galvojumu, jums tiesai jāuzrāda adrese Apvienotajā Karalistē, caur kuru ar jums var sazināties. Tā var būt arī jūsu advokāta adrese.

Ja esmu atgriezies savā dalībvalstī, vai man jānodod atpakaļ uz Angliju/Velsu, lai piedalītos iztiesāšanā?

Iespējams. Dažās iepriekšējās uzklausiņās var būt tā, ka jūsu advokāts lūdz tiesu atļaut jums neierasties vai piedalīties tiesas procesā, izmantojot videosaikni.

Man manu lietu vienmēr nodod tiesai?

Ne vienmēr jūsu lietu nodod tiesai. Kroņa prokuratūras dienests var lemt izbeigt lietu vai ieteikt izmantot [nosacītu brīdinājumu](#), kas var ietvert naudas sodu. Ja jūs tam piekrītat, jūs apstiprināt, ka esat izdarījis noziedzīgu nodarījumu. To reģistrēs jūsu sodāmībā un pārsūdzēt to nevarēs.

Kāda veida pierādījumus tiesībaizsardzības iestādes vāks?

Policija noprātina lieciniekus, kā arī var vākt lietiskos pierādījumus un pierādījumus kriminālistiskās izpētes gaitā. Piemēram, policija var no jūsu mājām vai darba vietas paņemt dokumentus, var pārmeklēt jūsu automašīnu vai iegūt jūsu DNS (piemēram, matu, siekalu u. c.) paraugus.

Vai es varu liegt tiesībaizsardzības iestādēm iegūt konkrētus pierādījumus?

Dažreiz policijai ir nepieciešams [kratīšanas orderis](#), kuru var apstrīdēt. Parasti šajos orderos ir konkrēti jānorāda, ko pārmeklē un kādēļ. Ja policija ir rīkojusies neatbilstīgi kratīšanas orderim, savāktos pierādījumus tiesa var nepieņemt.

Vai pieprasīs informāciju par manu sodāmību?

Tiesībaizsardzības iestādes ievāks informāciju par jūsu sodāmību, tostarp par sodāmību ārpus Apvienotās Karalistes.

Vai tiesā pret mani izvirzīto apsūdzību var grozīt?

Jā. Tas ir atkarīgs no tā, kā tiesībaizsardzības iestādes novērtē pierādījumus. Arī jūsu advokāts var lūgt mainīt apsūdzību.

Kas notiek, ja esmu tiesāts citā dalībvalstī par to pašu likumpārkāpumu?

Ja tiesa vienā dalībvalstī jau ir pieņēmusi galīgo lēmumu, citā dalībvalstī par tiem pašiem faktiem otrreiz jūs tiesāt nevar.

Vai es tiesā drīkstu atzīt savu vainu?

Vairākumā gadījumu, ja jūs tiesā vēlaties atzīt savu vainu izvirzītajā apsūdzībā, jūs to drīkstat darīt. Ja jūs atzīstat savu vainu, parasti jums piespriests soda mērs būs vieglāks, nekā jums tiktu piespriests, ja vainu neatzīstat. Ja jūs nolemjat atzīt savu vainu, parasti notiesājošo spriedumu pārsūdzēt jūs nevarat, un šis fakts parādīsies jūsu sodāmībā.

Saites

[1996. gada Kriminālprocesa un izmeklēšanas akts](#) (kā grozīts)

[2003. gada Krimināltiesību akts](#) (kā grozīts)

[1984. gada Policijas un krimināllietu pierādījumu akts](#)

[Prakses kodeksi](#)

[1976. gada Galvojumu akts](#) (ar grozījumiem)

[1985. gada Likumpārkāpumu kriminālvajāšanas akts, 22.sadaļa](#) (kā grozīts)

[2005. gada Smagās organizētās noziedzības un policijas akts](#)

[2000. gada Terorisma akts](#)

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas

nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Dalībvalstis, kas ir atbildīgas par nacionālā satura lapu pārvaldību, atjaunina daļu šīs tīmekļa vietnes satura, ņemot vērā Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības. Ja vietnē ir saturs, kurā vēl nav atspoguļota Apvienotās Karalistes izstāšanās, tas ir bez nolūka un tiks labots.

Lapa atjaunināta: 01/12/2016

3 – Manas tiesības tiesas procesa laikā

ur notiks tiesas process?

Visas krimināllietas sākas [miertiesā](#). Pēc tam ir trīs iespējamie lietas turpināšanas veidi.

Par nelieliem likumpārkāpumiem viss tiesas process notiek miertiesā vai nu [trīs miertiesnešu](#), vai apgabala tiesneša sastāvā.

Smagākus likumpārkāpumus izskata miertiesās vai [Kroņa tiesā](#) viena tiesneša un 12 zvērināto sastāvā.

Miertiesneši vai apgabala tiesnesis pēc tam, kad jūsu advokāts ir izteicies jūsu vārdā, izsver, kurš tiesas procesa veids ir vispiemērotākais jūsu lietas izskatīšanai. Ja atbilstīgi, jūsu lietu izskatīs miertiesā, bet, ja ne vai ja jūs uzstājat, lai lietu izskata Kroņa tiesā, tad lietu nodos tai. Visas pilngadīgo personu lietas ir atklātas.

Ja esat jaunāks par 18 gadiem un ja vien likumpārkāpums, par kuru jūs apsūdz, nav ļoti smags, tiesas process notiks [jaunatnes tiesā](#) viena tiesneša vai trīs speciāli apmācītu miertiesnešu sastāvā. Šie tiesas procesi ir slēgti.

Vai tiesas procesa laikā var mainīt apsūdzību?

Apsūdzību var mainīt sākotnējās uzklaušanās laikā, bet parasti brīdī, kad tiesa sāk uzklaut liecības, to darīt vairs nevar. Par mazāk smagiem likumpārkāpumiem apsūdzība ir jāuzrāda sešu mēnešu laikā pēc to izdarīšanas. Jūs varat atzīt vainu pilnībā vai kādā apsūdzības daļā. Prokurors var piekrist pieņemt jūsu vainas atzīšanu par mazāk smagu noziedzīgu nodarījumu nekā to, kura izdarīšanā jūs apsūdz.

Vai man jābūt klāt tiesas procesā?

Ja jūs neierodaties tiesā, kad nepieciešams, tas ir noziedzīgs nodarījums. Turklāt lietu bez jūsu klātbūtnes var turpināt. Nelielu likumpārkāpumu lietās bieži ir iespējama advokāta pārstāvēšana jūsu vārdā vai vainas atzīšana pa pastu, kā arī atļauja turpināt lietas iztiesāšanu bez jūsu klātbūtnes. Parasti Kroņa tiesā lietu bez jūsu klātbūtnes iztiesāt nevar. Tomēr, ja jūs traucējat tiesas procesu vai izvairāties no tiesas, iztiesāšanu var turpināt bez jums. Neierašanās tiesā (bez attaisnojoša iemesla) ir noziedzīgs nodarījums.

Vai es varu piedalīties tiesas procesā ar videosaiknes palīdzību?

Parasti tas nav iespējams, lai gan dažos tiesas procesos jūs varat piedalīties, atrodoties cietumā vai policijas iecirknī, izmantojot [videosaikni](#). Tiesā atrodas miertiesneši vai tiesnesis un prokurors. Jūsu juridiskais padomdevējs var atrasties policijas iecirknī vai tiesā; viņš varēs jūs redzēt un dzirdēt videosaiknē.

Vai man piešķirs tulku, ja es nesaprotu, kas notiek?

Ja jūs nesaprotat angļu valodu, tiesa jums piešķirs tulku.

Vai man piešķirs advokātu?

Parasti advokāta klātbūtne tiesā nav nepieciešama, bet mēs noteikti iesakām tomēr advokātu nolīgt. Zināmos tiesas procesos advokāts ir nepieciešams, piemēram, apsūdzībā par izvarošanu, vai tad, ja noplatināmie liecinieki ir jauni cilvēki.

Vai es varu mainīt savu advokātu?

Jā, skatīt [1. faktu lapu](#).

Vai man tiesas procesā jāsniedz liecība?

Jūs varat sniegt liecību tiesas procesā, bet piespiest jūs to darīt nevar. Jūsu advokāts jums ieteiks, vai tas jādara. Jūsu atteikšanos liecināt bez attaisnojoša iemesla var izmantot pret jums, bet jūs nevarat notiesāt tikai tāpēc, ka tiesas procesā jūs klusējat.

Kādas ir manas tiesības attiecībā uz pierādījumiem pret mani?

Ja jūs piekrītat, liecības var nolasīt vai izklāstīt kopsavilkumā. Ja jūs liecības apstrīdat, parasti uz tiesu izsauc lieciniekus liecības došanai, lai jūs to varat apstrīdēt, uzdodot jautājumus. Ja prokurors izmanto dokumentus kā pierādījumus pret jums, viņš pirms tiesas procesa par to informē jūsu advokātu. Jūsu advokāts dokumentus var apstrīdēt. Jūsu advokāts var iztaujāt jebkuru liecinieku, kurš liecina pret jums, lai apgāztu šo liecību.

Vai es savā vārdā varu iesniegt pierādījumus?

Jā. Pierādījumi var būt dokumenti vai fiziski pierādījumi. Jūs arī varat lūgt lieciniekus sniegt liecību jūsu labā, un tiesnesis var likt lieciniekiem ierasties tiesā. Jūsu advokāts un prokurors uzdos viņiem jautājumus.

Vai ņems vērā informāciju par manu sodāmību?

Pirms tiesas procesa prokurors ievāks informāciju par jūsu sodāmību, tostarp arī par notiesāšanu citās valstīs. Attiecīgās situācijās šo informāciju atklās tiesai, bet jūsu advokāts var iebilst pret to. Pat ja tiesa ņem vērā jūsu sodāmību, jūs nenotiesās tikai tādēļ, ka jums ir iepriekšēja sodāmība.

Kas notiek pēc tiesas procesa beigām?

Pēc visu pierādījumu pārbaudes pieņem lēmumu („spriedumu”) par to, vai esat vainīgs vai ne. Miertiesā mirtiesneši pieņem spriedumu. Kroņa tiesā tikai zvērinātie pieņem spriedumu. Ja tas ir attaisnojošs spriedums (jūs „attaisno”), lietu izbeidz. Ja citas apsūdzības pret jums nav, jūs drīkstat atstāt tiesu. Ja tas ir notiesājošs spriedums (jūs „notiesā”), tad advokāti iesniedz pieteikumu par sodu. Lai noteiktu soda mēru, var noturēt atsevišķu tiesas procesu.

Kādu sodu man piespriedīs?

Soda mērs ir atkarīgs no noziedzīga nodarījuma smaguma. Tiesa ievēros [valsts vadlīnijas](#). Par katru noziedzīgu nodarījumu ir noteikts maksimālais sods; par dažiem noziedzīgiem nodarījumiem ir noteikts arī minimālais sods.

Plašāka informācija par iespējamo sodu ir pieejama [šeit](#). Iespējamie sodi ietver zemāk aprakstīto.

- **Brīvības atņemšana.** Brīvības atņemšana var būt uz nenoteiktu vai noteiktu laiku. Tiesa jums paskaidros, cik ilgu laiku jums būs jāpavada cietumā. Sods, kura ieslodzījuma laiks nepārsniedz 12 mēnešus, var būt nosacīts sods (soda izciešana notiek sabiedrībā saskaņā ar noteiktiem nosacījumiem). Soda termiņā parasti ieskaita laiku, kuru esat pavadījis cietumā, gaidot uz tiesas procesu.
 - **Darbs sabiedrības labā** (kur var būt ietverti dažādi nosacījumi, piemēram, veikt neapmaksātu darbu vietējā sabiedrībā).
 - **Naudas sods** (sods naudas izteiksmē).
 - **Kompensācija** (nauda, kas maksājama cietušajam).
 - **Izraidīšana** (atgriešana jūsu valstī, tikai smagu noziegumu gadījumos).
 - **Diskvalifikācija** (piemēram, no auto vadīšanas).

Kāda ir cietušā loma tiesas procesa laikā?

Cietušais nav tiesas procesa dalībnieks, bet var sniegt liecību jūsu lietā. Lemjot par jums piespriežamo sodu, tiesnesis ņems vērā [cietušā liecību](#) par noziedzīga nodarījuma ietekmi. Tiesnesis nevar piespriest jums sodu par civiltiesisko kaitējumu, bet var lemt par [kompensācijas rīkojumu](#). Cietušajam ir tiesības ierosināt pret jums privātu apsūdzību.

Saites

[Došanās uz tiesu](#)

[Tiesas process](#)

[Piedalīšanās tiesā ar videosaiknes palīdzību](#)

[Soda piespriešanas vadlīnijas](#)

[Palīdzības dienests cietumnieku ģimenēm](#)

[Dzīve cietumā](#)

[1933. gada Bērnu un jaunu cilvēku akts](#) (ar grozījumiem)

[1980. gada Miertiesu akts](#) (ar grozījumiem)

- 📄 [1994. gada Krimināltiesību un sabiedriskās kārtības akts](#) (ar grozījumiem)
 - 📄 [1996. gada Kriminālprocesa un izmeklēšanas akts](#) (ar grozījumiem)
 - 📄 [1998. gada Noziegumu un nemieru akts](#) (ar grozījumiem)
 - 📄 [2000. gada Krimināltiesu varas \(Soda piespriešana\) akts](#) (ar grozījumiem)
 - 📄 [2003. gada Krimināltiesību akts](#) (ar grozījumiem)
 - 📄 [2007. gada Apvienotās Karalistes robežu akts](#) (ar grozījumiem)
 - 📄 [2008. gada Krimināltiesību un imigrācijas akts](#) (ar grozījumiem)
 - 📄 [2009. gada Kriminālmeklētāju un tiesu akts](#) (ar grozījumiem)
-

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešus kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Dalībvalstis, kas ir atbildīgas par nacionālā satura lapu pārvaldību, atjaunina daļu šīs tīmekļa vietnes satura, ņemot vērā Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības. Ja vietnē ir saturs, kurā vēl nav atspoguļota Apvienotās Karalistes izstāšanās, tas ir bez nolūka un tiks labots.

Lapa atjaunināta: 01/12/2016

4 – Manas tiesības pēc tiesas procesa

ai es varu pārsūdzēt?

Ja jūs notiesāja vai piesprieda sodu [miertiesā](#), jūs varat lietu pārsūdzēt vietējā [Kroņa tiesā](#). Jūs varat pārsūdzēt lietu arī [Administratīvajā tiesā](#) Londonā, ja uzskatāt, ka miertiesneši nepareizi skaidrojuši likumus.

Ja jūs notiesāja vai piesprieda sodu Kroņa tiesā, jūs varat pārsūdzēt tikai tad, ja jums ir pamatots iemesls to darīt, piemēram, ja tiesnesis ir pieļāvis kļūdu. Tad jūs varat lietu pārsūdzēt Apelācijas tiesā Londonā.

Kā es varu pārsūdzēt?

Ja tiesas process noticis miertiesā, jums pārsūdzība jāiesniedz 21 dienas laikā. Jūsu advokāts jums izstāstīs, vai un kā pārsūdzēt.

Kāds ir pārsūdzības pamatojums?

Jums ir tiesības pārsūdzēt jebkuru miertiesas lēmumu, bet jums ir jāaizpilda un jāiesniedz tiesā veidlapa, kas pieejama tiesā.

Ja vēlaties pārsūdzēt Kroņa tiesas lēmumu, process ir formālāks. Iesniedzot pārsūdzību, jums jāsniedz sīki izklāstīts iemeslu pamatojums. Pārsūdzības pamatojums ietver:

- faktu, ka tiesnesis zvērinātajiem devis nepareizus norādījumus;
- faktu, ka tiesas procesā tikusi pieļauta kļūda vai neprecizitāte;
- faktu, ka tikušas pieļautas kļūdas attiecībā uz pierādījumu pieņemšanu vai nepieņemšanu.

Piespriestā soda pārsūdzības pamatojums ietver:

- faktu, ka tiesnesis nepareizi skaidrojis likumu;
- faktu, ka piespriestais soda mērs ir pārmērīgs.

Kas notiek pārsūdzības procesa laikā?

Miertiesas lēmuma pārsūdzību parasti iztiesā tiesnesis un divi miertiesneši (ne tie, kuri sākotnēji iztiesāja lietu). Tas ir jauns tiesas process; var tikt iegūti arī jauni var atšķirīgi pierādījumi un fakti. Ja jūs pārsūdzat tikai daļu par piespriesto sodu, Kroņa tiesa var samazināt soda mēru, to apstiprināt, vai palielināt.

Ja jūs Administratīvajā tiesā apstrīdat to, kā mirtiesneši ir skaidrojuši likumus un tiesa nolemj, ka mirtiesneši kļūdījušies, spriedumu atceļ. Dažos gadījumos lietu var atgriezt mirtiesā otrreizējai izskatīšanai.

Pārsūdzību par notiesāšanu Kroņa tiesā izskata Apelācijas tiesa. Jūsu advokāts un prokurors iesniedz argumentus par jūsu pārsūdzības būtību. Tiesa var pieprasīt vairāk pierādījumu. Parasti jūs nevarat pieprasīt tos pierādījumus, kuri tiesas procesa laikā bija pieejami, ja bijāt izlēmis tos neizmantojot. Pārsūdzības tiesas process ir atklāts.

Ja jūs neatrodaties cietumā, jums ir tiesības piedalīties pārsūdzības tiesas procesā. Ja jūs atrodaties cietumā, jums ir tiesības piedalīties tiesas procesā, ja vien pārsūdzība neattiecas tikai un vienīgi uz likuma jautājumiem. Tiesa var atļaut jums piedalīties, izmantojot videosaikni.

Kas notiek, ja pārsūdzības procesa laikā es atrodos cietumā?

Ja jūs esat iesniedzis pārsūdzību, jūs varat lūgt jūs atbrīvot no cietuma līdz pārsūdzības tiesas procesam, lai gan šādi gadījumi ir reti. Ja jūs atbrīvo pret galvojumu, tas var notikt saskaņā ar konkrētiem nosacījumiem.

Cik ilgs laiks paies līdz pārsūdzības tiesas procesam?

Ja jūs atrodaties apcietinājumā, pārsūdzības par mirtiesu piespriesto sodu parasti izskata ātri, bet citos gadījumos 3 līdz 6 mēnešu laikā. Lai Apelācijas tiesā pārsūdzētu Kroņa tiesas lēmumu, jums ir nepieciešama vecākā tiesneša atļauja. Vidēji pārsūdzības daļu par notiesāšanu izskata 8 mēnešu laikā, bet pārsūdzības daļu par piespriesto sodu izskata 5 mēnešu laikā. Jūs jebkurā laikā savu pārsūdzību varat atsaukt, rakstiski par to informējot [Krimināllietu pārsūdzības biroju](#).

Kas notiek, ja pārsūdzības daļu par notiesāšanu apmierina/noraida?

Ja pārsūdzību apmierina, tiesa anulē notiesāšanas faktu un jūsu sodāmība no oficiālā reģistra tiek dzēsta. Dažos gadījumos tiesa var atcelt notiesāšanu, bet ļaut prokuroram pret jums uzsākt jaunu tiesas procesu.

Ja pārsūdzību noraida, parasti tiesas spriedumā nekādas izmaiņas neievieš, bet dažos gadījumos Apelācijas tiesa var aizstāt sākotnējo notiesāšanu ar notiesāšanu par mazāk smagu noziedzīgu nodarījumu (parasti to nevar izdarīt, ja pārsūdz mirtiesas lēmumus).

Kas notiek, ja pārsūdzības daļu par sodu apmierina/noraida?

Ja pārsūdzību apmierina, tiesa lemj par jaunu soda mēru. Ja pārsūdzību noraida, tiesa var apstiprināt sākotnējo sodu, kā arī var to palielināt.

Vai ir tiesības vēlreiz pārsūdzēt augstākā/citā tiesā?

Ja jūs pārsūdzat mirtiesas lēmumu un Kroņa tiesa jūsu pārsūdzību noraida, jūs varat vērsties pie [Krimināllietu otrreizējās izskatīšanas komisijas](#), lūdzot tai atgriezt jūsu lietu izskatīšanai Apelācijas tiesā. Tas notiek ļoti reti.

Ja jūs pārsūdzat Administratīvajā tiesā vai Apelācijas tiesā, jums var būt tiesības pārsūdzēt Apvienotās Karalistes [Augstākajā tiesā](#), ja ar jūsu pārsūdzību tiek risināts vispārējs tiesiska svarīguma jautājums.

Ja manu pārsūdzību apmierina, vai es saņemšu kādu kompensāciju?

Pieteikties kompensācijai jūs varat 2 gadu laikā, aizpildot [šo veidlapu](#). Valdība lems par šo jautājumu. Jūsu advokāts arī jums var izskaidrot, kā [šī shēma darbojas](#).

Ja pirmo pārsūdzību noraida, vai ir iespēja to vēlreiz pārsūdzēt?

Izņēmuma kārtā jums var būt iespēja pārsūdzēt vēlreiz, ja parādās jauni iemesli pārsūdzībai. Ja jūs vēlaties sniegt jaunus pierādījumus, jums ir jāpaskaidro, kādēļ tie netika uzklauti tiesas procesā.

Vai ir kāds cits veids, kā es varu pārsūdzēt?

Jūs varat vērsties pie [Krimināllietu otrreizējās izskatīšanas komisijas](#), lūdzot to pārbaudīt, vai ir spriesta taisnīga tiesa. Komisija jūsu lietu var nodot izskatīšanai attiecīgā pārsūdzības tiesā. Ja tas tā notiek, jūsu lietu izskata kā parastu pārsūdzības lietu.

Es esmu no citas dalībvalsts. Vai pēc tiesas procesa mani var nosūtīt atpakaļ uz manu valsti?

Ja jūs notiesā un jums piespriež brīvības atņemšanu, ir iespējams, ka pēc atbrīvošanas jūs izraida. Ja jūs neesat Lielbritānijas pilsonis un brīvības atņemšana ir 12 mēneši vai vairāk vai arī jūs tiesā par noteiktiem smagiem likumpārkāpumiem, valdība parasti izdod rīkojumu par jūsu izraidīšanu pēc cietumsoda izciešanas.

Visos citos gadījumos, ja iespējamais sods ir brīvības atņemšana vai jūs esat vecāks par 17 gadiem, tiesnesis var ieteikt jūs izraidīt pēc soda izciešanas. Tas ir iespējams neatkarīgi no tā, vai jūs ieliek cietumā vai ne. Valdība šo jautājumu lemj, pamatojoties uz tiesneša ieteikumu. Tiesneša ieteikums ir daļa no soda un to var pārsūdzēt (iepriekš aprakstītajā veidā). Valdība var censties panākt jūsu izraidīšanu pat bez tiesas ieteikuma, ja uzskata, ka tas ir „sabiedrības interesēs”.

Ja jūs esat citas dalībvalsts pilsonis, jūs var izraidīt, tikai pamatojoties uz valsts politikas, valsts drošības vai sabiedrības veselības interesēm. Tas, ka esat notiesāts par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, pats par sevi nav pamats izraidīšanai. Jums ir tiesības lēmumu par jūsu izraidīšanu pārsūdzēt speciālā tribunālā.

Ja esmu notiesāts, vai mani var atkal tiesāt par to pašu noziedzīgu nodarījumu?

Ja jūs jebkurā Apvienotās Karalistes daļā pēc iztiesāšanas notiesā vai attaisno, Anglijā par to pašu noziedzīgu nodarījumu jūs vairs tiesāt nedrīkst, izņemot īpašos gadījumos. Tie paši noteikumi attiecas uz spriedumu, kurš pieņemts pēc iztiesāšanas, ja tiesas process noticis citā dalībvalstī.

Informācija par notiesāšanu

Notiesāšanu un [brīdinājumus](#) reģistrē Policijas valsts datorā un glabā līdz jūsu simtajai dzimšanas dienai. Ja jūs uzskatāt, ka informācija par jūsu sodāmību nav precīza, jūs varat [to apstrīdēt](#). Jūsu advokāts jums izskaidros, kā to darīt. Jūs varat arī lūgt tās teritorijas, kurā noziedzīgs nodarījums izdarīts, policijas prefektu šo informāciju grozīt vai dzēst.

Brīdinājumus, rājienus un galīgos brīdinājumus uzskata par notiesāšanu.

Pat ja jūs esat izcietis piespiesto sodu, ja jums jautā (piem., piesakoties darbā), jums ir jānorāda uz savu notiesāšanas vai brīdinājuma esamību līdz brīdim, kad šo notiesāšanu [dzēš](#). Pēc cik ilga laika tas notiek, ir atkarīgs no noziedzīga nodarījuma un soda veida.

Ja jums ir izsniegts noteikta soda brīdinājums vai soda brīdinājums par kārtības traucēšanu, tā nav daļa no jūsu sodāmības.

Saites

[Apelācijas tiesa](#)

[Rokasgrāmata par tiesas procesiem Apelācijas tiesā](#)

[Apvienotās Karalistes Augstākā tiesa](#)

[Krimināllietu otrreizējas izskatīšanas komisija](#)

[Sodāmības birojs](#)

[Pārkāpēju rehabilitācija](#)

[1968. gada Krimināllietu pārsūdzības akts](#) (kā grozīts)

[1974. gada Pārkāpēju rehabilitācijas akts](#)(kā grozīts)

[1976. gada Drošības naudas akts](#) (kā grozīts)

[1980. gada Miertiesas akts](#) (kā grozīts)

[1981. gada Vecāko tiesu akts](#) (kā grozīts)

[1995. Krimināllietu pārsūdzības akts](#) (kā grozīts)

[1997. gada Policijas akts](#) (kā grozīts)

[1998. gada Cilvēktiesību akts](#) (kā grozīts)

[2006. gada Policijas un tiesu akts](#) (kā grozīts)

[Eiropas Cilvēktiesību konvencija](#)

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešanas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par

šo lapu.

Dalībvalstis, kas ir atbildīgas par nacionālā satura lapu pārvaldību, atjaunina daļu šīs tīmekļa vietnes satura, ņemot vērā Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības. Ja vietnē ir saturs, kurā vēl nav atspoguļota Apvienotās Karalistes izstāšanās, tas ir bez nolūka un tiks labots.

Lapa atjaunināta: 01/12/2016

5 – Mazāk smagi ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumi

Lūdzu, ņemiet vērā, ka šai lapai nesen tika atjaunināta oriģinālvalodas [en](#) versija. Mūsu tulkotāji pašlaik gatavo versiju valodā, kuru esat izvēlējies.

ā izskata transportlīdzekļa novietošanas u. c. pārkāpumus?

Ja jūs novietojat savu transportlīdzekli vietā, kur to nevajadzētu novietot, jūs par to varat saņemt [soda kvīti](#). Dažādās vietās dažādas organizācijas īsteno transportlīdzekļu novietošanas noteikumus un izdod soda kvītis. Šīs organizācijas ir vietējās domes, policija, privāti uzņēmumi vai [Londonas transporta dienests](#). Pamatā transportlīdzekļu novietošanas noteikumus īsteno domes algoti stāvvietu apkalpotāji, kuri civiltiesību sistēmas ietvaros izsniedz Paziņojumus par naudas sodu. Satiksmes uzraugus nodarbina policija un tāpēc tie darbojas vietās, kur transportlīdzekļu novietošanas noteikumu izpilde joprojām ir krimināltiesību joma. Viņi izdod Fiksētā soda paziņojumus krimināltiesību sistēmas ietvaros.

Paziņojumus par naudas sodu parasti atstāj uz transportlīdzekļa vēstikla vai izsniedz tai personai, kura ir atbildīga par šo transportlīdzekli. Šos paziņojumus var nosūtīt arī pa pastu. Parasti jums ir 28 dienas, lai samaksātu vai apstrīdētu šo sodu, bet, ja jūs samaksājat laicīgi, soda naudas apmēru var samazināt. Neformālu [pārsūdzību](#) var noformēt rakstiski – ja vēlaties sodu pārsūdzēt, soda kvīti šajā stadijā neapmaksājat, jo, tiklīdz esat samaksājis, ir gandrīz neiespējami panākt naudas atmaksu.

Riteņu bloķēšanas iekārtu uzlikšana

Anglijas un Velsas domes [atsevišķos gadījumos](#) var transportlīdzekli aizvilkt vai uzlikt tam riteņu bloķēšanas iekārtu. Šādu iekārtu jūsu transportlīdzeklim var uzlikt tikai 30 minūtes pēc tam, kad ir izsniegts Paziņojums par naudas sodu. Ja jūs uzskatāt, ka riteņu bloķēšanas iekārta jūsu transportlīdzeklim uzlikta netaisni, jūs varat pārsūdzēt. Lai jūsu automašīnu atbrīvotu, jums ir jāsamaksā, bet pārsūdzēt varat vēlāk. Ja jūs uzrakstāt sūdzību, bet dome 56 dienās pēc sūdzības saņemšanas jums neatbild, tai ir jāanulē Paziņojuma par naudas sodu soda kvīts un jāatmaksā jums samaksātā transportlīdzekļa atbrīvošanas maksa.

Padomi par to, ko darīt, ja transportlīdzeklim ir uzlikta riteņu bloķēšanas iekārtas uz privātas zemes, ir pieejami [šeit](#)

Vai es varu pārsūdzēt?

Ja dome noraida jūsu neformālo sūdzību par soda kvīti, jūs varat iesniegt formālu pārsūdzību. Domē jums izstāstīs, kā to darīt. Ja dome noraida jūsu pārsūdzību, jūs saņemsiet Brīdinājumu ģpašniekam, ar kuru jums uzdos samaksāt sākotnējo sodu. Tajā būs arī izklāstīts, kā iesniegt turpmāku pārsūdzību neatkarīgiem lēmējiem. Pastāv dažādi transportlīdzekļu novietošanas noteikumu pārkāpumu izskatīšanas dienesti: [PATAS](#) apkalpo Londonu, bet [Satiksmes soda tribunāls](#) apkalpo pārējo Anglijas un Velsas teritoriju.

No Brīdinājuma ģpašniekam saņemšanas jums ir 28 dienas, lai samaksātu soda kvīts maksu vai iesniegtu formālu pārsūdzību pret šo soda kvīti. Ja jūs nedarāt ne vienu, ne otru, domei ir tiesības par 50 % paaugstināt soda naudu. Ja jūs vēl aizvien nemaksājat, dome var uzsākt formālāku procesu, lai šo naudu piedzītu.

Fiksētā soda paziņojuma soda kvītis izsniedz policijas virsnieki vai policijas satiksmes uzraugi kriminālās tiesvedības sistēmas ietvaros. Vienīgā oficiālā pārsūdzības iespēja attiecībā uz Fiksētā soda paziņojuma soda kvīti ir vērsties tiesā un apstrīdēt savu vainu. Tomēr dažas policijas daļas atļauj iesniegt neformālu sūdzību par soda kvīti, ja jūs rakstiski varat paskaidrot, kādēļ uzskatāt, ka jums sods nav jāmaksā. Ja tajā teritorijā, kur jūs atrodaties, tas ir iespējams, Fiksētā soda paziņojuma kvītī šī informācija būs iekļauta.

Kā risina ātruma noteikumu u. c. pārkāpumus?

Ja jūs pārsniedzat atļauto ātrumu, bet jūs aptur policija vai to fiksē videonovērošanas kamera, policija var:

- izsniegt jums rakstisku brīdinājumu;
- piedāvāt jums iziet pareizas braukšanas ātruma kursus (par kuriem jums būs jāmaksā);

- izdot [Noteikta soda brīdinājumu](#) ar naudas sodu 60 sterliņu mārciņu apmērā un trīs soda punktiem (tas ir visiespējamākais variants);
- ierosināt pret jums lietu par ātruma pārsniegšanu; tādā gadījumā jums būs jādodas uz tiesu, kur jums var piespriest naudas sodu līdz 1000 sterliņu mārciņām (2500 sterliņu mārciņām, ja pārkāpāt ātrumu uz ātrgaitas šosejas), no trīs līdz sešiem soda punktiem jūsu autovadītāja apliecībā un, iespējams, atņemt autovadītāja tiesības.

Kas notiek, ja policija liek man apstāties?

Policijai ir [tiesības apturēt](#) jebkuru autovadītāju, bet atteikšanās apstāties pati par sevi ir likumpārkāpums. Ja policija jūs aptur, jums var lūgt uzrādīt autovadītāja apliecību, apdrošināšanu un jūsu transportlīdzekļa reģistrācijas apliecību. Ja jums šie dokumenti nav līdzi, jums 7 dienu laikā tie ir jāuzrāda policijas iecirknī.

Ja jūs aptur un jūs esat pārkāpis ceļu satiksmes noteikumus, policija jums var izsniegt [Noteikta soda brīdinājumu](#) vai [Brīdinājumu par transportlīdzekļa defekta izlabošanu](#).

Ja jūs esat izdarījis nelielu satiksmes noteikumu pārkāpumu, piemēram, braucot bez drošības jostas vai braucot ar sadauzītu priekšējo lukturi, policija var jums izsniegt Noteikta soda brīdinājumu. Policija nav tiesīga likt jums maksāt sodu uz vietas. Jums ir 28 dienas laika, lai samaksātu noteikto sodu vai pieprasītu lietas izskatīšanu, bet pretējā gadījumā sodu palielinās par 50 %. Ja jūs 28 dienu laikā nesamaksājat noteikto sodu par likumpārkāpumu, ko fiksējusi automātiskā kamera, par jums ziņos, lai ierosinātu pret jums lietu.

[Brīdinājumu par transportlīdzekļa defekta izlabošanu](#) var izsniegt, ja jūsu transportlīdzeklis ir bojāts, piemēram, nedarbojas viens no pagrieziena rādītājiem.

Ja policijai ir aizdomas, ka jūs varētu būt dzēris, policija drīkst lūgt jums veikt izelpas testu. Ja izelpas tests uzrāda alkohola klātbūtni jūsu organismā, policijas jūs aizvedīs uz policijas iecirkni, kur jums izvirzīs apsūdzību, bet pierādījumus (izelpas testu) paturēs. Jūs nedrīkstat braukt ar savu automašīnu līdz brīdim, kad esat pietiekami atskurbis, lai to pārvietotu, bet to drīkst pārvietot cits autovadītājs ar jūsu piekrišanu. Ja atļauto promiņu daudzums ir pārsniegts tikai nedaudz, jūs varat nodot asinsanalīžu testu. Atteikšanās veikt izelpas testu ir likumpārkāpums. Braukšana dzērumā ir likumpārkāpums, par kuru obligāti tiek atņemtas autovadītāja tiesības.

- Ja jūsu autovadītāja apliecībā 3 gados ir iegūti 12 soda punkti, parasti jums tiek atņemtas autovadītāja tiesības uz vismaz 6 mēnešiem.
- Policija ir tiesīga konfiscēt jūsu transportlīdzekli, ja to izmanto antisociālā veidā (radot trauksmi, nomokot apkārtējos, radot ciešanas).
- Policija var konfiscēt transportlīdzekli, ja autovadītāji nespēj uzrādīt attiecīgo vadītāja apliecību vai apdrošināšanu.
- Par smagiem ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumiem (piem., ja bīstamas braukšanas rezultāta ir iestājusies personas nāve) var piespriest cietumsodu.

Vai šie likumpārkāpumi parādīsies manā sodāmībā?

Ierakstus par sodāmību uztur [Sodāmības birojs](#). Jebkura notiesāšana tiesā beidzas ar sodāmību. Ja jūs tiesā nenotiesā, sodāmības jums nav: tāpat Noteikta soda brīdinājums tiek reģistrēts jūsu sodāmībā tikai, ja jūs tiesā notiesā.

Saites

[Soda kvītis un jūsu tiesības](#)

[Plašāka informācija par transportlīdzekļu novietošanu](#)

[Policijas tiesības ceļu satiksmes noteikumu jomā](#)

[Sodi par ātruma pārsniegšanu un jūsu tiesības](#)

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešanas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Dalībvalstis, kas ir atbildīgas par nacionālā satura lapu pārvaldību, atjaunina daļu šīs tīmekļa vietnes satura, ņemot vērā

Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības. Ja vietnē ir saturs, kurā vēl nav atspoguļota Apvienotās Karalistes izstāšanās, tas ir bez nolūka un tiks labots.

Lapa atjaunināta: 01/12/2016